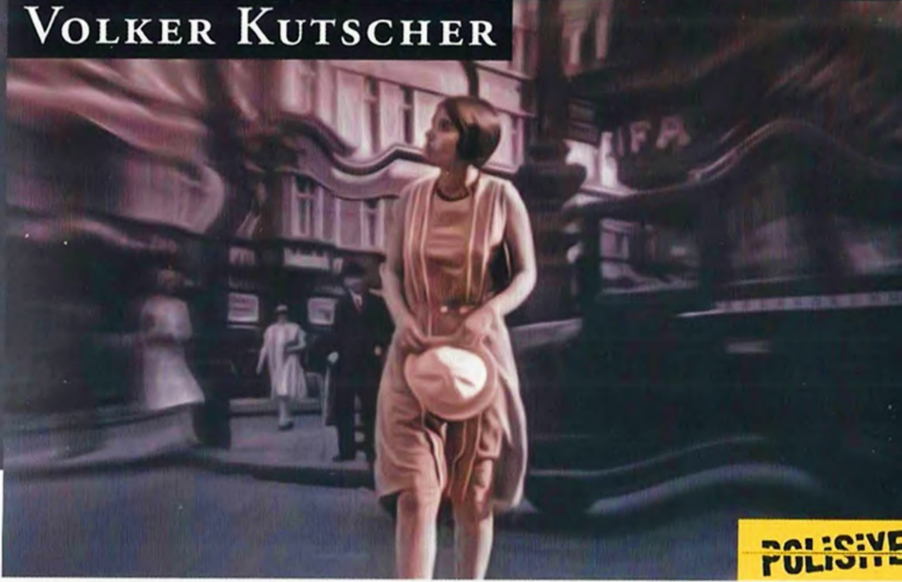

Sessiz Ölüm

Gereon Rath'ın İkinci Vakası

ÇEVİREN GÜLÇİN WILHELM

iletişim

VOLKER KUTSCHER • **Sessiz Ölüm**

VOLKER KUTSCHER 1962 doğumlu. Alman dili ve edebiyatı, felsefe ve tarih öğrenimi gördü. Gazetecilik yaptı. İlk polisiye romanını 1995'te Christian Schnalke'yle beraber yazdı, bunu biri yine aynı yazarla ortak olmak üzere iki roman daha izledi. Tanınmasını sağlayan, 2007'de çıkan *Islak Balık* oldu. *Islak Balık* (Cem Sey çevirisi) 2017'de, bu kitabın kahramanı Gereon Rath'ın ikinci vakasını ele alan *Sessiz Ölüm* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2018'de, üçüncü vaka *Goldstein* (Cem Sey çevirisi) ve dördüncü vaka *Vaterland Dosyası* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2019'da İletişim tarafından yayımlandı. Gereon Rath'ın "vakalarına" dayanarak çekilen *Babylon Berlin* adlı dizi, dünya çapında ün kazandı. Serbest yazar olarak Köln'de yaşıyor.

Der stumme Tod. Gereon Raths zweiter Fall

İletişim Yayınları 2567 • Dünya Edebiyatı 241
ISBN-13: 978-975-05-2212-0

1. Baskı 2018, İstanbul
2. Baskı 2019, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
YAYINA HAZIRLAYAN Tanıl Bora
KAPAK Suat Aysu
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Remzi Abbas
BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030
Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11
Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46
CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VOLKER KUTSCHER

Sessiz Ölüm

Gereon Rath'ın İkinci Vakası

Der stumme Tod

Gereon Raths zweiter Fall

ÇEVİREN *Gülçin Wilhelm*

Sanatçının hoparlörlerden gelen sesi gayet iyi ve
bütün perdelerde pürüzsüzdü; sesli film için
pek elverişli olmayacak dil gariplikleri de
yok olmuştu sanki.

FILM KURIER (1929)

Peki şimdi sesli film ruhsuzlara mı hizmet ediyor?
Değerli izledinleyicilerim, sesli filmin
kime hizmet edeceği bir tek bizim elimizde.

FRITZ VON UNRUH (1929)

What have I become?
My sweetest friend
Everyone I know
Goes away in the end
You could have it all
My empire of dirt
I will let you down
I will make you hurt

NINE INCH NAILS (1994)

28 Şubat 1930

Cuma

1

Işık demeti karanlıkta sanki her zamankinden daha bir ikircikli dans ediyordu; daha bir tedirgin, daha yabaniydi sanki. Derken yanıp sönmeler azalarak yerini net şekillere bıraktı.

Yumuşak çizgileri olan bir yüz belirdi; perdeye yalnız ışıkla çizilmişti.

Genç kadının yüzü.

Açılan gözleri.

Ona bakan.

Işıkla ölümsüzleştirilmiş, sonsuza kadar kalımsızlıktan kurtarılmış. O, kadınla her canı çektiğinde, ne zaman isterse bu karanlık odayı, bu karanlık yaşamı aydınlatabilecek.

Yaşamı. Çaresiz karanlığını, bir projektörün perdede dans eden ışık demetinden başka hiçbir şeyin aydınlatamadığı bir yaşamdı bu.

Kadının gözlerinin iyice açıldığını görüyordu. Görüyordu, çünkü bildik bir şeydi bu. Onun ne hissettiğini de çok iyi biliyordu. Kadının hissettiği şey kendisine yabancı ama ona tanıdıktı. Ona öyle yakın hissediyordu ki kendisini. Hani neredeyse ilelebet selüloite yapıştığı o an kadar.

Kadın ona bakıyor ve yavaş yavaş kavrıyordu. Ya da kavradığını sanıyordu.

Boğulmaktan korkarmışçasına boğazını kavradı elleri.

Büyük bir acı hissetmiyordu artık, tek bilincine vardığı, bir şeyin artık eskisi gibi olmadığıydı.

Bir şey eksikti.

Sesi yoktu.

Bir şey söylemek istedi, sesi çıkmadı.

O yapmacık ses kesilmişti artık. O tahammül edilmez, kadının kendisine ait olmayan ses yoktu artık. Onu birdenbire yabancı, habis bir güç gibi pençelerine almış sesten kurtarmıştı kadını.

Dehşetten ziyade şaşkınlık ifadesi vardı kadının gözlerinde, anlamakta zorluk çekiyordu.

Onun kendisini sevdiğini, ona, sadece onun o temiz, melek yüreğine olan sevgisinden dolayı bunu yaptığını anlaması çok zordu.

Gerçi onun anlayıp anlamaması pek o kadar da önemli değildi ya.

Kadının ağzını açmasıyla birden sanki her şey eskisi gibi oluvermişti. Nihayet duyuyordu onu artık. En sonunda onun o gerçek sesini, o ölümsüz, kimsenin elinden alamayacağı, zamanın dışında gibi, günün pisliği ve sıradanlığıyla hiçbir ilgisi olmayan sesi duyuyordu.

O ses, daha ilk duyduğunda, kadın ilk kez onunla konuşurken, yalnız olmadıkları halde bir tek ona hitaben konuşurken büyülemişti onu.

Kadının şu andaki bakışına dayanamadı. Perdenin kenarından bakmış, her şeyi görmüştü; çok değil az sonra dengesini kaybedecekti.

Düştüğü an.

Apansız değişen bakışı.

Gözlerindeki ölüm sezgisi.

Öleceğini bilmek.

O anda öleceğini bilmek.

Geri dönüş yok.

Ölüm.

Ölüm gözlerinde.

Ölüm gözlerine oturdu.

2

Koyu renk takım elbiseli adam, yeşil ipek elbiseli kadına teklifsizce gülümsedi. Bir eli cebinde, diğer elinde konyak bardağı, öyle durup duruyordu. Gece elbiseli kadınla aralarında birkaç santim mesafe kalmıştı ama o hâlâ kıpırdamıyordu.

Yeşil ipek, kadının hızlı nefesiyle bir kalkıp bir iniyordu. Kadın, "Doğru mu duyuyorum?" dedi kızarak.

Konyağından bir yudum aldı. "O güzel kulaklarınızla yanlış duyacağınızı tasavvur bile edemiyorum," derken suratındaki gülümseme genişlemiş, âdeta sırıtma halini almıştı.

"Buna razı geleceğimi gerçekten düşünüyor musunuz?"

Kadının kızgınlığı hoşuna gidiyor gibiydi; o kızdıkça sırıtması daha bir arsızlaşıyordu. Bir süre bir şey demeyerek cevabını enine boyuna düşünüyor havası verdi. Sonra tasdik anlamında başını sallayarak, "Galiba düşünüyorum," dedi. "Yanılmıyorsam aynısını Herr von Kessler de yapmış sizinle, öyle değil mi?"

"Bunun sizi ilgilendirdiğini sanmıyorum, sevgili Kont Thorwald!"

Kadının bunları söylerken elini beline koyması ona resmen zevk veriyordu. Birden bir şimşek içeriyi aydınlattı.

"Bu cevap mı şimdi?" dedi ve inceler gibi konyak bardağına baktı. "Peki *bunu* nasıl buluyorsunuz cevap olarak?"

Kadın cümlesinin ortasında elini kaldırmıştı. Diğeri gözlerini kapatmış, okkalı bir tokat bekliyorken, başka bir âlemden geliyormuşçasına gümbür gümbür çıkan bir sözcük, bütün hareketleri bir anda dondurmaya yetmişti: "Kestiiiik!"

İkisi de bir saniye fotoğraf hareketsizliği ile bulunduğu pozisyonda kalakaldı; derken kadın elini indirdi, diğeri gözlerini açtı; karanlığa, üstünde durdukları parkenin kirli beton zemine dönüştüğü noktaya çevirdiler bakışlarını. Kadın gözlerini kırpıştırarak, iki heceyle her şeyi berbat eden ve şu anda ayağa kalkıp kulaklığını sandalyeye asarak aydınlık tarafa yönelmekte olan adamın açılıp kapanır sandalyesini seçebildi ancak. Kravatı gelişigüzel bağlanmış, gömleğinin kolları yukarı doğru kıvrılmış yönetmen atle-

tik yapılı biriydi. Biraz önce bağırıp herkesi yerinden zıplatan o değildi sanki; birden yumuşacık olmuştu sesi.

"Betty, son sözcükleri yanlış yöne bakarak söyledin hayatım," dedi. "Mikrofonlar almadı seni."

"Mikrofonlar, mikrofonlar. Bir mikrofondur gidiyor. Duymaya tahammülüm kalmadı artık, Jo. Bunun artık filmle bir ilgisi yok!" Yan tarafa attığı sert bakış, düğmelerin başındaki ses teknisyeninin kızarmasına yetmişti. "Film," diye devam etti, "film nedir, ışık ve gölgedir. Bunu koskoca Josef Dressler'e anlatmayayım yani. Selüloitteki yüzüm, Jo! Sanatımı *mikrofon* aracılığıyla icra etmiyorum ben!"

Mikrofon sözcüğüne öyle bir vurgulama yapmıştı ki, sanki daha yeni keşfedilmiş, son derece iğrenç bir böcek cinsinden söz ediyordu.

Dressler cevap vermeden önce derin bir nefes aldı. "Sesine ihtiyacın olmadığını biliyorum, Betty," dedi. "Ama dediğin artık geçmişte kaldı. Bu filmle geleceğin başlıyor. Gelecek de *konuşuyor*."

"Saçmaaa! İtibar etmeyeni de var, hem de bir dolu; bunlar hâlâ doğru dürüst filmler çekiyor. Mikrofonsuz. Koskoca Chaplin'in yanılgı içinde mi olduğunu sanıyorsun? Şu anda herkesin peşine takıldığı sesli filmin sadece bir moda olmadığı, kısa zamanda unutulmaya yüz tutmayacağı nereden malum?"

Dressler, ses sanki ondan değil de başkasından çıkıyormuş gibi hayretle bakıyordu ona. "Biliyorum," dedi. "Burada hepimiz biliyoruz bunu. *Sen* de biliyorsun. Sesli film sanki senin için yaratılmış, sen de sesli film için. Konuşmalı film seni gerçekten çok ünlü yapacak. Yapman gereken bir tek şey var, o da doğru yöne konuşmayı aklından çıkarmaman."

"Akıldan çıkarmamak ne kelime? Bir rolü oynarken benim onu *yaşamam* gerekiyor."

"Tamam, yaşa rolünü. Ama bunu yaparken Victor'a doğru konuş. Bu arada diyaloğun bitmeden elini kaldırma."

Betty başıyla onayladı.

"Provalarda yaptığın gibi de çok sert vurma, dokunman yeter. Tokat duyulmasa da olur, gök gürültüsü duyulsun bir tek."

Betty de dahil herkes güldü. Gerginlik geçmiş, hava gene yumu-

şamıştı. Bunu bir tek Jo Dressler başarabilirdi. Betty bu yüzden seviyordu onu.

"Evet, herkes pozisyonunu alıyor, sahneyi tekrarlıyoruz!"

Yönetmen sandalyesine oturup kulaklığını taktı. Betty kapıdaki yerini aldı, şöminenin yanındaki pozisyonunu terk etmeyen Victor ise sadece yüzündeki ifadeyi değiştirdi. Kulisteki telaş sırasında Betty rolüne konsantre oldu. Şefinin ricası üzerine milyoner kızı rolüne giren, bunun sonuçlarıyla boğuşmak zorunda kalırken bu ne idüğü belirsiz dolandırıcının karalamalarına öfkelenip sinirlenen bir otel memuresini canlandırıyordu. Filmin sonunda, sahne biterken öpüşeceği bu dolandırıcının, aslında dolandırıcılığa bile yeteneği olmayan beceriksizin biri olduğu ortaya çıkıyordu.

Ses teknisyeniyle kameraman aygıtlarını tekrar çalıştırmaya başladılar. Sete, duadan önceki kilise sessizliği hâkim oldu.

Çekim tahtası sessizliği bir bıçak gibi kesti.

"Aşk Fırtınası, elli üçüncü sahne, ikinci çekim."

Dressler'in "Veeee başla!" diyen sesi duyuldu.

Victor tekrar zevzekliklerine başladı, Betty ise rolü gereği öfkelenmeye devam edip kendi kendini iyice doldurdu. Kameranın nerede durduğunu çok iyi biliyordu, hep bilirdi onu bilmesine de, her hareketini kaydeden o merceği yok sayıp oynamakta da bayağı ustaydı.

Şöminenin yanındaki konumunu almış, Victor'a verip veriştirmeye başlamıştı. Victor'un tepesinde koskoca bir mikrofon sallanıyordu; onu da kamera gibi yok saymaya çalıştı. Victor'la konuşur gibi yaparken, haliyle mikrofona konuşmuş oluyordu. Bu kadar basitti bu iş, Jo haklıydı. Victor bir falso yapmazsa (ki bu maalesef sık sık karşılaşılan bir durumdu) sahne neredeyse tamamdı. Şimşek tam zamanında çakmıştı. Bundan sonra kendini iç ritmine bıraktı; sahnenin son sözlerini söylerken bir taraftan da yavaş yavaş geriye saymaya başladı.

"Peki *bunu* nasıl buluyorsunuz cevap olarak?"

Şimdi.

Tam şimdi tokatın gelmesi gerekiyor.

Tokatın, Victor'un yüzüne nasıl çarptığını hissetti; eyvah, gene sert vurmuştu. Neyse, Victor'a bu kadarcıktan bir şey olmazdı herhalde. Hiç olmazsa kavgaları daha gerçekçi bir etki yaratacaktı.

O anda bir terslik olduğunu fark etti.

Gök gürlememişti.

Onun yerine tiz bir metalik ses duyulmuştu. Arkasında madenimsi bir şey yere düşmüş olmalıydı.

Gözlerini yumdu. Hayır! Lütfen!

Aptalca bir teknik arıza mıydı yoksa bu? Şimdi tam da bu kadar iyi oynamışken

Evet, öyleydi.

Dressler küfür yağdırıyordu. "Kestiiiik!"

Gözlerinin kapalı olmasına rağmen ışıkta bir değişiklik olduğunu fark etti. Daha göz kapaklarını kaldıramadan bir darbe hissetti. Devasa bir çekiç darbesi gibiydi; omzuna, üst koluna, ensesine gelmişti. Gözlerini açtığında kendisini yerde buldu. Ne oluyordu? Vücudundan çat diye bir ses geldi; bir yerleri kırılmış olmalıydı. Acı öyle ani, öyle acımasız kendini göstermişti ki, bir anda gözleri karardı. Stüdyonun tavanındaki brandaları, çelik iskeleyi, Victor'un dehşete uğramış yüz ifadesini gördü, ancak bunlar da yavaş yavaş görüş alanından çıktı.

Kalkmaya yeltendi, olmadı; kaçmaya çalıştı, çünkü bu arada yüzü ve saçları, derken olduğu gibi sol tarafı yanmaya başlamıştı. Korkunç acı duyuyordu. Kafasını bile çevirmesi mümkün değildi; onu aşağı bastıran ve yakmaya kararlı bir şey vardı. Tüm vücudu acıya başkaldırmak istiyor, ama o bacaklarına söz geçiremiyor, onları hareket ettiremiyordu. Hiçbir yerini hareket ettiremiyordu; vücudu, emirleri yerine getirmemekte direnen isyankâr bir ordu haline gelmişti âdeta. Burnuna yanık saç, yanık deri kokusu geldi; birisi çığlık çığlığa bağırıyordu, birden duyduğu sesin kendi sesi olduğunu anladı ve şaşakaldı. Ama bağıran sanki başkasıydı, kendisi olamazdı ki, o çığlık atan, acıdan kıvranan, hareket edemeyen, sadece bağırmak, bağırmak ve bağırmak isteyen şeyin kendisi olması imkânsızdı.

Birden Victor'un yüzü belirdi tekrar; gerçi o faltaşı gibi açılmış gözler, garip bir biçimde yamulmuş ağıza bakıldığında buna yüz demek için bin şahit isterdi ya; bir film kahramanının ifadesi değildi her halükârda yüzündeki ifade ama kararlıydı. Betty, şekilsiz bir denizanasını andıran suyun, havada uzun uzun süzülüp vücuduna temas ettiği anda anlayabildi ancak Victor'un ne yaptığını.

Ve bunun, hayatta göreceği en son şey olduğunu biliyordu.

Birden her yer ışık oldu. Alabildiğine aydınlık bembeyaz bir ışık sardı her yanını; sarmaktan da öte, kendisi ışık haline geldi. Bir saniyede o güne kadar hiç tanık olmadığı bir aydınlığın parçası haline gelmişti. Müthiş berraktı etrafı. Ve o an, bu aydınlığın kendisini dönüşü olmayan bir karanlığa sürükleyeceğini anlamıştı.

3

Sch. debeleniyordu. "Baumgart" onu yere yatırmış, pantolonunu sıyırmaya çalışıyordu. Sch., bırakmazsa bağıracağını söyleyince, "Baumgart" sırıtarak "istediğin kadar bağır, seni burada kimse duymaz," dedi. Boğuşma sırasında Sch., "sana teslim olmaktansa ölmeyi tercih ederim," dedi. "Baumgart"ın buna cevabı: "Geber o zaman" oldu ...

"Beyefendinin bir arzusu var mı?"

"Geber o zaman," diye mırıldandı Rath.

"Anlamadım?"

Rath kafasını dergiden kaldırdı. Garson, elinde kirli tabak dolu bir tepsiyle masasında dikiliyordu. "Ah, boş verin," dedi Rath, "önemli değil."

"Bir şey arzu eder misiniz?"

"Yok, şu anda bir şey istemiyorum, teşekkür ederim. Birini bekliyorum da."

"Hay hay."

Garson masadaki boş fincanı alıp gitti. Rath, ne de alıngan mübarek, diye geçirdi içinden. Tepsiyi düşürmemek için masaların arasında akrobatik hareketler yapan adamın arkasından bakakaldı bir süre. Kahve, yavaştan dolmak üzereydi. Birazdan masadaki boş sandalye için mücadele etmesi gerekecekti.

Kathi gecikmişti. İlk kez oluyordu bu. Meselenin ne olduğunu hâlâ anlamamış mıydı, yoksa anladığı için mi gecikmişti?

Kathi ofisten aramamalıydı onu. Olayı hâlâ anlamamıştı. Muhtemelen yine bir iyilikte bulunmak istemişti. İster mi, istemez mi, ona sormadan mütemadiyen bir iyilik yapmak ihtiyacındaydı ya. Rath'la Resi'ye gitmek istemesi de aynı nedendendi. Renanyalı ola-

rak hoşuna gideceğini düşündüğünü söylemiş, kıyafet balosuna iki bilet almıştı.

Zaten karnaval yerine faşing demesi, Rath'ı sinir etmeye yetmişti bir kere.

Demek buralarda karnavala faşing deniyordu. Rath başına gelecekleri tahmin edebiliyordu. Kıyafet zorunluluğu, şarap zorunluluğu, keyif alma zorunluluğu, seniseviyorum, ve sonunda da hayatboyubirlikteyiz zorunluluğu.

O can sıkıcı telefon konuşması, tüm acımasızlığıyla Kathi'nin aslında kim ve ne olduğunu hatırlatmıştı ona. Kathi, yeni yıla fazlasıyla sarkmış bir yılbaşı tanışıydı.

Saat on ikiye doğru tanışmışlardı; birlikte yeni yıla kadeh kaldırmışlar, hafif çakır keyif olunca da spontane öpüşmüşlerdi. Sonra punç standına gitmişler, orada da yeni onyılın aslında 1931'de başlayacağını, matematiksel olarak bakıldığında 1930'un, 20'li yılların sonunu teşkil ettiğini iddia edip yeni yılla ilgili bütün umutları anında kırmayı beceren bir ukalaya yakalanmışlardı.

Kathi, illa ki bir şeyler öğretme çabasındaki matematikçiyi büyülenmiş gibi dinlerken, Rath başını dinliyormuş havasında sallaya sallaya boyuna punçları tazelemişti. Derken, Kathi'yi çekip adamın yanından uzaklaştırmış, milletin Charlottenburg üzerindeki havai fişeklerini izlediği terasa çıkartmış, kuytu bir köşeye sıkıştırıp, kahkaha, cümbüş, havai fişek sesleri arasında onu tekrar öpmüştü. Bu arada hızını alamayıp biraz sertçe öpünce, Kathi can havliyle bir çığlık kopartmıştı. Dudağı kanamış, ona şaşkın şaşkın bakmıştı; Rath kafasında nasıl özür dileyeceğinin hesabını yaparken Kathi birden gülüvermiş ve Rath'ı tekrar kendine doğru çekmişti.

Kathi'ye göre bir tutku belirtisi olabilirdi bu ama gerçekte öfkeydi; masum birisinden intikam almaya soyunmuş nedensiz bir saldırganlıktı. Ve sonra, kız onu çatı katındaki ufak dairesine götürdüğünde de yüz yıl kadın görmemiş birisinin azgınlığıyla, âdeta ondan öfkesini çıkartmıştı.

Kathi buna *sevişme,* öfkesine de *tutku* demişti.

Sonrası? Kathi'nin *sevgi* deyip de kendisinin ismini koyamadığı, havai fişek ve geleceğe yönelik temennilerle başlayan, ama buna rağmen geleceği olmayan o "ilişki" baştan beri açıktı aslında kafa-

sında. Alkol ve hormonların bilumum endişe ve kaygıları silip süpürdüğü anki daha ilk öpüşmede neler olacağını tahmin etmiş, yeni yılın sabahı yatağa kahve getiren Kathi'nin bakışlarını görünce de artık şüphesi kalmamıştı.

Kahve kokusunu duyunca önce sevinmiş, ama biraz sonra onun yüzündeki aşk dolu ifadeyi görmüştü.

Kahvesini içerken mahmurlukla gülümsemişti ona.

Ve ilk yalanını söylemişti, arka arkaya yalanlar gelecekti sonra. Aslında yalan söylemeye niyeti yoktu, hatta bazen farkında olmadan bile yalan söylüyordu. Yalanı günbegün büyüyor, gittikçe çekilmez bir hale geliyordu. Ona çoktan gerçeği söylemiş olması gerekirdi.

Onun biraz önce ahizeden gelen sesi, bir de üstüne faşing balosu, randevular, eğlenceler, elbiselerle ilgili gevezelikleri, yapay bir neşeye büründürülmüş boş konuşmaları, Rath'ı sonunda uyandırmıştı; artık bu işe son vermenin zamanı gelmişti.

Ama telefonda olmazdı bu. İşyeri telefonundan asla olmazdı. Rath pür dikkat bir dosya inceleyen polis memuru Kriminal Sekreter Gräf'e gözucuyla bakarak Kathi'ye telefon etmiş, onu Uhlandeck Cafe'ye konuşmaya çağırmıştı.

Gräf kafasını dosyadan kaldırmadan "Kudamm'da ne işin var, Schöneberg'e gitmemiz lazım," demişti.

"Schöneberg'e *sen* gidiyorsun."

Rath memura arabanın anahtarını vermiş, kendisini de kahvenin önünde atmasını söylemişti. Kathi yakında bir yerde çalışıyordu.

Yakında bir yerde çalışıyordu da, ona rağmen görünmemişti daha.

Rath, garson gelmeden önce karıştırdığı aylık kriminoloji dergisini okumaya başladı. Alex'teki şefi Şube Müdürü Gennat'ın, Düsseldorf'ta oldukça büyük ses getiren bir soruşturma ile ilgili bir yazısı vardı; Gennat, bir dizi faili meçhul korkunç cinayetin aydınlanmasında oradaki asayiş şubesine yardımcı olma amacıyla Berlinli birkaç seçkin meslektaşıyla Düsseldorf'a gitmişti. Rath, Buda'yı hayal kırıklığına uğratacağı, gitmemekle kendi kariyerine zarar geleceğini bile bile birlikte gitmeyi reddetmişti. Çünkü Gennat tarafından böyle bir görev için seçilmiş olmak büyük bir payeydi, öyle kolay kolay geri çevirmeye gelmezdi. Ama Rath'ın babası bile, onun Ren bölgesine

geri dönmesine sıcak bakmamıştı. Ki, olay Köln bile değil, Düsseldorf'taydı. Hatta Asayiş Şube Müdürü Engelbert Rath, gelmesini çok sakıncalı bulmuş, LeClerk ile gazetelerinin Gereon Rath'ın hâlâ poliste çalışıyor olduğunu öğrenmesi durumunda, bir yıl önce zar zor hale yola konan birtakım şeylerin heba olacağını söylemişti.

İçi içini yiyordu. Yıllardır Prusya'da hiçbir asayiş vakası, Düsseldorf'taki bu cinayet dizisi kadar yankı uyandırmamıştı; sadece birkaç ay içerisinde dokuz cinayet işlenmiş, kayıtlara birkaç da cinayete teşebbüs vakası geçmişti. Düsseldorf polisinin başlarda tek bir katilden söz etmesi, kentte galeyana neden olmuştu. Böyle aceleci sonuçlar Gennat'ın tarzı değildi; o yüzden yazıda her bir cinayetin kendine has özelliklerinin olduğu tezini savunuyor, bunları tek tek sıralıyordu. Tam kriminoloji dergilik bir makaleydi. Gennat her sayıda, Berlin'den gelen hatırı sayılır takviyeye rağmen bir adım ilerleme kaydetmeyen soruşturmaların son durumu hakkında bilgi veriyor, olmayan sonuçlardan söz edemeyeceği durumlarda da, etraflıca cinayet kurbanlarının (hepsi Düsseldorf ve yakın çevresinde kayıtlara geçen dokuz ölü ve ağır ya da hafif dört yaralı) kendisinden bahsediyordu. Gennat'ın başından geçenlere uzun uzun yer verdiği yirmi altı yaşındaki hizmetçi Sch., saldırganın bir ses duyup kaçması sayesinde olayı ağır yaralı olarak atlatmıştı.

Rath, "Alex'i bekler", daha doğrusu kendisine iş diye verilen angaryalarla meşgul olurken, Gennat'ın Düsseldorf'la ilgili yazdığı bütün yazıları okumuştu. Onu angaryaya koşan Başkomiser Böhm'dü; Gennat yokluğunda Cinayet Masası'na baksın diye bula bula Buldog'u bulmuştu. Bunun Gereon Rath için anlamı, ahmakça, her odacının halledebileceği işler, çok çok da milletin istemediği, başından atmak istediği vakalardı. Bunlardan bir tanesi Isolde Heer'di örneğin: Kadın iki gün önce Schöneberg'deki evinde ocağı yakmadan gazı açmıştı. İş çıkarmasına çıkaracak, ama fors getirmeyeceği apaçık belli olan intiharlardan biriydi bu. Ki, bunlardan boldu bu aralar, intihar konjonktürü bu kış bayağı iyiydi. Bunların çoğu için yerel cinayet masaları tarafından ilgili karakollarda dosya açılsa da, tek tük bazısı Alex'e "çıkmayı" beceriyor, burada da âdeta Gereon Rath'ın masasına nişan alıyordu.

Moral bozucu bir durumdu.

Rath, dergiyi karıştırıp, garsonun gelmesiyle kaldığı yeri aradı.

Sch. birden boynunda kesici bir alet hissedince acıyla bağırdı. Pek emin değildi ama yardım çığlığına sanki cevap gelmişti. "Baumgart" bunun üzerine Sch.'yi defalarca bıçakladıktan sonra aleti en son sırtına sapladı. Birçok kez bildirildiği gibi bu darbeyle kamanın ucu kırıldı ve kadının sırtında saplı kaldı.

"Komiser Rath, telefon!" Komilerden biri, elinde koskoca harflerle *Telefon* yazılı bir karton, masaları dolaşıyordu. "Komiser Rath, telefona lütfen!"

Rath, kastedildiğinin kendisi olduğunu anlayana kadar birkaç saniye geçti; okuldaki gibi parmak kaldırdı. Komi masasına yaklaştığında, bazıları kafasını uzatmış, ona bakıyordu.

"Buyrun, böyle gelin..."

Rath, yerine başkası oturmasın diye dergiyi masaya bıraktı. Kartonun peşi sıra giderken, kafasından, Kathi gelmiyorum mu diyecek acaba, diye geçirdi. Kendi bilirdi. Telefonda hallolmuş olurdu o zaman bu iş.

"İkinci kabine," dedi komi.

Koyu renk ahşap ve cam kapılı iki telefon vardı burada. Sağdakinin tepesinde küçük bir lamba yanıyordu. Komi, lambanın yanındaki pirinçten iki'yi gösterdi.

"Ahizeyi kaldırın," dedi. "Hat bağlandı."

Rath kabineye girip kapıyı örttü. Kahvenin gürültüsü duyulmaz olmuştu. Ahizeyi eline aldı, derin bir nefes çekti ve adını söyledi.

"Rath? Siz misiniz? Nihayet!"

"Başkomiserim?" diye sordu bunun gereksiz olduğunu bile bile. Telefonda yalnız bir kişi böyle gürlerdi.

Başkomiser Wilhelm Böhm.

Buldog, onu olmadık zamanlarda yakalamakta şaşmaz bir hisse sahipti. "Nerelerde sürtüyorsunuz? Adamlarınızı doğru dürüst bilgilendirsenize. Frau Voss, Batı'da ne yaptığınızı söyleyemedi bile bana."

"Isolde Heer," diye gevelemeye başladı Rath, "intihar olduğu kesinleşti. Rapor hemen hemen hazır. Yarın masanızda."

"Yazarlığa mı başladınız? Yoksa raporlarınızı kahvede yazmanızın başka bir nedeni var mı?"

"Tanıklardan birinin işyeri yakında da, burada buluşmayı teklif et..."

"Tamam, tamam kesin. Böyle eften püften işleri bir kenara bırakın da, kriminal asistanınızla birlikte..."

"... memur..."

Marienfelde'ye gidin. Terra Stüdyosu'nda ölümcül bir kaza var. Şimdi aldık haberi. 202'deki arkadaşlar yardım istediler. Göründüğünden daha komplikeymiş."

Öyle mi, yoksa 202'dekiler paydos yapıp eve gidemeyecekler diye mi korktular, diye sordu kendi kendine Rath.

"Kaza," dedi. "Çok heyecanlıymış. Stüdyonun adı neydi demiştiniz?"

"Terra. Sinemacılar işte. Birisi iskeleden mi düşmüş ne. Arabayı gönderiyorum size, arkadaşlar yolu biliyor."

"Size teşekkür etmekten başka bir şey gelmiyor aklıma."

Böhm, Rath'ın laflarındaki alaycılığı anlamamazlığa geldi.

"Ha, Komiser bey," dedi sadece, "bir şey daha vardı."

Buyrun işte. Hiçbir zaman şefini kızdırmayacaksın.

"Evet?"

"Yarın saat beşte şu Wessel'in cenazesi kalkıyor. Gidip bir izlemenizi istiyorum. Belli etmeden tabii."

Tabii. Buldog, hafta sonunun içine etmek için bir şey bulmuştu yine. Gerçekten de daha iyi bir kombinasyon düşünülemezdi: hem cumartesi öğleden sonrası gidecekti, hem de ilgili soruşturmanın bundan sonraki aşamasında bir rolü olmayacağı şimdiden belli, nankör bir görevdi bu.

"Tam olarak neyi gözlemem gerekiyor, Başkomiserim?" diye sordu Rath. Bu derece siyaset yüklü, üstelik de olayın seyrinin çoktan aydınlığa kavuşturulduğu bir vakada mezarlıkta dolanmasının en ufak bir yararı olmayacaktı. Siyasi şube değildi ya bu.

"Size asayiş şubesinin çalışma yöntemlerini anlatmam gerekmiyor herhalde," diye azarladı onu Böhm. "Rutin bu. Gözünüzü dört açın!"

"Oldu, Başkomiserim."

Buldog hemen kapattığı için, nazikçe vedalaşmaya fırsat bulamamıştı.

Tabii ki cinayet kurbanlarının cenazelerine gitmek Asayiş'in rutinlerindendi; ancak yarınki cenazenin siyasi bir mitinge dönüşeceği, ayrıca halihazırda aydınlanmış bir olayda yeni ipuçları beklemenin abesliği apaçık ortadaydı. Vaka şuydu: Birkaç hafta önce pezevengin biri, çalıştırdığı kızlardan birini kaçıran genç bir SA subayının ağzını kurşunla doldurmuştu. Adam altı haftadır gözaltındaydı, itirafta da bulunmuştu. Ancak komünist arkadaşlarıyla subayın evine cebren girmesine rağmen, meşru müdafaa diyor, başka bir şey demiyordu. Pazar günü mağdur ölünce, Goebbels'in gazetesi *Angriff*, bir fahişeye âşık olup bunu canıyla ödeyen bu delikanlıyı bir aziz, hareketin büyük kahramanlarından biri, ırkçıların diliyle *şehit* yapmış, böyle olunca da hava haliyle gerginleşmişti. Polis nazilerle komünistlerin birbirine gireceğinden yola çıkarak birkaç bölük toplum polisini teyakkuza geçirmişti. Şimdi Böhm kalkmış, onu bu cadı kazanına gönderiyordu. Başkomiser bir nazi ya da bir komünist onu yanlışlıkla yere serer falan diye umutlanıyor muydu yoksa?

Rath Schöneberg'ı arayıp Gräf'i, Heer'in evindeyken yakaladı. Beş dakika sonra Uhlandeck'in önünde kaldırımda onu bekliyordu. Kathi hâlâ yoktu ortalarda. Artık konuşmaya vakit de kalmamıştı zaten.

Anlaşılan Böhm ona makam aracını bile layık görmemişti. Yeşil Opel bir servis arabası Kudamm'da ikinci şeritte durdu. Polis memuru Czerwinski, komiseri görür görmez koskoca vücuduyla zar zor ön taraftan çıkıp, arka kapıyı açtı. Kriminal asistan Henning direksiyondaydı. Rath iç geçirdi. Kale'de hiç ayrı görülmedikleri için herkesin *Edi ile Büdü* dediği bu ikili, en kibar deyimiyle Asayiş'in pek hırslı nitelendirilemeyecek memurlarındandı. Böhm'ün bunları kendisine sürekli kakalaması ondandı herhalde. Rath arkaya sıkışmaya çalışırken, Henning şapkasına dokunarak selam verdi. Uzun sert tahtalar ve ne idüğü belirsiz bir sandık, arkada iyice sıkışmalarına yol açmıştı.

Rath hiddetle "Bu da neyin nesi?" diye sordu.

"Fotoğraf makinesi," dedi Henning, "bu Allah'ın belası Opel'in bagajına sığmadı."

"Makam arabası olsa sığardı."

Henning özür diler gibi omuzlarını kaldırdı. "Makam arabası Böhm'e lazımmış," dedi.

"Aschinger'e gitmek için mi?"

Henning, görev icabı güldü; rütbesinden dolayı, komiserlerin yaptığı esprilere gülmesi gibi bir beklenti vardı çünkü. Czerwinski arabaya biner binmez kriminal asistan gaza bastı. Opel lastiklerini gıcırdatarak döndü ve karşı şeride geçti. Rath kafasını arabanın tavanına çarpınca küfrü savurdu. Joachimstaler Strasse'ye girdiklerinde, arka aynadan Kathi'nin kırmızı mantosunu tanır gibi oldu.

4

Stüdyo, hipodroma yakındı. Henning, arabayı avludaki bej Buick'in yanına park etti. Gräf gelmişti bile; şuradaki basit bir kaza bile olsa, şu sıkıcı intihar olayından kurtulmuştu ya, bu onu gayrete getirmiş gibiydi. Kaza da bir film stüdyosundaydı hani. Henny Porten'i falan görürdü belki.

Stüdyonun etrafı çepeçevre tuğla duvarla kapatılmıştı. Ana bina yolun biraz berisindeydi, gereğinden fazla büyük bir serayı andıran bu cam kütle, bölgenin gösterişsiz sanayi mimarisinin ortasında tuhaf bir biçimde göze batıyordu. Kapıda, 202. karakoldan bir memur duruyordu; göze çarpmamaya öyle bir itina gösteriyordu ki, yoldan bakıldığında mavi üniforması fark edilmiyordu bile.

Rath kimliğini gösterince, "bu taraftan, beyler," dedi ve eliyle koskoca çelik bir kapıyı işaret etti. "Arkadaşınız içeride."

"Olay ne?" diye sordu Rath. "Bir tek kaza diye duyduk."

"Mağdur, bir kadın oyuncu. Çekim sırasında olmuş. Benim de bildiğim bundan ibaret."

Rath arkasında bir oflama puflama duydu. Henning, Opel'in içinden zar zor çıkardığı fotoğraf makinesini taşırken zorlanıyordu. Memur çelik kapıyı açınca, çelimsiz kriminal asistan, makinenin havaleli ayaklığını beceriksiz manevralarla içeri sokmaya çalıştı. Rath ve Czerwinski arkasından girdiler.

Dışarıdan binaya tropik ev süsü veren devasa pencereler içeriden gözükmüyordu. Tavandan ağır kumaşlar sallanmaktaydı; du-

varlar bile komple perdeyle kaplıydı. Henning ağır yüküyle bir yere takılıp düşmemeye aşırı özen gösteriyordu. Zaten yerdeki kablolara çok dikkat etmek gerekiyordu; bazısı hangar gibi mekâna boydan boya gerilmişti. Rath adımlarına dikkat ediyor, bu arada gözleriyle etrafı kolaçan ediyordu. Sağ sol teknik araç gereçti. Projektör ve ayaklıkların arasında bir de günah çıkartma sandalyesine benzeyen cam bir sandık vardı. Rath, dikkatli bakınca, kalın ama pırıl pırıl camın arkasında bir kamera silueti seçebildi. Az ötedeki bir arabanın üzerinde ayaklığıyla duran başka bir kamera, ağır metalden bir mahfazaya sokulmuştu, sadece objektifi dışarıdaydı. Hemen yanında ise, sayısız regülasyon, düğme ve yanıp sönen lambasıyla fütürist görünümlü bir kumanda masası vardı; üstünde de bir kulaklık duruyordu. Buradan çıkan ve arkaya doğru uzanan kalın bir kablo, ince kablolarla, darağacını andıran, üstünde siyah mikrofonlar asılı bir ipe bağlanmıştı; mikrofonlar, zemininde ne kablo, ne teknik cihaz görünen bir salonda besili örümcekler gibi havada süzülüyordu. Pahalı parke döşeli salon, şöminesi ve koyu renk kiraz ağacı mobilyasıyla, yolunu şaşırıp yanlış yere düşmüş bir otel odası gibiydi. Keza ortalarda dolaşan kaba saba, gri ya da beyaz tulumlu insan kalabalığı da bu zarafete uymuyordu. Üzerindeki takım elbiseyle ambiyansa yakışan tek bir kişi vardı; o da parke zeminin etrafındaki projektör ayaklıkları ve kablo öbeklerinin arasında bir yerde açılıp kapanır bir sandalyede yüzünü kollarının arasına gömmüş oturan sarışın bir adamdı. Gri tayyörlü genç bir kadın onu teselli ediyor gibiydi; eğilip adamın başını tutuyor, karnına bastırıyordu. Salonda, adamın ara sıra duyulan hıçkırıklarının dışında çıt çıkmıyordu; görevliler, sanki sesli film çekiliyormuş gibi aralarında kısık sesle konuşuyorlardı. Dışarıda, kapının üstündeki uyarı lambasına bakılırsa, zaten hâlâ "çekim vardı"

Rath, Henning'le koskoca bir projektörün arasından sıyrılıp sete girdi. Bir işaretiyle, kriminal asistan elindeki fotoğraf makinesini gürültüyle yere bıraktı; herkes sesin geldiği tarafa döndü. Rath, kalabalık biraz seyrekleşince, iki toplum polisinin arasında duran Gräf'i seçebildi. Birkaç saniye sonra da kimsenin yüksek sesle konuşmamasının, fısıltıdan başka ses çıkmamasının nedenini anladı. Gräf'in ayaklarının dibinde zarif kıvrımları olan, sanki bir tab-

lo için özel olarak tanzim edilmiş, gerçekte ise gayritabii bir biçimde eğrilmiş bir kadın vücudunu saran koyu yeşil ipek parlıyordu. Kadının yüzü tanınmayacak haldeydi, yarısı tamamen deforme olmuştu. Derisi kömür haline gelmişti; cılk et, yer yer de patlamış yanık kabarcıkları görünüyordu. Yüzünün diğer yarısını örtmüşlerdi; ona rağmen güzelliği gözlerden kaçmıyordu. Manzara Rath'a ister istemez iki yüzlü Yanus başını, Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'ı anımsattı. Sağ tarafta kusursuz taranmış ve şekillendirilmiş açık sarı saçlar, sol tarafta tamamen kavrulmuştu. Kafası ve vücudunun üst kısmı ıslak ıslak parlıyordu; ipek, göğüs ve karın kısımlarında tenine yapışmıştı. Sol üst kolu, ağır bir projektörün altında kalmıştı.

Gräf, Rath'ı görünce, toplum polislerinin yanından ayrıldı. Şefinin yanına gelebilmek için, cesedin etrafından dönmesi gerekmişti.

"Selam Gereon," diyerek hafifçe öksürdü. "Vaziyet kötü. O yerdeki Winter."

"Kim?"

Gräf inanmaz gözlerle baktı. "Betty Winter. Tanımıyorum deme sakın."

Rath omuzlarını silkti. "Yüzünü görsem, belki..."

"Görmesen daha iyi. Tamamen deforme olmuş." Gräf yutkundu. "Çekim sırasında olmuş. Projektör düşmüş üzerine, ta şuradan." Kriminal asistan yukarıyı işaret etti. "Bir on metre var. Alet de çok ağır. Çalışıyor haldeymiş hem de, alev gibi, kızgın yani."

Rath başını yukarı kaldırdı. Tavanda bir çelik iskele, irili ufaklı bir sürü projektör takılmış bir sepet iskele ağı, bunların arasında da, dikine, tekdüze, sevimsiz bir bayrak süslemesi gibi duran bezler, kumaşlar asılıydı. Büyük, ağır kumaş yer yer ışıklandırma platformunun da altına iniyor, onu kapatıyordu. Tam cesedin üzerinde, projektör dizisinde, sırıtan bir boşluk vardı. Burada daha önce bir şey asılı olduğu, hâlâ cereyana bağlı, sıkı sıkı gerilmiş siyah bir kablodan belli oluyordu.

"Niye bu kadar projektör var burada?" diye sordu Rath, "neden gün ışığından yararlanmıyorlar? Stüdyolar neden camdan yapılır ki?"

"Sesli film," dedi Gräf, bu iki sözcük her şeyi açıklamaya yetermiş gibi. "Camın akustiği iyi değil. Onun için her yeri kapatıyor-

lar. Sessiz film stüdyosunu sesli film stüdyosuna çevirmenin en kolay yolu."

"Bakıyorum bayağı bilgi sahibisin."

"Kameramanla biraz konuştum da."

Oyuncunun üstüne düşen projektör, polisin geceleri olay mahallini aydınlatmakta kullandığı projektörlerden çok daha büyüktü; çelik silindirin çapı hani neredeyse bir bas davulu kadar vardı. Elektrik kablosu, projektörün düşmesini engelleyemememiş, hızını bile frenleyemememişti. Sadece izolasyon yerinden çıkmıştı; yer yer çıplak teller sallanıyordu.

"Demek zavallı kadının ölümüne bu heyula neden oldu."

Gräf kafasını iki yana salladı. "Hem evet hem hayır."

"Nasıl yani?"

"Ölümü hemen gerçekleşmemiş." Gräf yutkundu. "Canhıraş çığlıklar atmış. Hâlâ fişte olup yanmaya devam ettiği için kızgın projektör dağlamış kadını. Partneri de hemen dibinde duruyormuş..."

"Karşıdaki smokinli mi, hani şu acınacak vaziyetteki?"

"Evet. Victor Meisner."

"Onu tanıyorum galiba."

Gräf kaşlarını kaldırdı. "Sinemaya gidiyorsun yani?"

"Bir polisiye filmde gördüm onu. Elinde tabanca ateş edip duruyordu, kurtarmadığı kadın kalmamıştı."

"Şimdi de aynı şeyi yapmak istemiş. Ama bu sefer tabanca yerine bir kova su kullanmış. Her köşede var böyle bir kova, yangına karşı tedbir. Anlaşıldığı kadarıyla suyu üstüne dökünce Winter'in cereyana kapılmasına yol açmış. Her halükârda kadının çığlıkları birden kesilmiş, sigortalar atmış."

"Yoksa kazadan sağ çıkabilirdi belki, öyle mi?"

Gräf omuz silkti. "Doktor ne diyecek bakalım. Projektör üstüne düştüğü an oyunculuk kariyeri sona ermiş aslında. Sağ çıkmış olsa bile, artık aşk fimlerinde falan rol alamayacaktı."

"Talihsiz adam ne halt yediğinin farkında gibi sanki." Rath ağlayan Meisner'i işaret etti.

"Öyle görünüyor."

"Kendisiyle konuşan oldu mu?"

"Arkadaşlar uğraştı ama, nafile."

"Konuşacak durumda değil, öyle mi?"

"En azından henüz dişe gelir bir ifade veremedi."

Birden paldır küldür sesler geldi. Cümlesini tamamlayamayan kriminal sekreter, fotoğraf makinesinin ayaklığını beceriksizce açmaya çalışan Henning ve Czerwinski'ye çevirdi başını. "*Ben* fotoğraf çeksem daha iyi olacak galiba," dedi. "Arkadaşlar makineyi tarumar etmeden önce olaya el koyayım."

Rath tasdik anlamında başını salladı. "Aynı fikirdeyim. O ikisi milletten biraz bilgi toplasın, kimlik tespiti yapsın. Herkesin bir gözlemi vardır muhakkak."

Gräf omuzlarını kaldırdı. "En azından kameraman her şeyi görmüş. Yönetmen keza. İşleri gereği tabii." Kriminal sekreter, temiz pak giyimli, ellili yaşlarda, hafif kelleşmiş bir beyefendiyi sakinleştirmeye çalışan, atletik yapılı bir adamı gösterdi başıyla.

Rath, "Tamam, birazdan ilgileneceğim kendisiyle," dedi. "Peki projektörlerden sorumlu kişi nerede?"

"Bilmem. Sıra ona gelmedi daha."

"Henning'e söyle, adamı bulup bana göndersin."

Gräf yanından ayrılınca Rath, hâlâ yakınıp sızlanmakta olan Meisner'e yöneldi. Oyuncuda kahramanlıktan eser kalmamıştı. Rath önünde durunca ağlamayı kesip şişmiş gözleriyle ona baktı. Gri kostümlü kadın hâlâ hafif hafif sırtını sıvazlıyordu. Rath polis kimliğini gösterdi. Adam yüzü gözü yaştan sırılsıklam, yalvaran bir ifadeyle bakıyordu Rath'a. Birden çaresiz haykırdı. "Ben öldürdüm onu. Öldürdüm Betty'i. Tanrım, ben ne yaptım?"

Tırnaklarını Rath'ın bacaklarına geçirmişti. Adamla o anda konuşmanın gerçekten bir anlamı yoktu.

"Siz kimseyi öldürmediniz. Bir kazaydı," dedi Rath.

Bacaklarını Meisner'in pençelerinden kurtarmaya çalışıyor, başaramıyordu. Grili kadın yetişti imdadına.

"Tamam işte Victor," dedi sakin bir sesle, "komiser ne söyledi, duydun."

Rath ancak, kadın adamın narin ellerini kendi ellerine aldığında kurtuldu cendereden. Kadın onu Rath'dan uzaklaştırarak tekrar yönetmenin sandalyesine oturtunca Meisner yüzünü gri kostüme gömdü.

"Görüyorsunuz, konuşacak halde değil," dedi kadın. "Hâlâ şokta! Umarım bir an önce bir doktor bulunur."

Rath, Doktor Schwartz'ın yolda olduğunu biliyordu da, adli tabip, Victor Meisner gibi hassas ruhlu birini pışpışlayabilir miydi, ondan emin değildi. Kadına kartvizitini uzattı.

"Herr Meisner'in şu anda ifade vermesi gerekmiyor, Emniyet Müdürlüğü'ne de gelebilir," dedi. "Kendisini iyi hissettiğinde uğrasın, ama pazartesiyi de geçirmesin."

Kadın Rath'a bakıyordu ama bakışları onu delip geçiyordu sanki. Rath, karta tarih ve saati yazdı; adama ne kadar acırsa acısın, pazartesi günü saat on bir, istese de aşamayacağı tolerans sınırıydı.

"Yalnız bırakmayın," dedi kadına. "Belki en iyisi hastaneye götürmeniz."

Sorumluluğu kendi başına taşımadığını gösterir tereddütlü bir ifadeyle, olur anlamında başını salladı.

"Beyefendinin dediğini yap," diye gür bir ses duyuldu arkadan. "Victor burada daha fazla kalmasa iyi olur."

Rath başını çevirdiğinde, az önce yönetmenle konuşan hafif kelleşmiş adamla burun buruna geldi. Cora ve Victor Meisner kapıya yöneldiler. Oyuncu, ipleri lime lime olmuş bir kukla gibi lök lök yürüyordu kadının peşi sıra.

Yeni gelen adam, "Bellmann," diye kendini tanıtarak elini uzattı. "La Belle Film Şirketi. *Aşk Fırtınası*'nın yapımcısıyım."

"*La Belle* mi?" dedi Rath adamın elini sıkarken. "Terra Film'deyiz sanıyordum."

Bellmann, "Mekân öyle, doğru, ama prodüksiyon onlara ait değil. Çok az şirketin kendine ait stüdyosu var. Hiçbirimiz Ufa değiliz," derken eksikleniyor gibiydi. O an onlara doğru yanaşan yönetmeni işaret etti. "Jo Dressler, yönetmenim."

"Jo?"

"Josef biraz demode de," diyerek Dressler elini uzattı. "İyi günler, Komiserim."

"Hâlâ inanamıyoruz," dedi Bellmann. "Çekimin ortasında..." Yapımcı ciddi anlamda sarsılmış gibi görünüyordu. "*Aşk Fırtınası* iki haftaya başlayacaktı sinemalarda."

Rath, "O kadar çabuk mu?" derken şaşkınlığını gizleyemedi.

"Vakit nakittir," dedi Bellmann.

"İki gün daha çekecektik, o kadar," diye açıkladı Dressler. "Bugün ve yarın."

"Yani film neredeyse tamamdı, diyorsunuz."

Dressler başıyla onayladı.

"Trajedi," dedi Bellmann. Sonra asabice güldü ve söylediklerini düzeltti. "Kazayı kastediyorum. Kaza trajedi de, film komedi tabii. İlahi romantik bir komedi, yeni bir şey. Kelimenin tam anlamıyla ilahi."

Rath pek bir şey anlamamıştı ama başını salladı. "Siz olayın nasıl cereyan ettiğini gördünüz mü?"

"Hayır." Belmann başını iki yana salladı. "Ben geldiğimde cansız yatıyordu. Ama Jo, sen komisere anlatsana..."

Yönetmen boğazını temizledi. "Arkadaşlarınıza da anlattığım gibi... Perdenin hemen hemen sonuydu. İkinci defa çekiyorduk, çok da iyi gidiyordu. Bir Betty'nin tokadı kalmıştı, bir de gök gürültüsü sesi, sahne tamamdı."

"Gök gürültüsü mü?"

"*Aşk Fırtınası*, Berlinli bir kıza âşık olup, ona Thorwald Kontu olarak kur yapan Kuzey'in Gök Gürültüsü Tanrısı Thor hakkında. İkisi ne zaman birbirlerine yaklaşsa gök gürlüyor."

Rath yine başını salladı ve neyi ne kadar anladığını düşündü. Hikâye biraz uçuktu. Betty Winter'in bununla mı zirveye çıkacağını düşünmüşlerdi?

"İşte," diye devam etti Dressler, "o an birdenbire spot düştü tavandan."

"Ne düştü?"

"Betty'e isabet eden projektör. Betty düştü ve aletin altında kaldı. Tanrım, yerdeki halini, çığlıklarını düşündükçe... elimizden hiçbir şey gelmedi... korkunçtu."

"Neden kimse yardım etmedi, onu anlayamadım."

"Sonradan fikir yürütmesi kolay. Bir projektörün ne kadar kızdığından haberiniz var mı? Onu öyle kolay kolay elleyemezsiniz."

"Bir kişi yardım etmek istemiş ama..."

"Victor'u kastediyorsunuz." Dressler omuzlarını silkti. "Ben de anlamadım ne yapmaya çalıştığını. Birlikte oynadıkları sahneydi,

olay anında hemen yanında duruyordu. Kimbilir, o durumda aklından neler geçer insanın. Kişi dibinde, burnuna yanık deri kokusu geliyor, çığlıklarını duyuyorsun ve yardım etmek istiyorsun! Nasıl bağırıyordu biliyor musunuz." Kafasını salladı, bu hareketiyle yaşanandan sıyrılmak, her şeyi eski haline döndürmek ister gibiydi. "Hepimiz kalakaldık. Daha biz elindeki kovayla ne yapmak istediğini anlayamadan, suyu Betty'nin üstüne boca ediverdi."

Dressler devam etmeden önce hafifçe öksürdü. "Birden durdu çığlıkları... vücudu seğirdi... bir kasılma ve titreme... Derken çatır çatır sesler gelmeye başladı; bütün sigortalar attı ve ışıklar söndü."

"Sonra?"

"Gözümüz karanlığa alışıncaya kadar birkaç saniye geçti. İlk yanaşan ben oldum, Victor'dan sonra tabii. Betty ölmüştü."

"Bunu nasıl tespit ettiniz?"

"Ben... ben boynundaki damarı tuttum, atmıyordu. Ölmüştü."

"Akıl almaz bir şey, öyle değil mi?" diye girdi lafa tekrar Bellmann. "Alman sineması için çok büyük bir kayıp."

Rath yapımcıya baktı. "Sık sık karşılaştığınız bir şey mi bu peki?"

"Ne?"

"Projektörün düşmesi. Yukarıdaki konstrüksiyon pek sağlam gibi gözükmüyor gözüme."

Hassas bir noktaya dokunmuştu; Bellmann parladı birden. "Bakın Komiserim, konstrüksiyon derme çatma gibi durabilir; ama her şey kontrolden geçmiş, bütün kurallara harfi harfine uyulmuştur. İnşaat zabıtasındaki arkadaşlarınıza sorun isterseniz." Bellmann hızını alamıyor, her cümlede sesini biraz daha yükseltiyordu. "Bina cam, çekim için ideal olabilir, ama ses kaydı için asla değil. O yüzden de burada birtakım değişikliklere gitmemiz gerekiyordu, hâlâ da sürüyor çalışmalar. Sesli filmde ses yalıtımı gün ışığından daha önemli, anlıyor musunuz? Gün ışığı olmasa da olur yani. Işık teçhizatımız zaten birinci sınıf; projektörlerimiz çok modern, camiada başka kimsede yok, hele nitrafot lambaları..."

Bellmann birden sustu; böyle modern bir projektör yüzünden az önce birisinin canından olması kafasına yeni dank etmiş gibiydi.

Rath, mahcubiyet nedeniyle akabinde oluşan suskunluğa müdahale etmedi. Bu yöntemin işe yaradığı durumlar olurdu çünkü; ba-

zısının çenesi açılırdı. Ama Bellmann kendisini kontrol edebilen biriydi. Mesleğinin olmazsa olmazlarındandı bu yetenek herhalde. Yönetmenin ise sinirli bir hali vardı; çişi gelmiş gibi, bir bir bacağının, bir öbür bacağının üstünde sekiyordu. Düşüncesizce bir laf etmesine mahal kalmadan, Henning bozdu sessizliği. Yanında, Rath'a Hans Lüdenbach diye tanıştırdığı çelimsiz bir adamla gelmişti.

Rath, üstündeki gri önlüğüyle, boğaz tokluğuna çalışan bir kapıcı izlenimi veren cılız adamı baştan aşağı bir süzdü.

"Işıkçı siz misiniz?"

"Başışıkçı."

"O zaman yukarıda cıvataları gevşeyen projektörden de siz sorumlusunuz, öyle mi?"

Sıska adam tam bir şey söylemek üzereyken Bellmann girdi araya.

"Komiserim! Her şeyin sorumluluğunu ben alıyorum üstüme." Bu haliyle, sanki işi bitmiş de, muhalefet zorlamadan kendim istifa edeyim diyen bir bakan gibiydi.

"Pratikteki uygulamadan söz etmiştim," dedi Rath. "Birisi baştan savma iş yapmış, o ortada. Eğer bu, ışık tesisatını imal eden fabrika değilse, o zaman sizin adamlarınızdan birisi, *baş*ışıkçı bey."

"İmkânsız," dedi Lüdenbach.

"Yukarıda bütün vidalar sıkıştırılmış mı, sıkıştırılmamış mı, bunun kontrolünü düzenli olarak yapıyor musunuz?"

"Tabii ki. Işık düzeni tamam olmadan çekim olamaz zaten."

"Peki bugün her şey yolunda mıydı?"

"Optimum ayar yapılmıştı, ışık mükemmeldi. Ne oldu da bağlantıda sorun çıktı, ben de bilmiyorum. Yukarı çıkıp bir yakından bakmak gerekir."

"Hâlâ çıkıp bakmadınız mı?"

Lüdenbach başını iki yana salladı. "Nasıl bakacaktım? Adamlarınız her şeyi yasakladı! Bize ilk söyledikleri şey, hiçbir şeye elinizi sürmeyin, oldu."

"Haklısınız," dedi Rath başıyla onaylayarak. "O zaman lambanın asılı olduğu yeri gösterin bana," diyerek, Lüdenbach'ı sanki yedi kat göğe çıkıyormuş izlenimi veren dar, çelik merdivene doğru götürdü. İskelenin üzerine çıkmak için Hans Lüdenbach gibi zayıf olmak ge-

rek herhalde, diye geçirdi içinden. Tırsmıştı; on metre yükseklikteki iskele emniyetli değildi gözünde, sallanıyordu bir kere. Korkudan alnında boncuk boncuk ter birikmişti. Merdiveni gri önlüğün peşi sıra basamak basamak çıkarken hiç aşağıya bakmadı. Lüdenbach'ı, her adımda çangıl çungul ses çıkarıp gıcırdayan sepet iskelede takip ederken bile derinlere bakmamaya çalışıyor, ama elleriyle parmaklıkları sıkı sıkı kavrayıp yavaşça ilerlerken attığı her adımda, gözü ister istemez ayakkabısının ucuna kayıyordu. Ayaklarının altındaki demir parmaklıkların arasından bakınca stüdyonun zemini sonsuz uzaklıkta gibiydi. Bu mesafeden aşağının krokisi ilginç bir tablo sergiliyordu; cesedin yattığı şömine odasının yanında bir otel resepsiyonu ve küçük bir hizmetçi odası, az ileride de bir sokak kahvesi bulunuyordu. Şömine odasındaki kapıdan, doğrudan bir karakola geçiliyordu, karakolun bir hücresi bile vardı. *Aşk Fırtınası*'nın komple setiydi bu anlaşılan. Aşağısı pırıl pırıl aydınlıktı; Grāf çalışmaya başlamıştı demek. Rath bakışlarını öne çevirdi. Başışıkçı yoktu.

"Hey!" diye bağırdı Rath iskeleden. "Neredesiniz?"

Çelik kafes labirenti, aşağıdan göründüğünden daha çetrefilliydi. Tavandan sarkan ağır perdeler her şeyi kapattığı için böyleydi bu belki de.

"Buldum." Başışıkçının ne söylediği anlaşılmamıştı ama sesi yakından geliyordu. "Nerede kaldınız?"

Rath cesaretini toplayıp birkaç adım daha atınca, üç metre ileride demir parlaklık zemine çömelmiş Lüdenbach'ı gördü. "Geldim," dedi Rath. "Elinizi hiçbir şeye sürmeyin lütfen."

Elleri kasılmaktan acımaya başlamış, alnında ter birikmişti. Ama hiçbir şey belli etmeden ilerledi. Lüdenbach bir vida yuvasını işaret ediyordu.

"İşte burada," diye mırıldandı Lüdenbach Rath yanına çömelince. "Şuna bakın; olamaz."

"Nedir sorun?"

"Bunun içinde bir vida şaftı olması gerekir aslında," diye açıklamaya başladı Lüdenbach. "Çıkmış içinden. Aslında olmaması gerekir, olamaz da. Çünkü hepsinin bir emniyet pimi var."

Rath, yuvayı yakından inceledi.

"Vida şaftı kırılmış olamaz mı?"

Lüdenbach çaresiz omuzlarını silkti. "Ama öbür tarafta hep bir tane daha olur, işte," dedi.

Ama yuvanın öbür tarafında da durum aynıydı, vida şaftı yoktu.

Lüdenbach gördüklerine inanamıyor, başını sallayıp duruyordu. "Imkânsız bu, imkânsız, olamaz!"

Doğrulup ayağa kalktılar. Rath, ileri geri hareket eden iskelenin korkuluklarına sıkı sıkı tutununca, ter içindeki elleri hemen gene kasıldı; midesi bulanmıştı. Lüdenbach ise fırtınayla sallanan geminin küpeştesindeki kaptan edasıyla bir yere tutunmadan dimdik duruyordu.

"Olamaması gerekir aslında." Lüdenbach başını iki yana salladı. "Projektörler işte bu yüzden çift emniyetlidir; şaftlardan biri kırıldı mı, öbür tarafta hep bir yedeği bulunur."

Rath, "Belki projektörde ayar değiştirmek isteyen birisi vidayı sıkmayı unutmuştur," diye bir fikir attı ortaya.

"Çekimin ortasında kim yapar bunu?"

"İyi de, projektör şu veya bu şekilde yuvasından kurtulmuş. Açıkçası çifte malzeme yorulması, dikkatsizlikten daha ufak bir ihtimal gibi geliyor bana."

Lüdenbach birden kıpkırmızı kesilerek, "Benim adamlarım işini sallamaz," diye çıkıştı. "Hele de Glaser! İşinin erbabıdır o!"

"Kim?"

"Peter Glaser. Işıkçı asistanım. Peter spotlardan sorumlu."

Rath, karşısındaki sıska adamın yavaşlığına sinir olmaya başlıyordu yavaş yavaş.

"Peki bu adamı neden hâlâ görmemiş olabilirim sizce?" dedi buz gibi bir kibarlıkla.

"*Siz benimle* birlikte illaki yukarı çıkmak istediniz. Ayrıca onun hangi delikte olduğunu bilsem, ben kendisiyle çoktan konuşmaz mıydım?"

"Nasıl yani?"

"Sabah buradaydı, her şeyin ayarını o yaptı."

"Şimdi?"

Lüdenbach omuzlarını silkti. "Şimdi yok."

"Ne zamandan beri yok?"

"Bilmem. Epeydir görmedim kendisini; öğlenden beri, belki da-

ha da uzun zamandır. Hastalanmış da olabilir."

"Peki giderken haber vermedi mi?"

"Onu bilemeyeceğim."

Rath'ın sabrı taştı. "Arkadaşım," dedi öfkeyle. "Bugün illa bir işe yaramak istiyorsanız, bana acele tarafından aşağı nasıl ineceğimi gösterin!"

Peter Glaser bulunamadı. Stüdyoda hiçbir yerde çıkmayınca Rath, Henning ve Czerwinski'yi, kayıp ışık asistanının evine göndermişti; adresi fazla uzatmadan veren Bellmann, iki taşın arasında da Peter Glaser'in en güvenilir çalışanlardan biri olduğunu vurgulamıştı. Bu arada adli tabiple birlikte gelen Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi (LD) memurları, yerlerde vida şaftlarını arıyor, Dr. Schwartz ise cesedin yanına çömelmiş, baş ve omuzlardaki yanık yaralarını inceliyordu. Kronberg'in adamları, ancak Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi'ne özgü bir itinayla aramayı sistematik bir biçimde sürdürmüşlerdi ama, vida şaftlarını bir projektör ayaklığının altında bulan yine Gräf olmuştu; kolayca gözden kaçabilecek, yağlı, siyah maden nesne nasılsa oraya yuvarlanmıştı.

Lüdenbach bakıp, bunun projektör yuvasının vida şaftı olduğunu teyit etti. LD memurları, ilk bakışta herhangi bir manipülasyon izine rastlanmayan şaftı incelemek üzere götürmek için bir teneke kutuya koydular.

Ancak diğer şaft ve emniyet pimi bulunamadı.

"Hadi bakalım, sürüne sürüne heriflerin yerlerini de silmiş olduk bedavaya," dedi LD memurlarından biri.

Gräf "Neyse, en azından şaftlardan birini bulduk ya," dedi. Rath başıyla onayladı.

"Öbürü belki Glaser'dedir," dedi. "Herhalde kanıtları yok etmek istedi, ama ikinciyi bulamadan tüymek zorunda kaldı."

"Gerçekten projektörü kasten aşağı atmış mıdır, dersin?" diye sordu Gräf. "Olayın üstüne kalacağını düşünüp kazadan sonra kaçmıştır belki hemen."

Rath omuzlarını silkti. "Bizim şöyledir böyledir dememizin pek bir önemi yok. Bildiğim bir şey var, o da birisinin bir halt ye..."

"Komiserim?"

Rath döndü. Elinde bir film kutusuyla genç bir adam yanaşmıştı yanına.

Grâf, "Kameraman," diye fısıldadı kulağına. "Harald Winkler."

Genç yaşına rağmen saçları seyrelmiş Winkler, film kutusunu işaret ederek, "İlgilenirsiniz diye düşündüm," dedi.

"Neyle?"

"Kazayla. Nasıl geliştiğini görebilirsiniz isterseniz." Kameraman kutuyu havaya kaldırdı. "Bütün olay burada."

"Kazayı filme mi çektiniz?"

"Sahneyi çekiyordum; kaza olunca kamerayı kapatmadım. Ben... içgüdü gibi bir şeydi herhalde. Işıklar gidene dek kamerayı oraya doğru tuttum. Umarım işinize yarar. Her halükârda benim kameramdan daha iyi bir tanık bulamazsınız, hilesi yoktur."

"Ne zaman bakabiliriz peki?"

"Pazartesiden önce zor. Önce kopyalamaya gitmesi gerekiyor. İsterseniz bir projeksiyon salonu ayarlarım." Winkler, Rath'a kartını uzattı. "Arayın beni ..."

Kameraman Rath'a bakıyorken, aniden gözlerini yana çevirdi. Grâf ve Rath da meraklanıp dönünce birden yarım düzine objektifle göz göze geldiler.

Gazeteciler, dışarıdaki toplum polisini atlatıp içeri girmeyi başarmıştı anlaşılan. Memurlar müdahale edemeden flaşlar patlamaya başlamıştı bile. Allah'tan cesedin üstü örtülüydü.

Rath, "Bu çeteyi kim soktu içeri?" diyerek kriminal sekreterini azarladı.

Grâf anında harekete geçti. "Beyler, burası suç mahalli, basın kulübü değil," diye bağırıp, toplum polisine başıyla bir işaret yaptı. Pek de gereği yoktu, polisler gazetecileri dışarı çıkarmaya başlamışlardı bile. Protesto sesleri yükseldi.

"Bir dakika! Buna hakkınız yok!"

Rath, bir iki kibar laf etsem fena olmaz, diye düşündü. "Rica etsem dışarı çıksanız; işimize engel olmayın," dedi. "Fotoğraf da çekmeyin lütfen."

Görevlilere karşı bir şey yapamayacağını anlayıp geri çekilen güruha kibarca gülümsedi.

Birkaçı kapıda soru sormaya yeltendi.

"Kaza mı, cinayet mi?"

"Betty Winter'i kim öldürdü?"

Dışarı atılırken hep bir ağızdan konuştukları için, dedikleri pek anlaşılmadı. Memurlar işlerini iyi yapmışlardı.

"Beyler," dedi Rath. "Anlayışınız için teşekkür ederim. Soruşturmanın seyri konusunda en kısa zamanda bilgi vereceğiz size."

"Yani şimdiki basın toplantısında mı?" diye sordu muhabirin biri dışarı doğru itilirken. Son bir flaş daha patladı, bu da Rath'ın gözüne geldi; birkaç saniye kamaştı gözü. Derken çelik kapı kapandı, patırtı kesildi.

"Bunlar nasıl girdi içeri?" diye sordu Rath. "Kapıda adam var sanıyordum."

"Var tabii. Arka kapıdan girmiş olsalar gerek."

"Orada niçin kimse durmuyor?"

O arada yanlarına gelen Bellmann lafa girdi. "Özür dilerim Komiserim, memurlarınızın arka kapıdan haberi yoktu; unuttum onlara söylemeyi."

"Peki gazeteciler nereden biliyor öbür kapıyı? Nasıl haberleri oldu?"

Bellmann omuzlarını silkti. "Berlinli gazeteciler kurnazdır. Böyle olayları gizleyemezsiniz onlardan. O yüzden de bir basın toplantısı düzenliyorum. Hemen yan tarafta. Siz de arkadaşınızla birlikte katılırsanız çok se..."

"Ne düzenliyorum dediniz?" Rath kulaklarına inanamıyordu. "Burada bir insan ölmüş, sizin derdiniz gazeteye mi çıkmak?"

Bellmann bozulmuş gibiydi. "Komiserim, bir saniye, izin verin. Siz bugün ne olduğunun farkında mısınız? Koskoca Betty Winter öldü! Hayranlarının her şeyi öğrenmeye hakkı var."

Rath sert sert baktı yapımcıya. "Bir daha kendi başınıza iş yapmaya kalkmayın, başınıza iş açarım."

"Kendi mekânımda basına bilgi verir miyim, vermez miyim, o benim sorunum."

"Gayet tabii," dedi Rath ve yapımcıya gülümsedi. "Ben sizin başınıza iş açar mıyım, açmaz mıyım, o da yalnız *benim* sorunum."

5

Garsonu çağırıp bir buz şarabı daha söyledi. İhtiyacı vardı içkiye. Çoktan yemeğe başlamış olması gerekirdi ama vücudu şeker diyordu.

"Menüyü getireyim mi beyefendiye?"

"Bekleyin biraz." Başını iki yana salladı. Aslında yavaş yavaş seziyordu bu akşam yalnız kalacağını.

O bir saat gecikmişti.

Niye ekildiğini bilmiyordu ama, onun gelmemesinin muhakkak önemli bir nedeni vardı, bundan emindi. Yoksa bekletmezdi onu böyle, hem zaten çoktan oltaya gelmişti. Yok yok, yarınki planda değişiklik yapması gerekmiyordu; çekimlere gelecekti o.

Garson nerede kalmıştı? Şarap içmesi gerekti!

Şekerin hayatını kurtarabileceği fikrine alışacak mıydı acaba?

Alışacaksın.

Annesinin tebessümü.

Alışman gerek.

Şarap bardağına inanmaz bakışları.

İçebilir miyim?

İçmen gerek.

İçmem gerek.

Yavaş yavaş, dikkatli içiyor; boğazından aşağı tatlı tatlı bir şey süzüldüğünü hissediyor.

Buz şarabı. Tatlı buz şarabı.

Yıllardır hayalini kurduğu şey gerçek oluyor.

Restorandalar, anne oğul. O günün anlam ve önemi var, kutlamaları gerek. O gün, günlerce yattığı klinikten çıkmış ve ilk kez kendi iğnesini kendisi yapmış. İlk iğnesi. Bu kadar insülin denemesinden sonra.

Tekrar hayata dönmüş. Yıllarca ölümü bekledikten sonra.

Yeniden doğuşu.

Ordövr servisi yapan garsonlar, beyaz örtülü masaya kristal kâ-

seler koyuyorlar.

Annesinin tebessümü.

Ye, oğlum.

Yiyemiyor, gözlerinden yaşlar akıyor. Derken hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlıyor. Gözyaşları buğusunun arasından annesinin şaşkın yüz ifadesini görüyor.

Annesi elini okşuyor. Çekiyor elini; onun dokunmasını istemiyor, sevgisine de güvenmiyor, anlamıyor onun sevgisini, inanmıyor da.

Hepsi düzelecek. Her şeyi telafi edeceğim. Sen benim bir tanecik oğlumsun.

Gözyaşlarını silip çatalı alıyor eline ve ağır ağır yemeye başlıyor. Dilinde taze karides, dereotu, tatlı domates tadı. Tatlı onu ondan alıyor, vücudunda dolaşıyor.

Annesi bir yandan gülümserken diğer yandan çatalı hiç ağzına götürmeden kâsenin içindekini eşeliyor. Sadece gülümsüyor, yemeğiyle oynuyor ve oğlunu izliyor; çatalı ağzına götürüşünü, bir kez daha, bir kez daha yemesini. Annesinin ona öyle bakmasını istemiyor, sirk hayvanı değil o; ne fil adam, ne ucube ne de dünya harikası.

Sen de herkes gibi yaşayacaksın. Başkalarıyla birlikte yaşayacaksın.

Annesi de bir lokma alıyor ağzına.

Yemekte hiç konuşmuyorlar; garson şaraplarını tazeliyor. Annesi ağzını peçeteyle silerek bardağını kaldırıyor.

Hayata!

Hayata!

Buz şarabı içiyorlar, tatlı buz şarabı.

Peki şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?

Üniversiteye başlayacağım.

Güzel.

Tıp okuyacağım.

Annesi tekrar elini tutmaya yelteniyor, ama daha ona dokunmadan eli havada kalakalıyor ve geri çekiyor.

Canım oğlum, bir tanecik oğlum!

Garsonlar ana yemekleri getirip aynı anda tabakların üstündeki gümüş fanusları kaldırıyorlar.

Hâlâ inanamıyor; yediği doğru dürüst ilk yemek bu. Aç acına geçirdiği yıllardan sonraki ilk doğru dürüst yemek.

Hepsi geçti. Her şey iyi olacak.

O da inanmıştı buna.

Eskiden.

Yanılmıştı ama, fena halde yanılmıştı.

Saatine baktı. Yok, gelmezdi artık. Kızamazdı da ona, kızmaması gerekirdi. Gizli buluşmalarının bedeliydi bu. Araya bir şey girse, başına bir şey gelse, açıp randevuyu iptal de edemezdi. Çok da önemli değildi bu ayrıca.

Önemli olan, planlardan kimsenin haberi olmamasıydı.

Önemli olan, onun yarın çekimlere gelmesiydi.

Önemli olan, onun alnında yazanın hayata geçmesiydi.

Garson en nihayet getirdi şarabı.

6

Berliner Strasse'de bu saatte pek trafik yoktu. Rath gaza basmış, yağmurun cam gibi yaptığı asfaltta direksiyonu kuzeye doğru kırmıştı. Şoför mahallinin yanında oturan Gräf, sıkı sıkı kapının koluna yapışmıştı ama çaktırmıyordu. Edi ve Büdü'nün arabasına binmediğine pişmandı.

Rath başka koşullarda temkinli araba kullanan biriydi; ama bugün hız onu sakinleştiriyordu sanki. İnsanın altında spor araba varken, hız yapmamak olur muydu ayrıca?

Kriminal sekreter, "Gereon, benim acelem yok," dedi.

"Böyle bir arabaya ara sıra bu muamele gerekiyor."

"O götverene senin kadar ben de gıcığım. Ama kızgınlığını gaz pedalından çıkarıp ilk direğe toslamanın da âlemi yok."

Rath frene basmasına bastı ama, o da Flughafenstrasse'de kırmızıda durmak zorunda kaldığı için.

"Adam baş oyuncusunu kaybetmiş, bundan nasıl menfaat sağlarım, ona bakıyor," dedi burnundan soluyarak. "Hele o yalan-

cıktan üzülmeler! Elimde olsa şu Bellmann'ı anında kodese tıkarım."

Bu kadar öfkelenmesinin nedeni, Bellmann'ın alelacele basın toplantısına girişmesiydi. Polis, olayı kontrol altında tutmak için toplantıya katılmış, oyuncunun ölümüyle ilgili soruları mümkün olduğunca kaçamak geçiştirmiş, bu arada Bellmann'ı da göz hapsinde tutmuştu. Stüdyodan kovuldukları için polise hâlâ diş bileyen gazeteciler, kızgınlıklarını bu arada kahve ve bisküvi servisi de yaptıran Bellmann'dan başka hiç kimsenin söylediklerini kaale almayarak göstermişti. Yapımcı, büyük Betty Winter'in eşsiz oyunculuk sanatından girmiş, "onun erken ölümüyle Alman sinema sanatı en büyük, en umut verici yeteneklerinden birini kaybetti," diye devam etmiş, hamasi laflarla yanıp yakılmıştı.

Konuşmasını, "Buna rağmen *Aşk Fırtınası*'nın fragman dahi olsa bir an önce sinemalara gelmesi için elimizden geleni yapacağız," diye bitirmiş, hatta nasıl becerdiyse gözleri ıslanmış gibi yapıp, "hatta bu Betty'e karşı sorumluluğumuz," demiş, ardından eklemişti: "Bunu yazın! Bu film onun bıraktığı bir miras! Bu film, Alman sesli sinemasının geleceğinin ne kadar..."

Rath, Bellmann cümlesini yarıda kesip de, elinde mendil, gazetecilere arkasını döndüğünde, "Hay ben senin..." diye küfür etmemek için kendisini zor tutmuştu. Nasıl bir komediydi bu böyle? Rath'la Gräf, podyumda figüran gibiydi, replik vermekle görevliydiler âdeta. Bir daha bu sinemacı denen heriflerin oyununa gelmeyecekti, yemin etmişti Rath.

Lamba yeşil olur olmaz gaza bastı. Araba öne doğru hamle yapmadan önce Buick'in tekerlekleri bir deveran etti.

"Tam bir götveren," diye saydı Rath.

Gräf, "Tamam, Bellmann götveren, ona şüphe yok," derken tekrar kapıya tutundu. "Ama bu suç değil. İşini bilmek de hakeza. Bir ölümden çıkar sağlamaya çalışıyor diye kimseyi içeri atamazsın."

"O kişinin bu ölümde bir parmağı varsa, iş değişir tabii."

"*Bilerek* parmağı olursa, o zaman iş değişir. Gördüğüm kadarıyla kadının kanına o iki bahtsız girmiş, biri Glaser, öbürü de Meisner. Zincirleme bir sürü olay felakete yol açmış. Bahtsızlardan bir tanesi kendini kaybetmiş, diğeri ise suç işledim diye kaçmış. Cere-

yana kapılarak ölmüş ama, sonuçta Betty Winter'in ölümünün sorumlusu asıl o ışıkçı. Kendisi de onu biliyor tabii. Acımamak elde değil adama."

"Ama niye kaçtı; kaçan hep şüpheyi üzerine çeker."

"Adam birdenbire birinin ölümüne neden olma gerçeği ile yüz yüze geldi," dedi Gräf. "Herkes üstesinden gelemez böyle bir şeyin. Sen gelebilir misin?"

Rath susup yola baktı. Aniden bir taksinin önüne çıkmasıyla ayağını gazdan çekti. Kuzeye yaklaştıkça trafik sıklaşıyordu. Hız sefası artık son bulmalıydı.

Hallesches Tor'dan Skalitzer Strasse'ye döndüklerinde "Islak Üçgen'de bir biraya var mısın?" diye sordu Gräf dikkatlice.

Rath başını iki yana salladı. "Bugün olmaz. Ama istersen seni Schorsch'un oraya bırakırım."

"Yalnız başına içme aşamasına gelmedim daha," dedi Gräf. "Eve götür o zaman beni."

Kriminal sekreter, Schlesisches Tor'da mobilyalı bir odada oturuyordu. Yol Rath'a ters değildi; elini şapkasının kenarına götürerek Gräf'la vedalaştı ve Luisenufer'e döndü. Avluyu geçerken, arka binanın birinci katındaki evinde ışık gördü.

Son birkaç saattir Kathi'yi hiç düşünmemişti; birden aklına arka aynada gördüğü kırmızı manto, onu kahvede bekleyişi geldi. Açmadan önce kapının önünde bir an durdu; sanki birazdan suya atlayacakmış gibi derin bir nefes aldı.

Antrede Kathi'nin kırmızı mantosunun yanında bir palto daha asılıydı, koyu renk bir erkek paltosuydu bu. Oturma odasında müzik çalıyordu; ara kapı kapalı olduğu için ses biraz boğuk geliyordu. Kathi'nin o iğrenç parçalarından biriydi çalan. Kendi evde olduğu zaman Kathi'nin böyle plakları koymasına izin vermiyordu da, kız yalnızken bir şey taktığı yoktu tabii.

Yalnız da değildi ya bu sefer.

Oturma odasından kahkaha sesleri yükseliyordu; dikkatlice kulak verilidiğinde duyulan, Kathi'nin aptalca kıkırdaması, bir de kalın bas bir sesti.

Kimi getirmişti bu kız eve Allah aşkına?

Rath ne şapkasını ne paltosunu çıkartmadan, için için köpüre-

rek kapıyı açtı. Kathi şunu becermişti her halükârda: Rath, şu anda onu defedecek kıvamdaydı; büyük olay çıkaracaktı.

Ancak misafirin kim olduğunu gördüğü an, hiddeti yön değiştirdi.

Ona arkası dönük, gülmeye devam etmekte olan Kathi'nin karşısındaki koltukta, elinde konyak bardağı, özenle biçimlendirilmiş beyaz bıyıkları olan yaşlı bir adam oturuyordu. Rath odaya girer girmez gözleri sevinçle dolmuş, yüzüne koskoca bir tebessüm yayılmıştı; bir yıldır görmemişlerdi birbirlerini.

"Gereon," dedi yaşlı adam, "Geldin nihayet."

Rath yanıt vermedi, doğrudan pikaba yönelip kulak tırmalayan müziği kapattı.

Bunun üzerine Kathi'den de bir "Gereon," duyuldu. Başka da bir ses çıkmadı. Pikap yüzünden mahcup olduğu belliydi; normalde Rath el sürdürtmezdi alete.

Rath hiçbir şey demeden *Big Boy*'u koydu; Beiderbecke'nin kornet çaldığı albüm, Severin'in hediyesiydi. İlk nağmeler duyulur duyulmaz da müziğin sesini açtı.

Kathi fırtınayı sezmişti; hemen ayağa fırladı.

"Ben bulaşıkları yıkayayım," dedi ve mutfakta kayboldu. Sevsinler mükemmel ev kadınını, diye geçirdi içinden Rath.

Rath, oturma odasının kapısının kapanmasını bekledi ve hâlâ Kathi'nin sıcaklığının durduğu koltuğa kendini bıraktı. Gözlerini yaşlı adama çevirdi.

"İyi akşamlar baba," dedi sonunda. "Kendini evinde hisset."

Engelbert Rath konuşmaya başlamadan önce boğazını temizledi.

"Biraz müziğin sesini kısabilir miyiz?" dedi ve ayağa kalktı. "Gürültüde ne konuştuğumuzu anlamıyoruz."

"Akşamları işten geldiğimde ben ancak böyle gevşiyorum."

Engelbert Rath'ın doğru düğmeyi bulup da müziğin sesini kısması biraz vakit almıştı. Ancak ses öyle bir azalmıştı ki, bu sefer de mutfaktaki suyun sesi duyulur olmuştu. Yaşlı adamın gözü, rafın alt kısmındaki plaklara takıldı. "Hâlâ bu zenci müziklerini mi dinliyorsun?" diye sordu.

"Bu kadar yolu bana bunu söylemek için gelmedin herhalde."

"Amerika'dan mı plaklar?"

"Gerçekten Amerika mı konuşacağız?"

Engelbert Rath onu duymamış gibi yaptı. "Elinde yeni bir vaka varmış? Frau Preussner anlattı."

Uhlandeck'teki garson, Kathi'ye bayağı bir enformasyon vermişti anlaşılan.

"Evet," dedi. "Bir kadın oyuncu öldü film stüdyosunda."

"Bizimle Düsseldorf'ta olamayacaksın ne yazık ki." Engelbert Rath kahverengi evrak çantasını karıştırmaya başladı, bir şey arar gibiydi. "Annenin çok selamı var. Sana bir şey gönderdi. Hah, buldum..." Çantasından, renk renk kurdelelerle bağlanmış, hediye kâğıdına sarılı bir paket çıkardı. "Doğum günün için."

Gereon "Teşekkür ederim," diyerek paketi alıp yanına koydu. "Daha birkaç gün var."

"Annen, sen götür, postaya güven olmaz," dedi.

"Doğum günümde gelmiyorsunuz yani, öyle mi?"

Engelbert Rath omuz silkti. "Annen gelmek ister aslında," dedi. "Ama onu tanıyorsun, tek başına trene binmez." Hafifçe öksürdü. "Ben de... Şimdi tam Küllü Çarşamba, o gün Köln'den ayrılmam imkânsız. Fecir ayininden sonra belediyede davet var, akşam orduevinde balık yemeği. Yani bilmiyorum ki..."

"Tamam tamam. Bütün ajandanı sayman gerekmiyor," dedi.

Engelbert Rath pakete işaret etti. "En azından hediyemizi verdik," dedi.

Tekrar oturdu koltuğa. Bir süre konuşmadı ikisi de. Mutfaktan tabak çanak sesi geliyordu. Kathi bir iş yaptı mı iyi yapardı.

"Nişanlın hoş birisi," dedi Engelbert Rath sonunda.

"Nişanlı falan değiliz."

Engelbert Rath'ın şaşkınlığı uzun sürmedi. "Yeni âdetlere alışamayacağım," dedi. "Her neyse, kız düzgün. Bize de bir şey söylemedin. Yanlış kapıyı çaldım sandım demin. Neyse, Frau Preussner beni görür görmez bildi kim olduğumu."

"Belki komodinin üzerindeki resmini gördüğündendir."

Nihayet becermişti, Engelbert Rath'ın yüzü ekşiyordu yavaş yavaş.

"Neyse ne," dedi. "Bir oğluma geleyim dedim, nasıl karşılandığıma bak."

"Ne bekliyordun? Bir yıldır şu şehirde yaşıyorum, biriniz geldiniz mi ziyaretime? Böyle birden selamsız sabahsız çıkıp geldiğinde de kırmızı halı mı sereceğimi düşündün?"

"Sen kendine bak," dedi Engelbert Rath. Söylediklerinin etki yaratması için sesini yükseltmesi gerekmemişti. "Berlin'e taşındığından beri sen göründün mü hiç? Noel'de bile gelmedin Köln'e. Annenin ne kadar sevineceğini biliyordun. Tatil günlerinde görev çizelgesine yazdırmışsın kendini... Halbuki Karl izin verecekmiş sana."

"Sen nereden biliyorsun bunları? Beni mi takip ediyorsun?"

"Takip etmem gerekmiyor bunları bilmek için. Ben polisim."

"Bak bunu unutmuştum gene."

Oğluna bakarken Engelbert Rath'ın yüzünde yorgun bir ifade vardı. "Birbirimizi o kadar az görüyoruz ki," dedi. "Kavga etmeyelim bari. Bir oğlum kaldı, o da sensin."

Evet, Severin'e bir şans tanımadığın için, diye geçirdi içinden Rath.

"Niçin buradasın?" diye sordu.

Engelbert Rath konuşmaya başlamadan önce hafifçe öksürdü. "Bir randevumuz var," dedi. "Bir arkadaşımın senin yardımına ihtiyacı var."

"Ne randevusu?"

"Frau Preussner'le konuştum bile." Engelbert Rath, başıyla hâlâ bulaşık sesi gelen mutfağı işaret etti. "Seni biraz kaçıracağımı söyledim, sorun değil dedi. Fazla sürmez zaten. Dokuz, dokuz buçukta evde olursun yine. Hiç çıkartma üstünü. Kaiserhof'a gideceğiz."

Babasından bunun için nefret ediyordu işte: Engelbert Rath her şeyin kontrolü altında olmasını, iplerin hep elinde olmasını istiyor, üstüne vazife olmayan şeyleri hale yola koymaya, kafasına göre düzeltmeye çalışıyordu. Bu böyle gelmiş, böyle gidecekti. Rath, bu pederane hâkimiyet ve denetleme çabalarına karşı gelmediği için daha çok da kendisine kızıyordu. İçinde, onun olası direniş tepkilerini bloke eden bir şey vardı.

"Beni yarı yolda bırakmayacağını biliyordum, Gereon," dedi Engelbert Rath ve yerinden kalktı. "Acele edersek zamanında orada oluruz."

Babası sağ eliyle onu kapıya doğru itti.

Karşı çıkamadı. Yine boyun eğmişti. Her zaman olduğu gibi.

Baba oğul antredeyken Kathi mutfaktan çıkmış, onlara gülümsüyordu; elinde bulaşık bezi, bir Alman ev kadını abidesi gibi duruyordu. Gereon vedalaşırken, bir an Kathi'yle göz göze geldi.

Bu bakıştan her şey anlaşılmıştı.

Kathi olacakları gayet iyi tahmin ediyor, ama büyük olasılıkla kabullenmek istemiyordu.

Moritzplatz'da ilerlemek imkânsızdı. Ön tarafı içine göçmüş bir kamyon yolu hemen hemen olduğu gibi kapatmıştı; toplum polisi, arabaları kaza yerinden tek tek geçiriyordu. Arabada pek konuşmamışlardı.

Engelbert Rath, kendini Buick'in ön koltuğuna bırakırken yüzünde küçümseyici bir ifadeyle "Amerikan arabası mı?" diye sormuştu. Gereon aşırı sinirlenmiş ama tek laf edememişti.

Moritzplatz'da trafik kitlendiğinde babası suskunluğunu bozdu. "Keşke taksi çağırsaydık," dedi kızgınlıkla. Bu, Gereon'a onu suçluyormuş hissi vermeye yetmişti.

"Taksi de bizim gibi sıkışacaktı trafikte," dedi asabice.

Toplum polisi Buick'i kaza mahallinden çıkarıp Oranienstrasse'ye yönlendirdikten sonra daha rahat ilerlediler. Leipziger Strasse'ye sapmadan önceki kırmızı lambanın dışında, durmalarını gerektirecek başka bir durumla karşılaşmamışlardı. Gereon elinden geleni yapıyordu. Yapıyordu da yaranamıyordu anlaşılan.

Babası Wilhelmplatz'da arabadan inerken "Geç kaldık işte," diye söylendi. "On dakika geciktik."

Sıktın artık, diye içinden geçiren Rath, arabayı kilitlerken inadına yavaş hareket etti. Babası otelin girişine doğru hızlı hızlı yürümeye başlamıştı bile.

Kaiserhof Oteli ve restoranının, siyasetçiler ile yakındaki Wilhelmstrasse'de ofisleri olan yüksek memurlar arasında ayrı bir yeri vardı; yani tam, şu anda oğlunu doğrudan giriş katındaki restorana doğru sürüklercesine götüren Engelbert Rath'lık bir yerdi. Bu meşe kaplamalı salondaki uğultu bile kulağa hoş geliyor, bardak şı-

kırtısı rahatsız etmiyordu. İnsanlar burada sanki el frenini çekmiş de öyle konuşuyor, yiyor ve içiyorlardı.

Gereon babasının peşi sıra yürüdü. Engelbert Rath'ın hareketlerinden, mekânı avucunun içi gibi bildiği belli oluyordu. Doğrudan, sanki Reichstag toplantısından biraz önce çıkmış, koyu takım elbiseli adamların oturduğu bir masaya yöneldiler. Kimin borusunun öttüğünün bir bakışta anlaşıldığı masalardan biriydi bu. Sırtı duvara dönük oturan adam, Kızılderili kabile reislerini andırıyordu. Çıkık yanaklıydı, bakışlarından kapalı kutu olduğu belliydi. Rath'ları anında kesmişti; yüzünde donuk bir mimik, yanındaki adamın kulağına bir şeyler fısıldayarak ayağa kalktı.

Engelbert Rath, Kızılderili'nin üstüne atladı.

"Konrad, kusura bakma, geciktik," dedi, "ama polislik görevi... Berlin'de de... sonra oğlum..."

Fraklı adam onu yatıştırmak ister gibi, "Önemli değil, trenime daha iki saat var," dedi. Ser verip sır vermeyen Kızılderili'nin bakışları dostane bir ifade almıştı. "Eee?" dedi. "Genç Rath ne âlemde? İmparatorluğun başkentine alıştın mı bakalım?"

Gereon Kızılderili'nin elini sıktı.

"Sağolun, Sayın Belediye Başkanım."

"Unvanları bir kenara bırakın lütfen. Belediye Başkanı, Devlet Şûrası Başkanı, unutalım bunları bu akşam. Buluşmamız özel. Berlin'de üç Kölnlü."

Gereon kibarlık icabı gülümsedi.

"Bara geçelim," dedi Kızılderili, "yer ayırttım orada."

Garson, onları üzerinde rezerve kartı, yanındaki soğutma kabında da bir şişe Zeltinger Kirchenpfad şarabı bulunan bir masaya götürdü. Ev sahibi hiçbir şeyi tesadüfe bırakmamıştı. Kriminal Müdür Engelbert Rath'la Belediye Başkanı, aynı partiye üye olmanın dışında belki de bunun için çok iyi anlaşıyordu. Gerçi babası kariyerine yararı olacak herkesle iyi geçinirdi ya. İşe de yaramıştı bu. Bir zamanlar Köln'ün en genç başkomiseriyken, bugün Asayiş Şube Müdürü olmuştu işte.

"Evet. Burada rahat rahat konuşabiliriz," dedi Kızılderili ve diğerlerini buyur etti. Garson iki bardağı doldurduktan sonra söze başladı.

"Oğlunun zaman ayırmasına sevindim, Engelbert," dedi. "Konuyu anlattın mı?"

"Yok, böyle hassas bir konuda..." dedi Engelbert Rath ve başını iki yana salladı. "En iyisi, sen kendin..."

"Önce bir kadeh kaldıralım!" Kızılderili, önündeki su bardağını diğerleriyle tokuşturdu.

Rath'lar şarap bardaklarını kaldırıp içtiler. Şarap Gereon'un damak tadına göre ziyadesiyle tatlıydı. Ama babası dudaklarını büzüştürerek takdir ettiğini belirten bir işaret yaptı. "Gerçekten güzelmiş, Konrad," dedi.

"Senin hoşuna gidecek şeyi bilirim, Engelbert," dedi. Ev sahipleri bardağını tekrar masaya koydu ve hafifçe öksürdü. "Sadede geleyim..." dedi. "Konu tatsız... hem de bayağı tatsız."

"Sorun değil. Polisin zaten işi gücü tatsız konular."

"Polisi falan açmayın şimdi. Bugünkü buluşmamız özel dedim ya."

"Bırak Belediye Başkanı anlatsın bir, Gereon!"

Daha beş dakika geçmemiş, babası gene eski zamanların zihninde canlanmasına neden olmuştu. Gereon, aptal, yaramaz çocuk, büyükler ciddi şeyler konuşurken araya girilir mi öyle?

"Herr Rath, babanız bana bu aralar çok hassas bir konuda yardımcı olmaya çalışıyor. Rath ailesinin Berlin'de de bir 'şube'sinin olması işleri kolaylaştırabilir."

Köln'deki al gülüm ver gülüm ilişkiler ne de çabuk gelip onu başkentin orta yerinde yakalamıştı.

"İşin kısacası," diye devam etti Kızılderili, "bana şantaj yapılıyor."

Engelbert Rath, "Sayın Belediye Başkanımız'a imzasız mektuplar geliyor," dedi.

Kızılderili başıyla onayladı. "Birisi, nasıl söyleyeyim, kamuoyunu ilgilendirmeyecek bilgileri kamuoyuna ifşa etmekle tehdit ediyor beni. Adenauer'in namına leke sürülecek yani."

"Neymiş peki bu bilgiler?"

"Nazilerin ya da komünistlerin eline geçtiği takdirde siyasal yaşamımın sonu olabilecek bilgiler."

"Biraz daha açsanız. Size yardım edeceksem, bana her şeyi anlatmanız gerek."

Adenauer hafifçe öksürdü. "Suni ipek hisse senetleri..." dedi.

Engelbert Rath, "American Glanzstoff'un hisse senetleri," diye açıklama getirdi.

Adenauer başıyla onayladı. "Çok sayıda aldım onlardan... birkaç milyon değerinde. Daha doğrusu, iki yıl önce aldığımda birkaç milyon değerindeydi. Tüm servetimi oraya yatırdım. Dahası, Deutsche Bank kredisiyle..."

"Anlıyorum," dedi Rath. "Ekim'den beri hisse senetlerinde korkunç bir düşüş var."

"Eğilim çoktan öyle de, daha fazla düşmez, artık düzelir diye umut ediyordum. Ama son aylarda... Sözün kısası, bankaya olan borcum şu anda hisse senetlerinin piyasa rayicinden daha yüksek. Hem de bayağı yüksek."

"Başka bir deyişle, batmışsınız siz," dedi Rath; bu arada babasının kendisine kötü kötü baktığını fark etmiş, bundan da zevk almıştı. "Size bu durumunuzda nasıl şantaj yapıyorlar ki?"

"Yok, batmadım canım! Hallederiz her şeyi! Bankada tanıdıklarım var, bana yardım ederler," dedi Belediye Başkanı. "Mesele, olayın dallanıp budaklanmaması."

"Bu imzasız mektuplarda da bununla tehdit ediyorlar sizi, öyle mi?"

"Düşmanlarımın atmaca gibi bekledikleri bir şey bu. Hem sağdan hem de soldan. Hemen atlarlar üzerine. Tam da bu zamanda..."

"Polise niye gitmiyorsunuz?"

"Her yerde güvenilir memurların olmadığını siz benden daha iyi bilirsiniz. Bu işin gizlilik içerisinde yürütülmesi gerek. Bu, deneyimli polis memurlarının işi, polisin değil."

Rath başıyla onayladı. "Bir şeyi hâlâ anlamış değilim," dedi. "Neden ben? Babam benden çok daha deneyimli."

"Mektuplar Berlin'den geliyor, bundan eminim. Bunu sadece Berlin'deki ofisime gönderildikleri için söylemiyorum. Şantajcı Berlin'de bir yerde. Kendiniz bakın..." derken ceketinin iç cebinden bir tomar kâğıt çıkarttı; Rath'a mektuplardan birini uzattı. "İşte."

Mektup, kırmızı kalemle ve büyük harflerle yazılmıştı; harfler

eciş bücüştü ama yine de okunuyordu. El yapımı, minyatür bir afişe benziyordu.

YA FORD BERLİN'DE KALIR, YA DA ADENAUER KODESE GİRER! yazıyordu.

"Bu ne demek şimdi?" diye sordu Rath.

"Bedel bu," dedi Belediye Başkanı. Şantajcı para istemiyor, mesele başka. Onun derdi, Westhafen'deki Ford üretimini ayakta tutmak."

"Otomobil fabrikası..."

Adenauer başıyla onayladı. "Ama maalesef günleri sayılı. Yapacak bir şey yok."

"Bu işlerden pek anlamam ben. Açıklamanız gerekecek."

"Ford Köln'e taşınıyor," dedi Adenauer. "Bütün sözleşmeler imzalandı, bu yıl içerisinde Riehl'de temel atılıyor. Avrupa'nın en modern otomobil fabrikası olacak. Berlin'in esamesi okunmaz artık ondan sonra. Westhafen'da şalterler inecek."

"Şantajcı bunu önlemek istiyor yani..."

"Öyle görünüyor," dedi Adenauer. "Ancak yanlış adam seçti. Bir Adenauer'e şantaj yapılmaz! Zaten istesem de olaya engel olamam. Berlin Belediye Başkanı'nın yapamadığını ben nasıl yapacağım?"

"Herr Böss'ün derdi başka bu aralar," dedi Gereon.

"Öyle tabii. Elinden bir şey gelebilecek tek kişi var, o da Henry Ford. Ama Riehl'de bir üretime geçilsin, bakın bakalım o da artık Berlin'de otomobil çıkartır mı."

"Desenize Berlin'deki işsizlere yenileri katılacak."

Adenauer omuz silkti. "Ne yapacaksınız? Bunun karşılığında Köln'de yüzlerce yeni işyeri oluşuyor. Bu iş böyle. Dünyanın gidişatı böyle. Şantajla falan bunun önüne geçilmez, size söyleyeyim."

"Ama ona rağmen, ya da tam da o nedenle, şantajcı büyük bir zarar verebilir. Ona engel olmam gerekiyor, öyle mi?"

Belediye Başkanı, "Oğlun akıllı, çabuk kavradı," dedi Engelbert Rath'a.

Gereon, o anda kendisini annesinin kabul günlerinde notlarını övdüğü zamanlardaki gibi hissetti. "Peki tehdit unsuru yaptığı bilgiler gerçekten elinde mi şantajcının, bundan emin misiniz?"

Adenauer "Bunu okuyun o zaman," diyerek, Rath'a bir mektup daha verdi. "Bu, ilk gelen mektup, ikinci sayfaya bakın."

Bu mektup pek afişe benzemiyordu; metin daha uzundu. Daktiloyla yazılmıştı ama bunda da harfler kırmızıydı. Rath okudu: *Deutsche Bank'ın Denetleme Kurulu toplantısının kulisinde Denetleme Kurulu üyeleri Adenauer ve Blüthgen'le banka Genel Müdürü Brüning arasında geçen konuşmayı dünya âlemin duyması sizce kötü olmaz mı?*

"Yani?"

"Yanisi özellikle şu: Birisi bir şeyler biliyor," dedi Adenauer. "Adamın kim olduğunu ortaya çıkarın ve gizli konuşmaların bir kelimesini yaymaya kalksın, ona benim değil, asıl kendisinin kodesi boylayacağını söyleyin."

"Peki bu nasıl olacak? Ben polisim, hem..."

"Tam da o nedenden işte. Bu durumlarda ne yapacağınızı bildiğiniz için. Size bir zarar gelmez dostum. Kriminal müdürünüzle ilişkilerim hâlâ iyidir. Zörgiebel'in saygısı vardır bana, inanın. Babanız sizin yaşınızdayken başkomiser bile olmuştu. Onun yolundan gitmenizin zamanı geldi."

"Zor günler. İçişleri Bakanlığı terfileri askıya aldı..."

"Normal! Prusya tasarrufa gitmek zorunda. Ama siz beni dinleyin: İstisnalar mümkündür her zaman. Böyle çetin dönemlerde bile hak eden kimse, mükâfatlandırılabilmelidir. Ve siz mükâfatlandırılacaksınız."

Engelbert Rath, ona hak verir şekilde başını salladı.

"Başkomiser Gereon Rath; ne hoş geliyor kulağa, değil mi?" dedi ve kadehini kaldırdı. "Rath ailesinin ikinci başkomiseri."

Gereon da kadehini kaldırdı ve gülümsedi; ama o aşırı tatlı sıvıdan çok küçük bir yudum içti. Başkomiser hiç de fena gelmiyordu kulağa gerçekten. Öyle olunca Böhm gibi ahmakları takmasına gerek kalmazdı artık. Bir Rath'ı kimse itip kakamazdı.

"Komiser Rath?"

Garsonun sesi, tekrar şu andaki rütbesini hatırlattı ona. Adam bakışlarını masadakilerin üzerinde gezdirince, arananın diğer iki yaşlı bey olamayacağına çabuk kanaat getirdi ve Gereon'a yöneldi. "Herr Rath, telefondan istiyorlar sizi."

Arayan Czerwinski idi. Glaser'i bulmuşlardı nihayet. Işıkçı akşam evine gelmiş, onlar da kıskıvrak yakalayıp karakola getirmişlerdi.

"Adam Alex'te, seni bekliyor," dedi kriminal asistan, "Hemen sorguya çekmek istersin diye düşündük. Umarım rahatsız etmiyoruz. Kız arkadaşın bizi kırmadı sağolsun, akşamları nerelere takıldığını söyledi."

Rath bu saygısızlığı yüzünden şişkonun o an haddini bildirmesini bilirdi ama tuttu kendisini. Czerwinski sonuçta işini iyi yapmıştı. Pek sık yaşanan bir şey değildi bu.

"Birazdan oradayım," dedi ve kapattı.

Paltosunu giymiş, şapkası başında tekrar masaya döndüğünde özür dileyerek, "Görev; ertelemeye gelmez," dedi.

Fraklı kızılderiliye elini uzattı. "Davetiniz için teşekkür ederim, Herr Adenauer," dedi tatlı şaraba pek elini sürmediği halde.

"Bir dakika! Mektupları alın!" Adenauer elindeki tomarı Rath'a uzattı, Rath da cebine koydu.

Oğlunu geçirmek üzere ayağa kalkan Engelbert Rath, "Eh, görüşürüz artık," dedi. Asayiş Şube Müdürü sarılmaya benzer bir şey denediyse de pek başarılı olamadı. Her zaman kendine güvenli Engelbert Rath, oğluna beceriksizce elini uzattı. "Sağlıcakla kal. Kendin yolu bulursun, değil mi? Benim Belediye Başkanı'yla konuşacaklarım var."

"Tamam, baba." Gereon hafifçe öksürdü. "Yarın görüşüyor muyuz?"

Kriminal müdürün bir anda yüzü dondu sanki. "Annen... biz," diye kekelemeye başladı. "Annene onu fazla yalnız bırakmayacağıma söz verdim. Gece treniyle dönüyorum."

"Beyefendinin Berlin'de işleri bitince bir saniye uzatmayıp hemen dönsün, tamam, tamam."

Bu sözleriyle hayal kırıklığını saklamayı amaçlamıştı ama, aynı anda olması gereken tebessümde çuvallamıştı. Babasının habersiz gelmesine kızmıştı ama, bir o kadar da, karnavalın ortasında Berlin'e sadece eski arkadaşı Konrad'a yardım için gelmiş olması onu yaralamıştı. Ancak babasını da tanımıyor değildi; başka ne bekleyebilirdi?

"İyi yolculuklar o zaman," dedi ve bir daha arkasına dönüp bak-

madan merdivenleri inerek dışarı, yağmura çıktı. Bir süre arabayı çalıştırmadan direksiyonda oturarak Wilhelmplatz'ı seyretti. O anda metrodan çıkan birkaç kişi ve de Kaiserhof'un önündeki iki üniformalı dışında alan bomboştu; gece hayatı başka yerlerdeydi.

Rath Adenauer'e söz vermemiş, konuyla ilgileneceğim bile dememişti, böyle bir şey hatırlamıyordu gerçi ama, iç cebindeki mektupların ağırlığını hissediyordu; kendisine bir iş havale edilmişti. Bunu kotarırsa başkomiser bile olabilirdi.

Luisenufer'de kendisini bekleyen Kathi geldi aklına; Alex'e gideceği için sevindi. Belki eve vardığında uyumuş olurdu, en temizi o olurdu ya. Motoru çalıştırdı. Birazcık da başkalarının yaşamıyla haşır neşir olmak iyi gelecekti galiba kendisine.

Şu Glaser nasıl biriydi acaba? Bir insanın canına mal olmuş, sonra da kaçmıştı. Kaçmanın çözüm olmadığını en geç şimdi, Kale'de sorgusunu beklediği anlarda anlamıştı herhalde. Çünkü istediğin yere kaç, suç gelir arkandan; kimse bunu Gereon Rath kadar iyi bilemez. Yaşam boyu taşıyacağın bu yükten kaçış yoktur.

Alexanderplatz'daki inşaatın arkasında bulunan Emniyet, akşam karanlığının içine doğru kapkara yükseliyordu. Berlinliler, Kent Sarayı'ndan daha büyük ama Saray'ın aksine hâlâ bir işlevi olan bu devasa tuğla binaya *Kızıl Kale* adını takmıştı. Arkadaşlarının işyerlerine kısaca *Kale* demesinde, Rath'a göre bir nevi rahatlatıcı bir yan vardı. Köln'de Krebsgasse'deki eski çalıştığı bina, cephesinde yer yer Floransa'ya özgü rönesans motifleri bulunan Berlin'deki Emniyet binasından daha çok ortaçağı çağrıştırdığı halde, *Kale* lakabı sanki buraya yakışıyordu. Yani sonuçta Prusyalılar telkâri rönesans motifleriyle bile itici bir ortaçağ kalesi yapmayı becermişti.

Buick'i, çevik kuvvetlerin bir araca bindiği sırada avluya park etti. Merdivenlerde tek başınaydı. Birinci katın uçsuz bucaksız koridorlarında kimsecikler yoktu; ara ara ayak sesi, kapı çarpması gibi tek tük sesler yankılanıyordu. Cinayet'te komiser ve kriminal asistan olmak üzere sadece iki kişi gece nöbetindeydi. Birisi Böhm'ün yalakalarından Brenner, diğeri ise Hannover'den Kale'ye daha birkaç hafta önce gelen Lange idi.

Rath meslektaşlarını "İyi akşamlar," diyerek selamladı. "Czerwinski ile Henning neredeler?"

"Eve gönderdim onları," dedi Brenner.

Hadi bakalım, buyrun!

"Sen benim adamlarıma ne karışıyorsun?"

"Benim adamlarım, da ne demek? Gece nöbetinden ben sorumluyum. Bildiğim kadarıyla da o ikisinin gece nöbeti yok. Gereksiz mesailerden kaçınılacak, yeni yönetmelik böyle."

"Onlar *benim* soruşturma ekibimde. Az önce bir zanlı getirmiş olmaları lazım. Umarım onu da eve göndermedin!"

"Merak etme," dedi Brenner ve sırıttı. "Paketin sıkı sıkı bağlı nezarethanede."

"E ne bekliyorsun o zaman?" diye sordu Rath sesine yumuşak bir hava vererek.

"Ne?"

Rath, birden "kaldır kıçını da telefona sarıl," diye kükreyince, Brenner'in sırıtması suratında dondu. "Adam beş dakika içinde burada olacak. En geç."

Brenner gerçekten de ahizeyi aldı eline.

Rath çıkarken kapıda döndü. "Ayrıca," diye konuşmaya başladı yine kibar bir ses tonuyla, "Arkamdan adamlarıma bir daha karıştığını görmeyeyim; başına öyle bir iş açarım ki, Böhm dahi yardım edemez sana. Anlaşıldı mı?"

Brenner, "Senin yerinde olsam bu kadar üst perdeden konuşmazdım," diye homurdansa da, telefonda hücre kanadını istedi.

Rath'ın ofisi, A Şubesi'ne ait diğer odalara biraz uzaktı; onu Cinayet'e aldıklarında, tek boş ofis oydu. Su anda soğuktu, kalorifer çok az yanıyordu. Paltosunu hiç çıkartmadı. Bekleme odasında sekreterinin masasına oturarak, Czerwinski'nin hemen Glaser'in kâğıtlarının yanına bıraktığı adama ait personel dosyasını karıştırmaya başladı. Veriler, pasaporttakilerle örtüşüyordu.

On dakika geçti geçmedi, kapı tıklatıldı.

Memurun biri, süklüm püklüm, beti benzi atmış bir adamı içeri itti.

"Bu işte, Komiserim."

Rath üniformalıya dışarıda beklemesini söyledikten sonra, getirdiği adama baktı. Glaser kapıda durmuş, ürkek ürkek etrafına bakınıyordu. Bitkin bir hali vardı. Biraz nezarethanede bekletmek iyi

olmuştu belki de.

Rath, "Buyrun," dedi ve önündeki kâğıtları incelemeye başladı. Adam ayaklarını sürüye sürüye gelip oturdu. Rath birkaç dakika sessiz kaldı ve kafasını kaldırıp ona bakmadan, "Adınız Peter Glaser..." dedi aniden.

"Evet."

"Doğum tarihiniz 25 Eylül 1902."

"Evet."

"İkametiniz Charlottenburg'da Röntgenstrasse 10 numarada."

"Evet."

"1 Kasım 1929'dan beri Mariendorf'daki La Belle adlı prodüksiyon şirketinde ışıkçı olarak ça..."

"Nasıl?" O ana kadar korku içinde büzülmüş oturan adam, birden dikleşti.

"Dosyanızda ağır işitir diye bir not yok."

"Sağır değilim zaten."

"Nerede çalışıyorsunuz diye sordum."

"Hayır, sormadınız." Uykudan yeni uyanmış biri nasıl konuşursa öyle konuşuyordu. "Siz okudunuz oradan *güya* nerede çalıştığımı. Film mi ne. Ama doğru değil."

"Adınızın personel dosyasında ne işi var o halde?"

Glaser omuz silkti; sözlerine devam ederken, Rath'a her an saldırmaya hazır gibi bakıyordu. "Onu dosyayı düzenleyene sorun. Benim personel dosyam Siemens ve Halske'de. Elmo adlı işletmede elektrikçiyim."

"Efendim?"

"Not düşün isterseniz." Glaser'in yılgınlığı gitmişti hemen hemen. Odanın soğuk olmasına rağmen titremesi dahi durmuştu. "Siemens'te çalışıyorum! Elektromotordayım. Memurlar beni aldıklarında vardiyadan yeni gelmiştim. Evimin kapısında bekliyorlardı, ellerinde kelepçeler, tabancalar... İnşallah komşular bir şey duymamıştır. Karşı dairedeki Knauf burnunu her şeye sokar."

Rath, Glaser'in pasaportuna baktı. Fotoğraftaki adamla karşısındaki adam aynıydı; hiç şüphe yoktu.

"Yanlış adamı aldınız, değil mi?" diye sordu Glaser.

Rath dosyayı kapattı. "Birazdan anlarız bunu."

Birazdan anlamak epey uzun sürdü. Memur, bir türlü geçmek bilmeyen kırk beş dakika sonra, ayakta duramayan Heinrich Bellmann'ı içeri sürükleyene kadar, Rath, giderek isyankârlaşan Glaser'e çay üstüne çay ikram etmişti. Bellmann'ın ayık olmadığı daha telefonda belli olmuştu; bütün odaya alkol kokusu yayılmıştı.

Yapımcı, "Başkomiserim, iyi akşamlar," dedi. Durumunu çaktırmamaya çalışıyordu. "Gece yarılarına kadar çalıştığınızı bilmiyordum."

"Buyrun!" Bellmann, Rath'ın masaya yanaştırdığı sandalyeye oturdu.

"Bu halde geldim, kusura bakmayın. Biraz fazla kaçır... yoksa ben aslında... Ama Betty'nin ölümü... Sonuçta ben de bir insanım!"

"Aldırmayın, olur öyle şeyler," dedi Rath. "Konuğuma bir merhaba demeyecek misiniz?"

Bellmann, Glaser'i yeni fark etmiş gibiydi.

"Memnun oldum," diyerek masanın üzerinden sağ elini uzattı. "Bellmann."

"Glaser," dedi diğeri ve uzatılan eli sıktı.

Rath, "Bu beyi tanımıyor musunuz?" diye sordu.

Bellmann şaşkın, "Hayır," dedi. "Tanımam mı gerekiyordu?"

"Peter Glaser."

"Nasıl yani?"

"Işıkçınız."

"Saçmalamayın. Ben kendi adamımı tanımaz mıyım?"

"Sizden bir fotoğraf rica etmiştim, getirdiniz mi?"

"Tabii ki." Bellmann elini ceketinin cebine attı. "Pek kolay olmadı, aradım epey. Son noel partisinden," dedi ve özür diler gibi omuzlarını kaldırdı.

Resimde görünen, elinde punç bardağı, bir kadına sarılmış, gülerek kameraya bakan genç, yakışıklı bir adamdı. Rath adamı değil ama kadını tanımıştı; Betty Winter'di bu. Kafasında sesli olmasa da tedirgin edici alarm zilleri çalmaya başladı.

"Bu," dedi Bellmann fotoğrafa fiske vura vura, "Glaser bu. Betty'le çok iyi anlaşırlardı. Özellikle de o akşam..." Başını iki yana salladı. "Hâlâ inanamıyorum. Artık yaşamadığına, yani."

Peter Glaser gözünü fotoğraftan ayıramıyordu. Boynu iyice uzamış, gözleri yuvalarından çıkacak gibi olmuştu.

"Aa inanmıyorum," dedi. "Bu bizim Felix! Ne işi var Betty Winter'in yanında?"

Olay çabucak anlaşılmıştı. Bellmann'ın ortadan kaybolan ışıkçısının adı Felix Krempin'di; anlaşılan, La Belle prodüksiyon şirketinde işe girmek için Peter Glaser'in kimliğini kullanmıştı. Arkadaşının tabii hiçbir şekilde bundan haberi olmamıştı. Glaser, Krempin'i, Montana Film'de prodüksiyon amirliği yapıyor biliyordu.

Glaser'in ağzından Montana lafı çıkar çıkmaz Bellmann köpürmüştü. Alkollü haline rağmen, ya da belki de öyle olduğu için, yapımcı yatışmak bilmiyor, casusluktan, sabotajdan söz ediyor, susmuyordu. "Caniler! Düşünmeliydim bunu! Cinayeti bile göze almışlar!"

Rath, Bellmann'ı dışarı çıkarması için memuru çağırdı. Elektrikçiye arkadaşı hakkında hızlı hızlı birtakım sorular sorarken, dışarıda hâlâ yapımcının küfürleri duyuluyordu. Rath, Krempin'in adresini not ettikten sonra Peter Glaser'i evine bıraktırdı.

Rath vedalaşırken, "Yardımınız için çok teşekkür ederim," dedi. "Kusura bakmayın. Ama arkadaşınız hem size hem bize kötü bir oyun oynamış."

Ancak Bellmann aynı fikirde değildi; bunu oyun olarak görmediğini her haliyle belli ediyordu. Yapımcı tekrar odaya girdiğinde biraz sakinleşmişe benziyordu ama yaptığı suçlamalar konusunda geri adım atmıyordu. Kuşkularını biraz somutlaştırmıştı, o kadar. Söylediklerine bakılırsa, La Belle'le Montana arasında hep huzursuzluk yaşanmış, hatta bazı anlaşmazlıklar mahkemede sonuçlanmıştı. Fikir hırsızlığı, içlerinde en zararsızıydı; Bellmann rakibini elindeki sanatçıları kapmak, prömiyerleri sabote etmek ve akla gelebilecek bir sürü başka pis numaraya başvurmakla suçluyor, "aslı astarı olmayan" benzeri şeyler yüzünden Montana'nın da La Belle'i birkaç kez hâkim önüne çıkarttığını iddia ediyordu. Heinrich Bellmann'ın düşüncesine göre, bu uzun cürüm listesine şimdi çekimleri sabote etmek ve en önemli kadın oyuncusunu öldürmek eklenmişti.

Sabotajın son ve mutlak aracı olarak cinayet, Rath'a biraz abartılı gelmişti; diğer yandan yapımcının kızgınlığını da anlamıyor değildi. Krempin'in başka kimlikle La Belle'de çalışmasının bir nedeni vardı herhalde. Bu adam hakkında takip kararı çıkartmak gerekiyordu.

Rath yorgunluktan ölüyordu gerçi ama avcı içgüdüsü uyanmıştı bir kere. Sabah ilk işi, Böhm'ün engellemesine fırsat bırakmadan Montana'ya gidip sondaj yapmak olmalıydı. Onun engellemesini hesaba katmalıydı; çünkü anlaşılan vaka Buldog'un tahmininden daha da ilginçti.

Rath Cinayet'e döndüğünde Felix Krempin'i arama işlemi başlatılmıştı bile; ancak Brenner ve Lange'den eser yoktu. Onun yerine yazı masasında dosyalara dalmış, şişman bir adam oturmuştu.

"Müdürüm!"

Şişko başını kaldırdı. "Rath! Sizin ne işiniz var burada? Fazla ümitlenmeyin! Yatağımı vermem, ben yatacağım bu gece!"

Buda ara sıra geceyi Emniyet'te geçirirdi. Oturma odasına benzeyen ofisinin hemen yanındaki küçük odada bir yatak vardı.

"Sizi gördüğüme sevindim, Müdürüm," dedi Rath. "Düsseldorf'tan yeni mi döndünüz?"

Gennat başıyla onayladı. "Nedense her seferinde istasyondan doğrudan Alex'e geliyorum. İlginç değil mi? Evlenseydim böyle olmazdı tabii."

"Ya da tersi; evli olduğunuz için doğrudan buraya gelirdiniz belki," dedi Rath. "Soruşturma nasıl gidiyor?"

"Sormayın! Ne kadar bilgi ve ipucu topladığımızı, Düsseldorf halkının bu konuda bize ne kadar destek çıktığını tahmin edemezsiniz. Tek tek cinayetlerin ne şekilde işlendiğini çok iyi biliyoruz artık da, yine de bir santim yol almış değiliz."

Gennat, deri çantasından bir *B.Z.* çıkarttı; özenle açtı gazeteyi. "Bu arada siz de epey işler yapmışa benziyorsunuz," diyerek gazeteyi Rath'ın önüne koydu. "Biraz önce istasyonda aldım. Bunu bana açıklayacak mısınız?"

Rath gazeteye baktı. *B.Z.*'in öğlende çıkan özel baskısıydı bu. Birinci sayfada koskoca puntolarla şöyle yazıyordu:

Film stüdyosunda ölüm! Betty Winter projektörün altında kaldı! Sabotaj mı?

Haberde bir iki de fotoğraf yer alıyordu. Bir tanesi Betty Winter'in mükemmel bir portresiydi; çok net olmayan diğerinde ise Gereon Rath vardı, stüdyonun kapısının önünde duruyordu. Hatta arka planda üstü örtülü ceset de seçiliyordu ama, bunu anlamak için onun ceset olduğunu bilmek lazımdı.

"Açıklayacak fazla bir şey yok," dedi Rath omuzlarını silkerek. "Bir kadın oyuncu öldü, yapımcısı de gazetelere çıkmak istedi, o kadar. Adam daha ceset soğumadan basın toplantısı düzenledi."

"Siz de onun gazetelere çıkmasına önayak oldunuz. Niye sizden bir alıntı yapılmış burada?"

"Oraya gelen güruh kan kokusunu almıştı bile, ne yapayım? Gazetecilerin hepsini cinayet mahallinden uzaklaştırdım. Ama polis kimseye basın toplantısı yapmayı yasaklayamaz. Gräf'le ben katıldık ki, kontrol elimizde olsun," dedi Rath. "Spekülasyonlar dallanıp budaklanmasın istedik."

"Bayağı iyi becermişsiniz bunu."

Rath yazıya şöyle bir bakınca, Bellmann'ın sabotaj teorisinden söz edildiğini gördü. Aslında yapımcı basın toplantısında böyle bir laf etmemişti. Ancak anlaşılan, gene basın toplantısında sözü geçmediği halde yazarın Montana ile olan sürtüşmelerden de haberi vardı. Rath, kendi açıklamalarının polisin de sabotaj teorisinden yola çıktığı şeklinde kaleme alındığını görünce bir yutkundu.

"Bu yazı benim rızamla yayınlanmadı ki," dedi.

Gennat başıyla onayladı. "Size öyledir diyen yok, sevgili Rath. Ama başkent basınıyla ilişkilerinizde azami dikkat göstermeniz şart. Muhabirler icabında polisin işine yarayabilir ama onları kontrol altına almak gibi bir illüzyona da kapılmayın."

"Başımdan atabilsem yeter."

"Fazla takmayın kafanıza," dedi Gennat. "Stüdyoda ne olup ne bittiğini bir de siz anlatın bana. Betty Winter herhangi birisi değil. Böhm sadece sonu ölümle sonuçlanan bir kazadan söz etti, kazayı araştırmakla da sizi görevlendirmiş."

Rath, yanlış ışıkçıya kadar her şeyi kısaca anlattı.

"Sahte isim, bir de üstüne kaçması, adamı şüpheli hale sokuyor," diye bitirdi raporunu. "Gerçekten de her şey sabotaja delalet ediyor. Belki Winter'in ölmesi illa gerekmiyordu; ama görü-

nen, birinin onu en azından kasten ağır yaralamak istemesi. Bu kişi onun ölümünü de göze almış olabilir; heyula gibi projektörü birisinin üstüne atarsanız her şey olur. Şu andaki görüntüye bakılırsa, bu kişi Felix Krempin."

Gennat başıyla onayladı. "Söyledikleriniz ilginç," dedi. "Bir o kadar da mantıklı. Ama acele sonuç çıkarmaktan kaçının! Ya da bu sonuçların kamuoyuna yansımasına engel olun! Bundan önce de bir kez ağzınız yanmıştı bundan."

"Hatalar ders çıkartmak için yapılır, Müdürüm."

"Nereden çıktı bu şimdi? Polis okulunda mı öğretiyorlar bunları?"

"Babamdan öğrendim, Müdürüm."

"Akıllıymış babanız. Polisti kendisi, değil mi?"

Rath başıyla onayladı. "Asayiş Şube Müdürü."

"O zaman onun tavsiyelerine uyun ve basına fazla bir şey anlatmayın. Bildiklerinizi bizimle, A Şubesi'yle paylaşın."

Gennat sert sert bakıyordu ona. Rath, Buda'nın onu tuttuğunu, ama keyfilikten de haz etmeğini biliyordu.

"Ne kadar kalıyorsunuz Berlin'de?"

"Çarşamba'ya kadar. Düsseldorf zaten bu ara çekilmiyor." Gennat iç geçirdi. "Karnaval malum. Zörgiebel 'Helau' diye bağırmaktan hoşlanabilir, ama bana göre değil bunlar."

"Emniyet müdürü Mainz'lı," dedi.

"Peki siz? Siz de Renanyalı değil misiniz?"

"Ben Köln'lüyüm," dedi Rath. "Orada 'Helau' değil, 'Alaaf' denir. Ama sorduğunuz için teşekkür ederim. Bu yıl kendi isteğimle o cümbüşten vazgeçiyorum. Buralar daha sakin."

"Bu hafta sonu Berlin'de de bir sürü faşing balosu var, hani memleketi özlerseniz."

Rath yanıt veremeden telefon çaldı. Gennat açtı.

"Evet." Buda başıyla onayladı. "Komiser Rath burada. Bir saniye." Ahizeyi uzattı. "Şüpheliniz gerçekten tam sırra kadem basmışa benziyor."

1 Mart 1930

Cumartesi

7

Rath, Luisenufer'de merdivenleri çıkarken yorgunluktan ölüyordu. Gennat'ın da oluruyla Krempin'i arama çalışmalarını hızlandırmıştı; ertesi gün kaçağın bir fotoğrafı tüm karakollara ulaştırılacaktı. Bellmann'ın verdiği Noel partisi resminin Krempin'li kesitinin çoğaltılması için LD'nin fotoğraf laboratuvarında gece vardiyası konmuştu. Felix Krempin, gerçekten de kayıptı. Yüzlerce kilo ağırlığında bir projektörü o tüy gibi oyuncunun üstüne devirmekteki amaç her neyse, bu işin arkasındaki kişinin Montana'nın prodüksiyon amiri olduğu açıktı.

Yapımcı her ne pahasına olursa olsun Montana Film'e çamur atma hesabında olsa da, Bellmann'ın açıklamaları Rath'a oldukça mantıklı geliyordu. Saatine baktı. Yarın olmuştu. Uykusunu alamayacaktı; Montana'nın kapısına mümkün olduğu kadar erken bir saatte dayanmaya niyetliydi.

Elinde anahtar, tam kapıyı açacakken, kapının arkasında kendisini bekleyen kişiyi düşündü bir an.

Kathi.

Sanki birisi zamanı durdurmuş gibi, anahtarı tutan eli bir süre havada kaldı.

Yanına uzanıp hiçbir şey yokmuş gibi davranamazdı. Bir an kafasından, Schlesisches Tor'a gitmek, Gräf'in evindeki koltukta yatmak fikri geçti. Kriminal sekretere anahtarını kaybettiğini söyler, o gece onda kalıp kalamayacağını sorardı. "Haydi, bu kadar da korkak olma," diye kendi kendini azarlayarak anahtarı kilide soktu; sokarken de çıkan sesten ürktü. Usulca kapıyı kapatıp, ışığı açmadan oturma odasının kapısına yöneldi. O kapıyı da kapadı, karanlıkta el yordamıyla koltuğunu buldu. Ayaklı lamba hemen koltuğun dibindeydi, düğmeyi çabucacık buldu. Lambanın loş ışığı odayı aydınlattı. Şapkasını ve paltosunu yanındaki koltuğa attı. Kathi bardakları toplamıştı ama konyak şişesi hâlâ masada duruyordu. Rath dolaptan bir bardak alıp külçe gibi koltuğa yığıldı ve bardağını doldurdu. Amma geri zekâlısın, diye geçirdi içinden; hırsız gibi geziyorsun evin içinde, kendi evinde yabancı gibi dolaşıyorsun. Bu düşünceyi bir kadeh konyakla bertaraf etti. İyi gelince bir tane daha doldurdu. İçebildiği kadar içip, ondan sonra yatağa, Kathi'nin yanına gidecekti.

Karşısındaki camdaki sarı ışıkta belli belirsiz seçilen kişi de kaldırdı aynı anda kadehini; "Şerefe," diye mırıldandı kendi aksine. Şu anda ondan başka kimseyi kaldıracak durumda değildi zaten.

Birden irkilip sıçradı; kendi uyku halinden korkmuştu. Uyumuş muydu, yoksa yalnız kendinden mi geçmişti? Her halükârda bir ses duymuştu. Bardak düşmüş olmalıydı, yanında halının üstündeydi çünkü. Allah'tan boştu. Gerçekten bir süre uyumuştu galiba; dili sıkılmış paspas bezi gibiydi.

Rath ayağa kalktı, sendeleyerek kapıya gitti, su içmek istiyordu. Yürürken ne kadar içmiş olduğunun farkına vardı. Fazla gürültü çıkartmadan mutfağa gelerek, dolaptan bir bardak alıp musluğun altına tutmayı becerebildi. Musluğu kapatmadan önce soğuk suyu bir süre ellerinin üzerine akıttı; iyi gelmişti. Bardağı bir dikişte boşaltıp tekrar musluğun altına tuttu.

Elinde bardak, oturma odasına dönerken notu gördü. Masanın orta yerindeydi; Kathi'nin alışveriş listesi için kullandığı spiralli bloknottan koparılmış bir kâğıda yazılmıştı. Rath şaşkın, kâğıdı alıp okudu.

Özür dilerim, canım, yazıyordu. Okumaya başlar başlamaz mi-

desinde bir kramp hissetti. *Ama dayanamadım artık. Sen olmayınca kendimi o kadar yalnız hissediyorum ki bu evde. Bir polisi sevmek gerçekten kolay değilmiş; ama alıştım artık. Ya da alıştım sayılır. Bugün pek görüşemeyiz herhalde. Bir taksi çağırıp kız kardeşime gidiyorum; teselliye ihtiyacı var onun da.*

Yarın baloda görüşürüz. Altı buçukta sende olmaya çalışacağım, beraber gideriz.

Sevgiler

Kathi.

Not: Ocakta biraz yemek var. Biliyorsun, ısıtırsan daha lezzetli olur.

Rath kâğıdı masaya bıraktı.

Bir yandan müthiş rahatlamıştı; diğer yandan ise onun evde olmadığını öğrenince neredeyse fiziksel acı veren bir yalnızlık çökmüştü üzerine. Ev hâlâ sıcak olduğu halde içine bir titreme gelmişti. Daha biraz önce ondan kaçıyor, koltuğuna ve konyağa sığınarak, "cehenneme kadar yolun var," diyordu. Şimdi de yokluğu içini acıtmıştı.

En azından artık yatabilirdi. Ama canı yatmak istiyor muydu?

Birden büyük bir korkuya kapılarak dili damağı kurudu. Gece daha bitmemişti; yeni başlıyordu.

Oturma odasına geri dönüp pikaba Coleman Hawkins'i koydu. Konyak şişesini açtı.

8

Gazetenin başlığına bakarken, kendisini onun sadece bir harf dizisi olduğuna inandırmaya çalışmıştı; ucuz kâğıda basılmış kalın, kapkara harflerdi bunlar.

Film stüdyosunda ölüm! Betty Winter projektörün altında kaldı!

Evet evet, bunlar yalnızca harfti.

Harfler gerçeklik anlamına gelmiyordu.

Daha bir gün geçmişti üzerinden ama biliyordu gazetelerin yalan söylediğini. Ölüm onu alamazdı ki, hiçbir zaman alamazdı, o çoktan beri ölümsüzdü çünkü.

Gazeteyi elinden bıraktı. Burnuna taze kahve kokusu geliyordu; koku, sanki harflerden, harflerin ona söylediğinden çok daha az gerçekti. Bu, çaresizlik duygusunu pekiştiriyordu; yıllardır duymadığı bir çaresizlikti bu.

Elinden almışlardı onu.

"Beyefendinin bir arzusu var mı?"

Albert orada öyle duruyordu, her zamanki gibi, aynı o kasvetli, soğuk yıllarda, elinden gelse yaşamından silip atacağı yıllarda olduğu gibi.

Albert hep burada, hiç ayrılmamıştı ki. Her gün, her gün.

Hatta o gün bile...

Dünyanın onun yaşamına veda ettiği o gün bile. Albert pencerenin yanında durmuş, ağır yeşil kadife perdeyi çekmişti. Kararan odayı tek aydınlatan, gaz lambasının loş ışığıydı.

Kaygılı, onu hareketsiz kılmak, oraya ilelebet mıhlamak ister gibi bakan o sert bakışlar.

Yakalanmıştı sonunda.

Kilerde.

Neydi amaçları? On beş yaşında bir çocuktan ne istemişlerdi?

Bir deri bir kemik kalmış, açlıktan bitap düşmüş on beş yaşındaki bir çocuktan, kileri lüks restoranlarla boy ölçüşebilen, mutfağında altı aşçının çalıştığı, şehrin bu en zengin evlerinden birinde açlıkla boğuşan bir çocuktan ne istemişlerdi?

Bir iki hafta becerebilmişti. Mutfağın hangi saatlerde boş olduğunu, ortamın ne zaman tehlikesiz olduğunu biliyordu. Karnı zil çalarken enfes yiyeceklerin karşısında durmuş, yemesi yasak olan şeyleri az az, gıdım gıdım denemişti.

Tatlıları yani.

İstediği kadar yesin, kilo almayacaktı; hastalık başladığından beri bu böyleydi.

Yine de fark etmişlerdi.

Babası fark etmiş, kendi oğluna bu sinsi tuzağı kurmuştu.

Kilerde, elinde meyve suyu şişesi, kıpkırmızı olmuş ağzıyla yakalandığında onların bakışlarından duyduğu utancı hiçbir zaman

unutmayacaktı. Keşke azarlasalardı, bağırıp çağırsalardı; ama bakışlarından sadece hayal kırıklığı okunuyordu. Öyle durmuş, gözlerini ona dikmiş bakmışlardı.

Daha çocuk o, Richard, diyordu annesi. Gözleri yaşlıydı.

Onu kendisinden korumamız gerek, diyordu babası. Yoksa hiç büyümeyecek.

Hizmetçilerden çıt çıkmamıştı.

Albert ağır kapıyı kapattığında, kilidin içerisinde dönen anahtardan tuhaf bir ses çıkmıştı. Derken olan olmuş ve mahpusluk başlamıştı. Dünya dışarıdaydı artık.

Ara sıra kapının önüne çıkabiliyordu ama kontrol altında. Başında hep iki kişi vardı. Yok, buna izin vermeyecekti.

Kaderine boyun eğmişti.

Artık bu dünyada sevgisiz kalmaya.

On beş yıl; ve her şeyin üstünde kara bir perde örtülüydü.

İzin verme! Kendi gerçekliğini yarat!

Acısız. Aç kalmadan. Hastalıksız.

"Beyefendinin bir arzusu var mı?"

Albert öyle duruyordu; yaşamında tek sabit olan, ona kalan tek şeydi o. Başını iki yana salladı, yaşlı uşak sessizce odayı terk etti.

Gazeteyi katladı, her zaman yaptığı gibi.

Bir an, sadece bir an, başka bir dünyada başka birisi olmak istiyordu; aynen o uzun akşamlarda beyaz perdenin karşısında olduğu gibi. Ancak gerçeklik onu bırakmıyordu; bu sefer de bırakmıyordu.

Yoksa bir rüya mıydı bu? Gerçek mi, rüya mı, kim belirliyordu bunu peki?

Acı yüreğini dağlıyordu; rüya, gerçek, uzun zamandır bunları birbirinden ayırmak imkânsızdı.

Betty Winter projektörün altında kaldı.

Ondan sonra bir sözcük daha çarptı gözüne, koskoca, soru işaretli bir sözcük.

Sabotaj mı?

Acısı hiddete, serseri mayın gibi hedef bulamayıp oraya bura-

ya savrulan hiddete dönüştü. Gazeteyi kapıp parçalamaya başladı, onu küçücük kâğıt parçaları etrafında kar taneleri gibi uçuşuncaya kadar paraladı.

Kim yapmıştı bunu ona?

Kim?

Onu o kadar sevmişti ki!

9

Montana'nın ofisi, Kantstrasse'nin öbür ucunda, pahalı tarafındaydı. Onu içeri alan sarışın kadın, telefonda nokta virgül koymadan hararetle konuşmayı sürdürerek el kol hareketleri ve buz gibi bir göz kırpmayla oturmasını işaret etmişti. Rath yazı masasının önündeki koltuk takımına ait modern bir deri koltuğa kendini atmış, istemese de konuşmaları işitmek zorunda kalmıştı.

"...gayet tabii sesli fimlerimizi Amerikan cihazlarıyla oynatabilirsiniz. Yalnız bunlar cüzi bir lisans ücretine tabi; bunu da sizin..."

Galiba karşıdaki de bir şey söyleme fırsatını bulmuştu nihayet. Sarışın ağzı açık dinliyor, nasıl hamleye geçerim diye bekliyordu.

"Tabii ki. Kopyaları size gerekli kâğıtlarla birlikte göndeririz; size bir tek imzalaması kalıyor. Bu kadar basit. Gerisi otomatikman... Hemen hallediyorum. Size haber vereceğim. İyi günler!"

Telefonu kapatıp Rath'a gülümsedi.

"Size nasıl yardımcı olabilirim?" dedi.

Rath, gene susmadan konuşmaya başlar diye korktuğu için, yanıt vermeden önce biraz bekledi. Ama bu dört sözcükten fazlası gelmedi.

"Müdür beyle görüşmek istiyordum," dedi.

"Hangi konuda?"

Rath kimliğini çıkarttı. "Asayiş Şubesi."

"Kayıp Şahıslar Masası mı?"

"Hayır, Cinayet Masası."

Kadın kaşlarını kaldırdı. "Özür dilerim, Herr Oppenberg daha gelmedi."

"Ne zaman gelir?"

"Gecikebilir. Bugünlerde doğru sete gidiyor, çok işi var. Çekim planının her gün değişmesi gerekiyor. Çünkü sevgili Frau Franck..."

"Çekimler nerede?" diye sözünü kesti Rath, kadının uzatmasına fırsat vermeden.

"Neubabelsberg'de. Ama şimdi gidemezsiniz oraya."

"Arabam var."

"Sesli film çekiliyor, kimsenin rahatsız etmemesi gerek."

"Polis edebilir."

"Belki size *ben* yardımcı olabilirim."

"Çok naziksiniz ama şefinizle yüz yüze görüşmem gerekecek. Babelsberg'de nerede bulurum kendisini?"

"Ufa'da. Büyük salonda. Kuzey'deki stüdyoda. Hemen Toprak Hac'ın yanı."

"Montana Ufa'ya mı ait?"

Kadın güldü. "Allah korusun. Ama yüce Ufa, lütfedip stüdyolarını kiralıyor bize. Pommer Janning filmini bitirdiği için stüdyolardan bazıları boş bu ara. Ama dediğim gibi, ekibi rahatsız etmeyin."

"Telefon açıp geleceğimi haber verirseniz, rahatsız etmiş olmam."

Halinden ne kadar isteksiz olduğu anlaşılıyordu ama yine de ahizeyi eline alırken Rath'a tebessüm etmeyi ihmal etmedi.

"Bakalım," dedi. "Herr Oppenberg belki bir beş dakika zaman bulur sizin için. Söz vermeyeyim."

Rath yerinden kalktı, şapkasını takıp kenarına dokundu.

"Bana söz vermeniz şart değil," dedi gülerek ve kapıdan çıktı. "Herr Oppenberg'e yarım saat içinde orada olacağımı söyleyin."

Giderken rüzgâr yüzüne vursun için arabanın penceresini açtı. Rath temiz havayı uyuşturucu gibi içine çekti; rüzgâr, yorgun kemiklerini tekrar canlandırmıştı. Gece hemen hiç uyumamış, içkiyi de fazla kaçırmıştı; buna rağmen, saat çaldığında kendini rahatlamış hissetmişti. Geceyi atlatmıştı ya.

O gecelerden birini.

Uykudan fellik fellik kaçtığı gecelerden biriydi dün yine. Rüyalar tekrar geri gelecekti, onu biliyordu. Karabasan ara ara yoklu-

yordu onu. Bazen birkaç hafta rahat ettiği oluyordu, unutuveriyordu o rüyaları. Bir dönem derin ve huzurlu uyuyordu. Ama birden acımasızca ve mevsim değişimi dakikliğinde geri dönüyorlardı. Rath bu zamanı hep iyi bilirdi. Çünkü cin gibi olurdu o günlerde, uyuyamazdı, uyumak istemezdi. Gözünü bir kapasa, onu kovalayan iblisleri, ölüleri, tanıdığı, tanımadığı ölüleri, ceset gibi kül kesilmiş insanları, göğsü delik deşik, göz çukurlarının içi boş, vücudundan güve yemiş bez misali etler sarkan insanlar görüyordu. Böyle durumlarda alnı ter içinde yataktan fırlıyor, kendisini herhangi bir şekilde meşgul etmeye çalışıyordu. Bu bazen kitap okumak, bazen bir yudum içki içmekti; ama tekrar dalmasıyla o resimlerin rüyalarını eline geçirmesi bir oluyordu. Peşindeydiler. Yaşayanlar ne kadar onu görmezden geliyor, hatta ondan kaçıyorsa, ölüler de o kadar kovalıyordu. Pijaması sırılsıklam, kalbi yerinden çıkmış halde yataktan fırladığında, uyandığına şükrediyor ama kendini aşırı halsiz hissediyordu. Bütün melekelerin dönmesi ancak soğuk duş ve acı kahve ile mümkün olabiliyordu.

Kafası sarışın sekreterin sözünü ettiği isme takılmıştı.

Oppenberg.

İsmi duyduğu an irkilmiş, ama belli etmemişti.

Manfred Oppenberg.

Onu, Doğu Garı'nda kaçak bir bara götüren adamdı bu. Yapımcının yanında erkek avcısı bir kadın da vardı. Her şeyin kontrolden çıktığı o gecenin üzerinden daha bir yıl geçmişti. O gece, o zamandan beri rüyalarını terk etmeyen bir ölüyle bitmişti.

Oppenberg, Rath'ın aslında kafasından silip atmak istediği bir tanıştı. Fakat bu vakada tekrar karşısına çıkmıştı.

Hiç değilse bugün yalnızdı. Rath'ı ne kadar çarpıcı bir vakayla görevlendirdiğinin en geç bu sabah kahvaltıda gazetelere göz attığında farkına varmış olması gereken Böhm'le yüz yüze gelmemek için Alex'e uğramamıştı. Rath, adamlarını yataktan kaldırmış, oturma odasından telefonla her birine bir görev vermişti. Henning ve Czerwinski'yi, yapımcısından tuvaletlere bakan kadına kadar Bellmann'ın yanında çalışan herkesi sorguya çekmeleri için Marienfelde'ye, Gräf'i ise Hannoversche Strasse'ye, Doktor Schwartz'a göndermişti. Betty Winter'i otopsi masasında tahayyül edince, şu

son geçirdiği geceden sonra kendisinin bunu kaldıracak durumda olmadığını anladı. Bugün morgu, kan ve dezenfektan kokusunu midesi kaldırmayacaktı. Hele Doktor Schwartz'ın esprilerini hiç çekemezdi.

Yorgundu ama kendisini iyi hissediyordu. Yalnızken iyi çalışıyordu, herhalde ondandı. Aklına Gennat'ın dedikleri geldi: *Bildiklerinizi bizimle paylaşın.*

Bakarız, sonra.

Batı'da yollar çok iyiydi, Kaiserallee'yi inerken gaza bastı. Reichsstrasse'de trafik biraz yoğunlaşmıştı ama şehir dışına çıktıkça daha hızlı yol alıyordu. Puslu, yapraksız dallardan yuvarlanan yağmur damlalarının arabanın çatısını dövdüğü böyle bir günde bile Berlin'in azıcık dışına çıkıldığında kentin cennet gibi bir manzara arz etmesi onu hayrete düşürmüştü. Kır gezintisi gibi gelmişti kendisine bugün. Wannsee'nin yakınlarında Reichsstrasse'den sola sapıp, Kohlhasen Köprüsü'nü geçerek Neubabelsberg'e geldi.

Buick'i Stahnsdorfer Strasse'de park edip etrafına bakındı. Stüdyonun girişi, fabrika girişini andırıyordu; kapının iki yanında birer kapıcıyla iki kulübe vardı. Girişi bir bariyer kapatıyordu. Burası, Marienfelde'deki Terra Stüdyosu'ndan çok daha büyüktü. Kapıcı, Rath'ın uzattığı kimlikteki fotoğrafı uzun uzun inceledi; Rath yolu sordu.

Adam meydanda bir yeri işaret etti. "Cam binayı geçin, arkada stüdyolar var, onların içinden geçince doğrudan büyük salona varırsınız. Montana'cılar orada çekim yapıyor bugün."

"Büyük salon mu?"

"Gözden kaçacak gibi değil."

Girişin hemen ardındaki stüdyo binası aynı Marienfelde'deki gibi camdandı. Arkasındaki barakalardan çekiç sesleri, testere gıcırtısı geliyordu. Bir an dikkati dağıldığında Rath kendini birden oryantal bir kent çarşısının daracık sokaklarında buldu. Set, sanki 1001 Gece Masalları'ndan çıkmış da yolunu şaşırıp Berlin'in taşrasına düşmüş bir düş gibiydi. Rath, sokaklardan oluşan labirentin sonunda bir caminin devasa kapısından girip öbür tarafından çıktığında sıvasız arka cephe gözüne çarptı. Alelade bir tahta konstrüksiyon, bu oryantal harikanın yıkılmamasını sağlıyordu. Rath,

asıl gideceği yerden biraz uzaklaşmıştı ama gözü sol yanına kaydığında bekçinin *gözden kaçacak gibi değil* derken ne kastettiğini anladı. Baraka çatılarının arkasında beliren tuğla hangar, içine neredeyse bir zeplin sığacak kadar büyüktü.

Elini uzatsan tutacaksın kadar yakın görünse de, Rath'ın binaya varması epey uzun sürdü. Hemen yanında, penceresiz tuğla duvarları gökyüzüne yükselen bir yeni bina vardı.

Rath, ağzının köşesinde sigara, duvara dayanmış gazete okuyan Yedi Yıl Savaşları'ndan kalma bir askere, "Büyük salon burası mı?" diye sordu.

"Daha büyüğünü görüyor musunuz?" Adam Rath'ı baştan aşağı süzdü. "Siz de figüransınız, değil mi?"

"Öyle sayılır. Montana'yı arıyordum."

"Şu köşeyi dönün, hemen orada, büyük kapı. Gözden kaçacak gibi değil. Kuzey Stüdyosu."

Gözden kaçacak gibi değil, burada yaygın bir tarifti anlaşılan ki zaten, bu sefer de tutmuştu. Koskoca, çelik gibi sürgülü kapının yanında silo kapısı mütevazı kalırdı. İçine monte edilen normal boyuttaki çelik kapı, kedi kapısı kadar küçük kalıyordu. Rath, hafif gıcırdayarak açılan kapıdan içeri girdi.

Kedi kapısının arkasında bir bekçiyle burun buruna geldi.

"Dur!" diye havladı bekçi köpeği, "Giremezsiniz! Film çekiliyor!"

"Ben de o yüzden buradayım," dedi Rath.

Bekçinin üniforması, kapıcının üzerindeki uydurma üniformanın aynıydı. Adam "mütecaviz"i baştan aşağı süzdü. Sanki onun ne kadar önemli olduğunu anlamaya çalışmış, kesin bir kanaate varamamıştı.

"Sesli film çekimi," dedi ve tepesinde siyah harflerle "Orta Salon II N" yazılı bir çelik kapıyı işaret etti. Yanında bir kırmızı lamba yanıyordu. "Her önüne gelen dalamaz öyle içeri!"

"İçeri dalmaya niyetli değilim. Herr Oppenberg'le görüşmek istiyorum."

"Şimdi mi? Çekimin ortasında mı?"

Bir işgüzar, üstelik üniformalı bir işgüzar diye geçirdi Rath içinden ve sabırsızlanmaya başladığını hissetti. "Şu kapıdan içeri süzülüp bir sormaya ne dersiniz?"

"İsminizi söylemezseniz, kim geldi diyeceğim?" diye homurdandı bekçi.

"Rath. Asayiş Şubesi."

Adam hemen hazırola geçti.

"Niye hemen söylemiyorsunuz? Halinizden aynas... polis olduğunuz pek anlaşılmıyor. Bir dakika."

Bekçi, o arada tepesindeki kırmızı ışığın da sönmüş olduğu kapıdan içeri girip kayboldu. Rath, bir an peşinden gitmeyi kafasından geçirdiyse de, stüdyonun kapısı açılana kadar uslu uslu bekledi. Bekçi, hâlâ içeridekilere laf yetiştirmeye çalışan bir adama kapıyı tutuyordu; arkası dönük olduğundan Rath'ın tek gördüğü, adamın beyaz saçlı kafasıydı.

"...otuz dokuzuncu sahneyi *siz* çekeceksiniz o zaman, ne olmuş? Tamam, dekor değişecek ama vakitten yararlanalım. Herkes işinin başına! Otuz dokuzuncu sahne, Schröder'in atelyesi, Baron Suez ve Schröder. Czerny üstünü değişsin. Yarım saatiniz var. Ben döner dönmez herkes hazır olsun, hemen başlayacağız."

Oppenberg, Rath'ı görünce düştüğü şaşkınlığı gizleyememişti.

"Sevgili dostum," diyerek Rath'ın elini sıktı. "Siz miydiniz? Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Rath kısa kesti. Dikkat etmeli, tongaya düşmemeliydi. "Bir cinayet söz konusu," dedi. Oppenberg'in tebessümü dudaklarında dondu.

"Vivian... Başına bir şey mi..."

Vivian. Rath, Venüs Bar'da Oppenberg'in yanındaki güzel kızı hatırlamıştı şimdi.

Rath, "Prodüksiyon amirinizi arıyorum," dedi ve yüzünde nazik bir ifade, bahşiş alamamış başgarson edasıyla bekledi bir süre. "Felix Krempin."

"Anlayamadım. Öldürülen kim?"

"Gazete okumuyor musunuz? Betty Winter."

"Kaza değil miydi o? Ben de Vivian yüzünden geldiniz sanmıştım."

"Neden onun yüzünden geleyim?"

Yapımcı, onları dinlemiyormuş da etrafı kolaçan ediyormuş gibi görünen bekçiye ters ters bakıp, Rath'ı kenara çekti. "Gelin benim-

le, rahat konuşabileceğimiz bir yere gidelim. Burada kendi ofisim yok ama, makyaj odasına gidebiliriz, orası sakindir."

Biraz sonra Oppenberg komiseri karanlık, penceresiz bir odaya soktu. Duvarlarda film afişleri asılıydı; etrafı ampulle çevrili devasa bir ayna bütün bir duvarı kaplıyordu.

Oppenberg, "Maalesef size bir şey ikram edemeyeceğim," dedi. "Sizi ofisimde kabul etmek isterdim ama bu aralar stüdyodan pek çıkamıyorum. Çekim planını olduğu gibi değiştirmemiz gerek; bu da ben olmadan olmuyor. Her şeyle kendiniz ilgilenmezseniz hiçbir şey yürümüyor. A, bir dakika," dedi. "Size ufak bir şey ikram edebilirim."

Yapımcı ceketinin cebinden yassı, metal bir kutu çıkardı. Rath bir an adamın kendisine kokain vereceğini düşünüp korktu; ancak Oppenberg kutunun kapağını kaldırdığında, ortaya inci gibi dizili bembeyaz sigaralar çıktı.

"Teşekkür ederim," dedi Rath, "iki aydır..."

"Anladım. Yılbaşı kararı, öyle mi? Ama izin verirseniz..."

Rath olur anlamında başını salladı.

"Şimdi söyleyin bana o zaman," diye devam etti Oppenberg, "evvelki gün arkadaşlarınıza bildirdiğim kayıp vakası değilse konu, beni ziyaret etmenizdeki neden ne?"

"Kayıp vakası mı?"

"Vivian kayıp, bahsetmedim mi size? Pazartesi günü çekimler başladı, ondan beri yok ortada. Buradaki kaosun nedeni de o."

Rath, Venüs Bar'da ahtapot gibi kollarından güçlükle kurtulduğu genç kadını düşündü. Oppenberg gibi bir adamı bırakıp kaçması pek de tuhafına gitmemişti. "Sizi hayal kırıklığına uğratacağım ama," dedi, "ben bir başkası yüzünden geldim. Felix Krempin... elemanınız olur, değil mi?"

Oppenberg oldukça kontrollüydü; kendini ele vermek bir yana, ne bir merak ne de şaşkınlık okunuyordu yüz ifadesinden.

"Korkarım ben de sizi hayal kırıklığına uğratacağım," dedi. "Krempin bir ara prodüksiyon amirimdi ama üç dört ay önce işten ayrıldı. O zamandan beri de ne yaptığı konusunda bir fikrim yok. Camiada karşılaşmadık hiç."

"La Belle Film'de de mi karşılaşmadınız?"

"Bellmann'da mı? Benim onunla işim olmaz."

Rath, cepheden saldırmaya karar verdi. "Herr Oppenberg, saklambaç oynamayı bırakalım. Siz Felix Krempin'i sahte isimle rakibiniz Bellmann'ın yanına sızdırdınız. Krempin de orada, Betty Winter'in canına mal olan bir kazaya yol açtı."

"Siz neden bahsediyorsunuz? Bellmann mı anlattı bunları size? Onun her ağzından çıkana inanmayın, fantezisi geniştir."

"Masum pozlara bürünmeyin. Adamınız Krempin sabotajcı! Bu olaydan nasıl sıyrılacak, onu da merak ediyorum. Ondan sonra da sizi korumaz, şimdiden eminim bundan."

"*Benim* adamım falan değil Krempin, Herr Rath. Krempin, işyeri değiştirmiş özgür bir insan. Sizinle açık konuşmak istiyorum. İyi dinleyin beni!"

Oppenberg'i tava getirmişti, adam şimdi artık hızını alamıyordu.

"Bir kere," dedi yapımcı ve daha yarısını bile içmediği sigarayı söndürdü, "bana tavır koymadan önce, size bir zamanlar nasıl bonkörlük yaptığımı düşünün bir. Ne kadar mesai dışında olsa da, şefleriniz kokain çektiğinizi duyduğunda pek hoş karşılamazlar sanırım."

"Sizin bana verdiğiniz kokaini diyorsunuz!"

Oppenberg omuzlarını silkti. "Kötü alışkanlıklarımla yaşamayı bilirim," dedi. "Siz de sizinkilerle yaşıyorsunuzdur muhakkak. Ama Emniyet Müdürü hiç haz etmez böyle şeylerden."

"Şu anda yaptığınız çok banal bir şantaj."

"Sadece arkadaşlık temeline dönmek istiyorum. Ben sizinle işbirliği yaparım, tek koşulum, size vereceğim bilgileri bana karşı kullanmayacağınıza söz vermeniz."

"Size öyle bir söz veremem," dedi Rath. "Cinayet söz konusu oldu mu arkadaşlık biter."

"İyi de, cinayet söz konusu değil, diyorum işte." Oppenberg tekrar bir sigara yaktı. Konuşmaya başlamadan önce derin bir nefes çekti. "Bir konuda haklısınız: Felix Krempin'i gerçekten ben sızdırdım Bellmann'ın oraya. Ama derdim asla sabotaj ya da cinayet değildi. Anlatayım size kısaca..."

"Dinliyorum."

"Önce şunu söyleyeyim; branşımız şu anda etkili bir dönüşüm yaşıyor. Bunu sağ salim atlatabilmek için sesli film çekmek gerekiyor;

o da bayağı masraflı bir olay. Ufa gibi mali güce sahip çok az prodüksiyon şirketi var. Çoğunluğu, bir prodüksiyondan öbürüne atlayan küçük kreatif işletmeler ki, bunların sorunları daha büyük."

"Sizin gibi."

"Bir sesli film ortaya çıkarmak, bildiğimiz film çekiminden çok daha karmaşık, daha pahalı. Sadede gelelim: Bellmann'ı da filmlerini tutmam; ama bir konuda hakkını vermek gerek: bir filmi ucuza getirmeyi onun kadar iyi bilen başka kimse tanımıyorum. O yüzden Felix'in görevi gözünü açmak, Montana'nın işine yarayacak bir iki prodüksiyon sırrı kapmaktı. Hepsi bu." Oppenberg sigarasından bir nefes çekti. "Keşke damarına basmasaydım o kadar; prodüksiyon amiri olarak paraya gerektiği kadar dikkat etmediğini söylemiştim."

"Ajanlık yapacaktı yani..."

"İsmini nasıl koyarsanız koyun. Yaptığımız iş değil, biliyorum, ama dostluğumuzun sınırlarını zorlayacak kadar bir şey de değil, Herr Rath."

"Bana niye yardım etmek istiyorsunuz? Çalışanınız cinayet zanlısı, üstelik de firari."

"Bizzat kendim arayacağım onu. Bellmann'da ne olup bitti bilemem, ama size şunu söyleyeyim: Felix Krempin katil değil! Ona Bellmann'ın çekimlerini sabote et diyen de olmadı. Bırakın birisine zarar vermeyi, öldürmeyi."

"Size inanmam için bir neden var mı?"

"Tersinden düşünelim: Ben size neden yalan söyleyeyim?" Oppenberg gülümsedi. "Hele sizden zarar gelmeyeceğinden de eminsem, sevgili dostum."

"Ben sizin dostunuz değilim."

"Peki, o zaman bir alışverişin içindeyiz diyelim."

"Alışveriş de denemez buna, şantaj bu."

"Bırakın bu çirkin lafları. Ama gerçekten isterseniz, bir iş ilişkisine girebiliriz. Size önerim şu: Bana çalışın! İyi para veririm."

"Sizin hatırınız için soruşturma sonuçlarında hile yapacağımı düşünmüyorsunuz umarım."

"Öyle bir şey söyleyen oldu mu? Her özel dedektifin ağzının sularının akacağı normal bir işten söz ediyorum."

"Tam anlayamadım..."

"Biraz önce konuştuk ya." Oppenberg sigarasını söndürdü. "Vivian... Onu bulmama yardım edin."

"Kayıp Şahıslar Bürosu'ndaki arkadaşların görevi bu."

"Onlar parmağını bile kıpırdatmadı maalesef."

"Bir bildikleri vardır herhalde. Vivian'ın sizi terk etmediğinden emin misiniz?"

"Bana çalışmak mı istiyorsunuz, yoksa arkadaşlarınız gibi küstahlaşmak mı?"

"Size çalışacaksam soru da sorabilmem gerek. Tekrar: Nasıl bu kadar eminsiniz çekip gitmediğinden?"

"Kafası çalışan biri de ondan. Yeni film tam ona göre. Bu ilk uzun metrajlı sesli filmi *Şimşek Çarptı* ile yükselecekti. Kaçılır mı böyle bir durumda? Arkadaşlarınız bunu anlamadı, bari siz anlarsınız zannetmiştim."

Rath arkadaşlarını anlayabilirdi. Sonuçta gencecik güzel bir kızın kaçıp gitmesini kabullenmek istemeyen bir kartoloz vardı karşılarında. Diğer yandan Oppenberg'e de pekâlâ iyilik edebilir, kızın akıbetini araştırabilirdi. Yapımcı üzerinden Krempin'e ulaşamaz mıydı?

"Çekimler pazartesi başladı demiştiniz, değil mi?" dedi. Bir an Oppenberg'in yüzü güldü.

"Evet. Onunla ilk çekim salı günü olacaktı, ama gelmedi işte."

"Önce kendi başınıza aramışsınızdır..."

"Herhalde. Hemen polise koşacak halim yoktu."

"Sonuç?"

"Her yeri aradık; akrabalar, arkadaşlar, sık sık gittiği barlar, restoranlar, hepsine baktık. Resmen yer yarıldı yerin dibine girdi. Dağa gitmek üzere yola çıktığından beri kimse görmemiş."

"Seyahate mi çıkmıştı?"

"Son çekimler sonrası kısa bir kış tatili. Kayağı çok sever Vivian."

"Belki bacağını kırmıştır; bir yerde hastanede filan yatıyor olamaz mı?"

"Başına öyle bir şey gelmiş olsa çoktan duyardık, bilinmedik birisi değil ki."

"Peki nereye gitmişti?"

"Bilmem." Oppenberg omuz silkti. "Vivian özgürlüğüne düşkündür, kontrole gelemez."

"Filmi baş oyuncunuz olmadan nasıl çekiyorsunuz?"

"Planı değiştirdik. Heidtmann onun olmadığı sahneleri öne aldı."

"O zaman her şey yolunda."

"Öyle kolay değil o iş. Boyuna seti değiştirmemiz gerekiyor. Bu ne kadar masraflı bir şey biliyor musunuz? Hem zamana hem de paraya maloluyor. Yavaş yavaş da sınıra dayandık; bu filmde Vivian'ın bulunmadığı o kadar da çok sahne yok. Bir gün gelecek, onlar da bitecek; ve her çekilmeyen gün cebimden servet ödüyorum."

"Kısacası, benim size en kısa zamanda kendinize ya yeni bir baş oyuncu arayın ya da aramayın, dememi istiyorsunuz."

"Hayır." Oppenberg Rath'ın gözlerinin içine baktı, olayı bayağı ciddiye alıyordu anlaşılan. "Sizden baş oyuncumu geri getirmenizi istiyorum."

10

Rath Kantstrasse'deki ofise girdiğinde sarışın sekreter gene telefondaydı. Abartılı hareketlerle Krempin'in masanın üstündeki personel dosyasını işaret etti. Sekreter şefinin talimatıyla dosyadan bazı sayfaları çıkarmış olabilir miydi? Çünkü Rath yapımcıya güvenip güvenmeme konusunda hâlâ emin değildi. Ancak başka seçeneği de yoktu. Diğer taraftan Oppenberg eski çalışanı hakkında epey bilgi vermişti. Anlattıklarına bakılırsa Krempin sesli sinemanın yeni olanaklarından büyük heyecan duyan bir sinema delisiydi. Oppenberg'e göre, Bellmann'ın prodüksiyon sırlarına ulaşma fikri de ondan çıkmıştı. En son bir hafta önce görüşmüşlerdi. Ajanının o gün henüz Bellmann hakkında anlatacak fazla bir şeyi yoktu; sabotaj planları ise hiç söz konusu olmamıştı. Adamın şimdi nerede olabileceği konusunda hiçbir fikri yoktu. Rath, Bellmann'ın resmini getirdi gözünün önüne; fotoğrafta Krempin Betty Winter'in yanındaydı. Bu yakışıklı adam, kendisine starcıkları ayartmak gibi bir hobi de edinmiş olabilirdi. Belki de Vivian Franck'la birlikte toz olmuşlardı. Şayet öyley-

se, tabii ikisi de bir daha eski işverenlerinin karşısına çıkmak istemezdi.

Oppenberg'in sarışın sekreteri, Krempin'in dosyasını alıp götürmek yerine dosyayla deri koltuklardan birine yerleşen Rath'a şaşkınlıkla baktı. Ancak şaşkınlığı telefondaki konuşma temposunu pek etkilememişti. Rath fırsattan istifade kâğıtlara göz attı. Dikkate şayan bir şey yoktu. Krempin teknik açıdan yetenekli birisiydi. Prodüksiyon amiri olmadan önce Oppenberg'in yanında ışıkçı ve kameraman olarak çalışmıştı. İş ilişkisi 1929'un Aralık ayına kadar sürmüş, Krempin'in o tarihte gerçekten de işine son verilmişti. Yani Felix Krempin ve Manfred Oppenberg arasında resmi bir bağlantı yoktu. Gerçekten öyle miydi, yoksa Oppenberg bu belgeyi dosyaya sonradan mı koymuştu, Rath için şu anda bunu kestirmek zordu. Mürekkep kuruydu. Bu arada telefonu kapatan sarışının hal ve hareketinden de bir şey anlaşılmıyordu. Belki Krempin'in evinde işten çıkarıldığına dair bir belge vardı.

Sekreter, "size başka ne şekilde yardımcı olabilirim?" diye sordu. Sesinde kibarlıktan ziyade merak vardı.

Rath başını salladı. "Bir yere telefon etmem lazım," dedi. "Bir, bilemediniz iki dakika sürer. Umarım o kadar durabilirsiniz telefonsuz."

Sekreter omuz silkti. "Niye duramayayım? Yapacak başka bir sürü işim var." Masanın üzerindeki siyah telefonu Rath'ın önüne itti, daktiloya dönerek bir şey yazmaya başladı. Bu, çoğaltılması gereken bir senaryo olabilirdi.

Rath ahizeyi kaldırıp önce Hannoversche Strasse'deki adli tıbba bağlanmak istedi; ancak Gräf çoktan oradan ayrılmıştı. Kriminal sekretere Kale'deki masasında ulaştı.

"Dönmüşsün? Doktor ne anlatıyor?"

"Doktorun ağzından soğuk esprilerin dışında bir şey çıktığı yok ki."

Rath, adli doktorun genç memuru nasıl tiye aldığını çok iyi tahmin edebilirdi; öğrencisinden yeni yetme polisine, ölümün bu kutsal mekânına düşen tüm acemileri bir dayanıklılık testinden geçirmek âdetiydi.

"Schwartz aslında raporu verebilirdi bana, hazırdı çünkü. Ama vermek yerine... aklıma geldikçe kötü oluyorum."

"Peki ölüm nedeni olarak hiçbir şey söylemedi mi?"

"Tahminimizi doğruladı; cereyan çarpması sonucu kalp durması. Yoksa yanıklarla da kırık kemiklerle de hayatta kalabilirmiş – bedeli yüksek de olsa."

"Bedeli Max Schreck gibi görünmekti herhalde."

"Öyle; daha da kötüsü Betty Winter ilelebet tekerlekli sandalyede yaşamaya mahkûm olacakmış. Projektör omurgasına isabet etmiş."

"Boktan."

"Tamamen altında da kalabilirmiş. Doktor Schwartz, santimetre farkı diyor. Projektör kafasına düşseymiş, anında bitermiş iş."

"Şansı varmış o zaman." Kelimeler Rath'ın ağzından öyle çıkıvermişti, üzerinde düşünmeden.

Gräf, "Aynı Doktor Schwartz gibi konuşuyorsun," dedi. "Kusura bakmayın ama, bu alaycılığınızı oldukça yersiz buluyorum. Trajik bir ölüm vakası var ortada."

"Yılların getirdiği bir şey bu. Önünü almak zor. Adli tıpta kendini artık kötü hissetmediğin gün, sen de böyle oldun demektir."

"Teşekkürler. Kusarım daha iyi," dedi Gräf. "Ofise ne zaman geliyorsun? Böhm özlemiş seni."

"Tahmin ederim. Vakayı elimizden almak istiyor da ondan."

"Onun derdi sadece başında olmak."

"Bunun ne anlama geldiğini çok iyi biliyorsun: Senle ben ayak işlerine bakacağız, parsayı o toplayacak..."

"Ayak işleri dedin de; Henning'le Czerwinski daha hâlâ filmcilerin oradalar. Sallanıyorlar her zamanki gibi."

"Sen yerinden ayrılma."

"Böhm'e ne diyeyim?"

"Krempin'in peşinde olduğumu söyle, başka ne diyeceksin?"

"Daha ne kadar görünmeyeceksin buralarda?"

"Böhm beni alıkoymadığı sürece vaka elimizde, şansımız yaver giderse çözeriz de."

"Peki bu durumda parsayı kim toplayacak?"

"Beni bencillikle mi suçluyorsun? Terfiini kime borçlu olduğunu unutma."

Gräf sesini çıkarmadı.

"Hadi hadi. Şunun şurasında istediğim bir gün nöbet. Krempin'e çok yaklaştım," dedi Rath. "Belki bugün bile yakalarım onu. Kâğıt kürek işlerine de fazla kafanı yorma; yetiştiremediklerini Pazartesi hallederiz. Bakarsın Böhm de yardım etmek ister, ona da hayır demeyiz tabii."

"Pazartesi akşamı *Üçgen*'de içkiler senden ama."

"Kutlayacak bir şeyimiz bile olur belki. Seni sonra ararım. Bire doğru diyelim. Böhm kantinde olur o saatte. Voss da."

Kapattı ve telefonu yine Oppenberg'in sekreterinin önüne itti. Kadın istifini bozmadı ve yazmaya devam etti.

Rath "Teşekkürler," dedi. Tuş sesleri kesilmedi.

"Size birkaç soru sorabilir miyim?"

Tuş sesleri kesildi. "Neyi yapıp yapamayacağınızı ben nereden bileyim?"

Flört mü etmek istiyordu, hırlıyor muydu? Berlin'e yerleşeli neredeyse bir yıl olmuştu, Rath Berlinlilerin tavırlarını çözmekte hâlâ güçlük çekiyordu.

Gülümsedi. "Vivian Franck hakkında birkaç soru..."

Kadın omuz silkti. "Neden olmasın?"

"Frau Franck'ı ne kadar tanıyorsunuz?"

"Bizimle sözleşme imzaladığından beri tanıyorum, yani iki buçuk yıldır."

"Yani? Güvenilir midir?"

"Mesleğinde evet. Özel hayatında ise, eh..."

"Sadık olduğu tek insanın Manfred Oppenberg olmadığını mı çıkarayım şimdi bundan?"

Sarışın sekreter buna da omuz silkerek karşılık verdi.

"Siz en iyisi Rudi'yle konuşun, onu şef kadar iyi tanır. Hatta belki daha bile iyi tanır. Bilmem anlatabildim mi."

"Rudi?"

"Czerny. Bizim genç kahraman. Görmediniz mi onu? O da Babelsberg'de çekimde."

"Adresini verebilir misiniz bana? Bir de fotoğrafını."

"İnanmazsınız, daha neler neler yapabilirim," dedi ve Rath'a yüzünde en ufak bir tebessüm kırıntısı olmadan bir bakış atıp Montana'nın antetli kâğıdına adresi yazdı.

Rudolf Czerny de kayıp meslektaşı Vivian Franck gibi Charlottenburg'da oturuyordu. Ancak Rath önce Guerickestrasse'ye gitti. Manfred Oppenberg için dedektifliğe soyunacaksa Felix Krempin'e öncelik vermeliydi. Krempin'in oturduğu apartman, Kuzey Charlottenburg'da, yakın arkadaşı Peter Glaser'den birkaç blok ilerideydi. Çapraz karşısına, yolun öbür tarafına yeşil bir Opel park etmişti. Rath Buick'i Opel'in arkasında durdurup otomobilden indi. Öndeki arabanın penceresini tıklattı, cam açıldı.

"Hayırlı öğlenler."

"Tam üstüne bastınız, komiserim," dedi şoför mahallinde oturan memur, "burada yaşadığımız tek olay, Grabowski'nin mide gürultusunun artması."

"Şüpheli bir durum var mı?"

Mertens başını iki yana salladı. "Tek tük şüpheli bakış dışında bir şey yok. Sanıyorum, mahalle sakinleri bizim eşcinsel olduğumuzu düşünüyor. Birazdan Ahlâk Şubesi basarsa bizi, hiç şaşırmam."

"Sen de bana öyle âşık âşık bakma," dedi yanında oturan memur.

Rath güldü. Gözlemlemenin polis rutininin en sıkıcı işlerinden biri olmasına karşın arabadaki atmosfer iyi gibiydi. Mertens ve Grabowski'yi Gennat tahsis etmişti Rath'a; şubede yeniydiler, Eiche'deki polis okulundan mezun olmuşlardı. Wilhelm Böhm'ün çevresine bulaşmamış her memurun Rath'ın gözünde özel bir değeri vardı. Bu ikisine bayağı kanı kaynamıştı.

"Biraz ileride, Berliner Strasse'de bir Aschinger var," dedi. "Yarım saat öğle paydosu yapın, biraz ısının, ben beklerim burayı."

Memurlar indi. Rath, puan topladığından emindi. Böylesi Kale'de ender görülürdü; bir şef çalışanlarını düşünecek de, küçük büyük demeden her işe soyunacak. Şimdilik böyle düşünsünlerdi.

"Size de bir şey getirelim mi, ister misiniz, komiserim?"

"Yok, teşekkür ederim."

"Eh, haydi o zaman," dedi Mertens.

Adamlar uzaklaştı. Rath Buick'inde direksiyona yerleşerek genç meslektaşları köşeyi dönüp kaybolana kadar bekledi. Arabadan indi ve apartmanın girişinde kayboldu. Sahanlık oldukça sessizdi, merdiven boşluğunda hiç kimse yoktu. Rath'ın şimdiye kadar maymuncukla pek işi olmamıştı; kilidi açması biraz sürdü. İçeri girip kapıyı yavaşça kapadı. Gerçi arkadaşları bir gece önce Krempin yatağında derin uykuda mı ya da koltukta ölü mü yatıyor diye girip bakmışlardı. Ancak Rath evi bir de kendi gözüyle görmek istemişti. Arama emrini beklemeye niyeti yoktu.

Evde ipucu olabilecek pek bir iz yoktu. Tipik bir bekâr eviydi. Sade ve temizdi, belki diğerlerine göre biraz fazla temizdi. Yatak yapılı, masa düzenliydi; öyle ani bir kaçışa delalet edecek bir şey yoktu. Temizliğe düzenli birisinin geldiği belliydi. Oturma odasındaki pikaba bakılırsa Oppenberg'in verdiği maaş iyiye benziyordu. Pikabın modelini görünce Rath'ın ağzından ister istemez bir ıslık çıktı. Plakların bazılarını ödünç almayı isterdi. Yazı masasında telefon bile vardı.

Raftaki kitapların çoğu teknik kitaplardı; elektroteknik, fotoğrafçılık, mühendislik alanlarında literatür hâkimdi; roman azdı. Yazı masasındaki tozlu daktilonun yanında bir lehim makinesi tutacağı, içinde küçük tornavida, benzeri alet edevat, bir iki elektronik yedek parça, şalter, lamba ve sigorta telinin bulunduğu birtakım kutular vardı. Rath, lamba paketinin birinin üstündeki uyarı yazısını okudu: *Sesli film için yalnızca lamba ve paketin üzerinde SESLİ FİLM yazan (kuvvetlendirici, redresör ve ön kuvvetlendirici) lambalar kullanılmalıdır. Başka lamba kullanılması zararlıdır ve arızaya yol açar. Ayrıca patent mevzuatı açısından da sakıncalıdır.*

Rath gardıroba göz attı; askıların çoğu boş olduğu için dolap takır tukur ediyordu. Komodinin çekmeceleri de aşağı yukarı boş sayılırdı. Kaybolmadan önce toparlanmaya bol vakti olmuş gibiydi.

Büyük bilinmeyen, zamandı. Krempin stüdyoyu ne zaman terk etmişti?

Kısık bir zil sesi duyuldu. Rath yerinden fırladı. Kapı zili değildi bu.

Telefondu!

Telefona yöneldi ama bir an tereddüt ederek durmadan çalan siyah aletin önünde durdu. Ahizeyi eline almadan önce cebinden bir mendil çıkardı. Bir tek bir cinayet zanlısının telefonunda parmak izi bırakması eksikti.

Sesine kayıtsız bir ton vermeye çalışarak, "Evet?" dedi.

Kimse karşılık vermedi ama birisi kesik kesik nefes alıp veriyordu.

"Kimsiniz?" dedi.

Yine cevap gelmedi. Birkaç saniye daha nefesten başka bir şey duyulmadı.

Çat. Kapanmıştı.

Tuhaftı bu, çok tuhaf.

Rath evi tekrar kolaçan etti ama kayda değer bir şey çarpmadı gözüne. On dakika sonra arabasındaydı yine. Mertens'le Grabowski daha dönmemişti, kısa yokluğu fark edilmeyecekti.

Acaba arayan kimdi? Bir an kendi talimatıyla Krempin'i arayan arkadaşlarından biri olması ihtimali geldi aklına; ama memurlar evin izlendiğini biliyordu, telefon etmenin bir anlamı olmazdı. Zaten polis olsa konuşurdu da. İsmini ve rütbesini söylemezdi belki ama tıpkı Rath'ın biraz önce yaptığı gibi, diğerinin ağzından laf alabilmek için bir şey söylerdi. Gerçi Rath'ın da eline bir şey geçmemişti ya.

Rath tedirgin olmaya başlamıştı. Eskiden evlerde, arabalarda geçen sıkıcı gözlemleme saatlerinde hiç olmazsa sigara içebiliyordu; ama Herr Rath'ın ne hikmetse sigarayı bırakacağı tutmuştu. Mertens'le gitmeden önce Grabowski'de bir paket Muratti Forever mi görmüştü ne.

Bunlar da nerede kalmıştı! Rath saatine baktı. Adamlar gideli neredeyse yarım saat olmuştu. Bir an önce dönseler iyi olurdu, daha iki kapı yapacaktı çünkü. Gerçi onlar da bunu nereden bilsindi. Arka aynada Grabowski'nin gri paltosunu görür görmez arabadan indi.

11

Vivian Franck'ın dairesi, Oppenberg'in ofisinden daha modern döşeliydi. Kaiserdamm'da üç odalı, çatısında bahçe olan bir evdi. Şampanya renkte saten örtülü koskoca bir yatak, karşılıklı iki aynada sonsuz çoğalıyordu. Rath, boydan boya penceresinden Radyo Kulesi'nin görüldüğü nispeten küçük oturma odasında kendisini daha iyi hissettiyse de, geniş yatak odasının evin en önemli mekânı olduğu belli oluyordu.

Sade, modern, zarif ve tabii pahalı mobilyalar, Manfred Oppenberg'in zevkiydi, buna şüphe yoktu. Her yere değerli ahşap, deri, krom hâkimdi; süs eşyası falan yoktu. Vivian Franck'ın bu evi tek başına döşemediği, paranın da ondan çıkmadığı barizdi. Manfred Oppenberg'in *melek* dediği kadın, oynadığı filmlerden bu kadar kazanamazdı. Kendi ailesi zengin olabilirdi; Rath onunla tanıştığında öyle şımarık bir havası vardı. Yoksa "tahtını yitirmiş" bir prensesti de, Manfred Oppenberg elinde tutabilmek için onu lüks içinde mi yaşatmak zorundaydı? Vivian Franck gibi genç, cıvıl cıvıl bir kadın Oppenberg gibi yaşlı bir adama başka neden bağlanırdı ki? Adam ona, "Seni beyazperdede ölümsüz kılacağım," şeklinde birtakım sözler verdiyse, mesele başkaydı tabii.

Ev, içinde daha hiç oturulmamış izlenimi uyandırıyordu. Her şey yerli yerinde, her şey fazla mükemmel, âdeta bir film seti gibiydi. Bir tek alçak masanın üzerindeki büyük cam kül tablası ve dolaba entegre edilmiş, daha doğrusu ustaca gizlenmiş bar, bir nebze "kötü alışkanlık"ın varlığına işaret ediyordu.

Rath, bütün çekmece ve dolaplara baktığı halde kokain bulamadı. Geçmiş deneyimleri yüzünden bir daha el sürmemeye yemin ettiği halde, belki biraz beyaz toza rastlarım fikri, onu heyecanlandırmaya yetmişti. Vivian Franck'ı getirdi gözünün önüne, onun sıkılmış yüz ifadesini, ancak kokain aldığında parlamaya başlayan ölü gözlerini düşündü.

Yok, bu evde yatak odası dışında, içinde oturan kişinin alışkanlıkları hakkında ipucu olacak bir şey yoktu. Rath'ın dikkatini çeken tek şey, tıka basa dolu gardıroptaki birkaç boş askıydı. Op-

penberg ona bir düzine elbise, iki âdet valiz, bir de çanta yok oldu demişti.

Vivian Franck nereye gitmişti acaba?

Ya da neden dönmemişti?

Rath, asansörle inmeden önce kapıyı iki kez kilitledi. Apartmanın mermer resepsiyonundaki adam o kadar yaşlıydı ki, sanki II. Friedrich zamanından beri burada nöbet tutuyordu; Prusya kriminal polisi kimliğini görünce dili çözüldü.

"Herr Oppenberg demek nihayet polise gitti," dedi ve gözlüğünü çıkardı. "Zamanı gelmiş de geçmişti bile. Günde yirmi kere arayıp Franck'ı soruyordu."

"Siz Frau Franck'ı en son ne zaman gördünüz?"

Adam zayıf omuzlarını kaldırdı. "E giderken işte."

"Biraz daha ayrıntılı anlatabilir misiniz?"

"Üç bilemedin dört hafta önceydi, taksi çağırttı. Şoför gide gele bavulları taşıdı, epey sürdü binmesi."

"Sonra?"

"Sonra şoför arabaya bindi, gittiler."

Adam espri mi yapıyordu? Rath yumuşakça gülümsedi. "Nereye?"

"Ne bileyim nereye. Herhangi bir tren istasyonuna sanırım. Veya havaalanına. İki büyük valizle başka nereye gidilir?"

"Bir şey söylemedi mi?"

"Bana mı? Franck yüzüme bile bakmaz benim. İki yıldır burada oturduğu halde. Biz normal insanları adamdan saymaz o."

"Dikkatinizi çeken başka bir şey oldu mu?"

Adam başını iki yana salladı. "Yok."

"Bir daha da görmediniz kendisini, öyle mi?"

"Hayır." Adam düşündü. "Aslında, galiba... bir kere..."

"Nerede?"

"*Soysuz*'da. Son filminde." Bekçi bayağı iyi bir espri yaptığını düşünüyordu. Güldü.

Rath gülmedi. Arkasında adamın gevrek kahkahası, kapıya yöneldi.

"Bir saniye," dedi bekçi.

Rath kapıda durup döndü.

"Galiba günlük espri kontenjanımı doldurdum."
"Yok yok, bu sefer ciddiyim. O gün bir şey daha olmuştu."
"Ne?" Rath kapıdan ayrılmadı.
"Öğleye doğru birisi arayıp onu sordu, aslında o kadar kayda değer bir şey değil de..."
"Kim?" diye sordu Rath.
"İsmini söylemedi," dedi adam. "Ama ben tanıdım sesini!" Uyanıklığıyla büyüklenerek sırıttı.
"Kim?"
"Hiç aramazdı, özel ziyaretler yapardı hep. Çok özel ziyaretler..."
Adam göz kırptı. Yavaştan sinirlenmeye başlayan Rath sesini yükseltti bu defa.
"Kim?"
"İsmini bilmiyorum ama sesini tanıdım. Hatta tren istasyonu gibi gürültülü bir yerden arıyordu."
Rath bunun üzerine kapıdan ayrılıp birkaç adım attı. Çantasından Oppenberg'in sekreterinin bulduğu fotoğrafı çıkardı ve tezgâha koydu.
"Bu adam mı?"
Kuşe baskılı resimdeki gülen Rudi Czerny'i görünce adamın ağzı açık kaldı.
"Helal olsun," dedi ve hatta farkında olmadan Berlin şivesine döndü. "Prusya polisi bayağı hızlıymış. Bu kadarını beklemezdim," dedi.

Rudolf Czerny evde değildi. Nasıl olsundu ki? Oyuncu biraz ileride, Reichskanzlerplatz'da oturuyordu. Rath, Czerny'nin o saatlerde Babelsberg'de çekimlerde olduğunu bile bile, hatta tam da *bunu bildiği için* evine gitti. Yine de evde kimsenin olmadığından emin olmak için üç kez zili çaldı, birkaç kez de kapıyı yumrukladı. Cebinden maymuncuğu çıkardı; gitgide eli yatkınlaşıyordu. Berlin'deki ilk şefi Bruno Walter kendisine bu aleti nasıl kullanacağını göstermişti. Rath ilk başlarda, bir polis nasıl olur da hırsızların kullandığı bir aleti kendisi kullanır diye bundan rahatsızlık duymuştu. Ama bu hırsız gereci sonra sonra bayağı işine yaramıştı.

Rudolf Czerny sevgilisinden daha mütevazı yaşıyordu. Adam sonuçta Manfred Oppenberg'in metresi değildi, her şeyi kendi kazandığıyla yapmak zorundaydı.

Rath, dağınıklığı bozmamaya çalışarak evin her yerini didik didik aradı. Aslında neyin peşinde olduğunu da bilmiyordu; Vivian Franck'ı gardıropta ya da yatakta bulacağını asla düşünmemişti. Ama onunla Czerny arasındaki ilişkiye dair bir kanıt, ya da Franck'ın nerede olduğuna dair bir ipucuna rastlayabilirdi. Kadın çok büyük bir olasılıkla kaçmıştı. Peki ya Czerny? Biraz vakit geçtikten sonra o da mı onun yanına gidecekti? Yoksa Franck sadece velinimeti Oppenberg'i değil, onu da mı terk etmişti? Resepsiyondaki adamın anlattıkları doğruysa kadın üç hafta önce onsuz gitmişti. Ya da Czerny onsuz.

Çünkü Czerny sanki kendisi dağa gitmişti. Rath'ın dikkatini oturma odasındaki masadaki İsviçre Alpleri tatil broşürleri çekmişti; gardıropta daha yeni yıkanmış kayak giysileri görmüş, banyoda köşesi *Hotel Schatzalp, Davos* işli bir de havlu bulmuştu. Anlaşılan Rudolf Czerny, hediyelik eşyaları büyük oranda otel envanterinden seçen vatandaşlardandı.

Pencereden Reichskanzlerplatz'ın geniş yuvarlaklığı ve Radyo Kulesi görülüyordu. Gün ışığı yerini belli belirsiz akşam karanlığına terk etmek üzereydi; tek tük reklam ışıkları parıldamaya başlamıştı.

Rath birden Rudi Czerny'i beklemeye karar verdi.

Telefona gidip şubeyi bağlattı. Doğrudan Gräf çıkmıştı.

"Saat birde aramayacak mıydın?"

"Olmadı, işim başımdan aşkın. Böhm'den bir daha ses çıktı mı?"

"Sesi çıktı mı da ne kelime? Beş dakikada bir arıyor. Hattın meşgul olduğunu fark ederse her an buraya damlayabilir."

Rath boğazını temizledi. "Dinle! Biliyorum biraz sonra paydos edeceksin, ama çıkmadan önemli bir iş halletmen gerek."

"Hm."

"Birazdan, saat beşte Wessel'in cenazesi kalkacak. Hani şu Böhm'ün ölü nazisi. Nikolai Mezarlığı."

"Eee?"

"Oraya git bir bak."

"Ne alaka?"

"Böhm yıktı bu işi üstümüze."

"Onun direktiflerini ne zamandır bu kadar ciddiye alıyorsun?"

"Birimizin oraya gitmesi gerek. Ben şu anda bir yere kıpırdayamam. Pazartesi sabahı her şeyi anlatacağım sana."

"Emredersin şef."

Rath iyi hafta sonları dileyemeden Grāf kapattı telefonu. Rath tabii ki kriminal sekreterinin cumartesi akşamını kastetmişti; iyi de, kendisi de Reichskanzlerplatz'da yapyabancı, buz gibi bir evde zevkine oturmuyordu herhalde.

"Zevk," deyince aniden aklına Resi'deki balo geldi; hâlâ kostümü yoktu. Bu saatten sonra gitmemezlik de edemezdi; Kathi iki bilet için dünyayı ayağa kaldırmıştı. Rath her ne kadar onun bunu sadece kendisine iyilik olsun diye yaptığını bilse de, bu durumu değiştirmiyordu.

Czerny az daha gelmezse Kathi'yle baloya gitmesi olanaksızdı. Zaten canı da istemiyordu ya. Görevdeydi işte, Kathi her şeyi anlayışla karşıladığı gibi bunu da anlayışla karşılardı. O zaman şöyle düzgünce bir kıyafetle, çok geç bir saate kalmadan Resi'de olmalıydı. Orada Kathi'ye görünmemeyi nasıl becerirdi, onu henüz kestiremiyordu.

Beş buçuğu biraz geçiyordu, Czerny'nin eve gelmesiyle Rath daha fazla beklemekten kurtuldu. Anahtarın kilidin içerisinde döndüğünü duyduğu sırada, rahat bir koltukta yayılmış oturuyordu. Tiyatrovari biçimde bir karşılama olsun diye yerinden kalkmamayı tercih etti. Rudolf Czerny oyuncuydu sonuçta.

Kapı açıldı, antrede ışık yandı. Rath oturma odasının karanlığından istifade ederek kapı aralığından her şeyi görüyordu; çelimsiz bir adam girip karamel renkte bir palto ve kahverengi bir şapkayı gardıroba asmıştı.

Oturma odasının kapısı ardına kadar açıldı ve bir el, elektrik düğmesini çevirdi. Rath şimdi aydınlıkta oturuyordu. Rudolf Czerny'e baktı ama adam hâlâ onu görmemişti; elindeki senaryoyu okuya okuya bara doğru yöneldi. Kapakta *Şimşek Çarptı* yazıyordu.

"İyi akşamlar, Herr Czerny."

Oyuncu aniden ürktü.

"Nasıl girdiniz evime?" Ses tonunda korkudan ziyade saldırgan bir hava seziliyordu. Yani adam kendini savunmasını biliyordu, Rath dikkatli olmalıydı.

"Kapıdan," dedi ve kimliğini gösterdi. "Korkmayın. Bir iki soru soracağım yalnız."

"Bunun için mi beni korkudan öldürecektiniz? Polis yeni âdetler mi çıkardı, evlere mi giriyor artık? Meskene tecavüz derim ben buna."

"Aslına bakarsanız burada bulunmamın polisle ilgisi yok. İşverenimiz aynı kişi..."

"Ben oyuncuyum..."

"...ve Manfred Oppenberg'e çalışıyorsunuz."

Czerny başıyla onayladı.

"Gördünüz mü? Ben de," dedi Rath. "Geçici de olsa..."

"Yani?"

"Şefiniz, baş oyuncusunu geri getirmemi istiyor..."

Rath söze nasıl devam edeceğini düşündü; Czerny de bir şey söylemedi bu arada. Ama sanki her an Vivian'ın ismini haykırabilirdi.

"...sevgilinizi."

Oyuncunun yüzü kireç gibi oldu; Rath'ın ağzından sanki idam fermanı çıkmıştı. "Oppenberg demek o yüzden gönderdi sizi bana," dedi bir süre sonra. "Vivian'la yattığım için. Kendisini daha yarım saat önce gördüm, neden yüzüme bir şey söylemiyor?"

"Asıl mesele o olmadığı için," dedi Rath. "Herr Oppenberg Vivian'ın ara sıra genç sevgililerinin olmasını anlayışla karşılıyor."

"Ara sıra," dedi Czerny acı acı gülümseyerek. "Size öyle anlattı, öyle mi? En sevdiği oyuncağına hareket serbestisi tanıyan liberal centilmen rolünde olmaktan çok hoşlanıyor yapımcı bey, desenize. Ama inanın, onun liberalliğinin de sınırı var! Oyuncağı olarak kaldığı sürece *Vivian* başkasıyla yattığında sesini çıkarmaz. Ama *ben* senaryonun dışına çıkıp ona bir kez dokunsam, beni hemen kapı dışarı eder."

"Ama siz de aynen öyle yaptınız, öyle değil mi?"

"Asıl mesele o değil, sanıyordum."

"Herr Oppenberg benden bir şey öğrenemez, endişelenmeyin. Benimle işbirliği yaparsanız ben neden..."

"Bu iyiliğinizi unutmayacağım," dedi Czerny, "ama bana şantaj yapmaya kalkmayın. Ayrıca Vivian bir tek benle mi..."

"Biliyorum," dedi Rath. "Ben de tanışmıştım onunla."

Czerny gözlerini koskoca açıp Rath'a baktı. Adamın içindeki kıskançlığın yükseldiği, dallanıp budaklanarak kendine yol aradığı âdeta gözle görülür biçimdeydi. Tanıştıkları gün Vivian'ın yakınlaşma çabalarını karşılıksız bıraktığını şimdilik anlatmayacaktı oyuncuya. Czerny patlamadan önce kıpkırmızı kesildi.

"Kimse tanımıyor Vivian'ı!" diye bağırdı. "Ama herkes tanıdığını sanıyor; kimse onun kim olduğunu, iç dünyasını ya da onun..."

"Siz biliyorsunuz ama," diye sözünü kesti Rath.

Czerny Rath'a baktı. Tekrar sesini alçaltarak, "en azından bir süre öyle zannettim," dedi. "Onda başka kimsenin görmediği yanlar keşfettim, kimsenin ondan ummayacağı, ona kimsenin rol olarak bile yazmayı düşünmeyeceği yanlar. Sorun da burada zaten; birçoğu onu filmleriyle karıştırıyor!"

"Peki siz?"

"Ben onu sevdim." O an söylediklerinin film repliğine benzediğinin farkına varmış gibiydi. "Yapmacık gibi geliyor size biliyorum," dedi. "Hatta biraz da naif. Ama ne yapayım, aynen öyleydi."

"*Öyleydi*, diyorsunuz?"

"Beni yarı yolda bıraktı. Anhalter Garı'nda bavullarımla bekledim onu ve gelmedi. Birlikte Davos'a gidecek, dağda tasasız dertsiz iki hafta geçirecektik. Tam tersi oldu! Dağa gidip de kendimi bu kadar kötü hissettiğimi hiç hatırlamıyorum."

Rath, "İçecek bir şeyler getirin de, oturun," dedi. "Sonra sakin sakin olan biteni anlatın bana."

Czerny, koltuğunda bir ziyaretçinin oturduğu fikrine yavaştan alışmaya başlamıştı sanki. Tasdik anlamında başını salladı, dolaptan bir şişe viski, iki de bardak aldı ve masaya koydu.

"Bir kadeh içmem gerek," dedi ve bardakları doldurdu.

"Teşekkür ederim, ben su alayım," dedi Rath. Czerny mutfağa gidip bir sürahi getirdi.

"Buyrun," dedi ve oturdu.

"Teşekkür ederim. E başlayın o zaman. Yani siz yine de gittiniz İsviçre'ye, onsuz."

"Ne yapacaktım başka? Bütün rezervasyonlar yapılmıştı. Gelmeyince, ben de kendisine hiçbir yerde erişemeyince, ilk trene atlayıp gittim. Apartmanın resepsiyonundaki adam, valizleriyle taksiye bindiğini söylemişti ya, belki bir önceki trene binmiştir, hatta belki ben gittiğimde oradadır, diye düşündüm. Ya da benden sonra gelir belki dedim."

"Gelmedi ama, değil mi?"

Czerny başını iki yana salladı. "Vivian'ı hemen hemen dört haftadır görmüyorum. Hiçbir haber de alamadım."

"Merak etmediniz mi hiç?"

Czerny omuz silkti. "Merak mı? Gerçekleri kabullenmek gerek. Karlarda üç dört gün bekledikten sonra, Vivian'ın beni şutladığına kanaat getirdim."

Rath düşünceli bir şekilde başını salladı. "Eğer öyleyse, tek mağdur siz değilsiniz; Manfred Oppenberg'i de şutlamış oluyor aynı zamanda. Her ne kadar o buna inanmasa da."

"Çekimlere gelmemek hiç tarzı değil, Vivian tahmin edemeyeceğiniz kadar güvenilirdir."

"Mesleğinde öyle en azından."

"Meslektaşların arasında onun kadar disiplinlisi az bulunur."

"Oppenberg'in sadece onun istikbaline altın bir köprü olsun amacıyla yaptığı filmin çekimlerini neden asıyor peki? Niçin? Sadece sizinle ya da velinimeti Oppenberg'le karşılaşmamak için mi? Pek mantıklı değil. Sırf bu nedenle kariyerini tehlikeye atar mı?"

"Öyle bir şey yaptığı yok. *Şimşek Çaktı* onun ikinci sesli filmi. Sesli filmde de oynayabileceğini *Soysuz*'da kanıtlamıştı. Dil bozuklukları ya da kötü oyuncuklukları ortaya çıkar diye sesli sinemadan çekinen öbür yıldızlar gibi değil o."

"Siz ne düşünüyorsunuz? Nerede olabilir Vivian?"

Czerny omuz silkti. "Ben nereden bileyim?"

"Söyleyin bana. Bildiğiniz her şeyi söyleyin." Rath adamın bir şey sakladığını hissetmişti. "Bildiğinizi zannettiğiniz şeyleri de söyleyin."

Oyuncu bir an tereddüt etti. "Bir de... Bana bir ara, birisiyle tanıştığını söylemişti."

"Yeni bir sevgili mi?"

"Yok, bana öyle bir şey anlatmazdı. Bir yapımcıyla tanışmış."

"Vivian Oppenberg'e onu en fazla acıtacak noktada mı ihanet etti demek istiyorsunuz?"

Czerny omuz silkti. "Böyle bir şey genç bir sevgili bulup kaçmasından daha çok koyar ona. Vivian'a oynamıştı. Epey yatırım yaptı ona, artık meyvelerini toplamak istiyordu."

"Peki Vivian neden kaybolsun o zaman?"

"Her şeyin daha iyisi, daha da iyisi var, onun için."

"Oppenberg böyle bir ihtimali pek hesaba katmıyor gibi."

"Vivian'ın kendisiyle bir sözleşmesi var, sözleşmeyi öyle kolay kolay bozamayacağını biliyor."

"Siz ama ona rağmen bozabilir diyorsunuz."

"Vivian eğer bir Alman avukatın kendisine ulaşamayacağı bir yerde ise..."

"Örneğin Hollywood'da..."

"Hiçbir fikrim yok. Gerçi İngilizcesi bayağı iyidir."

Rath düşünceli bir şekilde başını salladı, bir yudum su içti. "Pekâlâ," dedi bir süre sonra.

"Yani?" Czerny bardağına viski doldurdu. "Vivian'ı bulacak mısınız?"

Rath omuz silkti. "Asıl can alıcı sorunun cevabını verebilecek misiniz? O taksiye bindikten sonra nereye gitti?"

"Tek bildiğim, Anhalter Garı'na gitmediği," dedi Czerny.

"O zaman taksi şoförüne soracağız bunu. Vivian'ın apartmanının telefon numarası kolayınızda mı?"

"Evet de..."

"Arayın, resepsiyondaki adamla konuşacağım."

Az sonra mermer girişteki yaşlı adam telefondaydı. Belleği de oldukça sağlamdı.

"Frau Franck'ın bindiği taksiyi mi soruyorsunuz?" dedi. "Büyük arabalardandı, çifte damalı."

Rath, adamın belleğini harekete geçirmek için "Şubat'ın sekizi olması gerekir," dedi.

"Emin misiniz? Bir saniye, hemen bakıyorum." Ahizenin masaya bırakılmasıyla tok bir ses duyuldu, haşır huşur kâğıt sesleri geldi. "Evet, burada da öyle yazıyor. Siz ihtiyar Panske'ye güvenin her zaman."

Rath sinirlenmemeye özen gösteriyordu. "Not almıştınız, öyle mi?" dedi kibarca.

"Dedim ya! Arabayı saat dokuzda çağırdım, yarım saat sonra kapının önündeydi."

"Şoförü de hatırlıyor musunuz?"

"Yok. Ama adam güçlü kuvvetli biri değildi, tek hatırladığım şey o. Zavallı o ağır valizleri taşımak zorunda kaldı."

Taksi merkezindeki kadın, bilgi verme konusunda bekçi kadar cömert değildi.

"Tam saatini ve adresi biliyorsanız bakarız tabii," dedi. "Ama gerçekten polis olup olmadığınızı nereden bileceğim? Sizi şubeden arayabilir miyim?"

"Arayamazsınız, dışarıdayım çünkü."

"O zaman ben de size bilgi veremem, buraya gelmeniz gerekecek. Belle-Alliance-Strasse, on altı."

"Siz notları arayadurun, ben geliyorum hemen."

"Gelen kim, ben nereden bileyim?"

"Bilirsiniz. Polis kimliğim var."

"Buraya gelin, kimliğinizi gösterin, ondan sonra size yardım edip edemeyeceğime bakarız. Ondan önce yapmam hiçbir şey. Başka işimiz gücümüz yok mu sanıyorsunuz burada?"

Rath telefonu kapattı. "Vaziyet iyi görünüyor," dedi Czerny'e. "Adamı buluyoruz galiba."

"Beni de haberdar edersiniz, değil mi? Yani, Vivian hakkında bir şey duyarsanız, diyorum."

Rath başını salladı. "Bu akşamki en büyük sorunum hâlâ çözülmüş değil ama," dedi. "Bir baloya davetliyim. Faşing. Bu saatte nereden kostüm bulabilirim, bir fikriniz var mı?"

Czerny bir an şaşkınlıkla baktı, sonra gülümsedi.

"Tabii ki var," dedi. "Ben oyuncuyum. Babelsberg'e gitmemiz gerekecek ama."

12

Köpenick'li Yüzbaşı demek! Kasadaki paraları mı gasp etmeye geldiniz?"

Kapıda duran adam anlaşılan şaklabanın biriydi. Bu, geleneksel Bavyera giysisi deri pantolonuna uydurduğu o denizci şapkasından belli oluyordu zaten.

"İsmim Rath. Benim için kasaya bir bilet bırakılmış olması lazım."

"Emredersiniz!" Şaklaban hazır ola geçip selam çaktı. Kasadaki altın rengi giysiler içindeki meleğe "bak bakalım listeye," dedi. Melek bileti bulup Bavyeralıya uzattı, o da bir parçasını kesip Rath'a verdi.

"Geç kaldınız," dedi.

"Biliyorum, biliyorum."

"Neyse, hâlâ bir sürü hanım var." Bavyeralı denizci Rath'a göz kırptı.

"Ben birisiyle buluşmaya geldim."

"İyi eğlenceler o zaman."

Salon sigara dumanından geçilmiyordu. Dönüp duran onlarca aynalı kürenin ince ışık huzmeleri gri mavi dumanda geziniyor, puslu ışığı kâh insanların kafasını kâh duvarları yalıyordu. Salon ağzına kadar doluydu. Gürültü neredeyse müziği bastırıyordu. En yeni şarkıları söyleyen bir solist bile tutulmuştu. Masalarda kol kola girmiş bir o yana bir bu yana sallanarak şarkıcıya eşlik edenler vardı; ama Rath insanların çoğunun müziği dinlemediği kanısındaydı; ya sohbetle, ya dans etmekle, ya da öpüşmekle meşguldüler. Yaratıcı kıyafet ise yok denecek kadar azdı; bol bol korsan, ateşli İspanyol kadın, birkaç denizci, tek tük de kovboy ya da kızılderili dolaşıyordu ortada. Bir kısmı kafasına alacalı bir şapka geçirmiş veya sade bir yarım maske takmakla yetinmiş, kadınların ise hemen hepsi açık giyinmişti.

Rath'ın bildiği Resi, milletin evlenmek için birini aradığı, fazla albenisi olmayan bir yerdi; o sıradan müdavimlerin bugün azma, çılgınlık günüydü.

Kalabalığın arasından geçip masasını ararken birden kendini yaşlı hissetti. Rudolf Czerny'nin yardımıyla Babelsberg'in kostüm atölyesinden ödünç aldığı Prusya yüzbaşı üniforması vücudunu âdeta korse gibi cendereye almış, hareketlerini baston yutmuş gibi hantallaştırmıştı. Üstüne üstlük bacağından sallanan kılıç masalara, sandalyelere takılıyor, insanlara çarpıp duruyordu. Akşam neler olacaktı bakalım! Allah'tan yarıyı geçmişti, saat on buçuktu.

Tekrar elindeki karta göz attı. Yirmi sekiz numaralı masayı bulmuştu, barın dibindeydi. Ancak Kathi'yi görememişti; aslında etrafının farkında olmayacak kadar kendinden geçmiş öpüşen bir çiftin dışında başka da kimse yoktu masada. Rath, pisti gözleriyle kolaçan etti; o karışıklıkta tek tek yüzleri tanımak olanaksızdı. İki çingene kadını seçebilmişti ama ikisi de Kathi'ye benzemiyordu.

Öpüşen çiftin yanına ilişti; onu fark etmemişlerdi bile. Kathi birazdan görünür diye düşünüyordu. Bir kere de o Kathi'yi beklesindi; azıcık vicdanı rahatlardı. Ama görünen ilk garson oldu. Rath bir şişe Mosel Riesling şarabı, iki de bardak söyledi; Kathi'yle mutabık kaldıkları tek alkollü içki buydu. Bu uzlaşma yılbaşında canına okumuştu ya, o da ayrıydı. Garson şarabı getirdiğinde Kathi hâlâ yoktu ortalarda. Başka masaya oturmuş, onu gözlüyor olabilir miydi? Belki birazdan telefon eder, pnömatik posta gönderirdi. Böyle şeyler mümkündü çünkü Resi'de. Czerwinski'nin buranın müdavimi olduğundan söz ederlerken Grâf bir keresinde Resi'yi utangaç vatandaşlar, bir de "dayanamaz haldekiler" için cennet olarak nitelemişti. Hatta utangaçların en temkinlileri masa pnömatik posta yoluyla önce fotoğrafa bakıyor, dans teklifini ondan sonra kabul ediyor ya da etmiyordu.

Garson bardaklara içki koymaya yeltenince Rath, avucunu Kathi'nin bardağının üzerine koydu. Adam şişeyi kovaya koyarak gözden kayboldu. Bu arada masadaki çift öpüşmeye kısa bir ara vermişti. Kadın ayağa kalkıp, buruşan harem kostümünü eliyle düzeltip uzaklaştı. Adamsa memnun mesut arkasından bakarken renkli, simli şapkasını tekrar kafasına oturttu. Rath, ruj izi kaplı suratını görünce, bu da "dayanamaz haldekiler"den biri herhalde dedi kendi kendine ve kadeh kaldırdı.

Adam dura dura tadı kaçmış birasını kaldırarak karşılık verdi.

"Sağlığınıza, yüzbaşım! Masamızı ne zaman istila ettiniz? İşgalin farkında olmadım!"

Kendi yaptığı espriye kendisi güldü; Rath'ın yüzünde yarım yamalak, eğri bir tebessüm belirdi. "Şimdi geldim," dedi.

"Bayağı iyimsersiniz, bakıyorum," dedi boş bardağı işaret ederek. "Yemi hazırlamışsınız..."

"Birisiyle randevum var," dedi Rath. Herife ilk andan sinir olmaya başlamıştı. "Şu anda zaten masada fazla da bir numara yok gibi."

"Bir saat önce gelecektiniz, âlemdi burası! Bir korsan oturuyordu burada, espri patlatıp durdu. Kaç kere arka arkaya içecekler benden dedi. Yanında bir de çingene kızı, içtikçe neşelendi, içtikçe açıldı..."

"Çingene kızı mı?"

Adam birden sesini kesip Rath'a baktı; jeton yeni düşmüştü. "Ah, şimdi anlıyorum, çingene kızı sizinkiydi," dedi ve bir kahkaha patlattı. "Kusura bakmayın ama biraz geç kaldınız."

"Biliyorum," dedi Rath.

"Hem de size açıkça söylememe izin verirseniz, bayağı geç kaldınız. Korkarım, çingenenizi bugün artık göremeyeceksiniz. Hemen hemen yarım saat önce korsanla birlikte kayboldu. Bir çift daha vardı yanlarında. Başka yerde devam edeceklerdi."

Rath yutkunmak zorunda kaldı. Her türlü olasılığı aklına getirmişti ama bunu hiç hesaba katmamıştı. Kathi onu ekmişti. Öyle denirdi, değil mi? Çok ucuzdu ama bu! Ne olursa olsun bu haber koymuştu ona. Aptal üniformasının içinde kendini buraya iyice yabancı hissetmeye başlamıştı.

"Arkadaş, boşveeer!" Masadaki adam babacan bir tavırla sırtına vurdu. "Fazla takma kafana. Etrafta bir sürü kız var. Masa telefonu da var." Güldü. "Benimkiyle ben de öyle tanıştım. İyi oldu, masada biraz yer açıldı yenileri için."

"Ben kadın avcısı filan değilim," dedi Rath.

"Tamam, tamam. Bu kadar da kuzeyli olmayın beyim."

Allah'tan harem kadını geldi de, sevgilisini piste çekti. Rath, simli şapkalı adama Kathi'nin refakatçisiyle nereye gittiğini sormak isterdi ama, artık geç olmuştu, adama o kadar ters çıkmamalıydı.

Aslında Kathi'nin peşinden filan da gitmeyi istemiyordu canı.

Ondan bu şekilde kurtulacaksa, daha ne isterdi? Madem o öyle arzu etmişti. Rath zaten o yokken daha iyi içebildiğini düşündü, hem de çok daha iyi. Rath bardağındaki içkiyi bitirdi, şarap şişesini kovadan alıp bara gitti.

Boş bir tabure bulduğunda, barda bile masa telefonuyla pnömatik posta bulunduğunu fark etti. Bardağına şarap koyarak, sigaracı kızı çağırdı. "Altılık bir Overstolz lütfen."

"Yalnız onluk satıyoruz."

"Alayım. Bir de kibrit lütfen."

Kızın parmakları seri hareketlerle boynuna astığı kutuda istenenleri buldu. "Elli Fenik yapıyor," dedi.

Rath kızın eline bir Mark tutuşturdu. "Üstü kalsın," dedi. Teşekkür niyetine gelen sevimli tebessüm, anında moralini yerine getirdi. Simli şapkalı herif iğrenç bir tip olabilirdi, ama bir konuda ona hak vermemek elde değildi: Gerçekten de etraf kadın doluydu! Şu anda hiçbirini görecek gözü olmasa da. Paketi açıp ağzına bir sigara yerleştirdi. Bunu ne kadar olağanmış gibi yapmaya çalışsa da, heyecandan elinin titrediğini fark etti. Kibriti çaktığında da durum aynıydı. Bütün gün hâkim olmuştu kendine, artık yenilmişti ve bunun tadını çıkaracaktı. Evet, tekrar sigaraya başlıyordu. İçmeyenlerin canı cehenneme! Kathi'nin de canı cehenneme! İlk nefesi çekmesiyle nikotini bir çekiç darbesi gibi hissetti; ancak bu hoş, hafif acı veren bir darbe, ciğerinden tüm vücuduna yayılan bir dalgaydı. Hani neredeyse on iki, on üç yaşlarındayken Anno'dan çaldığı sigaraları inşaatta arkadaşlarıyla içtiği günlerdeki gibi hissetti kendisini. O zaman da kendisini iyi hissetmişti. En azından ilk başta. Sonra dördü birden yan yana inşaat çukurunun kenarına çökmüş, böğüre böğüre kusmuştu. Aralarında en iyi durumdaki Paul'un yardımıyla eve gittiğini hatırladı ve gülümsedi. Paul, "Frau Rath, Gereon galiba midesini bozdu. Bugün ne vardı öğle yemeğinde?" demişti. Annesinin kaygılı ifadesi geldi gözünün önüne. Babası yoktu evde, olsaydı muhakkak çakardı her şeyi. Nikotin kokusunu Paul'un tavsiyesi üzerine kuzukulağı ile halletmişti ama bu yeniden öğürmesine yol açmıştı.

Buna rağmen birkaç yıl sonra sigaraya başlamıştı. Prusya ordusu sağ olsun.

Rath, sigarasından dikkatlice bir nefes çekti, gerçekten de sigaraya tekrar alışması gerekiyordu. Ama vakti vardı; daha içebilir, istediği kadar düşünür, sonra da taksiyle eve giderdi. Belirli bir miktar alkol şeytanları bertaraf eder, sonra da onu mışıl mışıl uyuturdu.

Sigarayı söndürdü, barmene bir konyak söyleyip şarap şişesini kaldırttı. Aslında hiç de fena bir gün değildi, diye düşündü. Böhm'e yakalanmamış, Winter vakasında da epey yol almıştı. Krempin'i bir ele geçirseler –ki bu artık an meselesiydi– her şey açıklığa kavuşacaktı. Oppenberg sayesinde, koskoca arama operasyonunda bile mümkün olmadığı oranda yaklaşmıştı Krempin'e. Aslında her şey çok iyi gidiyordu.

Görünüşe bakılırsa Kathi'den de kurtulmuştu bugün. Bir akşamlık da olsa.

Rath konyağından bir yudum aldı ve derhal ikinciyi ısmarladı. Barmen tam tezgâha ikinci bardağı koymuştu ki, bir zil sesi duyuldu ve bir lamba yandı. Elli bir numaralı pnömatik posta istasyonuna bir şey gelmişti. Herkes gözünü barmenin kutudan çıkardığı pakete dikti. Rath'ı kimin kime çiçek ya da çikolata gönderdiği hiç ilgilendirmiyordu; bardağını kavradı, içkisini içti. Barmen postadaki notu okuyup paketi Rath'a uzattı.

"Yüzbaşım, buyrun, size!"

Yüzbaşı neredeyse elindeki bardağı düşürüyordu. Kayıtsızca paketi aldı ve ilişikteki notu okudu. *Köpenick'li Yüzbaşı'ya.* Kathi burada mıydı yoksa? Etrafına bakındı. Yirmi sekiz numaralı masada o öpüşen çiftten başka kimse yoktu.

Bardaki diğer kostümlülerin meraklı bakışları altında paketi açtı; içinden açık yeşil bir kuş tüyü, bir de bir not çıktı. Sağa sola göstermeden okudu notu. *Bugün dans ettin mi? Yüzbaşı tavuk yolmak ister mi...*

"Nereden geldi bu?" diye sordu barmene.

Adam barın öbür ucunu gösterdi. "Elli iki numaralı masa."

Rath o tarafa baktı ama karanlıkta yüzler seçilmiyordu; görüş alanında çok insan vardı. Mektubu ve tüyü cebine koydu, konyak bardağını alıp piste yöneldi; pist o kadar doluydu ki, Potsdamer Platz'ta öğleden sonra saat beşte oluşan kalabalık gibiydi âdeta.

Aradığını hemen gördü. Gerçekten de kısa etekli, boynunda boa

kürkü, açık yeşil bir tavuk pistte zıplayıp duruyordu. Poposu ve bacakları hiç de fena olmamakla beraber kadının kıyafeti de, yüzü de maalesef tavuğa benziyordu. Rath anında bir sütunun arkasına saklandı. Dansçı tavuk onu görmemişti henüz.

Bir konyak daha, ondan sonra doğru eve, bana göre değil burası, dedi kendi kendine. Sütunun arkasında güvendeydi; buradan kraliyet Prusya subaylarına zaafı olup, yüzbaşının her an gelip onu dansa kaldırabileceği hayaliyle zıplayıp duran tavuğu gözetleyebiliyordu. Rath birden dondu kaldı; buraya uymayan bir yüz görür gibi olmuştu.

Saçmalama, hayal görüyorsun, dedi kendi kendine.

Yüz tekrar göründü. Kızılderili başlığı vardı kafasında.

Burada ne işi vardı? Yalnız kalmak istemeyenler içindi bu lokal. Konyağı bir dikişte bitirdi. Buradan vakit geçirmeden toz olması için iki neden vardı artık. Ancak gözünü o insandan bir türlü ayıramıyordu. Dans partnerine gülücük attığını görünce de içi öyle bir cız etti ki, Kathi'ye duyduğu öfke o anda uçtu gitti.

Kimdi bu Charly'le dans etmeye cüret eden kovboy kılığındaki sırıtkan püsküllü şebek?

Charlotte Ritter.

Aylardır görmüyordu Charly'yi. Alex'deki meslektaşları, Frau Ritter'in sınavlara hazırlandığını söylemişti; Rath da bunu kaderin bir oyunu olarak görmüş, dolayısıyla Charly'yi artık unutması gerektiğine yormuştu. Ama Kathi yanında yatarken bile becerememişti bunu.

Nasıl gelmişti buraya acaba?

Ancak tanıdık bir ses duyunca, Charly'ye bir saattir öküzün trene baktığı gibi baktığının farkına vardı.

"Şef! Sen misin? Olamaz! Yüzbaşılığa mı terfi ettirdiler seni?"

Rath döndü. Şişko Czerwinski bitmişti yanı başında; sırıtıyordu. Üstündeki mahkûm kıyafeti kriminal sekreteri daha da bir hantal yapmıştı.

"İnanmıyorum! Sen! Henning'siz de geziyorsun yani."

"Faşingden haz etmiyor o."

"Ben de sevmiyorum."

"İyi espriydi," diyen Czerwinski, şakayla bir yumruk attı Rath'a.

Rath tam karnaval ve faşing arasındaki farkı anlatmaya hazırlanmıştı ki, elinde iki bira bardağıyla bir mahkûm daha çıktı karanlığın içinden. Kriminal Komiser Brenner, yüzbaşı kıyafeti içerisindeki meslektaşına rastladığına pek sevinmiş görünmüyordu. Bir şey demeden Czerwinski'ye içkisini uzattı, bardaklarını tokuşturup içtiler.

"Bu ne iş?" dedi Rath. "Bakıyorum adamlarımı mesai saatinden sonra da ayartıyorsun."

"*Benim adamlarım* ne demek?" dedi Brenner. "Birisinin adamlarıysak, o adam Wilhelm Böhm ve buna sen de dahilsin. Pazartesiye hazırlıklı ol. Şef acayip kızgın sana."

"Oldum olası pazartesileri sevmemişimdir."

"Hey!" dedi Czerwinski bira bardağı ile dans pistini işaret ederek. "Ritter değil mi o öndeki?"

Rath yanıt vermedi.

"Gerçekten o," dedi Brenner. "Çok tatlı bir İltschi olmuş, değil mi?"

"İltschi atın adı, geri zekâ" dedi Rath.

Brenner oralı olmadı. "Taş gibi valla," diye devam etti. "O kıçı! Gerçi memeleri biraz küçük benim ölçülerime göre. Yatakta nasıl acaba?"

Rath hiçbir şey söylemedi. Öfkesi kabardıkça kabarıyor, az sonra frenleyemeyeceğini hissediyordu.

"Sana bir kere vermiş diye duydum." Bremer onu provoke etmeyi kafasına koymuştu anlaşılan. "Nasıldı? Ağzına aldı mı?"

Rath bir anda adamın mahkûm elbisesinin yakasına yapıştı, bira bardağı şangır şungur kırıldı, bira, cam kırıkları etrafa öyle bir sıçradı ki, Czerwinski yana fırladı.

"O Allah'ın belası sesini hemen kesmezsen gösteririm sana gününü," dedi Rath gözlerinden ateş fışkırarak. Yüzünü Brenner'in yüzüne yaklaştırmıştı iyice.

Brenner "Ne oluyorsun ya?" dedi soluk soluğa; anlaşılan nefes almakta güçlük çekiyordu. "Şaka da mı yapamayacağız? O şıllığın bir tek seninkini mi yaladığını sanıyorsun?"

Rath tüm hiddetiyle Brenner'in karın boşluğuna bir yumruk indirdi. Mahkûm kılığındaki komiser yere devrildi, Rath tam bir sol

kroşe çekmeye hazırlanıyorken, birisinin sertçe üst kolunu kavradığını hissetti. Czerwinski'ydi. Brenner soluk soluğa küfrediyordu. Şişko komiserin ağzından burnundan kan geliyordu.

"Gangster arkadaşlarından mı öğrendin bunları?" dedi öfkeyle.

Rath, kaç kişinin durup onu seyrettiğinin yeni farkına varmıştı; pistte de bazıları dans etmeyi bırakmış onlara bakıyordu. Aralarında bir kovboy bir de kızılderili kız vardı.

Charly o güzel yüzüyle ona dehşetle gözlerini dikmişti. Rath arkasını döndü; umarım beni tanımamıştır dedi kendi kendine.

"Tamam," dedi Czerwinski'ye ve adamın hayret verici bir güce sahip pençesinden sıyrıldı. "Tamam, bırakabilirsin Paul, ona elimi sürmeyeceğim artık."

Pençe gevşedi ve Rath çekip kurtardı kendisini. Arkasına dönüp bakmadan salonu terk etti.

13

Her şeyi hazırlamıştı; ışığı kurmuş, filmi makineye takmış, araç gereci yan yana düzgünce sıralamış, enjektörü doldurmuştu. Eksik yoktu. Kusursuz hazırlığın ayrıntılarını tek tek gözden geçirdiğinde tekrar o çaresizlik duygusu kapladı içini. Bu duyguya ne zaman kapılsa dizlerinin bağı çözülüyor, yükseklerden aşağı düşüyormuş gibi içi pır pır ediyordu. Bu, o sadece rüyalarından tanıdığı, insana dengesinin bozulduğunu, daha da kötüsü, o dengenin tamamen ortadan kalktığını gösteren duyguydu.

Yaşasaydı,
burada gerçekleşecekti her şey,
şu anda gerçekleşecekti.

Çaresizlik duygusunu üstünden atamıyordu. Bu duygu, çoktan unuttuğunu zannettiği, bir daha görmesin diye denize attığı bir resmi sokuyordu yine gözüne. Resim, gözlerini kapadığında bütün açılardan doğru dürüst görünsün diye kendi ekseni etrafında dönerek yavaş yavaş suyun yüzüne çıkıyordu. Gözü kapalı bile olsa görüyordu...

Gözü kapalı bile olsa görüyordu Anna'yı.

Anna'nın yüzünü, hatlarını, aydınlık pencerede daha da netleşen o harika profilini görüyordu.

Ağzının hareketleri yumuşak, sakindi.

Ağzının sanki "üzülme, ne var bunda?" dediğini duyuyordu.

Onu okşamak isteyen elini görüyor, ürperip çekiyordu kendisini. Yatakta doğrulup arkasını dönüyordu.

"Seni seviyorum," derken, "Üstesinden geliriz," derken duyuyordu onu.

Neyin üstesinden gelecekmişiz?

Hüsrana uğradıktan sonraki ilk cümlesi.

Hiçbir şeyin üstesinden gelemeyeceğiz.

Aslında bilmesi gerekirdi bunu. Bir mucize beklemişti, aşkı, şiddetle arzuladığı Anna'yı beklemişti. Hastalığını hafife almıştı. Halbuki hastalık her şeyden güçlüydü. Yenememişti ki onu; nasıl yanılmıştı bazen onu alt ettiğini düşünüp. Hiçbir zaman yenemeyecekti onu; çok çok unutabilirdi onu ara sıra, geçici bir süre de olsa.

Hastalık onu bitirmiş, nötr, bir hiç, oraya buraya savrulan, cinsiyetsiz, kimsenin kurtaramayacağı bir ruh yapmıştı.

"Üstesinden geliriz," diyordu Anna, "Vaktimiz var. Hem de çok vaktimiz var. Yaşamımı seninle paylaşmak istiyorum."

O, "Hayır," diyordu. "Ben normal değilim. Hiçbir zaman normal olmayacağım."

Kim normal ki? Kimse. Bunu biz doktorlar bilmeyecek de, kim bilecek?

"Anlamı yok. Sana hiçbir zaman doğru dürüst erkeklik yapamayacağım."

"Arzu duyulan bir erkeksin. Üniversitedeki arkadaşlarım nasıl kıskanıyorlar beni biliyor musun? Ya seni anında yalayıp yutacak hemşireler? Onlardan hele hiç bahsetmeyeyim."

Gülüyordu Anna. Neden gülüyordu?

Ben başlı başına bir yalanım, boş bir yalan; erkek değilim ben.

Dalga geçmek istiyordu Anna onunla, o da onu itiyordu.

Kafasını komodinin kenarına çarptığındaki çığlığı... Kana sürdüğü eline inanmaz bakışı... Gözlerini kapatan gözyaşları...

Bunu istememişti, ona hiçbir zaman zarar vermek istememişti; ama yanına gidip teselli etmekten, özür dilemekten acizdi. Donup

kalmış bakıyordu ona, başka da bir şey gelmiyordu elinden. Çevirdi bakışlarını.

Giyinirken bakmıyordu artık ona. Odadan çıkarken kapının çarpmasını duydu.

Dehşet ifadesi... Alnından sildiği kana bakakalan gözleri... Anna'nın son resmi bu olacaktı gözünün önünde.

Üniversiteye gitmedi bir daha.

Hiçbir kadınla randevulaşmadı.

Birkaç gün sonra ilk sinemasını satın alacaktı.

Nereye ait olduğunu bilmiyordu, hastalık onu yenmişti.

Cennet, rüyalarındaki resimlerden, resimlerde duyduğu ses ve şarkılardan oluşan bir filmin aralıksız arka arkaya oynadığı bir sinema salonuydu. Aslında sıla hasreti olan o hasreti, hiçbir yön ve hedef tanımayan bir özlemi gideren sesli resimlerdi.

2 Mart 1930

Pazar

14

Kötü ruhlar üşüşmüştü yine.

Üşüşmüşlerdi de, bunu kendisinin farkına varması biraz vakit almıştı.

Yattığı yerde kalbi küt küt atıyordu. Önce nerede olduğunu bilemedi; sonra yarı karanlıkta yavaş yavaş bildik siluetler belirdi. Hayal meyal yatak odasını seçebildi. Ağır perdelerden içeriye çok az ışık sızıyordu.

Kötü ruhlar geri dönmüştü ama her zamankinden farklı, başka kılıktaydılar. Daha doğrusu her şey başkaydı bu sefer ama bu daha az korkunçlar anlamına gelmiyordu.

Nefes nefese ve kan ter içinde yatakta doğrulup oturmuş, gözlerini tavana dikmişti; ama rüyasındaki kareler hâlâ film şeridi gibi geçiyordu gözünün önünden.

Bir orman vardı; dimdik ağaçlar görüyordu, tepesi artık görünmeyen, olağanüstü uzun ağaçlar. Kara, yosunlu gövdeleri gittikçe yoğunlaşan siste kayboluyor, zemin pusta neredeyse görünmez oluyordu. Ağaçlar sanki sisin bağrından çıkıyordu da, yukarılarda tekrar içine giriyorlardı.

Ormanda yolunu kaybetmişti, bir şey arıyordu ama ne aradığı-

nı anımsamıyordu. Birden bu siyah gövde yumağında göze çarpan bir şey görmüştü; siyah beyazın içinde kırmızı bir nokta. Birisi vardı orada; kırmızı mantolu bir kadındı bu.

İradesi dışında, mıknatıs çekiyor gibi yaklaşmıştı kadına. Kadının arkası dönüktü, ama o onun Kathi olduğunu biliyordu, manto o mantoydu.

"Kathi," demişti. "Seni bulduğum iyi oldu, konuşmamız gerek."

Kadın yavaş, etrafında yapışkan bir macun varmış da onunla boğuşuyormuşçasına ağır hareketlerle dönmüştü. Yüzünü görmüş ama tanıyamamıştı; ormandaki havanın yoğunlaşa yoğunlaşa oluşturduğu lapanın içinde kalmış da çıkamamış gibiydi hatları, o derece belirsizdi. Kadının yüzü kat kat çirişin arkasındaydı âdeta. Koyu renk bir şey açılmıştı, ağzıydı bu. Konuşunca, Kathi'nin sesini tanımıştı.

"Baumgart," demişti. "Sizin burada ne işiniz var?" Kathi olmalıydı bu. Sadece sesi değildi ona tanıdık gelen. Mantonun içindeki onun vücuduydu; göğüsler, yanlara doğru hafif genişlemiş kalçalar onundu.

Rath itiraz etmek, kendi ismini söylemek istemiş ama becerememişti. Gırtlağından değil ses, hırıltıya benzer bir şey bile çıkamamıştı. Onun yerine sağ kolu oynamaya başlamıştı kendi kendine. Kadının gözleri kocaman açılmış, Rath'ın koluna bakıyordu. Kendisinin de gözü ister istemez yana kaymıştı; sağ elinde upuzun bir bıçak vardı. Kolunun hareketini durdurmaya, hiç değilse yönünü değiştirmeye çabalamış, kolu ağır çekim gibi yavaş hareket ettiği halde, bunu da başaramamıştı.

Kathi, "Bırakın beni!" diye bağırıyordu; evet şimdi emin olmuştu onun Kathi olduğuna. Yüzü iyice belirginleşmeye, çirişin az önceki koyuluğu açılmaya başlamıştı. "İmdat! Yardım edin bana!"

Bıçak söz dinlemiyor, almış başını gidiyordu. Yavaştı gerçi ama şiddeti frenlenecek gibi değildi. Dayanılmaz, uzun süren, kırt kırt sesler çıkararak Kathi'nin göğüs kafesine girmişti. Daha birinci sokuşta kadının sesi kesilmiş, çığlıklar duyulmaz olmuştu. Ama bununla da kalmamıştı. Bıçak yavaş yavaş ama hunharca bir daha, bir daha saplanıyordu. Rath nihayet durunca eline bakmıştı. Bıçak kırılmıştı; az sonra Kathi'nin dayandığı ağacın gövdesinden yavaş

yavaş aşağı kayarken ağaç kabuklarını koyu bir ıslaklığa bulayan kan revan içindeki vücudunu görmüştü.

Rath ormanda nereye gittiğini bilmeden dolaşmaya devam ederken, birden pusun içerisinde projektörler birer birer cızırtılar çıkararak yanmaya başlamış, ormanı aydınlatmışlardı. Rath, üstünde Prusya Kraliyet Ordusu yüzbaşı üniforması olduğunun ancak şimdi farkına varmıştı. Üniforma kan içindeydi ama en azından bıçak yoktu ortada; müthiş rahatlamıştı.

"Beni mi arıyorsunuz?" diye bir kadın sesi duymuş, hızla dönmüştü.

Karşısında Vivian Franck duruyordu; aynı *Venuskeller*'den belleğinde kaldığı gibiydi. Tebessümü, Rath'ı o zaman ayartmaya çalışırken yüzündeki tebessümün aynısıydı.

"İşimiz yarım kalmıştı, bir an önce başlayalım, fazla vaktimiz yok," demişti.

Bunları söylerken vücudunun üst bölümü çıplak kalacak şekilde soyunup güzel göğüslerini açığa çıkarmış ve önünde yürümeye başlamıştı; eliyle gelmesini işaret ediyor, peşi sıra yürümesini istiyordu.

Vivian arkasını döner dönmez, Rath sırtındaki bıçağı görmüştü; şık dans elbisesinin arkası kan içindeydi. Rath bıçağın sapını hemen tanımıştı; bu az önce elinde tuttuğu bıçaktı. Kadın oyuncunun arkasından gidip bıçağı çekip çıkarmak istemiş ama yerinden kıpırdayamamıştı. Vivian'ın önce sendelemesini, ardından toparlanıp birkaç adım attıktan sonra yere düşüp kalmasını çaresiz seyretmiş, elinden bir şey gelmemişti.

Birden, siste şekil şemailleri tam belli olmayan kara kara yaratıklar peydahlanmış, cesedi parçalamaya başlamışlar, ardından da çeşitli yönlere dağılıp yok olmuşlardı. Rath müdahale etmek istemişti ama ayakları sanki oraya çakılmış gibiydi; kımıldayamıyordu.

"Korkmayın! Siz onların yalnız iyiliğini istiyorsunuz! Her şey düzelecek."

Rath dönmeden, sesin kime ait olduğunu anlamıştı, kokusunu tanımıştı çünkü.

Charly geri gelmişti.

Ağaca yaslanmış, gülümsüyordu ona; kar gibi beyaz, kan gibi

kızıl, abanoz gibi siyahtı Charly. Utanıyor gibi başını hafifçe yana eğmişti.

Bütün kaygıları dağılmıştı birden; Kathi ve Vivian'la ilgili vicdan azabı, suçu, duyduğu korku, hepsi yok olmuştu.

"Her şey düzelecek," diyordu Charly, doğruydu da.

Charly oradaydı ya, o zaman her şey yolundaydı.

"Geldin yine," deyip yüzünü yüzüne yaklaştırmıştı. Harika kokuyordu!

Charly, "Beni hâlâ seviyor musun?" deyip yüzünü ona çevirmişti.

Rath tam yanıt verecekken kadının darmadağın olmuş yüzünü görmüş, donakalmıştı. Yüzünün o ana kadar saklı kalan yarısı olduğu gibi tüyler ürpertici bir yanık yarasıydı, tek tel saçı kalmamıştı, yüz hatları seçilmiyordu.

Tam o anda uyanmıştı; kalbi küt küt atmış, nefes nefese kalmıştı; odasını yavaş yavaş tanımaya başlayınca burnundaki koku da dağılmıştı. Rüyasındaki kareler, dumanda döne döne uçuşan parçacıklar misali tek tek yok olmuşlardı.

Telefon çaldı.

Rath komodine baktı; çalar saat yere düşmüştü, saatin kaç olduğunu göremedi. Gene çaldı telefon.

Yok, açmasına gerek yoktu.

Telefon iki kez daha çaldıktan sonra sustu. Rath doğruldu. Başı biraz zonkluyordu; sağ elinin kemiklerinde de bir ağrı vardı. Sandalyenin üzerine bir yüzbaşı üniforması atılmıştı. Prusya kışlalarında hep böyle olurdu zaten; katlanmamıştı doğru dürüst. Sağ dirseğinin üzerine yaslanarak kalkmaya çalıştığında müthiş bir acı hissetti. Yavaş yavaş olan biteni anımsamaya başladı. Brenner'e yumruk atmış, o göte dersini vermişti.

Charly'nin dehşet dolu bakışları geldi gözünün önüne. Nasıl şaşkın bakakalmıştı öyle.

Ya yanındaki kovboy?

Rath'ın içi cız etti, dün akşam da böyle olmuş, canı yanmıştı.

Allah kahretsin!

Onu ilk defa bir başkasıyla görüyordu. Bunun kendisine bu kadar ağır geleceğini düşünmemişti hiç.

Kısa süren flörtlerinin üzerinden birkaç ay geçmişti. Neden her şeyi kendi elleriyle berbat etmişti? Charly'yi aldatmış, ona yalan söylemiş, onu kullanmıştı; ve bütün bunlar istemeden olmuştu, kendiliğinden gelişmişti her şey.

Teselli miydi bu? Hayır. Tam tersi.

Yazın onu tekrar kazanmak istemiş, ancak fena halde burnunun üzerine düşmüştü. Charly kendisiyle konuşmuştu, ona iyi davranmış, hatta biraz fazla dostça davranmıştı. Her neyse, sonuçta geri çevirmişti ama. Hem de kayıtsız şartsız.

Charly hukuk öğreniminin yanı sıra Alex'te stenograflık yaptığı için karşılaşmamak pek kolay değildi. Üstelik Cinayet Masası'nda çalışıyordu. Rath buna rağmen her tesadüfi karşılaşmayı iyi atlatmıştı. Bu gibi durumlarda ikisi de soğukkanlılığını koruyor, mantıklı hareket ediyordu. Bir kez kavga etmişlerdi, o da Charly'nin göklere çıkardığı, Rath'ın ise hiç hoşlaşmadığı Wilhelm Böhm yüzündendi.

Rath onu kaç kez erkeklerle beraber görmüş ama bunu hep işyeri ortamına bağlamış, bundan hiç rahatsızlık duymamıştı. Ama dün akşam ilk kez durum başkaydı.

İlk defa bir başkasına kendisine baktığı gibi bakarken görmüştü onu. Başkasına tekrar kendisine bakmasını istediği şekilde bakmıştı.

Bir an önce aklından çıkarması gerekiyordu onu!

Banyoya giderken ayakları soğuk parkeye yapıştı. Çişini yaptı, şofbeni açtı ve oturma odasına gidip bir plak koydu. Konyak bardağı hâlâ masanın üstünde duruyordu. Bardağı mutfağa götürüp lavaboya bıraktı. Mutfaktaki saat dokuz buçuğu gösteriyordu. Kahvesini yaparken Büyükşehir Birleşik Taksi Sahipleri'nin antetli kâğıdı çarptı gözüne; önceki gün üzerine yüzbaşı üniformasını geçirmeden önce taksi şoförünün adresinin yazılı olduğu kâğıdı mutfak masasına bırakmıştı. Hay Allah! Üniformayı da geri götürmesi gerekiyordu. Bugün sokağa çıkması için bir dolu neden vardı.

Kahvesini içtikten sonra banyoya gidip dişini fırçaladı ve duşu açtı. Su hiç doğru düzgün ısınmazdı; dolayısıyla soğuyan suyun onu kendisine getirmediği olmamıştı.

Taksi şoförünün ismi Friedhelm Ziehlke'ydi; adam Schöneberg Gazometresi'ne çok yakın bir binada oturuyordu. Rath oraya vardığında öğlen olmuştu. Babelsberg'e gidip gelmesi tahmininden uzun sürmüştü; yeşil alanlara pikniğe gitmek isteyen bir sürü insan yüzünden yollar tıkalıydı. Şu aptal üniformayı bir an önce geri vermek istemişti. En azından dönüşte açıktı yollar. Ziehlke'nin sokağında in cin top oynuyordu. Binanın merdiven boşluğuna kesif bir lahana kokusu hâkimdi. Rath dördüncü kata çıkıp kapıyı çaldı. Az sonra kapıyı ağzında bir şey çiğneyen ve üstünde leke içinde bir önlükle bir kadın açtı. Soğan ve kızarmış ciğer kokusu geldi içeriden. Anlaşılan lahana başka bir dairede pişiyordu. Rath ciğerden nefret ederdi.

Kadın ona kötü kötü bakıyordu. "Ne istiyorsunuz?" dedi Berlin şivesiyle. "Yemekteyiz."

Rath polis kimliğini gösterdi.

Kadının gözleri büyüdü, kriminal polis damgasından gözünü ayıramıyordu. "Bak sen şu sümüklüye," diye söylenmeye başladı. "Bana kızla sinemaya gittim diyor". Kafasını içeri doğru çevirip "Erich, gel buraya bakayım," dedi. "Polis geldi. Ne haltlar karıştırdın yine?"

Rath kadını yatıştırmak ister gibi ellerini kaldırdı. "Durun bir dakika," dedi. "Çok kısa kocanızla konuşmam gerek. Evde mi?"

"Kocam mı?" Apışıp kalmıştı. Daha bir şey diyemeden arkada on yedi, on sekiz yaşında bir oğlan göründü. Elleri cebinde, Rath'a ve annesine meydan okur gibi bakıyordu. "Evet, sinemadaydım. Bir durum mu var?"

"Tamam, tamam, yok bir şey," dedi annesi sessizce ve Rath'ı kuşkuyla süzdü. "Beyefendi babanı görmek istiyor."

Kadın en kötü kâbusu gerçek olmuş gibi bir izlenim uyandırıyordu. Erich kayboldu.

"Kötü bir şey yok," diye açıklama ihtiyacı hissetti Rath. "Bir iki sorum olacaktı, o kadar. Kocanız taksi şoförü, öyle değil mi?"

Kadının hatları gevşedi. "Buyrun, buyrun, içeri girin," dedi.

Rath eve girince şapkasını çıkardı. İçeriden çatal bıçak sesleri geliyordu; ciğer kokusu dayanılacak gibi değildi. Ziehlke ailesi geniş mutfağında öğle yemeği yiyordu. Aile reisinin yanında Erich oturuyordu, Erich'in yanında üç oğlan çocuğu daha vardı. Bir tek

Friedhelm Ziehlke'nin önünde bir şişe bira duruyordu.

"Friedhelm," dedi karısı, "beyefendi polis ve..."

Ziehlke pantolon askılarını yukarı çekip ayağa kalktı.

Berlin şivesiyle "İnsanları pazar günü öğle yemeğinde basmak polisin yeni yöntemlerinden mi?" dedi.

Rath, "Zamansız geldiysem özür dilerim," dedi, "ama acil bir durum söz konusu. Sadece birkaç soru, hemen gidiyorum."

"Size nasıl yardım edebilirim bilmiyorum, nedir mesele?"

"Acaba sakin bir yerde..."

Ziehlke omuz silkti, bir kapıyı açtı ve Rath'ı yatak odasına soktu. Biri büyük ikisi küçük üç yatak ve koskoca bir gardırop odanın tamamını kaplamıştı. Yine de odada iki sandalye vardı, bir tanesi pencerenin yanındaki masanın önündeydi. Mutfaktaki kokunun aynısı buraya da sinmişti.

"Buyrun," dedi Ziehlke ve Rath'a bir sandalye çekti. "Daha iyisini sunamayacağım size."

Rath teşekkür etti. Ancak oturmadı ve cebinden kâğıdı çıkardı. "İki-dört-sekiz-iki numaralı taksiyi siz sürüyorsunuz, değil mi?"

"Evet. Uygunsuz bir şey mi var?"

"Yok, yok. 8 Şubat'ta arabanıza binen yolcuyla ilgili konu, tanınmış birisi, bir kadın oyuncu..."

"Ohoo, onlardan öyle çok ki şehirde."

"Vivian Franck."

"Franck. Evet, hatırlıyorum. Sekizi miymiş o?"

"Kendisini nereye götürdünüz, onu bilmek istiyorum."

Ziehlke düşündü. "Wilmersdorf'ta bir yereydi galiba yanılmıyorsam. Ama bir dakika! Ben her şeyi not ederim."

Gardıropta koyu renk şoför ceketini bulup ceplerini karıştırdı.

"Buldum!" Kahverengi küçük bir not defteri gösterdi Rath'a. "Eveet," dedi birkaç sayfa çevirip, "Cumartesi, 8 Şubat, dokuz otuzda onu Charlottenburg, Kaiserdamm'dan almışım. Wilmersdorf Hollenzollerndamm'a götürmüşüm, Ruhrstrasse'de inmiş."

"Peki sonra?"

"Nasıl?"

"Size bekleyin dedi mi? Onu oradan başka bir yere götürdünüz mü? Bir istasyona örneğin, veya havaalanına?"

Ziehlke başını iki yana salladı. "Hayır. İndiği yerde birisi bekliyordu, onu oradan aldı."

"Birisi mi aldı?"

Taksi şoförü başını salladı. "Adam sokağın köşesinde bekliyordu. Elinde yeşillik meşillik vardı, yani çiçek, hem de en kalitelisinden. Oyuncu muydu ne?"

"Tanıdınız mı adamı?"

"Yoo, ilk defa gördüm."

"Nereden çıkarıyorsunuz peki oyuncu olduğunu?"

Ziehlke omuz silkti. "Öyle bir tipi vardı da, ondan. Yakışıklı, zarif görünümlü. Vivian Franck da oyuncu, yanılmıyorsam?"

Rath cebinden Rudolf Czerny'nin fotoğrafını çıkardı. "Bu kişi olabilir mi?"

"Czerny'i diyorsunuz. Onu tanıyoruz tabii. O günkü adamı beyazperdede görmüşlüğüm yok."

Rath fotoğrafı tekrar cebine koydu. "Nereye doğru gittiler, onu anımsıyor musunuz?"

"Görmedim açıkçası. Hemen taksi durağına dönüp yeni müşteri beklemeye koyuldum." Tekrar defterine baktı. "Reinickendorf'a gitmişim ama, ta on ikiye çeyrek kala. Evet, bayağı uzun beklemiştim, hatta sandviç paketini bile açmıştım."

"Vivian Franck'ı bir daha görmediniz, öyle mi? Tekrar yola çıktı mı? Veya refakatçisi?"

"Franck'ı afişlerde görüyorum her yerde. Ama kanlı canlı karşılaşmadım kendisiyle bir daha. Konu nedir, neden bütün bunları bilmek istiyorsunuz? Uyuşturucu meselesi mi yoksa? Ben taksimde öyle şeylere müsaade etmem, onu bilesiniz!"

Rath anlamlı anlamlı gülümsedi ve ayrıldı.

Cheruskestrasse'de otomobile binmeden önce bir sigara yaktı; bindiğinde camı indirdi. Burnundaki kokudan kurtulması gerekiyordu. Kızarmış ciğerden çocukluğundan beri nefret ederdi, annesi az işkence çektirmemişti onu yedirmek için. Anno'nun da en sevdiği yemekti. Annesi en büyük oğlu şehit olduktan sonra biteviye dayamıştı ciğeri.

Arabayı çalıştırıp gaza bastı.

Pazar öğleden sonraları yollar tenha olurdu. Rath Hohenzol-

lerndamm'da Buick'i bir şarapçının önüne park etti. Ruhrstrasse'nin ağzı, sıradan herhangi bir sokak köşesi gibiydi. Köşe binalardan birinin giriş katında bir restoran, diğerinde ise erkek giysileri satan bir dükkân vardı. Onun dışında diğerleri orta halli apartmanlardı. Arabadan inip çevreye bir göz attı. Vivian Franck burada kimi ziyaret etmiş olabilirdi? Apartmanlarda doktor, avukat, vergi danışmanı tabelaları vardı ama film yapımcısı yoktu. Posta kutularının üstündeki isimler de pek bir ipucu vermiyordu. Gerçi sinema dünyasının ünlülerinin isimlerini posta kutusuna yazacak halleri de yok ya. Franck'ın biletini alacağı bir seyahat acentası bile yoktu görünürlerde. Ama restoranın bir özelliği vardı; bir Çin restoranıydı. Işıklı reklamda *Yangtao* yazıyordu, ne anlama geliyorduysa artık.

Rath hiçbir sorunun yanıtını bulamamıştı burada. Vivian Franck neden 8 Şubat'ta taksiyle Rudolf Czerny'yle sözleştiği Anhalter Garı'na değil de, Hohenzollerndamm'a gitmişti? Ya taksiden indikten sonra ne yapmıştı?

Bu sokağın köşesinde ne işi olduğunu bulması lazımdı. Buralarda sokaklarda kimselerin olmayacağı bir pazar günü elinde Franck'ın fotoğrafıyla dolaşmanın da bir anlamı olmayacaktı. Oppenberg adresi tanıyor olabilir miydi acaba? Buralarda oturan bir film yapımcısı varsa eğer, bayağı yol almış olurlardı.

Rath dönüp otomobiline bindi. Saate baktı, bir buçuk olmuştu. Yavaş yavaş acıkmaya başlıyordu. Ama pek de iştahı var denemezdi, taksi şoförünün evindeki kokuyla da ilgisi yoktu bunun.

Hiddetle avuçlarını direksiyona vurdu. Allah kahretsin! Tam onu unutmayı becermişken... Onu hiç düşünmeden geçirdiği günler bile olmuştu.

Nereden çıkmıştı bu herif şimdi, şu bok herif? Karnavalda kovboy kıyafeti giyen adamlar amma gülünç olurdu. O snop hukukçulardan biriydi muhakkak.

Charly'nin sürekli kafasını meşgul etmesini istemiyordu, da ne yapsındı?

En iyisi hiç durmamak, hep hareket halinde olmaktı! Arabayı sürecek, sürecek, sürecekti. Rath otomobili çalıştırdı.

Belirli bir hedefi yoktu, istediği yerde viraj alıp layettayin oraya

buraya saparak bir aşağı bir yukarı sürdü arabayı kentte. Ve kendisini birden Moabit'te, orada da hani neredeyse otomatikman Spenerstrasse'de buldu.

Arabayı yavaşlatarak Charly'nin evinin önünden geçti. Ne göreceğini düşünmüş, ya da umut etmişti? Ya da ne görmekten korkuyordu?

Bir tur daha atıp, arabayı evin tam karşısına, yolun öbür tarafında sağa çekti. Motoru durdurup bir sigara yaktı. Paketteki son sigaraydı bu. Daha bir gün önce sigara içmediği için kendi kendine küfür eden biri için hiç de fena sayılmazdı.

Sigarayı içerken arabadan inmeyip hiç kimsenin girip çıkmadığı sokak kapısını kolladı; arada sırada gözünü kaldırarak pencerelere de baktı ama orada da kimseyi göremedi. Ancak sanki bir camın arkasında ince bir ışık huzmesi görür gibi olmuştu. Hatta bir ara gidip zili çalmayı bile geçirdi kafasından.

E sonra ne olacaktı?

Kovboyun biri açtı kapıyı diyelim, yine mi girişecekti?

Rath sigarayı pencereden fırlatıp motoru çalıştırdı.

Yarım saat sonra cebinde yeni bir paket Overstolz, Emniyet Müdürlüğü'nün taş merdivenlerini çıkıyordu. Otomobili Klosterstrasse'ye park edip Kale'ye yayan gelmişti; Böhm veya onun göt yalayıcılarından birisi Buick'ı avluda görsün istemiyordu. Alex'teki devasa inşaat aydan aya çekilmez hale geliyordu; araba sürmek imkânsızdı. Aschinger ya da o güne kadar yıkılmayarak paçayı kurtarmış diğer binalar, Emniyet'in önünde idamı bekleyen mahkûmlar gibi büzülmüş duruyordu. Söylentilere bakılırsa Aschinger'e kıymayacaklardı, hatta yeni binaya taşınması bile söz konusuydu. Ancak Loeser & Wolff'un akıbeti belli değildi; Rath şimdilik sigarasını buradan alıyordu. Emniyet Müdürü kendisi sigara içtiği sürece Alex'te bir tütüncü bulunacaktı.

Kale Pazar günleri tenha olurdu; şubelerde fazla bir hareketlilik gözlemlenmezdi. Rath kimseyle selamlaşmamayı umut etmişti ama sahanlıktan içeriye adımını atar atmaz, birisi cinayet şubesine çıkan koridorun büyük cam kapısını açtı.

Rath, "Hayırlı öğlenler, Lange," dedi ve şapkasının kenarına dokundu.

Hannoverli polis şaşırmış gibiydi.

"Komiserim, hafta sonu nöbetiniz yok ki sizin."

"Görünüşe bakılırsa, sizin var."

Lange tasdik anlamında başını salladı. "Evet, aslında Brenner'le birlikte. Ama hastaymış, gelmedi."

"Demek öyle."

Lange bir şey söylemek istiyor gibiydi. Birden cesaret buldu: "Sanki... öyle konuştu ki... bilmiyorum, doğru mu... siz onu dövmüş müsünüz ne..."

Rath omuz silkti. "Ona ufak bir ders verdim, diyelim. Ortalığı fazla velveleye vermeyin ama."

"Korkarım olan oldu." Lange sesini alçaltmıştı. "Dün neler olduğunu bilmiyorum," dedi, "ama benim kanım, Brenner'in bu işi büyüteceği. Durum onu gösteriyor. Disiplin cezası verilmesini filan istiyor galiba. Başınıza geleceklere hazırlıklı olun. Şef zaten daha dünden kızgındı size, sizi bir yerde bulamamış."

"Uyarı için teşekkürler," dedi Rath. Lange başını salladı ve yoluna gitti.

Şu Brenner'e bak, domuz, bir de iş arkadaşı olacak. Böhm'e de gidip ağlamıştır muhakkak. Kontrolü kaybetmek hiç iyi olmamıştı, evet, ama diğer taraftan Brenner de kaşınmıştı yani. Elindeki acıya, Kale'de onu bekleyen badireye rağmen Rath'ın içinde, yine de Resi'de doğru hareket ettiğine dair garip bir his vardı.

Ofis yine soğuktu. Buraya daha çok normal iş saatlerinde uğramasının daha iyi olacağını düşündü; ne de olsa ısıtılıyordu o zaman. Bu aralar, Böhm'le karşılaşmamak için Kale'deki olağan temponun dışına çıkıyordu. Normal iş saatlerinde özel işlerini hallediyor, ofise paydos saatinden sonra geliyordu. Aradığı şeyler Gräf'in masasındaydı. Bunlardan biri Doktor Schwartz'ın raporu, diğeri ise Kronberg'in adamlarının delil tespiti değerlendirmesiydi. Gräf boş durmamış, hatta Edi ile Büdü'ye sorgu tutanaklarını daktiloya çektirmişti.

Rath paltosunu ve şapkasını çıkarmadan Gräf'in yazı masasına oturup adli tıp raporunu açtı. Schwartz'ın metinleri nasıl kaleme

aldığını bildiği için, nereyi atlayacağını, nereyi dikkatli okuması gerektiğini biliyordu.

Ölüm nedeni konusunda gerçekten kuşkuya yer yoktu; Betty'nin kalbi elektrik akımı nedeniyle durmuştu. İç organlarda bir hasar yoktu ama kafa ve omuz bölgesinde şiddetli yanıklar, köprücük kemiği, üst kol ve dirsekte kırıklar ve omur iliği zedelenmesi tespit edilmişti. Şuna hiç şüphe yoktu: Betty ölmeseydi bile bütün yaşamı boyunca tekerlekli sandalyeye mahkûm kalacaktı.

Schwartz otopside uyuşturucuya da dikkat etmişti; ancak anlaşılan Betty Winter, o hususta Vivian Franck'tan farklıydı, cesette afyonlu ilaç, kokain ya da esrar izine rastlanmamıştı. Fakat karaciğerde yoğun alkol tüketimine delalet eden birtakım belirtiler vardı.

Rath, raporda ölünün midesinden çıkanlarla ilgili bölümü atlamak üzereydi ki, orada gözüne bir sözcük çarptı.

Yangtao.

Bu egzotik sözcük, metnin ortasında bir yabancı madde gibi duruyordu; hatta sanki sık sık rastlanan tıbbi kavramlardan daha da yabancıydı ama Rath'a bir şey anımsatmıştı.

Wilmersdorf'daki şu Çin restoranının adı da öyle değil miydi? Yoksa Asya dillerine ait iki ayrı sözcük söz konusuydu da, o mu karıştırıyordu?

Doktorun bulgusu hakkında yazdığı birkaç satıra bakılırsa, sözcük Çinceydi. Schwartz, genel kültürüyle, görmüş geçirmişliğiyle hava atmasını seven birisiydi. Bu rapor, bunun için biçilmiş kaftandı. Rapora göre yangtao, kahverengi, ince tüylü, pütür pütür kabuğu olan, etli kısmı yeşil, koyu kahverengi, küçük ve sert tohumlara sahip, yumurta büyüklüğünde üzümsü bir Çin meyvesiydi. Doktor Schwartz, sindirilen bir şeyi tarif etmekte bir sakınca görmediğini göstermek istemiş olacak, meyvenin hoş bir tadı ve mide için zararsız olduğunu da eklemeyi unutmamıştı. Hatta kendisinin de bir kez yangtao yediğini yazmıştı. Betty Winter'in midesindeki bu egzotik meyveyle birlikte mantar, pirinç ve tavuk bulunduğunu belirterek, bundan Winter'in ölmeden önce bir Çin yemeği yemiş olması gerekir diye ilginç de bir sonuç çıkarmıştı.

Doktor Schwartz için bu da çok tipikti: Adli tıbbın incelemele-

ri ve bunların sonuçlarıyla yetinmez, mutlaka kendisi de birtakım sonuçlar çıkarırdı. Rath, Asayiş Şubesi'ne bağlı bölümlerin bağımsız fikir yürütmesine genellikle sıcak bakardı; ama Schwartz bazen sinir bozucu olabiliyordu. Ancak Rath okumakla kaldığı, Doktor'un nutuğunu dinlemek zorunda kalmadığı sürece, durum çekilir bir durumdu.

LD, projektörün asılma mekanizmasına da bakmıştı; teknik inceleme sonucu, bir materyal hatası görülmemişti. Tüm vida dişleri ve Gräf'in bulmuş olduğu cıvatalar sağlamdı. Birisi kasten projektörü yerinden oynatmıştı, görünen oydu.

Ve şimdi bu kişi aranıyordu.

Rath telefona sarılıp gözlemci polisleri aradı. Henüz Krempin'in izine ulaşılamamıştı. Gerçi gazetede çıkan çağrı üzerine resimdeki adamı gördüğünü iddia edip arayanlar olmuştu ama bundan da bir şey çıkmamıştı.

Rath ED'nin dosyasına göz attı yine. Arkadaşları ölünün giysilerinde, yanmış elbisede, hatta ayakkabı, çorap ve iç çamaşırında bile delil aramıştı. Kronberg'in adamlarının titizliği de ayrı bir şeydi. Bu Prusyalılar yönetmeliği adım adım uygularlardı. Betty Winter'in elbisesinde kan (kendi kanıydı tabii) ve kendisine ait olmayan saç telleri (bunlar ya gardıropçunun ya da karşısındaki oyuncunundu) bulmuşlardı. Acaba bunlar bu vakada, hatta filme çekilmiş bir ölüm olayında neye delalet olabilirdi?

Rath daha sonra sorgu tutanaklarının bulunduğu dosyayı çekti önüne. Edi ile Büdü gerçekten iyi çalışmışlardı. Rath ifadeleri gözden geçirmeye başladı. Hiçbir çelişkiye rastlamadı. Betty Winter'in ölümünü görenlerin hepsi, olayı Jo Dressler'in tarif ettiği şekilde anlatmıştı. Bu dosyada ilginç olan, merhume konusunda söylenen özel şeylerdi. Eğer bu bir cinayetse, bunun bir de nedeni olmalıydı.

Rath ilk ifadeleri okuduktan sonra, neden bulunmamasında bir sakınca olmadığı kanısına vardı. Sorun daha ziyade, birden fazla nedenin olmasındaydı.

Ancak tutanaklardan Betty Winter'in tam anlamıyla cadının biri olduğu çıkıyordu. Sorgusu yapılanlar oyuncunun o korkunç ölümünün üzerinden daha bir gün geçmiş olduğu için sözcükleri dikkatli seçtikleri halde, satır aralarından Betty Winter'in iş ar-

kadaşları arasında fazla dostu olmadığı anlaşılıyordu. İnsanların ona saygısı vardı, ama onu sevmiyorlardı. Bazıları hiç çekinmemiş, Winter'den kim nefret ediyorsa –tabii kendisi hariç– hepsini bir bir saymıştı. İşin dedikodu kısmı biraz büyümüş, anlatılan her şeye inanmamanın daha iyi olacağı kanısına varılmıştı. Her seferinde, şimdi kim kimin kuyusunu kazmak istiyor acaba diye bir soru işareti oluşmuştu. Bir entrika ve iftira ağı örülmüş durumdaydı. Rath'ın, Bellmann'ın küçük aile diye nitelediği şirkete bir kez daha alıcı gözüyle bakması hiç fena olmayacaktı; sırf Krempin'in peşine düşmekle iş bitmiyordu.

Henning hatta, Voss'un daktiloya çekmesi için makineye ölenin yaşamı ile ilgili bir şeyler dikte etmişti. Buna göre Betty Winter, Bettina Zima olarak 17 Temmuz 1904'te Freienwalde'de dünyaya gelmişti. Klasik bir oyunculuk eğitiminden geçmemişti ama meslektaşları onu hep doğal yetenek olarak görmüşlerdi. Enflasyon yıllarında yolu Berlin'e düşmüş, burada şansını önce vodvil sahnelerinde denemişti. Küçük revülerdeki başarısından sonra sığ da olsa birtakım tiyatro oyunlarında ufak roller almaya başlamış, 1925'e gelindiğinde sinemadaki ilk başrolünü kendisinden dört yaş büyük Victor Meisner'le beraber bir filmde oynamıştı. Onu sete ilk getiren de Meisner olmuştu, Bellmann değil; Rath yanılmıştı. Macera ve polisiye filmlerinin kahramanı olarak Meisner'in o zamanlar piyasadaki konumu çok iyiydi. Sinemadaki kariyerinin daha başlarında ismini Betty Winter yapan Bettina Zima ile birlikte, romantik komedilere geçiş yapmıştı. Son beş yılda on iki filmde beraber oynayarak beyazperdenin en sevilen çifti haline gelmişlerdi – Rath aşk filmlerinden hoşlanmadığı için bu ayrıntıyı kaçırmış olduğunu düşündü. İkili, ikinci ortak filmleri *Arzunun Tuzakları*'ndan beri özel yaşamlarında da çifttiler artık. Bu bilgilerin tamamı La Belle çevresinden toplanmamıştı; Henning, dosyasında bir dizi film ve dedikodu magazinine atıfta bulunuyordu. (Kriminal asistan besbelli gizli bir sinema delisiydi.) 1927'de evlenen ve evlendikten sonra da sahne isimlerini muhafaza eden Betty Winter ve Victor Meisner, bir süre sinema dünyasının en mutlu çifti olmuşlardı. Bunun nedeni, belki de hemen üç ay sonra boşanmamalarıydı.

Her halükârda görünen, Betty Winter'in ölümünün bir tek Victor Meisner için şahsi bir trajedi olabileceğiydi. Bellmann starının ölümüne olsa olsa mali nedenlerden üzülürdü; Rath'ın izlenimi baştan beri buydu.

Ancak ne oyuncu ne de koca olarak Meisner'ın adı sorgulananlar arasında yer almıyordu; henüz daha stüdyoya gelmemişti. Edi ile Büdü'nün inisiyatif göstererek adamın evine gitmeleri mucize olurdu tabii. Diğer herkesin ifadesini, oyuncusunun ölümüne rağmen Dressler'in hemen çekimlere başladığı stüdyoda almışlardı. Rath, Bellmann'ın *vakit nakittir* dediğini düşündü. Yoksa Oppenberg mi söylemişti bunu? Prodüktör çalişanlarına yas için bir günü bile çok görmüştü. Muhtemelen bugün bile çekim vardı; Terra Stüdyosu için kira ödenen her günden istifade edilmeliydi. *Vakit nakitti* çünkü...

Rath'ın aklına babasının en sevdiği özdeyiş geldi. Babası *Bilgi güçtür* derdi. Her şeyi bu basit denklemlere indirgemekle dünyaya, yaşama bir düzen getirmek iyiydi belki de, kendisi bunu hiç beceremezdi. İstemezdi de. Rath, bir süre sonra gerçeği görememekten korkardı. Ama yaptığı işin özü, bazen ne kadar karmaşık, kaotik, mantıksız gelirse gelsin, bazen hakikaten ne kadar karmaşık, kaotik, mantıksız olursa olsun, gerçek neyse, onu ortaya çıkarmaktı.

Rath saate baktı, dosyaları toplayıp düzenli bir biçimde üst üste koydu. Gitme vakti gelmişti.

15

Genç kadının etrafında gördüklerinden ne kadar etkilendiği gözünden kaçmamıştı. Asıl hayranlık uyandıran, duvarlardaki tablolar veya eski şaşaadan arda kalan eşyalardan ziyade, salonun büyüklüğü ve o eşsiz park ve göl manzarasıydı. Evet, kadın hayatında böyle bir şey görmemişti, bu gözünden kaçmıyordu.

Yapımcıların çoğu kesinkes pintidir. Bir oyuncuyu bir yere çağırdılar mı, bu ya döküntü bir apartman dairesi olur, ya da garsoniyer; onu asla asıl yuvalarına, gerçek yaşamlarına sokmazlar.

Kendisi kibarca arka planda durmayı tercih ediyor, gerektiğinde

kadehlere şarap doldurup, rafine menüde yer alan yemekleri ara ara mutfaktan salona taşıyordu.

Böyle konukları olduğunda hep yaptığı gibi bu akşam da etrafında personel istememişti.

Koskoca masa sadece ikisi için kurulmuştu.

Kadehini kaldırdı. "İstikbalinize, Jeanette," dedi.

Kadın tebessümle "İstikbalimize" derken o da kadehini kaldırdı.

"Yani anlaştık, öyle mi?"

"Bana iyi para veriyorsunuz. Yalnız sesli film üretildiği böyle bir zamanda bana sanatçı olarak verdiğiniz fırsat..."

Aslında tek düşündüğü paraydı, gözünden anlamıştı bunu; sanat filan fasa fisoydu. Meyve salatası servisi yaparken kadın sessiz kalmıştı. Tatlı çatalıyla aldığı küçük yeşil meyve parçasını tereddütle ağzına götürünce yüz ifadesinden yediğinden aldığı haz belli oluyordu.

"Mmmm. Nedir bu?"

"Yangtao. Bir tek Kantstrasse'deki Çin dükkânında bulunur."

"Çok güzelmiş."

"Faydalıdır da." Kendisi de bir çatal aldı. "Sözleşmeli oyuncum olursanız pişman olmazsınız," dedi. "Finansal açıdan bağımsızım, dolayısıyla kendimi tamamiyle sinema sanatına verebilecek durumdayım."

"Sesli film size göre sanat değil mi?"

"Nasıl olsun ki?" Bunu söylerken sesi biraz yüksek çıkmıştı; kadın irkilmemişti de, şaşırmıştı sanki. Sesini tekrar alçaltarak, "Sesli film sanatı öldürüyor," dedi. "En yüksek sanat mertebesine erişen sinemayı tekrar bir ucuz gösteri, en başlardaki gibi panayır sansasyonu haline getirecek teknik bir modadan başka bir şey değil. Ama siz bir sanatçısınız. Ben bu ucuz gösteride olmayacağım diyebilirsiniz. Sizin yeriniz kermes değil."

"Yani, olmayacağım demek... Bilmem ki... Başkalarıyla da çalışmak isterim. Köle sözleşmesi imzalamak istemem."

"Size kimse öyle bir şey yapın demedi." Bunu söylerken gülümsedi.

"Sakın beni yanlış anlamayın," dedi kadın. "Bana böyle bir şans tanıdığınız, beni sanatçı olarak ciddiye aldığınız için size minnet-

tarım. Ama yeni gelişmelere de lakayıt kalamam; beni anlayın. Panayır sansasyonu derken... biraz abartmıyor musunuz?"

Şaşırmamıştı; çünkü kadının gözündeki para hırsını görmeden önce bile böyle bir yanıtla karşılaşacağını kestirmişti.

"Sizi çok iyi anlıyorum," dedi. "Başka filmlerde de oynamak istemeniz doğal. Ancak açık konuşmak gerekirse, sizin eski filmleriniz benim gözümde sesli filminizden çok daha değerli. İşte ben sizinle yine öyle filmler yapmak istiyorum." Kadehini kaldırıp tekrar uysalca gülümsedi. Tebessümünün ve sesinin yaptığı etkinin bilincindeydi. "Bu konuda böyle atıp tuttuğuma bakmayın siz. Ama sinema... sinema benim hayatım."

Tam anlamıyla gerçeği yansıtmıyordu bu tabii. Sinema olmasaydı ölmüştü, hem de çoktan.

Aynayı kırdığı gün...

Annesinin üzerinde yürüdüğü cam kırıkları çıtır çıtır sesler çıkarıyordu. Kadın pırıl pırıl parlayan cam denizinin ortasında durup içinde birkaç tane ucu sivri cam parçası kalmış çerçeveye bakmıştı. Sesi uzaktan geliyordu ama sanki yakındı da.

Ne oldu, demişti.

Yanıt vermemişti; tahammül edemediği, o yüzden de aynayı bir su bardağıyla atıp kırarak defettiği o ölü gözleriyle bakmıştı yalnızca. Bardağın parçaları ayna kırıklarının arasına girmiş, bir süre onların arasında parladıktan sonra halıya sızan su damlalarına karışmıştı.

Ruhu, kendi ruhunu bu odadan kovmuştu artık.

Annesi olayı kavramış gibiydi; bir daha bir şey sormamıştı. Yatağına doğru gelirken her adımında camlar ayağının altında çıtır çıtır ediyordu.

Uyumuştu herhalde; annesinin odaya girdiğini duymamıştı çünkü. Aslında saat beşten beri uyanıktı, kitap okuyordu. Dışarıdakilerin günlerini ona göre tanzim ettikleri gece, gündüz gibi zamanlar kendisine hiçbir şey ifade etmiyordu artık. Günler kendisine bir şey ifade etmiyordu.

Sabah sabah ne istiyordu ondan? Kahvaltıya mı gel diyecekti yoksa? Nerede o günler? Yemek için çıkardığı yoktu ki hiç onu,

yemek onun kendi işi, küçücük lokmaları aç midesine indirirken annesi hiç yanında olmuyordu.

Bir lokmayı bazen dakikalarca ağzında öyle tutup tükürüğünün yediğini tamamen yumuşatmasını bekliyor, hafif tatlı ılık bulamacı ondan sonra yutuyordu.

Yemeği hızlı hızlı ağzına tıkıştırmayı, yavaş yavaş çiğnemeyi de denemiş, ama daimi açlığını, yaşamının, yaşam denemeyecek yaşamının başka her şeyin sesini bastıran o temel cızırtısını giderememişti. Bir kitaptan diğerine, bir rüyadan başka bir rüyaya yuvarlanıyordu; asıl sıkıntılı iş, nefes almaktan, beklemekten ve açlık duymaktan ibaret aradaki zamanları atlatabilmekti. Zaman düşmanıydı onun, bunun çoktandır bilincindeydi. Zamanın dışına çıkmayı becerdiği an çok mutlu oluyordu.

Annesi sırf bu nedenle bile kötüydü, onu zamanın içine çekiyordu çünkü.

Onun sesini duyunca kafasını kaldırdı. Elindeki kitabı sanki annesi her an elinden alacakmış gibi sıkı sıkı tutuyordu.

Günaydın oğlum. Bugün ne olacak biliyor musun? Elini oğluna uzattı. Babanın sana bir sürprizi var! Gel!

Çekine çekine kalktı; onu birtakım sözler vererek o kadar çok kandırmışlardı ki, sonuçta bunların her biri birer tuzaktı.

Ancak direnecek hali de yoktu.

Aman dikkat!

Annesi bir yerini kesmesin diye ayakkabılarını, arkadan da robdöşambrını giydirdi.

Bir sürü kapıdan geçerek annesinin peşi sıra yürüdü. Kocaman görkemli hapishanesi hep loştu.

Merdivenlerden inip, annesinin bile küçücük kaldığı devasa bir antreye çıktılar. Annesinin ayakkabıları taş zeminde tok tok sesler çıkarırken, kendi adımları duyulmuyordu hiç. Ölmüştü sanki; kendisini de zaten öyle hissediyordu.

Kilerin kapısı açılınca irkildi; bu kapı hiç açılmazdı yoksa. Borsadan zengin olan dedesinin Wannsee'ye diktiği kasvetli, savaş öncesi çok tutulan Gotik tarzda ve dolambaçlı bir ortaçağ kalesiydi bu. Kiler kapısının zindan kapısından farkı yoktu. Ne yapacaklardı bugün ona acaba?

Korkmana gerek yok.

İkircikliğini fark eden annesi gülümseyerek elinden tutup karanlığa çıkan taş merdiveni yavaş yavaş, basamak basamak inmesine yardım etti. Burnuna küf kokusu gelmese de sevmiyordu kileri. Korkuyordu; her zaman olduğu gibi babasından, onun sertliğinden, acımasızlığından korkuyordu. Babası kandırıp başka bir hapishaneye mi götürecekti onu? Yenisi daha iyi izlenebileceği dapdaracık karanlık bir zindan mıydı yoksa? Annesi acısını az da olsa azaltmak için kendisine gizli gizli yiyecek bir şeyler getiremeyecek mi artık?

Annesi korkma diyordu, ama o gittikçe daha çok korkuyordu.

Kadın aşağıda bir ışık huzmesinin yanıp söndüğü karanlık bir odanın kapısını açtı.

Onu omuzlarından tutup odaya soktu; yarı karanlıkta babasının yüzünü, o artık gülmeyi tamamen unutmuş yüzü seçti.

Annesi, doğum günün kutlu olsun oğlum dedi ve ona ürkek tavırlarla sarıldı. Bak, ne aldık sana.

Gözlerini kapattı. Zamanın, onun zamanının geçtiğini kimse ona anımsatmasın istiyordu. Unutsunlardı onun doğum gününü, zamanı da unutsunlardı!

Bak, dedi babası, doğum günü hediyen.

Ve gözlerini açtı.

Önce karanlıkta hafif bir vızıltı işitti ve gördüğü şeyle birden neden hayatta kalması gerektiğini anladı.

Karanlık odada âdeta bakışlarını, kendisini mıknatıs gibi çekip içine alan aydınlık bir ada belirdi. Aydınlık, net resimler, güneş içinde bir bahçe, rüzgârda dans eden ağaç dalları, bahçede mutlu insanlar gördü. Bundan sonra ne olacağını bilmiyordu ama, gözünü perdeden ayıramayacağını biliyordu.

O anda projektörün vızıltısından başka bir ses olmadığını bildiği halde, perdedeki bahçedeki insanların konuşmalarını, yaprakların rüzgârdaki hışırtısını duyar gibi oluyordu.

Artık ne için yaşayacağını biliyordu. Acılarla dolu bir yaşamı sadece uzatmak için çektiği acılara yine de değermiş.

Bulmuştu. Yeni yaşamını bulmuştu.

16

Daha merdivenlerdeydi, telefonun sesini duydu. Ses kendi evinden geliyor olmalıydı, arka binada bir tek onda telefon vardı. Kapıyı açtığında telefon son bir kez çaldı ve siyah cihaz sessizliğe büründü.

Şapkasını ve paltosunu astıktan sonra ilk işi, oturma odasına gidip bir plak koymak oldu. Kendini koltuğa attı. Coleman Hawkins'in saksofonu âdeta pirüet yapıyor, rüzgârda gelişigüzel uçan yaprak misali insana hoş sürprizler yapıyordu.

Severin'in düzenli aralıklarla gönderdiği plaklar olmasaydı ne yapardı acaba? Şu kentte herhalde üç hafta duramazdı. Duman olmuş hayatını düzene sokmak için şimdiye kadar ne yaptıysa fiyaskoyla sonuçlanmıştı. Meslek hayatında yerinde sayıyor, aynı yerde dönüp duruyordu. Günün birinde babası gibi emniyet müdürü olabilecek miydi? Artık buna her zamankinden daha az inanıyordu. Ya özel yaşamı? Berlin'deki arkadaş çevresi, ara sıra Islak Üçgen'e içmeye gittiği Reinhold Gräf, arada da birlikte yemek yiyip bilgi alışverişi yaptığı Berthold Weinert'ten ibaretti. Kölnlü arkadaşlarından yalnız Paul kalmıştı geriye; Agnesviertel'deki cinayet vakasından sonra kendisine sırt çevirmeyen bir tek oydu. Sadık nişanlısı Doris, birlikte aile kurmayı düşündüğü o kadın ne yapmıştı mesela? Vebalıymış gibi bırakıvermişti onu.

Berlin'i şans gibi görmüş, burada kadın konusu da dahil yeni bir hayata başlamak istemişti. Sonuç? Bugün geldiği yere bakıldığında, hayatı boyunca bekâr kalacak gibi görünüyordu. Buda gibi örneğin. Brenner, Czerwinski veya *Resi*'deki pnömatik posta müşterilerinden biri gibi olmasındı da.

Bir Overstolz yaktı. Hiç olmazsa evinde artık birileri söylenmeden rahat rahat sigara içebiliyordu. Kathi'yi özlemiyordu aslında. *Resi*'den birlikte kaybolduğu çingeneyle birlikte kalmak istiyorsa, kalsındı; neden olmasındı yani? Yok, Kathi'yi bir dirhem özlemiyordu.

Charly'yi özlüyordu.

Dünkü hali, gözündeki dehşet ifadesi çıkmıyordu aklından. Tanımış mıydı onu acaba?

Hadi tanıdı diyelim, ne değişecekti? Kendisi zaten aylar önce her şeyi berbat etmişti. Bazen düşünüyordu da, Charly'yi insanın karşısına çok nadir çıkan, kaçırılmaması gereken fırsatlardan biri olarak görebilseydi, hayatı çok farklı bir yön alabilirdi. O ne yapmıştı peki? O musibet artistliğiyle bu fırsatı tepmiş, hamster tekerleğine dönerek bir milimetre yol almadan hababam tepinmişti.

Brenner'i pataklamıştı ya, belki şimdi bir hareket olurdu. Aleyhine olması ihtimali de vardı tabii.

Yine telefon çaldı.

Açayım mı açmayayım diye düşündü. Kim olabilirdi? Kathi miydi acaba; belki aralarında her şeyin bittiğini söyleyecekti. Yoksa Brenner'di de, onu düelloya mı davet edecekti? Belki de Böhm'dü, vakadan çektirecekti.

Rath siyah ahizeyi eline alıp nötr bir ses tonuyla "Buyrun?" dedi.

"E nihayet! Evin yolunu buldun demek."

"Baba?"

"Bak oğlum," dedi Engelbert Rath, "fazla vaktim yok, birazdan annenle çıkıp Klefisch'lere gideceğiz. Yarın Zugweg'deki tribünde belediye başkanını göreceğim, bilirsin orayı. Kendisine verilecek bir haber var mı?"

Kötü yakalanmıştı. Daha Adenauer olayıyla ilgili olarak hiçbir girişimde bulunmamıştı.

"Bugün Pazar. Ford fabrikasında üretim yok. Dün de vaktim olmadı."

"Daha hiçbir şey yapmadın mı?" Engelbert Rath resmen içerlemişti. "Oğlum, bu işin ne kadar acil olduğundan haberin var mı senin? Ne kadar önemli olduğunu biliyor musun? Kentimizin ve belediye başkanımızın şerefine leke sürülmesin diye ben burada başımı koymuşum ortaya..."

Gereon, bir kere de senin şerefin ve senin ismine leke sürülsün, ne olur, diye düşündü.

"Ford fabrikasına önümüzdeki günlerde uğrayacağım," dedi uysalca, "şantajcı herhalde oradadır."

"Emin misin bundan?"

"Ford firmasının her ne pahasına olursa olsun Berlin'de kalmasında başka kimin çıkarı olacak ki?"

"Şantaj belki de numaradır; belki bizi yanıltmak istiyorlar. Konrad'ın siyasi rakiplerinin partimizin bu en yetenekli adamlarından birini siyasetin dışına itmekte, hatta hatta Katolik davasına zarar vermekte çıkarları var."

"Nereden çıkartıyorsun bunu?"

"Düşün bir. Diyelim kısım şefi, hadi olsun olsun müdür, herhangi bir Ford çalışanı Deutsche Bank'ın gizli bilgilerine nasıl ulaşır? Burada tamamen farklı birileri söz konusu gibi geliyor bana."

"Olabilir. İlk önce sızıntının yerini bulmamız gerekiyor. Adenauer Deutsche Bank'la arasındaki gizli anlaşmalardan haberi olan kişilerin bir listesini çıkarsın."

"Çıkardı. Hepsi güvenilir insanlar."

Muhakkak öyledir.

"Sende öyle bir liste var yani."

"Bu durumlarda yapılacak ilk iş o değil mi?"

"Onu bana göndersen nasıl olur?"

"Olur tabii oğlum. Listeyi hemen ulaştırayım sana. Ama ondan sonra ne yap yap, bu işi hallet. Hem de vakit geçirmeden."

"Peki bunlar gerçekten onun siyasal rakipleriyse, bunların günün birinde bildiklerini ifşa etmelerini nasıl önleyebilirim?"

"İsimler eline geçtikten sonra gerisi kolay. Hepsinin bir kirli çamaşırı bulunur."

Rath kapattı. Niçin her seferinde babasının polisten çok bir siyasetçi olduğunu unutuyordu?

Ama babası bir konuda haklıydı: Şantajcının her halükârda Deutsche Bank'ta adamı vardı. Birisi –artık ağzından mı kaçırdı, bilerek mi– birilerine bir iki sır vermişti.

Tekrar telefon çaldı.

Rath sinirle kaldırdı ahizeyi.

"Gene ne var?"

Babası değildi bu sefer.

Öbür uçta birisi yavaş yavaş nefes alıp veriyordu.

En sonunda bir ses çıktı. Bir erkek sesiydi bu. "Komiser Rath?"

Tanıdık bir sese benzemiyordu. "Buyrun, benim," dedi.

"Winter vakasını soruşturan komiser sizsiniz, değil mi?"

"Nereden bildiniz?"

"Gazetede yazıyor. Ben..."

Rath "Ne istiyorsunuz?" diye kesti adamın sözünü. Sadede gelmeyene çok kızardı. Hele bir de o insan işle ilgili bir konuda kendisini evde rahatsız ederse.

"Winter vakası, dedim ya." Telefondaki adam konuşmaya devam etmeden önce boğazını temizledi. "Yanlış adamın peşindesiniz Komiserim."

"Krempin? Siz misiniz?"

Karşı taraftan yanıt gelmesi bir iki dakika sürdü. "Bana inanacak mısınız? Yoksa konuşmaya devam etmemin bir anlamı yok."

"İyi oldu beni aramanız. Önemli bir tanıksınız."

"Saçmalamayın! Ben tanık filan değil, bir numaralı şüphelinizim."

Adam aptal değildi. Rath onunla konuşurken bir taraftan da ağzından nasıl laf alacağını düşünüyordu.

"Evet?" diye devam etti Krempin, "inanacak mısınız bana?"

"Daha bana ne anlatacağınızı bilmiyorum ki..."

"Önemli olan bana güvenip güvenmemeniz. Ya da benim size güvenmem."

"Size şunu temin edebilirim ki, şayet suçsuzsanız, korkmanıza gerek yok. Sizin için elimden geleni yaparım."

Krempin lafa başlamadan önce biraz düşündü.

"Betty Winter'i ben öldürmedim, en önemlisi bu. Buna inanın! Olmayacak tesadüfler; kim isterdi ki onun ölmesini?"

"Peki neden kazadan hemen sonra kayboldunuz?"

"Doğru değil bu. Ben kazadan sonra değil, kazadan önce gittim. Olduğunda ben çoktan eve gelmiştim."

"Kazanın ne zaman olduğunu nereden biliyorsunuz?"

"Gazetede okudum, nereden bileceğim. Peşimdekinin siz olduğunuzu, arandığımı başka nereden duyabilirim?"

"Sizi aramamıza şaşırmıyorsunuz herhalde. İşyerinizi neden alelacele terk etmiş olabilirsiniz diye soruyoruz tabii. Neden kaçtınız?"

Krempin soruyu hemen yanıtlamadı.

"Foyam ortaya çıktığı için. Eninde sonunda olacaktı tabii; ben fazla uzattım. Sahte isimle..."

Adam tekrar sustu.

"Herr Krempin, bana her şeyi anlatabilirsiniz. Oppenberg'le konuştum, meseleyi biliyorum."

"Manfred'le konuştunuz mu?" Sesinden, rahatladığı anlaşılıyordu; sanki bir itirafta bulunmuştu da, üzerinden bir yük kalkmıştı. "O zaman Bellmann'ın çekimlerini yavaşlatma niyetimiz üzerine projektör fikrinin ortaya çıktığını da biliyorsunuzdur. Kamera sigortalı, yenisini alırdı. Ama hemen alamazdı; bu yeni, ses geçirmeyecek şekilde kaplanmış kameraların teslimatı bayağı sürüyor; hele bu aralar. Bir iki hafta gecikme işimizi görürdü. Üstelik Vivian da yok ortada."

Ne üçkâğıtçıymış şu Oppenberg! Basbayağı yalan söylemişti. Krempin sabotaj planlarından, ışık sistemindeki manipülasyonlardan, sesli film kamerasını kasten bozmaktan söz ediyordu işte.

Rath, dikkatinin dağıldığını fark etti. Beynine bir sürü düşünce üşüşmüş, onu dikkatli dinlemekten alıkoyuyordu. Bir şey demiş olmak için, "Bununla ne demek istediniz?" diye sordu.

"Size kartları açık oynadığımı göstermek istiyorum. Yanlış bir şeyler yaptığımı biliyorum, bunu itiraf da ediyorum. Ama ben katil değilim!"

"Niye saklanıyorsunuz o zaman?"

"Peşime düştünüz de onun için."

Rath bir an düşündü. Adamın söyledikleri mantıklı geliyordu. Bir adamı cani diye takip edersen o da saklanır tabii. Bu arada bunu da şu gazeteci bozuntularına borçluydular. "Önceden tasarlamadan adam öldürmeydi, diyelim," dedi, "ya da kimsenin projektörün altında kalmasını planlamadınız. Ama tam da olan bu. Bunu da açıklayabilmeniz gerek."

"Gitmeden önce teli tekrar çıkardım aslında, yani bütün tertibatı zararsız hale getirdim. Olan biten benim için de bir bilmece."

"O zaman Emniyet'e gelin. Sakin kafayla konuşup birlikte çözelim bilmeceyi."

Krempin kısa, acı bir kahkaha attı. "Beni aptal sanıyorsunuz herhalde," dedi. "Gelirsem tutuklarsınız beni. Başka ne yapacaksınız ki? Evimi de onun için göz hapsine aldınız."

Rath "Siz beni bir kere daha aradınız," dedi, "dün ben Guerickestrasse'deyken."

"Bravo Komiserim! İçgüdüleriniz kuvvetli! Ama beni Alex'e beklemeyin, benim içgüdülerim de kuvvetli."

"O zaman bana ne yaptığınızı anlatın. Projektör için nasıl bir düzenek hazırladınız? Sonra..."

Kuru bir tık ve ardından hatta düt düt sesi duyuldu; Felix Krempin telefonu kapatmıştı.

Rath ahizeyi elinden bırakmadan elinin kenarıyla kapatma düğmesine basarak santrala Manfred Oppenberg'in kartvizitinde yazan numarayı bağlattı. Telefona çıkan hizmetkâr, beyefendinin maalesef evde olmadığını ve geç geleceğini, akşam önemli bir toplantısı olduğunu söyledi. Rath dişini sıkıp kızgınlığını belli etmemeye çalışarak tüm kibarlığıyla kıza toplantının yerini ve saatini sordu; ve öğrendi öğrenmek istediğini.

Biraz daha zamanı vardı; bu arada tekrar Guerickestrasse'ye uğrayabilirdi. Yeşil Opel hâlâ kapının önündeydi; içindekiler değişmişti. Eskilerin yerini Edi ile Büdü almıştı ama ikilinin canı sıkılıyordu.

Rath "Ne işiniz var burada?" dedi. "Siz soruşturma ekibinde değil miydiniz?"

"Senin ekibin filan yok artık," dedi Czerwinski, "ekibi Böhm devraldı. Alır almaz da hafta sonumuzun içine etti. Seni de bir yerde bulamayınca köpürdü bu arada."

Rath "İşim vardı," dedi, "Ayrıca geldim, buradayım işte."

"Kimse senin için koşuşturmuyor diyemez," dedi Czerwinski, "hatta tam tersi." Rath'ı küçümseyerek süzdü. "Frank'ın ağzını burnunu kırmışsın, neydi derdin?" diye sordu.

Rath omuz silkti. "Provoke etmeseydi beni."

"Bana, senin durup dururken vurduğunu söyledi."

"Yalan söylüyor."

"Çok kızgın!"

"Sakinleşmiş mi bari?"

"Bilmiyorum. *Gününü göstereceğim ona* filan gibi laflar etti, senin peşinde galiba."

"Yakalayamadı ama."

"İlahi Gereon," dedi Czerwinski ve kafasını iki yana salladı. "Kale'de zaten az arkadaşın var, böyle şeylerle hayatını daha da zorlaş-

tınıyorsun. Frank çok öfkeli, senin hakkından gelecekmiş. Yapar da ha, Böhm'le arası çok iyi."

"Benim de Emniyet Müdürü'yle aram iyi."

"Dediğim gibi: Kale'de bu ara işin zor! Meslektaşlarınla biraz daha iyi geçinmeye bak. Benden sana arkadaş tavsiyesi."

Rath omuz silkti. "Ben meslektaşlarımla iyi geçiniyorum," dedi, "bakın, örneğin burada sizi ziyaret ediyorum. Hatta yanımda bir şeyler bile getirdim." Arkadaşlarına Kathi'nin yaptığı yemeği ısıtıp koyduğu sefertasını uzattı. İki de kaşık verip, "Silezya usulü mercimek yemeği," dedi. "Adilce bölüştürürseniz iki porsiyon çıkar sanırım," dedi.

Czerwinski "Tamam," dedi, "rütbeye göre bölüşürüz."

Otomobilin içinden "bir de kiloya göre," diye bir ses geldi. Henning'di bu.

"Bir tek adamlarını doyurmaya gelmedin herhalde."

"Yoo. Bir fikrim var da. Siz önce güzel güzel çorbanızı için, gözünüzü de dört açın bu arada. Ben hemen geliyorum."

İki ev söz konusuydu; Rath önce soldakine girdi. Zemin kattan başladı. Kapıyı açan kır saçlı adam kendisine kuşkuyla baktı.

Rath'ın "Asayiş Şubesi," demesiyle adam anında sözünü kesti.

"Hâlâ ne istiyorsunuz? Bir şey görmedim dedim size. Bütün gün karşıdaki evi mi seyrediyorum sanıyorsunuz?"

Rath soğukkanlılığını kaybetmedi. "Karşıdaki ev değil, bu sefer konu bu ev. Özellikle son iki gün dikkatinizi çeken herhangi bir şey oldu mu?"

Adam Rath'ı baştan aşağı bir süzdü.

"Hayır," dedi ve kapıyı çarpıp kapattı. Diğer katlarda da aynısı olmuştu. İnsanlar belki biraz daha kibar davranmışlardı ama, verdikleri bilgi çok cılızdı. Aralarından Rath'ın Felix Krempin'i saklayabileceğini düşündüğü birisi çıkmamıştı.

Üçüncü katta kapısını çaldığı gözlüklü ve gri hırkalı bir adam, "Onun bu apartmanda gizlendiğini sanıyorsanız yanılıyorsunuz," dedi. "Boşuna vakit harcamayın, burada kimse o kadar geri zekâlı değil. Yandaki apartmana sorun siz."

Rath tavsiyeye uydu. Yine zemin kattan başlayarak yukarı doğru devam etti ama aldığı yanıtlar, öbür tarafın aynısıydı.

İkinci kattaki zillerden biri bozuktu. Rath kapıyı tıklattı. Bir daha tıklattı.

"Boşuna vurmayın, kimse açmaz."

Rath döndü; karşı dairenin kapısında uyanık bakışlı, topluca bir kadın duruyordu.

"Neden?"

"Orada kimse oturmuyor da ondan."

Rath kulak kesildi. "Daire boş mu? Ne zamandan beri?"

Kadın omuz silkti. "İki üç hafta önce aynasızlar gelip Seyfried'leri dışarı attılar. Aylardır kira ödememişler."

"Yeni kiracı bulunmadı mı?"

"Oppenberg o virane ev için de bizden aldığı kirayı istiyorsa, hiç şaşmam boş kalmasına."

"Oppenberg..."

"Ev sahibi."

Rath tasdik anlamında başını salladı.

"Son günlerde dikkatinizi çeken herhangi bir şey oldu mu? Boş eve giren çıkan oldu mu örneğin?"

"Bilmem. Niye soruyorsunuz?"

Rath kimliğini gösterdi.

Kadın şaşkınlığını gizlemedi. "O aradığınız adamı mı kastediyorsunuz? Bilmiyorum ama, karşıdaki eve saklanacak kadar da cüretkâr olamaz herhalde. Ayrıca içeri nasıl girecek?"

Rath'ın kapının kolunu bir iki oynatmasıyla yanıt vermesine gerek kalmadı; kapı kilitli değildi.

Kadın hâlâ merakla bakıyordu. Rath "Teşekkür ederim," dedi. "Bana bayağı yardımınız oldu."

Kadın söyleneni anlayana kadar biraz vakit geçti; içeri girip yavaş yavaş kapısını kapadı.

Rath kapıyı açıp içeri girdi. Evde gerçekten mobilya namına bir şey görünmüyordu; yerde bir tek telefon vardı. Eşyaların yeri, sararmış duvar kâğıdındaki açık renkteki keskin konturlardan belli oluyordu. Evi yoğun bir sigara kokusu sarmıştı.

Oturma odası sokağa bakıyordu. Rath pencereden dışarı bakar bakmaz bir şey keşfetti. Biraz eğildi mi yolun kenarına park etmiş yeşil Opel görünüyordu. Karşıya baktığında ise, bir önce-

ki gün girip göz attığı o dairenin içi gözüküyordu. Telefonu bile görüyordu.

Rath, Seyfried'lerin yatak odasında aradığını buldu. Krempin, arkasında boş bir konserve kutusundaki birkaç izmaritten başka bir şey bırakmamıştı. LD'deki delikanlılar için bu yeter de artardı bile. Hele kendisi için haydi haydi yeterdi, epey şey biliyordu artık. Arkadaşları gelmeden, hele Wilhelm Böhm hazretleri görünmeden kaybolmalıydı.

Rath aşağı inip arabanın camını tıklattı. Czerwinski şoför mahallinin penceresini açtı.

"Yemek iyi miydi?" diye sordu Rath.

Czerwinski "Teşekkürler," deyip boş sefertasını uzattı.

"Kalsın şimdi," dedi Rath, "şu an işime yaramaz. Yarın ofise getirirsin."

"Tabii." Czerwinski sırıttı. "Gerçekten çok lezzetliydi bu arada. Sana böyle güzel yemekler yapan kim?"

"O benim sırrım. Ama sana başka bir sır verebilirim." Rath, söyleyeceklerini Henning de duyabilsin diye iyice eğildi. "Şefinizin gözünde puan toplamak istiyorsanız Kale'yi arayın, LD'ciler gelsin. Üçüncü kat, Seyfried'in dairesi."

Czerwinski alık alık baktı.

"Krempin," dedi Rath. "Korkarım son günlerde sokağın yanlış tarafını gözetledik."

Potsdamer Platz'ta bu saatte park yeri bulmak pek kolay olmayacaktı; garın önünde de hiç boş yer kalmamıştı. Rath Vaterland binasının önünden geçip devam etti ve tam Europahaus'un önünde, üst üste iki sokak isminin yazılı olduğu tabelanın altına park etti. Eski tabeladaki *Königgrätzer Strasse*'nin üstü çizilmişti; hemen altına *Stresemannstrasse* yazılı bembeyaz yeni bir tabela asılmıştı. Rath, Stresemann'ın ani ölüm haberiyle ortalığın dalgalandığı günü, kendi üzüntüsünü anımsadı. Pek siyasetle ilgilenmese de, bir şeylerin kül olup dağıldığını, bu adamın ölümüyle Dışişleri Bakanı'yla birlikte başka birtakım şeylerin de yitip gittiğini hissetmişti. Bu adam Almanya için otoriter ama şefkatli bir baba olmuştu. Rath

onun yerini alabilecek başka bir kimse düşünemiyordu; Alman milliyetçilerinin aşağılık komplekslerini örtmek için yineledikleri teraneleri anlatmayacak veya Goebbels'in Nazilerinin yurtseverlikle karıştırdıkları palavracılığı yapmayacak, ülkesini gerçekten seven güçlü bir siyasetçi yoktu etrafta.

Rath Potsdamer Platz'a doğru yürürken, acaba şu anda Guerickestrasse'de neler oluyordur diye geçirdi içinden. Arkadaşlarının gelmesini beklemeden Edi ile Büdü'yle vedalaşıp gitmişti. Böhm kesin kızmıştır diye düşündü. Birincisi, Krempin'in saklandığı yeri kendisi değil, başkası bulmuştu, ikincisi ise Rath'ı gene elinden kaçırmıştı. Krempin'i de kaçırmıştı aslında; gizlendiği yeri keşfetmiş olmak bu gerçeği değiştirmeyecekti. Rath, Felix Krempin'in apartmanı ne zaman terk ettiğini biliyordu; aradıkları adam bir gün önce ayrılmıştı oradan. Mertens'le Grabowski yemeğe gittiklerinde onların yerini alan Gereon Rath, izleme noktasından uzaklaşıp izlenenenin evinde gereksiz vakit harcamıştı. Bu arada aradıkları adam her şeyi gözlemlemişti tabii. Krempin, sokağın serbest olduğundan emin olmak için, eve telefon etmiş, ardından daimi izleme noktası yüzünden artık kapan haline gelen evi terk etmişti. Rath her şeyi berbat etmişti. Gerçi bunu kimse bilmiyordu, kimsenin de duyma ihtimali yoktu ama yine de bu hatayı düzelteceğine söz verdi kendi kendine.

Potsdam Garı'nın önündeki meydandan geçerken park ettiği yerden çıkan küçük bir BMW gördü, tam Buick'e göre bir park yeriydi. Pschorr binası tam Potsdamer Platz'taydı; Rath buradan o kadar çok geçtiği halde bu birahaneye hiç girmemişti. Tahta kaplamalı lokal sigara dumanı ve bira kokusundan geçilmiyordu. Rath, elindeki bira bardağıyla dolu tepsiyi düşürmemeye çalışarak koşturan bir garsona, toplantının yerini sordu.

"Sinema sahiplerinin toplantısı mı?"

Rath başını salladı.

"Şurada." Garson başıyla arka tarafı işaret etti. "Barı geçin, sağda büyük bir kapı var. Ama başlayalı epey oldu."

"Önemli değil," dedi Rath. "Ekâbir geç gelir."

Garsonun gösterdiği kapının bir kanadını açıp büyükçe bir salona girdi; ilk gördüğü bir sürü kelleydi. Sahnede herkesin huşu

içinde dinlediği konuşan biri vardı. Rath girince bütün kafalar ona döndü; kimisi merakla kimisi kızgınlıkla bakıyordu. Rath hemen kapıyı kapattı; birahanenin gürültüsü, o insan ve bardak sesleri karışımı anında konuşanı bastırmıştı. Kapılar masif meşeydi.

Rath, dinleyiciler dikkatlerini tekrar konuşmacıya verip, kimsenin kendisiyle meşgul olmadığından emin olduktan sonra, gözlerini salonda gezdirdi. Oppenberg görünürde yoktu.

Oturanların hiçbirinin görüş alanına girmemeye ve mümkün olduğunca dikkat çekmemeye çalışarak yavaş yavaş sıraların arasında dolaşmaya başladı. Pek bir mesele de olmamıştı bu zaten; milletin gözü konuşmacıdaydı. Sahnedeki kişi sinema sanatından, sesli filmin bu sanata verdiği zarardan, sesli filmin sinema sanatının sonu olacağından söz ediyordu. Konu pek Rath'ın ilgisini çeken bir konu değildi. Şimdiye kadar izlediği filmlerden tat almıştı; hele sinema tek bir orgcu ya da piyanist yerine doğru dürüst bir orkestra tutmuşsa, bu ayrı bir zevkti. O anda sesli filme karşı mikrofonda yankılanan protesto söylemi kendisine pek bir şey ifade etmese de, konuşmacının çatlak ama hoş sesinden de etkilenmemek elde değildi. Adam neyse ki sloganvari şeyler söylemiyordu da protestosu sesli filmle sınırlı kalıyordu.

Salon oldukça doluydu; Rath bu kadar çok sinema sahibinin sesli filme savaş açmasına şaşırdı. Peki sesli filmi neden ilerleme saymıyorlardı? Aslında memnuniyet duymaları gerekmez miydi? Duvarlarda, sinemaların önündeki reklam vitrinlerinden tanıdığı film afişleri asılıydı.

Bazılarında *Sesli fim sinemanın ölümüdür*, ya da *Film seslenirse sinemalar ölür* yazıyordu.

Rath sonunda Oppenberg'i görmüştü. En önde, birinci sıradaki bir masada oturuyordu; kır saçlı başını düşünceli bir şekilde eline dayamıştı.

Sahnedeki adamın konuşması bitmişti; insanlar alkışlıyordu. Rath bu geçici kargaşadan istifade, Oppenberg'in oturduğu masaya doğru ilerledi. Ama tam yapımcının yanına yaklaşmıştı ki, adam sahneden inen konuşmacının elini sıkmak için yerinden kalktı. Ve kendisi kürsüye çıktı.

Rath iç geçirdi. Bir konuşma daha dinleyecekti demek şimdi.

"İyi akşamlar!" diye bir ses duydu.

Rath döndü. Biraz önce konuşma yapan adamdı bu. Uzun boylu, zayıftı; taş çatlasa yirmi beş yaşındaydı. Etrafta yarattığı etki, bir yere girer girmez merkezde olan insanlar misali, yakından daha da güçlüydü.

O yumuşak, hafif çatlak ses, "Geç olsa da iyi oldu gelmeniz," dedi. "Her türlü desteğe ihtiyacımız var. Yalnız... hangi sinemanın yöneticiliğini yapıyorsunuz... çıkaramadım birden..."

"Alex'tekini," dedi Rath ve kimliğini gösterdi. "Herr Oppenberg'le konuşmam gerek; özel," diye ekledi karşısındakinin soru soran bakışlarını görünce.

"Buyrun oturun şöyle o zaman," dedi genç adam ve ikinci sıradaki bir sandalyeyi gösterdi. "Size içecek bir şey söyleyeyim mi?"

"Bir bira alırım," dedi.

Rath oturdu. Garsonun getirdiği birayı gözleri parlayarak aldı ve konuşmacıyı dinlemeye koyuldu.

Oppenberg sesli filmi savunuyordu tabii. Bunda şaşılacak bir taraf da yoktu; kendisi de sesli film yapıyordu sonuçta. Yeni, pahalı tekniğe geçmenin prodüksiyon için de hiç kolay bir şey olmadığını söylüyordu. Ama yapacak bir şey yoktu. Treni kaçıran sittin sene istasyonda beklerdi. Ancak Oppenberg dinleyicilerin söylenenlerden rahatsızlık duyduğunu hissettiği an ustaca çark etti. "Montana Film tabii ki bundan sonra da ünümüzü borçlu olduğumuz kaliteli sessiz filmler yapacak. Ve bu filmler sizin salonlarınızda gösterilecek." Oppenberg, sesli filmle sessiz film arasında bir rekabet görmediğini söyledi. "Sanatın her biçiminin meşruiyeti vardır; ve her biri kendi seyircisini de bulur, binasını da." Oradan sesli filmin bazı teknik ayrıntılarına, lisans hakkı gibi konulara geçti. Rath ipin ucunu kaçırmıştı artık; bir şey anlamıyordu. "Hepimizin bildiği gibi," diye devam etti Oppenberg, "iğne tekniği mi, ışık tekniği mi sorusu, sadece teknik değil, patent haklarıyla da ilgili bir soru. Patent, lisans, piyasaya hâkimiyet, monopol derken bizim sırtımızdan, yani filmciler, sinema sahipleri ve dinleyicilerin sırtından kıyasıya bir mücadele yürütülüyor." Oppenberg bir yudum su içerek sözlerinin yarattığı etkiyi ölçmek istedi. "Baylar, sizin asıl moralinizi bozan unsur," diye devam etti, "hangi tekniğe yatırım ya-

pılması konusunda emin olamamanız. Bana inanın: Huzursuzluğunuzu anlamakla kalmıyorum, sizin bu huzursuzluğunuzu paylaşıyorum da. Sinemanıza Western Electric tekniğini kurdurduğunuzda, tabii çok haklı olarak neden yerli film gösteremeyeceğinizi soruyorsunuz. Ya da diyelim Klangfilm marka bir alet aldınız; bu sefer de Amerikan filmlerinden vazgeçmek durumunda kalıyorsunuz. Ya sesli film sanki yeteri kadar masraflı bir şey değilmiş gibi ödediğiniz o yüksek lisans ücretlerine ne demeli? Çok açık söyleyeyim: hiç iç açıcı bir durum değil bu. Bu yalnız sinema sahipleri ya da benim gibi yapımcılar için geçerli değil; eğlensinler diye uğraştığımız ve eğlensinler diye gecemizi gündüzümüze kattığımız insanlar, yani seyirciler için de iç açıcı bir durum değil bu, hatta kabul edilemeyecek bir durum!"

Daha önce de duyulan tek tük yuh seslerine karşın sinema sahiplerinin çoğu, çekingence de olsa, alkışladı. Oppenberg olayı iyi kıvırmıştı. Kısaca teşekkür ederek sahneden indi. Gözü Rath'a iliştiğinde yüzünde şaşkınlıktan ziyade sevinç ifadesi belirdi; kaçmaya kalkmak bir tarafa, aksine hemen Rath'ın masasına doğru yöneldi.

"Herr Rath! Bu ne sürpriz! Umarım iyi haberlerle geldiniz!"

Oppenberg'den önce konuşan adam yapımcının eline sarılarak, yaptığı konuşma için kendisine teşekkür etmeye kalkınca Rath hemen yanıt vermeye fırsat bulamadı.

"Rica ederim, sevgili Marquard," dedi Oppenberg. "Sinema sahibi de, yapımcısı da, toptan mağduruz."

Marquard, "Yalnız işe birazcık daha sanatsal açıdan yanaşırsınız diye ümit etmiştim. Bir filmci olarak sizin de gönül yaranız olmalı bu, öyle değil mi?"

Adamın sesi gerçekten çok etkileyiciydi; hoşnutsuzluğunu bile ifade ederken yumuşak ve huzur vericiydi.

"Bakın..." Oppenberg'in ne diyeceğini bilmez bir hali vardı. "Herkes istediği gibi düşünebilir, Herr Marquard. Benim derdim, sesli film gibi tüm branşı derinden sarsan bir olguyla hep birlikte başa çıkabilmek. Kopya işletmeniz, dağıtım firmanız var; konunun sizi de yakından ilgilendirmesi gerekiyor dostum. Her şeyi Ufa'ya bırakamayız."

"Benim için sanat hep ön sırada geldi. Sinema işletmemin nedeni de o. Ama sizin bizlere film sunabilme diye bir ayrıcalığınız var. O konuda da bende yetenek yok."

"Şimdiye kadar bildiğimiz film sanatı kuşkusuz çok iyi ürünler çıkardı; şundan da eminim, sesli film de başlı başına bir sanat biçimi haline gelecek," dedi Oppenberg. "Bunun için çaba sarf edelim."

"Umarım bizlere bundan sonra da iyi fimler kazandırmaya devam edersiniz."

"Bu benim seyirciye borcum, Herr Marquard." Oppenberg Rath'ı gösterdi. "Bize müsaade lütfen. Herr Rath buraya sırf benimle konuşmak için gelmiş."

"Rath mı?" Marquard kaşlarını havaya kaldırdı. "Betty Winter'in ölümü ile ilgili soruşturmayı siz sürdürmüyor musunuz?"

Rath tasdik anlamında başını salladı.

"Kaza dediğiniz cinayet de olabilirmiş gibi bir şey yazıyor gazeteler. Bir ipucu elde edebildiniz mi?"

Rath başını iki yana salladı. "Soruşturmanın daha ilk aşamasındayız."

"Marquard, bize müsaade edecek misiniz?" dedi Oppenberg. Bu arada Rath'ı kenara çekerek vestiyerlerin oraya götürdü. Anlaşıldığı kadarıyla konunun üçüncü bir kişinin yanında konuşulmasından rahatsızlık duyuyordu.

Paltosunu beklerken, "Buralara kadar geldiğinize göre, mutlaka yeni haberler var," dedi.

"Hangi açıdan bakıldığına bağlı; benim için yeni ama sizin için değil."

Oppenberg Rath'ın sözleri üzerine düşünüyor gibiydi ki, vestiyerdeki kızın yakası kürklü ağır paltosunu ve deri eldivenlerini uzatmasıyla dalgınlığından sıyrıldı.

Paltosunu giyerken, "Esplanade'ye gidelim," dedi, "orada daha rahat konuşuruz."

Rath'ın o kadar beklemeye niyeti yoktu.

"Krempin'le konuştum," dedi, Potsdamer Strasse'de karşıdan karşıya geçerken.

"Buldunuz mu onu?"

"Ben değil, o beni buldu." Oppenberg'e baktı; adamın içinden geçenler yüzünden okunmuyordu. "Telefon etti bana."

"Neredeymiş?" diye sordu Oppenberg.

"Bilmiyorum. Tek bildiğim, artık sizin evinizde olmadığı."

"Efendim?"

"Guerickestrasse'deki boş daireyi diyorum, size ait olan. Bilmemezlikten gelmeyin şimdi lütfen."

"Size yemin ediyorum ki, haberim yok bir şeyden, Herr Rath. O sokakta benim bir sürü dairem var. Felix'in oturduğu daire de bana ait."

"Yapmayın. O sizin talimatınızla projektörü manipüle etti, siz de ona saklanacak yer ayarladınız."

"Gerçekten haberim yok, inanın."

"Herr Oppenberg, siz bana bir kere daha yalan söylediniz, size nasıl inanayım? Size güvenebileceğimi bilemeden sizinle çalışamam."

Rath sesini yükseltmişti, insanlar dönüp bakmaya başlamıştı.

"Önce bir sakin olun," dedi Oppenberg. "Yetişkin iki insan gibi konuşalım. Bu da sokağın ortasında olmaz." Rath'ın koluna girerek onu Bellevuestrasse'ye soktu. "Gelin şöyle, az kaldı, birazdan oradayız. Önce bir şey içelim, sonra sakin kafayla konuşuruz."

Esplanade'nin otel barında boş bir köşeye geçip Manfred Oppenberg'in içeri girer girmez ısmarladığı şarabı beklemeye koyuldular. Yapımcıyı burada galiba herkes tanıyordu.

"Evet," dedi Oppenberg. Az önceki halinden daha dingin gibiydi şimdi. "Anlatın bakayım, Krempin ne diyor ve siz bu kadar neye kızıyorsunuz?"

"Yalan söylemenize kızıyorum! Adamınızı bal gibi sabotaj amacıyla Bellmann'ın yanına soktunuz. Çekimler geciksin istediniz."

"Çekimleri geciktirmeye sabotaj denmez ki."

"Elli kiloluk projektörü pahalı bir sesli film kamerasının üstüne atmaya sizce ne denebilir?"

Oppenberg donup kalmıştı. "Öyle bir şey mi planlamış?"

"Bir şey bilmiyor gibi yapmayın. Sizin nasıl bundan haberiniz olmaz? Krempin sizin talimatınızla Bellmann'ın yanına girdi."

"İyi de, emin olun bu planlardan haberim yok. Felix istediği-

ni yapmakta özgürdü. Çekimleri geciktirecekti, doğru. Ama bunu nasıl yapardı, o ona kalmıştı." Oppenberg başını iki yana salladı. "Her şeyi denedi Felix, Winter'e bile yanaştı ama..."

"Bütün bunlar sökmeyince o kamera işini düşündü, öyle mi? Ve size de bir şey demedi..."

"Zaten elimizden bir şey gelmezdi artık, çok geçti. Bellmann sanki olayın kokusunu almış gibi birden her şeyi değiştirdi. Victor Meisner'le çektiği macera filmini bırakıp şu kış melodramına başladı."

"Beklemiyor muydunuz böyle bir şey?"

"Önce bizim filmimizin sinemalara gelmesi gerekiyordu, işin püf noktası da bu aslında. *Şimşek Çaktı* yeni türden bir film, ilahi bir aşk komedisi; *ilahi* derken, kelimenin tam anlamıyla öyle. Kitabı bir yıl önce almıştım. Sonbaharda da sesli film için senaryolaştırdım. Bellmann işte bunu duydu herhalde; birtakım entrikalarla benden çabuk davranmaya çalışıyor. Üstüne bir de Vivian'ın kaybolması... Fıttırmamak elde değil."

"Ama siz fıttırdınız maalesef ve bir oyuncunun canına kıymayı bile göze aldınız. Sizi uyarmıştım biliyorsunuz: Adınız bir cinayete karışacak olursa dostluk filan tanımam. Bu dostlukla ilgili birtakım hassas ayrıntıları kamuoyuna açıklasanız bile bir şey değişmez."

"Fantezinize kapıldınız gidiyorsunuz. Felix ne planlamıştı bilmiyorum ama, adam öldürmeyi kesinlikle planlamamıştı."

"Ölüme sebebiyet verme diyelim buna."

"Gazetede yazanlara bakılırsa bu dediğinizi Victor Meisner yapmış sanki."

"Her şeyi birbirine karıştırmayın! Projektör hikâyesi olmasaydı, ardından olanlar da olmayacaktı. Ve alet manipüle edilmiş, orası kesin."

"Bu imkânsız." Oppenberg başını iki yana salladı. "Öyle şey yapmaz o."

"Anlayamadım."

"Felix kimsenin hayatıyla oynamaz. O projektöre nasıl ustaca bir müdahalede bulundu bilemem ama, inanın, icraat mükemmeldi."

"Evet, fazla mükemmeldi de, Betty Winter o yüzden morgda yatıyor şimdi."

"Neden orada yattığını bilmiyorum." Oppenberg omuz silkti. "Bunu siz bulacaksınız, sizin vakanız."

Garson kırmızı şarabı getirdi ve kadehleri doldurdu.

Oppenberg kadehini kaldırdı. "İnanın, size elimden geldiğince destek olacağım."

Garsonun masadan ayrılmasını bekleyen Rath "Bana bir kere yalan söylediniz; size neden inanayım şimdi?"

"Ben size yalan söylemedim. Gerçeği olduğu gibi anlatmamış olabilirim, o başka."

"Bana neden Guerickestrasse'de evleriniz olduğunu söylemediniz?"

"Önemli olacağını düşünmedim de ondan."

"Peki ya boş apartman? Krempin'in orada saklanması akla yatkın gelmiyor mu?"

"Evini gözetleyen polisin gözünün önünde mi? Akla yatkınlık değil de, canına susamışlık derim ben buna."

"Öyle olsun." Rath çark etti. Oppenberg belki de haklıydı. "Her neyse, bana bundan sonra önemli olmadığını düşündüğünüz şeyleri de anlatın, yoksa beraber çalışamayız. Bana oyun oynayabileceğinizi de sanmayın."

Oppenberg onu yatıştırmak ister gibi ellerini kaldırdı. "Bakın dostum, yanlış bir izlenim ortaya çıktıysa özür dilerim. Vakayı çözmeniz için elimden gelen her şeyi yapacağım. Ama bir şartla: Anlaşmaya siz de uyarsanız. Vivian'ın akıbetiyle ilgili bir ipucu elde edebildiniz mi?"

Rath, Oppenberg'in böyle pervasızca gündem değiştirmesi karşısında hayrete düşmüştü.

"Bir anlaşmadan söz edeceksek: ben kendi payıma düşeni yaptım, sizi bilmem."

Oppenberg başını salladı ve elini iç cebine soktu. "Haklısınız." Rath'ın önüne beş tane yirmilik koydu. "Bunu avans olarak kabul edin."

Rath banknotlara baktı. Paraya ihtiyacı yok değildi. Araba pahalıya patlamıştı. Yaz sonuna doğru posta kutusunda bulduğu zarfın

içindeki paranın büyük bir miktarı arabaya gitmişti. Ancak parayla her şeyi çözeceğini sanan Oppenberg'in tavrı da itici geliyordu şimdi. Parayı Oppenberg'in önüne itti. "Arkadaş değil miydik biz, yanılıyor muyum?" dedi.

Oppenberg omuz silkerek parayı tekrar cebine koydu. "Siz bilirsiniz," dedi. "Anlatın peki, ne duydunuz?"

"Vivian'ın son taksi yolculuğu örneğin," dedi Rath. "Evden çıktıktan sonra olup bitenler."

"Yola çıktığı gün yani."

"Mesele bu işte: dağa varmamış ki hiç. Bavullarını taksiye koymuş ama istasyona gitmemiş."

Rath böyle anlatırken, birden taksi şoförü Ziehlke'ye Vivian Franck'ın bavulları ne oldu diye sormadığını fark etti; kadını sokağın başında bekleyen birisi vardı bilgisine o kadar takmıştı ki kafasını.

"Nereye gitmiş o zaman?" diye sordu Oppenberg.

"Wilmersdorf, Hohenzollerndamm. Size bir şey çağrıştırıyor mu bu? Orada oturan bir tanıdığı var mı Vivian'ın?"

Oppenberg omuz silkti. "O semtte mi? Bilmem."

"Birisi gelip almış onu. Bana Vivian'ın tanıdıklarının fotoğraflarını verirseniz, Ziehlke'yi tekrar ziyaret ederim; şoför tanır belki adamı."

"Sorun değil."

"Oldu. Arayacağım sizi."

Rath bardağındaki şarabı bitirmeden masadan kalktı.

3 Mart 1930

Pazartesi

17

Kötü ruhlar kaybolmuştu.

Ancak bu nasıl ve ne zaman olmuştu, onu bilemiyordu. Nasıl beklenmedik bir biçimde rüyalarına girdilerse, aynı şekilde de gitmişlerdi.

İyi uyumuştu ama yine de zamansız uyanmıştı; komodinin üstündeki saat her an çalabilirdi. Rath saati kapatıp kalktı. Saat altı buçukta önünde bir fincan kahve, mutfak masasında oturmuş düşünüyordu. Oturma odasından hafiften Duke Ellington'un piyano tınıları geliyordu. Rath defterini önüne açmış, gün boyu halletmesi gereken işleri not ediyordu. Bugün defterin dolması lazımdı. Karnaval arifesiydi çünkü.

Berlin'de geçireceği ilk karnaval pazartesisiydi bu; neyse ki yeteri kadar meşguldü. Bir kahve daha içip bir de sigara tüttürdükten sonra evden çıktı. Schöneberg'e giderken yolda Yorckstrasse'de benzin aldı. Saat yedi buçukta Cheruskestrasse'deydi; bu kadar erken bir saatte zili çalmanın doğru olup olmayacağını düşünmüştü ama kaygısının yersiz olduğu ortaya çıktı: annenin dışında herkes evden çıkmıştı.

"Bir dahaki sefere biraz daha erken kalkın," dedi kadın. "Benim Friedhelm bu saatte çıkmış oluyor."

Rath kartvizitini verip, kocasının mutlaka telefon etmesini söyledi. "Bu numarayı arasın lütfen," dedi ve karta ev numarasını yazdı. "Saat on sekizden sonra ararsa iyi olur."

Kadın harf ve rakamlara hiyeroglife bakar gibi baktı. "Bizimkinin telefona verecek parası var mı bakalım? Aşağıdaki berber yirmi Fenik alıyor, şu üçkâğıtçı Blum."

Rath cebindeki bozuk paraları çıkarıp bulduğu elli Fenik'i uzatılan ele koydu. "Her ihtimale karşı; yanlış bir numara filan düşer," dedi. "Kocanıza tembih edeceğinizden emin olabilirim, değil mi? Önemli çünkü."

"Siz merak etmeyin, Komiserim."

Kadın kapıyı kapattı. Rath, içi neyse dışı da o, diye geçirdi içinden.

Şu anda elinde zaten taksi şoförüne gösterebileceği bir fotoğraf yoktu ama bavul olayı aklına takılmıştı. Şoför bagajı bir yere götürmüş olmalıydı; Vivian Franck Hohenzollerndamm'da arabadan indiğinde Ziehlke iki ağır bavulu kaldırıma bırakıp yoluna devam etmemişti herhalde.

Rath Marienfelde'ye biraz erken varmıştı; Krempin'in sözünü ettiği tel parçasını kimse görmeden rahat rahat arayabileceğini düşünmüştü ama bu pek mümkün görünmüyordu. Bir önceki gelişinde polis vardı; bu defa ise kapıyı tıpkı Babelsberg'deki gibi üniformasız bir özel güvenlik görevlisi tutmuştu. Ancak bu diğerinden daha nazikti. Hiçbir şey demeden başparmağını dudağına götürüp kapının üstündeki kırmızı ışığa işaret etti. Rath başını sallayıp sessiz bekledi. Ses yalıtımının burada çok mükemmel olmadığını biliyordu. Ama bu sefer polis kimliğini göstermiş, kapıdaki de onayını vermişti. Rath adama bir Overstolz ikram etti, birlikte konuşmadan sigaralarını içtiler.

Kırmızı ışık söndüğünde daha sigaraları bitmemişti. O dakikaya kadar ses çıkarmayan adam birden konuşmaya başlayınca Rath irkildi.

"Buyrun, girebilirsiniz," dedi. "Elindekinizi söndürün ama. Yangın tehlikesi var."

Rath sigarasından bir nefes daha çekip izmariti beton zeminde ezdi ve içeri girdi.

Manzara tüyler ürperticiydi. Şömine odasındaki set kurulmuştu; o ağır projektörün düştüğü yerde parke bile yamanmıştı. Her şey eskisi gibi yerli yerindeydi.

Ancak Rath'ı en çok şaşırtan, şöminenin yanında ayakta konuşan iki kişiydi. Erkeğin üstündeki kostüm, Victor Meisner'in üç gün önce üstünde olan kostümdü; kadının giydiği yeşil elbise ise, Betty Winter öldüğünde üstünde olan elbisenin aynısıydı.

Rath onlara doğru yaklaşınca, kulağına yabancı bir dilde sesler geldi. İyice kulak kabarttı; oyuncular İngilizce konuşuyordu.

"Bu ne sürpriz! Polislerin bu saatte ayaklanıp yollara düştüklerinden haberim yoktu."

Rath dönüp sesin geldiği tarafa baktı. Heinrich Bellmann projektörlerin bulunduğu karanlık yerden çıkmıştı. Yapımcı Rath'ın elini sıktı. "Yeni bir haber var mı?" dedi. "Tahminlerim doğru çıktı mı? Olayda Oppenberg'in parmağı var, değil mi?"

"Siz Vivian Franck'ı tanıyor musunuz?"

"Şu Oppenberg'in yanındaki sürtük mü? Ne alaka?"

"Tanıyorsunuz yani. Peki şu anda nerede olduğundan haberiniz var mı?"

"Oppenberg neler anlattı size? Üçüncü sınıf oyuncularını ayarttığımı filan iddia etmiyor, değil mi? Franck gibi bir fettanla işim olmaz benim."

"*Soysuz* bayağı başarılı olmuştu ama..."

"Bütün film yarı çıplak dolaşırsa olur tabii. Çok ucuz, çok! Betty'nin böyle şeylere ihtiyacı yoktu. Benim oyuncularımdan hiçbiri yapmaz bunu. Oppenberg kızları elinden kaçırıyorsa, onları en son arayacağı yer burasıdır herhalde."

Rath başını salladı. Bellmann gerçekten de Vivian Franck'ın akıbetinden haberi varmış gibi bir izlenim uyandırmıyordu. Konuyu değiştirebilirdi. "Ben aslında buraya başka bir nedenden geldim," dedi. "Herr Lüdenbach'la tekrar konuşmak istiyorum; projektörün asılı olduğu yere bir daha çıkmam gerekiyor."

"Köprüye mi çıkacaksınız? Çekim sırasında olmaz."

"Olur. Kısa bir araya karşı çıkmazsınız herhalde."

"Ne kadar? Biliyorsunuz..."

"...Vakit nakittir" diye tamamladı Rath cümleyi. "Bu benim için de geçerli. Hemen başlayalım bence. Nerede başışıkçınız?"

Bellmann protestodan vazgeçip, sesçiyle sohbete dalmış olan Dressler'i çağırdı yanına.

Yönetmene, "Çekime bir süre ara veriyoruz," dedi. "Komiser Lüdenbach'la beraber tekrar köprüye çıkmak istiyor."

Dressler karşı çıkmak istedi ama Rath'ın yüz ifadesini görünce susmayı tercih etti; projektörlerin orada karanlıkta kayboldu. Şöminenin yanındaki pozisyonlarını terk eden oyuncular da merakla yanlarına yaklaştı.

Adam, "What's going on?" diye sordu.

Bellmann, "Short break" dedi ve Rath'ı gösterdi, "because of the Prussian police." İngilizcesinde ağır bir Alman aksanı vardı. Rath'ın soran gözlerle baktığını görünce "*Thunder of Love*'ın baş oyuncusu," dedi.

"Nice to meet you" diyen Wilkins komiserin elini yalapşap sıkıp kulise geçti. Rath, oyuncunun bu sürpriz arayı kokain seviyesini biraz daha yükseltmek için fırsat bileceğinden emindi.

Rath, kendisine elini uzatan kadın oyuncuya başka bir dünyadan gelmiş bir yaratık gibi baktı; eğer Betty Winter'in ikiz kardeşi değilse, ölen oyuncuyla benzerliği ürkütücü boyutlardaydı. Bu, biraz daha gençti, o kadar. Biraz daha güzeldi de. Rath tam bütün İngilizcesini toplayıp ona bir şey söylemek üzereyken kadın aksansız bir Almancayla konuşmaya girdi.

"Eva Kröger," diye kendini tanıttıktan sonra Rath'ın daha da afalladığını görünce güldü ve "ben iki dilli büyüdüm," dedi. "Babam Hamburglu bir tüccar, annem Boston'dan varyete sanatçısı."

Bellmann, "Eva uluslararası bir star olma yolunda; ancak bu isimle bu iş olmaz," dedi. "Sosyetik bir isim arıyoruz kendisine. *Thunder of Love* ilk büyük filmi."

"Siz İngilizce film de mi yapıyorsunuz?"

"*Thunder of Love, Aşk Fırtınası*'nın İngilizce versiyonu," diye açıkladı Bellmann. Yüz ifadesinden Rath'ın bu açıklamadan tatmin olmadığını görünce omuz silkip devam etti: "Sesli filmdeki gelişmelere uluslararası çapta ayak uydurmak istiyorsanız, bir filmin

bir sürü dilde versiyonu olması gerekiyor. En azından bir tanesi muhakkak İngilizce olmalı, hem Amerikan hem de İngiliz piyasası için. Yani bir taşla iki kuş vuruyorsunuz; besili kuşlar hem de. Bilmem anlatabiliyor muyum."

Kadın oyuncu, arkadaşının peşinden kulise gitmek üzere arkasını dönmüştü. Arkadan gerçekten de Betty Winter'den farkı yoktu.

Bellmann Rath'ın kafasından geçenleri okur gibi, "Eva'yı Betty'nin dublörü olarak almıştık. Ama *Aşk Fırtınası*'nı tamamlayabilmemiz için..."

"...bunu Betty Winter'e borçlusunuz sonuçta." Bellmann Rath'ın sesindeki ince alayı fark ettiyse de çok ustaca duymazlıktan gelmişti. Yapımcı tasdik anlamında başını salladı.

"Hafta sonu aralıksız çalışarak çekim planını aksatmadık. Bugün öğleden sonra deküpaja başlıyoruz. Vakit az; dağıtım şirketi film sinemalarda öngörülen tarihten önce başlayacak diye bir haber uçurdu. Sinemalar yarışta filmi kapmak için." İç geçirdi. "Betty bunları görebilseydi keşke."

Rath içinden, Betty'nin korkunç ölümü, özellikle de akabinde Bellmann kendisi tarafından bizzat sahnelenen o basın curcunası olmasaydı, talep bu kadar aşırı olmazdı tabii diye geçirdi; ama bunu kendisine sakladı. O'nun yerine "Eva Kröger sayesinde bir taşla üç kuş vuruyorsunuz," dedi.

"Yani?"

"Eva Kröger Betty Winter'in dublörüyse, orijinalleri bundan sonra kendisiyle çekersiniz. Üstüne de İngilizce versiyonları."

"Öyle olacak zaten," dedi Bellmann biraz bozulmuş gibi. "Çok dilli olmak Eva'nın birçok özelliğinden bir tanesi."

"Yeni başladığı için duayen oyuncu Winter'den daha da az para alıyordur. İşinizi biliyorsunuz yani."

Rath'ın son söyledikleri üzerine yüzü hiddetle kızaran Bellmann, "Bu küstah laflarınızla ne elde etmek istiyorsunuz bilmiyorum Komiser Bey," dedi. Sesi basıktı; öfkesi taşmasın diye çaba sarf ediyordu sanki. "Ama bana herhangi bir konuda suçlama yapmak gibi bir amacınız varsa, dikkatli olun derim. Çok iyi avukatlarım var."

Rath'ın bundan kuşkusu yoktu. Omuz silkti ve masum bir tavır

takındı. "Kimsenin size bir suçlamada bulunduğu yok. Beni birtakım gerçeklikler ilgilendiriyor. Eğer oyuncunun ücreti konusunda yanılıyorsam, bana sözleşmeleri gösterirsiniz, olur biter."

"Benim şirketimde hafiyelik yapmadan önce Oppenberg'in şirketine bir göz atsanız iyi olur." Bellmann artık öfkesini gizlemiyordu. "O Yahudi göz göre göre sabotajcıları, katilleri sokuyor buraya, siz gelmiş bana cani muamelesi yapıyorsunuz."

"Siz de Yahudi olmayı canilik olarak görenlerden misiniz?"

"Konuyu saptırmayın! Beni, yani mağduru teşhir edip asıl suçlulara dokunmuyorsunuz. Konumuz bu. Sizin de şefleriniz var, Herr Rath. Ben buna izin vermem. Size sınırınızı göstermek gerek."

"Ben sınırları hep zorlarım. Hatta bazen aşarım da."

Rath gözlerini Bellmann'ın gözlerine dikti. Onu kızdırarak konuşturmayı beceriyor gibiydi. Ama içeri birisinin girmesiyle hevesi kursağında kaldı.

"Benimle konuşmak istemişsiniz, Komiserim."

Başışıkçı Lüdenbach yerden bitmiş gibi yanında durmuş, yüzünde şaşkın bir ifadeyle, her an saldırmaya hazır bir dövüş köpeği gibi Komiser'e ateş püsküren şefine bakıyordu. Bellmann tekrar kendini kontrol altına alabilmek için kafasının bir yerinde bir düğmeye basmıştı sanki.

"Peki Komiser Bey, size yarım saat müsaade," dedi. "Eğer sizin yüzünüzden çekimlere daha uzun bir süre ara vermek zorunda kalırsak, şeflerinizi arar, yetkinizi aşıp aşmadığınızı sorarım. Zaten hâlâ burada ne aradığınızı da bilmiyorum."

Rath, "Siz onu bana bırakın, Herr Bellmann," dedi ve kibarca gülümsedi. "Ayrıca çok teşekkür ederim zorluk çıkarmadığınız için. Şimdi bize izin verirseniz, Herr Lüdenbach'la yalnız konuşmak istiyorum."

Rath ufak tefek bir adam olan başışıkçıyı omuzundan tutarak dışarı çıkardı. Bellmann bir süre içerlemiş bir biçimde arkalarından baktıktan sonra hışımla o da çıktı. Büyük ihtimal avukatını arayacaktı.

Rath, "Bakıyorum projektörü tekrar eski haline getirmişsiniz," dedi. "Tamir ederken gözünüze çarpan bir şey oldu mu?"

Işıkçı omuzlarını kaldırdı. "Ne gibi?"

"Vida şaftının dışında eksik bir şey var mıydı? Veya herhangi bir parçayı olması gereken yerde değil de başka bir yerde buldunuz mu? Bir demir ya da tel parçası, ya da ne bileyim, şüpheli bir şey işte?"

"Tel mi?"

"Evet?"

"Direkt projektörde değil ama köprüde asılıydı öyle bir şey. İncecik, gözle görünemeyecek kadar ince bir tel. Arkadaşlar dün efekt manivelasını kontrol ederken çıktı ortaya. O telin işlevi aslında gök gürültüsü makinesini harekete geçirmek. Ama nasılsa kopmuş, sonra da bir yere takılıp gerilim etkisi altında köprüye fırlamış herhalde. Başka türlü oraya nasıl gelir, bilmiyorum."

Rath dikkatle dinliyordu.

"O manivelayı gösterir misiniz bana? Tele de bir bakayım."

"Sizin demek istediğiniz..." Lüdenbach başını iki yana salladı. "Yok yok, o imkânsız. Tel lambaya büyük bir hızla isabet etmiş olsa bile yine de askı mekanizmasını parçalamaya gücü yetmez. Asla!"

"Siz bana bir gösterin." Rath sinirden dişlerini sıkıyordu. Bu adam yine sabrını taşırmak üzereydi. "Lütfen."

Lüdenbach arkasını döndü; Rath da peşinden gitti. Allah'tan bu sefer yükseğe çıkmaları gerekmiyordu. Işıkçı ona duvardaki büyük manivelayı gösterdi. Alet demiryolu makaslarını ya da işaretlerini değiştirmeye yarayan o devasa kolların aynısıydı.

Lüdenbach, "Max, buraya gelir misin?" diyerek kulisin oradan birisine seslendi. İri kıyım bir adam geldi. Üstünde aynı Lüdenbach'ınki gibi bir önlük vardı ama adam bu haliyle daha çok kasabı andırıyordu.

Rath, adam "İyi günler," deyince annesinin kızınca ya da içince kaydığı (iki durumla da kırk yılda bir karşılaşılırdı) Duisburg şivesini duyar gibi oldu.

"Dün sabah köprüde o tel parçasını sen buldun. Komiser merak ediyor da. Her şeyi göster kendisine. Ben işimin başına dönüyorum."

Lüdenbach'ın Max dediği adam başını salladı; ışıkçı kaybolunca Rath'a elini uzattı ve "Krieg"* dedi.

(*) Almanca'da "savaş".

"Nasıl?"

"İsmim yani, Max Krieg."

"Tamam, Herr Krieg." Rath duvardaki konstrüksiyona işaret etti. "Önce bana şu kolu açıklayın isterseniz," dedi. "Tel bu mu?"

"Buna ince tel halat demek daha yerinde olur." Krieg, kolun bağlı olduğu halatlı palangaya işaret etti; küçük halka ve rayların yardımıyla hareket eden palanga, stüdyoda yukarılarda bir yerde kayboluyordu. Rath, yukarı baktığında çelik iskele ve ağır kumaş parçalarından oluşan o bildik labirentten başka bir şey görememişti.

Krieg, "Bununla gök gürültüsü makinesini harekete geçiriyoruz," dedi. "*Aşk Fırtınası*'nı çekerken sık sık ihtiyaç oluyor. Sıradan bir tiyatro gök gürültüsü bu; tahta lamaların üstünde takır tukur yuvarlanan demir topçuklar işte. Ama filmi seyreden onu hakiki gök gürültüsünden ayıramaz."

"Ben hep o sesler sonradan alınıyor zannederdim."

"Sonradan kaydetmek hep para ve vakit. Bellmann tiyatrodan geldiği için doğrudan kaydedilebilecek her şeyi doğrudan kaydetmekte diretiyor. Gök gürültüsü gene bir derece kolay; mermi sesi daha zor örneğin, bazen mikrofonlar çatırdıyor."

"Şu gök gürültüsü makinesini bir gösterin bana."

Sahne teknisyeni Rath'ı birkaç holden geçirerek kulisin arkasında on metre uzunluğunda, neredeyse projektörlerin bulunduğu iskelelerin yüksekliğine erişen büyük bir tahta kutuya götürdü. Kutunun önünde iki mikrofon vardı.

"Nasıl ama?" dedi Krieg. "Bir elli yılı var. Bellmann'ın eski tiyatrosundan. Transportu ve buraya kurması bayağı mesele olmuştu."

Rath takdir edercesine başını salladı.

"Nasıl çalışıyor bu heyula?"

"Gayet basit." Krieg tahta kutunun tepesinde bir yere işaret etti. "Orada demir topçuklar var. Onlar patır patır aşağı dökülürken gök gürültüsü oluyor işte."

"Bu arkadaki kolu indiriyorsunuz, değil mi?"

"Evet."

"Manivela neden makinenin yanında değil de başka yerde?"

"Gök gürültüsü yapacaksam, sahneyi görmem gerek. Zamanlama çok önemli, saniye şaşmamalı; özellikle bu senaryoda."

"Neden?"

"Gök gürültüsü bu sefer belirleyici bir rol oynuyor. Erkek başoyuncunun rolü... nasıl desem... adam sanki biraz kaçık."

"Bir polis olarak bazen benim de ne kaçıklıklarla karşı karşıya kaldığımı bir bilseniz..."

"Senaryoyla benim ilgim yok zaten de. Hikâye şöyle: Kont Thorwald gerçekte Thor, yani gök gürültüsü tanrısı; bir kadına âşık oluyor ve bugünün Berlin'inde insanların arasına karışıyor. Bu da tabii bir sürü hadiseye yol açıyor. Her neyse; Kont, yani Thor, kadına ne zaman hislerini gösterse –diyelim kadınla ilk kez konuştu, ilk kez gözlerinin içine baktı, kadına tokat attı vesaire– gök gürlüyor. Seyirci her seferinde gülecek. En nihayet öpüştükleri son sahnede herkes gene gök gürültüsü beklerken, hiç ses çıkmıyor. Çünkü Thor kadın için fani oluyor."

"Gerçekten hikâye biraz çılgınmış."

"Romantik komedi. Bir tutam da transandantalizm. Bellmann yeni dalganın bu olduğunu söylüyor. O yüzden de *Aşk Fırtınası*'nın bir an önce sinemalara gelmesini istiyor. Yani Montana Zeus hikâyesini çıkarmadan."

"*Şimşek Çarptı* mı? Zeus hikâyesi mi o?"

Krieg başıyla onayladı. "Kulağımıza gelen bu. Zaten senarist aynı. İki ayrı hikâye söz konusu ama ikisinde de temel fikir aynı. Bu kez erken gelen parsayı toplar lafı her zamankinden daha çok geçerli."

"Veya: Sona kalan dona kalır."

"Betty olayı olduğunda kendi kendime 'Tamam, her şey bitti. Kendine yeni bir iş ara,' demiştim. Ama Dressler eksik sahneleri Eva ile çekti; örnekleri henüz görmedim ama benzerlik dehşet verici. Eva Betty'nin sesini bile mükemmel taklit ediyor. Victor için bayağı zor olsa gerek ama sonuçta oyuncu; kendisini nasıl hissederse hissetsin, rolünü oynayacak."

"Meisner başladı mı çalışmaya?"

"Evet, dün."

"Bugün nerede?"

"Çekimler tamamlandı, şef ona bugün gelmene gerek yok dedi. Onun Şube'ye gelmesi gerekmiyor muydu? Öyle bir şey duymuştum."

Rath başıyla onayladı. Ne Bellmann ne de Oppenberg bu rekabet kavgasından söz etmişti. Ya Victor Meisner? Bugün sıra ondaydı. Film çekiyorsa, ifade de verirdi.

"Peki," dedi sahne teknisyenine. "Teli bulduğunuz yeri gösterin bana şimdi."

Tekrar yukarı çıktılar. Max Krieg, oldukça cılız birisi olan başışıkçıdan daha ağır olduğu için üzerine çıktıkları projektör iskeleleri sallandı. Sahne teknisyeni çömelip kafes ızgaralı bir yere işaret etti. "Ucu işte buraya takılmıştı; ancak emekleyince görülebiliyordu."

"Siz nasıl buldunuz peki?"

"Gayet basit: Dün Victor ve Eva ile çekimler sırasında efekt şalteri çalışmadı, dolayısıyla gök gürültüsü sesi duyulmadı. O an aklımıza aletin Betty'nin son sahnesinde de çalışmadığı geldi. Gök gürültüsü makinesine bakınca, telin yerinden çıktığını gördüm. Koldan itibaren takip edip buraya kadar geldim; demire asılı duruyordu."

Bulundukları yer, lambanın düştüğü yere çok yakındı.

"Tel nasıl gelmiş acaba buraya?"

Sahne teknisyeni omuz silkti. "Herhalde sıkıştı ve kopup yerinden fırladı. Gerilim altındaki tel koptu mu bayağı uzağa uçar. Küçük bir pimi de vardı, ona takılmış olmalı."

"Normalinde tel bu kafes ızgaradan geçmiyor yani, öyle mi?"

"Yok. Birkaç metre ileride, iskeleye paralel. Ama kumaşlardan görünmüyor. Gök gürültüsü makinesi orada."

Rath, çömeldikleri mazgalı inceledi. Aniden kafası bir şeye takılmış gibi, "Bu iskeledeki halkalar ne işe yarıyor?" diye sordu.

Rath eliyle kastettiği yeri gösterdi. Projektörlerin bulunduğu iskelenin dış tarafında halkalar vardı; efekt teli de duvarda böyle halkaların içinden geçip yukarı çıkıyordu.

Sahne teknisyeni şaşırmış gibiydi. "Hay aksi! İlk defa görüyorum gerçekten." Etrafı kolaçan edince biraz ileride bir yön çevirme makarası ilişti gözlerine. Halka dizisi, lambanın üç gün önce projektörün akümülatöründe yol açtığı delikten geçiyordu.

Rath, "Teknikten çok anlamam ama," dedi, "acaba şu ihtimal..."

"Ne demek istediğinizi biliyorum," dedi Krieg. "Evet. Projektör, gök gürültüsü sesinin çıkacağı an düşmüş."

"Manivelanın başında kim vardı?"

Teknisyen kalıbına uymayan bir mahcuplukla gözlerini yere indirdi.

"Korkarım ben vardım," dedi.

18

Rath tam Gräf'in numarasını çevirmek üzereydi ki, aklına onu sabah yüz üstü bıraktığı geldi.

"İyi ki aradın," dedi kriminal sekreter. "Bugün kâğıt kürek işlerinde yardım edecektin hani?"

"Özür dilerim, hiçbir şey planladığım şekilde yürümüyor, senin..."

"Gereon," diye çıkıştı Gräf, "Sen delirdin mi? Nerelerdesin? Burada yer yerinden oynuyor!"

Rath, Alex'teki atmosferi çok iyi tahmin edebiliyordu.

"Sabah aklıma bir fikir geldi," dedi, "O yüzden tekrar Marienfelde'ye, stüdyoya gittim."

"Ondan önce Şube'ye bir uğrayıp o fikirlerini bizimle paylaşmak aklına gelmedi tabii, değil mi? Böhm öfkesinden kuduruyor. Birazdan Winter vakasıyla ilgili bir toplantı var ve sen ortada yoksun. Soruşturma görevi senden alındı, Böhm üstlendi. Biz artık onun soruşturma ekibinin bir parçasıyız, o kadar. Hizaya gelinsin diye emir var, ama anlaşılan talimat sana daha ulaşmamış."

"Göz görmeyince gönül katlanırmış."

"Yatağını nasıl yaparsan öyle uyursun. Atasözlerini bırakalım istersen."

"Biz o kadar ilerlemiştik, şimdi Böhm her şeyi alıyor elimizden. Sence bu adil mi?"

"Benim için neyin adil olup neyin olmadığının önemi yok. Ben kriminal sekreterim, Böhm başkomiser. Sense yalnızca komisersin."

"Sağol. Hiyerarşiden haberim var."

"Haberin varsa ona göre davran."

"Peki bir kriminal sekreter bir kriminal komisere emir verirse bunun hiyerarşiyle ne ilgisi var?"

"Şakayı bırak, Gereon, durum ciddi. Kale'de fazla dostun yok, bu böyleyken bir de bir iş arkadaşını pataklamak ne işine yarayacak, bilmiyorum. Sadece bu olay yüzünden bile burada görünmen gerek."

"Olay büyüdü mü yoksa?"

"Sen ne zannettin?"

"Pataklama filan biraz abartı tabii. Birkaç tokat attım, hepsi bu. Brenner kendisi kaşındı."

"O götü senin kadar ben de sevmem. Ama vurmakla biraz ileri gitmişsin. Hem de bir sürü tanığın önünde. Ne söylentiler dolaşıyor, bir bilsen."

"Sözünü ettiğin söylentileri yayan Czerwinski mi yoksa? Halbuki ben dün kendisine ve Henning'e bir iyilik yaptım."

"Yok, şişko aslında hep koruyor seni. Üstelik Brenner'le sıkı fıkı olmasına rağmen."

"Kendisinden bir üst rütbede olan herkesle iyi olmaya çalışıyor. Bunlardan çok var."

"Dalga geçme adamla, onu bok gibi bir duruma soktun! Brenner'in eline neden böyle bir koz veriyorsun ki? Böhm'e yaranmak için bize karşı hep entrikalar çevirdi o göt. Senin nasıl zorba bir herif olduğunu her yerde anlatır şimdi."

Rath neden sorusuna ne yanıt vereceğini bilemedi. Ya da aklına Gräf'e verebileceği bir yanıt gelmedi.

"Gereon, bir an önce görünmen gerek burada, kaç kaç nereye kadar? İnsanlarda bıraktığın izlenim iyi değil."

"Kim kaçıyor? Soruşturma yürütüyorum ben."

"Sen hafiye değilsin. Burası bir devlet dairesi, adı Asayiş Şubesi. Hatırlatayım istersen. Her birimiz çarkın birer dişiyiz. Hep birlikte çalışıyoruz; en yüksek rütbe kimdeyse en fazla söz hakkına o sahip."

"Öyle mi?"

"Gereon, meseleyi bu kadar hafife alma lütfen. Hemen buraya gelmezsen, Böhm kafanı koparacak. Toplantı on dakika sonra başlıyor. Nerede diyeceğim senin için?"

"Çok basit, bilmiyorum diyeceksin. Ama kendisine Marienfeld'de bir kez daha LD'ye ihtiyaç olduğunu söyleyebilirsin.

"LD'yi harekete geçirirsem, Böhm de gider onlarla birlikte; bunun önüne geçemeyiz."

"Gitsin, ne olacak? Önemli olan, senin işin içinde olman; konuya vâkıfsın hiç olmazsa."

"Saat on birde Victor Meisner gelecek. Az önce aradı, randevuyu teyit etti. Daha doğrusu kaytaracaktı ama ben bırakmadım yakasını."

"Daha iki saat var. Onu bana bırak."

"Sen beni stüdyoda beklemeyecek miydin?"

"Şube'ye gelmemi *sen* istiyorsun..."

"Sanki *benden* kaçıyorsun gibi geliyor artık bana."

"Sen üstüne alınma."

Rath, kriminal sekretere projektörlerin bulunduğu iskelede bulduklarını anlattı. Krempin'in telefon ettiğini söylemedi.

Polisin stüdyoyu tekrar birkaç saat felce uğratacağını duyan Heinrich Bellmann'ın yüzü ekşidi.

"Korkmayın, halledersiniz," dedi Rath. "Eliniz çabuk. Ben zaten bir saatliğine kameramanınızı kaçıracağım."

Rath yirmi dakika sonra Harald Winkler ve Jo Dressler'le birlikte Tempelhof Kopya Şirketi'nin resepsiyonunda bekliyordu. Yönetmen de onlarla gelmişti; Bellmann ondan, çekimlerin geri kalan kısmına da bir göz atmasını istemişti. Kameraman da, yönetmen de Bellmann'ın keyifsiz tavırlarından bir süre uzak kalacakları için sevinmiş gibiydiler.

Tempelhof'a varana kadar yolda hiç konuşmamışlardı; üç adam şimdi de sus pus, beyaz önlüklü bir adamın Dressler'den aldığı notla gözden kaybolduğu kapıya bakıyordu. Hiçbirinin canı sohbet etmek istemiyordu; birazdan bir oyuncunun hayatının son dakikalarını seyredeceklerdi. Üçü de huzursuzdu. Rath ilk kez bir ölümü beyaz perdede izleyecekti. Hakiki sahnenin, filmlerdekinden daha az sansasyonel olacağından emindi.

Laborant nihayet kolunun altında on âdet film kutusuyla geldi. Winkler teneke kutulara şöyle bir göz gezdirip, bir tanesini çekip çıkardı. "Bu olmalı," dedi.

Dressler, "bir projeksiyon salonuna ihtiyacımız var," dedi.

Beyaz önlüklü adam, "Tabii, buyrun," dedi.

Az sonra küçük, tamamen karartılmış bir salondaydılar. Rath yönetmenin yanına oturmuş, dirseklikteki kül tablasını keşfedince de bir Overstolz yakmıştı. Neredeyse eskisi kadar içiyordu artık. Winkler makineyi kendisi kullanıyordu; tanık istemedikleri için kopya şirketinin elemanını dışarı çıkarmışlardı. Makinenin vızıldamaya başlamasıyla karanlıkta beliren ışık huzmesinde sigara dumanının süzülüşü görüldü. Film sarıldı; perdede bir çekim tahtası görüldü. Winkler görüntüyü netleştirdi. Çekim tahtası kayboldu; Rath, üzerindeki ipek elbiseyle Winter'i tanıdı. Kadın hızlı hızlı nefes alıyordu. Arka planda Victor Meisner görülüyordu; smokiniyle şömine rafına dayanmıştı. Ağzı oynuyordu ama bir şey duyulmuyordu.

Rath "Sesli film değil miydi bu?" dedi.

"Ses bandı başka ruloda" diye açıkladı Dressler. "Resim ve ses ayrı ayrı kaydedilip ayrı ayrı tab edilerek son deküpajda birleştiriliyor. İstiyorsanız Harry ikisini paralel çalıştırabilir."

Rath filmi önerilen şekilde görmek istedi. Kameraman, filmi çekim tahtasının kapatıldığı yere kadar geriye sardı. Üzerinde *Klangfilm* yazılı bir alete ikinci bir rulo taktı.

"Büyük oranda senkron olması gerek," diyerek film makinesini çalıştırdı.

"Sesini biraz daha aç," dedi Dressler.

Winkler bir düğmeyi çevirdi, bir cızırtı sesinden sonra, tekrar Dressler'in sesi duyuldu; ama bu seferki uzaklardan bir yerden gibi, hoparlörden geliyordu. "Eveeeet. Şimdi!"

Winter'in nefes alıp vermesi daha da hızlandı.

"Doğru mu duyuyorum?" diye şarladı kocasına.

Rath, karı koca arasındaki bu çok da ilginç olmayan ağız dalaşını izledi. Ancak Betty Winter'in son söylediği pek iyi duyulmuyordu, Rath anlamamıştı. Tam tokat atmak üzere kolunu kaldırmışken Dressler'in bağırması duyuldu. Tüm hareketler birden dondu, görüntü karardı ve perdede gene çekim tahtası görüldü.

Dressler, "bu ilk denemeydi" diye fısıldadı ve oturduğu yerde tedirgin bir tavırla sağa sola kımıldandı. "Şimdi gelmesi lazım."

Rath'ın izlediği aynı sahneydi ama Betty Winter bu sefer öfkesini daha ustaca gösteriyordu. O kadar inandırıcı oynuyordu ki, Rath, kadının o an gerçekten hiddetlendiğini düşündü.

Kızgın Betty, o ana kadar yüzünde bir tebessümle şöminenin yanında duran Victor Meisner'e doğru yürüdü; kamera kendisini takip ediyordu. Söyledikleri, sanki kendisi salonda yanlarındaymış gibi net duyuluyordu.

Tokat atmak için tekrar kolunu kaldırdı ve bu sefer vurdu. Gerçekten şamar sesi duyuldu. Tokat tam yerine isabet etmiş olmalıydı ki, Meisner'in başı bir an geriye kaydı. Aynı anda Rath çat diye bir ses duyar gibi oldu. Betty Winter gözlerini kapadı ve acıyla yüzünü buruşturdu. Derken gümbür diye bir ses geldi; Winter'in yüzündeki gölgeler çarpıldı ve koskoca siyah bir şey onu görüntüden çekip kopardı. Kulak tırmalayıcı tiz çığlıklar duyuldu; kamera aynı anda acıyla bağıran Betty'e yöneldi. Kadın yerde yatıyordu; projektör hâlâ ışıl ışıl yanarken kızgın cam ve çeliğin deri, saç ve ipeğe dokunduğu yerlerden dumanlar çıkıyordu. Çığlıklar atan kadının üzerine bir kova su boca edildiğinde cız diye bir ses çıktı ve görüntü birden karardı.

Rath, çekmeye devam ettik dedikleri bu muydu, diye düşündü ve film makinesinin başında hareketsiz duran kameramana döndü. Winkler aleti eskiden Haftanın Haberleri'ne kameramanlık ya da basın fotoğrafçılığı yapmış birisi gibi Winter'e doğru tutmuştu, yani bir çeşit röntgencilik içgüdüsüydü bu.

Rath Dressler'e baktı, sanki o da o an buna benzer şeyler düşünüyordu. Yönetmen eğri bir biçimde koltuğuna gömülmüş, dalgın önüne bakıyordu. Az önce izledikleri içini karartmışa benziyordu.

Winkler, film makinesinin vızıltısı ve hoparlörlerden gelen cızırtıdan başka hiçbir şeyin duyulmadığı sessizliği bozarak, "Gösteri burada biter," dedi. "Bir daha izlemek istiyor musunuz?"

Rath başıyla onayladı. "Bu sefer biraz daha yavaş oynatır mısınız, tokattan itibaren lütfen."

Kameraman, filmi Betty Winter'in şömineye gidişini izleyen kamera dönüşüne kadar geri sardı. Görüntü ve ses kaydını bu sefer daha yavaş çalıştırdı; kadın oyuncunun sesi tuhaf bir şekilde kalınlaşmış, hareketleri ağırlaşmıştı. Hani neredeyse komik gelecek-

ti her şey ama üçü de olayın ne yazık ki hiç de komik olmadığını biliyordu.

Ve tokat indi. Ancak daha Winter'in eli Meisner'e değmeden ve Meisner geriye kaçmadan Rath o metalik çatırtıyı, ardından bu yavaşlıkta kulağa sanki birisi çizmesini çamurun içinden çekiyormuş gibi gelen tokat sesini işitti. Betty Winter gözlerini kapadı.

"Gök gürültüsü sesini bekliyor," diye fısıldadı Dressler. "Kendisinden beklenenleri kusursuz yerine getirdi, ama gök gürültüsü sesi bir türlü gelmedi. Onun için kızgın bakıyor."

Rath onu, "Bakmıyor ki," diye düzeltti. "O yüzden de ne olup bittiğinin farkında değil."

Gösterimin temposundaki yavaşlığa rağmen, projektör perdede çabuk peydahlanmıştı; Rath Betty Winter'in projektörün kendisine isabet ettiği andaki yüz ifadesini gördü. Yüzü, daha gözünü bile açamadan kameranın görüş alanından kayboldu.

Kamera davranıp da onu yerde yattığı yerde çekene kadar biraz zaman geçiyordu. Betty Winter kalın, kulağa âdeta şeytani gelen bir sesle, çığlık çığlığa bağırıyordu. Tahammül etmesi zordu. Rath neredeyse kulaklarını kapatacaktı ki, Dressler'in de aynı şeyi yaptığını gördü.

Dressler, "Kapat şunu artık, Harry," diye kameramanı azarladı. "Dayanmak mümkün değil."

Diğeri omuz silkti. "Komiser görmek istedi."

"Tamam, tamam, kapatabilirsiniz," dedi Rath, "yeteri kadar gördüm. Ne yazık ki, Meisner'in ne yaptığını bilmiyoruz hiç. Acaba ilk tepkisi ne oldu, kovayı nasıl alıp getirdi?"

"Karşı açı çekimi rulosunun da olması lazım bir yerlerde," dedi Dressler. "Belki orada bir şeyler görünüyordur."

"Karşı açı mı?"

"Yani başka bir perspektiften yapılan çekim. Meisner'in diyaloğu. Daha farklı şeyler görebilirsiniz orada."

Winkler, "Hermann kamerayı ne kadar açık tuttu, bilmiyorum ama," diye araya girdi.

Rath "Eh, izleyelim o zaman," dedi.

Winkler ruloyu değiştirdi; az sonra aynı sahneyi bir kez daha ama başka bir perspektiften seyrettiler. Winkler bu defa ses kay-

dını açmadı. Victor Meisner dudaklarını oynatıyor ama sesi işitilmiyordu. Yüzü tam cepheden ve yakın çekim alınmıştı. Yanağında bir tokat patladı, Betty'nin şamarıydı bu. Perdede, Meisner'in ürküp bir geri adım attığı görüldü. Derken bir siyahlık oldu; oyuncunun yüzünde şaşkınlıkla karışık bir dehşet ifadesi belirdi. Önce öne doğru eğildi, sonra kayboldu. Bu kamera da çekmeye devam etmişti ama açısı değişmiyordu. Aradan bir dakika dahi geçmemiş, oyuncu tekrar görülmüştü; yüzündeki ciddi ifadeden ne yaptığını anlayabilmek güçtü. Ama Rath onun birazdan kovayı boca edeceğini biliyordu. Bir an parlak teneke kovanın bir parçası görüldü, bu film de karardı.

"Bunu da ağır çekim göstereyim mi?"

"Nasıl?"

Dressler, "Filmi yavaşlatarak göstermeye böyle diyoruz," diye açıklama getirdi.

Rath başıyla onayladı. "Ağır çekim lütfen," dedi.

Film tekrar başladı; Rath, Meisner'in yüz ifadesinden ve bakışlarından bir anlam çıkartmaya çalışıyordu. Karısının üzerine heyula gibi bir projektörün düşmesini en yakın mesafeden görmek zorunda kalan bir kişi olarak o anda kafasından neler geçmişti acaba? Şamardan sonra suratı şaşkın bir ifade almıştı; bu, rol icabı da olabilirdi, karısı tam hedefe isabet ettiği için de. Yoksa o anda düşmeye başlayan projektörü göz ucuyla görmüştü de ondan mı geriye doğru irkilmişti? Karısının projektörü görmemesinin nedeni gözlerinin kapalı olması mıydı? Meisner'in kendini suçlaması normaldi. Pekâlâ başka türlü de bir tepki gösterebilir, gözünü karartıp atlayarak karısını tehlikeli bölgeden çekip kurtarabilirdi.

"Tekrar normal hızda göreyim," dedi Rath.

Kol saatinin saniye kadranına bakarak, Meisner'in kovayı almak üzere kaybolduğu anı bekledi; beş saniye bile sürmemişti, yani tam anlamıyla hızlı bir refleksti.

"Peki," dedi. "Bana bu ruloları verin, artık sizi rahatsız etmeyeyim."

Dressler ona öyle bir bakmıştı ki, sanki Rath yeni filminde ondan baş rol istiyordu.

"Efendim?"

"Filmleri götürüyorum. Alex'te de projeksiyonumuz var."

Dressler, "Ama bu materyal bana lazım," diye karşı çıkmaya yeltendi. "Eva birkaç sahnede dublörlük yaptı ama Betty'nin olduğu her sahne elimde olsun istiyorum. Bellmann tüm aksiliklere rağmen filmin bir an önce sinemalara gelmesinde ısrarlı. Bugün öğleden sonra deküpaja başlayacaktık."

"O zaman birer kopya yaptırın," dedi Rath, "kopya şirketinde değil miyiz zaten?"

"Parasını kim verecek?"

"Vatandaş. Faturayı Prusya Cumhuriyeti'ne gönderirsiniz."

Dressler başını salladı. "Tamam," dedi. "Sen ilgilenir misin, Harry? Söyle onlara, ellerini çabuk tutsunlar, polis istiyor dersin."

Kameraman olur deyip, film rulolarını teneke kutularına koyup çıktı.

"İzninizle hazır buraya gelmişken diğer görüntülere de bakmak isterim," dedi Dressler.

Aletleri kullanmayı kameraman kadar iyi biliyordu. Az sonra perdede –hem de sesli olarak– başka başka sahneler titreşmeye başladı. Dressler kâh ses kaydı, kâh resimle ilgili notlar alıyordu. Rath ise izliyor, sinemada olduğunu tahayyül etmeye çalışıyordu. Şömine odasında çekilmiş başka sahneler de vardı. Rath'ın değerlendirebildiği kadarıyla Betty Winter çok iyi oynuyordu; beyazperdede maceraperest dedektif rolünü pek inandırıcı bulmadığı kocasından kesinlikle daha başarılıydı. Meisner ve Betty Winter muhteşem çiftse, Betty Winter kavramın "muhteşem" denen kısmından sorumluydu.

Birden dikkat kesildi. Gözü kapıda çekilen bir sahneye takıldı. Meisner'in karısına kapıyı açmasıyla aralarında oracıkta bir kavga başlıyordu. Ama Rath'ı asıl şaşırtan bu değil de, perspektif olmuştu.

Kameranın, az önce gördükleri sahnede Betty'i yere düşerken çektiği yerde, yani şöminenin yanında olmuş olması gerekirdi.

"Neresi bu?" diye bağırdı. Dressler bugün kendisine bu sabah ikinci kez tırlatmış birisine bakar gibi bakmıştı.

"Kulisi biliyorsunuz..."

"Kamera nerede, diye soruyorum. Tam Betty Winter'in öldüğü yerde, şöminenin önünde değil mi?"

Aynı anda hoparlörden şiddetli bir gök gürültüsü sesi duyulunca Rath yerinden irkildi.

19

Rath on bire çeyrek kala kolunun altında iki film rulosu ve bir senaryoyla Alex'deydi. Otomobili banliyö treni köprüsünün oraya park edip binaya ana giriş kapısından girdi; burada pek memur görülmezdi, bir tek ahali olurdu. Daha sahanlıkta onu yakalayan o kendine özgü koku, onu günlük iş hayatına döndürmüştü; ter, mürekkep, deri, kâğıt ve bazen de atış yerinden bu yöne esen barut dumanından oluşan garip bir karışımdı bu. Nezarethaneye yaklaştıkça ter kokusu keskinleşiyor, buna bir de sidik ve korku kokusu karışıyordu. Kale, bu hantal, bu saygı uyandıran bina, bu dev gibi ve de çetrefil polis teşkilatı, Rath'ı yutuvermiş, dışarıda faaliyet gösterirken tattığı özgürlük duygusunu bir anda elinden almıştı. Rath gerçi Böhm'ün Gräf ile beraber Mariendorf'ta olduğunu biliyordu; projektörlerin bulunduğu iskelelerde delil toplama işi daha sürerdi. Tel ve halkalardan başka bir şey de bulacaklarını sanmıyordu ama önemli olan şu anda Böhm'ün meşgul olmasıydı. Ayrıca delillerin net fotoğraflarını da getirseler fena olmazdı. Hem belki de teknik uzmanlar Betty Winter'in canına kıyan cihazı tekrar bir araya getirebilirlerdi.

Rath'ın, artık bunun Krempin'in konstrüksiyonu olduğundan en ufak bir kuşkusu kalmamıştı. Bu teknik delisinin Bellmann'ın çekimlerini sabote etme niyetiyle hareket ettiği de su götürmez bir gerçekti.

En geç gök gürültüsünü duyduğu an bundan tamamen emindi; ama yine de Dressler ve kameramanıyla konuşunca şu bilgilere sahip olmuştu: Cuma sabahı ana kamera, birkaç saat sonra tam Betty Winter'in öleceği yerde duruyordu. Parkede bir çarpıyla işaretlenmişti orası zaten; bunu Dressler göstermişti kendisine. Yönetmen, "Kamerayı kırk dokuzuncu sahne için oraya yerleştirmiştik; çarpı aynı zamanda elli üçüncü sahne sırasında Betty'e de nerede duracağını gösterecekti," demişti.

Elli üçüncü sahne, sonunu getiremedikleri sahneydi. Victor Meisner ve Eva Kröger ile bir daha çekilmişti.

Meisner on birde şubeye geleceğini söylemişti; daha on dakika vardı. Rath kapıdaki bekçiye talimat vermiş, onu önceden rezerve ettiği B sorgu odasına göndermesini istemişti. Bu, sıradan ifadelerin alındığı bir oda değildi; sorgu odalarında normalde en belalı tipler kıskaca alınırdı ama Rath'ın canı Asayiş Şubesi'nin koridorlarında görünmek istemiyordu.

Gräf ile telefonda konuştuktan sonra, Böhm'le kaçınması mümkün olmayan karşılaşmayı en az zararla nasıl atlatırım diye kafa yormuştu. Tabii ki en iyisi, elinde birtakım sonuçlar, Winter vakasıyla ilgili soruşturmaya ait kapsamlı bir rapor bulunmasıydı. Bu durumda Böhm önce saldıracağı kadar saldırsın, bekler, hiçbir şey söylemeden dosyayı eline tutuştururdu. Akşam giderken daktiloyu almayı, evde bir iki konyak attırıp müzik dinleyerek rapor işini halletmeyi düşündü. Evde çalışma düşüncesi pek hoştu. Ne çalışma arkadaşları rahatsız edebilirdi ne de şefleri.

Rath, Asayiş'ten kimseyle burun buruna gelmeden sorgu odasına ulaşmıştı; aslında tanıdık hiç kimse karşısına çıkmamıştı.

Bu Brenner olabilirdi şansına örneğin.

O çıyan! Alt tarafı iki tokat yüzünden Rath'ın başına iş açmaya kalkmış, iş arkadaşı tarafından tartaklanmış masum mağduru oynamıştı. Rath keşke bu oyuna gelmeseydi tabii ama o göt Charly hakkında öyle konuşunca... Aslında Brenner'in ucuz kurtulduğuna sevinmesi lazımdı.

Rath, yanında getirdiklerini masaya yayıp oturdu. Tablayı kendine doğru çekti ve bir sigara yaktı. Vakitten istifade ederek senaryonun sayfalarını karıştırdı. Aslında onu bir tek elli üç ve kırk dokuzuncu sahneler ilgilendiriyordu; bunlar da yanında, selüloit üzerindeydi.

Efekt, iki sahnede de senaryoda büyük harflerle belirtilmişti; gök gürültüsünün nerelerde duyulması gerektiği saniyesiyle belliydi. Ve çekim planını gören herkes, kimin ne zaman nerede duracağını biliyordu.

Krempin gerçekten bundan mı istifade etmişti? Yarattığı konstrüksiyon neden sabah çalışmamıştı da öğleden sonra teklememiş-

ti? Kırk dokuzuncu sahnede efekt manivelası gök gürültüsü aletini çalıştırmıştı; yani tel bu sahneden *sonra* projektöre bağlanmış olmalıydı. Krempin stüdyoyu kaçta terk etmişti? Edi ile Büdü'nün bu konuda topladığı bilgiler birbiriyle çelişmekteydi. Ancak sonuçta Krempin'i saat ondan sonra gören olmamıştı. Ama hemen hemen aynı saatlerde Dressler kırk dokuzuncu sahneyi bitirmişti. Orada gök gürültüsü aletinin çalıştığından yola çıkılırsa, projektör üzerindeki sabotaj konstrüksiyonunun ondan sonra harekete geçirilmiş olması gerekiyordu. Krempin ya o saatlerde hâlâ stüdyonun içindeydi ve teli projektöre bağlıyordu –çünkü ne kadar aksini iddia ederse etsin Betty Winter'i öldürmeye niyetliydi– ya da başka birisi konstrüksiyonu keşfedip onu Krempin kaybolduktan sonra kendi amaçlarına alet etmişti. Mesela bu kişi Heinrich Bellmann olabilirdi. Yapımcı acısını ne kadar da çabuk atlatmıştı; hatta oyuncunun ölümü ona zarar getirmekten ziyade avantaj sağlamıştı.

Rath şurada karşısında Krempin'in oturmasını isterdi; ona o kadar çok işe yarayacak soru sorabilirdi ki. Buna karşılık birazdan içeriye girecek Victor Meisner'e soracak tek sorusu yoktu. Kafasını kurcalayan bir mesele vardı ama bunun da soruşturmayla bir ilgisi yoktu: bir insan çekim sırasında karısının öldüğü sahneyi nasıl onun dublörüyle tekrar çekecek kadar vicdansız olabilirdi? Hem de acı olayın üzerinden daha iki gün anca geçmişken. Üstelik bir de hafif, eğlenceli, her türlü trajediden uzak bir sahne. Böyle bir felaketten sonra öyle bir sahne nasıl oynanabilirdi?

Kapı tıklatıldı. Rath saatine baktı, on biri beş geçiyordu.

"Buyrun," demesiyle bir kadın başını içeri uzattı. Rath tanımıştı onu; Cuma günü Meisner'le ilgilenen o sevimsiz kadındı bu.

"Günaydın. Komiser Rath siz misiniz?" Kadının yüz hafızası zayıf olmalıydı; belki de yalnız Rath'ı hatırlayamamıştı.

Rath başını salladı. Kapı açıldı ve üç gün öncesinden daha da soluk bir Victor Meisner görüldü. Gözündeki kara gözlükler, tenini daha da soluk yapıyordu. Kadın onu elinden tutup içeri soktu. Sanki kör birini sandalyeye oturtuyordu; güneş gözlüğü, bu izlenimi daha da pekiştiriyordu.

Rath, "Günaydın Herr Meisner," dedi. "Günaydın..."

"Bellmann, Cora Bellman," dedi kadın. "İzninizle bu yorucu konuşmada Herr Meisner'in yanında olmak istiyorum."

"Pek alışık olduğumuz bir şey değil, Frau Bellmann," dedi Rath, "ama durumun özel olması nedeniyle bir istisna yapabilirim. Gelmişken bu arada size de birkaç sorum olacak. Heinrich Bellmann'ın kızısınız herhalde?"

"Evet."

"Babanız bana hiç söz etmemişti..."

"Babam pek büyütmez bunu. Meslekte çekirdekten yetişeyim istemişti. Diğer çalışanlardan bir ayrıcalığım yoktur. Hatta babam bana onlardan daha bile sert davranır."

"Oturun lütfen."

Kadın hâlâ merhaba dememişti. Kara camların arkasında nereye baktığı belli olmayan Meisner'e bir sandalye çekti, bir diğerine de kendi oturdu.

"Herr Meisner," diye başladı Rath. "Buraya kadar zahmet ettiniz, teşekkür ederim. Gözlüğünüzü çıkarabilir miydiniz? Konuştuğum insanın gözlerini görmek isterim."

"Nasıl isterseniz." Meisner'in sesi çatallıydı. Sesi, konuşmaya yeniden alışan birisi gibi boğuk ve kısık çıkıyordu. Gözlüğünü çıkardı. Gözleri kıpkırmızıydı, ağlamaktan şişmişti. Şu anki görünümüyle o jön arasında dağlar kadar fark vardı. Bu halde Eva Kröger'le kamera karşısına çıkması inanılacak bir şey değildi. Komediydi çekilen hem de! Oyuncular kendilerini bu derece inkâr edebiliyorlar mıydı? Başarı için mecburdular buna belki de. Yoksa Heinrich Bellmann gibi insafsız bir yapımcıyla çalışıyorlardı da, ondan mı?

"Tekrar başınız sağ olsun, Herr Meisner..."

Meisner'in bakışları Rath'ı delip geçti, uzaklarda bir yere bakıyor gibiydi.

"Sizin için hiç kolay değil, biliyorum," diye devam etti Rath. "Ama bir iki soru sormam gerekiyor."

Meisner başıyla onayladı.

"Kaza sizin açınızdan nasıl cereyan etti? Baştan sona anlatır mısınız bana?"

Oyuncunun gözleri büyüdü. Anımsamaktan korkuyordu sanki.

"Sahneyi ikinci kez çekiyorduk," diye başladı sonunda alçak bir sesle. "Kendi kendime, Dressler bu defa beğenecek diyordum; her şey çorap söküğü gibi gidiyordu. Betty harikaydı. Neredeyse sahnenin sonuna gelmiştik, o teknik aksaklık başgösterdi. Gök gürültüsü sesi çıkmadı. Olsun, ne olacak, sonradan eklerler, dedim. Yapılmayan şey mi?"

Rath başını salladı. Günah çıkartma hücresindeki rahip gibi anlayışla dinliyordu.

"İşte o an olan oldu," diye devam etti Meisner. "Lamba sallanmaya başladı, ondan sonra..." Sustu. "Allah'ım! Önce anlamadım ne olduğunu. Ama onu orada yatıyor görünce..."

"Karınızı neden çekip kurtarmadınız? Niye yangın söndürme kovasını kapıp getirdiniz?"

"Nasıl çekip kurtaracaktım? Bu mümkün değildi. Kovayı niye kaptım... size ne söyleyebilirim? Ben kendim bilmiyorum ki! O anda düşünebildiğim tek şey, Allah'ım, Betty yanıyordu. Çığlıkları aklıma geldikçe... Kova hemen yakınlarda, kulisteydi, birkaç metrede bir, bir tane bulunur. Şef bize bunun ne kadar önemli olduğunu söyler dururdu; ayda bir yangın tatbikatı yapılırdı. Ben de önüme gelen ilk kovayı kaptım. Allah'ım, nasıl çığlıktı onlar! Gözümü kapadığım an kulağıma onun o çığlıkları geliyor."

Ve dediğini yaptı Meisner. Gözlerini kapattı.

Rath birden, yastaki dulun da Victor Meisner için bir rol olabileceği hissine kapıldı; sanki adamın bütün yaşamı birtakım rollerden ibaretti.

Komiser, "Peki Eva Kröger'le nasıldı?" diye sorup sessizliği bozdu.

"Anlayamadım?" Meisner gözlerini tekrar açmış, Rath'a bakıyordu.

"Sahneyi onunla bir daha çektiniz ya, neler hissettiniz o zaman?"

Cora Bellmann araya girdi.

"Buna nasıl cüret edebiliyorsunuz?" deyip ayağa kalktı. "Siz Victor'un günlerce ne çektiğini biliyor musunuz? Ya da hâlâ neler çektiğini? Onun profesyonelliğini nasıl cürüm haline getirirsiniz? O bir oyuncu. Kendisinden rolünü yaparken özel yaşamını tama-

men devre dışı bırakması, kamera çalıştığı sürece performans göstermesi beklenir."

Meisner sandalyesinde geriye doğru kaykıldı. "Tamam Cora," dedi. "Komiser haklı. Dün kameranın karşısında duran kimdi, onu ben de bilmiyorum; metin okuyabilen bir otomattı ama kesinlikle ben değildim."

Metin okuyabilen bir otomat, yani her zamanki gibi, diye düşündü Rath. Meisner'in son macera filmleri gelmişti gözünün önüne.

"Karınızın ölümüne nasıl katlanıyorsunuz?" diye sordu.

"Öldüğünden beri zamanı filmi geriye sarar gibi geriye sarıp onu tekrar canlandırmayı istemediğim bir gün geçmedi." Durakladı. "Allah'ım. Onu o kadar özlüyorum ki," dedi kısık bir sesle. Meisner yüzünü buruşturdu ve sessizce ağlamaya başladı.

Rath çaresizce ona baktı.

Meisner birden, "Ben bir katilim, Komiserim," diye bağırarak yerinden fırladı; sandalye yere düştü. "Ben kendi karımı öldürdüm!" Çapraz yapıp üst üste getirdiği ellerini Rath'a uzattı. "Ben Betty'i öldürdüm! Ölümünden bir tek ben suçluyum, yalnız ben! Beni tutuklayın!"

"Sakin olun lütfen! Sizi kimse suçlamıyor, siz kendiniz de yapmayın bunu! Birisi projektörü tam karınızın üzerine düşecek şekilde manipüle etmiş; ve o kişi onun ölmesini istemiş ya da ölümünü göze almış. Siz değilsiniz yani."

"Ne fark eder? Ben olmasaydım yaşayacaktı."

"...ve ölümcül yaralarla Charite'de yatacaktı!" "Size karşı bir dava açılırsa," dedi Rath ve aynı anda Cora Bellmann'ın kötü bakışıyla karşılaştı. "Taammüden adam öldürmekten açılır. Ama inanın, yastaki bir dulu böyle bir nedenden yargılayacak hâkim çıkmaz Berlin'de."

"Ne değişir? O öldü," diye bağırdı Meisner ona, "Anlamıyor musunuz? Öldü ve onu ben öldürdüm! Hangi hâkimin ne diyeceğinden bana ne?"

Yüzünü ellerine gömüp arkasını döndü; Cora Bellmann hemen yanına yanaşıp sarıldı ona. Onu okşuyor, huzursuz bir yarış atını sakinleştirirmiş gibi kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Rath o an, Meisner'le yalnız olmadığına sevinmişti. Köşeye sıkıştırabileceği

bir belalıyı, sinir krizinin eşiğinde, karısı ölmüş umarsız bir adama tercih ederdi.

Meisner yüzünü kapatmış sessiz sessiz hıçkırıyor, ara sıra gövdesi sarsılıyordu. Cora Bellmann Rath'a, buyrun işte, sizin yüzünüzden Komiser Bey, der gibi bakıyordu.

Rath, "İsterseniz gidebilirsiniz," dedi; kadın içini çeke çeke ağlayan perişan adamı dışarı çıkardı. Kapıda, sanki Victor Meisner'in sinir krizinin tek suçlusu oymuş gibi tekrar dönüp suçlayan gözlerle Rath'a baktı. Alex'te onu kimse tanımasın diye olacak, adama gözlüklerini taktı. Rath bir an bunların üstleri başları biraz dökük olsa Weidendamm Köprüsü'nde kibrit, ayakkabı bağı satarak ya da şapka tutarak iyi para yapabileceklerini düşündü. Kafasını iki yana salladı. Şu filmcilere akıl erdirmek zordu: kamera önünde vurdumduymaz oluyor, gerçek yaşamda ise göçüyorlardı.

Rath duvarda asılı telefona gidip Erika Voss'u bağlattı. O da Gräf'le aynı plağı çalıyordu.

"Komiser Bey, iyi ki aradınız! Neredesiniz? Başkomiser Böhm yüz defa sizi sordu."

"Erika, bana lütfen bir iyilik yapın; Winter dosyasını öğleden sonraya kadar güncelleştirin, çünkü..."

"Dosya Böhm'de. Komiser Bey, ben..."

"Alın o zaman oradan dosyayı."

"Soruşturmayı artık Başkomiser Böhm yürütüyor. Bir an önce müdürlüğe gelmeniz lazım. Şube müdürü Gennat da sordu sizi, hatta Frau Steiner şahsen gelip..."

"Alo? Alo?"

"Komiser Bey?"

"Ne dediniz? Bağlantı çok kötü. Beni duyuyor musunuz? Alo?"

Rath başparmağıyla birkaç kez düğmeye bastı ve telefonu kapattı.

Anlaşılan akbabalar tepesinde dolaşıyordu, iyice de yaklaşmışlardı. Daktiloyu alıp götürmek istemişti ama ofiste görünemezdi artık. Soruşturma odası B'yi saat on üçe kadar kimin meşgul ettiği her an ortaya çıkabilirdi.

Rath pılısını pırtısını toplayıp bundan sonra atacağı adımları Aschinger'de düşünmeye karar verdi. Ama Leipziger Strasse'dekine

gidecekti. Herhangi bir meslektaşına rastlama riski orada Aschinger'in Alex'teki şubesinden daha düşüktü.

Koridorlarda hiçbir tanıdıkla karşılaşmamıştı; avluda ise neredeyse Brenner'le burun buruna gelmek üzereydi ki, tam zamanında bir arabanın arkasına saklanmıştı. Yani tam da Brenner! Tanımadığı birkaç toplum polisi merakla ona bakmış, Rath da bir şey yok anlamına bir el işareti yapmıştı. Brenner topallıyordu; kolu da askıdaydı. Rath aslında onun herhangi bir yerini kırdığını anımsamıyordu. Şişko Komiser bakalım nasıl bir hastalık raporuyla başına çorap örecekti. Brenner, sık sık "hastalanıp" ense yapan meslektaşlardandı; bu, mülayim bir doktoru olduğuna delalet ediyordu. Rath, Brenner binanın içinde gözden kaybolana dek bekledi, sonra en kısa yoldan caddeye çıkıp arabasına bindi ve gaza bastı.

Leipziger Strasse'deki Aschinger'in müşterisi, Alex'tekinden farklıydı. Buraya hafif suçlular ya da polislerden ziyade çevredeki ofislerde çalışan memurlar, yakında bulunan basın semtinden gelen gazeteciler, bir de iki dükkân arası dinlenmek isteyen alışverişçiler geliyordu. Rath, burada kesinlikle kendisini tanıyacak kimse çıkmayacağını düşünüp rahatladı; bir gulaş çorbası söyledi ve senaryonun sayfalarını karıştırmaya başladı. Gök gürültüsü efekti senaryoda yaklaşık on kez yer alıyordu; Rath sahne numaralarını çekim planıyla karşılaştırdı: bütün gök gürültüsü sahneleri çekilmiş, bu sonuncusu haricinde hiçbirinde bir aksaklık çıkmamıştı.

"Afiyet olsun," dedi birisi. "Siz Komiser Rath değil misiniz?"

Rath kafasını kaldırıp baktı. Yanında, bıçağı seri kullanmasını iyi bilen biri izlenimi uyandıran ufak tefek bir adam bitmişti. Doğru da değildi bu herhalde, adam çünkü ne hayduda ne de polise benziyordu. Ama tehlikeli bir tarafı vardı. Rath içgüdüsel olarak tetikteydi.

"Kim bilmek istiyor bunu?"

Bücür çorba kâsesinin yanına bir kartvizit iliştirdi. "Fink, *B.Z. am Mittag*'danım. İzninizle," dedi.

Yanıt beklemeden bir sandalye çekip oturdu. Rath kayıtsızca çorbasını içmeye devam etti. Bu adamı nereden tanıdığını çıkartmıştı: Bellmann'ın basın toplantısında onu soru yağmuruna tutan gazetecilerden biriydi.

“Bir şeyi anlamıyorum,” dedi Fink. “Winter vakasında hiç yeni bilgi yok. Sabotaj kuşkusu mu ağır basıyor yoksa? Arkadaşlarınız ser verip sır vermiyor. Beni Komiser Böhm diye birine yönlendirdiler, o da tersledi.”

Rath, “Başkomiser,” diye düzeltti ve elindeki ekmekle ağzını sildi.

“Soruşturmayı o mu yönetiyor?”

Rath omuz silkti. “Birisi sorumlu olacak,” dedi. “Öbürleri de çalışacak.”

“Sizin doğru adam olduğunuzu biliyordum!” Fink’in gerçekten sevinmiş bir hali vardı. “Birinin peşindesiniz,” dedi. “Yani katilin kim olduğunu biliyorsunuz...”

“Peşin hüküm vermeyin lütfen. Aranan önemli bir tanık. Size şu kadarını söyleyebilirim: Betty Winter’in ölümü kaza değildi, orası kesin. Gerisi spekülasyon olur. Onu da size bırakıyorum.”

“Veri paylaşsanız daha çok işime yarardı.”

“Şu anda eldeki ne yazık ki yalnız bu kadar.”

“Betty’nin ölümünün senaryoyla bir ilişkisi var mı?” Fink senaryoya işaret etti. “*Aşk Fırtınası*. Son filmin adı değil mi o? İpucu orada mı yatıyor?”

“Rutin.” Daha beylik bir yanıt gelmemişti aklına.

Fink Rath’ın gözlerinin içine biraz uzun, biraz da kötü baktı. Sonra omuz silkip kalktı. “Kartım var sizde,” dedi. “Bir şeyler öğrenirseniz beni arayın. Aleyhinize olmaz.”

Rath başıyla onayladı. Nedense bu cümleyi son zamanlarda sık duyar olmuştu. Her seferinde de sanki tam o sırada olaylar aleyhine gelişiyormuş hissine kapılıyordu.

Stefan Fink’i aramayacağını şimdiden bildiği halde kartviziti cebine soktu.

Karanlık, sigara dumanı içindeki lokalin saati yaklaşık biri gösteriyordu. Rath bir sigara yakıp kahve söyledi. Şu anda tek eksiği daktiloydu.

Aschinger çok gürültülüydü; o yüzden kahvesini bitirir bitirmez cebindeki bozuklukları toplayıp telefon edebileceği bir yer aradı. Dönhoffplatz’da, Tietz’in hemen dibinde bir kulübe buldu. Numara ezberindeydi. Santraldaki kadın numarayı bağladı. Fazla sürmedi, birisi çıktı telefona.

"Behnke," dedi bir kadın sesi.

Rath kendi adını söylemeden, "Herr Weinert'le görüşecektim," dedi.

"Kim arıyor?"

"Herr Weinert'in bir arkadaşı."

Masanın üzerine konan ahizeden tok bir ses geldi. Rath o an telefon masasını görüyor gibiydi. Elisabeth Behnke'nin sesini tanıyıp tanımadığından emin değildi. Fark etmezdi de aslında. Önemli olan Weinert'i telefona çağırmasıydı.

Gazeteci çok dikkatli bir, "Evet?" dedi.

"Benim, Gereon."

"Esrarengiz kişi sensin demek. Bunu nasıl akıl edemedim? Behnke geberecek merakından. Anonim muhbir falan dedim."

"Doğru da. Ara sıra en azından."

"Var mı elinde bir şeyler? Şöyle bomba bir habere ihtiyacım var bu aralar, tabii özel olursa ideal olur. Kira vakti geldi yine."

"Bir düşüneyim."

"Sen şu Winter vakasına bakmıyor musun? Ondan bir şey çıkmaz mı?"

"İlgini çeker mi?"

"İnsanların konuştuğu her şey benim ilgimi çeker."

"Henüz onunla ilgili pek bir bilgi yok. Aslında seni başka bir şey için aramıştım."

"Buraya mı taşınmak istiyorsun yine?"

Rath Köln şivesiyle bir yanıt verdi.

"Ne dedin?"

"Kölnceydi o." Rath tam devam edecekken kulağının dibindeki tak tak tak sesiyle irkildi ve dönüp baktı. Birisi cama vuruyordu; Böhm değildi, Brenner de değildi, bir kadındı. Ters bakışlı, ama gençliği ve güzelliği Kayser döneminde kalmış bir cadı, şemsiyesinin sapıyla telefon kulübesinin camına vuruyor, cihazın üzerinde *Kısa kes, bekleyenlere saygın olsun* diye net bir şekilde uyaran tabelaya işaret ediyordu.

Rath cadaloza başıyla tamam deyip eliyle de sakinleştirici bir işaret yaptı.

"Gereon?"

"Kısa keseyim. Daktilon lazım bana."

"Dalga mı geçiyorsun? Benden ne istediğinin farkında mısın? O benim iş aracım, onsuz aç kalırım ben."

"Satın almayacağım. Sadece bir gün."

"Ne zaman?"

"Bugün."

"Alex'te daktilo mu kalmadı? Yoksa seni Şube'ye almıyorlar mı?"

"Öyle sayılır."

Weinert bir saniye düşündü. "Sana bir önerim var," dedi sonunda. "Daktiloyla arabayı değiş tokuşa ne dersin?"

Rath'ın fazla ölçüp biçmesine gerek yoktu; günün geri kalan kısmında Buick'ten çok rahat feragat edebilirdi. Westhafen'a gidip Ford fabrikasına bakmak istemişti ama, Köln'den isim listesi gelmediği sürece bunun o kadar da acelesi yoktu. Dışarıda kadın cama gene vurdu. "Tamam," dedi. "Ama sabaha lazım bana araba."

"Harika. Elimde daktilonun depozitosu olsun da."

"Seni Wittenbergplatz'dan alayım."

"Daktiloyu kolumun altına sıkıştırayım istersen; öyle mi düşünmüştün?"

"Metroyla yalnız bir istasyon gideceksin."

Weinert güldü. "Belki böylesi daha iyi. Behnke'nin şu anda keyfi bayağı yerinde. Sen Nürnberger Strasse'ye gelirsen keyfi kaçabilir yine, bu riski göze alamam."

Cadaloz bir kez daha vurdu; Rath telefonu kapattı, kapıyı hızla açtı ve kadına polis kimliğini gösterdi. "Siz kriminal polisin soruşturmalarına engel olmanın ne demek olduğunu biliyor musunuz?" dedi sesini yükselterek. "Sizi istersem karakola götürebilirim."

Kadın açıkça ürkmüştü. "Ama memur bey, nereden bileyim ben? Bir konuşma daha yapacaksanız, buyrun."

Rath'ın bu neredeyse yalvaran üsluba bu sefer de gülesi gelmişti. Ama ciddi bir ifade takınarak, "Bu seferlik göz yumuyorum. Ama bundan sonra polisin görevlerine saygınız olsun," dedi.

"Tabii! Tabii!" Kadın şemsiyesini ve çantasını sıkı sıkı tutup, büyük olasılıkla tutuklanmaktan ucuz kurtulduğuna sevinerek uzaklaştı.

20

Weinert dakikti. Wittenbergplatz metro durağının önünde durduğu yer ana baba günüydü ama hemen seçiliyordu: kolunun altına daktilo sıkıştırmış başka kimse yoktu. Bu tuhaf görüntü gelen geçenin hiç ilgisini çekmiyordu; Rath, Tauentzien'de beş bacaklı, üç metre boyunda bir adam bile yürüse, has Berlinli'nin olsa olsa tek kaşını kaldırıp bakacağını, başka da bir tepki vermeyeceğini geçirirdi bazen içinden –ama tabii o da bir şartla; eğer adam hızlı yürüyorsa. Berlinlilerin kentlerinin çılgın temposunda dikkatini çeken ve aynı zamanda da sinir olduğu tek çeşit insan tipi vardı– o da, aval aval bakınan taşralılardı. Taşralı hor görülürdü, çünkü sallana sallana yürürken şuna buna bakacağım diye sık sık durduğu için her saniye ya birisiyle çarpışma ya da bir arabanın altında kalma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Sonradan gelenlere karşı kent acımasızdı; Rath kendisi de bunu iliklerine kadar yaşamıştı. Bu büyük organizma ya sizi birkaç haftada çiğneyip yutar ya da tükürür atardı.

Rath Tauentzien'e sapıp KaDeWe'nin önündeki lambalarda durdu ve kornaya bastı. En az on, on beş kişi kafasını çevirip baktı. Weinert arabayı görür görmez koştu.

Gazeteci kendini koltuğa atar atmaz, Rath gaza bastı. "Merhaba hayatım," diyen Weinert arabanın gösterge tablosunu okşadı. "Umarım bu herif sana iyi davranıyordur."

"Arabayı senden satın aldığımda iki seveni birbirinden ayırdığımı bilmiyordum doğrusu."

"Ne kadar gözyaşı döktüğümü bir bilsen."

"Bakıyorum arabalara kadınlardan daha sadıksın."

"Olabilir." Weinert omuz silkti. "Öbür taraftan da – kadın satmadım daha hiç."

Güldü. Rath'ın dudaklarında ise ayıp olmasın niyetine çarpık bir tebessüm belirdi.

"Pişman mısın?" diye sordu komiser. "Sana iyilik yaptığımı sanmıştım."

Weinert Noel arifesinde borsada epey para kaybetmiş, ardın-

dan da gazetedeki işinden olmuştu. Rath, onun arabasını satın alıp kendine Noel hediyesi yapmış, acilen nakit paraya ihtiyacı olan arkadaşını da felaketten kurtarmıştı. Ayrıca yaz sonuna doğru bir gün posta kutusunda bulduğu beş bin Mark'ın da bir kısmını harcamıştı.

"Aslında Buick'i başkasının değil de *senin* alman iyi oldu, onu ara sıra görebiliyorum böylelikle." Rath Bülow Kavşağı'ndaki virajı aşırı hızla alınca, Weinert tutunmak zorunda kaldı. "Ne yapacaksın daktiloyu?" dedi bir süre sonra.

"Eve iş götürüyorum."

"Gene mi? Yine Şube'de görünmemen mi lazım?"

Weinert göründüğünden uyanıktı. "Sen kendin de evde çalışıyorsun," dedi Rath.

"Doğru, işverenime pahalı geldiğim için. Şimdi daha az paraya daha çok yazı gönderiyorum; artık benim için fazladan yakıt parası falan ödemek zorunda değil."

"Zaman zor."

"Öyle. O yüzden aramızdaki işbirliğini biraz canlandırmamız gerek." Daktilonun yanı sıra iki de film kutusunun takır tukur ettiği arka koltuğu gösterdi. "Bunlar da mı vakanla ilgili?"

Rath başıyla onayladı. "Winter'in ölümü film şeridinde."

"Filme mi almışlar?"

"Olay çekim sırasında cereyan etmiş."

"Nasıl olmuş, anlatsana."

"Her zamanki gibi yapıyoruz, değil mi? Ben bütün bildiklerimi anlatıyorum, ama ben sana yeşil ışık yakmadan sen hiçbir şey yayınlamıyorsun."

"Neden olmasın?"

"Ve ismim yazıda öyle yerlerde geçecek ki, sana her şeyi anlatanın ben olduğum izlenimi uyanmayacak."

"İlk defa yapmıyoruz herhalde."

Bu arada Wassertorplatz'a gelmişlerdi. Rath, Buick'i tam Nasser Dreieck'in önüne park etti.

"Bira içer miyiz?" diye sordu.

Weinert başını salladı. Az sonra barda oturuyorlardı. Bu saatte Dreieck'teki tek müşteri onlardı; Rath, Schorsch'un bu durum-

da servis yapmasını, müdavim olmasına borçlu olduğunu düşündü. Sandalyelerin çoğu daha masanın üstündeydi; soba da belli ki yeni yakılmıştı. Allah'tan lokal fazla büyük değildi, çabuk ısınırdı.

Rath daktiloyu, film rulolarını ve senaryoyu bar tezgâhına yaydı. Schorsch bir kere bakıp geçti, hiç ilgilenmedi; bir şey sormadan iki bira, iki de sert içki koydu müşterilerinin önüne ve bardakları parlatmaya devam etti.

İki adam şerefe kadeh kaldırarak sert içkileri hemen devirip, üstüne birayı diktiler.

"Sevimli bir yer," dedi Weinert, "sık sık geliyor musun buraya?"

Rath başını salladı. "Taşındığımdan beri. Zille de hep buraya gelirmiş, duymuş muydun?"

"Artık gelemiyordur herhalde." Weinert kadehini kaldırdı, "Huzur içinde yatsın."

"Fink adında bir gazeteci tanıyor musun?" diye sordu Rath. "*B.Z. am Mittag*'da çalışıyormuş."

"Ağzından laf mı almaya kalktı?" Weinert başını iki yana salladı. "Aman dikkat. Benimle yaptığın anlaşmaları *onunla* yapamazsın. Anasının gözüdür. Onun için sansasyon hakikaten önce gelir."

"Bu bütün gazeteciler için geçerli zannederdim."

Weinert güldü. "Bizim meslek hakkında düşüncelerini biraz değiştirsen iyi olur. Stefan Fink hariç, belki. Gelelim Betty Winter'e – kim öldürmüş kadını?"

"Onu henüz söyleyemem. Ama bir dolu yeni bilgi var. Artık ne yapacağına sen karar ver."

Rath Weinert'e, ertesi gün Böhm'ün masasına yazılı şekilde bırakmayı planladığı bütün bilgileri aktardı. Sadece Felix Krempin'in telefonlarını es geçti. Ama o konuda zaten kimseye bir şey söylememeye niyetliydi; Kale'deki arkadaşlarından da saklayacaktı bunu.

Weinert pür dikkat dinledi.

"Peki senaryoyla ne işin var?" diye sordu.

"Hangi sahnelerde gök gürültüsü efekti gerekli, o var burada. Katil senaryoyu tanıyan birisi; Winter'in tam projektörün altında bulunduğu bir sahneyi seçmiş bilerek."

Weinert senaryoyu eline alıp düşünceli bir tavırla inceledi. "Masum bir senaryo bir katilin zamanlamasına hizmet etmiş."

"Daha ziyade zamanlamayı senaryo dikte etmişe benziyor. Ama aslında haklısın."

Gazeteci, senaryonun kapağındaki ismi görünce bakakaldı. "Heyer yazmış," dedi ve takdirle başını salladı. "Fena değildir."

"Tanıyor musun?"

"Willi Heyer de eskiden gazeteciydi. Bir kere görüşmüştük; bana ilk filmim için bir iki teknik öneride bulunmuştu."

"Sen senaryo da mı yazıyorsun?"

"Geçim derdi, ne yapacaksın? Gerçi şimdiye kadar hiç sattığım olmadı. Birkaç tanesi yapımcıların çekmecesinde keşfedilmeyi bekliyor. Sorun şu: eğer adın duyulmamışsa senaryonu kimse okumuyor; ama adın da, ancak senaryon filme dönüştürüldüğü zaman duyuluyor. Bu kısır döngüyü kırmak zor."

"Seni birkaç yapımcıyla tanıştırabilirim," dedi Rath.

"Ciddi misin?"

"Bellmann'ın gözünde pek makbul birisi değilim ama Manfred Oppenberg'den bir şey çıkabilir. Oppenberg seni isterse, Bellmann'ın da iştahı kabarır muhtemelen."

"Neden olmasın?"

"Onun karşılığında sen de beni şu Heyer'le tanıştırırsın."

"Senaryolarına göre cinayet mi işleniyor diye düşünüyorsun?"

"Evet ama kasıt yok tabii. Yok yok, bana Bellmann'la Oppenberg arasındaki rekabetin arka planı konusunda bir şeyler söyler belki."

Weinert başını salladı. "Tamam, bakarım," dedi. "Bu tur benden," dedi ve Schorsch'u çağırmak için parmağını şıklattı; bu *Dreieck*'deki barmenin hiç hoşlanmadığı bir âdetti ama Weinert coşkusundan ona dikkat edecek durumda değildi.

Rath'ın evi yakındı, bir dörtyol ağzını geçecekti, o kadar. Hantal daktiloyu göğsüne bastırmış, senaryo onun üstünde, iki elinde çekim planı ve film rulolarıyla Luisenufer'deki avluyu geçip arka binaya girmek üzereydi ki, gözüne posta kutusunda bir zarf ilişti. Önce eve girip elindeki yükten kurtulmak istedi. Zar zor paltosunun cebindeki anahtarı çıkarıp kapıyı açtı.

Daktiloyu ve diğer malzemeyi mutfak masasına koyup tekrar aşağı indi ve posta kutusunu açtı. Kutudaki pulsuz iki zarf, ona Eylül ayında kutuda bulduğu ve içinden beş bin Mark çıkan zarfı

anımsatmıştı. Daha merdivenlerde zarfı yırtıp açtı. Para yoktu içinde. Onun yerine kuşe kâğıda basılmış sırıtan erkek resimleri çıktı. Bunları Oppenberg yollamıştı. Vicdanını rahatlatmak için olacak, adam bir de elli Mark koymuştu zarfa.

İkinci mektup bir resmi dairedendi. Rath onu mutfakta açtı ve açtığı an Emniyet Müdürlüğü'nün antetli kâğıdını tanıdı.

Mektup Böhm'dendi.

Size normal yollardan ulaşamadığımızdan, Betty Winter'in ölümü ile ilgili vakanın soruşturmasını bundan böyle Başkomiser Wilhelm Böhm'ün yürüteceğini bildirebilmek için bu alışılmamış yola başvuruyoruz. Bu yazı elinize geçer geçmez derhal aşağıda sağda imzası olan kişiyle ilişkiye geçin.

Sağdaki imzanın sahibi Wilhelm Böhm'dü. Sol tarafta ise Ernst Gennat'ın imzası vardı. Bu demektir ki, Buldog Rath'ı Buda'ya gammazlamıştı.

Gennat tek başına iş yapmaya kalkmaması için onu birkaç kez uyarmıştı; ama Rath'ın bu seferki hatası neydi acaba? Gräf'e, Czerwinski'ye ve Henning'e onları sürekli meşgul edecek kadar görev veren, arama işini organize eden, adli tıbbı ve Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi'ni harekete geçiren oydu. Böhm kendisini bulamayacak kadar aptalsa, o da onun sorunuydu! Gereon Rath, polis kurumunda poposunu yayıp oturan bürokratlardan biri değildi, sokak adamıydı o. Gerçeğin iki dosya kapağı arasında değil, sokakta, doğrudan suçların işlendiği yerlerde yattığını savunurdu.

Rath, Böhm'ün mektubunu buruşturup çöp kutusuna fırlattı; sonra paltosuyla şapkasını gardıroba asıp oturma odasına geçti. Bir plak koydu; bir süre çekmecelerde kâğıt aradı, buldu da. Açık konyak şişesini de alıp mutfağa geldi ve kâğıdı makineye taktı.

Rapor pek istediği hızda gitmiyordu; çünkü kafası sürekli Charly'deydi. Brenner yüzünden kendi başına açtığı belalara değecek birisi miydi?

Tabii ki öyleydi. Ona aslında daha neler neler değerdi.

Rath bir yudum daha konyak alarak kafasındaki düşünceleri savuşturmaya uğraştı. Tekrar rapora döndü.

Kelime kelime tuşlara vurup kâğıdı doldurdukça, bayağı havaya girmişti. Yarın sabah kafasını koparmazlardı herhalde artık. Böhm ister istemez kriminal komiser Rath'ı, komiser Rath'ın soruşturma ekibini iyi iş çıkardıkları için takdir edecekti; onun için de olan biteni iyi anlatabilmek önemliydi. LD'yi dün Guerickestrasse'ye, bugün de tekrar Terra-Film'e göndermişti. Buna tek başına iş yapmak denemezdi herhalde.

Birkaç kez telefon çaldı ama çıkmadı.

Yerde buruşturulmuş kâğıt yığını büyümüş, konyak şişesi boşalmaya yüz tutmuştu. Tüm öğleden sonra ve tüm akşam çalışmış, sadece plak değiştirmek ya da bir şey atıştırmak için ara vermişti. Son yaprağı da diğer yazdıklarının üzerine koyduğunda içi oldukça rahattı. Konyak şişesi boşalmıştı. İçinden bir ses bu gece de kâbus görmeyeceğini söylüyordu.

4 Mart 1930

Salı

21

Saati erken bir saate kurmuştu, ama yine de telefonun sesiyle uyandı. Rath saate baktı, altıya çeyrek vardı. Bu saatte kim arayabilirdi?

Tekrar öbür tarafına döndü ama telefon çalmaya devam etti. Kim arıyorsa, inatçıydı.

Rath, telefondakini paylamaya kararlı, kalktı. Ama karşıdaki nazik olmayı gerektiren birisiydi.

"Benimle acil görüşmek istiyormuşsunuz, karım öyle söyledi."

"Herr Ziehlke, ne iyi yaptınız da aradınız." Rath'in sesi ne kadar uğraşsa da istediği canlılıkta çıkmıyordu. "Gerçi bayağı da erken ya."

"Akşam saat altıdan sonra, biliyorum, ama dün o saatlerde bulamadım sizi. Sonra dedim ki, Friedhelm, vardiyan başlamadan bir dene, polisler hep ayaktadır."

"Her zaman hazır ve nazır," dedi Rath sessiz esnerken.

"Garajda bir telefon var, yollardan aramak zor oluyor. Polise nasıl yardımcı olabilirim?"

"Bugün Şube'ye uğrayabilir misiniz? Size birkaç resim göstermek istiyorum. Vivian Franck'ı alan adamı teşhis edersiniz belki."

"Sabah zor. On ikiye doğru olur mu? Ya da saat yarımda diyelim, Alex'e gelmek için şehri bir baştan bir başa katetmem lazım."

"Yarım çok iyi. Sizi Aschinger'de öğle yemeğine davet ederim."

"Nevalem ne olacak?"

"Siz gene de bir düşünün." Rath nezaketi elden bırakmamak için çaba sarf ediyordu. "Herr Ziehlke, size bir şey daha soracaktım. O gün Frau Franck'ın bagajını ne yaptınız? Bildiğim kadarıyla bir sürü valizi varmış; Hohenzollerndamm'da onları öyle kaldırıma bırakıp gitmediniz herhalde?"

"Tabii gitmedim. Ne öğrenmek istediğinizi biliyorum ama size tam adresi şimdi de söyleyemeyeceğim. Valizleri daha önce bir yere bırakmıştık; şimdi siz sorunca aklıma geldi yine: Kaiserdamm'dan önce Zoo Garı'na gittik, ben orada tekrar bavul taşıdım. Wilmersdorf en son duraktı."

"Nereye bıraktınız valizleri? Trene mi verdiniz?"

"Yok. Emanet bürosuna teslim ettim."

"Frau Franck'ın fiş numarası aklınızda mı peki?"

"Âlemsiniz!" Ziehlke kısık kısık güldü; öksürük gibi bir ses çıktı. "Numarayı aklımda tutabilsem taksi şoförlüğü değil, varyetede sihirbazlık yapardım."

"Peki. Öğlende görüşmek üzere. Kolay gelsin."

"Size de."

Rath telefonu kapattıktan sonra biraz düşündü. Kendi kendine, neden olmasın deyip numarayı çevirdi.

Telefon hemen açıldı, şaşırmıştı.

"Behnke."

"Herr Weinert lütfen."

"Gene mi siz? Siz daha dün aramadınız mı?"

Rath ses çıkarmadı.

"Herr Weinert korkarım uyuyor daha."

"Kaldırın o zaman. Çok önemli."

Ev sahibesinin onu kızlardan birisiyle yakalama ihtimali düşüktü, çünkü Weinert normalde onları gece yarısı gönderirdi; Behnke ya derin uykuda olur ya da sarhoş olduğu için zaten bir şey duyacak halde olmazdı. Ama kaldırsındı Weinert'i, iyi olurdu; oh olsun diye geçirdi içinden.

Weinert gerçekten de derin uykudan uyanmışa benziyordu; telefona çıktığında konuşuyor muydu, esniyor muydu, belli olmuyordu.

"Planı değiştirmemiz gerekiyor."

"Gereon?"

"Delirdin mi? Biraz daha yüksek sesle söyle istersen. Behnke'yi kendine gıcık etmeye niyetlisin herhalde."

"Niye beni gece yarısı yataktan kaldırıyorsun?"

"Sabah sabah, diyelim. Ev sahiben kalkmış."

"O sonuçta benim kadar geç yatmadı."

"Araba için arıyorum; konuştuğumuz saatten yarım saat sonra getirmeye ne dersin?"

"Harika. O zaman biraz daha uyuyabilirim."

"Bir de... bana getirme. Zoo Garı'nda buluşalım, hem sana daha yakın."

"Sorun değil. Daktiloyu getiriyorsun, değil mi?"

"O heyula gibi şeyi metrolarda taşımaya niyetim yoktu aslında. Sonra versem olmaz mı? Bu akşam mesela."

"O benim çalışma aletim. Ben onunla nasıl metroya biniyorsam, sen de bin. Olmuyorsa taksi tut."

Rath sabah saat yedi buçukta elinde kara bir Remington ve kahverengi bir evrak çantasıyla Zoo Garı'nın emanet bürosunun önünde beklerken halinden utandı. Gişedeki adam bir de "daktiloyu mu bırakacaksınız emanete," diye sorunca iyice canı sıkıldı.

Rath, "Hayır," deyince görevli, "Anladım. Cancağızınızı gezmeye çıkarmışsınız," dedi. "Tasma da taksaydınız, böyle elinizde taşımak zorunda kalmazdınız."

Rath istifini bozmadı. "Bir bilgiye ihtiyacım var," dedi ve polis kimliğini gösterebilmek için daktiloyu tezgâha koydu.

"Bak sen! Polisler artık seyyar ofisle mi dolaşıyor? Hırsızları ne yapıyorsunuz? Yakalayınca onları da sırtınıza mı alıyorsunuz?"

"Vodvil komedyeni gibisiniz..."

"Bizim İlse de hep söyler."

"...Ama Prusya polisi ne yazık ki hiç espriden anlamaz. O yüzden cıvıklıklarınızı *Wintergarten*'daki iş mülakatınıza saklayın!"

"Peki, tamam, anladık. Polis mizaha da yasak koydu herhalde!"

Rath adama Vivian Franck'ın fotoğrafını gösterdi. "Bu kadını hatırlıyor musunuz?"

"Kim hatırlamaz ki?" Tezgâhın arkasındaki adamın küçük gözleri birden parladı. "Onu *Soysuz*'da görmüştüm. İlah o, bir ilah! O Franck bu, değil mi?"

"Bu hanım aşağı yukarı üç hafta önce bir sürü büyükçe valiz bırakmış buraya; daha doğrusu 8 Şubat'ta, sabah saat ona doğru. Bu arada gelip bagajı alan oldu mu?"

"Yavaş yavaş; kaç soruyu aynı anda sormayın," dedi görevli ve düşündü. "Bir kere pazardı, yanılmıyorsam. O gün vardiyam yoktu. Bir bakayım. Eşyalar bizde çok nadir o kadar uzun kalır."

"Bakın o zaman."

"Ama biraz zaman alabilir."

"Önemli değil."

"Sizin için olmayabilir ama müşteriler açısından önemli. Saat ona kadar yalnız çalışıyorum."

"Müşterilerle ben ilgilenirim, siz gidin bakmaya."

"Daktilonuz var," dedi görevli. "Form doldurmak sorun olmaz en azından." Büyük olasılıkla aklına daha iyi bir espri gelir mi diye bir an durup düşündü, sonra "aldırma" dercesine bir el işareti yaparak arkadaki penceresiz, neon ışıkla aydınlanan odanın kapısında kayboldu. İstasyon bayağı hareketliydi ama yolcuların tamamı iş ve ev arası trene binen insanlar olduğu için kimsenin yolu emanet bürosuna düşmüyordu. Görevli beş dakika sonra geri geldi. Bavul yerine bir tomar fiş vardı elinde; onları tezgâha, daktilonun yanına bıraktı.

"Bunların hepsi iki hafta önce bırakılan valizlerin fişi; bakalım şimdi."

Tomarı şöyle bir gözden geçirmesiyle aradığını buldu.

"Tamam, bu. 8 Şubat. Üç tane bavul, saat dokuz elli dörtte teslim edilmiş. Numara üç yedi sıfır yedi. Sahibi için bayağı pahalıya mal olacak."

"Bavulları görebilir miyim?"

"Maalesef!" Adam en ciddi yüz ifadesini takındı. "Ya üç yedi sıfır yedi numaralı fişi getirirsiniz ya da savcılıktan kâğıt. Aksi takdirde her şey yerli yerinde kalır. Talimat talimattır."

"Peki siz bavullara bir göz atıp bana kısaca bilgi verseniz..."

"O kesinlikle yasak! Biz müşterilerin bavuluna el sürmeyiz." Bozulmuş gibi görünse de, tekrar o şakacı tavrına bürünerek Rath'a göz kırptı. "Endişelenmeyin Komiser Bey. Valizlerde ceset filan yoktur, çoktan kokardı yoksa."

Rath bir şey demedi; adama kibarca teşekkür ederek istasyonun kahvesine oturdu. Bir kahve içebilirdi, daha vakit vardı.

Kahve fincanda değil, büyük bir kâsede gelmişti. En azından garson ne masada duran daktilo ile ilgili bir serzenişte bulunmuş, ne de bütün gazeteleri alıp masasına getirmesine sesini çıkarmıştı. Etrafta pek insan da yoktu. Saat sekize geliyordu. Bu, Berlinlilerin yollarda olduğu bir saatti; kahve içmeye –hele bir de böyle kocaman kâselerden kahve içmeye– vakitleri yoktu.

Güneş, yavaş yavaş hayvanat bahçesinin yapraksız ağaçlarının arkasında belirdi. Güzel bir gün olacağa benziyordu. Rath gazeteleri karıştırdı. Wessel'in cenazesinde bir iki tatsız olay çıkmıştı. Komünistler milliyetçileri provoke ettiği halde neyse ki daha vahim şeyler olmamıştı. İyi ki Gräf sayesinde oraya gitmekten kurtulmuştu. Rath, kriminal sekreterin son zamanlarda şefine çok arka çıktığını düşündü; buna ne kadar değer biçtiğini kendisine göstermeyi ihmal etmemeliydi.

İçişleri Bakanı Grzesinski'nin istifası Berlin gazeteleri için önemini yitirmişti; başlıklara olası bir hükümet krizi ile ilgili spekülasyonlar hâkimdi. Merkez adamı olan Rath'ın babasının hep iddia ettiği gibi, büyük koalisyonun hiç de dingin olmadığı tezi doğru muydu acaba? Merkez adamlarının hepsinin sosyal demokratlarla arası Emniyet Müdürü Engelbert Rath kadar iyi değildi; o ise kariyerinin önemli bir payını onlara borçluydu.

Gazeteler Winter vakasında da spekülasyonlarla yetinmekle kalıyordu; ön plandakiler Bellmann'ın sabotaj teorileriydi ama buna rağmen Oppenberg'in adı geçmiyordu hiç. Basın oldukça dikkatliydi; ancak Rath, Bellmann'ın o nefret ettiği rakibinin adını her gazeteciye tane tane kodladığından, arkasından da büyük ihtimalle "Bunu benden duymadınız ama," dediğinden emindi. Öyle veya böyle, gazetelerde varsayımlardan geçilmiyordu. Belki buna da şaşmamak gerekirdi; Şube'den yeni bir açıklama gelmemiş-

ti çünkü. Gazetelerde soruşturmayı Böhm'ün üstlendiği yer alıyordu ama Başkomiser basınla hiç irtibata geçmemiş ya da geçmek istememişti. Yazılarda pek de iyi anılmıyordu zaten. Asıl rütbesi bilindiği halde Böhm'den Komiser diye söz edildiğini gören Rath'ın yüreğinin yağları erimişti. Buldog buna kimbilir nasıl sinirlenmiştir, diye düşündü.

Yavaş yavaş gitme vakti gelmişti; Rath kahvesini bitirdi, ama kâsenin dibinde yine de kaldı biraz. Cüzi bir bahşiş bıraktı. Garson müşterisinin ısmarlamadığı o kalan kahveyle idare etsindi.

Weinert tam saatinde gelmişti; Buick gelip durak levhasının dibinde durduğunda, istasyonun önündeki meydandaki saat sekiz buçuğu gösteriyordu. Gazeteci motor çalışıyor vaziyetteyken indi. Yer değiştirme işini çabuk yapmak zorundaydılar; çünkü arkadaki otobüs şoförü, ardı ardına korna çalarak Buick'in durduğu yerin asıl sahibinin belediye otobüsü olduğunu göstermek istiyordu.

Rath, "Nereye çekiyorum?" dedi.

"Nürnberger Strasse'ye, ondan sonra kurtuluyorsun benden."

Rath Weinert'in evinin önüne geldiklerinde arabadan inmeden gazeteciyle vedalaştı. Hemen yanındaki apartmanın giriş kapısına gözü kayınca, bir keresinde Charly ile Behnke'den nasıl saklanmışlardı, onu anımsadı. Çok zaman geçmişti üzerinden.

22

Kale'ye geldiğinde dokuzu biraz geçiyordu. Kahverengi deri evrak çantasıyla sigortacı gibi bir hali vardı. Normalde işe gelirken şapka, palto ve silahtan başka şey bulunmazdı üstünde.

Erika Voss kapıda bekliyordu.

"Geldiniz nihayet! Burada neler oluyor, inanmayacaksınız, Komiser Bey. Başkomiser Böhm..."

"Tamam, arayın Böhm'ü o zaman ve benim burada olduğumu söyleyin. Veya, bir dakika, dosyaya bir iki şey daha koymam gerekiyor."

"Nasıl da rahatsınız!"

"Öyleyim. Sonuçta asayiş memuruyum ben. Gräf geldi mi?"

"Geldi ve gitti. Saat dokuzda küçük toplantı salonunda Winter vakasına bakanların katılacağı..."

"Henning ile Czerwinski mi?"

"Böhm ikisini Guerickestrasse'ye gözlemciliğe gönderdi."

"Bakıyorum her şeyden haberiniz var."

"En azından bir kişinin duruma hâkim olması gerekiyor, Komiser Bey."

Sarı kâküllerini sallayarak yarım ağızla sırıttı.

"Hâkim olmaya devam edin o zaman. Bir de bana bunları güzel güzel dosyalayın."

Bir gün önce Weinert'in daktilosunda yazdığı raporu çantasından çıkardı. Voss uysalca başını salladı, çekmeceden bir dosya alıp kara zımbayı önüne çekti.

"Winter vakası ile ilgili başka herhangi bir yazı ya da tutanak var mı?"

Voss kafasını iki yana salladı. "Gräf hepsini yanında götürdü."

"Peki, rapor yeter öyleyse bu durumda. Verin bana." Rath, gayet fiyakalı görünen dosyayı aldı ve tekrar kahverengi deri çantaya koydu. "Girelim bakalım aslanın inine."

Kadın ona acıyarak baktı. "Bol şanslar, Komiser Bey," dedi. Kaç aydır birlikte çalışıyorlardı, Erika Voss'un ağzından ilk kez böyle yüreklendirici sözler çıkmıştı. Rath az kalsın duygulanacaktı.

Küçük toplantı salonunun kapısını açarken kolunun altındaki deri çanta kendisine silahlıymış hissi veriyordu. Toplantı başlayalı aşağı yukarı yirmi dakika olmuştu, salondaki dumandan da anlaşılıyordu bu zaten. Rath, Overstolz paketine sarılma arzusuna direndi; meraklı bakışlara kafasıyla selamlayarak karşılık verdi. Girenin kim olduğunu görünce fısıldaşanlar oldu. Rath, yanında boş bir sandalye bulunan Gräf'i buldu ve oraya oturdu.

"Günaydın," dedi.

Kriminal sekreter dişlerinin arasından "Ulan Gereon!" dedi; başka da bir şey söylemeden eliyle, "Dikkat, hava son derece elektrikli," der gibi bir hareket yaptı.

"...elle çıkarılmış, dolayısıyla projektör, daha önceden gevşetilmiş, sadece tek bir emniyet mandalıyla tutunan bir tek cıvataya bağlı olup..." diye anlatıyordu Kronberg o dünyanın en monoton

sesiyle. Delillerden sorumlu polis bunları kâğıttan okuyordu; belli oluyordu da kâğıttan okuduğu. Bazıları esnememek için kendisini zor tutuyordu. Kronberg "Az önce sözünü ettiğim kol ve bu kola bağlı çelik kablo ile bu emniyet mandalı cıvatadan çıkarıldığında cıvata gevşer ve böylelikle de tutunacağı bir şey kalmayan projektör devrilir. Bu yıl 28 Şubat'ta vuku bulan da muhtemelen bu. Amaç, anlaşıldığı kadarıyla oyuncu Bettina Winter'in projektörün altında kalarak ölümüne ya da en azından ağır yaralanmasına yol açmak," diye devam etti.

Rath, Prusya Polisi'nin her seferinde bu ifadeleri nasıl kıvırdığına bir kez daha şaştı. Prusya Eyaleti'nin tüm emniyet teşkilatı, bir insanın ıstıraplı ölümünü, sanki okuldaki bir fizik deneyinden bahsediyormuşçasına teknik bir olay gibi anlatmayı nasıl da iyi beceriyordu.

Kronberg, yaptığı konuşmayı artık tek kişinin bile izlemediğinden emin olmak ister gibi gözlüklerinin üzerinden salonu şöyle bir süzdü.

"Karşılaşılan konstrüksiyon ve konstrüksiyonun yerleştirildiği noktadan yola çıkılırsa..."

"Siz bir şeyden yola çıkmayın sevgili Kronberg, onu bize bırakın!"

Görünüşe bakılırsa Kronberg Böhm'ü uyutamamıştı; Buldog uyanıklığı elden bırakmıyordu. LD memuru kabaca sözünün kesilmesine açıkça bozulmuştu ama karşı da gelememişti. Kürsüyü başkomisere bıraktı.

Böhm, "Teşekkürler, Herr Kronberg," diye başladı lafa. Böhm'ün teşekkürü bile kulağa küfür gibi geliyordu. "Komiser Rath?" diye devam etti. "Az önce aramıza geldiniz; yanlış görmedim, değil mi?"

Herkes Rath'a döndü. Birden salona, öğretmen sandalyesine ıslak süngeri kimin koyduğunu sorunca sınıfta başgösteren suskunluk misali bir sessizlik hâkim oldu.

"Komiser Rath? Ha, tamam oradasınız. Kürsüye teşrif edip, son günlerde Winter vakasıyla ilgili olarak yaptığınız araştırmaları bize kısaca anlatır mısınız?"

Rath Gräf'e kafasıyla bir işaret yapıp kalktı ve kürsüye yöneldi. Bu arada deri çantadan raporu çıkarmayı da ihmal etmemişti.

"Günaydın sevgili arkadaşlar," dedi, basamağı çıktığında. "Günaydın Başkomiserim." Rath dosyayı havaya kaldırdı. "Şimdiye kadar elde ettiğim sonuçları, bir rapor haline getirip..."

"Lafı uzatmayın! Sadede gelin lütfen!"

Rath, sözünü kesen Böhm'e baktı. Adamın gözleri bir çift donmuş misketti âdeta. Rath, peki, öyle olsun, bak şimdi nasıl havamı atıyorum, dedi içinden.

"Kronberg arkadaş, az önce dün *Terra* Stüdyosu'nda *benim* keşfettiğim konstrüksiyondan söz etti," diye tekrar başladı lafa. Kahverengi çantadan senaryoyu ve çekim planını çıkardı. "Bunlar da sabotajcının –şimdilik o şekilde nitelendireceğim kendisini– hangi plana göre hareket ettiğini kanıtlayan veriler: Betty Winter'in son filmi *Aşk Fırtınası*'nın senaryosu ve de çekim planı."

Konuşmasına kısa bir ara vererek dinleyicilere baktı. Yüz ifadeleri merakla doluydu; ortama gergin bir sessizlik hâkim olmuştu. Meslektaşlarının merakı belki de sadece, Böhm'ün küstah bir komisere haddini ne şekilde bildireceğini görmek istemelerindendi.

Rath teorisini açıkladı: Krempin, sesli film kamerasının elli kiloluk projektörü manipüle etme amacıyla bir tel konstrüksiyonu icat ediyor. Ancak yakalanıyor. O yüzden son anda kurduğu tertibatı zararsız hale getirip stüdyodan aceleyle sıvışıyor. Ancak görünen o ki, birisi onun konstrüksiyonunu kendi amaçlarına alet edip onu tekrar işler hale getirmiş."

Böhm kesmeden dinlemişti.

"Bu muğlak düşünce nasıl geldi aklınıza?" dedi sadece.

Rath, konuşmadan önce derin bir nefes aldı. "Açıkladığımı sanıyordum. Kırk dokuzuncu sahnenin çekimi sırasında efekt manivelası kusursuz çalışıyor ve gök gürültüsü sesi çıkıyor. Ama aynı gün öğleden sonra, elli üçüncü sahnede aynı manivela, projektörü tutan son cıvatayı –bu yani biraz önce Kronberg'in sözünü ettiği mekanizma– gevşetiyor. Dolayısıyla bunda Felix Krempin'in parmağı olamaz; çünkü saat on birden itibaren stüdyoda yok kendisi."

"Bunu nereden çıkardınız?"

"Tanık Lüdenbach ve Krieg'in ifadelerinden," dedi Rath. "Fe-

lix Krempin'i stüdyoda son olarak saat onda gören birkaç kişi daha bunu doğruluyor."

"Son durumdan haberiniz yok anlaşılan," dedi Böhm. "Tanıkların ifadeleri bu hususta birbiriyle çok çeliştiği için dün stüdyoda herkesten tekrar ifade aldık. Ama bu sefer titizlikle hareket ettik. Toplantıya zamanında gelseydiniz bundan haberiniz olurdu. Hadi sizin hatırınız için tekrar anlatayım: Üç tanık, Felix Krempin'in öğleye doğru tekrar stüdyoya gelmiş olabileceğinden söz ediyor. Yani tam öğleden sonraki çekimlerin hazırlığının yapıldığı saatlerde. O güzel teoriniz ne olacak şimdi?"

Rath buna nasıl yanıt vereceğini bilemedi. Bir an kendisini, önemli bir sınavda adamakıllı çuvallayıp, hayal kırıklığına uğramış öğretmenin içten içe sevinen sınıfın önünde rezil ettiği inek öğrenci gibi hissetti. Ama Böhm onunla ilgilenmiyordu artık; dinleyicilere dönerek, "Ne yapmanız gerektiğini biliyorsunuz, baylar," dedi. "Haydi iş başına!"

Çekilen sandalye sesleri ve fısıldaşmalar sessizliği bozdu. Salon yavaş yavaş boşalıyordu. Rath kâğıtlarını toplayıp gitmeye hazırlanıyordu ki, Böhm onu durdurdu.

"Siz nereye?"

"İşimin başına."

"Ne işi? Ben size herhangi bir görev verdim mi?"

Rath bir şey demedi. Gözlerini Buldog'un gözlerine dikmiş bakıyordu. Boyun eğerek Böhm'ü tatmin etmeye kararlıydı.

"Raporunuzu bana verin," dedi Böhm, "ondan sonra da Winter vakasıyla alakanız kalmıyor."

Rath tam karşı çıkmak üzereyken dudağını ısırdı. Protestonun bir yararı olmayacaktı ki. Dosyayı Böhm'e uzattı.

"Peki şimdi ne iş yapacağım Başkomiser Bey?"

"Masanıza gidin, görürsünüz."

Rath ofisine girince, Böhm'ün *görürsünüz* ile ne kastettiğini anladı. Masanın üzeri dağ gibi dosyayla doluydu.

"Ne olacak bunlar?" diye sordu sekreterine.

Erika Voss omuz silkti. "Frau Steiner Başkomiser Böhm'ün se-

lamıyla birlikte getirdi bunları az önce. Başka da bir şey söylemedi."

Rath kâğıt yığınına baktı. Wessel vakasına ilişti gözü; dosya karmakarışıktı. Böhm, dosyanın savcı için tasnif edilip düzenlenmesi talimatını vermişti. Anlaşılan Buldog bundan sonra her şeyi yazılı yürütecekti. Böhm cenazeye gözlemci olarak gitmesi konusunda verdiği o anlamsız talimatın dışında kendisine ilk kez bu vakayla ilgili bir iş veriyordu. Rath'ın en sevmediği işti; pösteki saymaktı bu, zordu, yeknesaktı.

Angaryaydı daha doğrusu.

Kapı tıklatıldı; Erika Voss başını kapıdan içeri sokup, "Kahve alır mısınız?" dedi.

"Hayır, teşekkür ederim," dedi Rath. "Gräf nerede kaldı? Daha biraz önce toplantıdaydı."

"Geldi ama şimdi yok," dedi sekreter. "Lange ile birlikte Grunewald'e gittiler. Bildiğim kadarıyla küçük bahçeli arazileri tarayacaklar. Böhm Krempin'in oralarda bir yerde saklandığını düşünüyor."

Böhm, Rath'tan dosya için ısrarla ve de yazılı olarak Wessel'in cenazesiyle ilgili bir rapor yazmasını istemişti; ama bunu, Cumartesi günü mezarlığa giden o olduğu için bir tek Gräf yazabilirdi.

"Gräf ararsa bana bağlayın lütfen. Yolda ise bir yerlerde yakalamaya bakın."

Erika Voss, "Bu, son günlerde size erişmek kadar zor olacaksa, fazla ümitlendirmeyeyim sizi, Komiser Bey," dedi ve kapıyı kapadı.

Rath kâğıtları tasnife girişti; az sonra masasında çeşitli uzunlukta kümeler oluştu. Toplantı protokolünden rapora, cinayet mahallinden olay yeri planına, olay yeri fotoğrafından adli tıp raporuna, delil listesinden tutanak özetine, tutanağa kadar her şey vardı burada.

Saat birde telefon çaldı. Rath Gräf diye sevinirken bir anda hayal kırıklığına uğradı. Erika Voss'tu, kadın ayağa kalkmaya üşenmişti yine.

"Komiser Bey! Herr Ziehlke diye birisi geldi, sizinle görüşmek istiyor."

Doğru ya! Onu tamamen unutmuştu.

"Gelsin içeri," dedi; az sonra kapı tıklatıldı.

Friedhelm Ziehlke beresini çıkarmış, elinde yoğuruyordu.

"Geldim işte Komiser Bey," dedi ve etrafına bakındı. "Güzelmiş burası."

Rath taksi şoförüne oturması için yer göstermek istedi ama, misafir koltuğu Wessel vakasının protokolleriyle doluydu.

"Gelin en iyisi dışarı çıkalım," dedi Rath. "Burası bugün pek rahat değil."

"Bahar temizliği mi?" Ziehlke güldü.

"Aschinger'de bir biraya ne dersiniz?"

"Benim vardiyam daha bitmedi. Ama sosis gibi bir şeye hayır demem."

Alex çok gürültülüydü. Sözde metro inşaatı tamamlanmıştı ama nedense hâlâ yere buharlı araçlarla demir destekler çakılıyordu. Her yere çit örülmüştü. Rath'ın içinde neredeyse her gün yerleri değiştiriliyor gibi bir his vardı; meydanı geçmek için her gün yeni bir labirent keşfetmek gerekiyordu.

"Epeydir gelmemiştim buralara," dedi Ziehlke. "Birazcık kafası çalışan her taksi şoförü, Alex'ten geçmemeye bakıyor."

Alexanderplatz'da çok bina yıkılmıştı ama Aschinger dimdik ayakta duruyordu. Bu eski binanın da yıkılması öngörülmüştü ama restoranın yeni binaya taşınıp devam etmesi isteniyordu. Bunu talep eden müşteriler oraya buraya küçük afişler asmışlardı. Rath Aschinger'siz bir Alex düşünemezdi. Şube'nin yarısı burada yemek yiyor, akşamları paydos birasını burada içiyordu.

Her öğlen olduğu gibi içerisi yine tıka basa doluydu. Rath, Ziehlke için sosis, patates salatası ve bir Sinalco, kendisine de sığır rostosu, patates köftesi ve bir soda söyledi. Adam iyi ki kızarmış ciğer diye tutturmamıştı.

Ziehlke, "Teşekkür ederim beni davet ettiğiniz için," dedi ve sosisini kesmeye koyuldu. "Resim bakacağım, öyle mi?"

Rath başıyla tasdik edip rostosunu yemeye başladı. "Resimlere tek tek alıcı gözüyle bakmanızı istiyorum. Belki o gün Vivian Franck'ı alan adamı da bulursunuz. Ama önce yemeğimizi yiyelim."

Ziehlke iki çatal patates salatası arası, "Franck'ı neden arıyorsunuz?" diye sordu. "Hâlâ söylemediniz."

"Kayıp," dedi Rath sadece.

Garson masayı topladıktan sonra Rath çantasından Oppenberg'in zarfını çıkardı. Yirmi kişinin portre fotoğrafı vardı. Hepsi oyuncu değildi; içlerinde, Oppenberg'in Vivian'ın gizli gizli buluştuğunu tahmin ettiği başka adamlar da vardı. Bunlardan biri Felix Krempin'di; fotoğraf Bellmann'ın Noel partisinde çekilmiş olandan daha kaliteliydi. Taksi şoförü her bir resme uzun uzun baktı ama hepsinde başını iki yana salladı. İki sefer ikircimde kalır gibi olsa da, ikisinde de kati bir şekilde "Hayır, hayır, yok," deyip resmi kenara koydu. Bir tanesi Krempin'di; "Bunu gazetelerden tanıyorum, aradığınız adam bu, değil mi?" dedi. Diğeri ise esmer bir oyuncuydu; uzun uzun bakıp, "Yok, bu da değil. Sadece tip olarak benziyor," diyerek, sonuçta ondan da vazgeçti.

Rath, *tip olarak benzeyen* oyuncunun resmini ayırıp Ziehlke'ye teşekkür etti. "O adamı bir daha görürseniz, ya da bir sinema afişinde tanırsanız, taksinize biner ya da sokakta karşılaşırsanız, günün hangi saati olursa olsun beni hemen arayın, olur mu?" dedi.

Kale'ye dönmeden önce bir telefon kulübesi bulup Oppenberg'i aradı. Sekreterine kendisini akşam yemeğine davet ettirdi.

Rath tekrar yazı masasına oturup dosyalarla ilgilenmeye başladı; Erika Voss öğle tatilinden dönmemişti henüz. Raporlara göz gezdirirken, bazen bir yere takılıyordu. Örneğin nazilerin şehadet şehadet diye şişirdikleri bir vaka dikkatini çekmişti: Oda kiralayan bir kadın, uzun zaman para ödemeyen bir kiracıya ders vermesi için iki üç komünist arkadaşını çağırmıştı. Gelen Ali Höhler, âdeta ısmarlanmış gibi, Wessel'in birlikte yaşadığı fahişenin eski pezevengi çıkmıştı. Tartışma büyüyünce, SA Taarruz komutanı daha kapıda yüzünden kurşunlanmıştı.

Wessel'i şehit yapmaya bir kurşun yetmişti. Nasıl bir "yücelik"se. Babası rahip olan bu adam genç yaşında Friedrichshain'daki SA'ları çok kısa bir zaman içerisinde örgütlemiş, bir orospuya âşık olunca da adamlarını ihmal etmeye başlamıştı. Goebbels için bunun bir önemi yoktu; Taarruz komutanı Berlin'in başnazisinin gözünde yine de şehit, yani bununla biçilmiş kaftandı. Aslında Wes-

sel ağır yaralanıp ölmekle şanslı sayılırdı, çünkü bu örnek nazi er ya da geç NSDAP'den istifa edecekti. Son aylarda siyasete olan ilgisi bayağı azalmıştı. Sevgilisinin pezevenkliğini kendisinin yaptığı söylentileri dolaşıyordu ama kimbilir, dedikodular belki de komünist çevrelerin karalamasından ibaretti.

Telefonun çalmasıyla Rath düşüncelerinden sıyrıldı.

Çalan, Erika Voss'un masasında duran telefondu. Arayan Gräf olabilirdi. Rath çıktı.

"Evet?"

Diğer uçta şaşkın bir suskunluk oldu.

"Kriminal komiser Rath'ın ofisi mi? A şubesini arıyordum," dedi bir kadın sesi.

"Buyrun, benim Rath. Kiminle görüşüyorum?"

"Greulich benim adım, Doktor Weiss'in ofisinden arıyorum. Emniyet müdür yardımcısı yarım saat içinde sizinle konuşmak istiyor, komiser bey."

"Mevzu nedir?"

"Doktor Weiss kendisi söyler size."

Rath afallamıştı. Zörgiebel'in Kale'de herkesin EmMüYar dediği bu muavinini hep uzaktan görmüş, bir iki selamlaşma dışında kendisiyle bir kez olsun konuşmamıştı. Berlin polisinin tartışmasız en iyi kriminologlarından biri olan Doktor Weiss'ın kendisi gibi sıradan bir komiserle ne işi olabilirdi? Yoksa Böhm onu reislere mi şikâyet etmişti? Her neyse bu işin altından muhakkak bir çapanoğlu çıkacaktı. Aslında babasının yakın arkadaşı olması dolayısıyla Zörgiebel'i tercih ederdi de, o da karnaval bahanesiyle bugünlerde Mainz'a kaçmıştı.

Rath, o yarının saati bu soruya kafa yormakla geçirdi; öğle tatilinden hâlâ dönmemiş olan Voss'a bir not bırakıp çıktı.

Greulich'ün üstü başı adıyla tezat bir şekilde rengârenkti. Rath, sekreter "Beyefendiler bekliyor," deyince, bu çoğulun ne anlama gelebileceğini düşündü. Kadın ahizeyi kaldırıp bir numara çevirdi. "Herr Rath buradalar," diyerek Rath'a döndü. "Buyrun, girebilirsiniz."

Rath buyurup girdi.

Doktor Bernhard Weiss üstü dosya dolu koskoca bir yazı masa-

sında oturuyordu. Gözlük camlarının ardındaki gözleri fecir fecirdi. Adamın etrafına doğal bir otorite salması Rath'ı huzursuz ediyordu. Zörgiebel'le baş etmesini bilirdi de, yardımcısı farklıydı; pek kolay kül yutacak cinsten değildi. Ama odada oturan diğer kişiyi görünce içi biraz rahatlamıştı.

Ernst Gennat'tı bu.

Buda oradaysa, kötü bir şey olmayacak demekti. Rath, Gennat'ın onu sevdiğini biliyordu.

İçeri girince, "Günaydın beyler," dedi ve sıralamada rütbeleri göz önüne alarak tek tek ellerini sıktı.

"Oturun lütfen," dedi Weiss. Soğuk bir tonda çıkmıştı bu *oturun lütfen*. Sıcak bir *Buyrun oturun* yerine böyle *Oturun lütfen* okulu hatırlatmıştı ona.

Rath Gennat'ın yanındaki koltuğa oturdu. Bir an ortama sessizlik hâkim oldu. Kapitone kapının arkasından hafiften gelen daktilo sesi huzur vericiydi.

"Hemen gelebilmenize sevindim Komiser Bey," diye başladı konuşmaya Weiss. "Hassas bir mevzu var."

Durum Rath'a tanıdık gelmişti. Aşağı yukarı bir yıl önce cinayetle suçlandığında Gennat da benzer sözcükler kullanmıştı.

"Komiser Bey," dedi Weiss. "Hemen konuya giriyorum." Emniyet müdür yardımcısı konuşurken doğrudan gözlerinin içine bakıyordu. "Kriminal Komiser Frank Brenner ile ilişkinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?"

Mesele buydu demek! Demek Brenner ikisinin arasındaki küçük şahsi kavgayı en yukarı taşımıştı.

"Çok dostane değil," dedi Rath. "Daha ziyade... meslektaş ilişkisi diyelim."

"Demek öyle." Weiss başını salladı. "Önüme bir şikâyet geldi de," diye devam etti. "Komiser Brenner, cumartesiyi pazara bağlayan gece Residenz-Casino denen dans lokalinde kendisine birçok kez ve nedensiz yere vurduğunuzu iddia ediyor." Weiss ara verdiği durumlarda bile gözlerini Rath'dan ayırmıyordu. "Söyleyecek bir şeyiniz var mı?"

"Brenner'e vurdum, sayın Müdür Yardımcısı," dedi Rath. "Ama nedensiz değil."

Weiss, "Herkesin içinde bir meslektaşınıza vurmanız için nasıl bir neden olabilir acaba? Her zaman ve her yerde makamımızın şanını düşünerek temkinli olmamız gerektiğini biliyorsunuz, değil mi?"

"Polis olduğumuz anlaşılmıyordu," dedi Rath. "Maskeli balodaydık, herkes başka kıyafetteydi."

"Bu soruma cevap değil ki."

"Bir neden vardı, sayın Müdür Yardımcısı, ama çok özel bir neden. Komiser Brenner bir hanımın iffetiyle oynadı."

"Bir hanımın iffeti mi?"

"Ortak bir tanıdığımız."

"Komiser Bey, hanımlar için düello yapılan zamanlar Allah'tan çoktan geçti. Tepkiniz biraz abartılı gelmiyor mu size?"

"Brenner arkadaşı uyardım, o şekilde konuşmamasını rica ettim."

"Ne şekilde?"

"Edepsiz, iğrenç laflar etti, sayın Müdür Yardımcısı. Burada tekrar edemem."

"Kim bu hanım peki?"

"Özür dilerim ama size onu da söyleyemem."

"Nedenmiş o?"

"Tüm saygımla, ama sizi ilgilendirmez de ondan! Brenner'le olan münakaşam tamamen şahsi bir meseledendi."

"Polis memuru olarak ister meslektaşınız ister sivil olsun, kimi döverseniz dövün, buna şahsi mesele diyemezsiniz."

Weiss sesini yükseltmişti. Rath, durumu o kadar da hafife almaması gerektiğini düşündü.

"Özür dilerim sayın Müdür Yardımcısı, öyle demek istememiştim. Ama yine de söz konusu hanımı olayın içine çekmek istemiyorum."

"Niyetim sizinle o kadar da içli dışlı olmak değildi Komiser Bey," dedi Weiss. Tekrar yumuşamıştı. "Aslında sormak istediğim şu: Sizin lehinize tanıklık yapacak birileri var mı, yok mu? Komiser Brenner, Komiser Czerwinski'yi tanık olarak gösterdi."

"Peki Czerwinski ne dedi?"

"Henüz olayla ilgili ifadesine başvurmadık."

"İki iş arkadaşı arasında ufak bir görüş ayrılığı; bilmem buna olay demek doğru olur mu."

"Meseleyi olduğundan daha önemsiz göstermeye çalışmayın yine! Komiser Brenner size karşı dava açmak, sizi Disiplin Kurulu'na vermek istedi. Dua edin, onu bu işi kurum içinde çözmenin daha mantıklı olacağı konusunda ikna edebildim. Bu iş basının kulağına giderse neler olacağını tahmin edebiliyor musunuz?"

"Brenner niye yok şu anda burada? Tokalaşır, meseleyi unuturduk. Ben olsam bu tip bir olayı böyle kapatırdım."

"Komiser Brenner aldığı yaralar yüzünden raporlu," dedi Weiss kuru bir tonla. Rath yutkunmak zorunda kalmıştı. Şişkoyu o kadar da benzetmemişti. Brenner kötü bir şekilde düşmüş olabilir miydi? Askıdaki kolu geldi aklına.

"Üzüldüm," dedi.

"Üzülün de zaten." Weiss ciddiyetle bakıyordu. Rath kendisini mikroskop altındaki bir hücreli hayvan gibi hissetti. "Sık sık kontrolünüzü kaybettiğiniz oluyor mu?" diye sordu Weiss.

"Hangi anlamda?"

"Sorumun net olduğunu düşünüyorum. Kızınca kendinizi kontrol edebiliyor musunuz?"

Bir şey mi ima ediyordu bununla? Rath, Zörgiebel'in yardımcısının Köln'deki olaylardan haberi olup olmadığını bilmiyordu. Ama bunun tezcanlılıkla filan ilgisi yoktu, onu kastediyor olamazdı.

"Tabii ki sayın Müdür Yardımcısı. Polis memuru olarak sorumluluklarımın bilincindeyim."

"Bu olay haricinde herhalde."

"Öyle, sayın Müdür Yardımcısı."

"Peki, o zaman bir daha böyle bir şey olmamasına çalışalım. Konuyla ilgili raporunuz yarın masamda olacak."

"Olur, sayın Müdür Yardımcısı."

Rath, odadan çıkacağını sandı. O zamana kadar hiç sesini çıkarmamış olan Gennat'a yan gözle bakarak yerinden kalktı.

"Bir dakika, Komiser Bey," dedi Weiss. "Sizinle işimiz bitmedi daha."

Şimdi ne gelecek, diye düşündü Rath. Tekrar oturdu.

Weiss, "Bu konuda ne düşünüyorsunuz?" diyerek *B.Z. am Mittag*'ın son baskısını Rath'ın önüne koydu. Gazete matbaadan yeni çıkmıştı; Rath, Bernhard Weiss'ın baş parmağıyla işaret ettiği yazıyı daha okumamıştı; ama yazarını tanıyordu.

Stefan Fink.

Metni çabucak okudu. Fink, bilinen söylentileri tekrar ısıtmış, Bellmann'ın ağzından da birkaç komplo teorisi almıştı; ama bunları yaparken de yer yer, daha doğrusu en can alıcı yerlerde kaynak olarak Gereon Rath'ı göstermişti.

Polis hâlâ firarda olan bir ışıkçının peşinde. Kriminal komiser Gereon Rath gazetemize "Betty Winter'in ölümü kaza değil," şeklinde konuştu. Bu durumda katil firardaki kişi mi? Komiser Rath, "önemli bir tanık"tan söz etse de, polisin zanlı kendini güvende hissetsin diye bu tanımı kullandığını ilk kez yaşamıyoruz. Polis ne kadar yol aldı? Aramızda dolaşan bu katil zanlısını yakalamanın zamanı gelmedi mi? Winter vakasının soruşturmasını üstlenen Başkomiser Böhm, bu sorunun cevabını veremiyor. Rath ise, "Sorumluluğu birisi taşıyacak, işi ise başkaları yapacak," dedi.

Allah kahretsin! Şu çıyan!

"Kriminal komiser Gennat'a, gazetelerde ismimin geçmesini önemsemediğimi söylemiştim."

Rath Buda'ya baktı. Yüz ifadesinden bir anlam çıkarmak mümkün değildi ama o her zamanki soğukkanlılığından da eser yoktu.

"Ne diyeyim ki," dedi Rath. "Alıntılar benim rızam olmadan yapılmış."

"Bu Fink'i de tanımıyorsunuz o zaman. Onunla hiç görüşmediniz."

Weiss epey şey biliyor gibiydi.

"Görüştük demek doğru olmaz. O buldu beni, ağzımdan laf almak istedi. Ama reddettim."

"Yazıyı okuyunca başka bir izlenim uyanıyor ama. Yani bütün bunları uyduruyor mu?"

"Uyduruk olmasa da bağlamından koparılmış." Rath dikkatli olması gerektiğini düşündü. Weiss'ın, yazı kuruluyla telefonlaştığı kesindi. "Bu Fink şarlatanın teki," diye devam etti. "Onun için önemli olan gerçeğin kendisi değil, sansasyon. Veya kendisi ile iş-

birliğine yanaşmayan polisleri harcamak. Başkomiser Böhm'le ilgili yazdıkları da pek yenir yutulur cinsten değil."

"Sizin yorumunuz sayesinde, Komiser Bey!" Weiss sesini yükseltmişti. "Sizin sayesinde! Çalıştığınız daire ya da şefleriniz konusunda hangi cüretle yargıda bulunuyorsunuz? Hem de üstelik basında!"

"Ama ben öyle bir şey yapmadım ki." Rath, gerçekten kızmış birinin ses tonuyla konuşuyordu; belki de sahiden kızmıştı da, bunu iyi becermesi ondandı.

"Yani bunları söylemediğinizi iddia ediyorsunuz."

"Bu tip cümleleri söylemiş olabilirim, ama tamamen farklı bir bağlamda. Ayrıca Herr Fink'e gazetede benden alıntı yapabilirsin diye de bir şey söylemedim."

Weiss tekrar bu sınayan, insanı delip geçen bakışlarını dikti Rath'a.

"Şansınız var, bu Fink'i tanıyorum ben," dedi sonunda. "Haklısınız, mesleğinin en acımasız temsilcilerinden biridir. Yoksa size inanmam çok zor olurdu." Weiss öne doğru eğildi. "Başkent basınıyla ilişkilerinizde daha çok pişmeniz gerekir, Komiser Bey," dedi. "Gördüğünüz gibi ağzınızdan düşüncesizce çıkmış birtakım laflar bu tip talihsiz sonuçlara yol açıyor! Polis olarak kuşkusuz basına ihtiyacımız var, ama siz siz olun, basınla oynamaya kalkmayın! Onlar sizinle oynar!"

"Ne yapayım Sayın Müdür Yardımıcısı? Tekzip mi talep edeyim?"

Weiss değmez gibilerden bir el hareketi yaptı. "Aman sakın! Daha kötü olur. Bu böyle kalsın. Sizden isteğim, bundan sonra kiminle ne konuşacağınıza dikkat etmeniz; bir daha böyle bir şey gelmesin başınıza." Müdür Yardımcısı deri koltuğundan yavaşça kalktı. Rath'ı salıvermeden önce, "Ve tabii ayrıca," dedi. "Başkomiser Böhm'den de özür dilemeniz gerekecek."

Rath Gennat'la birlikte A Şubesi'ne dönerken Buda tek kelime etmedi.

Sessizliği kaldıramayan Rath, "Bir daha ne zaman Düsseldorf'a yolculuk, Sayın Müdürüm?" dedi.

"Bütün bu boklukları temizledikten sonra," dedi Gennat. "Her şey gene güllük gülistanlık sanmayın! Size karşı çok öfkeliyim! Şu anda treni kaçırıyor olmam bunun nedenlerinden yalnız bir tanesi. Ama sizinle bunları koridorlarda konuşmaya niyetim yok."

Gennat Cinayet Masası'na gelene kadar başka hiçbir şey söylemedi; yol da bitmek bilmiyordu. Gennat'ın ofisine vardıklarında Buda, uzun yıllardır sekreterliğini yapan Trudchen Steiner'e, rahatsız edilmek istemediğini söyledi ve Rath'ı odasına aldı.

"Sadece birkaç dakika."

Keyifsizliğini sekreterine çaktırmamıştı. Ancak Buda kadının çay ve kek ikramını teşekkür edip reddedince, sekreter Rath'a acıyan bakışlarla baktı. Çünkü Gennat'ın ofisinde en ağır suçlulara bile pasta ikramı yapılırdı.

Buda kapıyı kapatıp yazı masasına oturdu. Her zaman misafirlerini buyur edip ağırladığı o oturulmaktan aşınmış koltuk takımını bile çok gördü Rath'a; normalde sıkıştırıp suçunu itiraf ettirdiği ezik zanlıların oturduğu masadaki sandalyeyi gösterdi.

Gennat bir süre konuşmadan Rath'a baktı. Bakışları suçlayıcı olmaktan ziyade soran bakışlardı. Rath kendisini kötü hissediyordu; nasıl olur da en sevdiğim öğrencim lise bitirme sınavlarında çuvallar diye soran bir öğretmenin bakışıydı bu.

"Sizi anlamıyorum," dedi Gennat sonunda. "Niye böyle şeyler yapıyorsunuz?"

"Brenner'le ilgili hikâye konusunda özür dilerim. Ama olay biraz önce anlatıldığı kadar vahim değil. Hasta raporunu herhalde..."

"Şimdi bırakın Brenner'i falan! O, Doktor Weiss'in derdi."

"Peki siz neyi kastediyorsunuz, sayın müdürüm?"

"Anlamamazlıktan gelmeyin. Daha birkaç gün önce konuştuk. Eski meselemiz. Kendi kafanıza göre değil, Asayiş'in bir parçası olarak çalışmanız konusu. Bildiklerinizi bizlerle paylaşmanız."

"Ama tüm saygımla, sayın müdürüm, yerine getirdim bu dediklerinizi! Önceki gün Krempin'in saklandığı yeri bulduğumda Henning ve Czerwinski'yle arkadaşlara haber salmadım mı? Terra Stüdyosu'ndaki tele gelelim; kriminal asistan Gräf'i hemen arayıp bilgilendirmedim mi, sonra arkadaşlara..."

"...ama Böhm adamlarıyla oraya gittiğinde siz toz olmuşsunuz."

"Bundan şu sonucu çıkarıyorum: Başkomiser Böhm benim sayemde soruşturmasında büyük ilerleme kaydetti; karşılığında işi gücü yokmuş gibi beni yukarı şikâyet etti."

"Sizi kimse şikâyet etmedi. Şansınıza Başkomiser Böhm vefalı bir arkadaştır. Ne kadar aksi birisi olsa da, birimine, birimindeki her bir kişiye sonuna kadar sadıktır."

"Bu insanlardan biri de benim, onu mu söylemek istiyorsunuz sayın müdürüm?"

"Öküz altında buzağı aramayı bırakın şimdi!" Gennat sesini birazcık yükseltmişti ama Rath yine de çok küstahlaşmayayım diye düşündü. "Burada söz konusu olan *sizin* iş arkadaşlığından, genel olarak polislik mesleğinden ne anladığınız." Gennat öne doğru eğilip Rath'a gözlerini dikti. "Polis teşkilatı karmaşık bir organizmadır, Herr Rath, çok çeşitli parçaların bir araya gelip bir bütün oluşturduğu bir organizma. Ayrıca çok da başarılı çalışan bir organizma. Bu yüzden de hiyerarşiler var, bu yüzden de denilenleri yapmanız gerekiyor. En ideali, hem üstünüzdekiler hem de altınızdakilerle dostça ve saygı içerisinde birlikte çalışmanız. Benim dairemde keyfi davranışlara, kıskançlıklara ve rekabete yer yoktur, anlaşıldı mı?"

Rath tasdik anlamında başını salladı. "Saydıklarınızın ne kadar önemli olduğunu çok iyi biliyorum, Sayın Müdürüm. Son günlerde sizin bu taleplerinizi harfi harfine yerine getirdiğimi de söyleyemem. Ama bazen insan hızını alamayıp..."

"İnsan hızını alamıyormuş. Biz bizeyiz, benimle konuşurken saçmalamayın! Böhm'ün soruşturmanın başına geçeceğini tahmin ettiğiniz için kaçtınız! Sizi ekarte etmesine fırsat vermek istemediniz. Birkaç gün de başardınız bunu ama dar görüşlü bir davranıştı bu. Bugünkü gibi son bulacağını aslında bilmeniz gerekirdi. Normal çalışsaydınız Böhm sizi muhakkak soruşturma ekibinde tutardı, tamam yönetici olarak değil belki ama, şimdi ne oldu? Şimdi tamamen dışındasınız."

"Tüm saygımla, Sayın Müdürüm, Başkomiser Böhm'ün yaptığı akıllı bir iş değil. Bu vakada en fazla delili ben topladım, ama Böhm bunun değerini..."

"Başkomiser Böhm sizin üstünüz," diye kesti Gennat sözünü

birden. "İsterse tuvaletleri bile temizletebilir size." Buda bağırmaya başlamıştı. Ancak çok nadir yaşanan bir şey olduğu için görünüşe bakılırsa kendi bile şaşmıştı bu duruma. Derken sesini yeniden alçaltıp o bildik babacanvari tonuna geri döndü. "Bundan sonra üstlerinizin dediklerini yerine getirin, anlaşıldı mı?"

Rath bir şey demedi; karşı gelip gelmemeyi, gelecekse bunu nasıl yapacağını düşünüyordu.

"Anlaşıldı mı, dedim."

Buda ciddiydi anlaşılan. Rath başını salladı.

Gennat hâlâ gözünü dikmiş ona bakıyordu. Rath neden bu kadar insanın bu bakışlara dayanamayıp en kötü suçları itiraf ettiğini yavaş yavaş anlamaya başlıyordu.

"Hepsi sizin suçunuz," dedi Gennat. "Kendi keyfi tutumlarınız sizi bu durumlara getirdi."

"Doğru, sayın müdürüm."

"Karşımda ezilip büzülmeyi de bırakın. Davranışınızı değiştirin, yeter! Başkomiser Böhm'e daha birkaç yıl katlanacaksınız. Kendinizi bu düşünceye alıştırın. Sanırım bunu size ilk kez söylemiyorum."

"Evet."

"O zaman lütfen bir toparlanın! Hepimiz birlikte çalışmalıyız. Şahsi husumetler olmasın. Ayrıca Böhm en yakın dostunuz olmadıysa, sizden çok ona hak veriririm. Ama eski hikâyeleri açmayalım..."

"Tüm saygımla, sayın müdürüm, asıl Başkomiser Böhm özel hayatla iş hayatını karıştıran. Sizi vekâleten temsil ettiğinden beri bana doğru dürüst iş vermiyor. O zamandan beri bir tane dişe gelir vaka..."

"Şikâyet etmeyin! Polislik mesleği bazen çok sıkıcı, aynı zamanda da aşırı külfetli olabilir. Üstelik bir o kadar da şamatasız olur ki, hiçbir gazete ilgilenmez onunla. Ama siz buna kafa yormayın zaten, sizin işiniz değil bu. Siz verilen görevleri yerine getirin. Ve görev ne kadar monoton olursa olsun, herkes gibi siz de onu özenle yerine getirin; teşkilat buna değer biçecektir, inanın bana. Her ne pahasına olursa olsun göze çarpayım diyorsanız, bununla bir yere varamazsınız. Bundan böyle sık sık nahoş tavırlarla göze çarpma-

manız kariyeriniz için iyi olur derim." Gennat'ın tonu yine gönül alıcı olmuştu. "İyi bir soruşturmacısınız, Rath. Ama polis birlikleri mensubu olduğunuzu da gösterin! Ve – yakın zamanda Doktor Weiss'la böyle bir konuşma tekrarlanmasın. Dövüşen komiserlerle uğraşmak istemiyorum, benim bir sürü işim gücüm var. Bunlara meydan vermemeye çalışın!"

"Peki sayın müdürüm." Rath son bir deneme yaptı. "Sizin başınızı ağrıttığım için özür dilerim. Ancak sizden Böhm'ün beni Winter vakası soruşturma ekibine alması için bir şeyler yapmanızı rica ediyorum. Tüm saygımla, A Şubesi'ndeki arkadaşların arasında bu vakayla en fazla içli dışlı olan benim."

"Görevleri dağıtma konusunda Başkomiser Böhm'e talimat verecek değilim. Yapılacak bir sürü başka iş var! Bir oyuncu yüzünden basının ilgisi bu vakaya yoğunlaştı diye başka her şeyi yüzüstü mü bırakacağız? Böhm'ün verdiği görevleri yerine getirin ve ondan özür dileyin. Doktor Weiss'in ne dediğini duydunuz."

Gennat noktayı koymuştu. Buda bundan sonra önündeki kâğıtları düzenlemeye koyuldu ve bir kere bile kafasını kaldırıp komisere bakmadı. Rath açıkça biraz ileri gitmişti. Buna böyle denirdi.

23

Gräf'ten hâlâ ses yoktu; kendisine ulaşılamıyordu da. Bu arada paydostan dönen Erika Voss, Gräf'in yolda olduğunu, ertesi sabaha öngörülen toplantıdan önce de Şube'ye gelmeyeceğini söylemişti. Gereon Rath'a göre, Böhm onu ortağından ayırmayı iyice kafasına koymuştu.

Buldog da yoktu ortalarda. Erika Voss af dilermişçesine omuz silkti.

Rath, "O zaman sekreteriyle bir randevu ayarlayın ya da o beni arasın, bir şeyler yapın artık," diye sert çıktı Voss'a. "Ne yapın yapın beni bugün başkomiserle görüştürün."

Rath kapıyı çarpıp çıktı ve masasına döndü. Aslında canı masanın üzerinde ne kadar dosya varsa, hepsini kaldırıp yere atmak istiyordu ama tuttu kendini; bir Overstolz yaktı.

Sigara onu yavaş yavaş sakinleştirmişti. Söndürür söndürmez ahizeyi eline aldı.

"Erika," dedi. "Lütfen LD'ye gidip Kronberg'le ekibinin Albert Höhler adlı kişiye ait topladığı bütün delilleri toparlayıp bana getirin."

Rath, bu işin Erika'yı bayağı meşgul edeceğini, dolayısıyla Rath'ın telefonlarına kulak misafiri olamayacağını hesaplıyordu.

Kapı kapanır kapanmaz, Voss'un gerçekten gidip gitmediğinden emin olabilmek için kalkıp odasına baktı. Ardından telefona sarıldı. İlk işi *B.Z. am Mittag*'ın yazı işlerini aramak oldu.

Yazı işleri sekreteri Fink'i bağlamadan önce, "Kendisine bugün polisten bayağı rağbet var," dedi. Weiss gerçekten de aramıştı demek Fink'i.

"Komiser Rath!" Muhabir Rath'ın sesini duyunca aşırı sevinmiş gibiydi. "Bana sonunda bir şeyler anlatmaya karar verdiniz, öyle mi?"

Rath balıklama girdi konuya. "Siz kendinizi ne zannediyorsunuz?" diye bağırdı. "Neler yazmışsınız öyle?"

"Sizin anlattıklarınızı." Fink hiç istifini bozmuyordu. Günde kimbilir kaç kez böyle telefonlara maruz kalıyordu; alışıktı. "Asıl mesele nedir, biliyor musunuz komiser bey? Siz ve meslektaşlarınız, susmakla bir haberi önlediğinizi sanıyorsunuz; ama yanılıyorsunuz. Ben bir haber yapacaksam, yaparım. Beni kısıtlamaya kalkarsanız sizin bana bilerek ya da bilmeyerek verdiğiniz bütün bilgileri bir araya getirir, gerisini de bu enformasyonlardan çıkardığım sonuçlarla kafamda birleştiririm. Ama beni adamakıllı, daha kapsamlı bilgilendirirseniz, hem çıkacak haber üzerinde kontrol, hem de yeni bir dost sahibi olursunuz."

"Yeni dostlara gereksinimim olduğunu da nereden çıkardınız?"

"Demek istediğim: Siz zarar görün istemem."

"Yani sizinle konuşmazsam, zarar görürüm, onu mu demek istiyorsunuz?"

"Eğer onu kastediyorsanız, yazıda sizden Başkomiserinizden daha iyi söz ediliyor."

"Benim iznim olmadan benden alıntı yaptınız."

"Karşınızda bir gazeteci olduğunu biliyordunuz, öyle değil mi?"

"Söylediğim her şeyi de yazacağınızı bilmiyordum ama."

"Benim mesleğim bu."

"En sevmediğim şey, meslektaşlarımı alenen küçük düşürmektir."

"Sevmiyorsanız o zaman bir daha yapmazsınız."

Herif her şeye de bir cevap buluyordu. Bu adama argüman yetiştirmek, yedi başlı yılanın kafasını kesmeye çalışmak gibi bir şeydi; bir tanesini halledince yerine on tane bitiyordu.

"Anlattıklarınızın aramızda kalması gerektiğini söylemeliydiniz," diye devam etti muhabir. "Ben böyle durumlarda sözümden çıkmam."

"Hiçbir şey kararlaştırmadık ki aramızda."

"Gördünüz mü, keşke yapsaymışız."

"Size ne o gün anlatacak bir şeyim vardı ne de bugün var. Ona rağmen Alex'te herkes bu işi benden biliyor. Bunu nasıl açıklayacaksınız?"

"Öyleyse o zaman benim istihbaratçım olun."

"Efendim?"

"İstihbaratçım olun diyorum. Madem hakkınızda öyle düşünüyorlar... Benimle işbirliği yapın, size söz veriyorum, bir daha böyle bir duruma..."

Rath kapattı. Herife artık tahammülü kalmamıştı.

Yeni bir numara çevirdi; bu sefer şansı yaver gitmişti. Weinert hâlâ robdöşambrıyla dolaşsaydı da evdeydi işte. Telefona da kendisi çıkmıştı.

"Kısa kes," dedi gazeteci. "*Tageblatt*'ta dört gözle beni bekliyorlar. Büyük koalisyon kriziyle ilgili analiz yazmam lazım."

"Bugün yazı işlerine bir haber daha satmak ister misin?"

"Winter vakasında yeşil ışık mı yakıyorsun yoksa bana?"

"Evet ama, bir şartla. Benim ismim çok sık geçmeyecek. Aslında hiç geçmese daha iyi olur; soruşturmadan sorumlu değilim artık."

"Birkaç isim gerekir ama. Polis teşkilatından bir iki kaynak. Hiç olmazsa bir tane."

"Soruşturmayı Başkomiser Böhm yürütüyor."

"O bir şey anlatmaz."

"O zaman sana başka birinin özel numarasını vereyim. Bu günlerde raporlu. Ama normalde Böhm'ün timinde."

"Dişe gelir bilgiler var, diyorsun onda. Hastalığı ne?"

"İpuçlarını biliyorsun. Sorularını uygun bir şekilde sor, konuşacaktır. Ben öğretmeyeyim sana bunları."

"Ver o zaman numarayı, bir deneyeyim. Başka bir şey: Senin için Heyer'le bir randevu ayarladım."

"Kiminle?"

"Willi Heyer. Senarist. Yarın bire doğru Romanisches Cafe'de buluşuyorsunuz."

"O sözde ünlülerin orası mı?"

"Ben de geleceğim."

"Tamam, tamam, nasıl istersen."

"Aslında haklısın. Memlekette ne kadar başarısız şair varsa, orada. Başarılısı da arada uğruyor tabii."

Kapı vuruldu; aralık kapıdan Erika Voss'un sarı saçları görüldü.

"Ne var?" dedi Rath biraz sertçe ve mikrofonu eliyle kapattı. "Ne çabuk döndünüz LD'den? Rahatsız edilmek istemiyorum."

"Acil ama komiser bey." Erika Voss'un onu rahatsız ettiği için utandığı yüzünden belliydi. "Başkomiser Böhm... Sizinle şimdi görüşebilirmiş... Ama fazla zamanım yok, acele etsin diyor."

Rath Böhm'ün ofisine girdiğinde orada Gräf ve Lange ile karşılaştı. Yazı masasında oturan Başkomiser, incelediği dosyadan başını kaldırmamıştı.

"Benimle görüşmek istemişsiniz?" dedi.

"Evet, başkomiserim." Rath hık mık ederek, "başbaşa görüşeceğimizi sanmış..." dedi.

"Benim çalışanlarımdan gizli saklım yok. Ayrıca fazla zamanım da yok. Nedir konu?"

"Sizden özür dilemek istemiştim, başkomiserim."

Bunu söylemenin zoruna gittiği belliydi. Rath, vücudunun her hücresinin buna karşı koyduğunu hissetti. Ama mecburdu buna; Weiss da, Gennat da, bunu kendisinden talep etmişlerdi. Hatta buna talimat demek daha doğru olurdu. Mutlaka uyulması gereken talimatlardandı bu.

Böhm istifini bozmuyordu. Hâlâ kafasını kaldırmamıştı.

Eski şefinin böyle hor görülmesini yaşamak zorunda kalmaktan huzursuzluk duyan Gräf, kapıya seyirtip oradan yan gözle Rath'ı izlemeye başladı. Rath fırsatı kaçırmayıp, kriminal sekreterine baş ve küçük parmağı ile yaptığı işaretle telefonlaşmaları gerektiği sinyalini verdi.

"Nereye?" Böhm'ün sesi bütün odada yankılandı.

Gräf irkildi. "Ben... düşündüm ki..."

"Bırakın düşünmeyi, işinizi yapın!"

"Peki." Gräf ses çıkarmadan doğrudan haritaya yöneldi; Lange ile birlikte birtakım bölgelerin etrafına pergelle daire çizip kalemle tarıyorlardı. Daire içine alınan semtlerden biri Grunewald'dı. Demek Voss haklıydı: anlaşılan Krempin'i kentin güneybatısında arıyorlardı. Bu, onu daha bulamadıkları anlamına geliyordu.

"Bana söyleyecek başka bir şeyiniz var mı, Komiser Bey?" diye sordu Böhm. "Yoksa bu kadar mıydı?"

"Ne diyeyim, çok özür diliyorum; gazeteciyle konuşurken yanlış anlaşılmaya yol açacak ifadeler kullandığım için, sanki ben Başkomiser Beyi..."

"Almanca mı bu konuştuğunuz? O kadar karıştırdınız ki, kendiniz içinden çıkamayacaksınız."

Böhm ilk defa bakıyordu ona.

Rath, yüzündeki ifadeden bir anlam çıkartmaya çalıştı ama bu, pos bıyık yüzünden biraz zordu. Acaba Böhm fikrini mi değiştirmişti? Onu tekrar soruşturma ekibine mi alacaktı yoksa?

"Wessel dosyası ne âlemde? Raporunuz hazır mı? Hani o cenazeyle ilgili."

Böhm'ün her şeyden haberi vardı! Gräf bir şey yetiştirmezdi ona, bunu biliyordu; Buldog olayı başka kanallardan öğrenmiş olmalıydı.

"Wessel'in cenazesiyle ilgili raporu kriminal sekreter Gräf yazıyor. Ben verdim bu görevi ona, hem sonra..."

"Benim talimatlarıma uymuyorsunuz demek."

"Ne haddime! Asla talimatınıza uymamazlık etmedim, Başkomiserim. Kriminal sekreteri görevlendirdim onu yerine getirmekle, o kadar."

"Herr Rath, günün birinde bu bölümün eşdeğer bir üyesi olmak

istiyorsanız, işten kaçmamanız lazım," dedi Böhm. Rath karşı gelmemek için kendini zor tutuyordu ama, içinden bir ses ona susması gerektiğini söyledi. Böhm, "Size verilen talimatları harfi harfine yerine getireceksiniz," diye devam etti. "Bizzat kendiniz hem de. Ayrıca iş arkadaşlarınızın ve şeflerinizin bilgi düzeyini sizinkiyle ve de basınınkiyle eşit tutmaya dikkat edin."

Rath kendini zor zaptediyordu. Buldog'un asla onunla anlaşmaya niyeti yoktu. Böhm, Rath'ı küçük düşürmek için iyi kullanıyordu fırsatı; kendisine uzatılan eli ustaca görmezlikten geliyordu.

"Anlaşıldı mı?"

"Evet, başkomiserim! Yalnız... şu Winter vakasında..."

"Siz Wessel vakasıyla uğraşın. Cenazede bulunmadıysanız ben ne yapayım. Kriminal sekreter öyle hemen rapor filan yazamaz, bekleyeceksiniz."

Rath, Winter vakası üzerine daha ne söyleyebilirim diye kafa yoruyordu. Buldog onu bu kadar kolay atamazdı başından. Sonuçta bu vakayla ilgili bilgilerin hepsi Kriminal Komiser Gereon Rath'da toplanıyordu! Yoktu öyle onu devre dışı bırakmak!

"Daha ne dikilip duruyorsunuz?" diye diklendi Böhm. "Hani her şey anlaşılmıştı."

"Evet, başkomiserim."

"Durmayın o zaman öyle. Artık gidin de biz de işimize bakalım."

Bu kadardı işte. Böhm gene dosyasına eğildi ve Rath'ı âdeta cezalı çocuk gibi öyle bıraktı. Gräf ve Lange Grunewald haritasına bakıyorlardı. Rath sinirinden kapıyı çarpıp çıkabilirdi ama kendini tuttu. Bu şekilde aşağılanmakla başa çıkabilmenin tek yolu, onu olmamış saymaktı.

"Bunu da talimat olarak alıyorum, başkomiserim," dedi ve ofisi terk etti.

24

Uyudu.

Ne huzurlu uyuyor ve ne kadar da güzel, diye düşündü bardakları toplarken. Onunki yarıya kadar doluydu, kendisininki ise he-

men hemen hiç içilmemişti. Bu işlerden hiç yüksünmezdi eğer akşam başka işi yoksa. Bardakları lavaboya döktü, yıkayıp bezle kuruladıktan sonra diğerlerinin yanına koydu.

Döndüğünde hâlâ bıraktığı gibi uyuyordu. Nabzını saydı. Kız az içmişti, bir şey yapması lazımdı, yoksa uyanabilirdi yine. Ama o bunu da hesaba katmış, rahat rahat çalışabilmek için iğneyi önceden hazır etmişti. Kız, iğne derisine battığında hiç tepki vermedi; bu, iyiye işaretti.

Onu öbür odaya taşıdı; ne kadar da ağırmış bu narin sarışın melek. Masaya yatılırken kız sanki bir an gözünü kırpmıştı; ancak bu iğnenin bir yan etkisi de olabilirdi.

İşe girişmeden önce bir güzel ellerini yıkadı. Dikkatle kızın boynunu eğip, kafası masanın kenarından aşağı sarkana kadar çekti. Usulca boruyu ağzına, ses kirişleri arasındaki açıklığa değecek kadar boğazına sokup, metalin boynunda yaptığı çıkıntıyı izledi. Lambayı yerine yerleştirip küçük siyah bavulu açtı ve aletleri tek tek dizdi. Tekrar ellerini yıkadı. Birkaç yıl önce özel olarak yaptırdığı makası aldı eline, hazırdı kesmeye ...

Artık kesecekti annesinin o çığlıklarını. Bu ciyak ciyak, bir zamanlar kahkaha olan ama sanki bir ormanın derinliklerine düştükten sonra anormal bir guruldamaya, tiz bir çığlığa dönüşen bu uzayan sesi, biteviye evin her yerinde yankılanan, havayı testereleyen, delirmiş bir hayaletin uzaklardan inlemesi gibi gelen bu sesi duyamıyordu artık.

Annesi delirmişti.

Annesi delirmişti ve kendisi bunu çok geç fark etmişti.

İki insan hayatı sonra.

Çok geç fark etmişti ama onu, kendisine yıllarca hapis hayatı yaşattıkları altın kafese, kasvetli odaları olan ve sanki artık var olmayan bir özgürlüğü vaat eden nefis göl manzaralı o kuleye kapatmıştı. Annesinin elinden daha da çok kaza çıkmasın, polis onun ne yaptığını öğrenip peşine düşmesin diye hapsetmişti onu. Kadın karşı çıkar, krizlere girer diye düşünmüştü ama annesi sadece gülmüştü. Hem de öyle bir gülmüştü ki, çıkardığı sesin sonun-

da insan sesiyle bir alakası yoktu. O susar diye içinden geçirirken, beriki tekrar başlıyordu. Hiç susmuyordu artık; hayatı artık bütün evi pisleten, oğlunu deliliğinin bulaşıcı olduğunu, bu kahkahayla havadan geçeceğini düşündürerek korkutan bu çılgınca gülüşten ibaretti.

Artık icraata geçmişti ya, kendisini daha iyi hissediyordu. Uzun bir süre hazırlık yapmış, makası, boruyu yaptırmış, el çabukluklarının anatomi enstitüsünde defalarca egzersizini yapmıştı. Artık emin hissediyordu kendisini.

Çayı annesine kendisi vermiş, o da hiçbir şeyin farkında olmadan uslu uslu içmişti.

Her şey düşündüğünden kolay olmuştu. Tekrar yukarı çıktığında onu mışıl mışıl uyurken bulmuştu; müdahalenin kendisi zaten sadece birkaç dakika sürecekti. Ameliyat gereçlerini hâlâ birkaç yıl önce annesinin ona hediye ettiği siyah, içi kadife kaplı çantada muhafaza ediyordu. Asıl müdahale çok bir şey değildi, bir iki düzgün kesikten ibaretti.

Ona şimdi verdiği buzu da önceden hazırlamıştı. Yutma refleksi harekete geçmişti; içiyor, ardından hemen öksürüyordu. Tekrar bilinci yerine gelecek diye korkuyordu biraz. Annesinin öksürüğü hırıltılıydı. Buz gibi su kanı durdurduğu gibi acısını da dindiriyordu. Bu aslında bademcik iltihabından bile daha az acı veren bir müdahaleydi; uyandığında pek bir şey hissetmeyecekti.

Annesi kalktığında ortalık tertemizdi. Kullandıklarını temizleyip yerine kaldırmış, annesi uyandığında onu pencerenin yanındaki her zamanki köşesine oturtmuş, önüne sürahiyi koymuştu. İçmesi lazımdı, yavaş yavaş, dikkatli içmesi lazımdı ki tekrar yutmayı öğrensin; ama elini sürmüyordu suya.

Gözünü açtıktan sonra yine kafası düşmüş ve bir süre daha uyumuştu. Sıçrayarak uyanmıştı.

Onu yanındaki koltukta oturuyor bulmuştu; bakışları sevgi doluydu. Kadın kendisini hapis tutanın o olduğunu bildiği halde onu seviyordu. Elinde avucunda son kalan buydu; bu anlamsız, uğruna cinayet işlediği, anlamsız bir cinayet işlediği sevgiydi.

Doğrulup bir şey söylemek istemişti. Yoksa bağırmak mıydı niyeti? Ya da belki gülecekti.

Her ne yapmak istediyse; gırtlağından kısık bir guruldamadan başka bir ses çıkmamıştı.

Şaşırmış bakıyordu.

Bir kez daha deneyip, sanki birisi onu boğmaya çalışıyormuş gibi elini dehşetle boğazına götürmüştü.

Oğlu onun yalnızca sesini almış, başka bir şey yapmamıştı. Bu ses olmadan, bu deli sesi olmadan kadın artık gene gayet normal görünüyordu, sanki hemen hemen eskisi gibiydi, daha annesiyken, daha delirmemişkenki gibiydi.

Bu senin için en iyisi, anne, demişti.

Annesinin bir zamanlar ona söylediği lafların aynısıydı bunlar.

Yüzündeki şaşkınlık ifadesi yerini kavramaya bırakmıştı. Oğluna bakarken gözlerinde hani neredeyse muzip bir ifade vardı. Gülümsüyordu. Anlamış, sesinin yerine geçen kısık guruldamayı kanıksamış gibiydi. Bakışları söylüyordu her şeyi, diyordu ki: Her şeyi biliyorum, ikimiz de her şeyi biliyoruz, sadece biz ikimiz biliyoruz – buna da gülünmez mi şimdi? Hem de katıla katıla gülünür.

Artık sesi olmadığı halde gülmek istemişti; hırıltı sesi çıkıyordu, gurultu sesi çıkıyordu. Ağzından salya, sonra da kan akmıştı.

Oğlu kulaklarını kapatıp odadan çıkmıştı.

Varsın gülsündü o teneke gibi takur tukur, o sesi alınmış gurultuyla kuledeki odasında. Kapıyı ardından kapattığında hiçbir şey duymuyordu artık; merdivenden inerken attığı her adımda cinnetten biraz daha uzaklaştığını hissediyordu.

25

Rath sekiz buçukta restorana girdiğinde Oppenberg bir masada oturmuş onu bekliyordu. Şık bir adresti burası; Rath üstündeki konfeksiyon takım elbiseyle biraz tuhaf hissetti kendisini.

"Umarım ikimize bir şişe şarap söylemekle hata yapmadım," dedi yapımcı.

"Teşekkür ederim ama ben içmem," diye yanıtladı Rath ve bir soda ısmarladı.

"Siz bilirsiniz, dostum. Ama yemekte bu kadar kanaatkâr olmayın. Günah işlemek gibi bir şey olur bu dükkânda."

Rath'ın canı aslında Aschinger'deki yemekler gibi şöyle kuvvetli, tam doyurucu bir şey isterdi ama, kaderine boyun eğip menüyü incelemeye başladı.

Oppenberg, "Size balık tavsiye ederim," deyince Rath film yapımcısının seçtiği, yanında patates kızartması ve sezon sebzesi gelen levrekten söyledi.

"Bu buluşmayı siz istediniz," dedi Oppenberg. "Demek ki yeni haberler var."

"Bakış açısına bağlı. Her halükârda *Şimşek Çarptı* için başka bir başoyuncu bulma fikrine alıştırın kendinizi yavaş yavaş."

Oppenberg'in rengi attı.

"Yoksa... ne duydunuz? Taksi şoförü Vivian'ın o buluştuğu adamı tanıyor muymuş?"

Rath başını iki yana salladı. "Maalesef. Hâlâ bir şey bildiğim söylenemez. Bütün veriler başına bir şey geldiğini gösteriyor. En azından planlarını aniden değiştirmek zorunda kalmış, orası açık."

"Nereden anladınız bunu?" Oppenberg asabi bir hareketle masadaki ekmek sepetine uzandı.

"Son taksi yolculuğunu hatırlıyor musunuz? Wilmersdorf'ta o hâlâ kim olduğunu bilmediğimiz adamla buluştuktan sonra bagajını Zoo Garı'ndaki emanete göndermiş."

"Sonra?"

"Bavullar hâlâ orada."

Oppenberg'in yağ sürüp ağzına götürmek üzere olduğu beyaz ekmekten ziyade bu haberi sindirmesi gerekiyordu şimdi.

"Peki bunu nasıl açıklıyorsunuz?"

"Bilemiyorum," dedi Rath. "Bildiğim bir şey varsa, o da en baştan bavullarını üç, dört haftalığına Zoo Garı'ndaki emanete bırakmak gibi bir niyetinin olmaması. Beklenmedik bir şey olmuş olması lazım." Rath durakladı. "Ve korkarım kötü bir şey olmuş."

Oppenberg bir şey demedi ve bir sigara yaktı. Rath, yapımcının kötü bir haberle karşılaşmaya hazırlıklı olmadığını fark etti. Garson ordövr servisi yaptı ama Oppenberg yemeğe elini sürmüyordu; sigarasını içmeye devam etti.

"Allah kahretsin!" dedi birden. "Ben bu kadını seviyorum, biliyor musunuz? O ne yapıyor? Kayboluyor. Siz de benden en kötü olasılıkları düşünmemi istiyorsunuz."

"İllaki en kötü şeyleri değil; iyi şeyler getirmeyin aklınıza dedim sadece."

"Ya bırakın. Siz onu gözden çıkardınız artık, değil mi?"

"En azından, korkarım, bana verdiğiniz işi tamamlayamayacağım. Vivian'ı size geri getiremem." Rath yeşil bir banknotu Oppenberg'in önüne sürdü. "Zarfınızda bir resim fazlaydı," dedi.

Oppenberg hemen anladı; fazla tereddüt etmeden elliliği cebine soktu. "Nasıl isterseniz," dedi. "Ama yine de benim için bir şey yapabilirsiniz; arkadaşlarınızına söyleyin, beni Felix yüzünden ikide birde gelip rahatsız etmesinler. O Böhm'e Felix'le iyi ayrılmadığımızı anlattım ama o galiba benden daha çok Bellmann'ın karalamalarına inanıyor; onun başına bir sabotajcı ve katil sarmışım güya."

Rath omuz silkti. "Korkarım o konuda bir şey yapamam. Beni soruşturma grubundan aldılar. Size dikkatli olun derim. Bütün bu hikâyedeki payınızı gizlemek istiyorsanız, tamam; ben sizi ispiyonlayacak değilim. Ama polisi de küçümsemeyin. Arkadaşınızı bir sıkıştırırlarsa..."

"Felix beni gammazlamaz. O sadıktır. Ayrıca sorguya çekene kadar, önce bir bulsunlar bakalım."

"Saklanmak için Grunewald taraflarında yeni bir yer bulmuş olabilir mi? Bir küçük bahçeli arazi filan? Yanına sığınacağı birisi var mı oralarda?"

"O kadar çok soruyu aynı anda sormayın; hangisini cevaplayacağım bilemiyorum."

"Cevabını bildiğiniz soruları tabii. Krempin'i tanıyorsunuz. Bana yardımcı olun. Orada bir yerde saklandığı söyleniyor. Arkadaşlarım da, basın da onu katil biliyor. Suçsuzluğuna inanan tek kişi benim. Onu meslektaşlarımdan önce benim bulmam iyi olur."

Oppenberg, Rath'ın söyledikleri üzerine kafa yoruyor gibiydi. "Ya sabotaj suçlaması?" diye sordu. "O da hasır altı olacak mı Felix'i bulursanız?"

Rath kafasını iki yana salladı. "Ondan kurtuluşu yok. Cinayet suçundan aklanmak istiyorsa, sabotaj planlarını kabullenmesi lazım."

"Umanın benim ismim geçmez hiç."

"O tamamen arkadaşınızın elinde; ben artık o konuda bir şey yapamam. Siz kendisiyle halledin bunu."

Oppenberg'in zor kararlar tartıp biçtiği kesindi. Rath nihayetinde yapımcıya, neden Felix Krempin'in vakit geçirmeden bulunması gerektiği konusunda mantıklı bir gerekçe sunmuştu.

Oppenberg sigarasını söndürüp çatal bıçağı aldı eline. "Size bir teklifim var," dedi. Felix Krempin'i bulmanıza yardımcı olmaya çalışacağım, ama siz de Vivian'ı aramaya devam edeceksiniz."

"Sadece denemekle kalmayıp Krempin'i hakikaten bulursanız, düşünürüm."

"Siz de Vivian'ı aramakla kalmayıp hakitaten bulun benim için."

"Sihirbaz değilim, ama uğraşacağım."

"O zaman anlaştık," dedi Oppenberg. Gülümsüyordu. "Resimler işinize yaradı mı? Taksi şoförü tanıdı mı birisini?"

"Bir tek Krempin'i tanıdı. O da, arandığı için gazetelerde yayınlanan resimlerinden." Rath, çantada ayrı bir yere koyduğu esmer oyuncunun fotoğrafını çıkardı. "Bir de buna takıldı biraz. Vivian'ı alan adama benzediğini söyledi."

"Gregor mu? Vivian ona hiç yüz vermezdi."

"Taksi şoförü de yalnız bir benzerlikten söz etti zaten. Bu tipi andıran başka birini tanıyor musunuz? Yapımcı da olabilir."

Oppenberg bir an düşündükten sonra öfkeyle başını iki yana salladı. "Hayır," dedi. "Yalnız benim adamlarımla ilgilenmeyi zaman kaybı olarak görüyorum zaten. Şu taksi şoförüne Bellmann'ın adamlarının da birkaç resmini gösterin bakalım! Belki onlardan biri almıştır Vivian'ı, belki haftalardır bir bodrumda çürüyordur!"

"Onu kaçırdı diyorsunuz yani. Sırf sizin çekimlerinizi engellemek için."

"Ondan her şeyi beklerim. Kaçırtmış da olabilir. Kendi elleri kirlenmesin diye. Böyle bir şey için satın alınacak yeteri kadar haydut var şehirde."

Rath'ın aklına Johann Marlow geldi. O, bunun gibi ucuz ve pis bir iş için parmağını bile oynatmazdı herhalde. Ama Doktor M, böyle bir görev için kim söz konusu olur, onu bilebilirdi. Mar-

low'un telefonunun bir yerde olması lazımdı. Rehberde olmayan bir numaraydı bu.

Rath, Gräf geldiğinde iki bira, iki de sert içki götürmüştü bile. Nasses Dreieck'te öyle ağır bir hava vardı ki, onu kriminal sekreterle birlikte içeri esen temiz havanın gücü bile değiştirmeye yetmemişti. Rath, Schorsch'a başıyla bir işaret yaptı, barmen belli belirsiz kaşını kaldırıp fıçının musluğunun altına iki bira bardağı koydu. Gräf, barda Rath'ın yanındaki boş tabureye oturdu.

"Sigaraya mı başladın yine?"

"Nereden anladın," diye mırıldanan Rath, dudaklarının arasına yerleştirdiği Overstolz'u yaktı.

Barmen iki bira ve iki de sert içkiyi tezgâha koydu. Kadeh tokuşturduktan sonra sert içkileri içip, birayla da cila yaptılar.

"Böhm bu saate kadar tuttu mu seni?" diye sordu Rath.

Gräf kafasını iki yana salladı. "Başka işlerim vardı." Kriminal sekreter ceketinin iç cebinden büyük bir kahverengi zarf çıkardı. "Wessel cenazesiyle ilgili raporum. Yarın dosyaya koyarsın. Ama şunu da bil ki, sana bir daha bu iyiliği yapmam. O cenaze menaze değil, sokak savaşıydı."

Rath zarfı alıp açtı; içinden bir tomar katlanmış dosya kâğıdı çıktı. Gözlerine inanamıyordu. "En az on sayfa var burada."

"On iki. Arkadaş hatırına."

Rath, "Ne diyeceğimi bilmiyorum," dedi ve zarfı cebine soktu.

"O konuda bir fikrim var."

"Tamam, tamam," dedi Rath ve güldü. "Hesap benden."

"Bugün de öyle bir susamışım ki," dedi Gräf; içkisini bitirdi ve boş bardağı havaya kaldırdı. Barmen gene işe koyuldu.

"Sayende yarın ceza diye dayatılan işi bitireceğim."

"Böhm'ün seni tekrar Winter vakasına dahil edeceğini düşünmüyorsun değil mi? Boşuna ümitlenme."

Rath omuz silkti. "Göreceğiz. Aksi takdirde beni yenilikler konusunda sen bilgilendirirsin."

Gräf başını yana eğdi. "Kendi başına bir işler çevirmeye kalkmazsın umarım."

"Sadece nasıl devam edecek, onu bilmek istiyorum. Vaka bizim vakamızdı; Böhm elini atmadan önce de bayağı yol almıştık. Şimdi ne yapıyor? Grunewald'deki kulübelerde adam arattırıyor."

"Bunların da yapılması lazım. Seninleyken boyuna ofiste oturuyor, Böhm'ü atlatıp duruyordum, hatırlasana. Baş zanlının peşine beni taksalardı keşke... hayır demezdim yani."

"Sen de mi Winter'i Krempin'in öldürdüğünü düşünüyorsun?"

"Görünen o. Yoksa niye kaçsın?"

"Herkes onun Winter'i öldürdüğünü *düşündüğü* için. Polis, Bellmann. Başkent basınını ve dolayısıyla Berlin'in yarısını da buna ekleyelim."

"Bellmann'ın o salakça basın toplantısını yapmasına izin vermeyecektik biz."

"Komplo teorilerini gene yayardı. Çok da haksız değil. Yalnız bir noktada haksız: Krempin katil değil."

Rath, sabahki toplantıda Böhm'ün sert müdahalesi yüzünden ancak bölük pörçük açıklayabildiği teoriyi kriminal sekretere bir kez daha anlattı.

Gräf, "Bu Oppenberg'e inanıyor musun?" dedi.

Rath omuz silkti. "Her halükârda Bellmann'dan daha az inanmıyorum. Uyanık bir senarist aynı hikâyeyi ikisine de sattığı ve hangi filmin ne zaman sinemalara geleceği iki şirket için de ölüm kalım meselesi haline geldiğinden, her türlü numarayı yapıp birbirlerini yiyorlar."

"Aynı filmi mi çekiyorlar? Bir senaristin öyle bir şey yapabileceğine inanmıyorum. Sözleşmede hikâyeyi başkasına satamayacağına dair bir madde vardır muhakkak."

"Yarın öğrenirim bunu; senaristle randevum var."

"Yavaş yavaş, kimin kimi habersiz bırakmaması lazım diye soruyorum kendime."

"Duyduğum her şeyi anlatacağım sana. Sen de bunlarla terfin için puan toplarsın. Bana bir tek Böhm'ün parsa toplamasını önleyeceğine dair söz ver."

Gräf kafasını salladı. "Sen adam olmazsın, Gereon," dedi ve bardağını kaldırdı. "Bir de, bir tek alkolle çekilirsin."

26

Perhiz Çarşambası'nda gökyüzü kül rengi bulutlarla kaplıydı. Rath, pencereden manzarayı görür görmez dönüp yüzünü yastığa gömdü ve gözlerini kapadı.

Akşamdan kalma filan da değildi.

En azından arada bir, bütün bir günü atlayabilmek nasıl bir şey olurdu acaba; yatakta dönüyorsun, on beş dakika sonra tekrar gözünü açıyorsun, bir bakıyorsun bir sonraki gün yakınlaşıyor ve tüm sorunların o atlanan günle birlikte yok olup gitmiş...

Rath şu anda da bunu arzuluyordu ama gözlerini tekrar açtığında, çalar saatinin yelkovanı on beş dakika bile yol almamıştı, daha geçe geçe yedi dakika geçmişti. Koskoca gün önünde duruyordu. Çatıdaki siluetlerin arkasında biraz önceki kül rengi bulutların aynısı gözüküyordu.

5 Mart her yıl atlamak istediği, ama tüm uzunluğuyla katlanmak zorunda olduğu günlerden biriydi. Rath'ın o günün yaklaşmakta olduğunu tespit etmesi için takvime bile bakması gerekmezdi; onu günler öncesinden hissederdi. Boğucu havada gelen fırtınayı nasıl hissederse insan, öyle.

Öyle yatmanın bir anlamı olmayacağını idrak edince kalktı yataktan. İçinden, ne olacaksa olsun dedi; o gün de yirmi dört saatten fazla olacak değildi. Yatak odasından yorgun, ayaklarını sürüye sürüye çıktı; kahve suyunu ocağa koymak için her günkü gibi önce mutfağa, ardından banyoya girdi. Tuvalete oturmadan önce musluğu açıp suratına bol bol soğuk su çarptı. Sonra şofbeni açtı.

Belki de şansı yaver gider, tarih kendisine hatırlatılmadan atlatırdı günü. Kale'de kimse bir şey bilmiyordu; tek bilen, personel ofisinde ellerinde dosyası olan o karanlık adamlardı.

Uyku sersemi sallana sallana mutfağa gitti ve bu arada kaynamış olan suyu filtreye döktü. Kahve damla damla küçük porselen demliğe aktıkça etrafa Rath'ı biraz olsun yatıştırmayı beceren nefis bir koku yayıldı.

O gün hep olduğu gibi o zaman da kapı dışarı adımını atmamıştı; bir yıl geçmişti aradan ama olup bitenler Rath'a sanki bir başka-

sının hayatı gibi uzak ve yabancı, bir başkasının kâbusuymuş gibi geliyordu. Bütün gazetelerde resminin çıktığı, sokaklarda başı eğik, şapkasını iyice indirip süklüm püklüm yürüdüğü bir zamandı o – tabii sokağa çıkmaya cesaret edebilmişse.

Ring'deki evinin önündeki karnaval curcunasını çekemeyeceği için Klettenberg'deki büyük evlerine sığındığı annesiyle babası, sanki hiçbir şey olmamış, hatta eskisi gibi, hâlâ aynı çatı altında yaşıyor, hiç fire vermemiş, hâlâ o eski aile duruyormuş gibi bir davranış içerisindeydi. Arada sanki savaş olmamıştı.

Annesi, çocuklarına her yıl ayrı ayrı yaptığı gibi pasta yapmıştı yine; Gereon'unki fındıklı pastaydı. Rath merdivenlerden indiğinde pasta masanın üzerinde duruyor, annesi beklentiyle gülümsüyordu. Tabii babası çoktan işe gitmişti. Engelbert Rath'a günaydın demek istiyorsan erken kalkacaktın. Annesi onu kutlayıp yanağına öpücük kondurup kendisine kâğıdı hışıl hışıl eden ilk paketi uzattığında isteksizliğini belli etmemeye çalıştı. Uslu uslu açtı paketleri; babası bir kutu puro hediye etmişti, annesi ise bir atkı örmüştü. Yani her yılki gibi: puro ve el örgüsü bir şey. Ne puro içiyordu, ne de o yün eşyaları giyiyordu. Belki ayıp olmasın diye hediye edilir edilmez bir defa giyiyor, aynanın karşısında *çok güzel olmuş* diyordu; o kadar. Annesine doğruyu söylemekten çekinirdi; babasına ise hiç söyleyemezdi. Çocukken de yapamamıştı bunu; Severin'in o bilmiş bakışları üzerinde, eline ne tutuşturulursa *güzel* demişti. Ama bu sefer Ursula dahi hiç kimse yoktu; kız kardeşi ta öğleden sonra geleceğini söylemişti. Ve öğleden sonra da gelmemişti; o kocası olacak salak söz verdiği saatte eve gelmemiş, kız da çocukları bırakıp çıkamamıştı. Günün geri kalan kısmı da bundan farklı geçmemişti. Arayan yoktu. Doris'den dahi ses çıkmamıştı; gerçi nişanı kendisi attığı için öyle bir beklentisi de yoktu. Çoğunu ilkokuldan beri tanıdığı, Agnes mahallesindeki silahlı çatışmayla ilgili ilk haber çıktıktan sonra ayda bir görüştüğü skat akşamlarını bile sallayan arkadaşlarından da telefon gelmemişti. Bir kişi dahi aramamıştı. Bu kadarmış, demişti, dünyanın geri kalan kısmı seni unuttu.

Tam artık annesiyle babasından başka kimsenin yaş gününü kutlamayacağı fikrine kendini alıştırmıştı ki, akşam geç bir saatte Paul çıkagelmişti. Onun üzerine Rath haftalardır ilk defa yarım

saatliğine dışarı çıkmaya cesaret etmişti. Skat takımından ona sadık kalan tek kişi olan Paul, onu beklemekte olan taksiye sokmuştu; Rudolfplatz'a gitmiş, birkaç bar dolaşmış, kafayı bulmuşlardı. Rath için, o öldürücü kurşunlardan sonra bir ilkti bu. Onu o karanlık mağaradan dünyanın ışığına çıkarttığı için Paul'a bugün bile hâlâ müteşekkirdi. Akşamki sarhoşluk, gündüzki sefilliği biraz olsun unutturmuştu ona. Yaş günü kutlamanın en optimal yoluydu bu belki de: Niye içtiğini unutmak için sonuna kadar içecektin.

Rath salona gidip bir plak koydu. Ardından bir sigara yaktı ve zevkini çıkara çıkara kahvesini içip müziğini dinledi.

Bugün ne yapacaktı? Wessel dosyasını mı tasnif etsindi, Doktor Weiss'ın istediği raporu mu yazsaydı? İkisi de cazip gelmiyordu. Sonunda, günün anlam ve önemine uygun olarak Josty'de kahvaltı keyfi yapmaya karar verdi. Tıraş olmak üzere tekrar banyoya girdi.

Aynadaki tıraşsız yüzü, "yaş günün kutlu olsun" deyip sabunlamaya başladı.

Yarım saat sonra Potsdamerplatz'a bakan bir masada oturmuş, Leipziger Strasse üzerinde gökyüzünün açılmasını seyrediyordu. *Tageblatt*'ı hemen yanına almıştı. Weinert, daha çok yer verdiği hükümet krizine karşın Winter vakasındaki son gelişmeler üzerine de bir yazı yazmayı ihmal etmemişti. Ama bu, Rath'ın beklediği türden bir makale değildi. Her satırda daha fazla öfkelendi. Gazeteyi katlayıp, Josty'nin maun kaplamalı telefon kabinine yöneldi. Nürnberger Strasse'yi aradı. Weinert bu sefer kendisi çıktı telefona; sesi uykuluydu.

Rath selamsız sabahsız, "Nedir bu, söyler misin?" diye sordu.

"Günaydın Gereon," dedi gazeteci. "Etrafa huzursuzluk saçmadan bırak da insanlar bir uyansın önce."

"Niye huzursuzum peki? Neler yazmışsın Allah aşkına böyle?"

"Ne yapacaktım peki? Brenner'i ara dedin, aradım. Ama onun ağzından yazmanın imkânı yoktu. Her konuda senden farklı düşünüyor. E bir de şu basın açıklaması var, ışıkçının katil olarak arandığı haberi. Bugün bir tek *Tageblatt*'da çıkmadı bu."

"Sana, caninin büyük olasılıkla Krempin'in konstrüksiyonundan yararlandığını söylemedim mi? Ayrıca katilin hem çekim planını hem de senaryoyu biliyor olması da..."

"Gereon, bana bütün bunları tekrar baştan anlatma. Polis resmi bir açıklama yaparsa, ben en başta onu dikkate almak durumundayım. Ve polis de Felix Krempin diye bir şahsın Winter vakasının zanlısı olarak arandığını söylüyor. Hatta onu bulana ödül bile tahsis etmişsiniz. Yazımı doğru dürüst okursan, *Tageblatt*'ın, okuyucularına olayın alternatif bir versiyonunu sunan tek gazete olduğunu anlarsın."

Rath, "Kendi yazı işleri müdürün gibi konuşuyorsun," dedi ve gazeteyi açıp okumaya başladı: *Ama bu teoriyi polis çevrelerinde tüm memurlar paylaşmıyor: Buna göre, Betty Winter'i öldürmek amacıyla kurduğu şeytani mekanizmayı muhtemelen başkasının kullandığı Felix Krempin, kösteklenmiş bir sabotajcı olabilir. Ancak katil her kimse de, daha fazla bilgiye ancak Krempin bulunup ifadesi alındıktan sonra ulaşılabilecek.* "Cidden çok etkileyici!"

"Üzgünüm hoşuna gitmediyse, Gereon, ama başka da yazacak bir şey yoktu. Sen fazla bekledin, hikâyen özel olmaktan çıktı. İsmini de kullanmamamı sen kendin söyledin bana."

"Bir o eksikti zaten! Şu cılız cümlelerde bir de adım geçseydi bari!"

"Sen onunla görüştün, değil mi, Gereon?"

"Anlayamadım?"

"Krempin'le konuştun sen, itiraf et!"

"Niye illaki bilmek istiyorsun bunu?"

"Kendisiyle nasıl bir ilişki içerisindesin, bunu bilemem ama gerçekten suçsuzsa ve hikâyeyi kendi açısından anlatmak istiyorsa; ben dinlerim. Ona muhbir olarak yüzde yüz koruma ve gizlilik garantisi veriyorum. Gerçekten Grunewald'de bir kulübede mi saklanıyor?"

"Beni o kadar da gözünde büyütme. Krempin'in nerede ne bok yediği konusunda hiçbir fikrim yok."

"Ben söyleyeyim de. Bana güvenebilir. Bir daha konuştuğunuzda söyle ona."

"Öğlende görüşmek üzere."

Rath kapattı.

Kale'ye girdiğinde saat dokuza geliyordu. Ofiste kimsecikler yoktu. Böhm yoksa Voss'u da mı çekmişti onun yanından? Rath he-

men işe girişti; Gräf'in raporunu zarftan çıkarıp, o on iki sayfayı Siyasi Şube'den getirttiği Wessel cenazesi dosyasındaki diğer raporlara ekledi. Böhm, olaya adi bir cinayet vakası olarak bakıp siyasi yanını tamamiyle gözardı etme eğilimindeydi. Ancak cinayet kurbanının gömülmesiyle ilgili raporlara bir göz atılacak olursa, bu pek mümkün görünmüyordu. Naziler cenazeyi resmi töreni haline getirmişler, komünistler ise başından itibaren cenaze konvoyunu provoke edici sloganlar atmış, cinayet kurbanını pezevenk diye alaya almışlardı. Rath, ne kadar gerçeğe yakın da olsa, bunu uygunsuz buldu. *Gerçek* bir pezevenge bile cenazesinde pezevenk demek yakışık almazdı. Hatta Gräf'in raporunda, kızıl güruhun küfür ve hakaretlerine maruz kalan milliyetçilerin öfkesine karşı anlayış bile okunabilirdi. Naziler ölene şehit gözüyle bakıyor, kızıllar ise ona rezil herif diye küfrediyordu – ikisi de doğru bir şey değildi.

Rath'ın her şeyi dosyalaması bir saat bile sürmemişti ama canı, elinde Wessel dosyası, koşa koşa Böhm'e gitmek istemiyordu. Voss bir gelsindi hele, sekreteriyle gönderirdi dosyayı. Weiss'ın istediği raporu yazmaya başladı. Suya sabuna dokunmayan ifadeler arayışı içerisinde, Brenner'le arasındaki kavganın gidişatını kâğıda dökmenin hiç de kolay bir iş olmadığını fark etti. Özellikle de Brenner'in suratına yumruk geçirmesi gereğinin arkasında yatan nedeni yazmakta zorlanıyordu. Şu olamazdı tabii: *Kriminal Komiser Brenner, cinayet şubesinde stenograf olan eski sevgilim Charlotte Ritter'e ağır hakarette bulundu; ben de bunun üzerine, onur kırıcı sözlerine son vermesi konusunda Kriminal Komiser Brenner'i uyarmamazlık da etmeden, kendimi hanımefendinin iffetini korumakla yükümlü hissettim. Ancak Brenner aldırmayarak hakaretlerini sürdürünce, buna şiddete başvurarak son vermekten başka çarem kalmadı.*

Bu cümleleri yine de yazdı. Raporu bunun üzerine oturtabilir, bazı yerleri yeniden formüle edip bazılarını çıkararak raporu sonunda gerçeğe uygun hale getirebilirdi; bu arada Charly'yi de rezil etmemiş olurdu.

Dışarıda kapı vuruluyordu.

Rath sekreterine lanet yağdırdı. Nerede kalmıştı? Her şeyle ken-

disi uğraşmak zorundaydı. Masasından kalktı, kapıya gitti ve ön odanın kapısına doğru bağırdı: "Girin!"

İçeri Erika Voss girdi; suçlu suçlu yere bakıyordu. Kısaca selam verip mantosunu gardıroba astı.

"Ne demek oluyor bu? Neden kapıyı tıklatıyorsunuz? Ayrıca neden bu kadar geç kaldınız?"

"Özür dilerim, Komiser Bey, ben..."

"İlk defa olduğu için şanslısınız hadi gene."

Voss bakışlarını tekrar indirdi; bu masum hareket, o Berlinli şirret kız suratıyla hiç bağdaşmıyordu.

"Bir saat rahatsız edilmek istemiyorum," dedi Rath ve kapısını kapattı.

Voss'un yan odada gene sessiz sessiz telefonda konuştuğunu duydu; bu sefer de kız kardeşiydi herhalde ama şu anda bunu sorgulamak gibi bir derdi yoktu.

Daha beş dakika geçmemişti, kapısı tıklatıldı.

Rath sert çıktı. "Ne var?" diye hırladı.

Kapı açılmadı ama tekrar tıklatıldı. Sabrı taşmıştı, fırladı ve kapıyı ardına kadar açtı.

"Rahatsız edilmek istemiyorum dememiş miy..."

Bir patlama cümlesini yarıda kesti. Bir şampanya şişesi mantarı metalimsi bir ses çıkararak önce lambaya, oradan duvara çarptıktan sonra kâğıt sepeti ve yazı masası arasında bir yerlere düştü.

Şişeden köpükler akıyor, Reinhold Gräf, fıskiyeyi bardaklara isabet ettirmeye çalışıyordu. Yanında gözlerinin içi gülen bir Erika Voss, arkasında ise, biraz utangaç, Edi ile Büdü duruyordu. Hep beraber şarkı söylemeye başladılar. Hazırlıksız yakalanmış dört sesli bir koro, Rath'a bir doğum günü şarkısı söyledi. Ritim tutmuyordu belki ama içlerinden gelerek söylüyorlardı.

Rath –hele de yaş gününde– böyle şeylerden hiç hoşlanmazdı ama bu sefer cidden duygulanmıştı. İş arkadaşları doğum gününü biliyordu demek! Böhm onları şehrin dört tarafına saldığı halde vakit bulup toplanmış, onu tebrik etmeye gelmişlerdi.

Şarkı bitince, elinde iki şampanya kadehiyle Reinhold Gräf öne çıktı. "Doğum günün kutlu olsun," diyerek bardaklardan birisini Rath'a uzattı.

Rath, diğer dördüne kadeh kaldırdı.

Erika Voss, dizlerini hafif kırarak tebrik etti. "Mutlu yıllar, Komiser Bey."

"Bizden de, her şey gönlünce olsun, Gereon," dedi Czerwinski ve kadehini Henning'le aynı anda kaldırdı.

Şampanyalarını içtiler. İçtikleri iğrenç tatlıydı ama Rath hiç çaktırmadı; önemli olan niyetti.

"Hâlâ şaşkınım. Nereden biliyordunuz?"

"Basit bir soruşturma işi," dedi Gräf.

Erika Voss, "Kız kardeşim personel bürosunda çalışıyor," dedi.

Rath, "Her halükârda tarih tutuyor," dedi. "Kız kardeşiniz doğru bilgi vermiş."

"Bir şey ısmarlamaktan kaçtığın için doğum gününü saklıyorsun zannettik," dedi Gräf. "Ama bize sökmez bu."

"Ah, niye aklıma gelmedi bu," dedi Rath ve kızar gibi yaptı.

"Ama önce bizim size bir hediyemiz var, Komiser Bey." Erika Voss yazı masasının çekmesinin derinliklerinden kırmızı bir paket çıkardı. "Hepimizden," dedi.

Rath kırmızı kâğıdı yırttı; ortaya sade, metal bir çakmak çıktı. Bir de ona uygun bir sigara tabakası. Normalde paketten çıkarıp içiyordu ama böyle şık bir şeye sahip olmanın da zararı yoktu. Önceki akşam gibi ortamlarda örneğin.

"Teşekkür ederim," dedi. "Tekrar sigaraya başladığım çabuk yayılmış bakıyorum."

"Bütün gücümüzle de destekliyoruz," dedi Gräf. "İçince daha az asabi oluyorsun."

"Bu ara zaten benden kurtulmuş vaziyettesiniz – Frau Voss'u kastetmiyorum tabii. Nasıl oldu da buraya gelebildiniz siz? Böhm için koşuşturmanız gerekmiyor mu?"

"Öyle uygun geldi ki; zaten hepimiz tesadüfen buradaydık," dedi Henning. "Toplantının ardından nereye gittiğimizi Böhm'e yetiştirmeyeceğinden yola çıkıyoruz tabii."

"Ah, bugün toplantı mı vardı?"

Gräf omuz silkti. "Böhm her gün toplantı yapıyor. Winter vakası bir an önce sonuçlansın istiyor."

"Krempin'in yerini bildirene ödül verilecekmiş diye duydum."

Czerwinski başıyla onayladı. "Yakalarsak olay aydınlanacak. Yakalayamazsak karanlık görünüyor."

"Yani kimse soruşturmayı sürdürmüyor, herkes zavallı Krempin'i arıyor, öyle mi?"

"Niye zavallı?" Czerwinski omuzlarını kaldırdı. "Adam öldürmeseydi kimse düşmezdi peşine."

"İyi o zaman, başarılar," dedi Rath. "Yani Krempin'i bulmakta demek istedim. Katili de bulursunuz bir gün belki."

"Teorini paylaşan başka kimse yok, Gereon," dedi Gräf. "Arkadaşların çoğu, katilin o olduğunu düşünüyor."

"O da o yüzden saklanıyor. Sizin önyargınıza karşı elinden bir şey gelmeyeceğini bildiği için."

"Bir bulalım," dedi Czerwinski. "Gerçek neymiş, çıkar ortaya."

Rath, diğer üç memurun yavaş yavaş tedirginleştiğini fark etti. "Siz gitseniz iyi olur artık," dedi. "Benim yüzümden Böhm'le sorun yaşamayın."

Az sonra masasında oturmuş raporunu yazmaya koyulmuştu. Pek de yol alamıyordu ya. Birden aklına bir fikir geldi.

"Kız kardeşiniz," dedi sekreterine, "doktor raporlarına, sağlık raporlarına filan bakabiliyor mu?"

"Olabilir. Sormam lazım."

"Bir sorun. Ama gizli gizli sorun lütfen. Brenner'in vücudunda ne gibi darp izleri varmış, onu merak ediyorum da."

"Neden ki? Böyle bir şey yapabilir miyim, bilmiyorum."

"Ben... özür dilemek istiyorum da. Ona yaptıklarımdan dolayı çok üzgünüm. İsteyerek olmadı."

Kadın hâlâ şüpheyle bakıyordu.

"Kısaca bir göz atmak istiyorum, o kadar. Nasılmış kendisi, onu bilmek istiyorum."

"Franzi'ye sorarım. Birazdan kantinde göreceğim onu. Ama söz vermeyeyim."

27

Döner kapının arkasındaki bölmede oturan kapıcı, onu kısaca bir süzdükten sonra, yabancı kategorisine soktu.

"Randevum var," dedi Rath ve acaba burada nasıl bir izlenim bıraksam daha iyi olur diye düşündü. "Herr Heyer'le..." Kapıcı alnını buruşturdu. Rath ikinci ismi de söyleyiverdi: "...ve Herr Weinert'le."

Kapıcı omuz silkti. "Kusura bakmayın, bu isimleri tanımıyorum," dedi. "Hımbılların tarafında arayın siz onları." Girişin sağ tarafında tıklım tıklım dolu bir salonu gösterdi. Rath şapkasıyla paltosunu gardıroba bırakıp etrafa baktı. Yazardan çok yazarları görmek isteyen seyir meraklıları var, diye geçirdi içinden. Weinert henüz görünmüyordu ortalıklarda; Heyer'in ise bu masalarda oturup sohbet edenlerin, gazete okuyan ya da etrafı seyreden, ama özellikle de önlerindeki defterlere bir şeyler çiziktirenlerin arasında olup olmadığını bilemiyordu.

Kendine camlı verandada bir masa seçti; burada çoğunluk, manzaranın tadını çıkaran ya da meşhurlardan birini görmeyi umut eden turistlerdi. Rath bir kahve söyledi; gazete garsonundan da bir *Tageblatt* istedi. Bu cam kutuda oturmak çok hoştu; Gedächtnis Kilisesi'nin etrafında gürül gürül akan büyük şehir manzarası harikaydı. Kahve de iyiydi; hatta yanında bir bardak da su getirmişlerdi. Rath kahveyle bir sigara içti, gazeteyi karıştırdı ve beklemeye koyuldu.

Saat biri biraz geçiyordu, Berthold Weinert yanında zayıf, oldukça uzun boylu, en fazla otuzunda gösteren, ama ona rağmen saçı azalmış bir adamla cam kutuya girdi. Adamın kalın gözlükleri vardı; en az iki gün tıraş olmamışa benziyordu.

Weinert Rath'ı görmüş, yanındakine masayı işaret etmişti. Gazeteci ikisini tanıştırdı; Rath, Heyer'e elini uzattı.

Kendisine samimiyetle gülümseyen adama, "Demek senaryo yazıyorsunuz," dedi.

"Siz de katilleri kodese atıyorsunuz," dedi yazar. "Berthold bana işinizden söz etti. "Polisiye film yazdığımda size akıl danışmak isterim."

"Memnuniyetle," dedi Rath. "İstediğiniz zaman danışabilirsiniz, ne olacak ki. Bugüne kadar sinemada izlediğim polisiye filmlerin polisin yaptığı işle hemen hemen hiç ilgisi yok."

Yeni gelenler masaya yanına oturdu. İkisi de alkollü içki söylemişti; Weinert bir Bordeaux, Heyer ise bir votka martini ısmarladı. Rath, diğerlerinin içtiğine biraz gıptayla baktıysa da, kahvesini yudumlamaya devam etti. Heyer'e sigara tuttu, o da geri çevirmedi. Sigaraya şiddetle karşı olan Weinert'e ikram etmeyi aklından bile geçirmedi.

Rath, daha Heyer sigarasını yakarken, "Hemen konuya gireyim," dedi. "Bir ve aynı hikâyeyi iki kez satmışsınız. Branşınızda alışılagelmiş bir şey midir bu?"

Rath, bu girişin iyi olmadığının farkındaydı ama adamın bam teline dokunmuştu. Heyer çıkıştı:

"Branş neye alışıktır, bilmem," dedi. "Ama bir yazarın elinden senaryoyu alıp yapyabancı birine vermek yaygın sanırım."

"Biraz daha açıklar mısınız?" dedi Rath.

"Tabii," dedi Heyer ve Overstolz'undan derin bir nefes çekti. "Ben yıllardır Oppenberg'in şirketi Montana'ya çalışıyorum; aramızda hiç de sorun çıkmamıştır. Ta ki ben ona Zeus hikâyesini satana kadar."

"Sonra ne oldu? Parasını mı ödemedi?"

"Ödedi. Hem de iyi ödedi. Her zamanki gibi de zamanında yaptı ödemeyi. Sorun şuradan kaynaklandı: Senaryoyu yaklaşık bir yıl önce satın almıştı ve onunla bildik bir sessiz film yapacaktı. Ama sinemada olağan bir durumdur, proje askıda kaldı, diğerlerine öncelik verildi, araya başka şeyler girdi. Ve derken sonunda araya heyula gibi bir şey girdi."

Heyer, bu heyula gibi şey sanki bir deprem ya da tayfunmuş gibi konuşmasına teatral bir ara verdi. Garson da bu dramaturjiyi desteklemek istercesine tam o anda içkileri getirdi.

"Sesli filmdi bu," diye devam etti yazar, garson uzaklaştıktan sonra. "Oppenberg, senaryomla sesli film yapmaya karar verdi. Ama önce senaryonun değiştirilmesi gerekiyordu. Sessiz film senaryosunda diyalog olmaz, ya da hemen hemen hiç olmaz. Olduğu zaman da ara yazı çerçevesine sığması gerekir." Heyer sigara-

sından bir nefes çekti. "Ama sesli film başka. Diyaloglar son derece önemli."

Rath, senaristin nereye ulaşmak istediğini anlamaya başlamıştı. "Bildim," dedi. "Oppenberg bu ekstra çabanızın karşılığını vermedi."

"Daha da kötü," dedi Heyer. "Diyalogları başkasına yazdırdı. Üstelik bir de filmin ismini değiştirdi. *Şimşek Çarptı* – ne kadar şiirsel, değil mi?"

"Sizin senaryonuzun adı neydi?"

"*Olimpiyat Oyunları.* Anladınız; Olimposlu Zeus, insanlarla oyun oynuyor..." Heyer, anlattıklarını daha etkili kılması için el kol hareketleri yapıyordu.

"Peki bu kadar kolay mı?" diye sordu Rath. "Yani bir senaryoyu tamamen başka bir film haline getirmek?"

"Oppenberg senaryomu satın aldı, o artık ona ait. İstediğini yapar. Hikâye de değişmedi ayrıca." Heyer sigarasından derin bir nefes çekti. "Ama Oppenberg nedense benim diyalog yazamayacağım düşüncesindeydi. Her halükârda o işi, başkasına, tiyatrodan bir ukalaya bıraktı. En kötüsü de, onun ismi jenerikte yer alacak, benim emeğim, hem güzel ama bir o kadar da saygısızca bir formülasyonla yer alacak: *Willi Heyer'den esinlenilmiştir.*"

"Oppenberg'le hiç konuştunuz mu bunları?"

"Konuşmak ne kelime! Ayaklarına kapandım. Boşuna. Adam Nuh dedi, peygamber demedi. Arzularım, taleplerim geri çevrildi. Oppenberg, bana senaristlerin branştaki değerinin ne olduğunu söyledi: sıfır." Bunu kanıtlarcasına sigarasını bastırarak söndürdü. "O zaman da çok öfkelendim," dedi Heyer. "Dedim ki, madem öyle, bak bakalım, ben diyalog yazabilir miyim, yazamaz mıyım. Zeus hikâyemin mekânını bir çırpıda değiştirip onu kuzeyin tanrılarının gökyüzüne aktardım, ardından da Bellmann'a teklif ettim. Konuşan figürlerle tabii."

"Olimposlu Zeus yerine, Şimşek Tanrısı Thor'lu *Aşk Fırtınası* ..." Rath başını salladı. "Bellmann da havada kaptı tabii."

Heyer sırıttı. "Kapmaz mı? Oppenberg'e zarar verecek ya, hiç kaçırmaz o antisemit. Açıkçası Bellmann'ı pek sevmem, hem yapımcı hem de insan olarak Oppenberg'i tercih ederim ama bu olay-

da bunu gözönüne alamazdım. Hâlâ *Aşk Fırtınası*'nın çok başarılı olmasını, *Şimşek Çarptı*'nın ise gişe yapmamasını ümit ediyorum. Bu kadarcık da garez olsun artık. Her neyse, Oppenberg kim daha iyi diyalog yazarmış, görecek. Başarılı bir filmin arkasındaki senaryonun ne kadar önemli, hatta senaryonun sesli filmde sessiz filmden bin kat daha önemli olduğunu anlayacak."

"Ama ne yazık ki Bellmann'ın baş oyuncusunun ömrü çekimlerin sonunu görmeye yetmedi," dedi Rath.

"Ama bu, filmin başarısının önünde bir engel teşkil etmez," dedi o ana kadar sadece şarabından birkaç yudum almakla yetinen Weinert. "Tam tersi. Bellmann, kadının ölümünün yarattığı sansasyondan faydalanacak. Gazetelerde çıkan bütün haberlerde filmin adı geçti, hatta birkaç sefer başlıkta bile yer aldı."

Rath başıyla onayladı. "Bir ölüm olayı reklam aracı oldu yani."

"Öyle de görülebilir," dedi Heyer. "Ama olayın arkasında Bellmann'ın olduğunu düşünmüyorsunuz umarım. Yani Winter'i öldürsün diye şu ışıkçıya para mı vermiş?"

"Kadının ölmesini istiyor olsaydı, hiç kimseye para filan vermez, bizzat hallederdi o işi," dedi Rath. "Felix Krempin o ölümcül mekanizmayı kendisi kurmuş ama senaryoyu bilen bir başkası harekete geçirmiş."

Weinert onaylarcasına başını sallıyordu. En azından bunu yapsın, diye düşündü Rath.

"Bu meçhul kişinin Bellmann olabileceğini tahayyül edemiyorum. Gaddarca hareket eden bir göt olmasına rağmen düşünemiyorum. Bir kere o gaddarlığı Betty Winter'e yapmazdı. Onun en iyi oyuncusuydu o! Elinde şimdi bir tek Meisner var ama korkarım onun da miadı doldu artık."

"Bellmann Winter'in halefini buldu bile," dedi Rath. "Eva Kröger. Tanır mısınız?"

Heyer yüzünü buruşturarak düşündü ve kafasını iki yana salladı. "Camiada yeni herhalde," dedi.

"Bir takma ada ihtiyacı varmış," dedi Rath. "Sizin aklınıza bir şey gelir belki. Bellmann'a satarsınız."

"Öyle şeye para vermez o. İsmi herkes bulur. Telif hakkı gerektiğini sanmıyorum."

"Senaryo için de mi gerekmiyor?" diye sordu Rath. "İki defa satabilirsiniz yani, öyle mi? İhtilaflı bir konu değil mi?"

"Hukukçular şu anda tartışıyor bunu. Ama vaziyet Oppenberg için pek iyi görünmüyor; Bellmann birkaç gün önce öyle söyledi bana. Mesele şu: Ben Oppenberg'e bir sessiz film senaryosu, Bellmann'a ise sesli film senaryosu sattım. İkisi en azından sayfa sayısı bakımından bile farklı birbirinden. Ayrıca Oppenberg filmin adını değiştirmekle de aptallık etti. Ama görünen o ki, yarış gişede son bulacak, mahkeme salonunda değil."

"Vivian Franck'ı tanıyor musunuz?" diye sordu Rath. Konuyu değiştirmenin vakti gelmişti.

Heyer evet anlamında başını salladı. "Birkaç senaryo yazmışlığım vardır ona. Ne yazık ki sesli filmininkini ben yazmadım. Oppenberg *Soysuz*'u o benim senaryomu da bok eden acemi çaylağa yazdırdı."

"Vivian Franck'ın kaybolduğunu biliyorsunuzdur."

"Tuhaf, değil mi? Evet, öyle bir şey anlatılıyor."

"Ne anlatılıyor? Kim anlatıyor?"

"Bizim camiada işte." Heyer omuz silkti. "Franck Oppenberg'i terk edip yapımcı değiştirmek istiyormuş. Hatta bazıları Atlantik'in öbür yakasına geçeceğini söylüyor."

"Nasıl?"

"Amerika. Hollywood'a gidecekmiş."

"İngilizcesi iyi mi ki?"

"Bilmem." Senarist omuz silkti. "Madem onu istiyorlar, dili iyi biliyor demektir. Jannings'de öyle olmamıştı tabii. Önüne bir ödül atıp ardından gerisin geri gönderdilerdi onu."

"Büyük Jannings sesli sinemanın kurbanı oldu yani."

"Öyle denebilir. Yakında Hollywood'un en iyi oyuncusunun memleketinde başarılı olup olamayacağını göreceğiz. Yeni filmi yakında başlıyor."

"Biliyorum," dedi Rath. "Vivian Franck gerçekten Hollywood'daysa, niye kimsenin haberi yok bundan?"

"Herkese ifşa etmek zorunda değil. Ünlü olursa zaten hemen duyulur. Burnunun üstüne düşerse... Kimbilir, o zaman ne anlatır..."

"Başına bir şey gelme ihtimali yok mu? Düşmanı filan yok muy-

du? Ona zarar vermek isteyen, hatta canına kastetmek isteyen birileri?"

"Bunu biraz abarttınız. Şımarığın teki olduğu, etrafına terör estirdiği halde onun canına kastetmek isteyen filan yok. Bunları camiada bir tek o yapmıyor ki."

"Vivian Franck'ı siz bulmak isteseniz, onu nerede arardınız?"

"Ben mi?" Heyer bir an düşündü. "*Bremen* gemisinde bir yer ayırtırdım."

28

Erika Voss müjdeyi verdi.

"Kız kardeşim size yardımcı olacak, Komiser Bey. Ama günün birinde benim de ondan bir isteğim olabilir, diyor."

"Bana iyilik yapana iyilikle mukabele etmesini bilirim, öyle değil mi?"

"Eh işte," dedi sekreter ama sırıtıyordu. "Şimdi üçüncü kata çıkıyorsunuz ve Franzi'nin size ödünç verdiği kitabı kendisine geri veriyorsunuz. Bu arada da masasının üzerinde açık duran dosyaya bir göz atıyorsunuz."

Lime lime bir kitap tutuşturdu eline. Polisiye bir romandı bu.

"Sizin gizli serviste olmanız gerekiyormuş; konspiratif işlerden anlıyorsunuz."

"Her zaman hizmetinizdeyim, Komiser Bey."

Franziska Voss'un ofisini bulmak zor olmadı. Aynı kız kardeşi gibi onun da alnına sarı perçemleri dökülüyordu; ama ondan birazcık daha kiloluydu. Başka bir masada, gözlüklerinin üzerinden önündeki daktiloya takılı kâğıda gözünü dikmiş bakan suratsız bir kartaloz oturuyordu.

Franziska Voss, "Buyrun, Komiser Bey," dedi. Ya personel dosyasındaki fotoğrafını görmüştü, ya da kız kardeşi Rath'ı çok iyi tarif etmişti. "Zahmet oldu size. Hoşunuza gitti mi bari?"

"Bayağı heyecanlıydı," dedi Rath ve kitabı uzattı. Kadın kalkıp dolabı açtı.

"Bir saniye, size vermek istediğim bir şey daha var," dedi. Do-

laptan çıkardığı çantayı karıştırmaya başladı. Kadın çantanın içinde ne varsa tek tek çıkarıp tekrar içine koyarken, "içinde olması lazım," diye mırıldanıyordu kendi kendine. Rath fırsattan yararlanıp, masanın üstünde açık duran dosyaya göz attı. Kriminal Komiser Brenner'de türlü çeşitli darp izleri tespit eden doktorun raporu en üstteydi. Raporda, Brenner'in dirseğinin zedelendiği, beyin sarsıntısı geçirdiği, iki dişinin, bir de burnunun kırıldığı yazıyordu.

"Buldum nihayet," dedi Franziska Voss ve çantasını gürültüyle tekrar dolaba kilitledi. Rath doktorun adını ve adresini aklında tuttu; Reinickendorf'ta bir yerdeydi. Voss'a samimiyetle gülümsedi, o da onun eline bir şey tutuşturdu.

"Ne yapacağım bu ruju?"

Bu lafın üzerine ofis cadısı bile kafasını kaldırdı ve Rath'a pis pis baktı.

Franziska Voss güldü. "Size değil canım, Erika'ya vereceksiniz!"

Rath ayrıldı. Hayatında ilk defa sekreterine bir ruj götürüyordu.

Ruju çantasına atan Erika Voss, "Birkaç kişi aradı," dedi. "Bir bey, bir de hanım."

"Evet? Ne istiyorlarmış?"

"Bir şey demediler. Gene arayacaklar. Birkaç dakikaya geleceğinizi söyledim."

Rath masasına oturup bir sigara yaktı ve düşünmeye başladı. Kim aramış olabilirdi? Hâlâ doğum gününü kutlamak isteyen birileri mi vardı?

Personel bürosuna gitmesi iyi olmuştu. Tam tahmin ettiği gibiydi: Brenner işi büyütecekti. Bu doktor ya okul arkadaşı filandı; ya da Frank Brenner'e bir şey borçluydu. Rath, Doktor Weiss için yazdığı raporu bir daha gözden geçirdi. Temize çekebilirdi. Her sözcüğü enine boyuna tartmanın gereği kalmamıştı artık. Brenner zaten kendisi yakında zor duruma düşecekti. Rath, raporu bizzat daktiloya çekmeye karar verdi. Reislere anlattıkları Voss'u ilgilendirmezdi. Titizlikle işe koyuldu; basmadan önce her tuşa iki defa bakıyordu. Yarım saatte bitirmişti. Rapor iyi kaleme alınmıştı; gördüğü kadarıyla bir tek yazım hatası yoktu. Kopya kâğıtlarını kenara koyup raporu katladı, zarfı özenle yapıştırdı. Kendinden memnun, bir sigara yaktı. Ardından Voss'u çağırıp, raporu şeflerin bulunduğu kata gönderdi.

Sekreter kapıdan yeni çıkmıştı ki, telefon çaldı.

Bir kadın sesi, "Doğum gününüz kutlu olsun, Komiser Bey," dedi. Rath'ın neredeyse duman boğazına kaçıyordu.

Ses, "Şarkı söyleyemiyorum, kusura bakma," dedi. "O yetenek hiçbir zaman olmadı bende."

Rath hâlâ ne cevap vermesi gerektiğini bilemiyordu. Şansına kadın konuşmaya devam etmişti.

"Bugün masana baktın mı hiç? Ufak bir tüyo vereyim: En alt çekmece."

Rath ahizeyi başıyla omzu arasına sıkıştırarak çekmeceye baktı. En üstte dört köşe, yassı, güzel bir kâğıda sarılı kurdelalı bir paket duruyordu.

"Dilini mi yuttun?"

Rath, ağzından ilk sözcükler çıkmadan önce hafifçe öksürdü.

"Pek beklemiyordum. Sen ofisimde miydin?"

"Evet, öğlende. Ne yazık ki sen yoktun. Açtın mı bu arada paketi?"

"Bir dakika." Kurdelayı açtığında bir plak çıktı ortaya. Amerikan ithal malıydı; daha altı ay önce yayınlanmıştı.

"İnanmıyorum. Nereden buldun bunu?"

"Berlin'de istediğin her şeyi bulursun."

"Müzik zevkimi bilmene de şaşırdım."

"Birçok şeyini biliyorum senin. Beraber çok müzik dinledik. Unuttun mu?"

Tabii ki unutmamıştı. Bir şey unutmamıştı, hem de hiçbir şey. O kadar da uğraşmasına rağmen.

"Uzun zaman oldu görüşmedik," dedi ve aynı anda söylediği hamasi geldi. Yalandı da üstelik.

"Cumartesi günü Resi'de ramak kalmıştı."

"Nasıl?"

"Brenner'i pataklayan sendin, öyle değil mi?"

"Sen bile duydun yani."

"Brenner'i yerde yatarken gördüm; sonra da dövenin sen olduğunu duydum. Yüzbaşı üniforması vardı üstünde, değil mi? O zaman seni gördüm bile ben."

"Ne diyeyim? Suçumu itiraf ediyorum, hâkim bey. Evet, yüzba-

şı üniforması da giymiştim."

"Bugüne kadar senin faşing partilerinde kavga çıkaran tiplerden biri olduğunu bilmiyordum."

"Ben de bilmiyordum. Ama Brenner'e noel partisi de olsa, cenaze de olsa, neresi olursa olsun geçirirdim bir tane."

Kadının sesi birden ciddileşti. "Niye yaptın böyle bir şey Allah aşkına? Sana hakaret mi etti? Erkeklik gururunla falan mı oynadı?"

Sana gerçeği söylemektense ölürüm daha iyi, Charly.

"Açıklaması zor," dedi. "Herif hani neredeyse gel beni döv, dedi."

"Frank Brenner kadar dayağı acilen hak eden insan az bulunur," dedi. "Ama iş arkadaşını dövmemen gerekir yine de."

"Gennat ile Weiss da öyle söylediler."

"Olay Emniyet Müdür Yardımcısı'nda mı?"

"Zörgiebel bana karşı daha anlayışlı olabilirdi ama tatilde kendisi maalesef."

"Öfkeni kontrol etmeyi öğren, Gereon."

"Çok var bende, ne yapayım?"

Şaka yapmak istemişti ama, ağzından dökülen sözcükler ister istemez o anki durumunu açık etmişti.

"Sen nasılsın?" dedi çabucacık dikkati başka tarafa çekmek için. Ancak bu zararsız sıradan sözcükleri söyler söylemez, hâlâ kendisini ona ne kadar yakın hissettiğini fark etti. Onun için bu iki sözcük hiç de sıradan zararsız sözcükler değildi; Charly'nin iyi olup olmadığı onu gerçekten ilgilendiriyordu.

Ancak dikkati başka yöne çekme manevrası tutmuştu; Charly kendinden anlatmaya başladı. Anlatacak da çok şeyi vardı; sınavlardan, kütüphanede geçirdiği uzun saatlerden, erkek öğrencilerin kıskançlığından ve anlayışsızlığından söz etti. "Hukuk fakültesi maalesef gerici mankafayla dolu," dedi. "Ve bu salaklar ileride bizim hukuk devletimizi temsil edecekler! Geçmiş olsun, Almanya! Fakültede kimbilir kaç nazi var, bilmek bile istemiyorum!"

"Nazilik moda," dedi Rath. "Adı üstünde, moda bu, gelir, geçer. Ne olacak?"

"Siyaset maalesef podyumlardaki yeni elbise modellerinden biraz daha önemli."

Charly sustu.

"Seni çok görmek isterim, Gereon," dedi sonunda. Sesi çok yumuşaktı. En azından Rath'ın kulağına öyle geliyordu. Ya da Rath öyle olmasını istiyordu. Onun sesini duyduğunda veya en ufak sevgi gösterisinde hemen kuyruğunu sallayıp koşan, sahibesinin her istediğini yapmaya, maskaralaşmaya hazır küçük bir köpecik vardı sanki içinde. Rath bu köpecikten nefret ediyor, son kavgaları ne zaman aklına gelse, onu kovalıyordu. Çok kötü kavga etmişlerdi. Charly az kaldı vuracaktı hatta ona, gözlerinden okumuştu bunu. Sonra o küçük yumruğuyla masaya vurmuş, arkasını dönüp gitmişti. Bunun üzerinden epey zaman geçmişti; Noel'den birkaç hafta önceydi. Charly'yi o zamandan beri görmemişti. Ta ki Resi'deki faşing balosuna kadar.

Rath gülüşüne rahat bir hava vermek istedi, biraz becerdi de. "Sonunun kavgayla bitmeyeceğinin garantisini verirsen..."

"Biliyor musun, en çok seninle kavga etmeyi seviyorum."

Telefonu kapattığında hâlâ bir hoştu. Voss bu arada raporu Weiss'a teslim edip geri gelmiş, geldiğini de haber vermişti; Rath bütün bunları tam anlamıyla algılayamamıştı; sekreteri tam ne demişti, onu da bilmiyordu. Ama herhalde ona tatmin edici bir cevap vermişti; çünkü kadın kapıyı kapatıp onu rahat bırakmıştı. Kafasını toplaması imkânsızdı; devamlı Charly'yi düşünüyordu.

Her şey aklına gelir, onun tekrar arayacağı aklına gelmezdi. Hatta sözleşmişlerdi bile.

Telefonun sesi onu düşüncelerinden sıyırdı.

"Rath. Asayiş Şubesi."

"Burası da."

Bunu yalnız bir kişi söylerdi.

"Doğum günün kutlu olsun, oğlum," dedi Engelbert Rath. "Rahatsız etmiyorum umarım."

"Birazcık."

"Yalnızca tebrik etmek istemiştim, annenin de adına. Biliyorsun, telefonu pek sevmez."

"Teşekkür ederim."

"Nasıl Berlin'de vaziyetler? Karl, komünistler gene azdı diyor."

Karl. Tabii. Engelbert Rath, Köln zamanından tanıdığı Berlin Emniyet Müdürü Karl Zörgiebel ile oğlundan daha sık, daha etraflı konuşuyordu.

"Dörrzwiebel dönmüş mü Mainz'dan?" dedi Gereon. "Kale'de pek belli olmadı geldiği."

"Şu nahoş lakapları bırak!"

"Komünistler bildiğim kadarıyla işsizlikle ilgili bir yürüyüşe çağrı yaptılar. Zörgiebel yine yasakladı. Pek akıllanacağa da benzemiyor. Geçen yıl o kadar ölüden sonra..."

Polis geçen yıl Zörgiebel'in talimatıyla 1 Mayıs'taki yürüyüş yasağını şiddet kullanarak tatbik etmişti. Bilanço, otuzun üstünde ölüydü.

"Karl işini bilir! Komünistlere karşı zamanında önlem almak lazım."

"İyi de, her şey polisin sırtından yürüyor. Bizim görevimiz değil ki bu."

"Siyaseti boş ver şimdi," dedi Engelbert Rath. "Seninle münakaşa etmek değil niyetim. Daha başka ne var ne yok? Biraz yol alabildin mi?"

"Ne gibi?"

"Bir ipucu var mı? Fabrikaya bakabildin mi?"

"Zamanım olmadı," dedi Rath. "Çok işim var. İsim listesi olmadan zaten bir şey yapamam."

"Çoktan eline geçmiş olması lazım."

"Posta kutusuna bakayım."

Engelbert Rath boğazını temizledi. "Bu işi ciddiye alıp almadığını kestiremiyorum, Gereon. Ama başkomiser olmak istiyorsan, çaba göstermen lazım. Böyle bir fırsat da bir daha geçmez eline."

"Bunu senden daha iyi kim bilecek?"

"Senin de bilmen lazım ama. Sadece bir terfi meselesi; belediye başkanı bu çetrefil konuda bize güveniyor. Ama sen onu hayal kırıklığına uğratırsan Rath isminin şerefini de batırırsın."

"En başta senin kendi şerefinden söz ediyorsun herhalde."

"İşi ciddiye alman lazım. Olayı hallet."

"Emredersiniz, Emniyet Müdürüm."

Rath kapattı. Babası haklıydı. Ama bunu hemen itiraf etmenin

de gereği yoktu. Şapkasıyla paltosunu kapıp Erika Voss'a hoşçakalın dedi. Bugün artık zaten doğru dürüst çalışamayacaktı.

29

Westhafen, Reinickendorf'a giderken aşağı yukarı yolunun üstünde olduğu için bir taşla iki kuş vuracaktı. Tuğla cephedeki teneke levhaya bakılırsa Ford Motor Company, otomobillerini rıhtımdaki bir depoda üretiyordu. Rath, Buick'i idare binasının önüne park etti; rakip ürünle ana binanın önüne kadar gitmek istememişti. Bir vinç kocaman tahta sandıkları, öbür ucunda pırıl pırıl Ford A modellerinin göze çarptığı deponun yan tarafına istifliyordu; yan yana milimetrik dizili arabaların hepsi kırmızı siyahtı. Berlin'deki ilk şefi Bruno kullanmıştı eskiden bu modelden. Deponun önünde birkaç adam bekleşiyordu; açılan demir kapıdan gri önlüklü bir adam çıkıp rampada görülünce hepsi umutla kafasını o tarafa çevirdi.

Önlüklü adam rampadan "Bundan sonraki vardiya için iki torna ustasına ihtiyaç var," diye bağırdı.

Gruptan dört kişi ayrıldı ve rampanın merdiveninde duran Rath'ın yanına kadar geldi.

Gri önlüklünün, seçimini yapması için suratlara bir bakması yetmişti. Mühendis diplomasını havada sağa sola sallayan takım elbiseli bir adamı görmezden geldi. Mavi tulumlu güçlü kuvvetli bir işçiye, bir de üstünde incecik bir ceket, dinamik görünümlü ufak tefek birine işaret etti.

"Sen," dedi, "bir de sen."

Seçilen ikisi hızla merdivenleri çıktı, diğerleri ise süklüm püklüm diğer işsizlerin yanına döndü. Rath da merdivenleri çıktı; gri önlüklü adam onu, yeni işe aldıklarını içeri sokmak üzere çelik kapıyı açarken fark etti.

"Kusura bakmayın," dedi. "Yalnız iki kişiye ihtiyaç var."

Diğer iki işçi, sözde rakibe kuşkuyla baktı. Rath kimliğini gösterdi.

"Asayiş Şubesi," dedi. "İşletmeye bir göz atmam lazım."

Ustabaşı kaşlarını kaldırarak baktı ona. "Mesele nedir?" diye

sordu. Rath daha cevap veremeden, adamın gözü, hayretle polis hüviyetine bakan iki işsize kaydı. "Ne duruyorsunuz," diye azarlamaya başladı adamları. "Çalışmaya mı geldiniz, bön bön bakmaya mı? Montaj hattının D bölümüne gidip yazılın, Dora'nın D'si. Nerede çalışacağınızı orada size söylerler."

Adamlardan ufak tefek olanı bir şey söylemek için ağzını açtı ama diğeri onu ittirerek kapıdan içeri soktu. Rath, işi gene hemen kaybetmemeleri için herhalde böylesi en iyisi, diye geçirdi içinden.

"Evet," dedi gri önlüklü Rath'a. "Şimdi anlatın bakalım geliş nedeninizi."

"Soruşturmamızın arka planı konusunda size bir şey söyleyemem. Ama size tüm işletme sırlarını koruyacağımın garantisini verebilirim. Aynı gazetecilerle konuştuğunuz gibi konuşabilirsiniz benimle."

"Gazetecilerle bir tek müdürlük konuşuyor."

"Eminim, bana yardım edebileceksiniz, Herr..."

"Bahlke, vardiya amiri."

"Herr Bahlke, kısaca bir üretime göz atayım, siz de bana kabaca işletme prosedürünü açıklayın, olur mu? Beş dakika. Hemen gidiyorum sonra."

Bahlke durumdan pek hoşlanmışa benzemiyordu. Ama çaktırmadı. İstediklerini yaparsa, Rath'dan bir an önce kurtulacağını düşünüyordu herhalde.

"Gelin o zaman," dedi. "Gerçi fazla da görecek bir şey yok ya."

Depoya korkunç bir gürültü hâkimdi. Bahlke, gürültüyü bastırmak ister gibi yüksek sesle, "yukarı çıkalım," dedi ve bir çelik merdivene işaret etti. "Oradan her şeyi görürsünüz; hem o kadar ses de olmuyor."

Merdiven, büyük pencelerinden üretim alanının olduğu gibi göründüğü bir odaya çıkıyordu. Bahlke kapıyı kapatır kapatmaz, gürültü kesildi. "Vardiya amirinin odası," dedi vardiya amiri. "Buradan her şeyi gözlemlersiniz. Gözlemlemek de gerekiyor zaten."

Rath aşağıya baktı. Yarı tamamlanmış şasi karavanları, ağır tempoyla hangarı bir baştan bir başa dolaşıyordu; işçiler her istasyonda bir şeyin montajını yapıyor, arabanın gövdesi gitgide büyüyordu. Direksiyon, koltuklar, tekerlekler, en sonunda da motor ve

gökyüzündeki kendi karavanından süzülürcesine inen karoser şaseyle birleşince Ford A tamamlanıyordu.

"Günde altmış otomobil," dedi vardiya amiri gururla. "Münferit parçalar deniz ötesinden geliyor. Biz burada montajını yapıyoruz. Amerikan usulü. Akarbantlı." Bahlke, kızıl saçlı bir adamın iki yeni işçiye motorun montajını gösterdiği bant istasyonuna işaret etti. Arka tarafta, yukarıdan karoserler süzülüyordu. "D bölümünü görüyor musunuz? Motorun takılmasıyla karoser şasiyle birleşiyor. Biz buna düğün diyoruz."

Tam o anda kızıl saçlı adam yukarı baktı. İşçinin gözlerinin büyüdüğü, işe daha da sarıldığı buradan bile görülüyordu. Çalışanlar, âdeta vitrinde gibiydiler. İşçiler de onları görüyordu; hepsi vardiya amirinin kendilerini izlediğinin farkındaydılar. Randıman ve amansızca yürüyen bantın temposu düşmesin diye bilerek kurulmuş bir sistemdi bu.

"Bayağı etkileyici" dedi Rath. "Birisi tuvalete gitmek istediği zaman ne oluyor?"

"Sonraki işini daha önce yapıyor, hareket serbestliği mevcut yani. Uzun mola verecekse yerine birini ayarlıyor. Bu tabii ücretinden kesiliyor. Bizde para yapılan işe ödenir."

"Bir şey soracaktım," dedi Rath. "İşçilerinizi hep böyle mi toplarsınız, biraz önceki gibi?"

Bahlke başını iki yana salladı. "Çoğu normal başvuruyla girdi. Ama dışarıda fırsat kollayanların sayısı gittikçe arttı. E, iyi para veriyoruz. Çok iş çıkaran daha çok kazanıyor. Dışarıda bekleşenlerin hepsi işsiz değil. Ford kadar iyi ödeyen yok. Ekonomik kriz bizi hiç etkilemedi. Böyle giderse, Berlin'deki Ford fabrikası beş yıl içinde Siemens kadar büyür!"

İşletmenin başına neler gelecek, haberi yok, diye düşündü Rath. Şantajcı yalnız Adenauer'in mali durumunu en ince detayına kadar bilmekle kalmıyordu; Ford'un Ren şubesi hakkında da hatırı sayılır bilgilere sahipti. *Bilgi güçtür*. Rath'ın aklına, babasının seçim sloganı geldi. Bu slogan o şantajcıya bir kılavuzdu âdeta.

"Çalışanları bu yolla bulmanız tamam da," dedi Rath, "sokaktan toplayıp doğrudan akarbantın başına getirdiğiniz adamın ne menem bir şey olduğunu nereden anlıyorsunuz? Kâğıtsız küreksiz."

"Önce nasıl çalıştıklarına bakarım. İyi çalışıyorsa, tabii kâğıtlarını personel bürosuna getirmek zorunda. Öyle bilmeden etmeden işe alır mıyım? Bunu niye sordunuz? Bir zanlı filan aramıyorsunuz burada, değil mi? Yani hapishane az ileride diye... Şaibeli birini bir bakışta anlarım; sokmam işletmeye!"

"Merak etmeyin, Plötzensee'den kaçan birini aramıyorum. Benim meselem, elemanlarınızın Deutsche Bank'la olası ilişkisi. Var mı öyle birisi?"

"Beyim, burada yaklaşık üç yüz kişi çalışıyor, nereden bileyim ben? Benim işçilerin bankayla iyi ilişkisi olacak hali yok herhalde, aradıklarınız maaş bürosundakilerdir."

"Maaş bürosunu nasıl bulurum?"

"Şuradaki kapıyı görüyor musunuz?" Bahlke hangarın ta öte tarafına işaret ediyordu. Rath, motor montajının arkasındaki çelik kapıyı gördü. "O kapıdan girin, idareyi görürsünüz. Oradan da sora sora maaş bürosunu... Bir dakika, ben götürürüm sizi!"

Kızıl saçlı montör, vardiya amiri gene onu gösteriyor sandı. Rath, adamın gitgide tedirginleştiğini yukarıdan görüyordu. Herhalde az sonra işten atılacağını düşünüyordu.

Aşağı indiklerinde, fabrika gürültüsünü bile bastıran tiz bir düdük sesi duyuldu.

Rath, vardiya amirinin kulağına, "Bu ne?" diye bağırdı. "Yangın alarmı falan mı?"

"Yok. Birisi işini zamanında bitirmemiş, arkadaşı ilerleyemiyor."

"Yedeğini bulmadan yerini terk etmiş yani."

Bahlke omuz silkti. "Ya da fazla sallanmış."

Birden ikinci bir düdük sesi geldi; bant durdu.

"Allah kahretsin!" Vardiya amiri koşmaya başladı; Rath ona ayak uydurmaya çalışıyordu. Bahlke önlerindeki ilk istasyonda durup, koltukları vidalayan bir işçiye çıkıştı. "Ne oluyor? Hangi geri zekâlı durdurdu bandı?"

İşçi omuz silkti. "Bilmem. Düğünde bir sorun var galiba."

Bantın Dora'nın D'si bölümünde kaos yaşanıyordu. İşleri karoseri şasinin üzerine yerleştirmek olan dört adam, motor montajındaki yeni işçilere bağırıp çağırıyordu. Yenilere işi gösteren kızıl saçlı adamdan eser yoktu.

Vardiya amiri, "Ne oluyor burada?" diye bağırdı. "Siz kafayı mı yediniz? Bantı kim durdurdu?"

İri kıyım bir adam, "Ben," dedi ve bacaklarını iki yana açıp vardiya amirinin karşısına dikildi. "Motor maça yedilisi gibi yan yatmış, cıvataların çoğu eksik; oraya karoser mi konur? İşin niye yürümediğini yeni gelenlere sorun siz."

İnce ceketli cılız adam zaten hazırdı anlatmaya. "Daha başlayalı on dakika oldu, şef," dedi Bahlke'ye. "Toni bir merhaba dedi, iki cıvata gösterdi, bir şey söylemeden kayboldu. Olur mu böyle? Sonra da gelsin bu goril laf söylesin."

"Sana şimdi gorili gösteririm, bücür!" dedi iri kıyım işçi.

"Bırak şimdi, Kurt," dedi Bahlke. "Yenileri rahat bırak! Nerede Toni? Öyle her şeyi bırakıp gidemez."

"Bilmiyorum, şef, bir şey demedi ki. Birden koşarak gitti," dedi sıska adam.

"Hastalandı mı, nedir? Hiç yapmazdı böyle; akordu tutturmak için çişini bile tutar o."

Yeniler omuz silkti.

Rath fırsattan yararlanıp oradan ayrıldı. Montaj hangarından çıkıp, çalışanların listesini almak üzere personel bürosuna yöneldi. Listeyi Köln'den gelenle karşılaştıracaktı; belki şansı yaver gider, Ford ve banka arasındaki ilişkiye işaret edecek bir şey gözüne çarpar, ya da iki listede aynı isme rastlardı. Bununla şantajcıyı yakalayacağını umuyordu.

Rath, alt tarafı bir isim listesi, olağan bir rica, diye geçirmişti içinden. Ama yazı masasının arkasında oturan keçi sakallı adamın gözünde durum farklıydı.

"Ne kadar zahmetli bir iş bu, biliyor musunuz? Üç yüz kişi çalışıyor burada."

"Bakın, bu isimleri zorla da alırım sizden; ama o zaman bütün dosyaları götürür, büroyu da alt üst ederim."

Keçi sakallı yutkundu. "İyi," dedi. "Liste elinize geçecek. Sanırım haftaya hazır olur."

"Yarın," dedi Rath. "Yarın sabah erkenden gelip alıyorum listeyi." Adam karşı çıkmak istedi ama Rath onu konuşturmadı. "Şayet liste hazır olmazsa, aynı gün arama emriyle gelirim; bütün gün ofi-

se giremezsiniz. Sonra bir de toplayacaksınız tabii, üstüne iki gün daha ilave edin. Yani alternatifleri bilin diye söylüyorum."

Adam başını salladı, Rath çıktı odadan.

Kapıda tekrar döndü. "Ufak bir tavsiyede bulunayım," dedi. "Hemen işe koyulun. Bir an önce biter, kurtulursunuz."

Rath montaj hangarından geçerken, bant daha yürümeye başlamamıştı. Dışarıda tuğla binanın önünde hâlâ bekleyen bir grup işsiz vardı. Kart basmaktan daha iyi, diye düşündü Rath. Ama ücretler ne kadar cazip olursa olsun, işletmenin istikbali yoktu. Burası bugün var, yarın yoktu. Otomobil fabrikası değildi sonuçta, kiracı sıkıntısı çekilen bir depoya konmuş bir montaj hangarıydı. Ford tabii ki daha iyisini isterdi. Berlin'de üç yüz insan işini kaybedecekti belki ama yüzlercesine de Köln'de yeni işyeri sağlanmış olacaktı. İşte tam da bunu önlemek isteyen birisi vardı ve o kişi bu binanın bir yerindeydi.

Reinickendorf Westhafen'a uzak değildi. Doktorun yanında çalışan kız tam muayenehaneyi kapatmak üzereydi; ancak Rath onu acil hasta olduğuna inandırdı. Kimliğini gösterdi.

"Frank Brenner'in arkadaşıyım," dedi.

"O zaman bir dakika."

Arka tarafa gitti ve az sonra döndü.

"Doktorun birazdan bir ev ziyareti var," dedi. "Ama size yine de biraz vakit ayırabilecek."

"Teşekkür ederim."

"Bekleme odasında oturun lütfen. Ancak sizi yalnız bırakacağım. Mesaiye kalmama izin vermedi."

Rath, "Hay Allah," dedi ve kıza gülümsedi. O da kırıtkan gülümseyip iki parmağıyla hoşçakalın der gibi yapıp çıktı.

Rath, boş bekleme odasında bir sandalyeye oturup etrafına baktı. Küçük, derli toplu bir muayenehaneydi. Duvarlarda savaş gemisi resimleri, bir de devasa ve ayrık sakalı olan Amiral Tirpitz'in bir portresi vardı. Anlaşılan Doktor Borghausen çöken İmparatorluk Donanması'nın hayranıydı. Rath tam kendine acaba Brenner askerliğini nerede yaptı diye sormuştu ki, bekleme odasının buzlu

camlı kapısı açıldı; içeri elinde doktor çantası, kır sakallı bir adam daldı. Öyle bir enerjik girmişti ki, neredeyse Rath'ın bacağına takılıp düşecekti. Birden durdu. İçinden Brenner'in bu arkadaşını acaba nereden tanıyorum, ona nasıl bir iyilik yapabilirim diye soruyormuş gibi bakıyordu Rath'a.

"İyi günler," dedi. "Roswitha adınızı söylemedi. Hiç görüşmüş müydük?"

"Korkarım hayır," dedi Rath.

"Ülküdaş Brenner'in arkadaşıymışsınız."

"Ülküdaş arkadaştan daha doğru," dedi Rath ve polis kimliğini gösterdi. "Aynı şubede çalışıyoruz."

Borghausen başını sallayarak dalgın dalgın Rath'ın kimliğine baktı. Yavaş yavaş onun kim olabileceğini çakıyor gibiydi. Adamın giderek gerginleştiği gözden kaçmıyordu. Rath, seni hiçbir şey kurtaramayacak, diye geçirdi içinden.

"Öyle mi?" dedi doktor. Sesi enerjisini kaybetmişti. Alçak çıkıyordu; soğuklaşmıştı da. "Size nasıl yardımcı olabilirim? Muayene saatinin çoktan bittiğini de hatırlatayım bu arada."

"Fazla sürmez. Birkaç sorum olacak."

"Siz Frank'ı döven polissiniz, değil mi? Ne istiyorsunuz?"

"Bayağı uyanıksınız, Asayiş'te çalışmalıymışsınız," dedi Rath. "Bakın, Brenner çalışamaz duruma gelecek şekilde darp edildiğinde ben de oradaydım. Deneyimlerimizi biraz karşılaştırsak, diyorum. Ona ön ismiyle hitap ediyorsunuz..."

"Frank Brenner benim çok eski dostum. Askerliği beraber yaptık!"

"Savaşta aldığı yaralar mı nüksetti tekrar?"

"Ne demek istediğinizi anlamadım."

"Frank Brenner'in darp izlerini sıralayan o raporunuzun heyetten geçip geçmeyeceği konusunda kuşkum var da."

Doktorun yüzü kıpkırmızı kesildi. Tansiyonunu bir ölçse iyi olur, diye düşündü Rath.

"Bir Prusyalı doktora şantaj mı yapmaya kalkıyorsunuz siz?" dedi Borghausen en sonunda.

"Ben Prusyalı doktora sadece geleceğine ne şekilde yön vereceği konusunda seçenek sunuyorum. Lisansı elinden alınmış, çıktı-

ğında ölü yıkayıcı olarak çalışma hayatına sıfırdan başlamak üzere hapse de girebilir; aptalca bir mesele yüzünden eski bir arkadaşı ve ülküdaşıyla takışan ama onun dışında son derece mutlu, saygın bir doktor ve de Reinickendorf sakini olarak hayatına devam da edebilir."

Doktor, gözle görülür şekilde bu seçenekleri aklından geçiriyordu. Gözü seyiriyor, gözbebekleri oradan oraya yuvarlanıyordu.

"Raporu nereden biliyorsunuz?" diye sordu; biraz sakinleşmişti.

"Kriminal polisim ben. Belki de Brenner'den birazcık daha çalışkanım."

"Böyle raporları görmeye yetkiniz olmadığını biliyorsunuz, değil mi?"

"Bir şey görmüş olduğumu nereden çıkartıyorsunuz?"

Doktor derin bir nefes aldı. "Doğru biliyorsam," dedi, sükûnetini korumaya çalışarak, "Frank bu olayda –şansınıza– disiplin işlemine yanaşmadı. Heyetin raporu kontrol etmesine de gerek kalmayacak o zaman."

"Brenner olayı sadece iftirayla kapatmakla iyi niyet gösterisinde bulunmuş olabilir," dedi Rath gülerek. "Ama belki *ben* benimle ilgili bir disiplin işleminde ısrarlıyım. Bu olasılığı da hesaba kattınız mı?"

"Neden böyle bir şey isteyesiniz ki?"

"Gerçeğin ortaya çıkması için. Kriminal Komiser Frank Brenner'in sahte doktor raporları verdiği bilinsin."

"Siz neden bahsediyorsunuz? Beni sahte rapor düzenlemekle mi suçluyorsunuz?"

Doktor Borghausen'ın beyaz yakasından yukarısı mosmor olmuştu. Adamın gerçekten tansiyonuna bakması gerekecekti.

"Sizi bir şeyle suçlamıyorum," dedi Rath soğukkanlı ve samimi bir tavırla. "Asayiş polisleri böyle teoriler geliştirirler ya, benim yaptığım da sadece o. Brenner gerçekten bir sahte rapor sunmuş, eski dostu Doktor Borghausen'ın arkasından da iş çevirmiş olabilir." Rath, doktorun dikkat kesildiğini gördü. "Olasılıklardan yola çıkalım," diye devam etti. "Acele hallolması gereken durumlar için birkaç tane blanko rapor formu imzalayıp şirin Roswitha'nızın çekmesine attığınız oluyor mu bazen? Bir bakıyorsunuz –ara-

da bir sayıyorsunuzdur da bu blanko raporları tabii– birkaç tanesi –belki de bir tanesi, onu artık sizin hayal gücünüze bırakıyorum– çalınmış. Tabii bunu derhal polise bildiriyorsunuz. Mahalle karakolu adam gönderiyor, o da sizden, hırsızlığın vuku bulduğu saatleri sınırlamanızı rica ediyor. Verdiğiniz zaman diliminde, muayenehanede başka birkaç hastanın yanında Frank Brenner de var. Ondan sonra olaylar hızla birbirini kovalıyor. Ve sizin aleyhinize de sonuçlanmıyor."

Doktor Borghausen onu çıt çıkarmadan dinlemişti. Rath, adamın atılan bu can simidine sıkı sıkı sarılacağından emindi.

"Kusura bakmayın, bir hastamı ziyaret etmek zorundayım," dedi doktor. "Oradan da karakola gidip bir hırsızlık ihbarında bulunacağım."

Rath eve döndüğünde bir sürprizle karşılaştı. Aklının ucundan geçirmeyeceği bir şeydi bu.

Özenle kurulmuş, üzerine bembeyaz bir örtü serilmiş yemek masasının ortasında, sağına soluna birer mum yerleştirilmiş bir doğum günü pastası duruyordu.

Kathi duruyordu masanın yanında. Mumlar yanıyordu, merdivende ayak seslerini duymuş olmalıydı.

"Doğum günün kutlu olsun, Gereon," dedi gülümseyerek.

Rath onu orada öyle görünce bir an acımış, hatta sarılmak istemişti. Ancak başka bir duygu ağır basmıştı. Pastaya ve yanan mumlara baktıkça, içinde belirsiz bir öfke kabarmaya başlamış, büyüdükçe de büyümüştü.

Ne yapmak istiyordu böyle onun evine dalmakla? Daha geçen gün Rath'ı eken o değil miydi? Rath onu çoktan silmiş, hatta unutmaya bile başlamıştı.

Şimdi neden zorlaştırıyordu işleri?

"Yaşıyorsun demek hâlâ," diye hırladı.

Kathi'nin ağzı büzüştü; sanki birisi yüzünü naylon torba gibi büzmüştü.

"Neredesin kaç gündür, söyler misin bana?" diye çıkıştı Rath. "Tek kelime etmeden, habersiz yok oluyorsun, ondan sonra hiçbir

şey yokmuş gibi birden buraya geliyorsun."

"Ama Gereon... Niye kızıyorsun? Ne var ki ortada? Ben..."

"Kızdığım filan yok. Bu oyunlara ne gerek var, onu merak ediyorum. Birini ek. Birkaç gün arama. Ondan sonra gene birden ortaya çık..."

"Ne oyunu? İkimiz de özgürüz, herkes kendi hayatını yaşıyor. Sen kendin demiyor muydun öyle?"

Evet, demişti gerçekten. Kathi'nin ondan fazla beklentisi olmasın diye böyle bir imada bulunmuştu. Ama bu soğuk konuşmalar Kathi'yi uzaklaştırmamıştı ondan; hatta tam tersi olmuştu.

"Tabii ki oyun bunlar," dedi Rath. "Beni bir kıyafet balosuna çağırıp, sonra beklemeden kaybolmak neyin nesi?"

"Ama Gereon! Bekledim bekledim, sonra gittim. Beni bir kez daha unuttun sandım!"

"O yüzden başkasıyla mı gitmen gerekiyordu?"

"Senin düşündüğün gibi değil. Herbert..."

"İsmini falan bilmek istemiyorum!"

"Gereon, bu kadar öfkelenmene gerek yok. Kıskançlığa da."

"Kıskanç değilim ben. Ama haklısın: Özgür insanlarız. Olay bitmiştir; son günlerde anladım bunu."

Kathi ona inanmayan gözlerle baktı; çenesi aşağı düşüyordu. Mimikleri kontrolünden çıkmıştı.

"Olay derken? Aşkımızdan mı söz ediyorsun? Senin için bir 'olay' mı o?" Gözlerinden yaşlar süzülüyordu. "Öyle kül kovasına atabileceğin bir şey mi?"

Rath bir de bu konuşmadan, bu durumdan sıyrılabileceğini hayal etmişti. Ona bu tiyatroyu yaşattığı için Kathi'ye daha da çok kızıyordu şimdi. Birisinin göt olması lazımdı ya hep. Tamam, bu sefer de kendisi olmaya razıydı.

"Ciddi ciddi bu davranışa göz yumacağımı düşünmedin herhalde," dedi. "Pastanı da al, uza. İstersen Herbert'e git, istersen kızkardeşine, nereye gidersen git!"

Her şey kötü bir film gibiydi. Kendisi hayal kırıklığına uğramış bir sevgiliydi. Ama berbat bir oyuncuydu, berbattan da öte. Başka türlü de hissetmiyordu kendini.

"O senin doğum günü pastan. Ben..."

"İstemiyorum senin o Allah'ın belası pastanı!"

Kathi'nin gözlerinde gözyaşı perdesinin arkasında bir şimşek çaktı.

"O *Allah'ın belası* pasta senin! Onu sana hediye ettim, ister beğen, ister beğenme!"

Hole çıkan kapıyı açtı.

Hiçbir şey demeden gardıroba doğru yürüdü ve kırmızı mantosunu giydi. Aniden bütün vücudu sarsılmaya başladı; gözlerinden yine yaşlar fırlamıştı. Rath'ın, onun orada öyle durup sessiz sessiz, hıçkıra hıçkıra ağlamasına dayanması zordu; gidip teselli etmemek için mücadele veriyordu.

Arkasını dönüp pencereden dışarı baktı.

Kathi banyodaki eşyalarını topluyordu; Rath'ın yüreği daraldı. Kapı sesi duyulana kadar zaman geçmek bilmedi. Merdivenlerdeki ayak seslerini son kez duyuyordu. Ardından avludaki gaz lambasının loş ışığında parlayıp, sokak kapısının karanlığında gözden kaybolan kırmızı mantoyu gördü. Son kez.

Boğazına bir şey düğümlenmişti. Niye geri gelmişti sanki? Bu sahneleri illa ona yaşatması gerekiyor muydu? Rath tam bir göt gibi davranmasaydı belki Kathi için daha da kötü olacaktı ama, bundan da pek emin değildi.

Gözü doğum günü pastasına kaydı. Mumlar hâlâ yanıyor, hiç kimsenin işine yaramayacak romantik bir atmosfer yaratıyordu. Üfleyip söndürdü; pastayı aldı, tam duvara fırlatacaktı ki, zor tuttu kendini. Onun yerine pastayı buzdolabına koyup, bir sandalyeye tekme atıp devirdi, ardından mutfak tezgâhına bir tekme attı. Fayda etmemişti; kendisini hala bok gibi hissediyordu. Evde duramayacağını anladı; oturma odasındaki konyak şişesini kaptı; şapkasını ve paltosunu kaptığı gibi dışarı çıktı. Yukarı çıkarken kimseyle karşılaşmadı. Burada yalnız Liebig ailesi oturuyordu; onlar da erken yatardı. Steinrücklerin dairesi ise hâlâ boştu.

Tavan arası soğuktu; pencerenin içinden çatıya çıkmadan önce konyaktan bir yudum aldı. Dışarıda güvercinliğin yanına oturur oturmaz Liebig'in güvercinleri hafif hafif guruldayarak selamladı onu. En son Ekim ayında oturmuştu burada. Normalde yükseğe çıktığında başı dönerdi; burada nedense bir şey olmuyordu. Bun-

da belki, derinliğin birkaç metre uzakta başlaması, zeminin görünmemesinin de rolü vardı. Ön binanın damının berisinde, belediyenin limandaki havuzu doldurarak yaptırdığı büyük çocuk parkının öbür ucundaki evler görülüyordu. Sol tarafta ise biraz uzakta Sankt Michael'in narin kubbesi, güneşin alçaldığı gökyüzünde karanlık bir gölge misali yükseliyordu.

Yukarıda rahat bir nefes almıştı. Oturduğu yerde arada bir yudum içiyor, damların üzerinden kenti seyrediyordu. Kathi şu anda uzaklarda herhangi bir yerdeydi, kızkardeşine gidiyordu. Bütün yollar kendisinden uzak yerlere çıkıyordu. Bu hep böyle olmuştu; hiçbir zaman kimseyi yanında tutamamıştı. Tutmak da istememişti.

Bir kişi hariç.

Şerefe Charly, dedi içinden ve şişeyi dikti. Yalnızlığa! Sonunda hep olacağı oydu zaten. Sana da, bana da, hepimize.

İçti ve güneşin batışını seyretti. Gereon Rath, amma da duygusal bir götsün, dedi. Bırak artık kendi kendine acımayı!

30

Westend yönüne doğru giden polis aracı, aşırı süratle Leipziger Strasse'den geçiyordu. Arabada dört kişilerdi; kimse konuşmuyordu. Rath camdan dışarı bakıyor ama gözü önünden geçtikleri vitrin ve reklam tabelalarını görmüyordu; kafası başka yerdeydi. Ama aklı fikri bir tek Charly'de değildi artık.

Kale'de sakin bir gün geçireceğini, hatta arada Westhafen'a gidip Ford personel listesini bile almaya vakit bulacağını düşünmüştü. Ancak olaylar başka türlü gelişmişti. Bir ceset bulunmuştu. Haber tam sabahki toplantının ortasında gelmişti. Kadın cesedi, Wilmersdorf'taki metruk bir sinemada bulunmuştu. Böhm toplantıyı kesmiş, birkaç talimat verdikten sonra alelacele bir cinayet soruşturma komisyonu oluşturmuştu.

Arabayı Alfons Hennings kullanıyor, yanında ise stenograf Christel Temme oturuyordu. Konforlu arka koltuk, komiser Gereon Rath ve soruşturma şefi başkomiser Wilhelm Böhm gibi rütbesi yüksek memurlara ayrılmıştı.

Böhm'ün ne yapmak istediğini Rath hâlâ tam anlamıyla kavrayamamıştı. Winter vakasını neden bir kriminal komisere değil de, kriminal sekretere devretmişti. Böhm sanki Rath'ı ne pahasına olursa olsun bu vakada çalıştırmamaya kararlıydı. Belki sebep, Rath'ın Krempin'den yana çıkmasıydı; belki de Böhm ona küstahlığı yüzünden bir ders vermek istiyordu.

Her halükârda, birlikte ne kadar yakın çalışırlarsa Böhm'ün onu o kadar daha iyi kontrol altında tutacağı kesindi. Şu anda, suç mahalline giderken bile –Böhm dönüp de ona bir kere bakmadığı, tek laf etmediği halde– Rath gözlendiği hissine kapılıyordu. Böhm bütün yol susmuştu; diğerleri de cesaret edip konuşamamıştı. Böhm yolu bile tarif etmek zorunda kalmamıştı; Henning adresi eliyle koyduğu gibi bulmuştu.

Sinemanın adı *Luxor*'du; binanın dışını bile toz kaplamıştı; cephedeki neon ışıkları ve ampuller sanki yıllarca temizlenmemişti. Kapıdaki toplum polisi sinemanın bilet kesicisi gibi duruyordu. Böhm'le Rath içeri girerken adamı sessizce selamladılar; stenograftan çekingen bir "iyi günler" duyuldu. Henning ise arabanın bagajından fotoğraf makinesini çıkarmakla meşguldü.

Başka bir toplum polisi, onları perdeye götürdü. Tavandaki yapay yıldızlara kadar tüm ışıklar açık olduğu halde, salonda loş bir hava hâkimdi. LD'den birileri, tıpkı sinemanın kendisi gibi yıllanmış orgun boruları arasında oradan oraya tırmanıyordu. Görünüşe bakılırsa, her kimse o insan buraya ısrarla aylardır bir Fenik yatırmamıştı. Salondaki küf kokusu, çöküş izlenimini daha da pekiştiriyordu.

Toplum polisi Berlin şivesiyle, "Şurayı görüyor musunuz?" dedi ve durdu. Oldukça dik bir tahta merdivene işaret etti. "Ben bir kez daha bakamayacağım, kusura bakmayın."

Merdiven, orgun iç kısmına çıkıyordu. Felaket bir koku vardı; yukarı çıktıkça daha da çekilmez hale geliyordu. Rath, Böhm'ü önden buyur etti; arkasından çıkmadan önce burnuna mendil tuttu. Temme not defteriyle aşağıda kaldı.

Ceset, muhtemelen yer yer içine göçmüş org borularını tamir için kurulmuş tahta bir iskelenin üzerinde yatıyordu; ağız maskesi takmış olay yeri inceleme memurları parmak izi aramaktaydı. Rath, org borularının yanında çan, darbuka, yağmur sesi aleti, hat-

ta Bellmann'ın gök gürültüsü makinesinin minyatür versiyonu gibi birtakım efekt araçları gördü. Ceset, org boruları ve duvar arasında kalan dar alanı boylu boyunca kapladığı için, görüldüğü kadarıyla kokudan pek rahatsız olmayan LD memuru, nereye basacağını bilemiyordu.

Rath, yüzünü görür görmez kadını tanıdı.

Allah kahretsin, kadının başına geleni Oppenberg'e şimdi söylersin – Hollywood yıldızı olamamış her halükârda, öyle dersin, dedi içinden.

Yapımcıyı hemen arasın mı, aramasın mı, bir an karar verememedi. Aramaması daha iyi olurdu, cesedin önce teşhis edilmesi gerekiyordu.

Zor olmayacaktı bu. Çürüme izleri de görülse, vücudun bazı yerleri şişmiş de olsa, ölü yine de tanınacak durumdaydı. Kusursuz makyajlı yüzünde bir çift göz cansız ve boş bakıyordu. Görünüşüne bakılırsa merhume, âdeta çekime hazırlanmıştı; simli elbisesi, film aksesuar deposundan çıkmış gibiydi.

Rath, bir zamanlar tanıştığı o cıvıl cıvıl genç kadını aklına getirince kendini bir an kötü hissetti; bu önünde yatan o muydu? Kendini toparladı. Artık cesede değil de, metalden bir damlataş mağarasıymış gibi yukarı doğru büyüyen org borularına bakıyordu. Bir Böhm'ün önünde bayılması eksikti!

Böhm, LD memuruna, "Doktor burada mı?" diye sordu. Buldog da nefes almakta zorlanıyordu. Olay yeri inceleme memuru, yaptığı işe ara vermeden başıyla onayladı; kafasıyla arka tarafı işaret etti.

Rath, orgun iç kısmını terk ettiği için rahatlamıştı. Adli tabibi, yan odada küçük bir masanın başında buldular. Doktor Schwartz, şapkası başında, paltosu üstünde, küçük kırmızı bir deftere bir şeyler yazıyordu. Böhm'le Rath içeri girince, not almayı bıraktı. Soruşturma ikilisine bir an inanmaz gözlerle baktı; ardından tekrar o kayıtsız, hafif alaycı yüz ifadesini takındı. Arkasındaki duvarda, duruma henüz tam intibak edemedikleri anlaşılan iki adam duruyordu. Zayıfça ve solgun yüzlü olanı elindeki şapkayı çekiştirip duruyor, gözlerini kırpıştırıyordu; biraz şişman, açık renk fötrün altındaki yüzü pancar gibi kızarmış diğeri ise donuk bakışlarını bir noktaya dikmişti.

Böhm, büyük olasılıkla cesedi bulup polisi haberdar eden bu ikiliyi umursamayarak doğrudan adlı tabibe yöneldi.

"Günaydın, doktor," dedi. "Çok çalışkansınız. Ölüm nedeni hakkında bir şey söyleyebilecek misiniz?"

"Çok fazla bir şey söyleyemeyeceğim." Doktor omuz silkti. "Kesin olan tek şey, kadının ölmüş olması. Darp izine rastlanmıyor, en azından ilk bakışta. Cesedi henüz çevirmedim. İşinizi bozmayayım dedim."

"Çok düşüncelisiniz. Ne kadar olmuş öleli?"

"Çürüme derecesinden yola çıkarsam, en az üç ya da dört hafta diyebilirim. Çok da kesin konuşmayayım, belki de daha fazla olmuştur."

Böhm başını salladı. "Kokudan da anlaşılıyor. Daha önce keşfedilmemesine şaştım."

"Haftalardır kimsecikler girmedi buraya," diye söze girdi arkadaki zayıf adam. Özür dilercesine konuşuyordu.

"Siz kimsiniz?" diye sordu Böhm, adamı daha yeni görmüş gibi.

"Riedel. Komisyoncuyum. Herr Strelow'a mekânı gösterecektim. Kiracı arıyoruz da. Bugün bir talibe ilk kez binayı gezdiriyorduk ki, kokuyu duyduk. Sonra orga bakınca..."

"Üstelik bir de Vivian Franck çıkmaz mı," dedi Strelow adındaki potansiyel müşteri, başını iki yana sallayarak. "Büyük şok."

"Hanımefendiyi tanıyor musunuz?" diye sordu Böhm. *Kendisinin* Vivian Franck'ı tanımadığı belli olmuştu.

"Şahsen tanımam. Ama *Soysuz*'da görmüştüm."

"Oyuncu mu?" diye homurdandı Böhm. "Tam yerinde ölmüş."

"Luxor'u onun yeni sesli filmiyle açmayı planlıyordum," dedi Strelow.

"*Şimşek Çarptı* ile mi?"

Sözcükler Rath'ın ağzından üzerinde düşünmeden çıkıvermişti. Strelow başıyla onayladı; Böhm ise onu kınayıcı bakışlarla süzdü.

"Bakıyorum malumatınız yerinde," dedi başkomiser. "Sık sık sinemaya gidiyorsunuz herhalde. Tanıyor musunuz o filmi?"

"Film daha yok ortada," dedi Rath. "Yakında çekimler başlayacaktı."

"Franck'ın oynadığı en büyük prodüksiyon olacaktı," diye ta-

mamladı Strelow. "İlk uzun metrajlı sesli filmi. Film camiası büyük bir merakla bekliyordu."

"E boşuna bekleyecekler bu durumda," dedi Böhm.

"Bana ihtiyacınız var mı?" diye sordu Doktor Schwartz o dolgun ve berrak sesiyle; not defterini cebine soktu. "Tanıkları sorgulayacaksanız, ben gene cesede döneyim."

"Henning fotoğraf işini bitirsin, ceset hemen sizin," dedi Böhm.

Doktor çıkar çıkmaz Böhm odayı soruşturma odası haline getirdi. Komisyoncu ile sinema sahibinin ifadelerini ayrı ayrı aldı; Rath'a ise sadece oracıkta dikilip durmak kalmıştı – kapıcı mı, korkuluk olarak mı, yoksa başka bir işlevle mi, orası belli değildi. Böhm onunla hiç konuşmuyordu; küçük masada, bir tek her zamanki gibi hiçbir kelimeyi kaçırmayan Christel Temme'ye yer açmıştı. İfadelerde bir çelişki yoktu. Zaten adamlardan fazla bir şey de çıkmamıştı. Komisyoncu, eski sahibi sinemayı batırdıktan sonra Luxor'un sene başından beri boş durduğunu, gün bugündür deyip, yenilikçi bir sinemaseverle birlikte –başıyla arkasında Strelow'un beklediği kapıyı gösterdi– bu değerli mülkü modern bir sesli sinema haline getirmek istediklerini anlattı. Cesedi sinemaya kim getirmiş olabilirdi? Riedel'in bu konuda hiçbir fikri yoktu. Kapıda zorlanma izine rastlanmamıştı. Böhm komisyoncudan, Luxor'un anahtarı bulunan bütün şahısların listesini istedi.

Böhm sorgulamayı sürdürürken, Rath kendi düşüncelerine daldı. Vivian Franck'ın yaklaşık dört hafta önce bir adamla buluştuğu dört yol ağzı, bu sinemanın biraz ilerisindeydi. Oyuncu kendisini sokakta bekleyen o şüpheli yabancıya, yani katiline kendi ayağıyla mı gitmişti?

"Komiser Bey!"

Rath birden düşüncelerinden sıyrıldı. Böhm'ün sesiydi bu. Başkomiser, sabah "Rath, siz benimle geliyorsunuz," deyip kendisini soruşturma ekibine dahil ettiğinden beri ilk kez konuşuyordu kendisiyle.

"Komiser Bey, bir bakın bakalım, kadının şehirde cesedi teşhis edebilecek bir yakını filan var mı."

"Şimdi mi?"

"Siz ne zaman yapmayı düşünürdünüz? Bir cinayet vakası soruşturuyoruz burada."

"Ama o zaman Emniyet'e gitmem lazım."

"Zekânıza hayranım." Böhm'ün yüzünde mimik oynamıyordu. "O işi halleder halletmez, gidin bulun yakınlarını ve ölüm haberini iletin. İsterseniz Winter ekibindeki Lange'yi de yanınızda götürebilirsiniz; o bu işlerde deneyimli."

"Peki ben şimdi arabasız Alex'e nasıl gideceğim?"

"Ben şoför müyüm?"

Rath kimbilir kaç zamandır ilk kez metroya binmek zorunda kalmıştı. Oldukça öfkeliydi. Böhm onu cinayet mahallinde kapının yanına dikecek, on beş dakika sonra da Kale'ye geri gönderecekse neden götürmüştü yanında? Fehrbelliner Platz'dan Alex'e gitmesi yarım saat sürmüştü; neyse, en azından aktarma yapması gerekmemişti. Nürnberger Platz'tan geçen bu yol onun eski güzergâhıydı. Berlin'deki ilk günleri geldi aklına. Bir de Charly ile yaptıkları bir metro yolculuğu. Rath, pencereden dışarı bakıyordu; bakışları camdaki aksini delip geçerek karanlığa takılmıştı. Vagonun sallantısı ve takırtısı elverdiği ölçüde düşüncelerine çekidüzen vermeye çalıştı.

Vivian Franck ölmüştü.

Hafiyelik görevi resmi bir vaka haline gelmişti.

Böhm'ün Oppenberg'le arasındaki ilişkiyi öğrenmesi hiç işine gelmezdi. Gizli yürüttüğü ön çalışmayı, Buldog'a herhangi bir şekilde taze bilgi olarak satmalıydı. Hem bununla biraz puan da toplamış olurdu. Bir an önce hem Oppenberg'le hem de taksi şoförüyle konuşmalı, bu ikisini resmi soruşturmaya dahil etmeliydi. Az önce metro durağındaki kulübeden ikisini de aramış ama çıkaramamıştı. Oppenberg yine Babelsberg'de, Ziehlke ise taksisiyle yollardaydı. Ancak Erika Voss'a birkaç iş vermeyi becerebilmişti.

En azından ofise geldiğinde, kadın Vivian Franck'ın Berlin'de hiç yakını olmadığını ortaya çıkarmıştı. Rath'ın gözünde sekreteri gitgide daha fazla değer kazanıyordu. Kendiliğinden inisiyatif almayı pek bilmese de verilen işi mükemmel yerine getiriyordu. Pa-

saport Dairesi'nden aldığı bilgilere göre, merhume Breslau doğumluydu. Voss oradaki Emniyet Müdürlüğü'nü de aramış, Franck ailesi hakkında bilgi istemişti.

Görünüşe bakılırsa, Vivian Franck'a Berlin'de en yakın insan, Rath'ın da az sonra ziyaret edeceği Manfred Oppenberg'di.

Rath, Babelsberg'e doğru yola çıkmadan önce kapısını kapatarak taksi durağını bir kez daha aradı; taksiciler Ziehlke'yi bulamamışlardı henüz. Telefonu tam kapatmıştı ki, kapı tıklatıldı; Erika Voss kafasını içeri uzattı.

"Komiser Bey? Kriminal asistan Lange burada."

Hannover'den yeni gelen iş arkadaşı, sekreterin arkasında duruyordu. "Komiser Rath," diye dostça selam verdi. "Başkomiser Böhm, benden size yardımcı olmamı istedi."

Böhm anlaşılan hiçbir şeyi tesadüfe bırakmamaya kararlıydı. Rath Lange'yi sevmesine seviyordu; ancak kendisi bunu anlamasa da, Buldog'un onu yanına ajan olarak gönderdiği kesindi. Ama Prusya Polisi'ndeki açık hiyerarşiler ne güne duruyordu?

"Bu çok iyi oldu, Lange," dedi Rath. "Siz burada mevzi tutun. Breslau'daki meslektaşlarla ilişkiye geçecek birisine ihtiyacım vardı; Vivian Franck'ın, yani ölen kadının ailesi orada yaşıyor. Frau Voss oranın Emniyet'inden telefon bekliyor; ama tabii onun Breslau'dakilere talimat verme yetkisi yok."

Lange başını salladı; Rath ona Grâf'in terk edilmiş masasını gösterdi. "Siz şöyle buyrun; benim bir yere kadar gitmem lazım. Kahve filan isterseniz – Frau Voss..."

Sekreter gülümsedi. "Kendinizi evinizde hissedin, Herr Lange," dedi.

Rath bu sefer Babelsberg'e otoyoldan gitti; pek kaybedecek vakti yoktu. Bilet kulübesinde koskoca harflerle *Wannsee'ye on kilometre* yazıyordu. Geçiş parası bir Mark'tı. Buick'i dümdüz yolda son hızla sürdüğü halde Neubabelsberg'deki sinema sitesine vardığında saat on ikiye geliyordu. Otomobili bu sefer Stahnsdorfer Strasse'ye park etmeyip, tam binanın önünde durdu. Polis kimliğini gören kapıcı, kibarca turnikeyi açtı. Rath'ın daha bir hafta önce içe-

risinde kaybolduğu oryantal kent, tekrar yıkılmıştı; kapıcı kulübesinden büyük stüdyo görünüyordu. Arabayla stüdyonun kapısının önüne kadar geldi. Kapıdaki adam bu kez hemen aldı içeri onu; kapının üzerindeki ışık yanmıyordu.

Kulis, *Aşk Fırtınası*'nın kulisine çok benziyordu; belki salon Bellmann'ınkinden biraz daha zarif, biraz daha zevkli döşenmişti. Rudolf Czerny sette uzaktan Vivian Franck'ı andıran bir kadınla prova yapıyordu. Rath, Bellmann'ın Betty Winter'in yerine Eva Kröger'i geçirirkenki seçimi daha ustaca, diye düşündü. Oppenberg ortalarda yoktu. Czerny sahnenin sonuna gelene kadar bekledi. Oyuncu onu hemen tanıdı; yanına geldi.

"Herr Rath," diyerek elini sıktı. "Hangi rüzgâr attı sizi buraya? Vivian'ın izine ulaştınız mı?"

"Sayılır," dedi Rath. "Ama konuyu Herr Oppenberg'le konuşmak isterim."

"Korkarım birkaç dakika geç kaldınız. Yapımcımız iki üç saatliğine dışarı çıktı."

"Umarım ofise gitmemiştir; çünkü onlar beni buraya gönderdi."

"Yok, hayır, öğle yemeğine davetli. Fazla uzağa gitmiş olamaz. Bir dakika..." Czerny etrafa bakınıyordu. "Silvia" diye birine seslendi. "Gelir misin?"

Koltuğunun altında bir not panosu, en fazla yirmi beş yaşında, saçına güzel yüzünü sert yapan sıkı bir at kuyruğu yapmış, enerjik, esmer bir kız, hızlı, sık adımlarla yanlarına yaklaştı.

"Silvia, beyefendiye şefin bugün davetli olduğu yeri söyler misin?"

Kız, cevap vermeden önce Rath'ı şöyle bir süzdü. "Davet eden, önemli bir iş ortağı."

"Hangi iş ortağı? Onları hangi restoranda bulurum?"

Silvia cevap vermeden önce gene bir tereddüt etti. "Restoran değil," dedi. "Herr Marquard konuklarını evinde ağırlar. Mutfağı en âlâ restoranlara taş çıkartır."

"Marquard! Sinema sahibi!"

Kız, Rath'ın adamı tanıyor olmasına şaşırmış gibiydi. "Sinemaları sadece hobi olarak işletiyor," dedi. "Bir film kopya, bir de büyük dağıtım şirketi var; bağımsız büyüklerden biri. O her şeye muktedir Ufa'ya meydan okuyabilmek için önemli."

"Montana gibi yani."

"Evet. Veya bir sürü daha küçük şirket gibi. Marquard Ufa'ya karşı mücadelemizde yanımızda."

"Ve sesli sinemaya karşı mücadelenizde."

"Parayı da düşünmez. Onun derdi sanat. Sesli sinemayı sanata vurulan bir darbe olarak gören bir tek o değil. Ufa bütün gücüyle sesli sinemaya yöneldiği için, küçüklerin Ufa'ya karşı varolma savaşında sessiz filme ağırlık vermeleri gerektiğini savunuyor."

"Ama Herr Oppenberg'in görüşü farklı."

"Öyle. Biz Montana'dakiler hepimiz farklı görüşteyiz. Sesli film çok pahalı, doğru; Tobis'e aletler için ödenen kira bile başlı başına bir şey. Ama Oppenberg, biz şimdi yeniliğe ayak uydurmayı bilmezsek, dükkânı şimdiden kapatalım, daha iyi, diyor. Korkarım haklı da."

Rath başını salladı. "Marquard'la görüşmesi bununla mı ilgili?"

"Onu hiç olmazsa dağıtım şirketini sesli filme de açması için ikna etmeye çalışacak. *Soysuz*'da başka bir şirketle çalışmak zorunda kaldık. Film çok iyi kasa yaptığı halde, fazla kâr getirmedi. İkinci sesli filmimizde bu durumun değişmesi lazım. Ben şahsen, Herr Marquard'ın sesli filmin de sessiz film kadar sanat ortaya çıkaracağını günün birinde kabul edeceği fikrindeyim. Ama bunu çok vakit geçmeden kavrasa iyi olur; Ufa'ya karşı yürüttüğümüz mücadelede ona ihtiyacımız var."

Rath başıyla onayladı. "Anlıyorum. Her şeye rağmen bu önemli görüşmeyi kısaca bölmek zorundayım."

Kız dik dik baktı. "Özel bir konutta bir yemek bu. Öyle kolay kolay rahatsız edebileceğinizi sanmıyorum. Herr Oppenberg..."

"Bırakın, Oppenberg'in ne diyeceği benim sorunum olsun. Beni görmek isteyecektir, emin olun. Ertelemeye gelmeyecek bir konuşma söz konusu. Film branşının güncel sorunları bile bir süre arka plana atılabilir."

"Nasıl isterseniz." Adı Silvia olan kız, acı acı gülümsedi. Ama adresi de çıkarıp verdi.

Yol on beş dakika bile sürmedi. Adres, Wannsee'de bir villaydı.

Rath Buick'i iki tarafı ağaç sessiz bir sokağa park etti. Ağaçların arkasında, sayısız köşesi, cumbası ve kuleciği olan devasa bir bina

gözükmüştü; koskoca bir ortaçağ kulesinin taçlandırdığı bir şövalye kalesiydi bu – ortaçağ taklidi söz konusu olunca stil bu örnekte görüldüğü gibi her zaman tutmuyordu işte. Rath aslında bu yapıları Orta Ren'den bilirdi. İngiltere'deki bahçeleri andıran parkın ortasındaki kalay kaplı yapı Sussex'den getirilip doğrudan buraya dikilmiş hortlaklı bir saraya benziyordu. Kalın, kara gri kayın gövdelerinin arasından görünen Wannsee pırıl pırıldı.

Ayna gibi parlatılmış pirinç levhada sadece bir soyisim, Marquard yazıyordu, o kadar. Rath zile bastı. Beklerken, Pschorr'da tanıştığı, ağzı iyi laf yapan sesli film düşmanını düşündü. Demek sinema ve dağıtım şirketi sahibi böyle bir evde oturuyordu.

Parayı düşünmez. Doğru, dedi Rath kendi kendine. Burada oturanın parayı düşünmesine gerek yoktu ki; para vardı zaten. Ağır meşe kapı açıldı; beyaz saçlı bir uşak, davetsiz misafiri baştan aşağı süzdü.

"Ne arzu etmiştiniz?" diye sordu adam fazla kullanılmadığı izlenimi yaratan çatallı bir sesle.

En az seksen olmalı, diye düşündü Rath. "Herr Oppenberg'le konuşmak istiyorum," dedi kibarca. "Burada misafir olduğunu..."

"Özür dilerim, beyefendileri şu anda rahatsız edemem. Yemekteler."

Rath, yaşlı adama kartını verdi. "Oppenberg'e, Vivian Franck'la ilgili, deyin. Herr Marquard'dan da rahatsızlık verdiğim için namıma özür dileyin."

Uşak Rath'ın kartına baktı, tek kaşını kaldırdı ve bir şey demeden arkasını döndü.

Beş dakika sonra geri geldi. "Holde bekleyin lütfen," deyip, içeri buyur eder gibi bir hareketle bir adım yana geçti. "Herr Oppenberg hemen geliyor."

Rath, son derece yüksek bir salona girdi; sanki bir Nibelungen filmi için düzenlenmiş bir setti; Krimhild her an merdivenlerden inecekti sanki. Koca koca çifte kapılar, salondan büyük binanın diğer kısımlarına açılıyordu. Ancak diğerlerine pek uymayan, koyu meşeden küçük bir kapı vardı; kalenin mahzenine mi iniliyordu oradan ne. Rath birden şapkasını çıkardığını fark etti; muzzam bir haçtonoza sahip bu salonun kutsal atmosferinin yarattığı bir ref-

leksti herhalde. Fötrü huşu içinde kavuşturduğu ellerinin arasında, şövalye zırhlarına, duvarlarda, ortaçağı sanki cennetmişçesine yücelten koskoca yağlı boya tablolara bakarken, merdivenlerde bir ses duydu ve arkasını döndü.

Merdivenlerden Krimhild olmasa da Manfred Oppenberg iniyordu. Bayağı çabuk gelmişti; yüzünde korkuyla karışık bir beklenti ifadesi vardı. Rath'ın Wannseelere kadar gelip onu iş yemeğinden alıkoyması pek iyiye alamet sayılmazdı.

"Sizi böyle yersiz bir zamanda rahatsız ettiğim için özür dilerim, Herr Oppenberg."

Yapımcı, titreyen elleriyle aldırmayın gibilerden bir işaret yaptı. "Önemli değil," dedi. "Bunun için muhakkak önemli bir nedeniniz vardır." Sokak kapısını gösterdi. "Parka gidelim; sanıyorum biraz temiz havaya ihtiyacım olacak."

Dışarıdaki merdivenlerde asabi hareketlerle ceplerini yokladı. "Sigaranız var mı?" dedi. "Paketi yukarıda masanın üstünde..."

"Tabii, buyrun," dedi Rath ve cebinden yeni tabakasını çıkardı. Oppenberg bir tane aldı.

"Teşekkür ederim," dedi yapımcı Rath sigarasını yakınca. Elindeki sigara hafif titriyordu; Oppenberg derin bir nefes çekti. "Buna ihtiyacım vardı şimdi."

"Benim de," dedi Rath ve kendi de bir Overstolz yaktı. Çakıl taşlı yolda yavaş yavaş göle doğru yürüyorlardı. Rath, konuşmaya başlamadan önce biraz zaman geçirdi.

"Üzgünüm, Herr Oppenberg," dedi en sonunda; Oppenberg, Rath'ın iyi haberlerle gelmediğini tahmin etmiş olmasına rağmen zarif takım elbisesi içerisinde donakalmıştı. "Vivian Franck'ı bulduk."

Oppenberg hiçbir şey demedi; sigarasından nefes çekmeyi de bıraktı. Rengi atmıştı. Yavaş yavaş algılıyordu.

"Cinayet Masası artık resmi olarak soruşturuyor." Rath hafifçe öksürdü. "Ben size şahsen söylemek istedim de onun için... Gerçekten çok üzgünüm."

Oppenberg başını salladı ve yol kenarındaki bir bankı işaret etti. "Oturmam lazım galiba," dedi. "Son görüşmemizden sonra böyle bir haberi her an bekliyordum aslında." Oturdular; Oppenberg bir süre konuşmadan ağaçların arkasında gümüş gibi parlayan su-

ya baktı ve sigarasından bir nefes çekti. "Evet, anlatın bakalım. Ne olmuş?" dedi en sonunda.

Rath, Vivian Franck'ın cesedini nerede ve nasıl bulduklarını anlattı. Oppenberg sessizce dinledi. En kötü kâbusları gerçeğe dönüşen birisi için oldukça metindi. Rath bitirince bir süre daha sustu. Konuşmaya başladığında sesi o kadar cılız çıkıyordu ki, söyledikleri zor anlaşılıyordu.

"Ona bunu yapan adamı bulun, Herr Rath, onu bulun muhakkak!" Oppenberg ilk defa Komiser'in gözlerinin içine bakıyordu. "Onu bulursanız, size ömür boyu minnettar olacağım. O köpeği bulup da hakkından gelirseniz sizi bol bol mükâfatlandıracağım."

"Canileri bulmak benim mesleğim," dedi Rath. "Prusya devleti bana bunun için para ödüyor, sizin ödemenize gerek yok."

"Tabii tabii." Oppenberg başını salladı. Birden atağa geçmişti; üzüntüsünü avcı tutkusunun ateşiyle söndürmek ister gibiydi. "Yine de – ufak bir mükâfattan bir şey çıkmaz, öyle değil mi?"

Rath omuz silkti. "Böyle bir vakada – bilemiyorum. Manzara biraz tuhaf. Sanki normal bir cürüm, normal bir cinayet değil gibi. Belki de bir kaza; bir uyuşturucu kazası da, yanında kim varsa cesedi yok etmek istemiş sanki. Her şey mümkün. Daha işin başındayız."

"Hayır hayır!" Oppenberg başını iki yana salladı. "Kaza filan değil! Size bir tahminimden söz etmiştim; düştünüz mü peşine?" diye sordu. "Bellmann belki yeraltı dünyasından birine..."

"O çevrelerde bir adamım var, araştırıyor benim için." Rath yalan söylemişti. "Bellmann'ın böyle bir şey yapabileceğini düşünüyor musunuz? Birini cinayete azmettirir mi gerçekten?"

"O hergeleden her şey beklenir. Her türlü kötülük."

"Bellmann da sizin için aynı şeyleri söylüyor."

"Tabii. İftira onun için iş bile değil. Betty Winter'in ölümüyle hiçbir alakam yok; bunu kaç kere söyleyeceğim daha?" Oppenberg yarıya kadar içilmiş sigarayı yere atıp ayağıyla ezdi. "Birbirlerinin oyuncusunu öldüren iki yapımcı. Biraz komik değil mi?"

Rath omuz silkti. "Yer altı izine siz sürdünüz beni. Komik mi, değil mi, göreceğiz." Sigarasından bir nefes çekti. "Bellmann'dan başka düşmanınız var mı? Vivian'ın düşmanı var mıydı? Yani böyle bir şey yapabilecek bir düşmanı."

Oppenberg bir an düşündü. "Çok revaçta olmasına rağmen tek bir seveninin olmadığı muhakkak," dedi. "Bu meslek böyledir işte. Millet yalnız hayranlığı görür; kıskançlıklardan, çekememezliklerden haberi olmaz." Sözlerine devam etmeden önce bir süre göle baktı. "Ama düşman? Böyle bir şey yapacak düşman? Camiada yok en azından. Buranın SA Taarruz Müfrezeleri'nin bir listesine göz atın bakalım, katiller belki oradan çıkar."

"Nazilerin bir Yahudi'ye çalışıyor diye bir oyuncuyu öldüreceğini ima ediyorsunuz herhalde. Abartı geliyor bana biraz."

"Mesele sadece bir Yahudi'ye çalışması değil. Vivian kendi de Yahudi... Yahudi'ydi. Tamam, çok inançlı değildi ama yine de... Sinagoga gidip gitmememizin bu geri zekâlılar için önemi yok; önemli olan *ırkımız*. Köpeğiz sanki, atız. İnsan değiliz."

"Naziler böyle bir şey yapar mı sizce? Şu sıralar kendilerini mağdur rolünde görüyorlar da."

"Ben de ne düşüneceğimi bilmiyorum," dedi Oppenberg. "Bildiğim bir şey var: o da, Nazilerin hiçbir şekilde mağdur olmadığı!"

"Olabilir." Rath sigarasını çalılığa fırlatıp ayağa kalktı. "Herr Oppenberg," dedi. "Sizden çok nahoş bir ricam olacak. Vivian'ın cesedini teşhis etmeniz lazım."

Oppenberg başıyla onayladı.

"Sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim; görüşmeniz önemli."

Yapımcı ağır çekimde gibi yerinden kalktı. "Şu anda bana her şey o kadar absürt geliyor ki," dedi. "Neyin kavgasını vereceğim ben şimdi? Vivian yok artık. Sesli film *onun* geleceğiydi. Marquard Vivian'ı çok beğeniyordu, tapıyordu ona âdeta. Onu o modası geçmiş direncinden vazgeçirip sesli filme yatırım yapmaya ikna ederken en sağlam gerekçemdi benim Vivian. Şimdi?"

"Ama siz filmi çekmeye devam ediyorsunuz! Az önce stüdyodaydım."

"Evet, devam ediyoruz." Oppenberg iç geçirdi. "Bu sabah yeni oyuncuyla başladık. Tam anlamıyla bir felaket! Hele her an Vivian bu sahneyi şöyle oynardı, böyle oynardı diye gözünüzün önüne getirdikçe!"

Yavaş yavaş eve doğru yürüdüler. Marquard Villası'nın kale kuleleri, kış uykusuna yatmış parkın üzerinde tam hâkimiyet kur-

muş gibi yükseliyordu. Rath, kule pencelerinden birinde kendilerini gözleyen beyaz saçlı bir şekil görür gibi oldu. Önce uşaktır, dedi ama sonra, şayet uşak üstündekini çıkarıp yerine açık renkte bir şey giymediyse, görüntünün başkası olması gerektiğini düşündü.

"Marquard yalnız benim dağıtıcım değil," dedi Oppenberg. "Kendisi finansörüm de aynı zamanda. Hem de destekleyiciler arasında en önemlilerinden biri. Ne kadar zengin olduğunu görüyorsunuz. Ama o sessiz filmi bırakamadı gitti bir türlü. Ona kalırsak, hep birlikte batacağız, onu da göremiyor. Kendisine belki o kadar koymaz ama bana koyar."

Ev sahibi bizzat evin önünde bekliyordu. Adamın o sıcacık, hoş sesi bir kez daha şaşırttı Rath'ı. "Komiser Bey, siz miydiniz," deyip Rath'a elini uzattı. "Albert kartı verdiğinde ismi tanır gibi olduydum."

"Rahatsız ettim, özür dilerim," dedi Rath. "Görüşmenize devam edebilirsiniz."

"Dostuma iyi haberler getirmemişsiniz herhalde," dedi Marquard. "Ne oldu?"

"İçeri girelim," dedi Oppenberg. "Kapının ağzında anlatmak istemiyorum."

Adamlar evde kayboldu. Marquard Oppenberg'in koluna girdi; Rath, uşak gelip de devasa kapıyı kapayıp ona son bir aşağılayıcı bakış fırlatana kadar onları izledi. Adamları birbirine bağlayan şeye bir bakışta dostluk denebilirdi; ancak ilişkileri iş ortalığından öteye gitmiyordu. Marquard çok parası olmasına rağmen Vivian Franck için dahi olsa sesli filme para yatırmıyorsa, Oppenberg onu bu saatten sonra nasıl ikna edecekti?

Rath dönüşte de otoyoldan gitti. Bu sefer neden zaman baskısı değildi; canı öyle istemişti. Şu arabaya yatırım gerçekten değmişti; Buick'i gaza basıp Radyo Kulesi'ne doğru uçurmak çok zevkliydi. Tekrar kent trafiğine girdiğinde kendisini frenlemesi gerekmişti; burası daha yavaş yürüyordu. Bismarckstrasse'deki Şehir Operası'nın oralarda bir telefon kulübesi vardı; Rath tekrar taksi durağı-

nı aradı. Friedhelm Ziehlke'yi bulmuştu nihayet. Ona kimin cesedini bulduklarını anlattı ve taksi şoförünü Kale'ye çağırdı.

Rath, saat bir buçukta Emniyet'in avlusunda otomobilinden inerken hayatından memnundu. *Şans çalışkanın yanındadır*. Bu da babasının laflarından biriydi ama şu anki duruma çok uyuyordu. Oppenberg meselesi hallolmuştu; az sonra Ziehlke meselesi de hallolacaktı. Taksi şoförünün ifadesi öğle yemeğinden sonra Vivian Franck için açılacak yeni dosyaya ilave edilebilirdi. Rath içinden, bakalım, Breslau'daki meslektaşlar bir şeye ulaştı mı, dedi.

Ancak ofise girdiğinde, Lange'yi Gräf'in masasında göremedi.

"Böhm'ün yanında," dedi Voss. "Sizi de bekliyorlar, haber vermemi istediler."

Rath Böhm'ün ofisine gitti. Başkomiser yeni dönmüştü Kale'ye; Henning, Temme, Rath'ı görünce kusura bakma dercesine omuzlarını kaldıran Lange, hepsi, kızılderili reisinin ateşi misali masasının etrafında toplanmıştı.

"İşte kayıp oğlumuz," dedi Böhm selam sabah yerine. "Neden Lange'yi yanınıza almadınız, öyle tembih etmemiş miydim size?"

Rath hafifçe öksürdü. Neden Buldog'a sürekli hesap vermek zorundaydı?

"Vivian Franck'ın Berlin'de yakını yok," diye uysalca rapor verdi. "Ailesi Breslau'da yaşıyor, o yüzden de Lange..."

"Niye Breslau'ya gitmediniz?"

"Anlayamadım?"

"Niye Lange ile birlikte Breslau'ya gidip merhumenin ailesini haberdar etmediniz?"

"Bana biraz fazla masraflı gibi geldi, Sayın Başkomiser. Kriminal Asistan Lange Breslau'daki arkadaşlardan bu konuda yardım isteyecekti. İçişleri Bakanlığı'nın harcamalarda tasarruf yaptığını düşününce..."

"Siz düşünmeyecek, size denileni yapacaksınız."

"Düşünmek konusunda, Sayın Başkomiser, sizinle –beni mazur görün– o konuda aynı fikirde değilim."

"Küstahlaşmaya kalkmayın isterseniz, Komiser Bey."

"Breslau'ya gitmek bir kere şundan gereksiz: Aileden birisinin

cenazeye, hatta cesedi bile teşhis etmeye gelip gelmeyeceği şüpheli."

"Neye dayanarak söylüyorsunuz bunu?"

"Vivian Franck'ın bütün akrabalarıyla arası bozukmuş. Babası Breslau'nun saygın hahamlarından biriymiş. E, Vivian da ailenin böyle 'yüz karası' olunca, aile toplantılarında filan adı bile anılmıyormuş."

"Olabilir," dedi Böhm. "Ölüm her şeyi değiştirir."

"Breslau ile ilişki kuruldu, bakalım, göreceğiz," dedi Rath. "Ne olur ne olmaz, ben Franck'ın yapımcısından cesedi teşhis etmesini rica ettim. Özel hayatlarında da aralarında bir ilişki varmış. Saat üçte morga gelecek."

"İyi, iyi," diye hırladı Böhm. "Öyle olsun."

"Oyuncuyu kuşkuya yer bırakmayacak şekilde teşhis ederse, öğleden sonra bir basın toplantısı düzenleriz."

"Efendim?" Böhm Rath'a öyle bir baktı ki, komiser kendisine sanki ahlâksız bir teklif yapmıştı. "Onu kafanızdan silin bir kere," dedi. "Bunu hepinize söylüyorum: Bu vakayla ilgili olarak basında hiçbir şey görmek istemiyorum. Bir oyuncu cinayeti daha, aradan bir hafta bile geçmemiş! O gazeteci müsveddeleri şimdi iki olay arasında bir ilişki filan da kurmaya kalkar."

"Ama iki ölüm olayının birbiriyle hiç ilişkisi yok ki," diye Lange araya girdi. "İkisinin de oyuncu olmasının dışında bir benzerlik söz konusu değil."

"Gazeteler takmaz onu," dedi Böhm. Lange kıpkırmızı oldu.

"Tekrar söylüyorum," dedi Böhm hepsine sert bir bakış attıktan sonra. "Basın toplantısı da yok, basın açıklaması da. Bu odadakilerin hiçbiri tarafından bu vaka hakkında dışarı bilgi yansımayacak. Ha, Vivian Franck dosyasını kapatıp da Berlinlilere şehirde seri katil filan dolaşmıyor diyebiliyorsak, o zaman bakarız."

Hepsi sus pus, ayakkabısına ya da el tırnaklarına bakıyordu.

Rath konuşmadan önce boğazını temizledi. "Bir mesele daha var, Sayın Başkomiser." Böhm'ün aksiliği göz önüne alındığında, cüret isteyen bir ataktı bu. Ama Buldog'un aksi olmadığı bir zaman da yoktu ki.

"Ne var?" dedi Böhm Rath'a kuşkuyla bakarak.

"Ben bir tanık buldum. Vivian Franck birkaç bavulla evden ayrıldığında onu alan taksinin şoförü. Tarih olarak..." Rath, tarih aklında olduğu halde not defterini karıştırdı. "Evet, 8 Şubat."

"Bu kadar şeyi bu kadar kısa zamanda nasıl buldunuz?" Böhm'ün kuşkusu sesine kadar gelip oturmuştu.

"Birkaç telefon, o kadar, Sayın Başkomiserim. Franck'ın apartmanındaki kapıcı, taksi durağı... Telefon numaralarını Herr Oppenberg..."

"Kim?"

"Manfred Oppenberg. Vivian Franck'ın yapımcısı, ona da gittim, hani..."

"Winter vakasında sorguya çektiğimiz adam değil mi o? Şu Felix Krempin'in eski işvereni, hani o bir şeyciklerden haberi olmayan..."

"Evet, o. Herr Oppenberg bana telefon numaralarını verdi, öyle tanıştık..."

"Bir cinayet vakası zanlısıyla ne işiniz var?" diye bağırdı Böhm.

"Oppenberg cinayet zanlısı mı?"

"Winter vakasında henüz temize çıkmış değil. Eski çalışanının ya cinayeti işlediği kanıtlanırsa... Franck vakasına gelince; normal olarak mağdurun çevresindeki bütün insanlar gibi o da zanlı. Siz ne kadar onunla arkadaşlık kurmuş olsanız da. Böyle devam ederseniz sizi tarafgirlik nedeniye bu vakadan çekerim."

"Ben kimseyle arkadaşlık filan kurmadım, soruşturdum. Ve elime geçen bir bilgi olursa, peşini kovalarım. Dosyanın iki kapağı arasında sıkışıp küflenmesini beklemem."

Henning ve Lange önlerindeki dosyaya daha çok gömüldü. Christel Temme, bir şey dikte eden kimse olmadığı halde yazıyordu da yazıyordu. Kurşun kaleminin cızırtısından başka en ufak bir çıt duyulmuyordu odada. Böhm cevap vermeden önce derin bir nefes aldı.

"Çok atıp tutmayın, delikanlı," dedi. "Burada görev dağılımı hâlâ benim işim! Herkes başına buyruk davranırsa ne olur bunun sonu? Soruşturma işlemleri koordineli yürümelidir. Size söylemem gerekmiyor ama yine de öğrenmeniz gereken bir şey var; o da, bir gruba tabi olmanız, diğer insanlarla birlikte çalışmanız."

Rath hemen bir şey diyemedi; önce epey nefes alması gerekiyordu. "Siz bana ne görev verdiniz, Sayın Başkomiser?" diye sordu; sesi, kelime seçiminin gerektirdiğinden biraz daha yüksek çıkmıştı.

"Benimle morga geliyorsunuz," diye kestirip attı Böhm. "Akıllanırsınız belki o zaman. Öğle yemeğini de sonraya bırakın. Doktor Schwartz'a dolu mideyle gitmek iyi olmuyor."

Allah kahretsin!

"Gelemem. Herr Ziehlke ile görüşmem lazım. Birazdan Emniyet'e geliyor."

Zavallı bir denemeydi bu; Böhm'ün suratından anlaşılmıştı.

"Kim?" diye hırladı Böhm.

"Friedhelm Ziehlke. Az önce sözünü ettiğim taksi şoförü."

Böhm saatine bakıp "onu unutun" der gibi bir el işareti yaptı. "Bırakın, Lange ilgilenir onunla."

Doktor Schwartz kısa zamanda uzun yol almıştı. Herhalde Vivian Franck gibi böyle mide bulandırıcı cesetlerden bir an önce kurtulmak istediğindendi. Rath'la Böhm morgun bodrum katındaki otopsi salonuna girdiğinde, ceset hâlâ masada yatıyordu. Schwartz ellerini yıkamaktaydı; kendisinde çok sık izledikleri bir faaliyetti bu. Doktor, gelenleri aynadan başıyla selamladı.

Adli tabip arkasını dönmeden, "Oo kimleri görüyorum," dedi. "Böhm ve Rath beyefendiler. Bakıyorum son zamanlarda hiç ayrılmıyorsunuz."

Böhm, bu sözlere belli bellirsiz bir homurtuyla karşılık verdi.

"Sevindim bu kadar çabuk gelebildiğinize," diye konuşmaya devam etti Doktor; gelenleri Vivian Franck'ın yattığı mermer masaya götürmeden önce, tokalaşmak için tertemiz elini uzattı. Rath, ölümün bu kadar güzel bir kadını ne hale getirmiş olduğunu görünce donakaldı. Kadının yüzü, cinayet mahallinde olduğundan daha da "ölüydü". Doktorun yine de umursamaz bir hali vardı. "Bundan sonra beraber yemeğe gidelim mi?" dedi.

"Vaktimiz yok," dedi Böhm. "Saat üçte biri teşhis etmeye gelecek. Başlayalım."

"Özetlersem: Bu, bana şimdiye kadar lütfettiğiniz cesetlerin

içindeki en garip cesetlerden biri." Schwartz cebinden bir kurşun kalem çıkarıp ölüye işaret etti. "Suratında aşırı makyaj vardı. Önce iyice bir yıkadık – merak etmeyin, LD boyalardan bir iki örnek almayı ihmal etmedi. Kronberg'in işine karışmış olmayayım ama, bu, tiyatro makyajı. Daha doğrusu, film. Çekimler için boyanmış, belli."

Tabii makyajdan eser kalmamıştı; Vivian Franck, dört haftalık bir ceset nasıl görünürse, öyle görünüyordu. Solgundu; vücudunun bazı yerlerinde lekeler vardı. Yer yer şekilsizleşmişti. Tırnakları sararmış, bir kadına bile yakışmayacak biçimde uzamıştı.

"Şimdi gelelim bu cesetteki en büyük garipliğe." Schwartz kalemle cesedin boynunu gösteriyordu. "Oyuncu olarak ölmeden önce işi bitmiş; bu meslekte ses tellerin olmazsa, ne yaparsın?"

"Efendim?" dedi Böhm.

"Birisi ses tellerini kesmiş."

"Ondan mı ölmüş?"

Schwartz başını iki yana salladı. "Ses telleri kesilince ölünmez. Bu çok çok sakat bırakmaya girer. Ama bir konuda haklısınız: Bu müdahale ölmeden önce yapılmış. Kesik yerlere mikroskopla baktım. Ölmeden çok kısa bir süre önce olmuş o iş."

"Ne olmuş, nasıl olmuş?" diye sordu Böhm sabırsızlıkla.

"Biraz sabredin! Bu her zaman o kadar kolay cevaplanacak bir soru değildir, Herr Böhm, bazen de hiç cevaplanamaz!" Schwartz başını iki yana sallıyordu; içerlemişti. Onun yanında Böhm bile şımarık çocuk durumuna düşüyordu; bunu fark eden Rath'ın yüreğine su serpilmişti.

"Bütün bunlar ne anlama geliyor, anlayamıyorum," dedi Böhm. "Bir insan bir insanı nasıl böyle sakat eder?"

"İşkence?" diye atıldı Rath ve diğer ikisinin küçümseyen bakışlarına maruz kaldı.

Schwartz kafasını salladı. "Hayır," dedi. "Kesinlikle söz konusu olamaz. Bu müdahale bademcik iltihabından bile daha az acı verir. Şayet bu bir ameliyat kazası değilse –ki, ses telleri komple alındığından buna pek ihtimal vermiyorum– bunu yapan, kadını aşağılamak için yapmış. Ya da, bağırmasını engellemek istemiş."

"Ölürken çok acı çekmiş mi?" Rath, tekrar ölüm nedeni konu-

sunu açmak istemişti; bunu yaparken Böhm'den daha da diplomatikti.

"Bilmiyorum," dedi Schwartz.

"Ne demek, bilmiyorum?" dedi Böhm. "Yani bu, henüz mü bilmiyorsunuz anlamına geliyor?"

"Derisinin altında bir enjeksiyon izi buldum; ölümünden çok kısa bir süre önce bir iğne yapılmış kendisine."

"Yani?"

Schwartz omuz silkti. "Şu ana kadar zehirlenme izine rastlamadık. Bu şekilde kalırsa, doğal ölümden yola çıkacağız. Belki sesinin gitmesini kaldıramamıştır."

"Uyuşturucu ihtimalini de düşündünüz mü?" diye sordu Rath. "Belki ondan ölmüştür."

"O da zehirlenmeye girer benim için; ayriyeten sormanız gerekmiyor."

Böhm düşünceli düşünceli başını sallıyordu. "Yani belki de bir cinayetle karşı karşıya değiliz, öyle mi?"

Schwartz omuz silkti. "Öyleyse bile çok bir rafine olanıyla."

31

Rath, Böhm ve Schwartz'ın asistanı Oppenberg'i beklemeye koyuldular; adli tabip geç bir öğle yemeğine gitmek üzere vedalaştı. Yapımcı tam zamanında gelmişti; ağzını bıçak açmıyordu. Rath onu hiç böyle dalgın ve düşünceli görmemişti. Bu arada cesedin üstü örtülmüştü; asistan ölünün yalnızca başını açıkta bırakmıştı. Oppenberg'e solgun, lekeli yüzü gösterdi. Yapımcı başıyla kısaca "evet" işareti yaptı; imza atana kadar tek reaksiyonu bu oldu. Duygularını belli etmiyordu ama suskunluğu her şeyi anlatıyordu.

Rath bu anlardan nefret ederdi. Hayatta bir yakınının cesedini teşhis etmekten daha kötü bir şey olabilir miydi? Bir gömlek kötüsü belki orada bulunup bunu seyretmek zorunda kalmaktı. Rath nedense her seferinde, teşhis edilen insanın ölümünden kendisi sorumluymuş gibi bir suçluluk duygusuna kapılıyordu.

Bir kez hakikaten de öyleydi; otopsi masasında yatan ceset,

Rath'ın beylik tabancasından çıkan bir kurşunla ölen bir katliamcıya aitti. Cesedi teşhis etmek üzere morga gelen babanın, Köln'ün tanınmış yayıncılarından Alexander LeClerk'in taşlaşmış yüzü Rath'ın aklından bir daha çıkmayacaktı. Adamın bakışını, onu röntgen ışını gibi delip geçen o bakışı asla unutamazdı. Bu bakışın ardından gelen basındaki infaz kampanyası da yenir yutulur cinsten değildi. Rath'ın hayatını değiştiren, sonunda Köln'den Berlin'e taşınmasına neden olan da bu kampanyaydı zaten.

Oppenberg'in bakışlarında suçlamadan ziyade, suskun bir boyun eğiş, yazgının rastgele, bir o kadar da anlamsız vahşeti karşısında kendi güçsüzlüğünü kabullenme yatıyordu. Bir şey daha vardı bu bakışlarda; üzüntü, derin bir üzüntü. Oppenberg Vivian Franck'ı gerçekten çok sevmişti herhalde. Betty Winter Heinrich Bellmann için öyle olabilirdi ama, Vivian anlaşılan onun gözünde sadece kâr amaçlı bir yatırım değildi.

Rath, Böhm'ü Oppenberg'i kuşkuyla izlerken yakaladı. Başkomiser, yapımcıyı azat etmeden önce ona birkaç soru yöneltti.

"Frau Franck'ın sesiyle bir sorunu var mıydı?"

"Katiyen!" Oppenberg şaşırmıştı. Rath'a kısa bir bakış attı, tekrar Böhm'e döndü.

"Kendi kuşağında sesli filme Vivian Franck kadar yatkın birisi yoktu."

"Bu durumda son zamanlarda ses tellerinden ameliyat da olmadı..."

"Hiç sanmıyorum. Neden öyle bir şey yapsın ki?"

"Ölmeden kısa bir süre önce ses telleri kesilip alınmış" dedi Böhm fütursuzca. "Bir anlam verebiliyor musunuz buna?"

"Ses telleri mi alınmış?" Oppenberg'in sakin ses tonuna hafif bir dehşet ifadesi karışmıştı; bakışları gene Rath'a kaydı.

Böhm başıyla onayladı. "Başarısız bir ameliyat bir açıklama olabilirdi. Ama ses telleri yalnız kesilmekle kalmamış, toptan alınmış. Ayrıca doktorunun da bir şeyden haberi yok."

"Vivian... Ona işkence mi yapmışlar?"

"Zor bir soru. Ama bu müdahale muhtemelen canını acıtmamış."

"Sesini almışlar diyorsunuz, daha ne olsun? İşkencenin âlâsı değil de nedir bu? Hem de bir oyuncu için?" Oppenberg birden ba-

ğırmaya başlamıştı. "Bellmann, şu alçak. Zavallının kanına girmesi için kimi, hangi şerefsizi gönderdi acaba."

Böhm, prodüktörü kabuğundan çıkarmış, amacına ulaşmıştı. Buldog bu konuda hiç de beceriksiz sayılmazdı. Rath bir an, Oppenberg'in iyice kendini kaybederek Rath'la olan özel ilişkisini açık etmesinden korktu.

Böhm, "Bunlar ciddi ithamlar," dedi. "Gerekçeniz ne?"

"Onun hakkımda düşündükleri gazetelerde bile çıktı. Beni mahvetmek için elinden geleni ardına koymayacak."

"Bellmann'ın da çekimlerine sabotajcı sızdırdığınıza inanması için kendine göre nedenleri var."

Böhm, bununla Winter vakasına geçiş yapmış, Oppenberg'i köşeye sıkıştırmıştı. Rath, Oppenberg bakışlarını tekrar ona çevirdiğinde neredeyse özür dilercesine omuz silkecekti. Ancak yapımcı derhal kendini kontrol altına altına aldı.

"Ben de size Bellmann'ın çekimlerimi sabote etmek için oyuncumu kaçırdığını kanıtlayacak nedenler sayabilirim. Vivian haftalardır kayıp!" Görünüşe bakılırsa, Oppenberg saldırıya geçmeye kararlıydı. "Rakibimin ipe sapa gelmez suçlamalarına paye vereceğinize, Kayıp Şahıslar Büro'nuzdaki arkadaşlarınıza neden parmaklarını oynatmadıklarını sorun! Zamanında aransaydı Vivian bugün belki hayatta olacaktı!"

"Oyuncunuzun kaçırıldığını mı düşünüyorsunuz?"

"Bildiğim, planladığı seyahati gerçekleştirmediği. Gara gitmek yerine, üç hafta önce Wilmersdorf'ta kimliği bilinmeyen birisiyle buluşmuş. Cesedi de aynı semtte bulundu işte."

Oppenberg fazla açık vermeye başlamıştı; Rath'ın olaya müdahale etmesi gerekiyordu. "Bütün bunları bugün neden anlatmadınız bana, Herr Oppenberg?" diye yapımcıya çıkıştı. Adam bir an şaşırsa da, hemen durumu kavrayıp oynamaya devam etti.

"Gayet basit," dedi. "Sormadınız ki!"

"O zaman *ben* soruyorum şimdi," diye lafa girdi Böhm. Komediyi çakmamıştı anlaşılan. "Bütün bunları nereden biliyorsunuz?"

"Baktım, Kayıp Şahıslar Bürosu'ndaki arkadaşlarınız bir şey yapmıyor, ben de dedektif tuttum."

Rath ter dökmeye başlamıştı.

"Sevgilinizi kıskançlık yüzünden takip ettirmeye başladınız, öyle mi?" Böhm tam gaz girmişti. "Onu başka biriyle yakalayıp öldürdünüz mü?"

"Saçmalamayın! Kıskançlık yüzünden birisini öldürecek bir tip olsam, herhalde adamı öldürürdüm, Vivian'ı değil!" Oppenberg başını iki yana sallıyordu. "Yanlış yoldasınız. En iyi oyuncumu öldürür müyüm hiç?"

"İlk defa karşılaştığımız bir şey olmazdı her halükârda."

Başkomiser taktiğini hemen değiştirmişti. Ses tellerinin alınması –şayet bu gerçekten katilin işiyse– zaten kışkançlık cinayetine uymuyordu. Oppenberg'i kabuğundan çıkarmak istemiş, bunu da başarmıştı. "Sizi ara ara ziyaret etmek zorunda kalabiliriz, umarım anlayışla karşılarsınız."

"İhtiyacınız olan tüm desteği sağlayacağım," dedi Oppenberg. "Yeter ki genç meslektaşınızla birlikte Vivian'ın katilini bulun." Kafasını salladı. "Hangi soysuz yapar bunu? Bir oyuncunun ses tellerini kim alır?"

Böhm omuz silkti. "Onu bilsek, katili de bulurduk, Herr Oppenberg," dedi.

Yanlarında Wilhelm Böhm varken Oppenberg'le görüşme kısmını iyi atlatmışlardı. Rath, morgdan çıktıklarında kendisini bayağı rahatlamış hissediyordu. Oppenberg'le gayet mesafeli, tam bir Prusya memurundan beklenen bir tavır içerisinde vedalaşmıştı. Böhm'ün neşesi yerindeydi; Hannoversche Strasse'ye çıkan kapıyı açıp da o canlıdan çok ölü barındıran gösterişsiz tuğla binadan çıktıklarında bayağı keyifliydi.

"Hava atmak istemiyorum," dedi Başkomiser. "İnsan kısacık bir konuşmada ne kadar bilgi alabiliyor, gördünüz mü? *Sizin* üç, dört saat önce ifadesini aldığınız tanık bu; size ne dedektiften ne de kimliği bilinmeyen adamdan söz etmişti, değil mi?"

Rath kendini zor tutuyordu. "Nedir ima etmek istediğiniz?"

"Hemen bozulmayın, Komiser Bey," dedi Böhm bir an merdivenlerde durup Rath'a bakarak. "Sizin sorgu yönteminizi eleştirmek için söylemedim bunları. Ama meslektaşlarınızın, hatta şef-

lerinizin de biraz bir şeyler becerdiğini kabul etseniz, ne çıkar bundan?"

Rath cevap vermedi. Açık havaya çıkınca birden acıktığını hissetmişti. Normaldi, saat dört olmuştu.

Böhm sanki düşüncelerini okumuş gibi, "Kantinde bir şey kalmamıştır artık," dedi merdivenlerden inip arabaya doğru yürürken. "Aschinger'e atsınlar bizi. Sizi yemeğe davet etmek istiyorum."

Rath apışıp kalmıştı. Nedendi bu lütuf? Kendisine ders verilmesine ses çıkarmayıp, başkomiserin lafını kesmemesinin karşılığı mıydı bu yoksa?

On beş dakika sonra köşedeki bir masanın yarı karanlığında Böhm'ün yanına oturmuş, burada günün her saati havada asılı olan bira kokusunu teneffüs ederek menüyü inceliyordu.

"Romstek yiyin," dedi Böhm neşeli bir ifadeyle. "Kızarmış patatesli. Benden size tavsiye."

Aslında canı şnitzel çeken Rath, kırk yılda bir keyfi yerinde olan şefini kırmamayı yeğleyerek stek söyledi. Birer bira bile ısmarlamışlardı – hem de görev başında iken! Adam göründüğü kadar Prusyalı değildi anlaşılan. Böhm bardağını kaldırdı. "Şerefe," diyerek içti. Rath da aynısını yaptı. Şube'den birisi görseydi şimdi onları! Böhm'le Rath karşılıklı şerefe deyip bira içiyorlardı.

Böhm bardağını masaya koydu; Başkomiser boğazını temizledikten sonra konuşmaya başlayıncaya kadar uzun bir sessizlik olmuştu.

"Artık iki çift laf etmenin zamanı geldi, Rath," dedi Böhm.

Bir öksürük ve bir yudum biradan sonra devam etti. "Sizinle açık konuşmak istiyorum: Bazı huylarınızdan haz etmiyorum, hiç etmedim de. Ama benim şubemdesiniz, o yüzden bir şekilde anlaşmamız lazım, anlaşacağız da."

Garson yemekleri getirdi; Böhm peçeteyi boynuna taktı.

"Afiyet olsun," dedi.

"Davetiniz için teşekkür ederim."

Rath'ın kafası karışmıştı. Böhm ne istiyordu ondan? *Artık iki çift laf etmenin zamanı geldi.*

Bir süre konuşmadan yemeklerini yediler.

Böhm, "eğer anlaşacaksak," diye kaldığı yerden devam etti.

"Davranışlarınızı biraz değiştirmeniz gerekiyor."
"Ne demek istediğinizi..."
"Karşılığında ben de size iyi niyetle yaklaşmaya hazırım."
"Ama ben..."
"Sizin de çabanız gerekiyor. Polis birliğine mensup olduğunuzu gösterin artık! Size söylenenleri yerine getirin. Arkadaşlarınıza karşı değil, onlarla birlikte çalışın. Her şeyden önemlisi de, kartları açık oynayın."
"Sayın Başkomiser..."
"Anlaşıldı mı?"
"Ancak şunu..."
"Anlaşıldı mı, diyorum."
"Anlaşıldı."
"İyi." Böhm tabağını itti. "Söylediklerime riayet ederseniz, o zaman... dost olmayız belki ama, birlikte idare edebiliriz."
Rath çıt çıkarmadan başıyla onayladı. Buldog ona resmen barış çubuğu sunmuştu. Bu muhakkak Gennat'ın fikriydi; bu konuşmanın –daha doğrusu nutuğun– başka bir açıklaması olabilir miydi? Böhm buraya gelene kadar kimbilir nasıl içi içini yemiş, kendi kendisiyle mücadele etmişti.
Başkomiser garsonu çağırıp hesabı istedi.
Dışarıya çıktıklarında, her gün bu saatte olduğu gibi, Alexanderplatz'ın gürültü ve kaosunun içine düştüler. Garın karşısında bir gazeteci çocuk, pazarda sebzesini metheden satıcı misali bağıra bağıra manşetleri sıralıyordu.
"İkinci oyuncu cinayeti! İkinci oyuncu cinayeti! Katil gene vurdu!"
Böhm hiçbir şey demeden karşıya geçti; cebinden bir on Fenik çıkarıp çocuğa verdi ve üst üste istiflenmiş gazetelerden bir *B.Z.* aldı.
Başlık, oğlanın avaz avaz tabir ettiğinden daha da kötüydü.
İkinci oyuncu cinayeti! Aramızda bir seri katil mi dolaşıyor?
Böhm gözünü gazeteden ayırmadan yürümeye devam etti. Tramvay durağında kendini bir banka bıraktı. Rath'a yan gözle soran bir bakış atmıştı. Basında istemediği bu yankının kimin başının altından çıktığını çok iyi biliyordu. Rath gazeteci çocuğun se-

sini duyduğu an bunun farkına varmıştı. Ve gazetenin hangisi olduğunu görünce, yazıyı kimin yazdığını da anlamıştı. Böhm'ün yanına oturup, gazeteye göz atmaya çalıştı. Vivian Franck, tüm güzelliğiyle birinci sayfadan kendisine bakıyordu. Hemen yanında, biraz daha küçük, kaçak Felix Krempin'in fotoğrafı, sayfanın en altında ise daha da küçük, Luxor'un yıkık dökük cephesinin bir resmi vardı. Binanın önünde polis arabası görülüyordu. Böhm'ü en çok rahatsız eden de buydu herhalde: Strelow, daha Böhm binanın içindeyken basını ayağa kaldırmış olmalıydı.

Sinemanın sahibindeki mantık, Heinrich Bellmann'daki mantıktı: önemli olan, basına çıkmaktı; bu her halükârda şirketin işine yarardı.

Strelow, Fink'e bildiği her şeyi anlatmış, bunu yaparken Doktor Schwartz'ın sinemada Başkomisere verdiği tek tük bilgiyi bile atlamamıştı. Schwartz çok az şey söylemişti ama Böhm yine de adli tabiple iki sivilin yanında asla konuşmamalıydı. Rath, ister istemez içinden "oh olsun" dedi. Bu gazeteci müsveddelerinin eline bir düştün mü elinden bir şey gelemeyeceğini, yani çoğunlukla bir şey gelemeyeceğini Böhm de görsündü şimdi işte.

Ve Stefan Fink, hayatta yazabileceği en kötü yazıyı yazmıştı; özellike kullandığı bir kavrama karşı polisin müthiş alerjisi vardı.

Seri katil.

Olan olmuş; Böhm'ün ölümüne engellediği kavram piyasaya sürülmüştü. Bu tezin tamamiyle uydurma olmasının, bir cinsel suçtan ya da mağdurların ölüm şekli arasında bir benzerlikten söz edilemeyeceği gerçeğinin, muhabir için hiçbir önemi yoktu. Ölenlerin ikisi de oyuncuydu, Krempin ikisini de tanıyordu; bu yeterdi. Firariye karşı galeyanın bundan sonra isterik boyutlar alacağı gün gibi açıktı. Ama belki de bu durum bir işe yarar, adam yakalanır, en azından Winter vakası açıklığa kavuşurdu. Rath'ın aklına, Gennat'ın Düsseldorf'taki cinayet vakalarıyla ilgili raporu geldi. Buna göre cinayet serisi, daha doğrusu sözde seri katil üzerine basında çıkanlar, Buda'nın halktaki ruh halini tanımlayan deyimiyle bir *psikoza* yol açmıştı.

Rath ve Böhm az sonra Kale'ye arkadaşlarının yanına döndüklerinde, tek konuşulan konu, gazetede çıkan yazıydı; otopsi sonuç-

ları o an kimseyi ilgilendirmiyordu. Henüz haberi yayınlayan bir tek *B.Z. am Mittag* gazetesiydi ama bu karışık koroya önce akşam gazetelerinin, bir sonraki gün de diğerlerinin katılacağı belliydi.

İlk muhabirler aramıştı bile. Rath ile Böhm morga gitmek üzere henüz yoldayken, daha mürekkebi kurumamış *B.Z.* rakip gazetelerin yazı işleri ofislerine girmişti bile. Lange'yle Henning kahramanca mevziyi savunmuş, hiçbir şeyden haberi olmayan saf polis rolünde telefon edenleri başlarından savmışlardı. Gerçi bu da para etmezdi ya. Hikâye fazla cazipti; yazılmadan olmazdı. Bir de Strelow vardı işin içinde; bütün bildiklerini haliyle diğer gazetelere de anlatacaktı. Böhm, Luxor'un yeni kiracısını aradı ama onu atlatmaya çalışan sekreter, paparayı bu sefer şefi yerine Buldog'dan yedi.

Sonraki günler, tekzip, atlatma ve baştan savma çabalarıyla geçti. Rath, hiç olmazsa bari bir gazetede seri katil tezine karşı bir ses çıksın diye Weinert'i kullanmayı bile aklından geçirdi.

Fink'in manşeti Böhm'ü allak bullak etmişti. Lange taksi şoförüyle konuşması hakkında bilgi verirken de, Henning Franck'ın evine girip baktığını anlatırken de Böhm dalıp gitmişti; sanki vücudu oradaydı da, ruhu başka yerdeydi. Sırf dalgın olmakla kalmıyor, not bile almıyordu. Allah'tan Christel Temme her şeyi yazıyordu. Onun steno defterinden dil sürçmeleri, öksürükler bile kaçmazdı. Böhm, ancak morgdan gelen neticeler ve Oppenberg'in, taksi şoförüyle de büyük oranda örtüşen yeni ifadeleri konusunda bilgi verirken biraz biraz toparlanmış gibiydi. "Şu dedektifi bulmamız lazım," dedi. "Rath, adamı bulun da, Oppenberg hakkında ne gibi bilgiler toplamış, bir öğrenin bakalım."

Başkomiser ardından sonraki günler için görev dağılımı yaptı ve adamlarına basına bilgi vermemelerini tekrar sıkı sıkı tembih etti. "En iyisi, hiç konuşmayın."

Rath'ın, bunun akıllıca bir davranış olup olmadığı konusunda kuşkuları vardı. Ama sonuçta Böhm'ün sorunuydu bu; söz sahibi olan da oydu. Başkomiser kendisi daha yeni Aschinger'de buna benzer şeyler söylemişti. Ayrıca bir günü Rath'la birlikte geçirmesi ona yetmişti herhalde; konuşması biter bitmez Böhm'ün ilk yaptığı iş, gene yanına adam vermek olmuştu. Andreas Lange'ydi bu.

Rath, kriminal asistanla beraber, Franck'ın kendi rızasıyla birlikte gittiği o meçhul adamın izine düşecekti. Bu adam katili olabilir veya onları katilinin izine götürebilirdi. Lange koridorda Rath'ı kenara çekti.

"Komiser Bey," dedi. "Sizinle çok kısa özel konuşabilir miyim?"

Rath ona baktı. Neydi derdi acaba?

"Gelin ofisime gidelim."

Voss paydos yaptığı için, ara kapıları açık bırakmakta bir sakınca yoktu. Rath, kendi masasına oturdu, Lange'yi de Gräf'in sandalyesine buyur etti.

"Evet," dedi. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Lange konuşmaya başlamadan önce kıvrandı. "Ziehlke... Var ya... Hani şu taksi şoförü... Bana, sizin kendisini daha önce sorguya çektiğinizi söyledi."

"Onunla bu sabah telefonlaştım."

"Diyor ki, birkaç gün önce polisle konuşmuş. Komiser Rath diye biriyle. Hatta bir seferinde birlikte öğle yemeği bile yemişler."

Geri zekâlı şoför!

"Öyle mi diyor?"

"Evet, öyle diyor."

"Peki," dedi Rath. "Size şimdi bir şey söyleyeceğim, ama aramızda kalacak. Böhm'e yetiştirmeyin hemen."

"Adam filan öldürmediğiniz sürece..." dedi Lange ve tedirgin, güldü.

"Ben bir dedektiflik işi aldım," dedi Rath. "Ve reislere haber vermedim."

"Böhm'ün az önce sözünü ettiği dedektif sizsiniz, o zaman..."

"Evet ama dost hatırına... Para falan almadım."

"İşinize karışmak haddime değil, Komiser Bey, ama sizin yerinizde olsam soruşturma şefini bilgilendirirdim. Eğer durum bu şekildeyse, tarafgirsiniz siz. Size işi veren kişi cinayet zanlısı!"

"Kendime göre nedenlerim var," dedi Rath. "Bir kere görev tamamlandı; işim Vivian Franck'ı bulmaktı, bulduk işte. İkincisi: Çoktan bitmiş gitmiş bir şey yüzünden bir hafta içinde ikinci defa soruşturma timinden uzaklaştırılmak istemiyorum. Dengesiz bir şahsiyet sahibi olduğum için kaldıramam bunu."

"Dediğim gibi, işinize karışmak haddime değil. Olay duyulursa töhmet altında kalacak olan sizsiniz, ben değil." Lange son derece ciddi bakıyordu. "Her halükârda... sizi gammazlamayacağım. Bir şey görmedim, duymadım."

"Eh, o zaman," dedi Rath ve elini uzattı. "Sizinle iyi çalışacağız."

Zoo Garı bu saatte ana baba günüydü. Millet işten çıkmıştı. Emanet'teki görevli değişmişti. Bu seferki zevzeğin biri değil, ketum bir Prusyalıydı. Rath hüviyetini gösterdi.

"Vivian Franck'ın bavulunu almaya geldik," dedi.

Adam hiç sorun çıkarmadı; oyuncunun öldüğünü gazetede okumuştu.

"Eşyasının burada olduğunu nereden biliyordunuz," dedi Lange görevli arkaya gidince.

Rath sadece, "Taksi şoförü," dedi; Lange anladım der gibi başını salladı.

Adam geri geldi. Depodan çeke çeke bir araba çıkardı; üstündeki iki büyük bavul, bir de ufak valizi Rath ve Lange'nin önüne yere bıraktı. Onlar da hepsini bir bagaj arabasına yükleyip Rath'ın Buick'ine götürdü. Bavullar zar zor sığdı arabaya. Rath, Friedhelm Ziehlke'nin bagajı taksiye yüklerken nasıl küfür ettiğini tahmin edebiliyordu. En ağır bavulu, ikisi beraber kaldırıp Buick'in bagajına koydular. Diğerini arka koltuğa sıkıştırdılar, küçük valizi ise Lange kucağına aldı.

En zoru ise bavulları Kale'de merdivenlerden yukarı çıkarmak olmuştu. Polis laboratuvarı, Asayiş'in bir kat üstündeydi. Kriminal memurlar ağır bavullarla çantayı içeri doğru iteledikierinde, Kronberg'in adamları hâlâ çalışıyordu.

Beyaz önlüklü bir adam geldi yanlarına. "Ne bu?" dedi Kronberg.

"Bagaj" dedi Rath hâlâ nefes nefese. "Vivian Franck'ın son olarak emanete verdiği bavullar."

LD şefinin bir işareti üzerine koşa koşa iki teknisyen geldi. "Bunları açabiliyor musunuz, Schmidthaber?" diye sordu genç olanına.

Adam başıyla onayladı.

"İyi, getirin aletlerinizi o zaman. Ama ondan önce parmak izlerine bakalım tabii. Belki bir şey buluruz."

Parmak izi çok azdı; Rath, emanette haftalarca oradan oraya sürüklendikten sonra onların da bir şey ifade edip etmeyeceği konusunda kuşkuluydu. Sonunda Schmidthaber elinde bir tomar maymuncukla gelip kilitlerle oynamaya başladı. Fazla sürmedi, açtı ikisini de. Çanta biraz uğraştırdı. Vivian Franck'ın bagajında –Kronberg'in memurlarının ara sıra bıyıkaltı gülüşüne yol açacak kadar çok sayıda pahalı iç çamaşırı bir yana bırakılırsa– olağandışı bir şey yoktu. Diğer giysiler ise, dağlardaki kar dışında her çeşit ortam ve hava durumuna uygundu. Rath, Vivian Franck'ın valizinden çıkan gece elbiselerini görünce şaşırdı. Bunlar Davos'a değil, olsa olsa Hollywood'a hazırlık olabilirdi. Uyuşturucuya rastlamamışlardı. Rath göreceğini görmüştü; vedalaşıp çıktı.

Kapıda, "İyice bakın her şeye," dedi. "Belki bir şey bulursunuz. Ve her halükârda Başkomiser Böhm'ü haberdar edin."

Rath eve geldiğinde bayağı geç olmuştu. Lange'yi trene binmekten kurtarmış, Schönhauser Allee'ye evine götürmüştü. Pazar gününden beri açmadığı posta kutusu dolmuş taşmıştı. Apartmanın loş ışığında görebildiği kadarıyla birkaç fatura, bir de annesiyle babasından bir mektup vardı. Zarfları evirir çevirirken yere bir kartpostal düştü; Köln Katedrali vardı üzerinde.

Rath kartpostalı yerden alıp, arkasını çevirdi. Kimden geldiğini görünce, hemen oracıkta okudu.

Doğum günün kutlu olsun, dostum!
Uzak Doğu'da olduğun için bir parça anavatan gönderiyorum sana.
Umarım her şey yolundadır.
Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Karnaval'da eksikliğini hissettim.
Hiç ihtimal vermezdim ama, sen olmayınca gerçekten pek tadı olmuyor.
Çok vaktim yok ama bu aralar bir trene atlayıp "ters taraf"a, siz Moğolların oraya, doğuya geleceğim.

Uyarmadı deme.
Selamlar
Paul

Rath güldü. Paul kartı "karnavaldan kalma" halde yazmış olmalıydı. Acaba Berlin'e gelme tehdidi ciddi miydi? Şimdiye kadar Köln'den kimse ziyaretine gelmemişti daha. Babasıyla belediye başkanının o akıllara zarar kısa ziyaretini saymıyordu tabii.

Kapıyı açtı, elinde mektuplarla oturma odasına girdi ve bir plak koydu. Şapkasını ve paltosunu çıkarıp kendini rahat bir koltuğa attı ve mektupları gözden geçirmeye başladı.

Faturaları bir kenara koyup, Köln'den gelen mektubu açtı. Babası, savaş zamanının tutumluluğundan nedense bir türlü vazgeçmiyordu: Zarftan annesinin inci gibi yazısıyla yazdığı doğum günü kartının dışında, bir de daktiloyla yazılmış isim listesi çıkmıştı. Adenauer'in sır taşıyıcıları listesi. Yani olası şantajcı veya yardımcıları. Rath bugün personel bürosundan listeyi almaya Ford'a uğramamıştı. Artık bu saatte de gidemezdi; geç olmuştu. Ama ertesi gün biraz erken çıkar, Kale'ye Moabit üzerinden giderdi.

Yine de Köln'den gelen listeye şöyle bir göz attı; ama isimlerden hiçbiri kendisine bir şey ifade etmiyordu. Bahlke'ye de rastlamamıştı. Ford'un listesiyle karşılaştırmaktan başka yapacak bir şey yoktu.

Telefon çaldı, listeyi masaya bıraktı. Gräf'ti arayan.

"Özel soruşturma ekibin varmış, tebrik ederim!" dedi Rath.

"Yaa, evet. Teşekkürler. Gerçi hâlâ Böhm bana vaka mı verdi yoksa bile bile başıma iş mi açtı diye sorup duruyorum kendime."

Kriminal sekreterin anlatacak pek bir şeyi yoktu. Krempin'i hâlâ bulamadıkları gibi *B.Z.*'in manşeti Winter soruşturma ekibinin çalışmalarını sekteye uğratmıştı. Fink'in seri katil teorisi, birkaç kez yanlış iz peşine düşmelerine neden olmuştu.

Gräf, "Krempin'i yakalamadan yol alamayacağız," dedi. "Oppenberg'den de hiç laf alamıyoruz."

"Onun Betty Winter'in ölümüyle bir ilgisi olduğunu düşünmüyorum."

"Ama ne yazık ki şimdi oyuncularından birisi öyle düşünmek durumunda. Bellmann intikam almış olabilir mi?"

"Sanmıyorum. Baksana, Winter daha sapasağlam stüdyoda fink atarken, Franck çoktan rahmetli olmuş."

"Ya tersi olduysa?"

"Oppenberg'in oyuncusunun ölümünden bugün haberi oldu. Ve arkasında Bellmann'ın olduğunu düşünüyor. Birbirlerinden huylanıp karşılıklı suçlamalarda bulunmakta beylerin üstüne yok."

Rath telefonu kapattı; ahizeyi tekrar eline almadan önce bir süre telefona bakakaldı.

Şu telefonu erteleyip durmuştu ama bugün bir cesaret, halledecekti artık. Artık resmi vakasıydı; daha hızlı yol alabilmek için bir iki gayriresmi yönteme başvurmaktan bir şey çıkmazdı.

Rehberde bulunmayan o numarayı uzun zamandır ilk defa arıyordu. Telefon bir kere çaldı, açıldı.

Öbür uçta "Evet?" dedi karanlık bir ses.

Rath bu adamla şimdiye dek hiç konuşmamıştı ama adamın Marlow'un Çinlisi olduğundan hemen hemen emindi.

"Ben Rath," dedi ve sesinin tarazlı çıktığını fark edince boğazını temizledi. "Herr Marlow'la konuşmam lazım."

"Meşgul kendisi. Konu neydi?"

"Onu Herr Marlow'a söylemek isterim."

"Numaranızı verin, sizi ararız."

Bu kadar basitti yani. Berlin'in en yaman gangsteriyle ilk defa ilişkiye geçmek istediğinde zamanında öyle zorluklarla karşılaşmıştı ki.

Telefonu masaya koyup plağı çevirmek üzere kalktı. Coleman Hawkins çalmaya başladı. Daha parça bitmemişti ki, telefonun sesi duyuldu.

"Bu kadar çabuk beklemiyordum."

Bir öksürük duyuldu.

"Komiser Rath?"

Marlow değildi bu!

Müzik bitmişti; pikabın iğnesi biteviye bir plağın son çizgisine kadar geliyor, bir cızırtıyla geriye atıyordu. Rath birden uyandı.

"Herr Krempin? Sevindim aradığınıza. Konuya kafa yordunuz mu?"

"Hâlâ benden teslim olmamı istiyorsanız kapatırım hemen telefonu!" Adam geçen seferkine göre daha tedirgin, daha telaşlıydı. Büyük olasılıkla o da bugünkü başlıkları görmüştü.

"Beni arayan sizsiniz," dedi Rath. "Neden acaba diye soruyorum şimdi."

"Sizinle konuşmak istiyorum da ondan."

"Neden ben? Sizin peşinizde olanlardan biriyim."

"Katil olduğumu düşünmeyen tek insan sizsiniz."

Krempin'in söylediklerinden, Oppenberg'le konuştuğu anlaşılıyordu.

"Bana güvenmeniz güzel. Ama bir polis memuru olarak size teslim olun demekten başka bir tavsiyede bulunamam. Bildiklerinizi bize anlatın. Gerçek açığa çıksın."

Krempin'in acı kahkahası duyuldu. "Sizin söyledikleriniz kadar saf olduğunuzu sanmıyorum, Komiser Bey. Ben Emniyet'e gelirsem basını, kamuoyu, herkes hücum eder. O durumda polisin soruşturmayı taraf olmadan sürdüreceğini düşünebiliyor musunuz? Şimdi bile mümkün değil bu. Polisin bu vaka ile ilgili olarak yaptığı tek şey var, o da beni avlamak."

"Siz de o avcılardan birine açılıyorsunuz..."

"Betty Winter'in öldüğü gün stüdyoda neler olup bittiğini bilmenizi istiyorum. Onun canına kastetmediğimi anlayacaksınız o zaman."

"Anlatın o zaman hikâyenizi. Belki gerçekten işime yarar."

"Telefonda olmaz. Buluşmamız lazım."

"Buluşma yerinin etrafını bir ekibe sardıracağımdan korkmuyor musunuz?"

"Öyle bir şeye kalkışırsanız olacak olanı söyleyeyim size: Bir daha hiç aramam sizi. Beni o kadar kolay yakalayamazsınız."

"Korkmayın," dedi Rath. "Hayatınızı kaydırmam. Ama bana kendi versiyonunuzu anlattığınızda her şeyin hallolacağını mı sanıyorsunuz?"

"İyi bir polissiniz. Betty'nin katilini bulursunuz. Benim peşimi de bırakırlar o zaman."

"Güveniniz beni onurlandırıyor. Peki, ya bu dedikleriniz olmazsa, daha ne kadar saklanmayı düşünüyorsunuz? Korkarım benim polis teşkilatındaki konumumu gözünüzde büyütüyorsunuz. Ben tek başıma size yardımcı olamam, bir kişi daha ol..."

"Gene başlamayın meslektaşlarım diye," dedi Krempin. "Konuşmak istediğim tek polis sizsiniz."

"Meslektaşlarımdan bahsetmiyorum ki; bir gazeteci bize yardımcı olabilir."

Krempin sustu; Rath, adamın telefonu kapatmasından korktu. "Ciddi olamazsınız," dedi Krempin sonunda.

"Kamuoyunun görüşünü değiştirmek için basında yazılı görüşe ihtiyacınız var. Sizi dinleyecek, ona yüzde yüz güveneceğiniz bir muhabir arkadaşım var. Değişiklik olsun, olay gazetelerde bir de sizin açınızdan yayınlansın. Ne dersiniz?"

Krempin'in bu seferki suskunluğu daha uzun sürdü.

"Peki," dedi Krempin. "Ama beni oyuna getirmeye kalkarsanız, bu son konuşmamız olur."

"Endişelenmeyin, o riski almam." Rath, ceketinin cebinde eski bir kurşunkalem buldu; bir de kâğıt arıyordu. "Söyleyin bakalım, Tegel Ormanı'nın hangi ıssız düzlüğünde buluşmak istiyorsunuz benimle?"

"Orman falan değil. Radyo Kulesi'nde buluşalım, restoranında. Yanınızda gazetecinizden başka kimse getirmeyin. Yarın öğlen saat birde."

"Tamam," dedi Rath. "Sizi nasıl tanıyacağım? Gazete resimlerindeki gibi görünmüyorsunuzdur herhalde."

"Ben sizi tanırım. Siz zamanında gelin de."

7 Mart 1930

Cuma

32

Zil sesi onu şaşırtmamıştı, akşam saati her zamankinden daha erkene kurduğunu biliyordu. Ancak çalan çalar saat değil, telefondu. Dışarısı zifiri karanlıktı; Rath lambayı yakıp saate baktı. Beşe geliyordu.

Yataktan zar zor kalkıp buz gibi zeminde yalınayak oturma odasına gitti. Telefon acımasızca çalıyordu. Kale'ydi, başka kim olacaktı? Lütfen bir ceset daha bulundu, demeyin diye geçirdi içinden.

"Rath," diye çıktı telefona. Böhm'ün ya da nöbetteki başka bir meslektaşının sesini duymaya hazır, sesine zinde bir hava vermeye çalıştı.

"Şef görüşmek istiyor." Kalın, tınlayan bir sesti bu. Marlow'un Çinlisi. Rath birden cin gibi olmuştu.

"Teşekkürler," diye mırıldandı.

"Komiser Bey!" Rath, yaklaşık bir yıldır sesini işitmemesine rağmen Johann Marlow'u hemen tanımıştı. "Bayağı oldu sizi görmeyeli. Gazetedeki resimlerinizi saymazsak tabii. Eski arkadaşınızı unutmadığınıza sevindim."

"İş arkadaşlığı diyelim buna," dedi Rath. "Aradığınıza sevindim. Bu saatte hâlâ uyanık olacağınız aklıma gelmezdi."

Marlow güldü. "Haklısınız, paydos ediyordum tam. Halledilmemişler listesinde sizin notunuzu buldum. Bu kadar zaman sonra beni neden aradınız, çok merak ettim."

"Sizden bir ricam olacak."

"Ne demek, her zaman. Minnettarlığımı biraz olsun ifade edebilmiştim ama, size hâlâ müteşekkirim, onu biliyorum."

O beş bin Mark. Rath'ın Eylül ayında posta kutusunda bulduğu kahverengi zarfın içerisindeki beş bin Mark. Paranın nereden geldiğini anlamış, ama onu yine de kullanmıştı. Başka ne yapacaktı? Gidip parayı tekrar zorla Marlow'un cebine mi soksaydı?

"Konu Vivian Franck," dedi Rath ve kısaca Franck olayını anlattı. Gazetelerde yazmayan şeylerden, özellikle de, birinin talimatıyla yeraltı dünyasının oyuncuyu kaçırıp işkence yapmış olabileceği yönündeki kuşkudan söz etti. Kesilip alınan ses telleriyle Oppenberg'e "senin sesli film umudunu söndürüyoruz," mesajı verilmiş olabilirdi.

"Yani benden, nakit para karşılığı öyle bir gaddarlığı yapacak birisi var mı yok mu diye etrafa kulak kabartmamı istiyorsunuz," dedi Marlow Rath bitirdiğinde.

"Hele o kişide bir de Wilmersdorf'daki Luxor'un anahtarı varsa, sağlam bir iz bulduk demektir."

"Kısaca özetleyeyim: Uyan bir anahtar olmadan istediğiniz kapıyı açacak birilerini tanıyorum ama bir insanın ses tellerini alacak birisini tanımıyorum. Sizin için biraz sorup soruştururum. Yarın akşam buluşabilir miyiz?"

"Zor," dedi Rath. "Randevum var. Bir hanımla."

"Plaza'ya gelin. Ben size bilet ayarlarım. Arkadaşınızı beş dakika yalnız bırakabilirsiniz herhalde. Saat dokuz buçukta fuayede olun. Ara veriliyor o saatte."

Arabaya bindiğinde farları yaktı; o kadar karanlıktı daha. Marlow'la konuştuktan sonra bir daha yatmamış, kahvaltı edip hazırlanmıştı. Westhafen'e giden yol uzundu.

Marlow ile yaptığı telefon konuşması uykusunu kaçırmıştı. Bu snop gangster şefiyle tekrar ilişkiye geçmeye kendisi de bayılmı-

yordu ama başka çaresi yoktu. Marlow, yeraltı dünyasından bilgi almak için en iyi adresti. Doktor M'in, Berlin'in organize suç camiasını bir araya getiren çetelerle bağlantıları vardı; Emniyet Müdürlüğü'nün başlıca şubeleriyle de ilişkisi iyiydi.

Rath Moabit'ten geçerken yine Spenerstrasse'ye daldı ve Charly'nin oturduğu evin karşısına park etti. İçeriden ışık sızıyordu. Herhalde Greta ile kahvaltı ediyordu. Yani inşallah başkası değildi de Greta'ydı birlikte kahvaltı yaptığı kişi. Kıskançlık hissi içini kemirmeye başlamıştı; öyle ki, sakinleşmek için bir sigara yakmak zorunda kaldı. Motoru çalıştırdı ve devam etti. Bir iki sağ sol yaptıktan sonra Putlitzstrasse'den dümdüz gitti; on dakika sonra rıhtım alanında bulunan Westhafenstrasse'deydi.

İdari binanın saat kulesi 7.45'i gösteriyordu ama rıhtımda müthiş bir hareketlilik vardı. Aynı şekilde Ford'da da. Bu saatte bile fabrikanın kapısında umutla bekleşen birkaç işsiz gördü. Rath Buick'i bu sefer doğrudan Ford'un reklam tabelasının altına park etti.

Rath odasına girdiğinde, personel bürosundaki keçi sakallı yeni gelmiş, evrak çantasından bir şeyler çıkarmakla meşguldü.

Adam isim listelerini uzatırken, "Dün gelmeyecek miydiniz?" diye söylendi. "O kadar acele etmezdim."

Rath, "Acele giden ecele gider," dedi ve listeleri alıp çıktı.

Arabada çabucak listeleri şöyle bir gözden geçirdi. Yanında adres, doğum tarihi, öğrendiği meslek ve fabrikada çalışmaya başladığı tarih yazan iki yüz isim vardı. Vasıfsız işçi sayısı oldukça yüksekti. Herhalde onun için işsizler kapının önünde kuyruktaydı. Rath, listeleri Adenauer'in listesiyle karşılaştırdığında kayda değer bir ayrıntı gözüne çarpmadı. Müller, Schröder ve Krüger gibi genel geçer isimler iki listede de yer alıyordu ama bunun önemi yoktu. Ancak Ford'un listesinde sadece bir tane Anton vardı. Anton Schmieder'in mesleği araba tamirciliğiydi, iki yıldır Ford'daydı. Bu Anton, şu kızıl saçlı montör olmalıydı – gerçi Bahlke Toni demişti ona. O gün adam fabrikayı apar topar terk etmişti. İşi göstereceği yeni işçilerden vardiya amirinin yukarıda konuştuğu kişinin polis olduğunu öğrenince huzursuz mu olmuştu yoksa? Rath adresi bir yere not etti.

Dokuzdaki toplantıya tam saatinde ve Lange'den önce geldi. Vivian Franck'ın bavulları salondaydı; bazen Böhm'ün önemli bul-

duğu bir iki noktayı yazdığı, bazen de kimsenin ne anlama geldiğini bir türlü kestiremediği oklar ve geometrik şekiller çiziktirdiği duvar tahtasının önündeki kürsüye yan yana dizmişlerdi onları. Kürsüde fısır fısır Kronberg'le konuşan Böhm, bavulları boşalttırmış, içindekileri uzun bir masanın üstüne sıralatmıştı. Rath salona girdiğinde iş arkadaşları fısıldaşmaya başladı. Böhm başlayınca konuşmalar gitgide azaldı, salon sessizleşti. Son anda içeri dalan Lange bakışlarıyla Rath'ı aradı, buldu ve yanına oturdu.

Böhm, Rath ile birlikte valizleri ortaya çıkaran Lange'yi uzun uzun övdü. Lange kendisi ne kadar öne çıkmasa da taksi şoförünü o sorguya çektiğinden olacak, Başkomiser bunu onun başarısı olarak görüyordu.

Her neyse. Valizlerin içindekiler zaten dişe gelir bir ipucu sunmamış, çok çok Vivian Franck'ın zevkli ve paralı biri olduğunu gözler önüne sermişti. Böhm daha ziyade, emlakçının düzenlediği bir belgeye bel bağlıyordu; Luxor'a anahtarı bulunan kişilerin listesiydi bu.

Buldog bu arada, Rath'a verdiği görevi de unutmamıştı. "Oppenberg'in tuttuğu dedektifi buldunuz mu?"

Rath hayır anlamında başını salladı. "O işle bugün ilgilenecektim," dedi ve yalanı söylerken, yüzünde tek bir mimik oynamayan Lange'ye yandan bir bakış fırlattı.

İlginç olan, günlerdir yerinde sayan Winter soruşturma ekibinin biraz olsun yol almasıydı. Gräf ve timi, tekrar aramanın yoğunlaştırıldığı Grunewald'de bostan kulübelerinin bulunduğu mahallede Krempin'in izine ulaşmıştı. Metruk bir kulübede, Rath'ın Guerickestrasse'deki evde tespit ettiği sigara izmaritlerinin aynısını bulmuşlardı. Ancak polis kulübeye baskın düzenlediğinde Krempin gene sırra kadem basmıştı. Adam durduğu yerde durmuyordu anlaşılan. Bugün Radyo Kulesi'ne gelecek miydi acaba? Rath bundan pek emin olmasa da, Weinert'e haber vermişti. Gazeteci daveti ikiletmemişti tabii; insanın ayağına her gün böyle özel bir hikâye düşmezdi ya. Rath toplantıya konsantre olmakta zorlanıyordu. Weinert dışında kimseye buluşmadan söz etmemişti; Krempin'e verdiği sözü tutmak istiyordu.

Öğle öncesi sıkıcı rutinle geçti. Neyse ki Böhm onlara anahtar sa-

hiplerini bulma görevi vermemişti; Lange ile Rath o yabancıyı aramayı sürdürecekti. Toplantıdan sonra odalarına girdiklerinde polis ressamı gelmiş onları bekliyordu; Erika Voss konuğa kahve yapmak üzereydi. Sekreter, adamın sanatıyla çok ilgileniyor gibiydi.

"Başka nasıl resimler yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Daha çok karakalem çiziyorum," dedi adam. "Polise de çalışıyorum ama işim daha çok mahkeme salonlarında."

"Sanat da yapıyor musunuz?"

"Yapıyorum sayılır. Ama boş zamanlarımda."

"Nasıl resimler yapıyorsunuz?"

"Karakalem çiziyorum. En çok da kentten manzaralar. Ya da sokaklar... Yaşamı tasvir ediyorum."

"Demek öyle," dedi Voss filtreye sıcak suyu dökerken. Kent manzaraları onu pek açmamıştı.

Rath, şapkasını ve paltosunu asarken, "tanık birazdan burada olur," dedi. "Hiç yaptınız mı bu işi? Yani başkasının tarifiyle, fanteziye göre portre çizdiniz mi?"

"Neden olmasın?" dedi ressam. "Bu biraz da tanığın anlatma yeteneğine bağlı."

Friedhelm Ziehlke'nin gelmesiyle, soru elle tutulur bir şekilde yanıtlandı: Ressam beş saniyede bir sorduğu soruları yinelemek zorunda kalmış, Lange de ressama yardım olsun diye şoförün hatırlamasını kolaylaştıracak tüyolar verip durmuştu. Ziehlke yabancının saç rengi konusunda bile tereddüde düşmüş, "bir şekilde koyu" gibi şeyler söylemişti. Ressam sonuçta on beş dakika içerisinde beş kâğıt buruşturup attı.

Rath'ın içindeki kuşku büyüyordu: Wilmersdorf'daki yabancıyı bu yöntemle teşhis edebilecekler miydi? Ancak diğer taraftan bu resim işi Lange'yi ofise bağlamak için de iyi bir bahane olmuştu. Rath kriminal sekreteri kenara çekti. "Zille işini bitirene kadar buradan ayrılmayın," dedi. "Bu arada ben de Wilmersdorf'a gideyim, belki gözümüzden kaçırdığımız bir şey vardır."

Lange başıyla onayladı, zorla gülümsedi; ama sesini çıkarmadı.

Rath, "Taksi şoförüne saat bire kadar zaman tanıyın," dedi. "Baktınız o saate kadar hâlâ bir şey çıkmadı, Ziehlke'yi evine gönderin, siz de ressam ve Frau Voss'la beraber yemeğe gidin."

Randevusuna bir saat vakit vardı. Rath, otomobiline gitmeden önce Alex'te boş bir telefon kulübesi bakındı.

Charly çıkmıştı ama arkadaşı Greta evdeydi.

Telefona o çıksa, buluşmalarını ertelemeye çalışabilir, en azından böyle bir şeyin mümkün olup olmayacağının sondajını yapabilirdi. Fakat onu bulamayınca ne telefonla ne de ikinci elden akşamı iptal edememişti. Greta'dan Charly'ye, onu saat yedi buçukta alacağını söylemesini rica etti.

Ardından yazı işlerini arayarak Weinert'i istedi. "Yarım saate kadar seni almaya geliyorum," dedi. "Bu durumda tam saatinde orada oluruz. Bir yerlerde trafik sıkışır filan, adamı kaçırmayalım."

Rath Kochstrasse'ye gitmeden önce fırsattan istifade ederek Aschinger'de karnını doyurdu. Weinert kolunun altında siyah bir şemsiye, gazetenin önünde bekliyordu.

Arabaya bindiğinde, "Haydi bakalım," dedi. Muhabir, her zamankinden heyecanlı görünüyordu. Rath Buick'i Masurenallee'ye park ettiğinde daha on beş dakikaları vardı. Radyo Kulesi'nin çevresinde bugün çok insan yoktu; bu ara fuar muar olmadığı gibi, hava da pek öyle davetkâr değildi. Yağmur çiselemeye başlayınca Weinert Rath'ı da şemsiyesinin altına aldı. Asansöre binmeden önce, şehirde turistlerin girip çıktığı her yerde olduğu gibi burada da giriş ücreti ödemek zorunda kaldılar. Saat bire beş kala, kulenin restoranında pencerenin yanında bir masa bulup oturdular. Rath sadece maden suyu, Weinert de bir kahve ısmarlayınca garsonun suratı asıldı.

Rath içecekler geldiğinde "Bir kişi daha gelecek," dedi. Kallavi bir öğle yemeği olmayacaktı ama, garson bunu bilmese de olurdu.

Bakalım Krempin neler anlatacaktı. Ama gelecek miydi bir kere? Rath her halükârda sözünü tutmuş, Weinert dışında kimseciklere randevudan söz etmemişti. Rath Kale'de bunu kime anlatsa, hepsi bunu Krempin'i kıskıvrak yakalamak için fırsat bilecekti; aklına, Krempin'in tam da bunu merak etmiş olabileceği geldi. Adam herhalde bir yerde gizlenmiş, belki de uzun bir süredir "arazi"yi teftiş ediyor, Rath ile Weinert'in polis eşliğinde gelip gelmediklerinden emin olmak istiyordu.

İkili ara sıra içeceklerinden bir yudum alıyor ama hiç konuşmuyordu. Rath bir Overstolz yaktı. Yavaştan sabırsızlanmaya başlamıştı. On dakikadır oturuyorlardı orada. Krempin ürküp vazgeçmiş olabilir miydi? Belki de bir şeyden habersiz birtakım ziyaretçileri polis zannedip tüymüştü.

Rath, sicim gibi yağan yağmur restoranın damından aşağı süzülürken dışarıyı seyrediyordu. Hava da bir türlü düzelmemişti. Charlottenburg Belediyesi'nin kulesi belli belirsiz seçiliyordu. Bulanık sis perdesinde kaybolan bina silsilesinden ötesi görülmüyordu.

Bir gürültüyle irkildi.

Bir gümbürtü. Hem de tam oturdukları masanın tepesinde.

Restoranın damına dev bir yumruk inmişti sanki.

Ardından pat küt sesler. Damda gürültüyle bir şey kayıyor gibi.

Rath'ın kalbi duracak gibi oldu.

Bir an Felix Krempin'in faltaşı gibi açılmış gözlerini gördü.

Camın öbür tarafında!

İlk aklına gelen rüya mı bu oldu.

Rüya değildi! Gerçekten görmüştü.

Dışarıda!

Rath gayriihtiyari yerinden fırladı; sandalyesi yere düştü.

Weinert afallamış bakıyordu. "Ne oluyor?"

Kadının biri çığlık attı; Rath etrafına baktığında insanların yüzündeki dehşet ifadesini gördü. Millet âdeta taş kesilmişti. Her şey göz açıp kapayıncaya kadar olmuştu; Rath'a ise bir saat gibi gelmişti. Garsonun sesi bu havayı bozdu.

"Allah'ım," dedi adam. "Birisi aşağı atladı!"

Pencereye üşüşenler oldu; Rath, aşağıyı eğri camdan mümkün olduğu kadar iyi görebilmek için, geniş trabzana uzandı.

Ve gerçekten: yerde birisi yatıyordu. Birkaç meraklı yavaş yavaş ve dikkatle cansız gövdeye yanaşmak üzereydi.

Rath Weinert'e baktı, hiçbir şey demeden, tabii ki o anda tesadüfen restoran katında durmayan asansöre koştular. Asansörün kapısında kısa da olsa bir kuyruk oluşmuştu.

"Bu uzun sürecek," dedi Weinert. "Merdivenden inelim."

Rath istemeye istemeye gazetecinin peşinden gitti. Restoran

Radyo Kulesi'nin yarı yüksekliğinde bile olmadığı ve basamakları ikişer üçer atladıkları halde, inmeleri bayağı vakit almıştı.

Bir avuç meraklı cesedin etrafında gelişigüzel bir halka oluşturmuş, paramparça olmuş gövdenin ortaya serdiği manzarayı hem çekici, hem itici buldukları için, biraz da saygıdan cesedin biraz uzağında durmuş bakıyorlardı. Rath ve Weinert ite kaka öne geçtiler. Rath, yana yatmış yüzü hemen tanıdı; Weinert'e bir işaret yaptı, o da anladı.

"Weinert, *Tageblatt*'tan," diyen gazeteci, elinde not defteri, gayriihtiyari bir adım geri çekilen insanlara doğru yanaştı. "Aranızda ne olduğunu gören var mı?"

Bazıları soruyu orayı terk etmeleri isteniyor şeklinde yorumlarken, gri üniformalı tıknaz bir adam, Weinert'e gördüklerini anlattı. Rath kapıda kendilerine bilet kesen zebaniyi hemen tanımıştı.

"Yani atladı herhalde," dedi üniformalı. "İlk değil ki bu! Artık buna karşı önlem almanın zamanı geldi! Terasa kimseyi bırakmamak lazım. Ya da parmaklık yüksek olacak ki, kimse tırmanamasın."

Rath, cesede bakıyordu. Oydu, emindi bundan. Krempin tanınmamak için aşırı makyaj yapmış, filmlerde kullanılan yöntemlerle tipini bayağı değiştirmişti. Saçını açık sarıya boyamış, burnunu balmumuyla uzatmıştı; takma bıyığı ise anlaşılan yere çarpınca kaymış, yanağında asılı kalmıştı. Yanağındaki bir sıyrık dışında yüzünde bir hasar yoktu. Ancak oraya buraya kıvrılmış uzuvlar, korkunç bir manzara arz ediyordu. Gövdenin altındaki kan birikintisi büyüyordu. Rath ona rağmen adamın atardamarını kontrol etti.

Hareket yoktu.

Adam ölmüştü.

Felix Krempin hakkında şimdi ceset olarak da olsa Cinayet Şubesi'nde bir dosya daha olacaktı.

Rath, iş arkadaşların seni burada görmesinler, diye geçirdi içinden.

Doğrulup, Weinert'in yanına gitti.

"Benim kaybolmam lazım," dedi. "Polisi sen ara."

Weinert başıyla tamam dedi, Rath uzaklaştı. Asansörün bu ara-

da aşağı gelmiş olması gerekirdi; çünkü az önce restoranda gördüğü insanların çoğu, kendisine doğru geliyordu. Asansörcü bile yerini terk etmişti. Rath, kafasını yukarı kaldırıp Radyo Kulesi'nin çelik yapı konstrüksiyonuna baktı. Krempin'in önce restoranın çatısına, ardından da asfalt avluya düştüğü teras, en az yüz elli metre yüksekteydi. Bomboş asansörü görünce fazla düşünmeden atladı. Asansörcü olmadan da çalışıyordu.

Bu sefer restoran katında durmadan, doğrudan en yukarı çıktı.

Belki enselerdi adamı, o kimse!

Krempin'in kendiliğinden atlayacağını tahayyül edemiyordu; kesinlikle birisi aşağı itmişti onu.

Bu kişi, Betty Winter'in katili olmalıydı. Krempin'in onu ele vermesinden, polisi peşine takacak ipuçları vermesinden korkmuştu.

Peki randevudan nasıl haberi olmuştu?

Krempin söylemiş olamazdı. Yoksa söylemiş miydi? Bütün dünyanın kovaladığı firari Krempin'in en güvendiği kişi sonunda onun katili mi olmuştu? Rath'ın gözünün önüne Manfred Oppenberg'in yüzü geldi bir an.

Rath asansörden çıktığında camla kaplı terasta in cin top oynuyordu. En tepedeki platforma, tekrar başka bir merdivenle ulaşılıyordu.

Birden kendini açıkta buldu.

Yağmur durmuştu ama burada soğuk bir rüzgâr esiyordu. Kesinlikle bu kadar yüksek teraslar için uygun bir hava değildi. Parmaklık oldukça yüksekti ama rahat rahat üstünden atlanabilir, ya da ona dayanmış birisi bacaklarından kavranıp aşağı atılabilirdi.

Rath, parmaklıklardan eğilip aşağı baktı. Restoranın çatısında Krempin'in düşüşünün bıraktığı izler vardı. Başı döndü. Şimdi birisi onun bacaklarını kavrayıverse, işi biterdi. Ani bir refleksle geri çekildi, etrafına bakındı, kimse yoktu.

Parmaklığı dikkatle inceledi; göze çarpan bir şey yoktu.

Eğer Krempin kendi atlamadıysa, onu iten adam neredeydi?

Asansörle inmiş olamazdı.

Tabii, yürüyerek inmişti!

Rath yakalayabilirdi belki onu acele ederse.

Koşa koşa çelik merdivenleri indi. Daha biraz önce Weinert'le

birlikte inerken şimdiki kadar zorlanmamıştı. Bu sefer bir de yüz metre daha yüksekteydi.

Kendi kendine, kafayı takma, inmene bak, dedi.

Dizleri çözülmeden aşağı bakmaya çalışıyordu ama aşağı basamaklarda biri varsa da, görmek imkânsızdı; Rath ara sıra merdivende renkli bir siluet görür gibi oluyor, ama tam emin olamıyordu. Derken gözü birden, çelik yapıya ait olmayan bir şeye takıldı. Önce onu payandalara girmiş bir hayvan zannetti; ama daha dikkatli bakınca, ne olduğunu anladı.

Bir peruktu bu.

Krempin düşerken düşürmüş olabilir miydi? Ama onun olamazdı ki bu, saçını boyamıştı çünkü. Rüzgârdan dağılmış bu nesne, komple bir peruk da değil, bir tutam saçtı. Birisi takma saçından olmuştu. Ya turistin biri parmaklığın üzerinden fazla eğilmişti ya da iki kişi dövüşürken, biri diğerinin peruğunu çekmişti.

Takma saç bayağı uzaktaydı, ulaşması imkânsızdı. Rath tam, bu belki de önemli bir delildir, ne yapsam, ne etsem, diye düşünüyordu ki, peruk şiddetli esen rüzgârla havalanıp, pirüet yapa yapa aşağı doğru süzüldü süzüldü ve kuleden gittikçe uzaklaşarak sık bir çalılığa düştü.

Rath merdivenleri inmeye devam etti. Nihayet aşağı vardığında, cesedin yanındaki toplum polislerini gördü. Bir tanesi Weinert'in ifadesini alıyordu – ya da belki de tersiydi. Rath uzaktan pek anlayamamıştı. Acaba muhabir olayın bir tanığını bulabilmiş miydi? Her neyse, Berthold Weinert özel bir hikâyeye kavuşmuştu sonunda. Neye niyet neye kısmet buna denirdi işte.

Rath, Asayiş Şubesi elemanları, daha doğrusu olası tanıdık simalar gelmeden ayrılmalıydı buradan. Meydandan kolayca sıvıştı; bu arada insan kalabalığı büyüdüğü için kimse fark etmemişti onu. Arabasına gitmeden önce, takma saçın düştüğü çalılığın nerede olduğunu kestirmeye çalıştı. Şimdi pek zamanı değildi ama bir an önce buraya gelip peruğu bulmalıydı. Tabii Böhm'e ne diyeceğini bilmiyordu ama aklına bir şey gelirdi o zamana kadar. Ancak Başkomiser, Gereon Rath'ın polis teşkilatına haber vermeden firari bir cinayet zanlısıyla gizli gizli buluşmaya kalktığını hiçbir şekilde öğrenmemeliydi.

Rath tam zamanında toz olmuştu; Buick'e bindiği an, Kantstrasse tarafından gelen polis aracı hızla yanından geçti. Rath oturduğu yerde aşağı doğru kayarak, siyah araba fuar alanına dönene kadar öyle bekledi.

33

Lange ve birkaç meslektaşı daha mevzii koruyordu; yoksa Cinayet Masası'nın neredeyse tamamı dışarıdaydı. Böhm, Radyo Kulesi'ne bizzat gitmişti. Weinert'in ayağa kaldırdığı toplum polislerinden biri cesedi kısmen hâlâ belli olan makyaja rağmen tanıyıp Alex'e haber uçurmuş olmalıydı. Erika Voss, Lange'den önce davranıp haberi taze taze geçti; Rath kendisinden ne kadar şaşkınlık beklenirse, o kadarını gösterdi.

"Krempin mi? Emin misiniz?"

"Görünen o. Radyo Kulesi'nden atmış kendini," dedi sekreter.

"İntihar mıymış? Kesin mi?"

Erika Voss omuz silkti. "Milletin dediğini anlatıyorum."

"Başka ne olacak ki?" dedi Lange.

"Cinayet."

"Krempin'i kim öldürmek isteyebilir?"

"Tahminen Berlin'in yarısı. En azından dünya âlem onu seri katil bellediğinden beri."

"Aynısı intihar için de geçerli bir neden. Gazetelerde resmin çıkmış, bütün şehir senin peşinde – insan buna ne kadar dayanabilir ki?"

"İyi saklanıyorsa uzun süre dayanır. Krempin de şimdiye dek iyi saklandı."

"Evet ama, Gräf'le adamları onu son günlerde bayağı sıkıştırmışlardı."

"Bakalım, ne çıkacak," dedi Rath.

"Ha, bir de Komiser Bey," dedi Erika Voss, "Frau Kling aradı. Emniyet Müdürü ile randevunuz var." Telefonları not ettiği listeye baktı. "Pazartesi, saat on beşte."

"Mesele neymiş?"

"Kling bir şey söylemedi. Yazılı gelecekmiş. Randevuyu belirlemek istedi önce."

Rath başıyla onayladı. "Bizim vakadan ne haber?" dedi Lange'ye. "Sanatçımız kayda değer bir şey ortaya çıkardı mı?"

Kriminal asistan hiçbir şey demeden, Ziehlke'nin Oppenberg'in fotoğraf koleksiyonuna bakıp da aranan adama benzettiği oyuncuyla hiçbir alakası olmayan asık suratlı bir adamın karakalem çizimini Rath'a uzattı. Adam daha çok...

"Lange, bu siz de olabilirsiniz!"

Kriminal asistan omuz silkti. "Frau Voss da aynı şeyi söyledi," dedi. "Ama yemin ederim ben değildim."

"Umarım bir mazeretiniz vardır," dedi Rath sertçe ve güldü.

"Bana sorarsanız bu taksi şoförü üç gözlü, iki burunlu birini bile tarif etmekten aciz."

"Belki de ressamımız yeteneksiz."

"Ressamdan kaynaklanmıyor sanırım; Ziehlke'nin tasvirlerini can kulağıyla dinleyip uygulamaya çalıştı. Ama bizim tanık boyuna itiraz etti, gittikçe zevk de almaya başladı galiba bundan. Son birkaç saatte en fazla duyduğum kelimeler, 'yok', 'hayır', 'böyle değil' oldu."

"Resim pek bir işimize yaramayacak galiba."

"Öyle," dedi Voss. "Bunu basına verirsek zavallı Lange sabaha kalmaz, ihbar edilir ve tutuklanır."

Lange resmi çöp sepetine atmaya hazırlanıyordu ki, Rath onu durdurdu. "Atmayın! Belki günün birinde işe yarar."

Lange omuzlarını kaldırdı. "Nasıl isterseniz. Siz neler yaptınız? Bir şey buldunuz mu?"

Rath, Kriminal asistana Pazar günkü keşif gezisini o gün yapmış gibi anlattı; Hohenzollerndamm köşesinde ipucu aramış ama pek bir şey bulamamıştı. Bir Çin restoranı vardı, bir giyim mağazası, bir de şaraphane.

"Verimli olmadı yani."

"Öyle," dedi Rath. "Ama buna rağmen o sokağın köşesinden vazgeçmeyelim; Vivian o yabancıyla orada buluştu." Çizimi gösterdi. "Şunu bir rulo yapın, sonra da paltonuzu giyin," dedi. "Oraya bir kere de beraber gidelim."

"Ama bu resimle değil."

"İnsanlara önce Franck'ın resmini gösteririz. Dükkânlardan başlayalım, bir şey çıkmazsa ev ev dolaşırız. Belki Franck'ı gören biri olmuştur. Bakarsın bizim hayaletle beraber de görülmüştür."

Sonuçta pek bir şey elde edemediler. Erkek giyim mağazasının tüm çalışanları, Vivian Franck'ı sadece beyazperdeden tanıyordu. "Bizde kadınların alışveriş yaptığı nadir görülür," dedi zevzeğin biri. "Franck yoksa ablacı mıydı?" Çizim de işlerine yaramamıştı; millet resmi görünce ya omuz silkti ya da aptal aptal Lange'ye baktı. Şaraphanede de aynısı yaşandı. Ancak oradaki satıcı gereksiz laflar etmedi; Berlin ölçülerine göre oldukça az konuşan biriydi zaten. Çin restoranı henüz kapalıydı ama kepenkleri bir iki tıklatınca kapı açıldı. Kafasını kapıdan uzatan adam tek kelime Almanca bilmiyordu ama polis kimliğini tanıdı. Eğilerek memurları içeri aldı. İçerisi bira ve egzotik baharat kokuyordu. Akşamki taarruza hummalı bir hazırlık vardı; herkes koşuşturuyordu. Buna rağmen bütün ekip vakit ayırıp Vivian Franck'ın resmine baktı. Anlaşılan Çinlilerin sinemayla pek arası yoktu; resmi gören herkes tanımıyorum der gibi başını iki yana salladı. Yabancı da kimseye bir şey ifade etmemişti. Aralarında tek Almanca bilen müdür olduğu için, herkese çeviri yapıyordu. Rath, bir elemanın parçalara böldüğü yeşil bir meyveye işaret ederek, "Yangtao?" diye sordu.

Müdür, "Yangtao" dedi ve zaten hiç eksik olmayan tebessümü daha da yayıldı suratına. Rath'ın meyveyi tanıması hoşuna gitmiş gibiydi. "Çok güzeldir," dedi. "Denemek ister misiniz?"

Meyvenin yemyeşil etli kısmı sulu ve ekşiydi. Tadı hiç fena değildi. Betty Winter ölmeden kısa bir süre önce bundan yemişti demek.

"Çok faydalı," dedi müdür.

Rath'ın aklına bir fikir geldi; ceplerini karıştırıp bir resim çıkardı. Neden olduğunu bilmiyordu ama birden heyecanlanmıştı. Bir şey, bir ipucu, herhangi bir bağlantı keşfedip de henüz onun ne anlama geldiğini bilemeyince kafasında böyle binbir tilki dolaşırdı. Çinliye, Betty Winter'in kuşe kâğıda basılmış fotoğrafını gösterdi.

"Bunu tanıyor musunuz?" diye sordu. "Buraya geldi mi hiç?"

Hiç beklemiyordu ama adam başını evet anlamında salladı.

"Evet," dedi. "İyi kadındır. Yangtao'yu çok sever."

Rath, arabada hiç konuşmuyor, trafiğe konsantre olmuş, düşünüyordu.

"Amma garip," dedi Lange. "Franck vakasında boşa kürek çekiyoruz; öbür yandan karşımıza Winter'in geldiği bir restoran çıkıyor."

Rath cevap vermedi; kafasını kurcalayan çok şey vardı. Bu ne kadar garip bir tesadüftü böyle! Ölen oyuncuların birbirine rakip yapımcılarla çalışmaları bir yana (ki sırf buna dayanarak Fink seri katil gibi deli saçması bir tez yaratmıştı), şimdi Rath'ın iyice kafasını karıştıran bir bağlantı daha çıkmıştı ortaya: Vivian Franck'ın büyük olasılıkla katili olan adamla önünde buluştuğu restoranda Betty Winter yemek yemişti. Bu tabii tesadüf de olabilirdi ama Rath'ın karın boşluğundaki rahatsızlık neyin nesi oluyordu? Neden içine bir kurt düşmüştü? Bir şey vardı, hissediyordu bunu. Ne olduğunu şu anda göremese de, vardı.

Geç olmuştu; Rath'ın canı artık Emniyet'e gitmek istemiyordu. Zaten giderse, Böhm onları mesaiye zorlayabilir ya da Oppenberg'in dedektifini buldunuz mu, sorusu gelebilirdi aklına. Lange'yi arabayla Prenzlauer Berg'e giden metroya binebileceği Gleisdreieck'te bıraktı. Charly'yi saat sekizde alacaksa, bir an önce eve gidip giyinmeliydi.

Evde ilk işi şofbeni yakıp duş almak oldu. Su ensesinden aşağı akarken, bütün günü geçirdi aklından. Ne gündü yani!

Krempin! Gözünün önünde düşüp ölmüştü. Böhm yarın acaba toplantıda vakayla ilgili ne söyleyecekti? Oppenberg arkadaşının ölümünü nasıl karşılayacaktı? Suçu onun üstüne atar korkusuyla o mu atmıştı yoksa Krempin'i aşağıya? Pek ihtimal vermiyordu gerçi buna. Kalp hastası Oppenberg Radyo Kulesi'nin o kadar merdivenini nasıl inecekti? Diğer taraftan, Krempin'in Radyo Kulesi'nde olduğundan kimin haberi olabilirdi? Hele, restorandaki gizli görüşmesinden önce terasa çıkacağını kim nereden tahmin edecekti?

Rath kendi kendine, Oppenberg Krempin'i halletmesi için başka birini göndermiş olabilir mi acaba, diye sordu. Yarın peruğu aramaya gidecekti; Krempin'i aşağı iten kişiye ait olma ihtimali vardı. İçinden bir his, öyle olduğunu söylüyordu; hislerine güvenirdi.

Su soğuyunca duştan çıktı. Yavaştan heyecanlanmaya başlamıştı; Charly'yi düşününce diğer başka her şeyi unutuvermişti. Birazdan görüşeceklerdi. Bir yıldır ilk kez birlikte dışarı çıkıyorlardı. Rath, birlikte geçirdikleri son akşamın korkunç bir kavgayla bitmiş olduğunu düşünmemeye çalışıyordu.

34

Plaza'nın cephesindeki neon harfler etrafı meydanı çevreleyen loş ışıklı gaz lambalarından daha iyi aydınlatıyordu. Rath, Buick'i girişe yakın bir yere park etti. Charly, Rath'ın onu nereye getirdiğini anlayınca çok sevinmişti. Uzun bir süre o kapkaranlık Stralau Mahallesi'nin içinden geçmişler, Rath yolculuğun nereye olduğunu sonuna kadar söylememişti. Charly'nin varyeteden hoşlandığını fark edince bayağı rahatlamıştı.

Plaza'yı kendisi de doğru dürüst hatırlamıyordu; bu sadece bir yıl önceki açılış programının vasatlığından dolayı değildi. Varyete, yolcu istasyonu kapatılmasına rağmen deposu hâlâ çalışmakta olan eski Doğu Garı'nda kurulmuştu. Depolardan birini Johann Marlow kiralamıştı; işlerini âdeta şöminesiyle beraber İngiltere'deki bir köşkten alınıp buraya aynen yerleştirilmiş izlenimi uyandıran bir salondan yürütüyordu. Rath daha bir yıl önce, Berlin'in yeraltı dünyasının bu gizli hükümdarını, sabıkası tertemiz, polisin hiç suç isnat edemediği, hem Berlin'in yeraltı dünyasının büyüklerinden olup hem de hiç hapse girmemiş bu adamı ilk defa burada görmüştü. O gece Rath'ın aklından hiç çıkmıyordu ki; bir ölüyle son bulan, her gün rüyalarına giren o ölüyle son bulan geceyi çok sık düşünüyordu.

Bir daha böyle bir şey yaşamak istemezdi.

Charly ona huzur veriyordu; kendisini onun yanında başka bir insan, geçmişinde o gecenin olmadığı, şu anda ilah gibi bir kadınla Küstrin Meydanı'nda geze geze kalabalıkla birlikte aydınlık gi-

riş kapısına doğru yürüyen Gereon Rath'la ilgisi olmayan biri gibi hissediyordu.

Fuayeye girdiklerinde tedirgin, etrafına bakındı. Marlow da burada mıydı acaba? Yoktu sanki. Belki de peşine adam takmış, gözletiyordu. Aşina bir simaya rastlamamıştı ama Marlow'un adamlarının hepsini de tanıdığı söylenemezdi.

"Birini mi arıyorsun?" diye sordu Charly.

"Gişeyi arıyorum," dedi Rath. "Hah, şuradaymış."

Kuyruğa girip sıra beklediler. Rath biraz korkuya kapılmış, ama gişedeki kadına ismini söyleyip de Marlow'un biletleri unutmadığını anlayınca rahatlamıştı.

Yerleri locadaydı. Charly'nin ağzı açık kalmış, o da Charlotte Ritter için loca da neymiş, o daha nelere layık havalarına girmişti. Akşam iyi başlamıştı. İnşallah program da bir yıl öncesinden daha iyiydi. Rath aslında pek varyete meraklısı değildi; ama fikir Charly'nin çok hoşuna gitmişti. Gardırop kuyruğunda beklerlerken, lise diplomasını kutlamak üzere ailece bir kere Wintergarten'e gittiklerini anlatmıştı.

"Ailede tek okuyan benim."

Plaza'da belki Wintergarten'ın ihtişamı yoktu ama loca burada da pek ucuz sayılmazdı.

Yavaş yavaş yaklaşıyorlardı gardıroba. Rath, Charly'nin mantosunu çıkarmasına yardım etmek istedi ama o karşı çıktı.

"İlla kavalyelik yapmak istiyorsan, başka türlü de yapabilirsin."

"Mesela?"

"Ben zamanı geldiğinde hatırlatırım."

"Kavalye mest oldu ve ses çıkarmıyor."

"O zaman da ses çıkarmaz mısın bilmem."

Nihayet sıraları gelmişti.

Charly locaya gitmek için merdivenleri çıkarken, "Kale'de ne var ne yok?" diye sordu.

Rath, Krempin'in ölümünü anlattı. Tabii kendisinin buna tanıklık ettiğini söylemedi.

"Herhalde üzerindeki baskıya dayanamadı artık, ne dersin? Birisinin canına kıymışsın, bütün şehir seni arıyor ..."

"Bilmiyorum." Rath omuz silkti. "Ben bütün gün Wilmers-

dorf'daydım, şu Vivian Franck olayı ile ilgili olarak. Bakalım Böhm yarınki toplantıda neler anlatacak."

"Bazen işimi özlüyorum," dedi Charly. "Şu sınavlardan bir kurtulsam."

"Gene Alex'e mi döneceksin?"

"Kale'deki iş hoşuma gitmeseydi bile dönerdim. Mecburen. Ekmek parası."

"Öyle, kafana göre, istediğin zaman gelebiliyor musun?"

"Böhm bana söz verdi. Ona güveniyorum."

Rath bir şey demedi. Dese kavga çıkacaktı zaten. Laf Böhm'den açılınca hep kavga ediyorlardı.

Loca epey genişti. Kendilerinin dışında iki kişiye daha yer vardı ama orası boş kaldı. Marlow kıyak geçmişti. Onun varyeteyle alakası yoktu ama, orada sözü geçiyordu anlaşılan. Bulundukları yerden sahne de çok iyi görülüyordu.

"Allah Allah," dedi Charly, korkuluğa abanıp aşağı seyrederken – aşağısı gitgide kalabalıklaşmış, sağdaki soldaki localar da dolmuştu. "Baş başa mı kalacağız ne? Bunu da ben ayarladım deme. Locayı olduğu gibi mi ayırttın? Zavallı kızı buldun, faydalanacaksın, değil mi?"

Rath gülerek, "Tabii," dedi. "Beni tanımıyor musun?"

"Tanımaz olur muyum?"

Kopkoyu gözleriyle Rath'a baktı.

O da gözlerini kaçırmadı; bir süre konuşmadan bakıştılar.

Rath içinden, "Aman Allahım," dedi ve birden ciddi bir ifade takınan yüze yanaştı. Charly yüzünü kaçırmadı. Rath onun nefesini hissetti ve gözlerini kapadı; birazdan yumuşak dudaklarını, dudaklarını aralayışını hissetti.

Ve uçmaya başladı.

Uçtu, uçtu, uçtu ve uzun bir zaman sonra ayakları yere bastı.

Birbirlerine bir rüyadan uyanmış gibi baktılar; hani neredeyse dehşete kapılmışlardı.

Rath, "Aman Allahım, seni ne kadar özlemişim," diyerek Charly'nin yanağını okşadı.

Diğeri uzun bir süre sesini çıkarmadı, yalnızca ona bakıyordu.

"Bu yaptığımız doğru mu, bilmiyorum, Gereon," dedi sonunda.

"Benim de istediğimi düşünme sakın... yani, tabii ki istedim... yani planlamadım... seninle dışarı çıkmak istemekle..."

Sustu. Charly baş parmağını dudaklarına götürmüş, "pssst" demişti. Kız birden gülümsedi, hatta sırıtıyor gibi oldu ve gamzeleri göründü.

"Çok konuşmayalım," dedi ve onu tekrar öptü.

Programın başladığını çok sonra fark ettiler.

"Galiba sıralama yanlış oldu biraz," dedi Rath. "İnsan önce beraber şovu seyreder, sonra belki dans etmeye gider de ondan sonra öpüşür. Yani, kimin kimde yatacağı belli olduktan sonra, eve giderken."

Charly, "O zaman toparlanalım," dedi. "Biletler muhakkak pahalıydı ve biz neredeyse programın yarısını kaçırdık."

"Ne?" dedi Rath, şaşırmış gibi yaparak. "Yarısı mı dedin? Hiç farkına varmadım."

"Daha da fena."

"Ne yapıyoruz peki bu akşam?"

"Seyredip alkışlasak, mesela. Sonuçta varyeteye geldik yani. Sonra bakarız."

Rath başıyla onayladı. "Toparlanalım o zaman."

Charly programa baktı, Rath da onun programa bakışını seyretti. Şov, bir yıl önceki açılıştan daha iyi gibiydi. Şaşaası azdı belki ama daha komikti. Bu bölgede yaşayanların ihtiyacı vardı buna. Rath esprileri devamlı kaçırıyor, Charly ya da seyirciler güldüğünde o da gülüyordu. Onun gülüşünü o kadar seviyordu ki! Onu seyretmeyi o kadar seviyordu ki!

Ara yaklaştıkça Marlow'la randevusunu düşünüp keyfi kaçmıştı. Charly'ye hissettirmeden birkaç dakikalığına nasıl toz olacağı konusunda hâlâ bir fikri yoktu. Onu kesinlikle Johann Marlow'la bir arada görmemeliydi.

Perde kapandı, fuayeye inerken Charly koluna girdi. Rath çaktırmadan sağa sola bakıyordu ama kalabalıkta ne Marlow'u ne de Liang'ı görebiliyordu. Doktor M şu ya da bu şekilde randevusuna gelecekti herhalde; yoksa bilet ayırmazdı.

"Şimdi ne arıyorsun?" dedi Charly. "Buraya bir kere gelmiştin hani. Biraz tanıyor olman lazım."

"Bara bakıyorum, yer var mı acaba?" diye bir yalan uydurdu Rath.

Gerçekten yer bulamamışlardı.

"Böylelikle sorunun da cevabı verilmiş oldu," dedi Charly. "Ne olacak şimdi?"

"Ben yine de içecek bir şeyler alacağım."

"Görevlerini yerine getir, kavalye. Benim zaten acilen tuvalete gitmem lazım."

Tuvaletlere doğru yürüdü. Birkaç adım atmıştı ki, döndü.

"Yiyecek bir şeyler de alsan. Karnım acıktı."

Charly görüş alanından tamamen çıkınca, Rath daha dikkatli şekilde Marlow'u aradı ama göremedi. Adam barda da değildi, küçük masaların orada da. Rath onun boktan bir köpüklü şarap için kuyruklara gireceğini sanmıyordu. Birisine sormanın da faydası olmazdı, geçen seferden biliyordu. Bunun hiç anlamı yoktu.

"Komiser Rath?"

Döndü. Atletik yapılı, şık takım elbiseli birisi ona sesleniyordu. Takım elbise pek akşam kıyafetine benzemiyordu; adam varyete seyircisinden çok iş adamı havasındaydı.

"Benim," dedi Rath yabancıya.

"Herr Marlow özür diliyor. Biraz gecikecek."

Rath adama daha dikkatli baktı. Onu Marlow'un ekibinde gördüğünü hiç mi hiç anımsamıyordu.

"Ama buluşacak benimle, değil mi?"

Adam başıyla evet işareti yaptı. "Tabii ki."

Hay Allah. Aslında bu akşamki görüşmenin ertelenmesi Rath'ın çok işine gelirdi. Charly'nin onu Johann Marlow'la birlikte görme riskinin olmayacağı başka bir yerde, başka bir zaman olsaydı ya görüşme.

"Bakın," dedi. "Yalnız değilim. Yanımdaki hanımefendinin benim birisiyle ya da kimle buluştuğumu bilmesi gerekmiyor. Herr Marlow da aynı düşüncededir sanıyorum."

"Elbette. Siz endişelenmeyin. Herr Marlow için de gizlilik önem taşır."

"Peki. Şimdi izninizi rica edeyim. Program başlamadan önce yiyecek ve içecek bir şeyler almam lazım."

"Ben bir şeyler hazırlatıp gönderirim locanıza. Herr Marlow için şereftir sizi ağırlamak."

Rath bir şey diyemeden adam kaybolmuştu. Tam arkasından bağıracaktı ki, Charly'nin yeşil elbisesi çarptı gözüne. Çabuk gelmişti; tuvalet kuyruğu bardaki kadar uzun değildi anlaşılan.

"Kimdi o?" dedi Charly yanına geldiğinde.

"Yanımdaki adam mı? Burada çalışıyor."

"Hiç garsona benzemiyor ama."

"Garson değildi zaten. İnsan bir içecek almak için saatlerce bekliyor. Şikâyet ettim de."

"Susuzluğumuzu giderir mi sence?"

Rath, bu arada barın önünde oluşan kuyruğa girdi. İki köpüklü şarap almıştı ki, ara bitti; gong ikinci kez çalmıştı. Charly'ye şarabını verirken omuzlarını kaldırdı. Kadın gülümsüyordu.

"Hadi o zaman," dedi Rath. Kadeh tokuşturup içtiler. Ardından koştura koştura localarına gittiler. Bu arada köpüklü şarabın bir kısmı döküldü.

"Yazık oldu," dedi Charly. "Şimdi bir saat gene içkisiz kalacağız."

"Bir daha sefere bir şişe alırım."

Yerlerini aldıklarında, program başlamıştı. Gözleri bağlı, türbanlı ve Saksonya şivesiyle konuşan bir adam, asistanı koltukların arasında dolaşıp onun bunun kimliğini alıp havada sağa sola sallarken, seyircinin yaşını ve mesleğini söylüyordu. Tam Hint fakirini alkışlıyorlardı ki, locanın kapısı tıklatıldı. İki kibar garson, servis arabasıyla içeri girdi. Garsonlar hazineleri çıkardıkça Rath, gözlerini koskoca açan Charly'ye bakıp bakıp seviniyordu. Yiyeceklerin ortasında buzlu kovanın içinde bir şişe şampanya vardı.

"Demek adamla bunu organize ediyordun." Charly şaşkınlığını gizleyemiyordu. "Bravo! Bir kadını nasıl etkileyeceğini iyi biliyorsun. Ben de iş bir bardak köpüklü şarapla bitti sanmıştım."

Marlow'a şükür, dedi Rath içinden ve kıza gülümsedi.

"Afiyet olsun," dedi. "Umarım aşçıbaşı damak tadını yakalamıştır."

Marlow'un adamları harika bir karışım yapmışlardı; aç bir kadınla yalnız geçirilecek güzel bir akşam için her şey düşünülmüştü

sanki: zevkle hazırlanmış kanapelerden rostoya, füme somondan, peynir tabağına, dolgu yumurtadan havyara... yok yoktu.

Charly'nin karnı gerçekten çok acıkmıştı anlaşılan. Tabağını ince bir hanımefendiye pek yakışmayacak hareketlerle tıkabasa doldurdu. Rath biraz daha tokgözlü davrandı; onun iştahını gördükçe mutlu oluyordu. Tam ikinci şampanyalarını dolduruyordu ki, kapı tekrar tıklatıldı. Gri takım elbiseli adam kafasını kapıdan uzatıp samimiyetle selamladı.

"Rahatsız ediyorum, özür dilerim," dedi. "Umarım her şey arzu ettiğiniz gibidir."

"Teşekkürler," dedi Rath. Charly ağzı dolu, başıyla evet işareti yaptı.

Adam Rath'ın kulağına eğilip, "Herr Marlow'la şimdi görüşebilirsiniz," diye fısıldadı.

Orkestra o anda o kadar yüksek sesle çalıyordu ki, Charly'nin ismi kapmış olması imkânsızdı.

"Telefon," dedi Rath ezilip büzülerek. "Kale'den. Çıkmasam olmaz, biliyorsun."

"Umarım operasyona falan çağırmazlar."

Rath omuz silkti. "İstatistiksel olarak A Şubesi bu hafta ceset kontenjanını doldurdu."

Rath, takım elbiseli adamın peşi sıra merdivenleri indi. Bomboş barda bir kişi oturuyordu; iri yapılı ama zarif hareketleri olan, zarif giyimli bir adamdı bu. Puro içiyor, ara sıra viskisinden bir yudum alıyordu. Düşünceli düşünceli bardaki aynaya bakıyor olsa da, Rath, onun etrafta olup biten hiçbir şeyi gözden kaçırmadığından emindi. Johann Marlow Çinliyi bile getirmediğine göre, kendini burada güvende hissediyordu. Akşamları işten çıktığında sık sık bu bara gelip bir şeyler içen birisi tavırlarındaydı.

"İyi akşamlar, Komiser Bey," dedi Marlow ve purosunun halka halka yukarı çıkan dumanını izledi. "Kusura bakmayın, geç kaldım. Sıkılmamışsınızdır umarım."

"Rica ederim. Hiç eksiğim yok." Rath yeni tabakasını çıkarıp bir Overstolz yaktı. "Yalnız yanımdaki hanımı fazla yalnız bırakamam; Emniyet'ten aradılar diye biliyor."

"Öyle bilsin. Konuşmamız bir sigara içimliği kadar."

"Bir şeyler buldunuz mu?"

"Hakikaten bir defa rakibin talimatıyla bir oyuncu kaçırılmış. Bunu yapan da Steger'miş – Kuzey Korsanları mensubu alçağın biridir. Zavallı kadını bir arkadaşıyla beraber kaçırmış, iki hafta bir bodruma kapatıp tecavüz etmişler. Kadın sonra sinir hastası olup bir daha da bir filmde rol alamamış. Suratına da bıçakla birkaç çizik atmayı ihmal etmemişler."

"Ne aşağılık götverenler var dünyada."

"Çeteler bunu bayağı olay yapmış o zaman. Evet, mesele cinayet olmasa da onların onur yasalarına aykırı imiş. Kuzey Korsanları kendilerini savunmuş ama –çok hünerli bir hırsız olmasına rağmen– Steger'i de üyelikten atmışlar. Diğer çeteler çok baskı yapmış çünkü. Adam o zamandan beri tek tabanca çalışıyor."

"Bizim aradığımız kişi o olmasa gerek. Franck'ın yalnızca ses telleri kesilmiş. Bulunduğunda yüzünde bir şey yoktu, hatta makyajlıydı. Tecavüze de uğramamış."

Marlow başıyla onayladı. "Haklısınız. O değil zaten. Adamlarım Steger'i bir yokladılar. Eğer o olduğunu anlasalardı, bu akşam onu kelepçe takıp Alex'e götürmüştünüz."

"Sanmıyorum. Biliyorsunuz, şu anda görev icabı bulunmuyorum burada."

Marlow omuz silkti. "Yine de kusura bakmayın; size bu iyiliği yapamadım."

"Bana yeteri kadar iyilik yaptınız."

"Öyle demeyin, Komiser Bey. Sizin bende hatırınız var, benim sizde. Bunu biliyorsunuz da kabullenmek istemiyorsunuz. Ortalıkta benimle birlikte görünmek istememenizi anlayışla karşılıyorum. Görünmeyeceksiniz de, korkmayın."

"Şimdi rahatladım işte. Yarın ofisime gelmiyorsunuz yani, öyle mi?"

"Dalga geçmeyi bırakın. Mesleki ilişkilerinizi ya da verdiğiniz bilgileri bir kez olsun kötüye kullanmadım."

"Kullanamazdınız zaten."

"Prensiplerinizin olması hoşuma gidiyor. Ama benim hayat düsturum, 'iyilik iki baştan olur'dur. Günün birinde ben de sizden bir şey isteyeceğim; siz de beni geri çevirmeyeceksiniz."

Marlow samimiyetle konuşuyordu ama ses tonu birden buz gibi olmuştu.

"Çok da emin olmayın. Her halükârda size polise ait bilgi sızdırmayacağım, o kadar ileri gitmem."

Marlow kafasını iki yana salladı. "Komiser Bey, siz de sütten çıkmış ak kaşıkmış gibi konuşuyorsunuz."

Söyledikleri birkaç sözcükten ibaretti ama Rath'a, Marlow midesine yumruk atmış gibi geldi.

"Neden söz ettiğinizi anlamadım," dedi.

"Anlamadınız mı? O zaman daha açık konuşayım." Marlow devam etmeden önce bir süre Rath'ın yüzüne baktı; purosunun dumanını üfledi. "Josef Wilczek'i vuranın siz olduğunu biliyorum."

Rath renk vermemeye çalıştı. "Madem adamlarınızdan birisini öbür dünyaya göndermişim, neden bana karşı bu kadar iyisiniz?"

"Neyse ki bunu yalnız iki kişi biliyor. Şansınıza. Yoksa aramızdaki ortaklığa da bakmaz, hakkınızdan gelirdim. Adamlarımı vuran birinin cezasız kalmasına göz yumamam, bu kişi polis dahi olsa. Yoksa şerefim ayaklar altına alınır."

"Ben kimseyi vurmadım. Size o bilgiyi veren saçmalamış."

Marlow ses çıkarmadı; purosundan bir nefes çekti.

"Bir de şu var," dedi sonunda. "Adamlarım bir şey duymuş; sizi ilgilendirebilir. Deutsche Kraft'ın bir film şirketinde parmağı varmış. Şirketin adı Borussia; Weissensee tarafındalar."

"Teşekkürler ama herhangi bir çetenin film işine girmiş olması beni şu anda hiç ilgilendirmiyor."

"Ben de ilgilendirir diyorum," dedi Marlow sert bir ses tonuyla. "Arkadaşlarınıza söyleyin; dükkânlarında muhakkak bir şey bulurlar. Yoksa Kraft durup dururken neden film işine girsin?"

"Bakarız." Rath son bir nefes çekti ve sigarasını söndürdü. "Gitmem lazım. Yardımınız için teşekkürler."

"Ne demek," dedi Marlow ve purosunun dumanı ile halkalar çıkararak gülümsedi.

Dönüş yolunda Rath'a refakatçi verilmedi; takım elbiseli adam barda kaldı ve Rath gider gitmez ondan boşalan yere, Marlow'un yanına oturdu. Rath merdivenleri çıkarken vücudunun yavaş yavaş gevşediğini hissediyordu.

Marlow her şeyi biliyordu.

Birisi Josef Wilczek ölürken izlemiş olmalıydı. Rath'ın aklına, asfaltta patlayan bira şişesi ve kurşunun beylik tabancasından çıktığı an çarpan pencere geldi. Stralau Mahallesi'nde kimse polise gitmezdi bunları anlatmak için ama Johann Marlow'a giderdi. Marlow da haliyle bu bilgilerden istifade etmesini bilirdi. *Arkadaşlarınıza söyleyin.* Hayırseverlik değil, bal gibi talimattı bu. Doktor M rakip çeteye bir ders vermek istiyordu.

Rath, Johann Marlow'u ilk tanıdığı güne lanet etti. Akşam ona o çakma şaşaasıyla birden değersiz, karanlık, zehirli geldi – loca, yemek, şampanya.

En azından Charly bir şey çakmamıştı.

"Ne olmuş?" dedi döndüğünde. Rath topu topu on dakika kaybolmuştu.

"Lange aradı," dedi. "Önemli bir şey yok." Hannoverli kriminal sekreter, Şube'de Charly'nin tanımadığı tek kişiydi. "Adama böyle ufak tefek şeyler için beni aramamasını öğretmem lazım."

"Neymiş o *ufak tefek* şey?"

Charly bazen nasıl da böyle inatçı olabiliyordu.

"Çalışma planı." Eliyle "aldırma" gibilerden bir işaret yaptı. "Önemsiz. Tamam artık, bu akşam işle ilgili konuştuğumuz yeter."

Charly gülümsedi. "Olur, o zaman ikimizle ilgili konuşalım."

Rath, "Önce bir içelim," dedi ve kadehlerini tekrar doldurdu; kadehini kaldırdı.

"Doğru dürüst bir şeye içelim ama." Kadehini kaldırdı. "İki saattir beraber olup da hâlâ kavga etmememizin şerefine içelim."

Akşamın tamamını kavgasız geçirmeyi başardılar. Ama büyülü atmosfer uçup gitmişti. Rath'ın kafası dağınıktı. Kız sahneyi izliyor, locada olmaktan çok mutlu görünüyordu; onun aklı ise Marlow'la yaptığı konuşmadaydı. Söylenenler onun içine oturmuştu. Birisinin bir şeyler biliyor olması onda şok etkisi yaratmıştı. Hele bu kişinin bir de Marlow olduğu düşünülürse.

Wilczek'le boğuşurken gözlendiğinin kendisi de farkına varmıştı; ama o kapkaranlık avluda yüzünü nasıl seçebilmişlerdi? Birisi dövüşü, ölümcül kurşunu ve cesedin betona gömüldüğünü izlemiş, sonra da bunu Marlow'a anlatmış olabilirdi, tamam. Ama

Doktor M gerisini kendisi çıkarmış, Wilczek'in kendi kafasına göre Komiser'i Doğu Garı'ndan itibaren takip ettiğini sonradan duymuş olmalıydı.

Charly ona döndü; Rath milletin alkışladığını fark etmemişti.

"Aklın başka yerde mi Allah aşkına?" dedi. "Yoksa programı mı beğenmedin?"

"Beğendim beğendim. Kusura bakma. Kafamdan öyle çok şey geçiyor ki..."

"Benim de." Güldü. Gülünce ortaya çıkan gamzeleri, Rath'ı geçmişten çekip aldı ve o ana getirdi. "Bugün beklenmedik şeyler oluyor, değil mi?"

"Doğru söze ne denir." Rath da gülümsemeye çalıştı ama Charly kadar başarılı olamadı. "Hadi gel, arabaya gidelim."

"Kullanabilecek misin?"

"Bir bardak şampanyayla daha bile iyi kullanırım."

Kız tekrar koluna girdi; merdivenleri konuşmadan inip, kendileri gibi varyeteden çıkmış üç bin insanın arasına karıştılar.

Küstriner Platz'a geldiklerinde, park yerinde bir hareketlilik gözleniyordu. Birkaç otomobilin tekerleği sökülmüştü. Tuğlaların üzerinde duran araçlar, kısacık sıska bacaklı hantal böcekler gibiydi. Arabaların arasında yürüdüler; otomobillerin hemen hepsi bir uzvundan olmuştu.

"Allah kahretsin," dedi Rath. "Bir bu eksikti."

Ama şansları vardı. Tekerlek hırsızları Buick'e kadar gelememişti anlaşılan. Yanlarındaki arabada kalmışlardı. Horch'un iki arka tekerleği eksikti; ön taraf kroki ile kaldırılmıştı ama ön tekerlekler duruyordu.

"Basılmışlar herhalde," dedi Charly. "Belki de devriye gelmiştir."

"Yok," dedi Rath ve kafasını iki yana salladı. "Öyle olsa burada bir yerde olurlardı." Meydanı işaret etti. Ortada bir tane bile toplum polisi yoktu ama isyan eden araba sahibinden de geçilmiyordu. "Polis bu mahalleye girmez; kaçmalarının sebebi başka bir şey olsa gerek."

Kendi kendine, araba sansarlarının tam onun Buick'inin önünde paydos etmelerinin tesadüf olduğunu telkin etmeye çalışsa da, kül yutmaz hisleri, gece yarısı metrolara binmek zorunda kalmaması-

nı Johannes Marlow'un otoritesine ve koruyucu kanatlarına borçlu olduğunu söylüyordu ona.

Otoparkta yaşadıklarından sonra ikisinde de içkinin tesiri tamamen geçmişti. Batı'ya doğru giderlerken arabada herkes kendi düşüncelerine daldı.

Daha bir saat öncesine kadar bu gecenin bitmemesi için çırpınan Rath şimdi bir an önce yalnız kalmaya bakıyordu. Şu anda bir tek evinin sessizliğini özlüyor, Coleman Hawkins dinleyip konyak içmek istiyordu. Charly'yi doğrudan Spenerstrasse'ye götürüp, onu evine bıraktı.

Charly kapının önünde öyle durmuş Rath'a bakıyor, o ise nasıl vedalaşacağını bir türlü bilemiyordu.

"Nasıl yapıyoruz?"

Charly omuz silkti, bir şey demeden ona bakmaya devam etti.

"Pazar günü hava güzel olacakmış, istersen biraz şehir dışına çıkarız."

Kız başıyla onayladı.

"Seni gelir alırım," dedi Rath. "Sonra belki..."

Charly onu susturmak için bu defa parmağını dudaklarına götürmedi; doğrudan öptü.

8 Mart 1930

Cumartesi

35

Saat beş olmuş, hâlâ uyumamıştı. Gözlerini tavana dikmişti; kalbi küt küt çarpıyordu.

Uyuyamaması Charly'yi düşünmesinden değildi; gene rüyasına giren Josef Wilczek'in cesedi ve Radyo Kulesi'nin restoranının camından dehşetle açılmış gözleriyle ona bakan Felix Krempin yüzündendi bu sefer. Rath, artık uyuyamayacağından, uyumak istemediğinden emindi; o yüzden Alex'ten önce fuar alanına gitmeye karar verdi.

Radyo Kulesi, şafağın yarı karanlığında gün ışığında olduğundan daha heybetli görünüyordu. Felix Krempin'in beton plakalarda bıraktığı kan izinden hemen hemen hiç eser kalmamıştı; temizleyen iyi temizlemişti. Gişe kulübesi daha kapalıydı; ortalıkta in cin top oynuyordu. Böylesi daha iyiydi.

Çalılık Radyo Kulesi'nin oldukça uzağındaydı; LD burada kesin arama yapmamıştı. Dallar çiy ya da yağmurla kaplıydı; Rath'ın paltosu ıslanmış, parlıyordu. Allah'tan dallar çıplaktı, yoksa aramak güçleşirdi. Rath elindeki değneği çalıların arasına sokuyor, havlı bir şey bulur mu diye bakıyordu. Çok aradı; tam vazgeçmek üzereydi ki, birden buldu. Peruk ıslaktı, çamur içindeydi. Değnekle

almaya kalktı ama peruk daha çok pislendi. Baktı olmuyor, yerden parmağının ucuyla aldı ve doğru arabaya gitti.

Dönüşte gişe kulübesinin önünden geçerken, bu sefer içeride ışık gördü. Fuar alanı ufak ufak uyanıyordu; bir an önce buradan kaybolsa iyi olurdu. Bir şekilde suda boğulmuş Hint domuzunu andıran peruğu, yanındaki koltuğa attı ve arabayı çalıştırdı.

Kantstrasse'deki sabah trafiği tahmininden sakindi; Savignyplatz'da bir telefon kulübesinin önünde durdu.

Weinert'i kahvaltıda yakaladı.

Gazeteciye, "Dün ne yaptın?" diye sordu.

"Arkadaşların, cesedin yanında sizinle görülen, sonra tekrar kuleye çıkan adamı tanıyor musunuz diye tutturdu."

"Tanımıyorsun tabii."

"Seni gören tanıklar var, Gereon."

"Biliyorum. O na rağmen: Ben kulede değildim. Bir katil zanlısıyla gizli gizli buluşan bir kriminal komiser – millet ne der?"

"Lanet okur. Ama bir katil zanlısıyla buluşan bir gazeteciye de lanet okur. Özellikle de bu katil zanlısı tam buluşma saatinde yukarıdan düşüp ölürse."

"Yazacak mısın bir şey?"

"Daha bilmiyorum. Siz Radyo Kulesi'nde intihar edenin Felix Krempin olduğunu ilan etmediğiniz sürece diğer gazeteler bir şey yazmaz, olsa olsa küçük bir intihar haberi çıkar, o kadar. Şefe o gün Radyo Kulesi'nde ne işim olduğunu ne şekilde satarım, onu da bilmiyorum. Düşünmem lazım."

"Rastlantı. Çalışkan insanın şansı derler."

"İşin kötüsü şefim geri zekâlı değil."

"Bildiğin her şeyi yazmaman benim de işime gelir. Krempin'in kuleden atladığına inanan, onu Betty Winter'in ve Vivian Franck'ın katili belleyecektir. İşlediği korkunç suçun altında ezildiği için intihar etti denecek. Halbuki hiç ilgisi yok."

"Sence nasıl peki?"

"Bildiğim, Krempin'in intihar etmediği."

"Emin misin? Meslektaşların bize öyle anlattı ama."

"Gözümüzün önünde aşağı atlamak için buluşmak istemedi herhalde bizimle."

"Neden olmasın? Hiçbir şeye şaşırmam."

"Onu birisi aşağı itti; ve o kişi kimse, orada bir şey kaybetmiş. O şey de bende şimdi."

"İşkence yapma da söyle."

"Bir peruk."

"Ne?"

"Takma saç, peruk işte."

"Dalga geçmiyorsun, değil mi? Öyle kanıt mı olur?"

"Krempin düştüğünde terasta birisi daha vardı. Ben asansörle çıkarken, onun merdivenlerden inmiş olması lazım."

"Emin misin?"

"Koştum arkasından ama o epey öndeydi. Senin dikkatini çeken bir şey oldu mu? Radyo Kulesi'nden herkesten çok sonra çıkan birisini gördün mü?"

"Bir tek seni gördüm. Ama sen peruk takmıyorsun, değil mi?"

"Bırak şimdi şakayı, iş ciddi. Yukarıda Krempin'i aşağı atan birisi olması gerek. Onu bulursam, Winter'in de katilini buldum demektir. Ondan eminim."

"O zaman katili bulmanda bol şans diliyorum sana. Sana elimden geldiği kadar yardım ederim, söz, ama sen de bana sık sık bilgi vereceksin."

"O zor bu aralar, resmi olarak soruşturamıyorum ya. Belki yardım edebilirsin bana. Takma saçın nerede imal edildiğini, nerede satıldığını bulabilir misin? Benim resmi olarak yapabileceğim bir şey değil de."

"Peruk yanında mı?"

"Daha bu sabah alabildim oradan. Vaziyeti kötü; berberin işine yaramaz artık ama bakarsın delil olarak iş görür."

"Eğer bundan iyi bir hikâye çıkarsa, şansımı deneyebilirim."

"Akşam getiririm sana."

"Ben bu akşam senin oralardayım. Buluşalım mı? Şu Islak Dörtgen'de..."

"...Üçgen."

"Orada işte. Saat dokuz nasıl?"

"Uygun."

Rath telefonu kapatıp arabaya döndü. Yolcu koltuğundaki pe-

ruk hâlâ suda boğulmuş Hint domuzuna benziyordu ama bu arada suda boğulup güneşte kurumuş Hint domuzu haline gelmişti. Kurumuş peruğu torpido gözüne soktu.

Kale'ye zamanında geldi. A Şubesi'ne gitmek üzere merdivenleri çıkarken, paltosunun da kuruduğunu fark etti. Toplantı salonuna gitmeden önce ellerini yıkadı ve pantolonundaki çamur lekelerini temizledi.

Böhm, Winter ve Franck vakaları arasında bir ilişki gören yalnız basın olmasına rağmen, iki soruşturma ekibini de sabah toplantısına çağırmıştı. Başkomiser tam da bu nedenle iki grubun birbirinden haberi olmasını istiyordu. Bugün tabii toplantının baş konusu Felix Krempin'in ölümüydü. Böhm tam adamın düşüşüyle ilgili bir şeyler söylemeye başlamıştı ki, Rath içeri girdi. Çok çok bir dakika gecikmişti ama Böhm bir an susarak Rath'a kötü kötü baktı. Rath söylenenleri merakla dinledi; ilgisi numara değildi bu sefer.

Delil toplayan memurlar, Felix Krempin'in terasın kuzey tarafındaki parmaklıklardan atladığı sonucuna varmıştı; restoranın damına olan mesafe yüz metreydi. Büyük olasılıkla gövdesinin dama çarpmasıyla ölmüştü; damdan aşağı yuvarlanıp Radyo Kulesi'nin dibindeki beton plakaların üstüne düştüğünde artık bir şey hissetmemişti.

Böhm, "Adam aşırı makyajlıydı; saçı sarıya boyalı ve takma bıyık taktığı halde, cesedi kesinkes Felix Krempin olarak teşhis etmiş bulunuyoruz," dedi.

"Vaka da böylelike çözülmüş oldu," dedi Czerwinski. "Prusya Devleti hapishane masrafından kurtuldu."

"Czerwinski arkadaş galiba öyle istiyor," dedi Böhm. Czerwinski'nin söylediklerine gülen memurlar aniden toparlandı. "Ama soruşturmayı kapatmıyoruz." Kaç gündür yanında arkadaşı Henning olmadan çalışmak zorunda kalan Czerwinski, anlaşılmaz bir şeyler homurdandı.

Böhm konuşmasına devam ederek Kronberg'in de ayrıntılı bilgi vereceğini duyurdu. Bunu duyan bazı memurlar tedbiren bir esnedi. LD çalışanları dama çıkmış, gövdenin çarptığı yeri ve katranlı mukavvadaki izleri tespit etmişlerdi. Böhm, Kronberg'in ilgili fotoğrafları da göstereceğini söyledi. Rath Kronberg'in yapacağı yek-

nesak konuşmanın içeriğini öğrenemeden, içeriye apar topar Kayıp ve Aranan Şahıslar Şubesi Müdürü Kleinschmidt girdi.

Böhm rahatsız edilmekten şikâyetçi olmadı; kaybolan her oyuncudan derhal haberdar olmak istediği için bunu hatta rica bile etmişti kendisinden. Kleinschmidt'in getirdiği haber de aynen oydu.

Kayıp kişinin adı Jeanette Fastré'ydi; akşam kendi filminin galasına gelmemişti. Yapımcısı da sabah polise başvurmuştu.

"Evde de değil, arkadaşlar baktı. Kapıyı kimse açmamış ama evden havlama sesi gelmiş."

"Onun için de içeri girmeye cesaret edememişler, öyle mi?"

"Affedersiniz Sayın Başkomiser ama, evde delil toplanması gerekebileceğinden arkadaşlar bir hata yapmak istememiş. *Bizden* yardım isteyen *sizsiniz*."

"Tamam, tamam," dedi Böhm. "Hemen iki kişi gönderiyorum." Salonda göz gezdirdi. Ardından "Rath, Lange," diye bağırdı. "Şu Fastré'nin evine gidip bir bakın. Basının kulağına bir şey gitmesin, çok dikkatli olun. Size güveniyorum. Döner dönmez de rapor bekliyorum."

Rath aslında Kronberg'in konuşmasını dinlemek istiyordu ama Böhm büyük olasılıkla, bir gün önce Krempin'in ölüm haberi Alex'e ulaştığında ortalarda görünmediği için onu cezalandırmak niyetindeydi. Başkomiser topu ona atmıştı; eğer bu kayıp vakası gazetelerde çıkarsa, Gereon Rath günah keçisi olacaktı. Böhm'ün kayıp kadın oyuncularla ilgili vakaları bizzat üstlenmesinin ardında yatan da buydu. Ortada bir seri katil filan olduğunu düşünmüyordu; asıl derdi basına seri katil teziyle ilgili en ufak bir malzeme vermemekti.

Rath Lange ile bakıştı; ayağa kalkıp salondan çıktılar. Halleri, okul bahçesini süpürme cezası verilmiş öğrencilere benziyordu. Buldog bu sefer hiç değilse Oppenberg'in dedektifini sormamıştı. Rath'ın aklına henüz inandırıcı bir hikâye gelmemişti çünkü.

Jeanette Fastré Friedenau'da, Kaiserallee'nin az ilerisinde oturuyordu. Kayıp ve Aranan Şahıslar Şubesi'nden iki kişi kapının önüne park ettikleri arabanın içerisinde can sıkıntısından patlamak üzereydi. Yeşil Opel'de bekleyen memurları anında fark eden Rath, arabaya gidip pencereye vurdu.

"Emniyet'e dönebilirsiniz," dedi ve kimliğini gösterdi. "Cinayet Masası devralıyor."

Direksiyonda oturan memur, "Kleinschmidt bize bir şey demedi ama," dedi.

"Ben diyorum. Kantine gidip bir kahvaltı molası verin. Fastré'nin dairesi kaçıncı katta?"

"Siz devralmıyor muydunuz? Kendiniz bulursunuz o zaman."

Rath cevap veremeden araba tekerleklerini gıcırdatarak hareket etti. Rath arkaya sıçramasa neredeyse çamurluk sıyırıp geçecekti.

"Allah kahretsin seni! Göt herif!"

Lange, "Keşke biraz daha diplomatik olsaydınız," dedi.

Posta kutusunda oyuncunun adını göremedikleri için, kapıcıyı bulup sordular.

Kapıcı, "İkinci kat, Vanhaelen," dedi Berlin şivesiyle. "Artık yarım saatte bir polis onu mu soracak?"

"Sizde evin anahtarı var mı?" diye sordu Rath.

"Ne yapacaksınız?"

"Burnuma sokacağım. Siz ne sandınız?"

Lange araya girdi. "Bu gibi durumlarda polisi desteklemekle yükümlüsünüz," dedi. "Yoksa dikkat edin, suçlu duruma düşersiniz."

Kapıcı "bir dakika," gibi bir şey mırıldanarak eve girdi.

Lange, "Komiser Bey, işinize karışmak gibi olmasın da," dedi. "Bugün keyfiniz yerine gelmeyecekse, insanlarla konuşmayı bana bırakın."

Rath sırıttı. "Haklısınız belki," dedi.

Kapıcı anahtarı getirdiğinde Rath kibarca teşekkür etti. Merdivenleri çıkarlarken adam arkalarından kafasını iki yana sallıyordu.

İkinci kata geldiklerinde köpeği duydular; sadece havlamıyor, inliyor, ağlıyordu. Onların yanaştığını duyunca, kapıyı da tırmalamaya başladı.

Kapıda bir tek *Vanhaelen* yazıyordu.

"Köpekten anlar mısınız?" diye sordu Rath. Lange "hayır" anlamında başını iki yana salladı.

Anahtar kilidin içerisinde dönerken tırmalama sesi şiddetlendi.

"Dua edin, ben köpek kulübeleriyle büyüdüm," dedi Rath kapıyı açarken. "Kendimi bildim bileli babamın çoban köpekleri oldu."

"Benim iki kedim var," dedi Lange.

"Umarım kokuları üstünüze sinmemiştir ve kapının arkasındaki köpek de büyük değildir."

Lange yutkundu ve silahına davrandı.

"Sakın ateş etmeye kalkmayın," dedi Rath. "Siz canavarı bana bırakın."

Bu sözlerle kapıyı yavaş yavaş dikkatlice açtı. Lange arkasına saklanmıştı.

Havlama sesi arttı.

Sonra birden kesilerek yerini hafif ama horozlanan bir hırlamaya bıraktı.

Lange irkildi; ama köpek saldırmadı.

Rath'ın kapıyı ardına kadar açmasıyla sesin sahibini gördüler.

Onlara hırlayıp, aynı zamanda kısacık kuyruğunu sallayan, içeri girenlerden tırsarak yavaş yavaş geri geri giden siyah bir yün yumağıydı.

"Bu daha yavru," dedi Rath. "Zavallı hayvan allak bullak."

Lange, "Off, çok pis kokuyor burası," diyerek burnunu tuttu.

"Aşağıda bir kasap gördüm," dedi Rath. "Gidin oradan otuz Feniklik filan mezbaha artığı alın."

Kriminal asistan Rath'a öyle bir baktı ki, komiser sanki ondan ninesini satmasını istiyordu.

"Haydi, ne duruyorsunuz? Hayvan açlıktan ölecek. Veririm parasını sonra."

Lange gittikten sonra Rath hâlâ hırlayan köpeği sakinleştirmek için epey dil döktü. Hayvan bir cesaret, Rath'ın bacaklarının arasından geçip yandaki odaya kaçtı.

Komiser hayvanın arkasından giderek etrafa baktı. Ev bir film kulisi gibi son derece zevkli döşenmişti. Haftalarca temizlenmemiş bir köpek kulübesi kadar da pis kokuyordu. Biraz daha dikkatli bakınca, köpeğin bu zarafet içerisinde günlerce yalnız kaldığı belli oluyordu. Her yer köpek pisliğiydi; odanın havasına küçük çiş birikintilerinden yayılan koku da karışmıştı. Ayrıca köpek yalnızca kapıyı tırmalamakla kalmamıştı. Rath mutfakta bulduğu bir kaba su doldurdu. Köpek eğer tuvaletten içmediyse –ki aslında buna boyu yetmezdi– susuzluktan ölmek üzere olmalıydı. Hay-

van salondaki masanın üstünde duran kâsede bulunan çürümüş meyveleri de kemirmişti. Ama kemirmişti yalnız. Etoburdu çünkü.

Rath su kabını banyonun fayans zeminine koydu ve mümkün olduğu kadar sakin hareketlerle yavaş yavaş oradan çekildi. Arada öne doğru bir çıkış yaparak belirli bir mesafeden kendisini izlemekte olan, susuzluktan çıldırmış, bir taraftan da eve giren bu yabancı adamdan korkan köpek, suya saldırmadan önce Rath'ın banyodan çıkmasını bekledi.

Banyodan şapur şupur sesler gelirken Rath etrafa bakmayı sürdürdü. Köpek kokusuna, ceset kokusu da karışmış mıdır diye koklaya koklaya, her an Jeanette Fastré'nin ölüsüyle karşılaşmaya hazır, oda oda dolaşıyordu. Şansına bulamadı. Bir kadın oyuncu cesedi daha çıkmasındı artık! Dışarıya sızdırmamak, kayıp vakalarıyla uğraşmaktan daha çok yoracaktı çünkü.

Tüm odaları gezmişti ki, zil çaldı. Rath kapıyı açmadan önce, köpeğin kaçmamasına dikkat etti; hayvan banyodan çıkmadı.

Lange, her yerinden kanlar sızan büyük bir torbayla içeri girdi; tiksindiği yüzünden belliydi.

"Tamam, verin bana, yırtıcı hayvanlara yem verme işi benim olsun," dedi Rath ve Kriminal Asistan'ın elinden torbayı aldı.

Köpek banyoda kalmıştı. Et kokusunu alınca cesaret edip bir adım attı ama, leziz lokmanın kimin elinde olduğunu görür görmez geri çekildi. Rath etin bir kısmını mutfakta bulduğu bir kaba koydu. Açlıktan gözü dönmüş köpek, kabı gözünden ayırmadan fırladı banyodan. Bir cesaret kaba atlamaya çalışıyor, elleyemeden gene geri çekiliyordu. Rath yemek kabını banyodaki su kabının yanına koyunca bu garip dansa son verdi. Köpek bu sefer suda olduğu kadar tereddüt etmedi; Rath elini kaptan çeker çekmez yemeye başladı. Rath hayvanı okşuyordu; hayvan hiç oralı olmadı, yemek yemekle meşguldü. Rath, tekrar doldurmak üzere su kabını aldı.

Lange tüm manzarayı izlemişti.

"Bugün hayvanlara insanlardan daha sevecen davranıyorsunuz," diye laf attı.

"Sadece bugün olduğunu kim söyledi?"

"Kusura bakmayın. Bir şey buldunuz mu?"

Rath başıyla hayır işareti yaptı.

"Bol bol köpek kakası var ama ne canlı ne ölü, kadından eser yok. Kavga izine de rastlamadım; ne kadar öyle görünse de, bütün bunlar köpeğin marifeti gibi görünüyor."

"Böhm'e ne anlatacağız?"

"Ya vicdansız bir kadının köpeğini bırakıp kayıplara karıştığını ya da belki ciddi bir durumla karşı karşıya olduğumuzu. Bir yavru köpek alıp da, birkaç ay sonra 'aslında köpek istemiyormuşum' diyen birisi köpeği gider ormana salar belki ama evde yalnız bırakmaz. Bıraktığında neler olduğunu görüyoruz işte."

"Kokluyorum bile olanları."

Köpek havladı. Rath gidip baktı; kap boşalmıştı. Köpek başını yana eğmiş, kuyruğunu sallayarak ona bakıyordu.

"Anladım küçük obur," dedi Rath. "Az bir şey daha veriyorum. Ama hakikaten az, miden bozulur yoksa." Kabı tekrar doldurdu; köpek hemen yemeye başladı.

Lange, "Dönelim artık," dedi. "Arkadaşlar delil tespitine gelsinler, belki bir şey bulurlar."

Yemek yiyen köpeği seyreden Rath, başıyla onayladı. "Kronberg'in adamlarının küçük torbalara köpek pisliklerini koyacağını hayal ediyorum da, gülmem geliyor."

"LD'nin işi o kadar ciddiye alacağını sanmıyorum; sonuçta ortada cinayet filan yok."

"Kronberg'i tanımıyorsunuz."

"En azından sizin kadar iyi tanımıyorum."

Lange kapıya yürüdü.

"Nereye gidiyorsunuz?" dedi Rath.

"E Alex'e."

"Köpek ne olacak?"

"Alacak mısınız?"

"Elbette."

"Ama arabada..."

"Kusmaz, merak etmeyin."

Lange'nin yüzünde tiksindiğini gösteren bir ifade vardı.

Rath portmantoda asılı tasmayı köpeğin boynuna taktı. Köpek uysalca indi merdivenleri.

Rath, anahtarı geri verirken fırsattan yararlanarak kapıcıya düşüncelerini söyledi.

"Orada günlerdir köpek havlayıp duruyor; bir kez olsun bakmadınız mı?"

"İt bir kere her zamankinden daha fazla havlamadı. Ayrıca öyle elimi kolumu sallaya sallaya istediğim eve giremem. Anahtarın bende durması acil durumlar için; veya tatile giden olursa temizlikçiye filan vereyim diye."

"Peki açlıktan ve susuzluktan ölmek üzere olan bir köpek sizin için acil durum sayılmıyor mu?"

"Nereden bileyim Fastré'nin onu aç bıraktığını?"

"Etrafınızda olup bitenlerle daha çok ilgilenmeye bakın," dedi Rath. "Kaç insan ihmalcilik yüzünden kodesi boyladı, haberiniz var mı?"

Erika Voss, boynu tasmalı siyah yün yumağını görünce gözleri parladı.

"Ay ne tatlı," dedi.

"Köpeği kastediyorsunuz sanırım," dedi Rath; Lange kızardı.

Sekreter ne dendiğini duymamıştı bile, gözü o anda köpekten başka şey görmüyordu.

Rath, kadının tüyleri yer yer lif lif, yer yer birbirine yapışmış hayvanı okşamaya kalktığını görünce, "dikkat edin, pek temiz sayılmaz," dedi.

"Nerede buldunuz bu zavallıyı?"

"Bir apartmanda günlerce kapalı kalmış. Yemek yedi. Bir yıkanması gerekiyor bence. Emniyet'te mümkün mü bu, ne dersiniz?"

"Siz onu bana bırakın, Komiser Bey. Bir fikrim var."

"Çok güzel. Bir de Köpek Eğitim Merkezi'ne sorun bakalım, bir yavru alırlar mı. Bir yaşında bile değil, anladığım kadarıyla."

"Acelemiz ne. Önce bir banyo yaptırayım ona, sonra da bir sepet hazırlayayım, uyusun. Bitap düşmüş."

Genç kadın hiç çekinmeden pislik içindeki köpeği kucağına alıverdi. Hayvan da hayatından memnun gibiydi.

Erika Voss kucağında köpekle kapıdan çıkarken, "Annesi o yu-

murcağı şimdi tertemiz yapar," diye mırıldanıyordu.

Rath, başını iki yana sallayarak arkasından baktı. Başlarda pek fazla bir beklentisinin olmadığı sekreteri, onu gitgide daha çok şaşırtmaya başlamıştı.

"Böhm'e gidelim," dedi Lange'ye. "Rapor vereceğiz ya?"

"Ne anlatacağız?"

"Ne gördüysek onu. Evi terk edenin bir daha dönmemeyi planladığına dair bir işarete rastlamadığımızı."

"Ama bu Fastré'nin cesedi bir sinemada çıkacak anlamına gelmiyor, değil mi?"

"Hayır, Lange," dedi Rath. "Ama işi garantiye alma açısından kentteki tüm metruk sinemaları kontrol etme fikri hiç de fena değil."

Başkomiser'in ofisine giderken holde aralarında hararetle fısıldaşan birkaç sivile rastladılar. Adamlardan biri çizgili takım elbise giymişti; şişmandı. Yanındaki kadın ise bir deri bir kemikti; üstünde sarı bir yağmurluk vardı. Adam onlara doğru baktığında, bir an komiserle göz göze geldiler.

Bir yerden tanışıyorlardı ama Rath adamı çıkaramıyordu. Cinayet Masası Nöbetçi Amirliği'ne gelip de Lange kapıyı tıklattığı an, Rath bu simayı nereden tanıdığını buldu. Şişkoyu bir gün önce Radyo Kulesi'nde görmüştü. Böhm'ün tanıklarındandı. Kendi kendine inşallah kapının arkasında bunlardan daha çok yoktur, dedi. Rath ofise girdiklerinde her ihtimale karşı Lange'nin arkasında kaldı. Burası bekleme salonu gibiydi; ancak başka tanıdık gelen yüz olmadı.

Böhm masasında değildi; birinden ifade almakla meşguldü. Beklediler. Kimse onlarla ilgilenmiyordu. O anda kayıp bir oyuncunun ilginç bir tarafı yoktu; Felix Krempin'in kuleden atlaması çok daha sansasyoneldi. Bu, Rath için de geçerliydi. Sabahki raporu o kadar merak ediyordu ki; fakat Böhm ne yazık ki onu çıkarmıştı toplantı salonundan. Belki de amacı, Rath'a Winter vakasıyla hiç ilişkisi olmadığını, bundan sonra da olmayacağını göstermekti.

Nöbetçi Amirliği'nde komşu ofislere açılan kapılardan birinde Reinhold Gräf göründü. Telaşlı bir hali vardı; elindeki kâğıtları sekretere uzattı. Rath'ı görünce gözleri parladı. Sekreterle bir iki laf ettikten sonra, eski partnerinin yanına geldi.

"Döndün mü? Kayıp Şahıslar'ın kiralık işçisi olarak çalışmak nasıl bir şey?"

"Berbat, insan resmen mahvoluyor," dedi Rath. "Biraz vaktin var mı? Kantinde bir kahve içelim."

Gräf başıyla evet dedi.

Rath, Lange'ye dönerek, "Böhm'e raporu siz tek başınıza verseniz, olur mu?" diye sordu.

"Şef sizsiniz," dedi Lange ve omuz silkti. "Böhm sizi sorarsa nerede diyeyim?"

"Nerede olacağım? Önemli bilgiler peşindeyim. Saat birde benim ofiste buluşalım, tamam mı?"

"Tamam."

Kantin bu saatlerde boş olurdu – fırtına öncesi sessizliği misali, öğle yemeği izdihamı öncesiydi. Rath ve Gräf, ellerinde fincan, boş masaların arasında gezinerek güzel bir yer bakındı. Sadece iki masa doluydu; toplum polisleri belli ki bir operasyondan gelmişler, stres atıyorlardı.

"Komünistlerle naziler niye birbirlerinin kafasını kırmazlar Allah aşkına?" diyordu bir tanesi. "Bizim işimiz kolaylaşırdı."

"İkisini aynı kefeye koyamazsın," dedi bir diğeri.

"Ama aynı çuvala koyup duvara çarparım! Birileri telef olur muhakkak."

Mavi üniformalılardan bir ikisi güldü ama gülmeyen de oldu.

Wessel cenazesinin sonuçları polisi hâlâ meşgul ediyordu. Hemen hemen bütün işçi semtlerinde kızıl ve kahverengi proletarya arasında çatışmalar süregelmekteydi.

Rath ve Gräf mavi üniformalıların yakınına gelince berikiler sustu. Genç polisler bakışlarıyla kriminal memurları ve ellerindeki tepsileri izliyorlardı.

Masanın yanından geçerlerken toplum polislerinden biri saygısız bir tavırla "Şefler, selam," diye selamladı. Bu sefer arkadaşlarının hepsi güldü.

Toplum Polisi'nin o aralar Kriminal Polis'e gıcıklığı vardı. Toplum Polisi Amiri Heimannsberg, Emniyet Müdür Yardımcısı Weiss'le uzun bir tartışmanın sonunda havlu atmış, Toplum Polisi'nin Kriminal Polis gibi tek başına bir organ olmayıp, Emniyet Müdürü

ve yardımcısının emrinde bir alt kuruluş olarak kalması yönündeki karara boyun eğmek zorunda kalmıştı. Yani Magnus Heimannsberg ve polisleri, Zörgiebel, Weiss ve onların kriminal polislerinin talimatlarına uyarak çalışmak durumundaydılar. Bu, mavi üniformalıların özgüvenini fena sarsmıştı.

Rath'la Gräf üniformalıların provokasyonuna gelmeyerek, rahat rahat konuşabilmek için uzakta bir masaya oturdular.

"Toplum polislerinin bu ara işi zor," dedi Rath.

"Bugünlerde üstümde üniforma olsun istemem," diye yanıtladı Gräf. "Komünistlerin mahallesine düştün mü, yandın; hayatın tehlikede."

"Naziler daha mı iyi sanki? Gittikçe daha beter oluyorlar gibi bir his var içimde."

"İyi de, geçen haftaki cenazede bize karşı Kızıllar'dan çok daha saygılıydılar."

"Yahudi olsaydın, sana da Isidor* derlerdi. Buna saygı mı diyorsun?"

"Ben Yahudi değilim ama!" Gräf ciddi ciddi bozulmuştu.

Rath konuyu değiştirdi. Gräf'le atışmak, hele bir de bu aptalca siyaset konusunda kavga etmek istemiyordu canı. Poliste siyasi tartışmaların artmasından hiç hoşnut değildi zaten. Çünkü milletin sopa, bıçak ve silahlarla birbirine girdiği olmuştu.

"Bensiz nasıl gidiyor?" diye sordu Rath.

"Nasıl desem bilmiyorum ki, Gereon," dedi Gräf. "Bittim, mahvoldum ben. Günler sensiz nasıl geçecek, bilmiyorum." Yüzünde, gözlerinden biraz sonra yaşlar fışkıracak gibi bir ifade belirdi. Birden sırıttı. "Şunu ciddi soruyorum: Böhm bize bir daha birlikte görev verecek mi dersin?"

"Bilmiyorum," dedi Rath omuz silkerek. "Buda tekrar görev başı yapana kadar pek mümkün görünmüyor. Baksana, Böhm Edi ile Büdü'yü bile birbirinden ayırdı."

"*Trudchen Steiner* Pazartesi'den itibaren çevredeki pastanelerin cirosuna hareket getirecekmiş, öyle duydum biraz önce."

"Gennat geri geliyor yani."

(*) Önce Goebbels, ardından NSDAP'nin zamanın Yahudi Emniyet Müdürü Bernhard Wess'a karşı hakaret ve küfür olarak kullandıkları isim.

"Öyle görünüyor." Gräf kahvesini karıştırdı. "Berlin'in yardımına rağmen Düsseldorf yol alamıyor. Koskoca Gennat bile pes etti."

"Gelsin, şişkoya burada ihtiyaç var. Anlattıkların doğru ise, Pazartesi günü ilk işim ona gitmek olur; bizi tekrar aynı ekibe koysun."

"Yalnız Brenner yüzünden başına öyle şeyler gelecek ki, kendime zaten yeni bir ortak aramam gerekecek. Seni Gennat bile kurtaramaz; Köpenick'te dosya istiflersin artık."

Rath tabakasından bir sigara çıkarıp yaktı. "Brenner olayına kafanı fazla takma. Oradan ben zararlı çıkmayacağım, göreceksin."

Gräf kuşkuyla baktı. "Üçkâğıtla değil ama, değil mi?"

"Üçkâğıt mı? Haşa, benim cenahta yok öyle bir şey. Hile yapan Brenner, ben değilim." Rath sigarasından bir nefes çekti. "Bırakalım onu da," dedi Rath. "Bu sabahki toplantıdan ne sonuçlar çıktı, onu anlat bana."

"Kuleden atlayanın gerçekten Krempin olduğu sonucu çıktı örneğin."

"O kadarını biliyorum. Atladığı kesinleşti mi?"

"Başka türlü nasıl düşecek? Kaza mı diyorsun yani?"

"Cinayet desek?"

"Sen de Böhm gibi konuşuyorsun. Soruşturma kapanmadığı sürece intihar demeyin dedi."

"Bunu *senin* de bilmen lazım. Birlikte bir sürü intihar vakası üzerinde çalıştık. Ancak bir başkasının müdahalesi olasılık olarak kesinkes dışlandığında, intihardan söz edilebilir."

"Tabii. Ama araştırdığımız her ölüm olayında önce muhakkak bir içgüdümüz olurdu. İntihar dediğimizde, intihar çıkardı hep."

"Bu sefer içgüdülerimiz farklı o zaman." Rath, şeker koymadığı halde kahvesini karıştırıyordu.

"Olabilir." Gräf başını salladı. "Ama Böhm abartıyor bence. Krempin'in son saklandığı yerde aratma yaptırıyor mesela hâlâ. Veda mektubu bulabilirmişiz falan. Arada bir de Oppenberg var. Onun ağzından da laf almayı umuyor."

Rath kaşığı bıraktı. "Nasıl yani? Sözde intiharın asıl nedenini mi öğrenecek?"

"Şu açık: Katil o suçun ağırlığına dayanamadı. Bir de aranıyor olmak, resimlerinin yayınlanması..."

"İyi de, Krempin katil değildi; intihar da etmedi. Birisi onu Radyo Kulesi'nden aşağı attı. Büyük olasılıkla iyi tanıdığı birisi hem de. Büyük olasılıkla da Betty Winter'in katili."

"Tabii. Krempin senin gözünde suçsuz; onu unutmuştum. Bu durumda herhalde o esrarengiz yabancıyı bulmamız gerekecek."

"Kimi?"

"Bazı tanıklar bir adamdan söz ediyor, cesedin yanına ilk gelenlerdenmiş. Sonra birden kaybolmuş."

"Meraklıların durup da uslu uslu polisi beklediği nerede görülmüş?"

"Orası doğru. Ama olayda yine de bir gariplik var. Bu adam sırra kadem basmadan önce tekrar Kule'ye çıkmış."

"Restoranda bir şey unutmuştu belki."

Gräf başını iki yana salladı.

"Asansörcü ve diğerleri cesede koştuklarında adam asansörle terasa çıkmış. Aşağıya da merdivenlerden inmiş. Asansörcü düğmeye basıp da gelmeyince asansörü almak için yürüyerek çıkmak zorunda kalmış; teras katında kapısı açık kalmış çünkü. Adam nasıl küfretmiştir, tahmin edersin."

"Bu mu Böhm'ün şüphelendiği mesele? Birinin asansöre binmesi mi?"

Gräf omuz silkti. "Bilmiyorum. Ama şüpheli şahsın resmini çizdireceğini söyledi."

36

Rath ofise geldiğinde Lange henüz dönmemişti. Buna karşılık Erika Voss onu banyodan yeni çıkmış tertemiz bir köpekle karşıladı; Rath kapıyı açar açmaz hayvan deli gibi kuyruğunu sallamaya başladı.

"Sizi tanıyor artık, Komiser Bey," dedi sekreter neşeyle. "Galiba seviyor da."

"Köpeklerle iyi anlaşırım," dedi Rath. "Eşsiz avantajlarımdan biri." Köpeğe doğru eğildi ve hayvana elini yalattırdı. "Ama siz götürürken de sesini çıkarmamıştı. Köpek Eğitim Merkezi ne dedi?"

"Pek sıcak bakmadılar ama ben direttim."

"Sonuç?"
"Köpeği alması için birini gönderecekler."
"Güzel. Lange Böhm'ün yanından dönmedi mi daha?"
Voss başını iki yana salladı.
"Laboratuvardan haber var mı?"
"Hayır."
"Kayıp ve Aranan Şahıslar Şubesi'nden yapımcının adresini aldınız mı?"
Erika Voss evet deyip bir kâğıt uzattı. "Buyrun, liste verdiler."
Rath kâğıda baktı. Memnun kalmıştı. Birkaç isim vardı, yanlarında adres ve telefon numaraları yazılıydı.
"Hastanelere bir sorun bakalım, son günlerde Jeanette Fastré'ye benzeyen bir kadın getirmişler mi?"
Sekreter telefona sarıldı, Rath ise odasına geçti. Köpek arkasından geldi; arka bacaklarının üzerine oturup merakla yeni dostunu seyretmeye başladı.
Rath, "Bak, delikanlı," dedi. "Seninle oynayacağımı ya da seni çişe çıkaracağımı sanıyorsan, yanılıyorsun. Birazdan bir uzman gelecek, o bütün bunları yapar senle."
Köpek cevap olarak dilini dışarı sarkıtarak kesik kesik nefes alıp vermeye başladı. Gülüyordu sanki.
Rath ahizeyi kaldırdı.
"Berolina Film Şirketi, buyrun?" Çıkan bir kadın sesiydi.
"Rath, kriminal polis. Şefiniz telefona gelsin."
"Bağlayayım."
"O da olur."
"Şansınız var. Kendisi ofiste. Herr Grunwald normalde çok meşgul."
Bir tık sesi duyuldu; ardından konuşmasındaki ton çok vakti olmadığını belli eden bir adam ismini söyledi.
Rath, "Bu sabah oyuncu Jeanette Fastré'yi kayıp olarak bildirmişsiniz," dedi.
"Evet," dedi Grunwald. "Bir şey buldunuz mu?"
"Günlerdir evine uğramamış, onu bulduk. Görünüşe bakılırsa uzun zaman dönmeyecek şekilde de çıkmamış evden."
"Başına bir şey mi geldi acaba?"

"Bir şey söylemek zor. Şu anda hastaneleri tarıyoruz."

Köpeğin canı sıkılmış gibiydi. Odaya göz gezdirdi; çöp sepetini keşfedince biraz kokladıktan sonra patilerini sepete dayamaya çalıştı.

Rath "Çekil oradan!" diye bağırdı; köpek irkilmişti.

"Efendim?" dedi Grunwald.

"Özür dilerim, size demedim," dedi Rath. "Ofiste bir köpek var da. Evde bulduk. Frau Fastré'nin köpeği var mı?"

"Evet. Kirie diye bir Bouvier'i var."

"Garip bir isim."

"Fransızca. La petite qui rit, gülen ufaklık demek. Belçika'dan getirtmişti. Eniği sete getirmesini yasaklamak zorunda kalmıştık; durmadan havlıyordu çünkü. Sesli filmde olmuyor tabii; eskiden olsa göz yumardık." Güldü. "Dünyada sessiz film seti kadar gürültülü bir yer yoktur."

"E yani? Çekime gelirken köpeği evde mi bırakıyordu?"

"Hiçbir fikrim yok. Bildiğim, sete köpeksiz geldiği."

"Ama hayvanı arka arkaya birkaç gün evde yalnız bırakması sık yaptığı bir şey değildi herhalde."

"Bakın, oyuncularım hakkında fazla şey bilmem; özel değil, mesleki ilişki içerisindeyiz. Tek bildiğim, dün akşam kendi filminin galasına gelmediği; hiç tarzı değildir."

"Frau Fastré'yi en son ne zaman gördünüz?"

"Aşağı yukarı bir hafta önce."

"Galaya geleceği kesindi, öyle mi?"

"Elbette. Normaldir de bu, gala seyircisi bekler bunu. Jeanette de böyle etkinliklerden hep keyif almıştır, asmak bir tarafa. O yüzden huzursuz olduk." Bir süre sustu; ses tonu alçaldı. "Araba delisidir. Issız bir yerde... kaza maza..."

"Dün onu evden aramadınız mı?"

"Bu soruyu arkadaşlarınız da sordu. Aramaz olur muyuz? Önce evi, sonra kapıcıyı. O da Jeanette'i kaç gündür görmediğini söyleyince şaşırdık, sonra da polise haber verdik."

"Hey, ne yapıyorsun orada?"

Köpek ön ayaklarıyla raftaydı; en alttaki tahta, dosyalarla birlikte öne doğru düşmek üzereydi.

"Köpekle konuşuyorsunuz gene umarım, Komiser Bey."

"Bana Frau Fastré ile iyi görüşen birkaç kişinin ismini verebilir misiniz? Berlin'de en sıkı fıkı olduğu insanlar kimlerdi?"

"Bilemiyorum. Dediğim gibi, hakkında fazla malumata sahip değilim. Fırsat buldukça Belçika'ya ailesine giderdi. Malmedy'lidir."

"Şimdi de orada olamaz mı?"

"Yok, oraya da telefon ettik. Arkaşlarınıza bütün bunları anlatmıştım."

Rath teşekkür edip kapattı. Dişe dokunur bir bilgi alamamıştı ama en azından köpeğin ismini öğrenmişti.

Kapı tıklatıldı; aralıktan sıska bir toplum polisinin burnu göründü.

"Köpek ekmek veren kapıyı tanırmış, Komiser Bey?"

"Öyle gibi."

"Eh, alıp götüreyim o zaman. Kafeslerde az da olsa yer var."

Toplum polisi, pencerenin yanında, köşedeki kauçuk ağacını koklayıp duran Kirie'ye doğru bir adım attı.

Adam, "Hadi gel babaya," diyerek, üniformalıya kuşkuyla bakan köpeğe doğru eğildi. Adamın az daha yanaşmasıyla Kirie hırlamaya başladı ve köşeye kaçtı.

"Bu köpeğin adı ne?"

"Kirie. Dişi ayrıca."

Koruma polisi tekrar şansını denedi. "Gel Kirie, hadi Chérie."

Kirie koruma polisinin yaptığı cilvelerden etkilenmişe benzemiyordu. Hırlaması gittikçe meydan okumaya dönüştü; ardından birkaç kere havladı.

Toplum polisi, "Naz yapıyorsan ben seni yakalamasını bilirim," diyerek Kirie'ye doğru bir hamle yaptı; ancak hayvanın aniden yana sıçramasıyla kendisini yerde buldu.

"Hayvana dikkatli davranın; cins köpek o. Ucuz da değil. Sahibi bir oyuncu."

"Bu mu cins?" Toplum polisi doğruldu. "Hayatımda böyle köpek görmedim."

"Bouvier. Belçikalıymış. Sahibi gibi."

"1418 olayları yüzünden hâlâ Prusyalılara kızgın gibi bir hali var."

"Onu kandırabiliriz," dedi Rath. "Benden hoşlanıyor."

Masanın üstündeki tasmayı kapıp köpeğe doğru eğildi. "Haydi gel, Kirie," deyince hayvan tıpış tıpış yanına geldi. Islak burnuyla dürtüyor, Rath'la oynamak istiyordu. Rath tasmayı kolayca Kirie'nin boynuna geçirdi. "Buyrun," dedi koruma polisine ve tasmanın ucunu eline tutuşturdu. "Sizin artık."

"Müessesemiz teşekkür eder. Haydi o zaman."

Köpek durumu anında çaktı. Kayış el değiştirir değiştirmez havlamaya, ulumaya başladı; bütün gücüyle tasmayı çekiştiriyordu.

Köpeği kapıya sürüklerken zorlanan toplum polisi, "Amma da kuvvetliymiş," dedi. Kirie öyle bir uluyor, havlıyor ve inliyordu ki, Voss girdi içeri.

Sekreter, "Ne oluyor burada?" dedi. "Kuzum ne yapıyorsunuz? Zavallı hayvan."

"İlk defa yaşamıyorum bunu," dedi toplum polisi; alkolik burnu boncuk boncuk ter olmuştu. "Merak etmeyin! Bir kafese girsin, mum gibi olur o."

"Siz bir canavarsınız! Komiser Bey, siz de bir şey söylesenize!"

"Frau Voss, adam sadece görevini yapıyor."

"Ne görevi? Hayvanlara eziyet bu."

Toplum polisi, "Sizi böyle konuşmaktan menederim!" dedi.

"Tabii hayvanlara eziyet."

"Frau Voss!"

"Bakın, hanım! Buraya size iyilik yapmak için geldim. İstemiyorsanız buyrun – yapacak bir sürü işim var. Şansınızı siz deneyin!" dedi toplum polisi ve tasmayı şaşkın kalakalan Erika Voss'un eline verip kapıya yöneldi. "İyi günler."

Adam neredeyse o anda içeriye giren Lange'yle çarpışacaktı.

Kriminal asistan, "Kimdi bu?" diye sordu.

"Köpek Eğitim Merkezi'nden bir arkadaş; Frau Voss korkutup kaçırdı kendisini," dedi Rath.

Sekreter hâlâ ağzı açık bakıyordu. "Affedersiniz, Komiser Bey, ama herifin zavallı köpeğe nasıl davrandığını gördünüz."

"Adıyla hitap edin isterseniz: Kirie."

"Ah, bir hanımefendi yani! O yüzden hemencecik bir serserinin peşine takılıp gitmedi."

Rath, "Peki ne yapacağız hanımefendiyi şimdi?" dedi.

Sekreter, "Birimizden biri alıp eve götürecek," dedi.

"Ben kesinlikle almam," dedi Lange. "Imkânsız. Benim evimde..."

iki kedi var, biliyorum" dedi Rath. O zaman size kalıyor, Frau Voss. Zaten siz açtınız başımıza bu işi."

"Almasına alırdım da. Bizim apartmanda hayvan barındırmak yasak."

Rath, çalışanlarına baktı; ikisi de bakışlarını yere indirmiş öyle duruyordu. Gözü, masum, parlayan gözlerle kendisine bakan keçe tüylü kapkara köpeğe kaydı. Kirie bir de kafasını yana eğerek gerçekten gülüyormuş gibi yapınca, Rath dayanamayacağını hissetti.

"Peki o zaman," dedi. "Köpek hayvan barınağına düşmeden ben alayım bari. Sahibi ortaya çıkana kadar bende kalsın." Erika Voss'un ağzı kulaklarına vardı. "Ama," diye devam etti Rath, "mama faturasını devlet babaya çıkarırım. Frau Voss, sizden de bizzat bu işin takibini bekliyorum."

"Seve seve, Komiser Bey."

Erika Voss tekrar ön tarafa geçerek kriminal memurları yalnız bıraktı. Lange, Grâf'in masasına oturdu.

"Köpek ekmek veren kapıyı tanırmış," dedi.

"Bugün bunu söyleyen yirmi yedinci kişisiniz."

"Hayvanı her gün ofise getirmeyeceksiniz, değil mi?"

"Önce zaten bir kere hafta sonu. Pazartesi'ye kadar da sahibi çıkar ortaya."

"Siz kendiniz inanıyor musunuz buna?"

Rath sustu. "Hayır," dedi sonunda ve başını iki yana salladı. "Evin vaziyetine bakılırsa, hayır."

"Bu değerlendirmeyi Böhm'e de aktardım. Bu arada, görüşmeye gelmediğiniz için çok sinirlendi."

"Siz ne dediniz?"

"Tabii ki çok işiniz olduğunu."

"Hangi iş mesela?"

"Fastré'nin çevresini, onu en son kimin gördüğünü soruşturduğunuzu filan."

"Aynen onu yapacağız şimdi. Yapımcıyla konuştum ama pek bir şey çıkmadı. Buna karşılık elimizde, Kayıp ve Aranan Şahıslar Şu-

besi'nin bu sabah düzenlediği bir isim listesi var. Bunlar, Berlin'de Fastré'ye yakın, ya da onunla iş ilişkisi olan kişiler. Onları bir bulalım. Frau Fastré'yi en son ne zaman ve nerede görmüştünüz, gibi rutin sorular soracağız, o kadar."

"Başına bir şey gelmişe benziyor."

"Ben de öyle düşünüyorum, Lange, ama bu bizi yine de rutin işlerden kurtarmıyor. Bu arada Böhm bu olayla Franck vakası arasında bir ilişki görüyor mu?"

"Hayır." Lange başını salladı. "En azından ilişki olmadığını ümit ediyor. Basın seri katil hikâyesini besledikçe, Berlin'de, Düsseldorf'daki boyutları bile aşacak bir isterinin yaygınlaşmasından korkuyor."

"İnsanlar isteriye kapılmak isterse, kapılır. Gennat bile bunun önünü alamadı."

"Başkomiser Böhm tekrar tekrar dikkatli olmamızı tembih etti. Sakın basına sızmasın, diyor."

"Söylemesi kolay. Bunun sadece bizimle ilgisi yok ki; Böhm'ün de artık anlaması gerekiyor bunu. Şehirdeki bütün metruk sinemaları kontrol etme önerimize ne diyor?"

"Sıcak bakınıyor. Hem zahmetli, hem sırasız, diyor; ayrıca milletin kulağına kar suyu kaçırmamalıymışız. Franck vakasıyla olası bağları araştırmak yerine, bir an önce, Fastré'nin kayboluşunu mantıklı, makul kılacak kanıtlar bulun, diyor."

Rath başını şiddetle salladı. "Sevgili Lange," dedi, "bu son söylediklerinizi maalesef duymadım. Listeye geçmeden önce arkadaşları bir arayayım, boş sinemaların listesini çıkarsınlar. Kontrolü, ilgili semtlerin karakolu üstlenir. O kadar da büyütülecek bir iş değil, gördüğünüz gibi. Basın da bir şey çakmazsa, kimsenin kulağına kar suyu kaçırmamış oluruz."

"Böhm kafamızı koparacak."

"Siz kafanızı düşünmeyin. Birisinin kafası koparılacaksa, o ben olacağım."

37

Kız bitaptı, bir anlamı kalmamıştı artık.

Artık bitirmesi lazımdı.

Kız kaç gündür mü buradaydı? Bilmiyordu.

Saat kaç olabilirdi? Yine mi sabah olmuştu? Akşam mıydı? Gece miydi, yoksa?

Zamanın ne önemi vardı?

Zaman yoktu artık; zaman gün ışığının girmediği, güneşin seyrine bağımlı olmayan bu odadan dışarı atılmıştı.

O kadar da güzeldi ki.

Son kez iğne yaptı ona; kızın bakışlarında derin bir minnettarlık vardı. İlaca alışmakla kalmamıştı sanki, resmen yolunu gözlüyordu. Birazdan son rezervleri de tükenecekti.

O sahte sesini aldığından beri aralarında belirli bir yakınlık oluşmuştu. Hem kız şoku, çektiği acıya son vermeden önce sadece bir kez filmini çekebildiği o ilk kadından daha çabuk atlatmıştı.

Kız tamamen kaderine boyun eğip durumu kabullenmişti; onu ölümsüzlüğe eriştireceğini anlıyordu sanki. Aslında hiç konuşmuyordu onunla. Tek kelime çıkmamıştı ağzından. O dilsiz, melek gibi yaratığı kendi çatlak sesiyle kirletmek istemiyordu.

Tekrar bir bardak su koydu gene önüne. Kapıyı kapatıp kameranın arkasına geçti. Kız, onun büyük camdan kendisini seyrettiğini biliyordu. Büyük olasılıkla onu filme çektiğini de biliyordu. Kameranın vızıltısını duyduğundan değildi; oda ses geçirmiyordu çünkü.

Onun arkasında olduğunu bildiği halde siyah kalın cama baktı. Aslında orada gördüğü, o kusursuz güzelliğiyle bir tek kendisiydi.

Artık kızın halsizliği apaçık belli olduğu halde harika sahneler yakaladı. Kız, nereye bakması gerektiğini biliyormuş gibi doğrudan objektife bakıyordu.

Hiçbir zaman unutmayacağı, kameraya ihtiyaç duymadığı, çünkü belleğine kazınan resimlerden biri ise onun gözleri, bakışlarıydı...

Annesinin Noel sofrasındaki bakışı... Konuşmadan önce çatal ve bıçağı kenara koyuşu, peçeteyle ağzını silişi. Onun daha o an, annesinin soruyu soruşundan, sesindeki aşırı ilgiye karşılık buz gibi bakışlarından anlaması lazımdı.

Richard, kendini iyi hissetmiyor musun?

Endişeye gerek yok, hayatım, küçük bir nöbet, o kadar. İğne de yaptın, geçer şimdi.

Biraz uzansan iyi olur, diyor soğuk gözlerin sahibi sıcak ses.

Yok canım, gereği yok!

Bir iğne daha yapayım mı?

Babası reddediyor; ama biraz sonra çaresiz duruma düşüyor. Alnında boncuk boncuk terler birikirken bir şeyler diyor ama söyledikleri anlaşılmıyor. Annesiyle birlikte onu daha tatlı faslından önce, her zaman sessiz ve serin olan kütüphaneye götürüp koltuğa yatırıyorlar. İki tarafından koluna girmek zorundalar; birden o kadar güçten düştü ki aziz sakallı, heyula gibi yaşlı adam.

On beş dakika sonra bakmaya gittiklerinde hiç kıpırdamıyor artık. Doktor Schlüter çağrılıyor; Sıhhiye Müşaviri, eski dostunun rahmetli olduğunu bildiriyor. Dev bir finans imparatorluğunun başındaki Richard Marquard, 1925 yılının Noel akşamı hediyeler verilmeden önce ölüyor.

Doktor Schlüter'in annesine bakışını görüyor ama onu aşka değil, baş sağlığına, acımaya yoruyor.

Annesinin gözyaşına inanıyor. Daha delirdiğini bilmiyor çünkü.

Birkaç gün sonra insülin ampullerini kontrol ettiğinde bakıyor ki, sayısı azalmış. Halbuki daha bir süre idare edebileceğini düşünmüştü. Yine aklına bir şey gelmiyor; Doktor Schlüter yenisini getirir.

Sıhhiye Müşaviri babasının ölümünden sonra teselli amacıyla hep onlarda. Annesi ona minnettar ama kısa bir süre doktor anneyle oğulu pek başbaşa bırakmamaya, fazla sık gelip gitmeye başlıyor.

Annesinin gözyaşları tez kuruyor.

Oğluyla yalnız olduğunda çok mutlu. O da annesini babasının ölümünden sonra neşelendirebildiği için.

Derken Doktor Schlüter de Hakk'ın rahmetine kavuşuyor. Hem de babasından birkaç ay sonra. Hem de aynı koltukta.

Bu seferki teşhis apaçık: Ölüm nedeni hipoglisemi. Son yıllarda hafif yaşlılık şekerinden muzdarip olan Sıhhiye Müşaviri, normal yiyip içebilsin diye hastalıkla ufak dozda insülinle mücadele etmişti. Bu kadar deneyimli bir tabibin yararlı ama bir o kadar da tehlikeli bir ilacın dozunu ayarlayamamasını kimse anlayamıyor. Hep az az aldığını herkes biliyor.

Dolaptaki insülin ampulleri gene azalmış; bu ona birden var gücüyle Noel akşamını çağrıştırıyor. Babasının ölüsünün yanında, Doktor Schlüter'in enjeksiyonu burnuna götürüp koklamasını, doktorun gözlerindeki dehşeti, paniği, doktorun annesine attığı bakışı anımsıyor.

Adam anlamıştı! Doktor anlamıştı!

Buna rağmen annesini korumuştu.

Neden?

Şimdi kendi yatıyordu orada, fazla insülinden gebermiş. Gerçeği bilen sadece iki kişi var.

Anne ve oğul.

Peki şimdi ne olacak? Nasıl devam edecek bu iş? Bir katille aynı çatı altında mı yaşayacak? Polise veremez onu; ondan başka kimsesi yok.

Doktor Schlüter'in cenazesinden döndükten sonra evde baş başa kaldıklarında, neden yaptın, diyor.

Oğlum olduğun, seni sevdiğim için.

Dört köşe, gülümsüyor bunu söylerken.

Baban ölümü çoktan hak etmişti, diyor. Sana çektirdiklerini unuttun mu?

Peki ya Doktor Schlüter?

Ne istiyor bu adamlar benden? Ben bir tek seni seviyorum! Gel oğlum, gel yanıma! Sana bundan sonra kimse bir şey yapamaz!

Psikopatsın sen!

Bu iki kelimeden başka da bir şey demiyor.

Annesi hâlâ dört köşe, gülümsüyor.

Benim bir tane oğlum, diyor ve gülümsüyor.

Odaya kilitlendiğinde, kendi oğlu tarafından odaya kapatıldı-

ğında ilk kez katıla katıla gülüyor; o bütün evi cinnete boğan, o menfur cırlak kahkahasını atıyor. Pencereye oturup saatlerce gölü seyrediyor.

Kızın cama bakışı sabitleşti. Sınırına gelmişti; bardağa sarılıp kana kana içti ama içtiği bu sefer hiç işe yaramadı. İçindekinin sudan başka bir şey olmadığını anlayınca bardağı duvara fırlattı.

Bu sefer meyve suyu gibi tatlı bir şey yoktu. İlk ve son defa.

Bakışı. İdrak edişi. Kavraması.

Bakışı aynı anda öyle çok şey ifade ediyordu ki.

Ona karşı şimdiye kadar hiç hissetmediği duyguları duyuyor içinde.

Çevirdiği en güzel filmdi bu.

38

Arabanın kapısı kapanır kapanmaz köpek çılgına döndü. Kirie arka ayaklarının üzerinde, patilerini yolcu koltuğu tarafındaki pencereye dayamiş havlıyordu; cam nefesinden buğulanmıştı. Havlama Rath kapıyı açtığında da kesilmedi; şimdi bir de kuyruğunu sallıyor, deri koltuğun üzerinde heyecanla zıplayıp duruyordu. Rath, tasmayı boynuna zor geçirdi.

"Peki peki, tamam, sen de gel," dedi. "Ama uslu dur! Milletin halısına filan işeyeyim deme!"

İş zaten oraya gelmedi. Rath, arka binaya geçmeden önce kapıcının zilini çaldı. Kiracıyı ziyaret etmeden önce hakkında bilgi toplamak hiç fena olmazdı. İçeriden ayağını sürüye sürüye gelen birisinin ayak sesleri duyuldu. Kapıyı önlüğü leke içinde bir kadın açtı; önce köpeği, ardından Rath'ı kuşkulu gözlerle süzdü. Suratı yatay ve dikey olmak üzere çok net ikiye ayrılmıştı. Burnu ince bir çizgi halindeydi; incecik dudakları sımsıkı kapalıydı.

"Daire için geldiyseniz," dedi Berlin şivesiyle, "Unutun; o itle zaten olmaz."

Rath iç geçirdi. Kirie her zaman bir avantaj olmuyordu demek.

Kimliğini çıkardı. "Rath, kriminal polis," dedi. "Kiracılarınızdan biriyle ilgili birkaç sorum olacak."

"Nedir mesele?"

"Onu size söyleyemem. Ford'da vuku bulan küçük bir hadise; tanık arıyoruz ve..."

"Ford mu? Schmieder'i görmek istiyorsunuz o zaman."

"Evet."

"Şansınıza küsün, Müdür Bey..."

"Komiser..."

"...Schmieder hafta sonları nişanlısında olur."

"Yazık. Çok da acildi."

"Sizi aramasını söyleyeyim mi?"

"Ne zaman döner?"

"Genelde pazar akşamları dönüyor, hem de geç saatte. Vardiyasına bağlı." Köpeğin duymasını önlemek istermişçesine öne doğru eğilip fısıltıyla, "O kadar âşık ki," dedi. "Gertie'sini görmek için bütün hafta zor dayanıyor. Hatta bu hafta perşembeden gitti."

"Aşk işte, ne diyeceksiniz. Siz bütün bunları nereden biliyorsunuz?"

"Aşkolsunuz! İnsanın bütün kiracılardan haberi olması lazım, öyle değil mi?"

"O zaman sizde Schmieder'in kız arkadaşının adresi de..."

"Nişanlısı..."

"...nişanlısının adresi de vardır. O da Moabit'te mi oturuyor?"

"Hiçbir fikrim yok." Omuz silkti. "Tek bildiğim, Hagedorn'un Stettin Garı'nın oralarda bir yerlerde oturduğu. Bizimki oraya gidiyor çünkü hep."

Rath, "Teşekkürler," dedi ve şapkasının kenarına dokunarak veda etti. Arabaya biner binmez ilk işi ismi not etmek oldu: *Hagedorn* (*Gertrud?*); altına da Stettin Garı yazdı. Aklından, adresi Pasaport Dairesi'nden çıkarmak için Kale'ye gitmek geçti ama gözü Kirie'ye kayınca bundan vazgeçti. Köpek arabada şimdiye kadar iyi idare etmişti ama Rath şansını fazla zorlamak istemiyordu.

"Haydi bakalım," diyerek motoru çalıştırdı.

Spenerstrasse'de kısa bir mola vermek istedi ama Charly de, Greta da cumartesi günü öğleden sonra evde olmazlardı. "Evee-

et, Kirie," dedi merdivenleri inerlerken. "Bu durumda onunla yarın tanışacaksın."

Köpek Moabit'ten Kreuzberg'e kadar iyi dayandı. Rath hayvanı eve sokmadan önce biraz gezdirdi. Doldurulmuş kanal havuzunun yeşillikleri arasından, herhalde Sankt Michael Kilisesi'nin kubbesi aksetsin diye düzenlenmiş, suyu tek muhafaza ettikleri Engelbecken'e yürüdüler. Köpek gezintiden müthiş zevk alıyor, kocaman bir kızak köpeği havalarında tasmasını çekiştiriyor, arada sadece çiş yapmak için duruyordu. Büyüğünü dönüş yoluna saklamıştı; tam Luisenufer'e gelmeden sırtını kamburlaştırmış, yolun azıcık berisinde, bir çalılığın arkasında çömelmişti.

Rath evde aç hayvanın önüne biraz yiyecek koyup bir kaba da su doldurdu. Köpek mamasını Voss'a Königstrasse'deki Wertheim'dan aldırmıştı. Tadı Kirie'nin hoşuna gitmişe benziyordu. Hayvan şapırdatarak suyunu içerken Rath etrafta köpek sepeti yerine geçebilecek bir şey arandı ve eski bir yün battaniye buldu; Frau Lennartz'ın haftada bir kirli çamaşırlarını alıp götürdüğü çamaşır sepetinin içerisine yaydı. İçindekileri de yatak odasında gardırobun yanına boca etti. Kirie, Rath'ı sepetle mutfakta görünce onu merakla izlemeye koyuldu. Rath sepeti köşeye koyup köpeğe gel gibilerden bir işaret yaptı.

"Gel işte," dedi, "haydi bakalım sepete."

Kirie umursamadı; masanın altında büzülüp oturdu.

"Nasıl istersen," dedi Rath. "Bana yatak vermedi diye şikâyet etme sonra ama."

Oturma odasına geçerken mutfak kapısını kapattı. Köpek anında kapıyı tırmalamaya başladı.

Rath derin bir nefes alıp döndü. Kapıyı tekrar açıp da Kirie kuyruğunu sallaya sallaya havladığında, "Biliyorum," dedi, "yalnız kalmakla ilgili kötü deneyimlerden geçtin. Ama korkma, burada sana bir şey olmaz. Yalnız mutfakta kalman lazım; evin geri kalan kısmı yasak!"

Kapıyı tam kapatmadan oturma odasına geçti. Köpek kapı aralığından ona bakıyordu. Rath tam bir plak koymuş ve koltuğuna yayılmıştı ki, holden tıp tıp sesler duyuldu. Kirie meraklı bakışlarla içeri süzülüp, oturma odası masasının altında yerini aldı.

"E kal burada o zaman," dedi Rath. "Seni eğitmenin de bir anlamı yok. O sahibenin işi. Bulursak tabii."

Köpek büzüldü büzüldü, az sonra da uyudu.

Rath plak bittiğinde telefonu yanına aldı. Numarayı çevirdi, annesi çıktı.

"Oğlum! Arar mıydın sen böyle? Nasılsın?"

"İyiyim. Babam evde mi?"

"Sesini duymak ne güzel! Baban dedi ki... bir hanım varmış... tanıştırmayacak mısın bizimle? Yemek yapıyor mu sana?"

"Yok hanım falan."

Hattın öbür ucunda kısa bir sessizlik oldu. "Ah," dedi sonunda, "üzüldüm."

"Üzülme, gerek yok."

"Bir daha nişanlanırsın diye sevinmiştim. Yaşın geldi geçiyor, Gereon! Aile çok..."

"Biliyorum anne."

"Senin iyiliğin için söylüyorum. Doğru dürüst yemek yiyor musun bari?"

"Anne, Berlin'de de Emniyet Müdürlüğü'nün bir kantini var. Ayrıca sağ sol restoran dolu."

"Olsun; yine de hiçbiri iyi bir ev kadınının mutfağının yerini tutamaz."

"Ben idare ediyorum. Babamla konuşabilir miyim artık? Şehirlerarası konuşuyoruz, unutma."

Ahizeyi masaya bıraktığını duydu. Engelbert Rath telefona gelene kadar epey bekletti.

"Anneni aradın, iyi ettin oğlum. Onu ne kadar sevindirdin bilemezsin."

"Bir ricam var. Şu Adenauer'in listesi var ya, oradaki isimlerin hepsi erkek ismi."

"E ne olmuş?"

"Adenauer'e söyler misin, bankadaki arkadaşlarına Frau Hagedorn diye birini tanıyıp tanımadıklarını sorsun. Ön ismi Gertrud olacak."

"Bir iz peşindesin yani."

Rath, "Adenauer ve bankadaki tanıdıklara bu isim tanıdık gelir-

se o zaman hakikaten iz peşinde olacağım."

"Hemen ilgileneceğim oğlum. Onun dışında nasılsın?"

"Çok çalışıyorum."

"Nişanlın... Annen dedi ki, seni bırakm..."

"Ben onu bıraktım. Bu sefer de tersi olsun."

"Kaçıncı oldu bu? Evde kalacaksın bu gidişle, söyleyeyim sana. Kariyer yapmak istiyorsan evliliği düşünmen lazım."

"Gennat da müzmin bekâr. Prusya'nın en iyi kriminoloğu."

"O fazla güveniyor kendine de, Düsseldorf'ta pek varlık gösteremedi diyorlar. Şube müdürlüğünden öteye de yükselemedi."

"Evet, Sayın Müdür Bey!"

"Gennat'ı ne kadar tuttuğunu biliyorum oğlum. Şube Müdürü'yle bir derdim yok da, adam senin önünde iyi bir örnek mi, değil mi, onu bilemiyorum. Bu yeteneklerinle asıl Scholz'un yerine göz dikmen lazım."

Hans Scholz Berlin'deki Asayiş'in şefiydi.

"Öyle makamlara gelmek için doğru partiye üyelik gerekiyor."

"Ben de onu diyorum işte oğlum."

"Bırakalım bunları baba. Senin o Merkez Partisi'ne çekemezsin beni. Sosyal demokratlara ise zaten gitmem. Ben siyasetçi değilim, iğreniyorum siyasetten."

"Siyaset ülkemize ivme katıyor oğlum."

"Siyaset komşuyu komşuya öldürtüyor. Siyaset sokağı savaş alanına çeviriyor."

"Ah, sen birkaç aşırıdan söz ediyorsun. Nazilerle komünistler kendilerine siyasetçi diyor ama değiller."

"Buna rağmen siyaset yapmak istiyorlar."

"Yapamayacaklar."

"Keselim baba. Böyle konuşa konuşa hiçbir yere varamadığımızı sen de biliyorsun. Getrud Hagedorn'la ilgili bir şey duyarsan beni ara."

Rath telefonu kapattı. Plağı çevirip kendine bir konyak koydu. Kafasını toplamaya çalıştı: Böhm ister idrak etsin, ister etmesin, Jeanette Fastré'nin kayboluşu ne yazık ki Vivian Franck'ınkini hatırlatıyordu. Felix Krempin'i, onun talihsiz ölümünü düşündü. Ancak düşünceleri dönüp dolaşıp Charly'ye geliyordu. Arasa mıydı?

Kendine hâkim ol, dedi. Bugün neredeyse onu evinde basacaktın, ucuz kurtuldun. Yarın buluşacaksınız işte, daha ne?

Aman zayıflığını gösterme, aman açık verme – babasından mı geçmişti bu ona? Asayiş Şube Müdürü Engelbert Rath, her daim kuyruğu dik tutmasını bilen bir adamdı. Babasını sevgili olarak tahayyül edemiyordu.

Bu düşünceleri bir tarafa bırakıp telefona sarılabilmesi için bir konyak daha içmesi gerekti. Ancak daha bütün cesaretini toplayamadan kapı çaldı.

Rath saate baktı, dokuzdu; bu saatte kim olabilirdi?

Kalkıp kapıyı açtı. Karşısına baştan aşağı deriler içerisinde, motosiklet gözlüğünü alnına doğru kaydırmış bir postacı çıktı.

"Gereon Rath'a telgraf var."

"Teşekkür ederim." Rath pantolonunun cebinden yirmi Fenik çıkarıp adama bahşiş verdi.

Kapıyı kapar kapamaz zarfı yırttı ve telgrafı okudu. Dört saat önce Köln Garı'ndan çekilmişti.

22.35'te Potsdam Garı'na geliyorum. Hotel Excelsior'da kalacağım. Oraya gel. Paul.

Rath telgrafı bir kez daha okudu. Bu bir serap mıydı; yok, değildi. Bir yıl önceki doğum gününden beri Paul'u görmemişti; şimdi de birden apar topar olacaktı her şey. Bir buçuk saati vardı. Dolaptan temiz bir elbise seçti, duş yaptı ve giyindi. Niyeti Kirie'yi evde bırakmaktı ama köpek öyle bir patırtı kopardı ki, onu da yanında götürmekten başka çare göremedi.

Kirie mutluluktan kesik kesik nefes alarak yolcu koltuğuna kurulduğunda Rath, "Kene gibi yapışıyorsun," dedi. "Senin gibi küçük bir köpek için geç bir saat bu aslında."

Şansı vardı; Potsdamer Platz ana baba günü olmasına rağmen hemen garın önünde park yeri bulmuştu. Rath saat onu yirmi geçe turkinelerdeydi; vatmana peron biletini gösterdi. Paul'un hangi kompartımanda olduğunu bilmediği için istasyonun başında dur-

du; gara giren treni iyi görebileceği bir yer buldu.

Köpeğe, "Otur," dedi; o da nasılsa hemen riayet etti. Trene bir sigara içimlik zaman vardı. Tabakasından bir Overstolz çıkarıp derinlere daldı.

Kendisi de tam bir yıl önce bu istasyonda inmişti trenden. Onu karşılayan olmamıştı; Berlin'de olduğunu bilen pek insan da yoktu. Garın merdivenlerinden yavaş yavaş aşağı inerken bir yandan kendini yalnız hissetmişti, diğer yandan da büyük bir badire atlattığını düşünüp rahatlamıştı. Her şey sanki gerçek dışıydı; rüyada gibiydi. Gar onu soğuk gecenin içerisine atmıştı; Potsdamerplatz'daki ışıklara, arabalara ve insanlara uzun uzun bakmış, o an kendisi için yeni bir hayatın başladığını kavramıştı. İlk kez eski yaşamından birisi gelip onu yeni yaşamında ziyaret ediyordu.

Tren birkaç dakika erken geldi; dumanlar çıkarıp oflayıp puflayarak durdu. Rath trenin pencelerinden birinde kendi aksini görünce, teşrifat komitesinin haline gülesi geldi: yorgun argın bir komiser, yanında da yetim bir köpek!

Sigarasını söndürdü. Kapıların açılmasıyla perondaki insanların sayısı saniyede iki misline katlandı. Rath bakınıyordu ama Paul'u görememişti daha. Perondan garın çıkışına, üstüne doğru akan mahşeri tarayan gözleri, çok geçmeden aradığını buldu. Paul, ancak bir şapkanın zaptedebildiği sarı saçları, büyükçe burnu ve alaycı sırıtışıyla her zamanki gibiydi. Teşrifat komitesini daha önce keşfetmiş, yaklaştıkça sırıtışı suratına daha da yayılmıştı.

İki adam, itişen kalabalığın ortasında bir an karşılıklı durup birbirine baktı. İkisi de ilk duygulanan kendisi olmasın diye bakışmayı uzatıyor gibiydi.

Paul, "Çiçek getirmedin mi?" diye sordu.

Rath, "Köpek yedi," dedi.

Ardından biraz beceriksizce de olsa kucaklaşıp karşılıklı birbirlerinin omzuna vurmaya başladılar.

9 Mart 1930

Pazar

39

Avlu zifiri karanlıktı ama ışık yakmaya niyeti yoktu. Karanlık kaldığı sürece kimse onu fark etmezdi. Daha yolda farları kapatmıştı. Onu avluya arabayla girerken gören olmamıştı. Kapı kapanınca motoru durdurdu. Avlu güvenliydi; buraya ne kimsenin yolu düşer, ne de içeriyi gören olurdu. Ana giriş kapısının önünden belki birkaç gece kuşunun geçeceği tutar ama afiş kaplı cephenin arkasında neler olup bittiğini kimsenin ruhu duymazdı.

Doğru anahtarı karanlıkta bile bulurdu. Şirkette o kadar çok anahtar asılıydı ki, o içlerinden sadece uyabilecek olanları almış, diğerlerini atmıştı. Bu anahtarı kullanmayalı çok olmuştu; Noel'den beri film gösterilmiyordu burada.

Ay dostuydu onun; bütün akşam bulutların ardına saklanmıştı ama artık ortaya çıkmış, geceye soluk siluetler çiziyordu.

Kilit biraz aşınmış gibiydi ama anahtar içinde dönüyordu. Menteşe gıcırtısı olmasın diye eskiden tehlike çıkış kapısı işlevi gören ve dosdoğru salona açılan ağır çelik kapının bir kanadını yavaş yavaş, dikkatlice itti. Sonra kamyoneti açtı. Aracın içinde, boş film tenekelerinin arasında yatan kızın, yüzüne vuran ay ışığında o ka-

dar huzurlu bir görünümü vardı ki, bu manzarayı filme çekemediği için hayıflandı.

Kızı kaç kez perdesinde ışıl ışıl ışıldadığı sinema salonuna taşırken kendisini ona o kadar yakın hissediyordu ki. Çelik kapı iyice kapandıktan sonra el fenerini yaktı. Kızı kafasında onun için önceden belirlediği yere götürdü.

Onu yere öyle lalettayin bırakmayıp özenle, her zamankinden daha güzel bir manzara arz edecek şekilde yatırdı. Kıvrımları hoş dursun diye kızın elbisesinin orasını burasını düzeltti. Bir adım geriye gidip eserinden memnun, baktı. Evet, onun eseriydi o; sadece onun.

Birinciyi bulmaları bayağı zaman almıştı; bu sefer ne kadar sürecekti acaba?

O sahneyi terk etmesi zor olsa da gitmesi lazımdı artık. Erken kalkan insanlar sokaklara dökülmeden eve girerse iyi olurdu. Çıkarken kapıyı tekrar kilitlemeyi ihmal etmedi ve zaman geçirmeden ana kapıya yöneldi. Yola çıkmadan önce sokağı kontrol etti; kimsecikler yoktu. Yaptığı işten memnundu. Deri eldivenleri ancak şimdi, arabada çıkardı.

Yatmadan bir şişe şarap açacak ve kızın filmlerini bir daha, bir daha seyredecekti.

40

Yanağında şapur şupur, sıcak ve ıslak bir şey onu derin, rüyasız uykusundan uyandırdı. Rath gün ışığında gözlerini kırpıştırırken burnunun dibinde siyah, lif lif tüyler görünce sıçrayıp doğruldu. Kirie yastığının dibine oturmuş, dili dışarıda ona gülümsüyordu. Rath başını ellerinin arasına aldı; zonklayan baş ağrısı, âdeta biraz önceki ani hareket senin için iyi değil diyordu.

Köpeği yataktan iteklemeye bile hali yoktu. Kirie onu fazla yormayıp, kendisi atladı yataktan; kuyruğunu sallayıp aksiyon beklentisiyle havlamaya başladı.

Rath, "Yavaş biraz," dedi; köpek bir kez daha havladı ve odadan çıktı. Rath hatırlamaya çalışıyordu ama nafile; her şey bulanıktı.

Her halükârda yatarken kapıyı açık bırakmış olmalıydı. Acaba köpek nerede uyumuştu? Yoksa yanında mı yatmıştı?

Rath saate baktı, sekiz buçuk olmuştu.

Banyoya gidip suratına soğuk su serpti; ecza dolabında bulduğu aspirini yarım litre suyla içti.

Uzun zamandır bu kadar kötü olmamıştı. Ama köpeği de dışarı çıkarması lazımdı, yapacak bir şey yoktu. Kahve içmeye vakti olur muydu acaba? Rath duşa filan girmeden gece çıkardıklarını üstüne geçirdi, Kirie'nin tasmasını kapıp çıktı.

Luisenufer'de pazar yürüyüşüne çıkan başka insanlar da vardı ama aralarındaki tek tıraşsız kendisiydi. Sabah güneşi milleti dışarı çekmişti; tabii öncelikle de köpek sahiplerini. Güzel bir gün olacağa benziyordu. Saat on birde Charly ile buluşacaktı; o zamana kadar kendine gelse iyi olurdu. Başının ağrısı geçmemişti.

Gecenin o şekilde bitmesi şart mıydı? Gerçi nasıl bittiğini de tam bilmiyordu ya; saçma sapan şeyler içmiş, hepsini de fazla kaçırmıştı. Aslında birayla başlamışlardı. Paul'un otelinin yanındaki Europa-Pavillon'daydılar. Orada burada sarhoş olup da burnunun ucunu göremeyecek duruma gelmesin diye otele yakın bir yere gitmişlerdi, o kadarını hatırlıyordu.

Köpekle parkta kuzeye doğru ilerlerken, yavaş yavaş tek tek her şey aklına gelmeye başladı. Her zaman olduğu gibi birayla başlamışlardı. Paul sarhoş olmaya niyetlendiği zaman şarap içmezdi. Bu yüzden Rath'ın gidişatı görebilmesi lazımdı; görmüştü de belki ama birtakım alametleri –oldukça iyi Amerikan cazı çalan Manhattan Grubu'nun ezgilerini dinlerken büyük olasılıkla kendi de sarhoş olma modunda olduğu için– bile bile görmezden gelmişti. Paul müziği dinlerken kendinden geçmiş, bir ara ilk konyağı ısmarlamıştı.

Bir yıl görüşmemişlerdi; aslında birbirlerine anlatacak çok şeyleri vardı. Ama nedense fazla konuşmamışlardı. Sohbet olmuştu tabii ama, sahnedeki grup, Rath'a New York'tan gelen yeni plaklar, daha bir tanesini bile görmediği yeni sesli filmler gibi suya sabuna dokunmayan konular üzerine sürmüştü. Rath filmleri tanımıyordu belki artık ama bundan sonra artık hiç kimseye imza veremeyecek birkaç kadın oyuncunun adını biliyordu. Paul da bir ara

işinden söz etmiş, şarap satışını başkente kaydıracağını anlatmıştı. Onun için gelmişti zaten. Pazartesi günü Kempinski'nin satın alma müdürleriyle randevusu vardı.

"Kaiserhof'a da bir bak bence. Onların da sanki bir iki iyi şaraba ihtiyacı var."

Paul, "Bu işe iki gün ayırdım, birkaç kapı yapacağım," demişti. "Kimbilir, bakarsın Wittkamp günün birinde Berlin'de de bir şube açar."

İş konusunda yaptıkları gevezeliğin dışında özel hayatları hakkında hiçbir şey konuşmadıkları, Paul ile beraberken her şey sanki eskisi gibi olduğu halde, ya da belki tam da bu nedenle Rath sarışın, mütevazı ve aynı zamanda ciddiyetten hoşlanmayan bu adama dünyada başka kimseye olmadığı kadar yakın hissediyordu kendisini. Belki Charly vardı bir de ama o yine başka meseleydi. Herhalde yalnızlığını bir nebze olsun unutturan bir tek bu ikisi vardı hayatta. Ya da onlar sonuçta ömrünün yalnız ve terk edilmiş şekilde geçeceği gerçeğini ona en azından şimdilik belli etmeyen insanlardı.

Rath en sonunda ayakta durmakta zorlanmaya başlamıştı. Paul yarı şaka yarı ciddi, yakındaki oteldeki iki kişilik odayı paylaşma önerisinde bulunmuş, ancak Rath barmene taksi çağırtmıştı. Kirie'yi neredeyse unutuyordu, onu hatırlamıştı şimdi; ama köpek havlayarak arkasından gelmiş, taksiye atlayıvermişti. Ne kadar kafa yorsa da merdivenleri nasıl çıkıp da eve girdiği konusunda hiçbir fikri yoktu. Herhalde köpek önden gidip yolu göstermişti.

Hay Allah! Araba hâlâ Anhalt Garı'nın oradaydı.

Rath bir an duraklayınca Kirie bunu, çalılıklarda büyüğünü yapmak üzere fırsat bilmişti. Vakit azalıyordu; daha arabayı da alacaksa hemen eve gitmeli, köpeğin mamasını verip insan içine çıkacak hale gelmeliydi.

Bir saat sonra Möckernbrücke'de metrodan inip Anhalt Garı'na doğru yürürken kendisini çok daha iyi hissediyordu; başının ağrısı da yorgunluğu da geçmişti. Bir de üstelik güneşli, harika bir gündü. Kirie de bu sabahın ikinci gezisinden oldukça hoşnut gibi görünüyordu. Gülümseyen bir köpekle birlikte sabah yürüyüşü yapmak doğrusu güzel bir histi.

41

Charly'nin sevinci ve heyecanı sürpriz olmadı.

"Bu ne tatlı şey," dedi.

Kirie, bağlandığı arka koltuğa oturmuş, kesik kesik nefes alarak merakla yeni yolcuyu keşfetmeye çalışıyordu.

"Köpek, dişi," dedi Rath.

Charly yüzü arka koltuğa dönük şekilde ters bindi arabaya. Koltukta dizüstü çöküp köpeği okşadı.

"Senin adın ne bakayım, ufaklık," dedi.

"Kirie," diye cevap verdi Rath köpeğin yerine. "Adı Kirie. Bir köpek hanım. Geçici olarak bende," diye tamamladı. "Sahibesi geri dönene kadar."

"Sahibesi mi?"

"Kayıp bir oyuncu. Ama bugün pazar, iş konuşmayalım."

Charly nihayet döndü ve doğru dürüst oturdu. Rath'a selam niyetine kısa bir öpücük verecekti ama Rath öpücüğü uzatmak için ona sıkı sıkı sarıldı. Ancak köpeğin havlamasıyla çekilmek zorunda kaldı.

"Sus," diye azarladı köpeği.

Charly'nin gülmesi geldi. "Sen bir ahlâk çomarı almışsın yanına."

"Herhalde bir şey yiyoruz sandı; yediğimizden o da istiyor."

"Umarım bugün gerçekten yiyecek bir şeyler vardır."

"Olmaz olur mu?" dedi Rath. "Şehrin hangi bölgesine gideceğimize hanımefendi karar versin. Nereye gidelim?"

"Hangi hanımefendi? Kirie'ye de hanım dedin."

"İki bacaklı olanını kastediyorum. Dört bacaklıya kalsa, günü toprağın altından kemik çıkarıp kedi kovalayarak geçiririz."

"Wannsee'de uzun bir yürüyüşe ne dersin? Hem Kirie de yararlanır bundan. Sonra Sülün Adası'na geçer, Nikolskoe'de de yemek yeriz."

Rath başıyla onayladı. "İyi bir seçim," dedi. "Günün şerefine otoyoldan gidelim o zaman."

Bunu tek akıl eden onlar değildi. Moabit'te yol görece boştu ama Charlottenburger Chaussee müthiş kalabalıktı. Hava on iki dere-

ceydi, yılın ilk güzel Pazar'ı Berlin'in yarısını yeşil alanlara çekiyordu. Halbuki geçen yılın Mart ayı sıfırın altı rakamlarla Berlinlilere bayağı insafsız davranmıştı.

"Bu kadar insanda araba olduğunu bilmiyordum," dedi Charly.

Rath Kaiserdamm'da Vivian Franck'ın evinin önünden geçerken ölü oyuncuyu düşündü. Bunu ona hangi iblis yapmıştı? Rath Charly'ye baktı. Ona birisi böyle bir şey yapsa ne hisseder, ne yapardı acaba? Bunu düşünmek bile istemiyordu; silkindi.

Charly, "Üşüyor musun?" diye sordu.

Rath, kafasıyla nasıl bir hareket yaptığının kendisi bile farkında olmamıştı.

Reichskanzlerplatz'dan sola döndüler. Fuar alanının oradan otoyola çıkılıyordu. Rath arabayı şehir dışında süreceği için keyifleniyordu; ancak Charly daha gişelere bile gelmeden, "Haydi Radyo Kulesi'ne çıkalım," dedi.

"Nasıl?"

"Radyo Kulesi'ne diyorum."

Rath arabayı sağa çekti. "Geçen gün sana anlattığım olay yüzünden mi?" diye sordu.

"Onunla ilgisi yok. Nereden çıkarıyorsun şimdi bunu?"

"Hukuk okuyor olmandan; Kale'de stenograf olmana rağmen polis memuru gibi düşünmenden."

"Belki bana Krempin hakkında bir şey anlatmasaydın kuleye çıkmak aklıma gelmezdi, olabilir. Ama herhalde orada tanıkların ifadesini alıp delil toplayacağımı filan düşünmüyorsun." Ses tonundan ciddi ciddi bozulduğu anlaşılıyordu. "Bugün hava çok güzel; hem ben hiç çıkmadım kuleye. Haydi gel işte, bir kahve içer, yukarıdan manzaraya bakar, sonra devam ederiz. Bugün hanımlar karar verecek demiştin."

Bunları söylerken Rath'ın gözlerine öyle bir baktı ki, arzusunu yerine getirmemek elde değildi.

Rath iç geçirdi. "Peki, tamam," dedi ve arabayı döndürdü. "Ama yalnız bir kahve. Köpeği daha uzun yalnız bırakamayız; arabada kalmayı sevmiyor. İçeriye de almazlar ayrıca."

Kirie arabada yalnız bırakılacağını anlayınca gene huysuzluk etti ama bu sefer Charly onu yatıştırıcı bir şeyler söyledi, başarılı da

oldu. Radyo Kulesi'ne bugünkü izdiham iki gün öncesinden daha büyüktü; gişede, ardından da asansör kuyruğunda beklemek zorunda kaldılar. Bu arada gişedeki adamın hareketleri Rath'ın dikkatini çekmişti; adam onların biletini verir vermez, arkalarında kendilerini belli etmek için çırpınan Amerikalıları görmezden gelerek telefona sarıldı. Bir bit yeniği vardı bu işte. Rath huzursuz olmuştu; adam resmen onu gözetliyordu. Telefonda konuşurken bakışlarını ondan ayırmamıştı. Rath'ın da ona baktığını fark edince birden arkasını döndü; bunun üzerine kuyruktaki Amerikalılar zıvanadan çıktılar.

"Yukarıda bedava bira veriyorlar herhalde," dedi Charly. "Kuyruk gittikçe uzuyor."

Rath güldü ve omuz silkti. "Her neyse o verdikleri, Amerikalı turistlerin sabrı kalmadı."

Birlikte asansöre bindiler. Allah'tan bu asansörcü başkaydı. Kabin çok dardı; insanlardan etrafa yayılan koku çekilmezdi. Çıktıklarında Rath derin bir nefes aldı.

Koyu renk, hafif buruşuk takım elbiseli bir adam asansörden çıkar çıkmaz onları karşılayıp Rath'ı kolundan tuttu.

"Biletlerinizi görebilir miyim?"

Adam Rath'ın bir şey demesine fırsat bırakmadan elinden bileti kaptı ve numarasına baktı.

"Gerçekten doğru," dedi. "Sizsiniz!"

Rath, adamın derdini hâlâ anlamamıştı; ama biraz sonra da ortaya çıkacağı gibi kötü bir şey değildi anlaşılan: "Tebrikler!"

"Anlayamadım?"

"Berlin Fuar ve Turizm Dairesi adına sizi tebrik ediyorum," dedi adam. "Radyo Kulesi'nin bir milyonuncu ziyaretçisisiniz."

Charly bir kahkaha attı; Rath ise ekşi ekşi güldü.

"Sadece bir kahve..." diye sitem etti.

O da onun kulağına, "Belki köpüklü şarap verirler," diye fısıldadı ve güldü. Yanlarında bir fotoğrafçı bitti. Bir bu eksikti!

Takım elbiseli adam, "Basın için bir fotoğraf, lütfen," dedi.

"Muhakkak şart mı?" diye sordu Rath.

Adam cevap vermek yerine Rath'ın elini eline alıp tokalaşıyor gibi yaparak suratında zoraki bir sırıtış, fotoğrafçıya döndü. Deme-

ye kalmadı, flaş yanıp söndü. Çeken iyi ki polis muhabiri falan değildi; Rath, cebinden defter kalem çıkarmakla meşgul genç adamı tanımıyordu.

Çok çok on sekiz ya da on dokuz yaşında görünen oğlan, "Adınızı rica etsem," dedi. "Berlinli misiniz, yoksa turist mi? Radyo Kulesi'ne ilk çıkışınız mı? Berlin'i beğendiniz mi?"

Rath da buna soruyla cevap vererek, "Siz hiç röportaj yaptınız mı? Soruları hep böyle arka arkaya mı sorarsınız?" dedi. Çocuk kızardı.

"Önce adınızı alayım lütfen," dedi. "*B.Z.* ve diğer önemli..."

"Kusura bakmayın ama *B.Z.*'teki gazeteci bozuntularıyla konuşmuyorum artık. Selam bile vermem onlara."

"Ama Gereon," dedi Charly, "zavallı çocuk senden polis sırları istemedi."

"Polissiniz, öyle mi?" diye sordu oğlan ve Rath'la Charly'ye kötü kötü baktı.

"Binlerce Berlinli gibi bugün ben de huzurlu bir hafta sonu geçirmek istiyorum," dedi. "Lütfen mahremiyete saygı gösterin ve isim yazmayın. Yanımdaki hanım ünlü bir oyuncu; tanınmak istemiyor."

"Oyuncu mu?" Çocuk anında kamerayı kaldırıp Charly'nin fotoğrafını çekti.

Çiçeği burnunda muhabir daha fazla bir şey soramadan Rath Charly'yi şaşkın şaşkın arkalarından bakakalan ve büyük olasılıkla az önce resmini çektiği starın adını yazı işleri arşivinde arayacak olan çocuğun yanından uzaklaştırdı.

Basından kurtulmuşlardı ama takım elbiseli adam peşlerini bırakmıyordu. Mantolarını almış, onları kurulu bir masaya oturtmuştu; Charlottenburg olduğu gibi ayaklarının altındaydı. Rath iki gün önce bundan iki masa ileride oturmuştu. Aklına yine Krempin'in dehşet dolu yüz ifadesi, camın öbür tarafında gerçek dışı görünen o surat geldi. Neyse, en azından Charly açmamıştı artık konuyu; az önceki şamata bu bakımdan işe yaramıştı.

Takım elbiseli adam, "İzninizle size ve hanımefendiye bir hoş geldiniz içkisi ikram etmek istiyoruz," dedi.

Gerçekten köpüklü şarap gelmişti. Kule restoranının özel mar-

kasıydı. Şişesinden pek bir şey anlaşılmasa da içimi hoştu; iyi de soğutulmuştu.

Kadeh tokuşturdular ama atmosferin romantiklikle ilgisi yoktu. Başlarında takım elbiseli adam, iki de garson duruyordu.

Adam, "Size bir de özel bir sürprizimiz var; şu küçük hediyemizi kabul edin lütfen," diyerek Rath'ın eline koyu mavi kâğıda sarılmış bir paket tutuşturdu.

Rath paketi yanındaki sandalyeye koyduktan sonra Charly'ye tekrar kadeh kaldırdı.

Kafaları birbirine yaklaştığında, "Tüyelim buradan,'" diye fısıldadı Charly'nin kulağına. "Manzaranın tadını başka zaman çıkarırız."

Charly olur dedi ve içkisini başına dikip bir yudumda bitirdi. O muzip gülümsemesi bugün hiç kaybolmayacaktı yüzünden anlaşılan; içerken dahi gülüyordu.

Rath da içkisini bitirdi, paketi alıp kalktı. Takım elbiseli adamın elini sıktı. "Çok teşekkür ederiz," dedi. "Bize gerçekten unutamayacağımız bir şey yaşattınız."

Charly'nin koluna girip onu asansöre doğru sürükledi. Kız kapı kapanır kapanmaz bir kahkaha patlattı; Rath ona şöyle bir baktı; o da gülmeye başladı. Ama Charly'den farkı, daha yarı yolda kendine çeki düzen vermiş olmasıydı. Asansördekiler kendilerine aval aval bakıyordu.

Asansörcü, "Zemin kat," dedi o rutin ses tonuyla ve kapıyı açtı. Dışarıdaki kalabalık iyice büyümüştü.

Rath, "Radyo Kulesi'ni ziyaretin bu kadar kârlı olacağını düşünemezdim," diyerek elindeki paketi salladı. Millet merakla bakıyordu. Charly hâlâ kendini tutamayıp gülüyor, gözlerinden yaşlar geliyordu. Rath'ın koluna girdi ve çıkış kapısına doğru yürüdüler.

"Gereon?"

Akşamdan kalma birinin sesiydi bu; gişenin önündeki kuyruktan geliyordu.

Rath döndü. "Paul? Senin ne işin var burada?"

"Dünya küçük gerçekten. Berlin tam bir köy. Başkenti geziyorum. Ne yapayım, sen vaktim yok dedin. Yeşil alan dediğin burası mı?"

"Kısaca bir girdik çıkıyoruz. Senden de kurtuluş yok hani."

"Seninle karşılaşmayayım diye bugün yeşil alan namına ne varsa es geçmeye niyetliydim; bununla Radyo Kulesi'ni kastettiğini nereden bileyim?"

"Senin nereden aklına geldi burası?"

"Resepsiyonda tavsiye ettiler. Önce Brandenburg Kapısı dediler, sonra Unter den Linden, Radyo Kulesi, sonra da Kudamm'da piyasa. Safdil yabancılara tavsiye ettikleri bu." Paul'un gözü birden merakla Charly'ye kaydı. "Hanımefendiyle tanıştırmayacak mısın?"

Rath boğazını temizledi. "Tabii. Charlotte Ritter, Paul Wittkamp, Köln'den eski bir arkadaş."

Paul Charly'ye elini uzattı.

"O kadar da eski değil," dedi. "Ren Prusyalısına Berlin'i mi gezdiriyorsunuz?"

"E birisinin yapması gerekiyordu."

"Benim yanıma ne yazık ki böyle alımlı birisini vermediler; Berlin'i tek başıma keşfetmek zorundayım."

"Zavallı!" Rath acıyor gibi yaptı. "Ağlatacaksın beni."

"Siz de bizimle gelin, pazar gününü yalnız geçirmemiş olursunuz."

Rath Charly'ye baktı. Ciddi gibiydi.

"Paul Radyo Kulesi'ne çıkmak istiyor. Biz gördük artık."

"Belki fikrini değiştirip bizimle Wannsee'ye gelir."

Paul, "Spekülasyonların daha da artmasını önlemek için ben kendi fikrimi söyleyeyim," dedi. "Çok nazik bir teklif, ancak kabul edemeyeceğim. Gereon'un Cumartesi akşamını berbat ettim zaten, Pazar'ı da rahat rahat bensiz geçirsin."

"Kibarlık yapmayın. Hiçbir şeyimizi berbat etmezsiniz. Göl kenarında gezmek isterseniz katılın bize. Radyo Kulesi ile Kudamm'a da başka zaman gidersiniz. Ayrıca... Gereon Rath için arkadaşım diyen bir kişiyi çok tanımak isterim."

"Eh... o zaman... yani öyleyse..." Paul'un direncini kırmak için fazla bir çaba gerekmemişti. "Ne diyebilirim ki? Söylediklerinizde itiraz edecek bir şey yok." Suratına Rath'a her zamankinden de pişkin gelen o meşhur sırıtışı yayıldı.

Rath bir şey söyleyip söylememekte bocalayadursun, Paul kuyruktan ayrılmıştı bile; birlikte otoparka doğru yürüdüler.

Arabaya yaklaştıklarında köpek sevincinden âdeta taklalar atıyordu. Rath Kirie'yi dışarı çıkardı. Hayvan mavi hediye kâğıdını parça parça etmek üzereydi ki, Rath paketi torpido gözüne koydu. Koyarken eline peruk geldi; onu unutmuştu neredeyse. Hemen paketle birlikte tekrar geri soktu; içinden, umarım kimse görmemiştir, dedi.

Charly, "Paketi açmayacak mısın?" dedi.

"Sonra," diye cevap verdi.

Arabanın etrafını dönüp, yedek koltuğu açtı. Bir gün önce arabada Rath'ın yanında oturan Paul'un bu çözümden hoşlanmadığı belliydi; ama bunu hiç çaktırmadığı gibi tersini iddia etti. "Sorun değil," dedi. "Köpek kucağımda gitmedikten sonra."

Ama Charly aynı fikirde değildi. "Böyle otoyolda gidemeyiz. Rüzgâr yüzümüze çarpacak. Trene binelim," dedi. "Witzleben İstasyonu hemen şurada. Aynı sürede oraya varırız."

Kırk beş dakika sonra Wannsee İstasyonu'nda trenden indiler.

Charly, "Nikolskoe'ye otobüsle de gidebiliriz, yürüyerek de," dedi. "Dört, beş kilometre var."

"Gezmek istiyorduk zaten," dedi Rath. "Köpeğin biraz hareket etmesi lazım."

"Kirie'yi ben alabilir miyim?"

"Tabii."

Wannsee'deki villaların önünden geçerken hayranlıklarını gizleyemediler.

"Evlere bakın," dedi Paul. "Hepsi birbirinden ihtişamlı."

Rath, "Bunlara ev denmez," dedi. "Bunlar malikâne."

"İnsanın parası olacak ki," dedi Paul, "Agnes mahallesinde bir evin zemin katında değil, şu malikânelerden birinde oturacak."

Charly, "Benim param olsa da Moabit'te kalırım," dedi.

Rath bir şey söylemiyordu. Karşı sahildeki evlerden birinin kule ve çatı tepelerini görünce Marquard'ın villasını tanımıştı. Malikâne böyle güneşli bir günde bile kasvetli bir izlenim uyandırıyordu. Oraya taşınmaktansa, Luisenufer'de kalır ya da Charly'yle Moabit'te otururdu. Hatta bu ikincisini daha çok isterdi.

Villalar bir süre sonra bitti; ormana çıktılar. Yol biraz sonra onları tekrar sahile götürdü; yelkencilerin paslanmış teknelerini ilk defa suya indirdikleri gölün kenarında durup manzarayı seyrettiler.

"Karşıda görünen Sülün Adası," dedi Charly. Kraliçe Luise'nin en sevdiği ada."

"İyi tanıyorsun galiba buraları..."

"Babamla sık sık buraya gezmeye gelirdik," dedi Charly. "Burayı çok sever. İşte şuradan da vapur kalkıyor. Ama biz biraz daha yürürsek Nikolskoe'deyiz sanırım."

Sülün Adası'nı gözlerinden kaçırmadan sahil boyunca bir süre daha yürüdüler. Birden sol tarafta ormanın ortasında bir kilise çıktı karşılarına; bir süre sonra ise ufak bir tepenin üzerinde yer alan Rus evi gözüktü.

"Nikolskoe," dedi Charly.

Rath, "Muhteşem," diye karşılık verdi.

Paul, "Bu kadar doğuya geldiğimizi düşünmemiştim," dedi.

Rus evinin göl manzaralı bir restoranı vardı. Sahibi iyimserlikle ilk kez masaları, şemsiyeleri dışarı çıkarmıştı; bu müşterilerin de hoşuna gitmiş gibiydi. Rath, Charly ve Paul dışarıda yer bulamayınca, garson önlerine düşüp köşede oynak, küçük bir masaya götürdü.

"Almanca biliyorlar mı?" diye sordu Paul.

"Rusçanı tazeleyebilirsin istersen," dedi Rath.

"İlk sahibi gerçekten de Rus'muş," dedi Charly. "Iwan Bockow'muş adı, kralın arabacısı. Bu ev 1828'de yapıldığında bekçi olarak çalışmaya başlamış. İlk yıllar kral sık sık çay içmeye geliyormuş, sonraları milletin mesire yerlerinden biri haline gelmiş. Bockow misafirlerini bizzat ağırlarmış; hatta onlar için dans akşamları düzenler, piyanonun başına da kendisi otururmuş. Kral bunu duyunca kızmış yasaklamış ama Bockow umursamamış, devam etmiş. O kadar seviliyormuş Nikolskoe. İşte öyle başlamış. Yani burası öyle sıradan bir restoran değil."

Az önce masalarına gelen garsonda Rus'tan ziyade tipik aksi suratlı Berlinli havası vardı.

Rath, lokale özgü bir şey ısmarlamak istediğinde, adam "Sol-

yanka kalmadı," dedi. Viyana şnitzeli tavsiye etti; kafalarına yatacak başka bir alternatif olmadığı için üçü de şnitzelde karar kıldı.

Paul, "Restoran hâlâ illegal herhalde," diye fısıldadı. "Bende öyle bir izlenim yarattı. Baksanıza, garson cezaevinden yeni çıkmış gibi."

"Berlin'e hoş geldiniz," dedi Rath.

Charly, "Dikkat edin, masanızda hakiki bir Berlinli var," diye protesto etti.

"İstisnalar kaideyi bozmaz."

Garson içkileri getirdi. Hiç olmazsa hayvanseverdi; köpeğin önüne de bir kap su koydu. Paul'un seçtiği şarap gerçekten lezzetliydi.

"Anladığım kadarıyla şarap gezileri yapıyorsunuz, öyle mi?"

"Şarap evim var, fark o diyelim. Şu aralar büyüme çabası içerisindeyiz. Biraz daha kaliteli olan Ren şarabını başkente getirelim dedik." Paul kadehini kaldırdı. "Eh, erzağımız da geldiğine göre, şu sizli bizli konuşmayı bıraksak iyi olmaz mı?" dedi. "Kafam karışıyor, hayatımda bir kere bile yapmadığım şey, Gereon'a siz demeye kalkıyorum. Ben Paul."

"Charlotte."

Kadeh tokuşturdular; Paul Charly'nin yanaklarına birer öpücük kondurdu.

Rath, "Birbirimize hep sen dememize rağmen sizinle ben de kadeh tokuşturabilirim, değil mi?" dedi.

"Niye? Bana siz mi demek istiyorsun artık?" diye sordu Paul.

Charly güldü; Rath bir an Paul bu gülüşü ondan çalmış gibi bir duyguya kapılıp kıskandığını fark etti. Bir kere bir kadın yüzünden araları açılmıştı; neredeyse arkadaşlıkları bitecekti. O zaman birbirlerine bir daha asla böyle bir şeye izin vermeyeceklerine dair söz vermişlerdi; arkadaşlıkları, kadınlarla yaşadıkları birtakım hikâyelerden çok daha önemliydi.

Charly tabii o "hikâyeler"den değildi.

Bir ara kendi adını duydu; Paul ve Charly kendisinden bahsediyorlardı.

Charly "Nasıl tanıştınız?" diye sordu.

"Okuldan tanışıyoruz. Ben sınıfta yeniydim; Neuwied'den gelmiştik. Hiç kimseyi tanımıyordum. Gereon, öğretmenin arkasından kafama ıslak sünger attı."

"Nasıl?"

"Bir tek benim yanımda boş yer vardı; yeni gelenin oraya oturmasını istemiyordum," diye söze girdi Rath. "Diğerleri de Paul'un kafasına süngeri atayım diye kızıştırdılar beni. Önden arkaya bana kadar geldi sünger. Sırılsıklamdı. Aslında önce Bremser öğretmenin altına koymayı planlamıştık ama bu yeni çocuk gelince işler değiştiydi."

"E sonra?"

Rath omuz silkti. "Paul'un kılı kıpırdamadı. Suratından tebeşirli sular akıyor, o ise hiçbir şey olmamış gibi kendine oturacak yer arıyordu. Geldi yanıma oturdu."

"Sonra büyük teneffüste biraz konuştuk, bayağı da hararetli konuştuk. Ondan beri de arkadaşız."

"Benim dudağım patlamış, gözüm morarmıştı. Yoksa tersi miydi?"

"Bilmiyorum," dedi Paul. "Her halükârda uzun süre ikimizde de bir iz kaldı. Böyle şeyler insanları birbirine bağlar."

"Gerçekten de öyle!" Charly güldü. "Umarım arkadaşlığınızı tazelemek için altı ayda bir yumruklaşmıyorsunuzdur."

"O kadar sık görüşmüyoruz ki."

"Sınıfa yeni gelen çocuğun kafasına sünger atmak nereden geldi aklınıza?"

"Gereon tam anlamıyla bir çetin cevizdi," dedi Paul. "Sana Sankt Bruno'nun pazar ayinini nasıl birbirine kattığını anlattı mı hiç? Hem de kutsal Köln'de."

Bu zararsız bir hikâye filan değil, testti artık. Paul, Charly ile arasındaki ilişkinin ciddi olup olmadığını test etmek istiyordu. *Ciddi dostum, çok ciddi! Görürsün biraz sonra!*

"Ne oldu orada?"

"Çok da önemli bir şey olmadı." Rath hikâyeyi anlatmaya başlamadan önce bir sigara yaktı. "Ağabeyimle ben buhurluğun içine esrar koymuştuk."

"Esrar mı?"

"Polis rezervinden. Zavallı bir sanatçıda bulup el koymuşlardı. Babam da onu eve getirip yemekte bize gösterdi. Bizi uyarmak içindi herhalde."

"Sen de onu arakladın..."

"Yok, ben değil, ağabeyim."

"Bir ağabeyin olduğundan söz etmemiştin."

"Severin. Benden dört yaş büyük. Uzun yıllardır Amerika'da yaşıyor. İş daha çok onun başının altından çıkmıştı, benim değil. Ama ben de ona yataklık ettim. Ben o zamanlar papaz çömeziydim. Severin'e kilisenin levazım odasını açtım."

"Aman Allah'ım. Peki sonra?"

"Ayin sırasında buhurluğu salladık. Rahip Lippert ayinin sonuna doğru gittikçe saçmalamaya başladı. Zaten hep saçmaladığı için önce kimsenin dikkatini çekmedi."

"Ayinin ortasında bir kıkırdamıştı ama, bu hiç yapmadığı bir şeydi," dedi Paul.

"O da kimsenin dikkatini çekmedi. Ancak Naujoks düşüp bayılınca çıktı ortaya her şey."

"Kim?"

"Öbür çömez. Kokudan en fazla biz etkilendik tabii. Ben de kendimi iyi hissetmiyordum. Önce her şeye gülmeye başladım, arkasından midem bulandı. Ama ben düşmedim."

"Bu Naujoks yüzünden mi paçayı ele verdiniz?"

"Babam esrarı bulamayınca bağlantıları kurmuş tabii. Bir de güya Severin'i kilisenin levazım odasından çıkarken görmüşler."

"Ya sen?"

"Babam bugün hâlâ işin içinde benim de olduğumu bilmez. Bilmesin de zaten. Severin beni ele vermedi. Ona yataklık yapan birisinin olduğu kesindi ama o çenesini tuttu." Küçücük, kayda değmez böyle bir olay yüzünden ağabeyine ne kadar baskı yapılmıştı. O zaman onu yatılı okula göndermişlerdi. Orada birtakım kötü şeyler olmuştu; ama Severin hiçbir şey anlatmamış, okul biter bitmez de kaçmıştı; Köln'den, ailesinden, geçmişinden, her şeyden. "Bu olay yüzünden onun iflahını kestiler," diye devam etti Rath. "1914'ün ilkbaharında, savaş başlamadan kısa bir süre önce Amerika'ya gitti. On dokuzuna yeni girmişti."

"Ben de komik bir hikâye diye dinliyorum. Korkunç! Bu olay mı ağabeyinin Amerika'ya kaçmasına neden oldu?"

Rath omuz silkti. "Tabii tek neden bu değil. Ama o muzipliği yapmamış olsaydı hayatında birtakım şeyler başka türlü olabilirdi."

"Ya senin?"

"Herhalde benim de. Severin'e yaptıkları beni bayağı sarstı. Beni yakalasalardı daha kötü olurdu." Sigarasını söndürdü. "Bu arada Paul gerçeği bilen tek insan," dedi sonunda. "Bir de sen biliyorsun şimdi."

"Sırdaşlar kulübüne hoş geldiniz," dedi Paul. Ancak Charly'nin gülecek hali kalmamıştı.

Garson şnitzelleri getirdi; yemeği konuşmadan yediler. Hikâye gezintinin başındaki neşeli havayı bozmuş gibiydi. Rath yan gözle Paul'e baktı. Bu eski esrar hikâyesini ne diye açmıştı bugün bu? Tabii; Rath'ın Charly'nin yanında ne kadar ileri gidebileceğini, Charly'nin ona ne ifade ettiğini bilmek istemişti. İyi de neden bugün? Kendisine doğrudan da sorabilirdi. Ama kadın konusu hiç açılmamıştı ki. Rath önceki akşam, bir kızla randevusu olduğunu ve onunla şehir dışına çıkacağını söylemişti, o kadar.

Paul yemeğini her zamankinden hızlı yedi; şnitzelini en önce o bitirdi. Birer şarap daha söyleyip hesabı istedi.

Şarap geldiğinde Rath ve Charly de yemeklerini bitirmişlerdi. Garson faturayı getirdi.

"Ben ödüyorum," dedi Paul, "Davetiniz ve bu güzel gün için ufak bir teşekkür olarak kabul edin."

Rath, "Olmaz öyle şey," diye protesto etti. "Dün akşam da hesabı sen ödedin."

"Ödemek istiyorsam, ödeyebiliyorum demektir."

"Beyler önce düello mu yapacaklar yoksa paramı bugün alacak mıyım?" diye araya girdi garson.

Rath para cüzdanını çıkarıp garsonun avucuna otuz Mark koydu. "Üstü kalsın," dedi. Paul bir beşlik daha verdi.

Garson eğilerek, "İyi günler," dedi.

Dönüşte Wannsee İstasyonu'na otobüsle gittiler. Paul bir an önce onlardan ayrılmak için acele ediyor gibiydi.

"Ben buradan ayrılayım artık, kusura bakmayın," dedi. "Ama

bugün Berlin'i biraz daha turlamak istiyorum. Her zaman gelmiyor insan başkente."

Potsdamerplatz'a giden trene bindi; peronda vedalaştılar.

"Seni tanıdığıma memnun oldum," dedi Charly'ye. "Her şey için teşekkür ederim."

"Uzun zaman geçiremedik."

Paul Rath'la vedalaştığı sırada tren istasyona girdi. "Bir daha böylesini bulamazsın," dedi Rath'a sarılıken onun kulağına. "Elinden kaçırma."

Paul trene atladı. Tam kapılar kapanırken, "Belki görüşürüz daha," dedi.

Kirie uzaklaşmakta olan trenin arkasından havladı. Rath Charly'ye baktı. Çok yalapşap bir vedalaşmaydı bu; anlaşılan Charly de öyle hissetmişti. Omuz silkti.

"Bu Paul işte," dedi. "Bazen anlamak zordur onu."

"Bunu sen mi söylüyorsun? Sanırım bizi yalnız bırakmak istedi."

"E şimdi? Tekrar geri dönüp Sülün Adası'na mı gideceğiz?"

"Başka zaman." İstasyonun saatini gösterdi. "Dörde geliyor. Arabaya gidelim bence."

"Peki ne yapacağız bütün gün?"

Charly, "Benim aklıma bir şey geliyor," dedi ve Rath'a sokuldu.

"Bana mı gidiyoruz, sana mı?"

Kız güldü. "Sana," dedi ve dudakları birleşti. Rath öpüşürken gözlerini kapatmıştı ki, köpeğin havlamasıyla tekrar açtı. Tren gelmişti.

42

Günün Luisenufer'de bitebileceğini düşünüp evi önceden toplamıştı. Evi asla bekâr evi izlenimi vermemeliydi. Ne kadar boş bira şişesi varsa kilere taşımış, bulaşıkları yıkamış, en önemlisi de ortalıktaki konyak şişesini dolaba kaldırmıştı. Şişeyi iki bardakla birlikte tekrar çıkardı dolaptan. Masaya temiz bir kül tablası koyduktan sonra, kadehleri doldurmadan bir plak koydu.

"Ne güzel," dedi Charly, "bir erkeğin hizmet etmesi."

"Pazar günleri servise dahil bu."
"Sadece pazarları mı?"
Kadeh tokuşturdular.
Kirie oturma odasında masanın altına kıvrılıp yatmıştı. Rath'ın özene bezene hazırladığı köpek sepetini hâlâ ısrarla reddediyordu. Kabındaki yemeği rekor hızıyla bitirdikten sonra mutfakta kalmak istememiş, Rath kapıyı kapar kapamaz havlamalar, tırmalamalar, vıyaklamarla tantanaya başlamıştı. Rath'ın kapıyı tekrar açmaktan başka çaresi kalmamıştı. Kirie sevinçle onlarla birlikte oturma odasına gelmiş, masanın altına kıvrılıp uyumuştu.
"Sen mi köpeği eğitiyorsun, o mu seni?" dedi Charly.
"Kirie bir divaya ait. O yüzden böyle şımarık."
Bir süre oturma odasında müzik dinlediler. Rath, yavaş müzik koymuştu. Ağır bir Blues'du bu; Bessie Smith söylüyor, Louis Armstrong trompet çalıyordu.
"Burada dans etmeye izin var mı?"
Rath hiçbir şey demeden kalktı ve elini uzatıp onu da kaldırdı. Yumuşak, bir o kadar da ritmik müziğe uyarak sarmaş dolaş dans etmeye başladılar.
Rath, Charly'nin çenesini kaldırarak uzun uzun öpmek üzere son akordu bekledi.
Şiddetli bir köpek havlaması onları rüya âleminden çıkardı. Kirie önlerinde durmuş, isyankârlıkla, öfkeyle havlıyordu.
"İnanmıyorum," dedi Rath, "Bu artık tesadüf olamaz! Ne zaman öpüşsek havlıyor bu köpek! Sus, Kirie! Sus!"
Kirie sindi ve tekrar yattı.
Charly güldü. "Hakikaten kıskanç galiba. Beni öpmene bir şekilde karşı."
"O zaman gitsin sepetinde yatsın."
"O daha pek mümkün değil gibi; baksana nasıl olay çıkarıyor kapıyı kapatınca."
"Bir fikrim var. Varsın bütün ev onun olsun, yatak odası bize kalsın."
Bu hiç de fena fikir değildi. Kirie kaderinden memnun gözüküyordu, bir daha havlama duyulmadığı gibi ne mobilyalar devrildi ne de vazolar düşüp kırıldı.

Nihayet öpüşebiliyorlardı. Charly'nin vücudunu hissetmek, kokusunu içine çekmek Rath'ı müthiş heyecanlandırmıştı. Daha öpüşürken birbirlerini soydular. Dengelerini kaybedip yatağa devrildiler. Rath, kızın ince boynunu, ensesini öperek gittikçe aşağılara doğru iniyordu.

Telefon çaldı. Kirie gene havlamaya başladı.

Rath, telefonu duymazlıktan geliyordu ama telefon susmak bilmedi. Havlama da öyle.

Charly'nin gülmesi geldi.

Rath, "Suçum ne, devamlı kaderin sillesini yiyorum?" diyerek yataktan kalktı.

Kirie, telefon masasının önünde durmuş, çalan telefona havlıyordu. Rath ahizeyi kaldırdı; telefonun sesi kesilir kesilmez Kirie de sakinleşti.

Lange'ydi.

"İyi ki çıktınız telefona, şef!"

"Ne var?"

"Siz haklı çıktınız."

"Nasıl yani?"

"Sinema konusunda! Bir ceset bulundu! Weissensee'deki Kosmos Sineması'nda. Büyük olasılıkla Fastré."

Allah kahretsin.

"Bizden biri gitti mi?"

"Herkes orada. Olmayan bir tek sizsiniz. Size haber vereyim dedim, çünkü sonuçta fikir..."

"Tamam, geliyorum."

Yatak odasına dönerken Kirie de peşi sıra geldi.

"Ne olmuş?" diye sordu Charly.

Rath pantolonunu giyiyordu. "Kale."

Daha fazla bir şey söylemesine gerek yoktu. Charly anladı ve hemen o da giyindi.

"Ben de geleyim mi seninle?" diye sordu.

Rath başını iki yana sallayarak, "İyi olmaz," dedi. "Arkadaşlar bizi beraber görürse dedikodu olur."

"Doğru. Özellikle şimdi, benim Kale'de çalışmadığım bir dönemde."

"Burada kalmak istemez misin? Kirie'yi biraz dışarı çıkartırsın; onunla biraz ilgilensen iyi olacak." Bir an sustu. "Bulduğumuz ceset büyük olasılıkla sahibesi."

"Zavallı köpek."

"Bir an önce gelmeye çalışacağım. Sen burada yat istersen."

Kirie başını yana eğip bakınca Charly karşı koyamadı.

Rath Antonplatz'a vardığında, herkes oradaydı. LD'nin arabası, hemen Asayiş'in arabasının arkasına park etmişti; en arkadaki krem rengi Horch, büyük olasılıkla Doktor Schwartz'ın genç meslektaşı Doktor Karthaus'a aitti. Ana girişte toplum polisi filan yoktu; demir kepenkler vardı, o yüzden gerek de duyulmamıştı buna. Kosmos, Antonplatz'ın yakınındaki çok sayıda sinemadan bir tanesiydi ama bir tek onun neon lambaları sönüktü. Andreas Lange, kararmış harflerin altında bekliyordu. Kriminal Asistan, sinemanın önünde sözleştiği kadın tarafından ekilmiş, hatta sinemanın çoktan kapandığının da farkında olmayan birisi izlenimi uyandırıyordu.

"İyi akşamlar, Komiser Bey," dedi. "Avludan girmemiz lazım."

Sinemanın arka kapısına çıkan beton merdivende toplum polisiyle karşılaştılar. Üniformalıyı sokaktan görmek imkânsızdı; koskoca metal kapı, avluyu dış dünyadan ayırıyordu; ilk bakışta göze çarpan hiçbir şey yoktu.

Polis operasyonunun boyutu, asıl sinema salonuna girince anlaşılıyordu. LD memurları vızır vızır her yerde delil arıyordu. Cesedi keşfeden 271. karakolun toplum polislerine ise öyle dikilip seyretmek kalmıştı.

Bu seferki ceset direkt sahnede, beyazperdenin dibinde yatıyordu; beyaz simli elbisesiyle sarışın bir melek gibiydi. Bir flaş yanıp söndü; fotoğraf makinesinin arkasındaki Reinhold Gräf'ti. Eski partnerini kısaca selamladı. Buldog Böhm toplum polislerinden birisi ve bir siville konuşuyordu. Rath'ı görünce bir an sustu, ardından hemen polise döndü. Fastré'nin de sinema cesetlerinden biri olması hiç işine gelmiyor gibiydi. Onu herhalde asıl gıcık eden şey, karşı çıktığı bir aramanın başarıyla sonuçlanmasıydı. Cesedin yanındaki adli tabip durduğu yerde sabırsızlıkla yaylanıp duruyordu.

Rath Lange'ye, "Başkomiserin mesele çıkarmasını istemiyorsanız, ona dün beni bulamadığınızı söyleyin," dedi. "Aramayı sürdüren memurlarla telefonlaştığımı bilmiyorsunuz siz."

"Ben Böhm'e işin aslını anlattım," dedi. "Sonuçta dün sizin doğru bir karar verdiğinizi düşünüyorum. Fastré'nin cesedini öyle bulduk."

"Benim tarafımda olmanız hoşuma gitti. Bu arada cesedin ona ait olduğu kesin mi?"

"Kâğıtlarını bulamadık; resmi olarak teşhis de edilmedi ama kuşkumuz yok. Aynı afişlerdeki gibi."

Rath cesede yanaşınca Lange'nin ne kastettiğini anladı. Jeanette Fastré'nin bir ölüyle hiç alakası yoktu. Özenle makyaj yapılmıştı; gözleri tavana dikiliydi. Ölüden ziyade hipnotize olmuş gibi bir izlenim bırakıyordu.

"İşinize başlayabilirsiniz, Doktor," dedi Böhm anında yerinde yaylanmayı kesen Karthaus'a. "Yeteri kadar fotoğraf çektik."

"İyi akşamlar beyler," dedi Rath kibarca. Böhm dönüp bakmadı bile.

"İyi akşamlar, Rath," dedi Karthaus. "Bugün A Şubesi topluca gezmeye filan mı çıktı? Bir cinayet mahallinde uzun süredir bu kadar bir ciddiyet yaşamamıştım."

Adli tabip, ne demek istediğini açıklamaya tenezzül etmeden cesede doğru eğildi. Dev gibi bir gövdenin salonun karanlığından çıkıp sahnenin merdivenlerinde görülmesiyle doktorun neyi kastettiği anlaşıldı.

Ernst Gennat!

Grâf haklı çıkmıştı: Buda gerçekten geri dönmüş, hatta cinayet mahalline gelmişti; kırk yılda bir olan bir şeydi bu.

"Komiser Bey," dedi Gennat Rath'ı görünce. "Nihayet geldiniz. Bu bulguyu size borçlu olduğumuzu söylediler."

"Aramayı sürdüren arkadaşlar iyi çalıştı diyelim, Müdür Bey."

"Felaket bir durum," dedi Gennat. "İstesek de istemesek de şehirde gerçekten bir seri katil dolaştığını kabul edeceğiz artık. Ancak Böhm'ün getirdiği bilgi sızdırma yasağı halen geçerli. Olayın ne olduğunu kendimiz kavramadan milleti huzursuz etmeye gerek yok. Yani basına hiçbir şey anlatılmayacak."

"Birisi belli ki kadın oyunculara takmış; en azından onları uyarmamız gerekmez mi?"

"Bu, yarın sabahki toplantıda açıklığa kavuşturmamız gereken konulardan biri. Gerçi bence aceleye gerek yok. Vivian Franck en son 8 Şubat'ta görülmüş, ölümü de o sıralar. Frau Fastré de daha birkaç gün önce öldürülmüş. Yani katil aceleci davranmıyor. İki cinayet arasında aşağı yukarı bir ay var."

"Tabii daha keşfetmediğimiz başka ceset yoksa ..."

"Bu kadar kötümser olmayın! Bütün kayıp vakalarını kontrol ettiniz, değil mi?"

"Her şeye baktık. Fastré yıllardır kaybolan ilk oyuncu."

"O zaman katil bir süre aktif olmayacak." Gennat düşünceli bir şekilde cesede baktı. "Ne diyorsunuz?" diye sordu, "Neden öldürüyor? Sizce cinsi sapık mı?"

Rath omuz silkti. "Franck'ın vücudunda öyle bir ize rastlanmadı."

"O çürümede bunu teşhis etmek o kadar zor ki. O yüzden bugün fazla bozulmamış bir ceset bulduğumuz için şanslı sayılırız. Doktor Karthaus ne bulacak, merak ediyorum."

Rath Böhm'e göz attı. Toplum polisi yoktu artık yanında; yalnız siville konuşuyordu. O da herhalde polisi içeri alan kişiydi. Gennat adli tabibin yanına yaklaştı. Buda, "Nasıl vaziyet?" diye sordu.

Karthaus omuzlarını kaldırarak, "Gördüğüm kadarıyla darp izi yok," dedi.

"Peki iğne? Enjeksiyon?" diye sordu Rath.

"Bir sürü. Ama gözle görülür şekilde değil. Derinin altında herhalde. Siz nereden biliyorsunuz?"

Rath, Karthaus'tan çok Gennat'a hitaben, "Vivian Franck," dedi. "Schwartz onda da iğne izi buldu. Belki zehir enjekte edilmiştir."

Böhm de gelmişti; ama hâlâ Rath'a bakmıyordu. Gennat bunu fark etmiş ama bir şey söylememişti.

Doktora, "Ölüm nedeni hakkında bir şey söyleyebiliyor musunuz?" dedi.

Karthaus omuz silkti. "İlk bakışta doğal ölüm derim. Bakalım otopside zehirlenme izi bulacak mıyız." Önlerindeki cesede işaret etti. "Şunu kesinlikle söyleyebilirim: Ceset yıkanmış."

"Ciddi misiniz?" diye sordu Gennat.

Karthaus başıyla onayladı. "Normalde cesetler çürümeden önce bile iyi kokmaz. Ölüm anında büzgen kasları çalışmaz. Ama bu vakada... dışkı yok ortada, her şey tertemiz. Buraya yatırılmadan önce parfümlenmiş bile olabilir."

"Franck'ın cesedinde de mi aynı durum vardı?"

Gennat soruyu hem Rath'a, hem de Böhm'e yöneltmişti. Rath sözü Başkomiser'e bıraktı.

Böhm omuzlarını kaldırarak, "Makyajlıydı da, yıkanmış mıydı, bilmiyorum. Ne Schwartz, ne de LD memurları öyle bir şey demedi. Her halükârda, Franck'ı biz bulduğumuzda kesinlikle iyi kokmuyordu! Kimbilir kaç hafta yatmıştı orada."

Gennat başını salladı. "Bu kadın ne zaman ölmüş?" dedi. Soruyu adli tabibe yöneltmişti.

Karthaus biraz düşündü. "En fazla on saat önce," dedi.

Rath doktora, "Franck'ın dosyasını görmüş müydünüz?" diye sordu.

"Niye sordunuz?"

"İki vaka arasındaki benzerlik ve farklılıkları tespit etmemiz lazım da ondan."

"Yarın cesedi açmadan önce dosyaya bakarım."

"Ses telleri ne durumda, tespit edebilir misiniz?"

"Yok," dedi Karthaus. "Onun için önce açmam lazım. Ama onu burada yapamam tabii. Biraz sabretmeniz gerekecek."

Rath eve döndüğünde Kirie uyuyordu ama Charly daha uyanıktı. Gene geç olmuştu. Charly, elinde bir bardak kırmızı şarap, oturma odasında oturuyordu; Rath gelince elindeki ceza hukuku kitabını bıraktı.

Rath ona bir öpücük verdikten sonra, "Ufaklığa göz kulak olduğun için teşekkür ederim," dedi. "Sahibesinin ölüsünü görseydi şoka girerdi muhakkak."

"Hakikaten o, öyle mi?"

Rath başını salladı. Yanına oturmadan önce dolaptan bir şarap bardağı aldı; bir sigara yaktı. Charly her şeyi merak ediyordu; o da

tek tek anlattı. Sadece Böhm'le gene sinir harbi yaşadığını söylemedi.

"Onun da mı ses telleri alınmış, diyorsun?"

Rath evet anlamında başını salladı. "Bundan oldukça eminim."

"Bunun anlamı ne sence?"

"Hiçbir fikrim yok. Franck'ta, birisinin bununla Oppenberg'i şoka uğratmak istediğini düşünmüştüm. Ama bu teori artık tutmuyor; cesedini bulduğumuz ikinci kadın oyuncunun Oppenberg'le hiç alakası yok."

"Tabiri caizse ses oyuncunun gereci. Onu aldın mı, her şeyini almış olursun."

"Sessiz film oyuncusuysa bu geçerli değil tabii." Charly Rath'a kızgınlıkla baktı. Bu tip alaycı serzenişlerden hoşlanmıyordu. Rath, "Özür dilerim," dedi. "Onları niye öldürdüğü yine de bir soru. Ya da soruyu şöyle soralım: Zaten öldürecekse niye ses tellerini alıyor? Bunun ne anlamı olabilir?"

"Sembolik bir anlamı olsa gerek. Bize bir mesaj vermek istiyor. Cesetlerin metruk sinemalarda bulunması da bir mesaj olmalı."

Rath başıyla onayladı. "Olabilir. Kimliği hakkında bir ipucu mu veriyor, diyorsun? Yakalanmak mı istiyor sence?"

"Bilmiyorum. Ama bunlar resmen birer mizansen. Yani bir şey demek istiyor."

"Cinsi sapık değil ama göründüğü kadarıyla."

Holden tıpır tıpır sesler duyuldu; Kirie uykulu uykulu, kara kafasını kapıdan soktu. İçeri gelip Rath'ın ayağının dibine kıvrıldı.

"Köpek ne olacak şimdi?" diye sordu Charly.

Rath omuz silkti. "Birisine kalacak sonunda."

"Hayvan barınağına vermeyeceksin ama onu, değil mi?"

"Şimdilik burada, bende kalacak."

Charly şarabını bitirdi ve esnedi. "Uykum var," deyip kalktı.

"Yatak senin."

"Sen koltukta mı yatacaksın?"

"Büyük bir yatağım var, biliyorsun."

"Öyle de, art niyetin yok ama..."

Rath ciddi bir surat ifadesi takınarak yemin eder gibi elini kaldırdı.

Charly'nin gülmesi geldi. "Gerçekten," dedi, "Yarın erken çıkmam lazım. Çok uykum var."

"Benim de."

Rath ayağa kalktı, Charly'yi kollarına alıp ona gülümsedi. Hafifçe ensesini ısırarak boynuna doğru geldi.

Kız, "Lütfen," dedi ama karşı koymadı; belli belirsiz bir iç çekti. Rath çenesini eliyle tutup hafif kaldırarak gözlerinin içine baktı; Charly gözlerini kapatmış, dudaklarını aralamıştı. Rath da kapattı gözlerini.

Dudakları birleştiği an, Kirie yine havlamaya başladı.

Havlama ve ikisinin kahkahası, anın erotiğini öldürmüştü.

Köpeği gene kilitlemek zorunda kaldılar. Kirie bir iki ufak protesto havlamasından sonra sustu.

Rath banyoda Charly'ye öncelik tanıyarak Louis Armstrong'un *Black and Blue*'sunun son ezgileriyle bir bardak şarap daha içti. Parçanın ortasında kafası düşmüş, Charly'nin "Banyo boş" diye bağırmasıyla uyanmıştı.

Son yudum şarabı içip pikabı kapattı ve banyoya girdi. Yatak odasına geldiğinde Charly uyumuştu bile. Rath onun yastıktaki profilini, yorganın altında hafif hafif inip kalkan vücudunun kıvrımlarını seyretti. Yorganın altına gayriâhlâki niyetlerle girmişti ama o kadar yorgundu ki. Kıza sokulup sıcak vücudunun kokusunu içine çekti; uyarıldığını hissetmesine rağmen anında uyuyakaldı.

10 Mart 1930

Pazartesi

43

Bir ölünün devasa yüzüyle göz göze geldi. Rath öyle bir korktu ki, farkında olmadan frene bastı. Kirie koltuktan aşağı kayıp havladı; taksinin biri korna çalıp solladı.

Arkasında göğü ikiye ayıran bir şimşek görünen portrenin altında *Aşk Fırtınası* yazıyordu. *Muhteşem Betty Winter'in son filmi. Yakında sinemalarda.*

Afiş gözden kaçacak gibi değildi; Moritzplatz'daki inşaatı olduğu gibi kaplamıştı. Rath, sağa çekti ve afişin tamamını görebilmek için arabasından indi. İnanılacak gibi değildi! Bellmann iyice çıldırmıştı! Belki de tam tersi, çok kafası çalışıyordu. Ya da vicdansızın biriydi. Winter soruşturma ekibi Krempin'in üstüne atlamakla acele etmişti; yapımcıyı tamamen unutmuşlardı. Gräf neden onu dinlememişti? Adamın starının ölümünden çıkar sağlayacağı ta baştan belliydi.

Rath arabaya bindi; sevincini göstermek isteyen köpek kuyruğunu sallıyor, havlıyordu. Rath, Alex'e varana kadar Betty Winter'in âdeta hasretle sabahın ışıklarına baktığı o dev afişlerden iki tanesine daha rastgeldi.

Kendisini müthiş enerjik hissediyordu; ilkbahar havasının da

bunda etkisi vardı tabii. Uzun zamandır ilk defa deliksiz uyumuştu. Ama ne yazık ki uyandığında Charly yanında değildi; Rath kapının sesine uyanmıştı zaten. Ama kokusu yastıktaydı; Rath uyandıktan sonra biraz daha yatakta kalmıştı. Charly gitmeden köpeğin mamasını düşünmüş, kahve bile yapmıştı. Bir de not yazıp, Rath'ın ceketine iliştirmişti.

Seni uyarmıştım uykucu: Erken çıkmam lazım!
Umarım pek yakında görüşürüz. C.

Kâğıt bile Charly kokuyordu. Ya da ona öyle geliyordu; o yüzden de notu cebine soktu.

Kale'de merdivenleri çıkarken tanıdık tanımadık herkese selam verdi. Yalnız gülen yüzlerle karşılaşmasında tasmasını çekiştirip duran Kirie'nin de bir rolü vardı tabii.

Ofise girdiğinde saat sekiz buçuktu. Erika Voss'un bir gün önce olanlardan, hangi cesedin bulunduğundan haberi vardı.

"Ah zavallı köpek," dedi ve Kirie'ye doğru eğildi. "Sahiben yok artık!"

Rath şapkasını gardıroba asarken, "Burada yalnız köpeklere selam veriliyor herhalde," dedi.

"Afedersiniz, komiser bey. Ama gerçekten zavallı. Kim bakacak ona şimdi?"

"Şimdilik biz," dedi Rath, "Yani şu anda siz. Bir kap su getirin lütfen. Birazdan dışarı da çıkarsanız onu iyi olur. Köpeğin harekete ihtiyacı var."

"Seve seve, Komiser Bey. Zavallı Kirie! Yetim kaldı çocuk, daha bilmiyor."

Kirie'nin neşesi yerindeydi. Erika Voss önüne su koyunca çok sevindi.

Rath, köpeğin iyi ellerde olduğundan emindi. Cumartesi gününün telefon protokollerine rahat rahat bakabilmek için kapısını kapattı. Telefonlardan pek bir şey çıkmamıştı. Jeanette Fastré'yi canlı olarak son gören kişi anlaşılan kapıcıydı. Bir oyuncu için tuhaf kaçsa da, kadının pek kimseyle görüşmediği ortadaydı. En

azından adındaki sır da çözülmüştü: Asıl adı Vanhaelen'di; oyuncu olduktan sonra annesinin kızlık soyadını almıştı.

Rath, toplantıya girmeden önce pasaport dairesine uğradı. Aradığını da bir çırpıda buldu. Gertie gerçekten Gertrud'du. Gertrud Hagedorn. Başka da Gertie Hagedorn yoktu. Adres de Stettin Garı'nın dibiydi: Bernauer Strasse 110. Bu, o olmalıydı; Anton Schmieder'in tanıdığı. Rath adresi not edip toplantı salonuna gitti.

İçeri girdiğinde Gennat kürsüye oturmuş, dosyaları inceliyordu.

"Günaydın, Müdür Bey."

Gennat cevap olarak bir şeyler mırıldandıktan sonra dikkatini tekrar okuduklarına verdi. Polisler salonu doldururken Rath da kendine bir yer bulup oturdu.

Derken Böhm de geldi; hemen arkasından kolu hâlâ askıda olan Brenner girdi içeri.

Sen daha dur, dedi Rath içinden, seninle işimiz bitmedi daha.

Büyük olasılıkla Brenner de aynı şeyleri düşünüyordu; otururken Rath'a düşmanca bir bakış fırlattı. Salonda bir fısıltı yükseldi. Lange en son geldi ve Rath'ın yanındaki boş yere oturdu.

Sesler Böhm'ün kürsüye çıkmasıyla kesildi.

Başkomiser, "Sevgili arkadaşlar," diyerek girdi söze. "Başlamadan önce Şube Müdürü Gennat'ı selamlamama izin verin! Cinayet Masası'nın yönetimi bugünden itibaren tekrar kendisine geçiyor."

Bu, Böhm'ün uzun zamandır yaptığı en iyi duyuruydu. Gennat ayağa kalktı; memurlar saygılarını göstermek için masa ve sandalyelere tık tık vurdular.

Buda, "Günaydın beyler," dedi. "Sizinle tekrar bir arada olmaktan çok mutluyum." Boğazını temizledi. "Bazılarınızla dün akşam Weissensee'de görüştüm. Amma iş, değil mi, ilk olarak bir cesedin başında selamlaşmak. Neyse, birazdan o konuya geleceğiz. En kısa zamanda diğer cinayet vakaları hakkında da bilgi edineceğim. Başkomiser Böhm, siz ben yokmuşum gibi devam edin."

"O biraz zor, Müdür Bey."

Buda, Böhm'ün sözlerinin yol açtığı samimi kahkahalara da, sözlerin kendisine de bozulmamış gibiydi. Başkomiser, şefinin ricasını umursamayıp Winter ve Franck vakaları ve Krempin'in ölümü gibi son haftaların olayları konusunda kısaca malumat verdi;

Buda bütün bunları ifadesiz bir suratla dinledi. Bu arada Böhm'ün Krempin olayına biraz da başka bir nedenden intihar muamelesi yaptığı anlaşıldı: Basın –en azından ölenin kimliğini bilmediği sürece– intiharların pek üstüne gitmezdi. Başkomiser'in de bu ölümde başka bir kişinin parmağı olabileceği ihtimalini hesaba katıyor olması ilginçti. Böhm, salona polis ressamının çizimini gösterdi. Resmi çizilen kişi, son derece suratsız bir tipti.

Buldog, "Bu adam Radyo Kulesi'nde görülmüş," dedi. "Cesedin yanına ilk gelenlerden. O gazetecinin haricinde...." Böhm not defterine göz attı. "...Berthold Weinert. İşin ilginç tarafı, bir dizi tanığın yabancıyı daha sonra kuleye çıkarken görmesi. Adamı ne yazık ki bugüne kadar teşhis edemedik. Weinert de tanımadığını söylüyor."

Birisi, "Adam Komiser Rath'a benziyor," deyince herkes güldü. Birkaç kişi Rath'a dönüp bakınca, gülüşmelere o da katılmak zorunda kaldı.

"Ben hiç komik bulmuyorum!" Lange ayağa kalkmıştı. Yeni memur yüksek sesle ve kararlı bir dille konuşuyordu; herkes kulak kesilmişti. Kriminal asistan, "Kusura bakmayın ama bu konuda bir şeyler söylemem gerekiyor," dedi. "Bu ressamın çizdiği her portrenin arkadaşlardan birine benzemesi komik değil, hazin bir durum bence. Bu adamdan, Franck vakasında da bir resim yapmasını istemiştik. Ortaya annemin evinin baş köşesine asabileceği bir resim çıktı; çizdiği tip aynı bendim çünkü. Bu çizimlerin bize ne yararı olur, bilmiyorum. Adam mahkeme ressamı olarak çalışmaya devam etsin, başka da bir şeye karışmasın. Ya da Rath'la beni iki olayın baş zanlısı olarak tutuklayın."

"Hm," dedi Gennat. "Belki bu olayda haklısınız da, mesele ressamda, yöntemin kendisinde değil. Ben her zaman, resmin sıradan eşkâl tarifinden daha fazla işe yaradığına inanırım. Ama bu özel durumda tartışmamız anlamsız; olayı şimdilik allayıp pullamamaya kararlıysak ne resim ne de eşkâl tarifi yayınlayabiliriz. Böhm, devam edin lütfen."

"Lange hazır söz almışken, Jeanette Fastré'nin henüz kayıpken hanımefendi hakkında Rath'la beraber topladıkları bilgiler üzerine bir şeyler söylesin." Rath ve Lange ayağa kalktılar. Kriminal asistan, kuralları biliyordu; ilk sözü komisere verdi. Rath kısaca,

köpek de dahil olmak üzere evde bulduklarından, Cumartesi günü öğleden sonra yapılan telefon konuşmalarından hemen hemen hiçbir sonuç alamadıklarından söz etti. Konuşmasının sonunda, "Şehirde hiç tanıdığı yok gibi," dedi. "Anlaşılan onu yaşıyorken en son gören kişi, kapıcı. O da etrafında olup bitenlerle pek ilgilenmeyen bir vatandaş. Bunlar, Salı akşamı olanlar. Dün Fastré'yi Lichtenberg'de Kosmos adındaki metruk bir sinemada bulduk. Benim önayak olduğum bir arama aksiyonu çerçevesinde..."

Böhm sözünü kesti. "Şimdi bunların gereği yok," dedi. "Verdiğiniz bilgiler için teşekkürler." Rath başını hafif öne eğerek selam verdi ve oturdu.

"Gelelim bulduğumuz cesede," diye devam etti Böhm. "Her şey, bu olayda da Vivian Franck'ın katiliyle karşı karşıya olduğumuza delalet ediyor. Ya da, başkent basınının marifeti sayesinde birisi ilk cinayeti taklit etti. Yine bir kadın oyuncu, yine iğne izleri var, ceset yine eski bir sinemada bulundu. Büyük olasılıkla Fastré'nin de ses telleri yok."

Böhm'ün ağzından, bir gün önce cinayet mahallinde bulunan memurlar için yeni bir havadis olabilecek bir şey çıkmadı; bu arada Lange evrak çantasından bir elma çıkarmış, ceketinin koluyla parlattıktan sonra ısırmıştı. Isırırken öyle bir ses çıktı ki, Böhm konuşmasını kesti.

"Afiyet olsun," dedi. Herkes güldü. Lange kıpkırmızı kesildi.

Rath'ın gözü elmaya kaydı. Birden gözünün önüne, birkaç gündür kafasını kurcalayan bir resim, neden olduğunu bilmeden aklını karıştırıp duran bir manzara geldi.

Aniden uyanmıştı. Onu günlerdir meşgul eden şeyin ne olduğunu biliyordu artık.

Fastré'nin evinde aç bir köpeğin talan ettiği meyve kâsesi.

Elma. Portakal.

Bir de ancak kesildiği zaman yemyeşil etli kısmının ve siyah çekirdeklerinin ortaya çıktığı, onun dışında tüylü kahverengi kabuğu ile normalde bir ahım şahımlığı olmayan ve Kirie'nin ısırık atmadığı tek meyve.

Birden ağzından çok da alçak olmayan bir sesle bir "Yangtao!" çıktı.

Böhm yine sustu. "Ne dediniz?" diye sordu. "Hapşırdınız mı yoksa bir şey mi diyeceksiniz?"

Birkaç kişi güldü. Böhm'ün bugün komikliği mi üstündeydi, ne?

"Özür dilerim," dedi Rath. "Aklıma bir şey geldi de. Olası bir ilinti; yalnız tam kendim de anlamış değilim."

"Neyse biz de öğrenelim."

"Bilmiyorum, belki de bir tesadüf ama..." Rath boğazını temizledi. "Peki," dedi ve devam etti: "Konu yangtao, Çin Frenk üzümü, egzotik bir meyve. Ben de ilk kez dört gün önce, Vivian Franck'ı sorduğumuz Çin restoranında yedim. O restoranın önünde taksiden, belki de hayatının son taksisinden inmiş de."

"Eee?"

"Personel onu resminden tanımadı ama Betty Winter'i tanıyor."

"Bunda hayret edecek ne var? Oyuncular genelde böyle egzotik restoranlara giderler."

"Fastré'nin evindeki meyve kâsesinde de birkaç yangtao gördüğümü hatırlayınca ilk kez kuşkuya düştüm ben de. Kronberg'in adamları bir incelesin."

"Winter vakasının diğer iki vakayla en ufak bir benzerlik taşımadığını açıklamam gerekmiyor size, değil mi?"

"Winter'in oyuncu olmasının dışında."

"Bu durum, basın için bir ilinti kurma açısından yeterli olmuş olabilir; ama biz basın değiliz."

Rath düşüncesinden sapmadı. "Ama şimdi bir bağlantı daha var," dedi. "Fastré'nin meyve kâsesinde Doktor Schwartz'ın Betty Winter'in midesinde bulduğu o egzotik meyveden var. Ayrıca Winter'in sık sık gittiği Çin lokantası, Vivian Franck'ın büyük olasılıkla daha sonra katili olacak o yabancıyla buluşmak üzere taksiden indiği dörtyol ağzında."

"Yani şimdi Berlinli Çinliler arasında üç kişinin kanına girmiş bir katil mi arayalım diyorsunuz?" Böhm yine birkaç kişiyi güldürmüştü; ancak Buda sert çıktı.

"Böhm, bırakın şimdi bunları," dedi. "Rath'ın haklı yanları var. Anlattığı şeyler gerçekten ilginç. Bundan ne sonuç çıkarabiliriz – onu şu anda bilemem. Ama söyledikleri kafamızın bir yerinde kalsın. En azından şu yangtang denen nane..."

"Yangtao," dedi Rath.

"...Berlin'de nerelerde bulunur, o bir araştırılsın. Bunu siz üstlenir misiniz, Komiser Bey?"

Rath aman aman cazip bulmamakla birlikte görevi kabul etti. Gennat kendisini savunup Böhm'ün onunla matrak geçme hevesini kursağında bırakmıştı ya, o yeterdi.

Kronberg bu sefer konuşmayacağı için herkes rahatlamıştı. LD şefi, çalışanlarıyla Fastré'nin evindeydi; Böhm'e kısa bir rapor sunmuş, başkomiser de onu diğerlerine okumuştu. Henüz az sayıda delil tespiti yapılmıştı. Ancak şu kesindi: Luxor dahil hiçbir yerde soygun izine rastlanmamıştı. Raporda, "Anahtar sahiplerinin sayısını sınırlar, ayrıca Luxor ve Kosmos arasındaki ortak noktaları bulup çıkarırsak epey yol almış olacağız. Aksi takdirde cesetleri sinemalara getirip bırakan esrarengiz yabancıyı, komplike emniyet kilitleri de açmayı becerdiği için soygunların kralı ilan etmemiz lazım" deniyordu.

LD bir sürü parmak izi bulmuş, ancak bunları henüz inceleyememişti. Daha işin başında ve koskoca bir bilinmezle karşı karşıyaydılar.

Böhm, "Franck vakasında bir iz peşindeyiz," dedi. "Franck'ı Hohenzollernplatz'tan alan yabancı... Oppenberg, yani yapımcısı, Franck henüz kayıp olarak aranırken dedektif tuttuğu için öyle birisinin olduğunu biliyormuş. Komiser Rath, bu arada o dedektifle görüşebildiniz mi?"

Tüh!

"Eee, yok, maalesef. Vaktim olmadı; bir cinayet vakası daha çıkınca..."

"...işinizi de yapmayınca..."

"Tamamdır Böhm, Rath bir ara vakti olduğunda halleder onu; şu anda daha önemli işler var." Gennat ikinci kez Böhm'ün lafını kesiyordu. "Şimdi biraz arkadaşların hayal gücünü zorlayalım." Gözlerini salonda gezdirdi. Gülen hatta tebessüm eden bile kalmamıştı salonda. "İşimiz normal bir katille değil. Biraz düşünelim bakalım, nasıl bir insan olabilir bu?" Ortalık o derece sessizleşmişti ki, duvar saatinin sesinden başka şey duyulmuyordu. "Bir insan," diye devam etti Gennat, "neden oyuncuları önce çekime ha-

zırlıyormuş gibi giydirip kuşatır, sonra ses tellerini alır, ardından da öldürüp cesetlerini getirip eski sinemalara bırakır acaba?" Tekrar gözlerini salonda gezdirdi. "Herkesin kendine bu soruyu sorduğunu düşünüyorum. Buna bir cevap bulan olabildi mi? Varsa, tahminlerini bana aktarsın. İlk etapta saçma ya da tuhaf gelebilir, korkmayın; hepsini toplayalım. Belki bu şekilde caninin izine ulaşabiliriz."

Brenner söz almadan "Sapığın biri!" diye bağırdı. "Kadınları düzüyor... eee, yani onlarla cinsel ilişkiye giriyor, sonra da öldürüyor. Bağıramasınlar diye de kırt diye ses tellerini kesiyor." Elini boynuna götürüp kesme işareti yaptı. Meslektaşlarından bazıları başını sallıyor, aynı fikirde olduklarını gösteriyorlardı.

"Herhangi bir cinsel suça delalet edecek bir ize rastlamadık," diye itiraz etti Böhm. "Kadınları öldürüp öldürmediğini bile bilmiyoruz; en azından ne şekilde öldürdüğünü bilmiyoruz. İkinci cesedin ses telleri var mı yok mu, o da henüz tespit edilmedi."

"O zaman prezervatif kullanmış ve dikkat etmiş," diye homurdandı Brenner.

Gennat, "Dışlama kriterlerine sahip olmadıkça, hiçbir olasılığı dışlamayalım, derim," dedi. Gene itiraz etmeye hazırlanan Böhm, bir şey demeden sustu.

Lange parmak kaldırdı. "Bir intikam ya da sabotajdır belki," dedi. "Rakip filmcilerin birbiriyle savaşı olabilir; hatta belki yeraltı dünyası da işin içindedir."

Gennat başını sallayıp not alıyordu.

"Olayın tamamı bir tiyatro," dedi Rath ve içinden bu düşünce için Charly'ye teşekkür etti. "Âdeta mizansen. Birisi bize bir mesaj vermek istiyor; bizden ziyade kamuoyuna."

"Peki ne mesajı?" diye sordu Gennat. "Ne anlatmak istiyor?"

Rath omuzlarını kaldırdı. "Onu bulmamız gerekiyor işte. Onu anlasak zanlının izine ulaşırız."

"Şayet öyleyse, onu anlamıyor ya da yanlış anlıyor gibi yapabiliriz," dedi Lange. "Basına, çekici oyunculara göz dikmiş tehlikeli bir cinsi sapıkla karşı karşıyayız desek?"

Gennat başını düşünceli düşünceli iki yana salladı. "Olmaz," dedi. "Büyük olasılıkla haklısınız, Lange. Onu bu şekilde provoke

edebiliriz. Ama sonuçlarını kontrol etmemiz güç; bununla bir cinayete daha yol açarsak sonra kimse bunun altından kalkamaz."

"Ona hata yaptıralım."

"Ama bu birisinin canıyla ödeyeceği bir hata olmasın."

Lange başıyla onayladı ve yerine oturdu.

Başka da söz alan olmadı.

Gennat, "Baylar, katkılarınız için teşekkür ediyorum," dedi. "Böylece toplantının sonuna gelmiş bulunuyoruz. Son olarak, Nöbetçi Amirliği bugün için görev dağılımı yapacak; yarın tekrar görüşürüz. Böhm'ün koyduğu düzenli sabah toplantıları geleneğini elbette sürdüreceğiz – en azından bir süre daha. Bayağı yararını görüyoruz çünkü. Çok iyi yapmışsınız, Böhm."

"Teşekkürler, Müdür Bey," dedi Böhm ve dönüp salona hitaben, "O zaman toplantıyı kapatıyorum," dedi. "Sorusu olan var mı?"

Başkomiser toplantıları hep bu şekilde bitirirdi; bu son soruyu da ciddiye alan çıkmazdı. O yüzden Böhm, Rath'ın ayağa kalktığını fark etmedi bile.

"Bir şey daha söyleyecektim..."

"Komiser Rath?"

"Franck ve Fastré vakalarının haliyle önceliği olduğu halde, dikkatleri tekrar Winter vakasına çekmek istiyorum. Bu vaka benim kanımca Krempin'in ölmesiyle sonuçlanmış sayılmaz." Rath konuşmaya devam etmeden önce boğazını temizledi. "Bu sabah gözüme çarpan bir şey var," dedi. "Herr Bellmann yeni filmi için Betty Winter'in ölümünü ziyadesiyle kullandığı muazzam bir reklam kampanyası başlatmış."

Böhm, "Evet, çirkin muhakkak ama yasak değil," dedi. Bu arada kâğıtlarını topluyor, her haliyle Winter vakasıyla haşır neşir olmak istemediğini belli ediyordu.

"Aynı zamanda bir neden de," dedi Rath. "Kendisi ağlayıp duruyor ama aynı zamanda Winter'i ve son filmini manşetlere taşımak için de basını kullanıyor. Daha kadın öldüğü gün başlamıştı bu işlere. Şimdi de bir ölüyle bu reklam taarruzu..."

Yine Gennat'ın ilgisini çekmeyi becermişti. "Betty Winter öldükten sonra daha mı çok yaradı onun işine diyorsunuz?" diye sordu Buda.

Rath omuz silkti. "En çok da bu kadar parayı nereden buluyor diye soruyorum kendime. Sadece bu sabah üç tane devasa afiş gördüm; kimbilir şehirde daha kaç tane asılı. Bunun maliyetini karşılamak için servet sahibi olmak lazım. Normalde Bellmann filmlerini günlük gazetelerde küçük ilanlarla tanıtan bir yapımcı. Ama bu son filmi için yaptığı tantana sanki Ufa'nınkinden bile büyük."

"Ölü soyguncusunun teki işte. Hayatının fırsatını yakaladı, elinden ne geliyorsa yapıyor," dedi Böhm. "Ama bunda suç teşkil edecek bir durum göremiyorum."

"Olabilir ama yine de garip," dedi Gennat. "Her halükārda adamı şimdiye kadarkinden biraz daha sıkı takibe alalım. Yani *sizin şimdiye kadarki takibinizden*, Komiser Rath, Başkomiser Böhm."

Rath, Gennat'ın son anda attığı bu taşı fazla umursamamıştı. Winter vakasından başlı başına Wilhelm Böhm sorumluydu. Başkomiser kendisini bu vakadan çektiğinden beri Krempin olayı üzerinde yoğunlaşmış, Rath'ın bu konudaki kuşkularına kulak asmayıp en sonunda da vakayı zaten işi başından aşkın Grāf'e, yani bir kriminal sekretere yüklemişti. Bütün bunlar, vakayı Rath'tan esirgemesindendi. Ne geçmişti sanki eline?

Gerçekten Bellmann'ın Betty Winter'in ölümünde parmağı olabilir miydi? Yapımcının sütten çıkmış ak kaşık olmadığı, en geç Rath'ı avukatla tehdit ettiği günden beri belliydi. Gennat'ın dediği gibi, adamı biraz daha sıkı takibe almak hiç de fena fikir değildi.

Toplantıdan sonra Buda onu kenara çekmiş, düşüncelerini öğrenmek istemişti. Rath da ona Böhm'ün inanmadığı ya da ciddiye almadığı şeyleri, Krempin'in tel konstrüksiyonunu, büyük olasılıkla pahalı bir kamerayı bozmak için değil de Betty Winter'i öldürmek niyetiyle başka birinin bu konstrüksiyondan yararlandığını anlatmıştı. Bu kişinin, Krempin'in planını keşfetmiş olması gerekiyordu. Bütün bunlar Heinrich Bellmann konusunda soru işareti yaratıyordu.

Buda pür dikkat dinlemiş, sonunda, "Bellmann için bir arama emri çıkarmaya çalışacağım," demişti. Bir de şu Çinli meselesine eğilin. Saat ikide morgda buluşalım."

Rath, masasında oturup telefon rehberinde Çin restoranlarını ararken, bir taraftan da kendi kendine *Çinli meselesinin* gerçekten doğru bir iz olup olmadığını soruyordu. O meyve ismi az önce toplantıda düşünmeden çıkmıştı ağzından; gereksizdi. Gennat onu Böhm'e karşı savunmuştu ama kimse o meyve işini o kadar ciddiye almamıştı. Onlara kızamıyordu da; kendisi de o konuda ne düşüneceğini bilemiyordu. Ama ortada başka da iz olmayınca böyle şeylerin peşinden gitmek de normaldi.

Hohenzollerndamm'daki *Yangtao*'da kimse çıkmadı telefona. Erika Voss'a, beş dakikada bir o numarayı araması talimatını verdi. Voss saat on bire doğru yakaladı birini.

"Komiser Bey," dedi. "Sizin Çinli."

"Asayiş Şubesi, ben Rath," dedi Voss telefonu bağlayınca.

Sesli harfleri yutan yumuşak bir ses, "Wen Tian, Yangtao," dedi.

"Geçenlerde restoranınızdaydım, yanımda başka bir arkadaşla. Hatırladınız mı? Mutfağınız için yangtaoyu nereden temin ediyorsunuz, onu bilmek istemiştim."

"Rezervasyon yapmak?"

"Hayır, hayır, Emniyet'ten arıyorum. Berlin'de yangtao nerede bulunur, onu bilmek istiyorum, o kadar."

"Pazartesi kapalı."

"Yemek yemeyeceğim sizde."

"Rezervasyon iyi. Yangtao çok müşteri."

"Bir sorum var sadece! Yemek yemek istemiyorum."

"İki kişilik mi?"

Rath pes etti.

"Burada polis," dedi. "Ben birazdan orada."

"Pazartesi kapalı."

Rath telefonu kapattı.

Sekreterine, "Ben çıkıyorum," dedi. "Köpekle ilgilenir misiniz, Erika?"

"Öğle paydosuna çıkmak üzereydim. Yanınızda götüremez misiniz?"

"Gideceğim yerde Kirie'nin menüye konma tehlikesi var."

Erika dehşetle baktı. "Aman Allah'ım. Nereye gidiyorsunuz öyle?"

"Çinlilere."

Rath arabaya atlamadan önce yürüyerek Kale'nin hemen dibindeki Merkez Hali'ne gitti. İzdiham bitmişti; asıl kalabalık daha şehir uyanmadan, sabahın erken saatlerinde oluyordu. Merkez Hali, sağlı sollu arabaların park ettiği ve sabah trafiğinin çok yoğun olduğu Kaiser Wilhelm Strasse'nin ortadan ayırdığı iki halden oluşuyordu. Rath sora sora devam etti; sebze, meyve satıcıları, kuzeydeki haldeydiler. Malın iyisi satılmıştı; yaprakları çürümeye yüz tutmuş birkaç maruldan başka bir şey gözükmüyordu ortada. Rath, büyük bir tabelanın altında sandıkları üst üste dizmekte olan fok balığı bıyıklı kıpkırmızı suratlı bir adama doğru gitti.

"Ne istiyorsunuz?" diye tersledi onu fok balığı.

"Halde Çinli kabzımal arıyorum," dedi Rath.

"Çinliye benzeyen bir tarafım var mı?"

"Hayır da, belki tanıdığınız vardır."

"Kim soruyor?"

Rath kimliğini gösterdi.

"Çekikleri rahat bırakın! Zaten hayatları kaymış."

"Bir Çin meyvesiyle ilgili bir iki bilgiye ihtiyacım var."

Adam, Rath'a birkaç saniye, bir hayduta güveneyim mi güvenmeyeyim mi edasıyla baktı. Ardından, "Yukarıdaki galeride, tam orta geçitte, kasapların oradan bir merdiven çıkıyor yukarı. Orada Lingyuan'ı bulun, o size yardımcı olur."

Rath parmağını şapkasının kenarına götürüp selam verdi ve halde ilerledi. Satıcıların çoğunun tezgâhında sadece sabahki satış furyasından arda kalan mal bulunduğu halde, Rath'ın gözünde yine de sanki dağ gibi yiyecek vardı. Rath, tarif edilen merdiveni de, galeriyi de buldu. Yukarısı, fazla mekâna ihtiyacı olmayan, çok bir müşterisi de olmayan satıcılara ayrılmıştı. Lingyuan'ın standını kimseye sorma gereği duymadan eliyle koymuş gibi buldu. Koridora kadar uzanan koskoca bir kâğıt fener yolu gösteriyordu zaten. Lingyuan sadece sebze meyve değil, Rath'ın hayatında hiç görmediği baharat ve otlardan da satıyordu. Bir iki koku ona Hohenzollerndamm'daki Çin restoranını anımsatsa da, kendisini birden başka bir dünyada gibi hissetmişti; Berlin'in ortasında bir nebze Asya'ydı burası. Bu dünyanın kralı ise gri takım elbisesinin üzeri-

ne yeşil bir önlük geçirmiş ufak tefek bir Çinliydi. Çinli olduğu sadece yüz hatlarından belli oluyordu; yoksa Almancası aksansızdı. Sesli harflerle dahi sorunu yoktu.

"Buyrun?" diye sordu.

"Sadece bir bilgiye ihtiyacım var," dedi Rath. Bu sefer kimliğini hemen göstermişti. Çinli saygıyla başını salladı ve gülümsedi.

Rath, "Çin yiyecekleri satıyorsunuz..." dedi.

"Evet, yedi yıldır..."

"Sizde yangtao da bulunur mu?"

Lingyuan üst üste sandıkları gösterdi.

"İşte," dedi. "Bu kadar kaldı. İki hafta önce geldi Çin'den."

"O kadar oldu yani..."

"Yangtaoyu serin yerde muhafaza ederseniz uzun zaman taze kalır. Bir yıl diyelim."

"Çin'den ithal etmek pahalıya gelmiyor mu?"

Lingyuan omuz silkti. "Sürümden kazanıyorum," dedi. "Berlin'de kaç Çinli yaşıyor, biliyor musunuz? Birkaç bin. Yoksulları Silezya İstasyonu'nun orada, zenginleri Charlottenburg'da. Geri kalanı da dağınık, orada burada."

"Hepsi sizden mi alışveriş yapıyor?"

"Çin restoranlarının tamamı benden alışveriş yapıyor sayılır. İki üç de Çin dükkânı var."

"Onların adresi var mı sizde?"

"Ne yapacaksınız?"

"Nerelerde yangtao satılıyor, öğrenmem lazım. Sizin dışınızda yangtao ithal eden var mı?"

"Sanmıyorum. Her halükârda Çin sebze ve meyvesi eken kimse yok."

"Berlin'de mi?"

"Mariendorf'ta küçük bir tarlam var. Birkaç hafta önce olsa size Noel'den önce ürününü aldığım yangtaodan ikram ederdim."

"İşleriniz iyi gidiyor herhalde."

"Şöyle böyle geçiniyoruz işte."

"Bir yangtao ne kadar?"

"Eh, elmadan biraz pahalı."

"Değerli bir meyve yani..."

"Öyle söylenebilir. Her halükârda özel bir meyve. Çok da faydalı."

Rath Çinliye Betty Winter ve Jeanette Fastré'nin fotoğraflarını gösterdi. Anlaşılan Lingyuan ne sinemaya gidiyor ne de gazete okuyordu; resimlere bakıp başını iki yana salladı. "Hiç görmedim," dedi.

"Bu kadınlar nereden yangtao alıyorlardır sizce?"

"Birkaç adres yazayım size" dedi sebzeci ve tartının yanında duran deftere uzandı.

Rath halden çıktığında cebinde beş restoran, üç de dükkân adresi vardı. Bunlardan biri Yangtao'ydu. Ama restoranları dolaşmanın bugün bir anlamı olmayacaktı; Lingyuan pazartesi günleri hepsinin kapalı olduğunu söylemişti. Ama Çin dükkânları açıktı. Bunlardan iki tanesi Friedrichshain'da, bir tanesi ise batıdaydı. Rath otomobili Alex'den alıp Berlin'deki Çin mahallesinin kalbini oluşturan Krautstrasse'ye yöneldi. Bu semtle ilgili kötü anıları vardı. Josef Wilczek'le o vahim sonuçlara yol açan karşılaşma, birkaç blok ileride, Koppenstrasse'deki inşaatta cereyan etmişti.

İlk adresin önüne park etti. New York Pell Street'te yıllar önce kardeşiyle gezdiği Çin mahallesiyle karşılaştırıldığında burası âdeta hazin bir manzara sergiliyordu. Berlin'in doğusunun alelade bir sokağıydı burası: Binaların yer yer sıvası dökülmüştü. Sokakta tek tük araba vardı. Kaldırımda bağırış çağırış çocuklar oynuyordu. Sokakta Çinli filan da yoktu. Vitrininin önüne Buick'i park ettiği Çin dükkânının kırmızı Çin harfleri birazcık süslüydü. Latin harfleri olmadığından, dükkân sebze mi, yoksa giysi mi satar, çamaşırhane midir, belli değildi. İçine girince, bütün bunların bir karışımı olduğu anlaşılıyordu. Ancak çeşit KaDeWe'dekinden daha fazlaydı; büyüklüğü tabii karşılaştırılamazdı, o kadar. O rengârenk curcuna içerisinde yiyecekten çaya, baharattan ipek kumaşa, porselenden sabun taşı figürlere, yelpazeden kâğıt fenerlere, yok yoktu. Lingyuan'ın pazar standından daha da "yabancı" kokan bu karanlık mağaranın içerisindeki yaşlı Çinli kadın bir kelime Almanca bilmiyordu. Rath el kol işaretleriyle anlaşmaya çalıştı; fotoğraf-

ları göstererek işaret parmağıyla yeri gösteriyor, "bunlar burada?", "yangtao?" diye soruyordu. Kadın, üzerinde çürümeye yüz tutmuş birkaç yangtao bulunan tahta kasaya işaret etti. Rath fotoğrafları yine gösterip bu defa *yangtao* demeden sorusunu tekrarladı. Kadın başını iki yana salladı. Tabiri caizse tüm sohbet boyunca beton gibi duran saçının çerçevelediği yüzünde bir kas bile oynamamıştı. Rath, az ileride Markusstrasse'deki dükkânda da bir sonuç elde edememişti. Burada da yangtao vardı, burada da kimse Almanca bilmiyordu, burada da oyuncuları tanıyan yoktu.

Döndüğünde bir sürü yumurcak Buick'in etrafını sarmıştı.

"Bu sizin mi?" diye sordu içlerinden en cesaretlisi. "Çok şık."

"Bakmak serbest, ellemek yok," dedi Rath ve arabaya bindi. Bayağı boktan bir mahalleydi burası. O kadın oyunculardan birinin böyle bir sokağa, şu dükkânlardan birine adım atmış olabileceğini düşünemiyordu. Direksiyonu batıya kırdı.

Haldeki adamın not ettiği üçüncü dükkân Kantstrasse'deydi. Burası Kraut Mahallesi'nden tamamen farklıydı. Bir kere Çin restoranının yanındaki dükkânın adı –Çin Evi– Latin harfleriyle yazılmıştı. Dükkân aydınlıktı ve zevkli görünümlüydü. Duvar boyunca pahalı porselen vazolar diziliydi; girişin iki yanındaki taş aslanlar âdeta dükkâna muhafızlık yapıyor gibiydi. Bir duvarı baştan başa kaplayan raf, mekâna hoş bir koku yayan çay çeşitleriyle doluydu. Saçı arkaya doğru taranmış zayıf bir Çinli yanaştı yanına.

"Buyrun?"

"Yiyecek de bulunur mu sizde?"

"Tabii. Böyle gelin lütfen."

"Sadece bir bilgiye ihtiyacım var." Rath fotoğrafları gösterip sorusunu sordu.

Adam Betty Winter'i tanıdı. "Bu hanımı birkaç hafta önce burada görmüş gibiyim; evet, evet, o olması lazım. Bizde bir tek Çinliler alışveriş yapar da. Çok nadir bir iki meraklı Alman çıkar."

"Almanlardan devamlı müşteriniz yok mu?"

"Hayır, onlara devamlı müşteri denemez." Çinli başını iki yana salladı. "Belki bir tane var; yaşlı bir adam. Gerçi o da uzun zamandır görünmüyor ya."

"Sık sık mı gelir?"

"Evet, yangtao da alır. Ama başka ürünlere de bakar."

"Adını biliyor musunuz?"

"Alfred ya da Albert gibi bir şey."

"Adresi var mı?"

Adam kafasını iki yana salladı.

Rath Çinliye kartvizitini verdi. "Adam bir daha gelip alışveriş yaptığında bana haber verin, olur mu? Ama hemen arayın. Bir de mümkünse adını ve adresini öğrenmeye çalışın."

"Ben polis değilim! Müşterilerimi öyle deşemem!"

"Çaktırmadan yapacaksınız tabii. Malı ısmarlamanız gerektiğini söyler, hangi adrese göndereceğinizi sorarsınız. Yaparsınız, yaparsınız."

Rath, hazır Kantstrasse'deyken, Oppenberg'in ofisine bir uğrayayım diye düşündü. Şansı vardı; yapımcı oradaydı. Krempin'in öldüğünü duymuştu.

"Zavallı Felix," dedi. "Sizin suratsız arkadaşlarınızdan birisi buradaydı, o anlattı bana. Çok korkunç! O yükseklikten aşağı atlamak..."

Rath onu dikkatle süzüyor, ama Manfred Oppenberg'in eski yol arkadaşı Krempin'i aşağı atmış olabileceğine dair bir işaret göremiyordu. "Vivian'la ilgili bir şey söylemeye geldim," dedi. "Yeraltı dünyasından bir ipucu çıkmadı. Ancak şu anda, belki bir anlamı olabileceğini düşündüğümüz başka ilintiler peşindeyiz. Çin Frenk üzümü yangtao nedir, biliyor musunuz?"

Oppenberg düşündü. "Olabilir. Kavram olarak bilmiyorum ama arada bu sokaktaki Çin restoranında yemek yiyorum. Belki orada öyle bir şey vermişlerdir. Tabağınızda ne var, bilemiyorsunuz ki."

"O zaman Vivian Franck'ın yangtaoyu sevip sevmediğini de söyleyemeyeceksiniz bana."

"Vivian mı?" Oppenberg bir kahkaha attı. "Söyleyemez olur muyum, söylerim. Çin veya genelde Asya mutfağından bucak bucak kaçardı. Sırf çubuk yüzünden değil hem de. Bir kere bile Nanking'e götüremedim onu."

Rath, Kantstrasse'de arabasına doğru yürürken düşünüyordu: Betty Winter'le Jeanette Fastré yangtaoyu lezzetli buluyordu, Vivian Franck ise hiç sevmiyordu. Birbirinden bağımsız iki ölüm ola-

yında aynı egzotik meyveyle karşılaşmaları bağlantıdan ziyade, aptalca bir tesadüfe benziyordu. Yoksa tam da bu muydu olayın açıklaması? Yani Vivian Franck'ın Çin yemeğinden nefret etmesi mi?

Alex'e dönerken Bernauer Strasse'den geçti ve 110 numaralı evde Hagedorn'un ziline bastı.

Yukarıdan bir ses, "O bu saatte evde olmaz," dedi.

Gri önlüklü bir adam merdivenlerde trabzana dayanmış aşağı bakıyordu.

"Çalışıyor mu?"

"Ne yapacaktı başka? Bankalar gece vardiyası yapmıyor."

"Yapsalar iyi olurdu belki. Sass kardeşleri düşününce..."

"Polis kendine gece vardiyası koysa bile yakalayamaz Sass kardeşleri." Gri önlüklü adam güldü. "Hagedorn'u niye aradınız?"

"Önemli bir şey yok. Özel."

"Dikkat edin, nişanlısı yakalamasın sizi. Şaka kaldırmaz."

"Herr Schmieder mi?"

"Onu da tanıyorsunuz yani."

"Berlin köy gibidir, bilmez misiniz? Herr Schmieder de burada mı oturuyor?"

"Sormayın. İkinci evi gibi bir şey. Ne zaman Hagedorn'a bu böyle gitmez, daha fazla elektrik ve gaz parası vermeniz lazım desem, Schmieder birkaç gün kayboluyor, ondan sonra yine aynı şey."

"Hagedorn'la bugün yine konuştunuz, yanılmıyorum değil mi?"

"Ne kadar uyanıksınız. Geceyi Osram'da mı geçirdiniz?"

Rath arabasına bindiğinde kendisini gerçekten de öyle hissediyordu. Ziyaretten beklediğinden daha fazla aydınlanmıştı. Schmieder'in kız arkadaşı mı, nişanlısı mı, o her kimse bankada çalışıyordu. Kapıcıya hangi banka olduğunu sormasına gerek yoktu, sadece şubeyi sormuştu. Ama kadın herhangi bir şubede değil, Behrenstrasse'deki merkezde çalışıyordu. Daha bu yılın başında Köln'den gelmişti.

Eh, elindeki bu bilgiyle Anton Schmieder'i ziyaret edebilirdi artık. Neden hemen olmasındı? Adam gece vardiyası haftasından sonra şu anda evde olabilirdi. Ayrıca ziyaret edip sürpriz yapacağı bir kişi daha vardı Moabit'te. Charly sabah ona kahve yapmıştı ama onunla doğru dürüst vedalaşmamıştı; öğle yemeği davetini geri çevirmezdi herhalde.

Spener Strasse'de merdivenleri çıkarken içi içine sığmıyordu. Zili çaldı. Onun şaşkın yüz ifadesini düşünüyor, çocuk gibi seviniyordu.

Kapı açıldı; bir adam sırıtarak ona bakıyordu. Rath o anda orada göreceğini hiç mi hiç hesaba katmadığı bu adamı çoktan kafasından silmişti.

Charly'nin kovboyu, Resi'deki yavuklusuydu bu; bugün püskülleri yoktu.

Charly onun için mi sabah erkenden gitmişti?

"Kimi aramıştınız?" dedi sırıtkan. "Mesajınızı iletebilirim."

Rath'ın dili tutulmuştu. Gırtlağından "Yok, kalsın"a benzer sesler çıktı; arkasını döndü ve kendisini yer çekimine bırakıp ağır ağır merdivenleri indi.

Direksiyona oturduğunda arabaya nasıl geldiğini bilmiyordu. İçinde, yukarıdaki sırıtkandan çıkartsa rahatlayacağı bir öfke kabarmıştı; ama bunu yapmayacaktı tabii, Charly'yi ilelebet kaybederdi yoksa. Motoru çalıştırdı; Buick tekerleklerini gıcırdatarak yola çıktı.

Rath beş dakika sonra Anton Schmieder'in kapısındaydı. Kapıyı vurdu.

"Frau Hagedorn'dan haber getirdim," dedi ve tekrar vurdu. İçeride ayak seslerini duyar duymaz Schmieder'in onu kapının aralığından göremeyeceği bir pozisyon aldı. Ama adam sandığından saf çıkıp kapıyı ardına kadar açtı. Onu görür görmez de beti benzi attı.

Rath, şantajcının kapıyı hemen yüzüne kapatacağını bildiği için ayağını kapının arasına koydu. Kapıyı tüm gücüyle içeri doğru ittirdi; Anton Schmieder tökezleyip yere düştü.

Tekrar ayağa kalkmaya çalışırken, "Ne istiyorsunuz benden?" dedi.

"Polis gelince hep böyle telaşlanıyorsunuz, neden ki?" diye sordu Rath. "Alnı pak bir vatandaşsanız size bir şey yapmayız."

Schmieder yavaş yavaş geri çekilerek uzun koridora girdi, Rath da arkasından gitti. Koridorun sonunda epey dağınık, oda olarak kullanılan bir mutfak vardı.

"Bayağı oldu eve gelmeyeli, değil mi? Birkaç gün manitanıza sığındınız."

"Ne istiyorsunuz?" Schmieder kendini biraz toplamıştı. "Başkasının evine böyle girmeye hakkınız yok!"

Rath gülümsedi ve sağ yumruğunu adamın midesine gömdü; beriki yere düşüp nefessiz kaldı.

"Birisine şantaj yapıyorsanız, yakalanmayacaksınız," dedi Rath. "Gördünüz mü, birisi canınızı yakıyor, siz polis bile çağıramıyorsunuz."

"Siz kendiniz polissiniz," dedi adam ilk soluğuyla. "Bu yaptığınızı yapamazsınız."

"Bu benim özel eğlencem. Nasılsa beni ihbar edemezsiniz."

"Benden ne istediğinizi hâlâ bilmiyorum."

"Bir tanıdığımla mektup arkadaşlığınız varmış, onu kesmenizi istiyorum. Bundan sonra kırmızı kalemle birtakım küstah mektuplar yazıp Devlet Şurası'nın posta kutusuna atmak yok! Şantaj ağır bir suçtur."

"Ben şantajcıysam beni niye ihbar etmiyorsunuz? Cesaret edemiyorsunuz çünkü değil mi? Çünkü o tanıdığınızın kirli işleri çıkar ortaya. Adenauer, o Yahudi dostu, o..."

Daha fazla konuşamadı. Rath midesine bir yumruk daha indirdi. Ne saygısız bir herifti bu. Ardından eğilip nefes almaya çalışan adamı ensesinden tutup ayağa kaldırdı ve kulağına, "Bu meseleyi biraz daha ciddiye alsanız iyi olur," dedi. "Yoksa sağlığınız tehlikeye girebilir. Tekrar söylüyorum: Bundan sonra mektup, birilerini herhangi bir şekilde rahatsız etmek filan yok. Bu tatsız olayın en ufak ayrıntısı basına yansısın, sizi şahsen sorumlu tutarım. Kız arkadaşınıza da söyleyin, şirket sırlarını öyle uluorta anlatmak çok tehlikeli olabilir."

Kesik kesik nefes alan Schmieder itaatkâr, başını salladı.

"Umarım anladınız. Sizin için en iyisi olur! Çünkü bir dahaki sefere böyle işlerde benden daha iyi olan birileri ziyaretinize gelebilir!"

Schmieder sesini çıkarmadı. Başını sallayıp duruyor, bir yandan da tir tir titriyordu.

Rath'ın o güne kadar bir insanı bu kadar korkutabileceğinden haberi yoktu. Adamın yakasını bırakıp ayağa kalktı.

Ford işçisi birden hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. "Her şeyin

eskisi gibi kalmasını istedim, bütün derdim oydu," dedi. "Ford kapanırsa ben ne yaparım? Üç yıl önce işe alındığımda hayatım şimdi başlıyor, nihayet doğru dürüst para kazanacağım demiştim. Gene bitsin mi her şey? Şehirde kaç tane işsiz var, biliyor musunuz? Ford biterse ben ne yaparım?"

"Şantajcılığa kalkmayın en azından," dedi Rath. "Kabiliyetinizin olmadığı açık."

Adamı öyle perişan halde bırakıp evden çıktı, otomobile binip gaza bastı. Moabit'ten bir an önce çıkması lazımdı. Öfkesi dinmemişti.

Arabayı İnvalidenstrasse üzerinden doğu istikametine sürdü; Stettin Garı'ndaki bir telefon kulübesinin önünde durdu. Arabadan inmeden önce sakinleşmek için bir sigara içti. Cebinde yirmi Fenik buldu; Doğu Garı'nı aradı. Hiç beklemiyordu ama Marlow bizzat kendisi çıkmıştı telefona.

"Komiser Bey?" Doktor M'nin sesinden sevindiği anlaşılıyordu. "Ne iyi yaptınız da aradınız. Deutsche Kraft meselesine el atabildiniz mi?"

"Bazı girişimlerde bulundum," diye yalan söyledi Rath. "Benim de sizden bir ricam olacaktı."

"Tabii ki. Tamamen imkânsız bir şey olmadıkça..."

Rath, Schmieder'in adını ve adresini verdi. "Çok bir şey değil," dedi. "Birazcık korkması lazım, o kadar. Tipinden korkulacak bir iki adam onu göstere göstere izlesin, arada da karşısına çıkıp kötü kötü baksın."

Marlow güldü. "Bu işlerin nasıl yapılacağını bana öğretmeyin. Adamlarım ne kadar ileri gitsinler?"

"Sadece korkutsunlar, o kadar! Şiddet kullanılmasın! Sakın!"

"Ama sizinki saldırırsa benim adamlarım kendilerini koruyacaklardır; bunu onlara yasaklayamam."

"Endişelenmeyin, öyle bir şey olmaz. Adam sünepenin biri."

"Madem öyle diyorsunuz."

Rath, şeytanla anlaşma yapmaktan memnun değildi ama bu işe öyle bir bulaşmıştı ki, Marlow'un bu kıyağı olsa da olmasa da bir şey değişmeyecekti artık. Kendisini Schmieder'e, o bir sıkımlık canı olan şantajcıya acırken yakaladı; ardından bir şantajcının başka tür-

lüsünü de hak etmediğine inandırdı kendisini. Ayrıca şansı vardı, hukuksal açıdan bir sorumluluğu yoktu. Aslında tüm taraflar iyi sıyrılmıştı işin içinden: Adenauer huzura kavuşmuş, Schmieder kodese düşmemişti. Komiser Rath ise yakında Başkomiser Rath olacaktı.

Ayrıca şu Deutsche Kraft hikâyesi doğruysa, bununla yalnız Marlow'a değil, meslektaşlarına da hayrı olmuş olacaktı. Bir çete neden film işine girerdi? Rath'ın bildiği tek bir illegal film türü vardı. Ahlâk Şubesi Müdürü Lanke'yi harekete geçirse miydi acaba?

Stettin Garı'nda da bir Aschinger vardı. Rath oradan elde yemek üzere bir köfte alıp Hannoversche Strasse'ye gitti; geç kalmıştı. Kendini işe verip mümkün olduğunca Charly'ye kafasını takmamak istiyordu. Bir de tabii o herifin hâlâ Charly'nin evinde ne bok yediğini bilmek.

44

Rath yıldırım gibi morga daldığında, Doktor Karthaus raporunu sunmaya başlamıştı bile. Böhm kızgınlıkla saatine baktı; Gennat ise hiç istifini bozmadı; can kulağıyla, Rath'tan etkilenmeyerek konuşmasına devam eden Karthaus'u dinliyordu.

Karthaus, "Tahminleriniz doğru çıktı," diyerek, başıyla hafif selamlayarak Rath'a döndü. "Cesedin hakikaten ses telleri kesilmiş."

"Vivian Franck gibi yani." Gennat sanki buna hazırlıklıymış gibiydi. "İstesek de istemesek de bir seri katille karşı karşıya bulunduğumuz fikrine alışmamız gerekiyor."

Seri katil lafını duyan Böhm kendi kendine homurdanmaya başladı.

Gennat, "İkinci bir Düsseldorf yaşamak ve isteriye meydan vermek istemiyorsak, bunu öncelikle basından gizli tutmamız gerekiyor," dedi. "Şimdiye kadar da öyle yaptınız zaten, Böhm. Biz daha bir şey söylemeden yaptıkları ortada. Seri katil teorisini bir de biz beslersek..."

"Ne demek beslemek?" dedi Böhm. "Basın olmayacak bir şeyin peşinde! Birbiriyle hiçbir ilgisi olmayan iki olay arasında bir ilişki kuruyor!"

"Çin Frenk üzümüyle ilgili şu garip rastlantı var bir de..."

"Frenk üzümü zırvalığı konusundaki düşüncemi biliyorsunuz."

"Siz bir şey buldunuz mu, Herr Rath?"

Rath, tam "Galiba," diyerek konuya geçmek üzere boğazını temizliyordu ki, Karthaus sertçe kesti sözünü.

"Kriminal polise özgü uzmanlık teatisini bölüyorum, özür dilerim, ama beyler, hatırlatayım, buraya *siz beni* dinlemeye gelmiştiniz."

"Haklısınız, doktor." "Rath, bu toplantı bitince ofisime gelin, ayrıntılı rapor istiyorum."

"Ben... eee... saat üçte... Zörgiebel'le..."

"Ha tabii, tabii. Ondan sonra gelirsiniz."

Karthaus, "İzninizle devam edebilir miyim?" diye sordu. Adli tabibin ses tonu hafiften asabileşmişti.

"Edin, doktor, edin."

Karthaus boğazını temizledi. "Doktor Schwartz'ın Betty Winter'in midesinde bulduğu yangtaodan söz ettiniz az önce."

Sırf Franck dosyasına değil, aynı zamanda Winter dosyasına da bakmış olduğu gözlerden kaçmasın diye konuşmasına ufak bir ara verdi.

"Cesedin midesini iyice kontrol ettim. Ölmeden önce fazla bir şey yememiş, bir tek meyve görülüyor ama Çin Frenk üzümüne rastlamadım."

"Birkaç tane getirdim yanımda," dedi Rath ve haldeki Çinlinin verdiği yangtaoları paltosunun cebinden çıkardı.

Gennat, "Tüylü patatese benziyor," dedi.

"Kesmeniz lazım," dedi Rath Doktor Karthaus'a, "uzmanlık alanınız zaten."

Karthaus bir neşter alıp ilk bakışta pek bir şeye benzemeyen meyveyi kesti; ortaya yelpazevari, siyah çekirdekli yemyeşil etli kısmı çıktı.

"İçi bayağı güzelmiş," dedi Gennat.

Rath, "Tadı da güzel," dedi. "Çok da faydalı."

"Dediğim gibi," diye devam etti Karthaus. "Cesedin midesinde böyle bir meyvenin izine rastlamadım; ama başka meyveler yemiş. Ancak ölümünden saatler önce."

"Peki ya ölüm nedeni? Uyuşturucu mu? Zehir mi?"

"İkisi de değil." Karthaus omuz silkti. "Aslında ölüm nedeni konusunda hâlâ bir şey söyleyemiyorum."

"Aynı Franck gibi," diye homurdandı Böhm. "Olacak şey değil! Tahminde de mi bulunamıyorsunuz?"

"Kanında aşırı bir asitlenme tespit ettik. Bu bütün ölülerde görülür de, bu örnekte değerler normalin çok üstünde."

"Sadede gelin, doktor! Bir tahmininiz var."

"Buna sadece bir kuşku diyelim. Başka türlü açıklayamıyorum." Karthaus devam etmeden önce boğazını temizledi. "Ölüm nedeni hipoglisemi olabilir. Ancak bunu kanıtlamak zor."

"Hiç duymadım," dedi Gennat. "O ne?"

"Kandaki şekerin aşırı düşmesi."

"Öldürücü müdür?"

"Hem de nasıl. Ama bu sadece insülin iğnesi yapan şeker hastalarında görülür."

"Fastré şeker hastası mıymış?"

Karthaus başını iki yana salladı. "Onu daha geçende muayene eden ev doktorundan bilgi aldım. Turp gibiymiş. Uyuşturucu bile kullanmıyormuş. Ama dikkatli bakınca bir sürü iğne izi gördüm; deri altında, ilk bakışta görünmeyen cinsten."

Gennat başını salladı. "İyi de, o dalgayı..."

"İnsülin..."

"...onu bir tek şeker hastaları mı alır?"

"Evet. Birçok insanın hayatını kurtarmıştır. İzin verirseniz teorimi açıklamak istiyorum."

Gennat sırıttı. "Eh, nihayet baklayı ağzınızdan çıkarıyorsunuz, doktor."

"Kendisine ya iradesi ya da bilgisi dışında çok sayıda insülin iğnesi yapılmış." Karthaus konuşmasına ara verip memurların vereceği tepkiyi bekledi. "Dediğim gibi, deri altından," diye devam etti. "Yani, ilacın yavaş yavaş kana karıştığı derinin altındaki yağ dokusuna enjekte edilmiş. Üst üste birkaç gün yemiş bu iğneden."

"Bilgisi dışında," diye mırıldandı Gennat düşünceli düşünceli.

Karthaus, "Ancak doktoru bana iğne gerektiren bir ilaç almadığını söyledi; dolayısıyla ilacını veriyoruz diye kandırılmış olamaz.

Bu durumda zorla verilmiş diyelim, ama vücudunda darp izine de rastlamadım. Her halükârda son dozajın çok yüksek olması lazım; kadın yavaş yavaş insülin şokuna girdi herhalde. Ondan sonra da herhalde şeker verilmedi."

"Şeker mi?"

"İnsülin vücuda girdikten sonra insanın hayatını kurtaracak tek şey şekerdir."

Rath'ın yarım saat sonra çıkması gerekti. Böhm'le Gennat, cesedi teşhis etmeye gelecek yapımcı Grunwald'ı karşılamak için morgda kaldı. Trafik açıktı; Rath üçe on kala avluda arabadan indi. Kirie onu ofiste coşkuyla karşıladı. Rath, en azından beni seven bir kişi var, diye düşündü. Eğilip köpeği okşarken yerinde duramayan hayvan Rath'ın kafasındaki şapkayı düşürüp dişlemeye başladı. Fötr şapkayı şekli bozulmadan Erika Voss'la beraber zar zor aldılar elinden.

Rath, hafif yamulmuş ve salya içindeki şapkayı gardıroba asarken, "Telefon eden var mı?" diye sordu.

Erika Voss, masadaki listeye bakıp, "Babanız aradı," dedi. "Sonra yine ararım dedi. Bir hanım aradı ama ismini söylemedi, özelmiş." Son sözcük üzerine beklenti dolu bakışlarla bir süre sustu ama Rath'ın suratında heykel misali mimik oynamamıştı. "Sonra bir de Frau Kling telefon etti ve saat üçteki randevuyu hatırlattı. Mesele nedir Allah aşkınıza? Emniyet Müdürü ne konuşacak sizinle?"

"Ben bilsem..."

"Brenner'le mi ilgili acaba?"

"Nereden çıkarıyorsunuz bunu?"

"Her halükârda bol şans diliyorum size."

Rath, Emniyet'in tamamının Brenner'le kavgasından ve kavganın sonuçlarından haberi olduğundan emindi. Kale'de dedikodu kazanı mükemmel kaynardı; kantin de düdüklü tencere işlevi görürdü. Erika Voss her öğlen kantindeydi. Oraya bir tek yemek için gitmiyordu herhalde.

Rath, Zörgiebel'e çıkmadan önce açılmak için tuvalette suratına litrelerce su çarptı. Zinde olmalı, Brenner'e sinirlenip krizlere girmemeliydi. Sükûnetini korudu mu, her şey hallolurdu. Aynanın

önünde ıslak saçlarını taradı. Aynada aksi görünen adam hiç de fena değildi. Bu görünümde bir herif kötü birisi olamazdı; bunu Emniyet Müdürü de takdir edecekti.

Rath, Zörgiebel'in antresine girdiğinde Brenner gelmiş oturuyordu bile. Sehpanın üstündeki dergilerden birini almış beceriksizce sol elinde tutuyor, öbür kolu askıda olduğu için sayfaları çevirmekte zorlanıyordu. Rath'a göre yüzündeki yara bantları abartılıydı. Rath en uzak yere oturdu. Zörgiebel meşguldü herhalde; hazretlerinin kapitone kapısı kapalıydı. Rath, dikkatle duvardaki eski Berlin manzaralarını inceliyor, Frank Brenner'le göz göze gelmemeye bakıyordu. Adamlardan çıt çıkmıyor, Dagmar Kling, onlara aldırış etmeden daktilo yazmaya devam ediyordu. Zörgiebel'in herkesin giyotin lakabını taktığı sekreteri muhakkak şu ofiste birbirine gıcık iki kriminal komiserden daha kötü şeyler de yaşamıştı.

Telefon çaldı; Dagmar Kling açtı. Hiçbir şey demedi; sadece dinledi ve kapattı.

Giyotin, "Sayın Müdür, beyler girebilir, diyor," dedi.

Brenner hemen yerinden fırlamıştı; Rath ona yol verdi. Ancak beriki acele ederken masif kapitone çifte kapıyı sadece sol eliyle açamayacağını hesaba katmamıştı. Rath kılını kıpırdatmadı; Dagmar Kling'in suçlayıcı bakışlarına rağmen –gerçi o hep öyle bakardı ya– yardım etmedi. Brenner kapıyı kendisi açana kadar bekledi; ancak ondan sonra, hem de aralarında büyük mesafe bırakarak girdi içeri.

Zörgiebel odasında yalnız değildi. Emniyet Müdürü, deri sümenli, pırıl pırıl bir yazı masasında oturuyordu. Önündeki üç deri koltuktan birisine Dolandırıcılık Şubesi Amiri Brückner kurulmuştu. Rath, Brenner için kurduğu kapanın kapandığını görüp sevindi. Diğerinin daha bir şeyden haberi yoktu. Herhalde son günlerde doktoruyla görüşmemişti. Brenner, suratında mülayim bir gülümsemeyle önce Zörgiebel'e, sonra da Brückner'e sol elini verdi ve oturdu. Rath, bu görüşmede Bernhard Weiss'in olmamasından memnundu; olsa iş büyürdü. Zörgiebel'den korkmuyordu.

Emniyet Müdürü bir iki hal hatırdan sonra lafı fazla uzatmadan, "Neden burada olduğunuzu biliyorsunuz, beyler," dedi. "Doğrudan girelim; konu, 1 Mart akşamı eğlence yeri Residenz Casino'da

vuku bulan bir olay. Komiser Rath, Komiser Brenner'e birkaç kez yumruk atmışsınız. Neler diyeceksiniz bu konuda?"

Rath söze başlamadan önce yüzüne masum bir ifade takındı. "Evet, Komiser Brenner'e vurdum; özür diliyorum," dedi. "Ama bu kadar fazla yarayı anlamıyorum. İki kere vurdum, yumruğum o kadar da şiddetli olamaz. Max Schmeling değilim sonuçta."

"O konuya geleceğiz," dedi Zörgiebel sadece. "Yani Brenner'e vurduğum için üzgünüm diyorsunuz." Emniyet Müdürü boğazını temizledi. "Ayağa kalkın lütfen. Komisere elinizi uzatıp bir Prusya polis memuruna hiç yakışmayan davranışınız için özür dileyin."

Rath uysalca müdürün dediklerini yaptı. Kalkıp Brenner'e elini uzattı; beriki neredeyse askıdaki elini uzatacaktı ki, sol elini verdi. Bunun üzerine Rath da değiştirip öbür elini uzattı.

"Sizden yüzlerce kez özür dilerim, Herr Brenner," dedi. "Bir daha böyle bir şey olmayacak."

"İyi," dedi Zörgiebel Rath tekrar yerine oturduktan sonra. "Bu nahoş olayı halletmiş bulunuyoruz. Komiser Rath, bir Prusya polis memurunun ortalıkta yüzde yüz örnek teşkil edecek davranışlar sergilemesi gerektiğini size bir kez daha hatırlatmak istiyorum. En önemli görevlerinden birisidir bu. Hele basının bir kusurumuzu, bir hatamızı yakalamak istediği bugünlerde. Bunu unutmayın!"

"Başüstüne sayın müdürüm."

"Peki. Sizi daha fazla işinizden alıkoymayayım Komiser Rath. Lütfen dediklerimi unutmayın ve..."

"Ne?" Brenner öfkesini ve hayal kırıklığını zaptedemiyordu. "Hepsi bu kadar mı? Yarım yamalak bir özürle o çok 'efendi' Herr Rath halletti olayı, öyle mi? O zaman ben de meslektaşıma karşı adam yaralamaktan ceza davası açtırır mıyım, açtırmaz mıyım şimdi? Müdür yardımcınızla beraber beni bu adımı atmaktan alıkoydunuz, ben de salak salak boyun eğdim. Ama bu iş burada bitmez!"

Brenner kıpkırmızı kesilmişti; artık kendisini kontrol edecek durumda değildi. Neredeyse sağ eliyle masaya vuracaktı.

Zörgiebel soğukkanlılığını bozmadı. "Komiser Brenner, o dediğinizi bir daha düşünün isterseniz. Ceza davası diye tuttursanız o zaman ben de Sağlık İşleri Müdürü sizi bir muayene etsin demek zorunda kalırım. Bunu gerçekten istiyor musunuz?"

Brenner irkildi. "Ne demek istiyorsunuz?" dedi.

"Onu sizinle yalnız konuşmak isterim; sizinle ve Müdür Brückner'le. Az önce o yüzden Komiser Rath'ı göndermek istemiştim. Siz lafımı kesmeden önce."

"Özür dilerim, Müdür Bey."

Brenner nasıl da yelkenleri suya indirmişti. Hiçbir şeyden haberi olmadığı halde kendisini nelerin beklediğini yavaş yavaş çakıyor olabilir miydi?

Rath aslında orada kalıp, Brenner'in hangi suçlamalar karşısında kendisini Zörgiebel ve Brückner'in önünde nasıl savunmak zorunda kalacağını duymak isterdi. Gerçi aşağı yukarı tahmin de edebiliyordu.

"Gidebilir miyim artık, Müdür Bey?" dedi masum bir ifadeyle.

"Tabii, sevgili Rath!" Zörgiebel âdeta kışkışlıyordu onu. "İşinizin başına dönün!"

Rath, hafifçe eğilip, yüzünde dostça bir tebessüm, diğerleriyle vedalaştı.

Dagmar Kling'in daktilosunun sesini ardında bırakıp koridora çıkarken, Brenner'in işinin zor olduğunu düşündü. Sahte belge, hırsızlık... Zörgiebel büyük olasılıkla birçoğunu hasır altı edecekti ama Brenner sonuçta bir bedel ödeyecekti, orası kesindi. Bu durumlarda milleti hep Köpenick'deki emniyete sürmekle tehdit ederlerdi, yani şehir dışına. O zaman Rath'ın Resi'deki kostümü âdeta peygamberane bir anlam kazanacaktı.

Tam olayın kendisi açısından tereyağından kıl çeker gibi sonuçlandığını düşünüp sevinecekken, aklına olayın müsebbibi geldi.

Charly.

Charly ve kovboyu. Bugün ona kapıyı açan o sırıtkan. Brenner'e attığı dayağı asıl yemesi gereken adam.

Cinayet Bürosu'nun cam kapısından girdiğinde saat üçü yirmi geçiyordu. Gennat'ın kapısını tıklattı; Trudchen Steiner, Böhm'ün daha Buda'nın yanından çıkmadığını söyledi.

"Girip giremeyeceğinizi bir sorayım."

Girebiliyordu. Böhm'le Gennat'ı yeşil takıma oturmuş, pasta yerken buldu.

"Buyurun oturun," dedi Gennat Rath'ı görünce. Bir tane yer mi-

siniz? Trudchen, Komiser'e bir kahve, bir de pasta tabağı getirin lütfen."

Rath oturdu. Buda morgdan hemen sonra pastaya saldırabiliyorsa, midesi bayağı sağlam demekti. Böhm'ün ise keyifsiz bir hali vardı; fındıklı keki çiğnerken yüzü acımtıraktı.

"Evet," dedi Gennat. "Oturun da anlatın şu yangtanla ilgili bulduklarınızı."

"Yangtao, Müdür Bey. Size de getirdim bir tane." Rath cebinden bir yangtao çıkarıp pasta bıçağıyla kesti. "Çatalla içini çıkarabilirsiniz."

Gennat bir parça yedikten sonra başını takdirle sallayarak, "Bu şimdi Çin'den geliyor, öyle mi?" dedi.

"Hatta bugün yangtaoyu Berlin'de yetiştiren biriyle tanıştım ama bu gerçekten istisnai bir durum. Onun dışında galiba yalnız Çin'de bulunuyor. Her halükârda oldukça özel bir meyve; ucuz da değil."

"Yani tam oyunculara göre."

"Belki o çevrelerde moda. Fastré'nin nerelerden alışveriş yaptığını henüz bilmiyorum ama Kantstrasse'deki Çin Evi'nin sahibi Betty Winter'i hatırladı. Ancak hikâye ne kadar garip görünse de, pek bir şey çıkmayacak gibi. Bir kere Vivian Franck'ın yangtaoyla hiç ilgisi yok; Çin yemeğinin yanından bile geçmezmiş duyduğuma göre. Ama diğer yandan o buluştuğu yabancı, onu bir Çin restoranının önünden aldı."

Trudchen Steiner elinde kahve ve pasta tabağıyla içeri girdi.

"Buyrun, kendiniz alın," dedi Gennat.

Rath, yağmalanmış, ama yine de zengin pasta tabağına baktı. Frenk üzümlü olanını Gennat'a bıraktı; Buda'nın en sevdiği çeşit oydu. Onun yerine tabağına bir dilim fındıklı kek aldı.

"Ee?" dedi bu arada kendi fındıklı kekini bitiren Böhm. "Şu salak Çin Frenk üzümü meselesini kapatabiliriz o zaman. Zaten başından beri saçma bulmuştum."

Gennat, tabağına bir dilim Alman Frenk üzümlü pasta koydu. "Rath'ın kendisi de hep tereddütteydi zaten," dedi. "Ama bence konu kapanmış falan değil. Bu garip tesadüf hâlâ kurcalıyor kafamı."

"Doğru, tesadüf," diye atladı Böhm. "Winter ve Fastré vakaları arasında bir ilinti yok."

"...bu garip tesadüfler hep içime kurt düşürür."

"Hakikatlerle ilgilenelim, duygularla değil," dedi Böhm. İyiden iyiye keyfi kaçmıştı.

Gennat, "Hakikatlerle ilgileniyoruz, somut verilere güveniyoruz ama böyle duygulara da kapılabilelim, ara sıra da içgüdümüze güvenelim," dedi. "Şimdiye kadar sırf somut verilerle kalsaydım, vakaların yüzde ellisini çözememiştim."

"Somut verilerden söz etmedim," diye çıkıştı Böhm. "Olmadık teorilerin peşine de takılmayalım ama."

"Bununla Rath'ın mizansen teorisini kastediyorsanız," dedi Gennat, "size şunu söyleyeyim; bana göre bu sabah arkadaşların saydığı teorilerin içinde en aklı başında olanı bu. Mizansenden hoşlanan bir faille karşı karşıyayız. Belki tiyatrodan, belki sinemadan geliyor. Oyuncuları seçmesi de ondan herhalde." Buda, devam etmeden önce bir dilim Frenk üzümlü pasta yedi. "Katil cinayetleri ve kurbanlarını sunuş tarzıyla bize bir şey demek istiyorsa, mesajının kodunu çözebilmek için birkaç soruya cevap vermemiz gerekiyor: Cesetler neden bu sinemalara konuyor, genelde neden sinemalara konuyor? Mağdurlar neden oyuncu ve neden ses telleri yok? Neden kadınları öldürdükten sonra onlara makyaj yapıyor ve en güzel elbiselerini giydirip hatta parfüm bile sıkıyor?"

"Bu soruları şöyle ya da böyle zaten sormamız lazım," diye itiraz etti Böhm. "Bunlar dediğiniz şekilde mizansen olsa da, olmasa da."

"O zaman anlaştık," dedi Gennat.

"Her halükârda kurbanlarına öldükten sonra daha iyi davranıyor," dedi Rath. Pek sesli düşünme denemezdi artık buna; Buda dediklerine kulak kabartmıştı. "Bana öyle geliyor ki, onlardan hem hoşlanıyor, hem de nefret ediyor."

Gennat başını salladı ve dikkatini tekrar pastaya verdi.

"Sinema cinayetlerini bir an bir kenara bırakalım ve Winter vakasına dönelim," dedi sonunda. Bu konuda ikinizin de telafi etmesi gereken bir şey var. Doğru dürüst beraber çalışabilseydiniz –bahane, açıklama filan duymak istemiyorum, her ikinizden de– belki daha fazla yol alacaktık." Ceketinin cebinden özenle katlanmış bir kâğıt çıkardı. "La Belle Film şirketini ve Heinrich Bellmann'ın evini arama emri," derken elindeki kâğıdı havada sağa sola sallıyordu.

"Operasyonu ikiniz yürüteceksiniz. Hemen, bugün. Toplum polislerinden bir ekip hazırda bekliyor."

Rath ve Böhm birden neye uğradığını şaşırdı; birbirlerine dehşetle açılmış gözlerle bakıyorlardı. Artık sıkacaklardı dişlerini; Buda öyle uygun görmüştü, yapacak bir şey yoktu.

Ayrı ayrı çalışmaları da pek mümkün gözükmüyordu; Heinrich Bellmann'ın ofisiyle ev adresi aynıydı. Bellmann'a da öylesi yakışırdı zaten: Kantstrasse'de pahalı ve gösterişli bir kat yerine daha iddiasız bir yer olan Pistoriusstrasse'de ofis tutmakla bayağı tasarruf ediyordu herhalde. Weissensee'deki kiralar Charlottenburg'daki kadar yüksek değildi.

Saat tam beşte arabalar binanın önünde durdu; kriminal komiserler bir Opel'in içindeydi: Böhm şoförün yanında, kriminal asistan Mertens, Rath ve Kale'de gece vardiyasına kalması gerektiği halde Gennat'ın ısrarla bu operasyona dahil ettiği kriminal sekreter Gräf arkada oturuyordu. Konvoyda ayrıca toplum polislerini taşıyan bir ekip arabası, bir de el konulacak belge ve eşyaları taşıyacak bir kamyonet vardı.

Bellmann, ön binada orta halli bir apartmanda oturuyordu; Le Belle şirketinin ofisi ise arka binadaydı. Gösterişsiz bir pirinç tabela, zamanında belli ki büyük mekâna ihtiyacı olan bir heykeltıraş için yapılmış büyük pencereli bir atelyeyi gösteriyordu; içindeki birkaç yazı masası ve bir toplantı masasıyla herhalde sonradan ofis haline getirilmişti. Burası Oppenberg'in Kantstrasse'deki modern ofisi kadar şık ya da derli toplu değildi; mobilyalar eski modaydı; hiçbir şey diğerine uymuyordu.

Rath, ofise dalıp arama emrini paniğe kapılan Bellmann'ın burnuna sokma işini rütbece yüksek olan Böhm'e bırakmıştı. Yapımcının öfke nöbeti fazla sürmemiş, telefona sarılıp o hep tehdit unsuru olarak kullandığı avukatını aramıştı. Bu, Bellmann'la Manfred Oppenberg arasındaki hukuki didişmede bir servet kazanan avukat olmalıydı. On beş dakika sonra damlamıştı ama memurlar dosyaları ve film rulolarını kutulara koyup koyup dışarı taşırken elinden kenarda öyle durup alık alık seyretmekten başka bir şey gel-

memişti. Bellmann arada bir olan biteni protesto etmek için sesini yükseltiyor, şayet polisin yüzünden *Aşk Fırtınası*'nın galası ertelenirse bundan Böhm ve Rath'ı sorumlu tutacağını söylüyordu.

Ancak bu rest çekişleri, sanki aklı fikri başka yerdeymiş gibi biraz yarım ağızlaydı.

Rath, uzun yıllara dayanan meslek deneyimiyle, bir aramanın işe yarayıp yaramayacağını hep önceden kestirirdi. Evinin altüst edilmesini protesto eden birinin vicdan azabını okuyabiliyor, gerçek şokla, bir şeylerin ortaya çıkmasından duyulan korkuyu kamufle edecek göstermelik öfkeyi birbirinden ayırabiliyordu. Bellmann'ın hakikaten sakladığı bir şey vardı; bu gün gibi ortadaydı. Rath'la Böhm, bu adam ve onun öfke nöbetleriyle ilgilenmekten ziyade, delil kaçırılmamasına dikkat ediyordu. Kutulara konulacak öyle çok şey vardı ki; en başta dosyalar geliyordu. Rath kendini vergi dairesi memuru gibi hissetmişti; ancak belli de olmazdı, o bölümdeki arkadaşları da ilgilendirecek bir şey çıkabilirdi. Bellmann'ın evindeki küçük çalışma odasından da dosya, kâğıt, geçmiş yıllara ait randevu takvimi, not defteri ve senaryo namına ne varsa alıp çıkardılar.

Yapımcının çalışma odasının yanında bir de küçük bir film gösterme odası bulunuyordu. Rath o an projektöre takılı film dahil burada bulduğu bütün film rulolarını kutulara koydurttu.

Tam işlerini bitirmişler, götürmek istedikleri evrak ve eşyalar kamyonete istiflenmişti ki, gri mantolu bir kadın daldı içeriye; etrafına bakındı ve Rath'ı gördü.

"Ne oluyor burada?"

"Arama yapıyoruz," dedi Rath. "Başkomiser Böhm arzu ederseniz arama emrini gösterebilir." Bunu söylerken, avukatın talebi üzerine el konulan eşyaların listesini imzalayan Böhm'ün bulunduğu yan odayı gösterdi.

Listeyi bir daha, bir daha gözden geçiren Bellmann, "Eğer önemli belgelerden biri kaybolur ya da adamlarınız bir şeyler düşürüp kırarsa..." şeklinde tehditler savuruyordu.

Böhm, "...Prusya devleti tabii ki karşılayacaktır," diyerek onun sözünü kesti. Bellmann'a bir belge daha uzattı. "Bu da celp kâğıdı" dedi. "Yarın saat onda Alexanderplatz'taki Emniyet'te olun."

"Dalga mı geçiyorsunuz? Yarın sabah onda çok önemli bir görüşmem var!"

"E tehir edeceksiniz onu o zaman."

Cora Bellmann, "Nasıl bir iş bu?" diye araya girdi; önce çaresiz omuz silken babasına, ardından da Böhm'e baktı. "Babama neden ağır suçlu muamelesi yapıldığını açıklar mısınız lütfen?"

"Babanıza ağır suçlu muamelesi yapılsa eline kelepçe vurulur, kendisi geceyi hücrede geçirmek zorunda kalırdı," dedi Böhm.

"Bize böyle davranmaya hakkınız yok!"

"Korkarım var." Böhm soğukkanlılığını bozmuyordu. "Eğer isterseniz yarın Emniyet'e gelirken babanıza refakat edebilirsiniz, Frau Bellmann. Sorduğunuz soruların hepsine orada cevap verilecektir. Burada işimiz bitti. İzninizle."

Böhm şapkasını çıkarıp selam vererek kadının yanından ayrıldı ve dışarı çıktı. Bu arada Rath'a göz kırpıp başıyla "Hadi hemen çıkalım," anlamında bir işaret yaptı.

Gräf'le Mertens, bir arabanın içinde evin önünde kaldı. Yapımcıyı izleyeceklerdi; hem de Gennat'ın deyimiyle "göstere göstere, gözüne soka soka". Rath'la Böhm Opel orada kalınca Kale'ye kamyonetle dönmek zorunda kaldı; ön tarafta şoförün yanındaki daracık yere sıkışmışlardı. Kamyonet çukurlara düştükçe sarsılıyor, çarpışıyorlardı.

Böhm, aynı gidiş yolundaki gibi şimdi de hiç konuşmuyordu; gerginliğin farkına varan şoförden de ses çıkmıyordu. Böhm çok çabuk bozulan birisi, diye düşündü Rath. Eğer kaderlerinde birlikte çalışmak varsa, bunu en iyi şekilde yapabilmenin bir yolunu bulmalıydılar.

Bir hamle yaptı.

"Dün metruk sinemalar hikâyesini açarak doğru bir harekette bulunmadığımı biliyorum," dedi. "Lange, öyle bir operasyona karşı olduğunuzu bilhassa söylemişti bana."

Böhm, Greifswalder Strasse'deki akşam trafiğine gözünü dikmiş bakıyor, bir şey söylemiyordu.

"Özür dilerim," dedi Rath. "O düşünceden çok emindim ve uygulamak istedim. Sizi bu nedenle kırdıysam affedin."

"Tamam tamam," diye homurdandı Böhm. "Başarılı oldu, hak-

lı çıktınız işte." Dönüp sertçe Rath'ın gözlerinin içine baktı. "Ama bugün bir emrime daha itaat etmeyin –hatta bu kahve bile yapmak olabilir– disiplin kurulunu salarım başınıza, bir daha da paçayı kurtaramazsınız. Anlaşıldı mı?"

"Anladım."

Rath arkasına yaslandı. Bu ağır tehdide rağmen gülmesi gelmişti. Arabadaki hava birden yumuşadı. Şoför bile bunun farkına varmıştı; kamyoneti daha sakin sürüyordu.

Alex'e vardıklarında Nöbetçi Amirliği'nde sadece gece vardiyasında çalışanlar kalmıştı: Gräf'in yerine bakan Henning, Lange ve küçük siyah bir köpek. Kirie Rath içeri girer girmez üstüne atladı.

"Köpek ne arıyor burada?" dedi Böhm.

Henning, "Frau Voss getirdi az önce; Komiser Rath'a verilecek dedi."

"Benim himayemde bu ara," diye açıkladı Rath. "Zavallı hayvan Fastré'nin evindeydi."

"Hayvan barınağı ne güne duruyor?"

"Bulduğumuzda panik halindeydi; önce biraz toparlasın kendini diye düşündük."

"Dikkat edin de, enik dosyaları falan yemesin! Ayrıca Nöbetçi Amirliği'ne köpek sokmak da kural haline gelmesin!"

Ancak Böhm'ün tehditleri Kirie'ye sökmemişti; hayvan görevliler ağır karton kutuları içeri taşıyıp duvara istiflerken havlamaya başladı. Merakla kutuları kokluyordu. Rath tasmasından tutup çekti.

"Yeter!" dedi. "Yat şuraya ve uslu dur!"

Duvara dayalı kutu yığını büyüdükçe büyüyordu; adamlar hâlâ taşıyordu. En sonunda mavi üniformalılardan bir tanesi, içinde bir tek film rulosu olan son kutuyu en üste koydu.

"Tamamdır, Başkomiserim," dedi.

Böhm sadece kafasını salladı. Ağzından teşekkür namına bir şey çıkmadı. Adam omuz silkti ve dönüp gitti.

"Ne kadar çok tahta," dedi Lange ve kutulardan birinin içine baktı. "Buda... aman, yani Herr Gennat, bu gece hepsi elden geçecek dedi."

"Ben diyorum onu," diye homurdandı Böhm. "Bir şey bulana kadar bakacağız."

Henning, "Filmlere kim bakacak?" diye sordu.

"Onu yarın hallederiz," dedi Böhm. "Dosyalar daha önemli. Betty Winter'le ya da son filmiyle ilgili her şey, sözleşmeler, faturalar, sigortalar, Bellmann'ın serveti ve film şirketinin ticari başarısı veya başarısızlığı üzerine ipucu olabilecek ne varsa her şey tek tek incelenecek."

"Bir kişi de Bellmann'ın özel not defterlerini ve randevu takvimini üstlensin," dedi Rath. "Belki bir yerde Peter Glaser'in aslında Felix Krempin olduğu yazıyordur."

"Onu da siz üstlenin," dedi Böhm.

"Bunu emir kabul ediyorum," dedi Rath. Aslında şaka yapmıştı ama Böhm gülmedi.

"Başlayalım o zaman," dedi başkomiser ve dosyayla dolu bir kutuyu kaldırıp yazı masasının üstüne koydu. "Herkes bir kutu alsın, hızlı yol alırız."

Diğerleri de ona uydu.

Kutudan çıkardığı dosyalardan birinin kapağını açan Lange, "Hâlâ anlamış değilim," dedi, "tam ne arıyoruz?"

"Şube Müdürü Gennat için cephane," dedi Böhm.

11 Mart 1930

Cuma

45

Bellmann kızıyla değil, avukatıyla geldi. Saat tam onda Cinayet Şubesi'ndeydi. Hemen ardından geceyi arabada geçirdikleri her halinden belli olan Gräf ve Mertens gözüktü. İzledikleri obje ise jilet gibiydi; Trudchen Steiner biraz beklemesi gerektiğini söylemiş, o da Gennat'ın ofisinin ön odasındaki tahta banka oturmuştu; diğerleri ise cam kapıdan tıraşsız, elbiseleri buruş buruş halde girdi.

Gennat, Gräf ve Mertens için Nöbetçi Amirliği'ne kahve getirtti; Bellmann'ı ise bilerek bekletiyordu.

"Geceniz Weissensee'de nasıl geçti?" diye sordu.

Sıcak kahveyi üfleyen Gräf, "Adam bütün akşam evden çıkmadı," dedi. "Avukatı saat sekizde ayrıldı, kızı yanında kaldı."

"Sonuçta kızı orada oturuyor," dedi Gennat. "Kaçmaya filan kalkmadı yani, öyle mi?"

"Öyle görünüyor." Gräf omuz silkti. "Gece birkaç kez pencereden sokağa bir göz attı; buna öyle kolay kolay izin vermeyeceğimizi anladı herhalde."

"Yani kendinizi yeteri kadar belli ettiniz."

"Korna falan çalmamıza gerek kalmadı; yine de fark etti bizi,"

dedi Grāf. "Peki madem kaçmaya çalışacağını düşündünüz, niye gözaltına aldırmadınız?"

"Ne yapacağını merak ettiğim için. Ayrıca elimizde gözaltına alınmasını haklı çıkaracak bir şey de yok."

"Hâlâ mı yok?" Grāf, bu arada Nōbetçi Amirliği'nin geniş ofisinin tam ortasına yığılmış dosya ve kutuları gösterdi.

"Aradığımız şey yok ama birazdan onu sıkıştırmaya yarayacak bir şeyler bulduk." Gennat ara kapıdan ofisine geçti. "Yarım saate kadar başlıyoruz; Böhm'le Rath gelsinler lütfen," deyip kapısını kapattı.

Nōbetçi Amirliği'nde hâlâ hummalı bir çalışma vardı. Gerçi dün Bellmann'ı zor duruma düşürecek, evini aramayı gerekçelendirecek bir iki şey bulmuşlardı ama bir cinayet suçlamasına temel oluşturabilecek bir şey yoktu. Gece saatlerce çalışmışlardı; Rath örneğin eve ancak on ikiye doğru gidebilmişti. Yine de sabah sekizde gelip devam etmişti. Sabahki toplantı bile öğleden sonraya alınmıştı. Cinayet Şubesi'nin yarısı sinema cinayetlerinde bulunan delilleri inceliyor, diğer yarısı ise Nōbetçi Amirliği'nde o can alıcı bulgunun peşinde sözleşmeleri, fatura ve sigortaları inceliyordu. Buda saat sekiz buçukta yazı masasına oturmuş, çalışanlarından bilgi almış, düşünedurmuş, bir yandan da pasta yemişti.

Rath'la Böhm saat on buçukta odasına girdiğinde, hâlâ pasta yiyordu. Gennat, Bellmann'ı içeri çağırma konusunda aceleci davranmıyor; komiserlerle birlikte, Bellmann'ın kâğıtlarından çıkan bilgilerin değerlendirmesini yapıyordu. Rath, el yazısı notlarda birçok kez *Borussia* adına rastlamıştı; Marlow'un sözünü ettiği, anlaşıldığı kadarıyla Bellmann'ın da parmağının olduğu naylon film şirketiydi bu. Bayağı da para getiriyordu herhalde. Rath bunun üzerine film rulolarına el atmış, üstünde *Borussia* yazan birkaç film de bulmuştu. Filmleri gece seyretmişlerdi. Bununla tabii Marlow'a da kıyak geçtiklerini Rath'dan başka kimse bilmiyordu.

Gennat, Trudchen Steiner'e Heinrich Bellmann'la avukatını içeri almasını söylemeden önce Rath'la Böhm'e de birer dilim daha pasta yedirmişti. Bu arada verilen saatin üzerinden kırk beş dakika geçtiği için yapımcının da kan beynine sıçramıştı.

Daha oturmadan, "Ayıptır bu ayıptır," diye söyleniyor, kolundan çekiştiren avukatın sakinleştirme çabalarına kulak asmıyordu. "Siz kendinizi ne zannediyorsunuz? Karşınızda kim olduğundan haberiniz var mı?"

İşte Gennat'ın karşısında bu davranış hataydı. Buda, "Galiba," dedi. Önündeki dosyaya uzun uzun bakıp ismi en sonunda bulmuş gibi yaparak, "Heinrich Antonius Bellman. Doğru mu?" dedi.

"Beni nasıl bu kadar bekletirsiniz? Bir saattir kapının önünde oturuyorum! Vakti sokakta mı buldum sanıyorsunuz?"

"Dolandırıcılıktan burası sorumlu değil," dedi Gennat.

"Ofisimi arattınız! Evimi arattınız! Nedenini söyler misiniz?"

"Geleceğiz o konuya."

Avukat söz aldı. "Müvekkilim, kendisine isnat edilen suçu bilmek istemekte haklı," dedi.

Gennat adamı susturdu. "Kendisine bir suç isnat edildiğini nereden çıkarıyorsunuz?" diye sordu. "Önce bir oturun bakalım. Şöyle sakin sakin konuşalım."

Avukat müvekillini kolundan çekip zorla oturttu, kendisi de yanındaki koltuğa çöktü. Bellmann rahat değildi; umursamaz hareketlerle kahvelerini karıştıran Rath ve Böhm'e kuşkuyla bakıyordu.

Bellmann, "Bütün bunlar ne anlama geliyor?" diye sorarken eliyle Rath'ı gösterdi. "Memurunuz kaç kez çekimleri engelledi, hiç sesimi çıkarmadım. Ama bundan sonra tavrım başka olabilir."

"Polisin işi maalesef bazen rahatsızlık verebiliyor," dedi Gennat ve önündeki dosyayı karıştırmaya devam etti. "Eğer bu yüzden sizin için bir dezavantaj ya da mali bir zarar oluştuysa, sizden özür diliyorum." Dosyanın kapağını kapattı ve havadan sudan bahseder gibi bir ses tonuyla, "Betty Winter'in ölümünde nasıldı?" dedi.

"Anlamadım?"

"Bu ölüm olayıyla sizin için mali bir zarar oluştu mu?"

Bellmann "Ne zannetiniz?" deyip avukatına döndü. O da başıyla devam et işareti yapınca, boğazını temizleyip, "Betty benim en önemli oyuncumdu," dedi.

"Onun için mi onu bu kadar pahalı sigortalattınız?" Gennat dosyayı tekrar açıp aradığı yeri buldu. "Ölüm halinde beş yüz bin

Mark yazıyor burada. Kaza ve sabotaj ihtimalleri da özel olarak göz önüne alınmış."

"İnsanın kendisini güvence altına almak istemesinde ne var? Para da henüz geçmedi elime ayrıca."

"Ama *Aşk Fırtınası*'nın reklam kampanyasını finanse etmek üzere teminat olarak göstermişsiniz."

"Suç mu bu?"

"Değil ama bu, starınızın ölümünün ne gibi avantajlar sağladığını çok açık gözler önüne seriyor."

"Bu kısa süreli avantajlar eşsiz bir oyuncuyu kaybetmenin yanında ne ki?"

"Dediğiniz kadar da eşsiz olmasa gerek. Halefiyle çekimlere başladınız bile."

"Eva Kröger'i mi diyorsunuz? Ümit vaat eden bir yetenek, kesinlikle öyle. Ama büyük star olmasına ramak kalmış deneyimli bir oyuncuyla karşılaştırıldığında..."

"Winter'le çektiğiniz ilk sesli film çok tutmamış."

"Saçmalamayın! Betty konuşmasını biliyordu! Peltek konuşan, kekeleyen, Saksonya şiveli bir sürü sinema gülünü cebinden çıkarırdı."

Gennat omuz silkti. "Yetenekleri konusunda bir şey söyleyemeyeceğim. Ben yalnızca rakamlara baktım."

"Sesli sinemada sabır şart; film para yapıncaya kadar biraz zaman geçiyor."

"Bu çektiğiniz yabancı versiyonlar – onlar sanki daha da masraflı."

"Artık orijinalin yanında bir tek dil versiyonu çekeceğiz, o da İngilizce olacak."

"Frau Kröger'in çok iyi İngilizce bilmesi iyi bir tesadüf o zaman; iki versiyon için tek bir oyuncu kullanmakla masrafları büyük oranda düşürebilirsiniz."

"Tasarruf da mı suç? Bir sesli film kaç paraya çıkıyor, haberiniz var mı?"

"Parayı nereden kısarsınız, o sizin sorununuz. Polisi ilgilendiren tarafı, masraflar yüzünden adam öldürmek."

Bellmann çaresiz bir yüz ifadesiyle avukatına döndü; beriki tek-

rar söze girdi. "Sizi müvekkilime yönelik bu gibi suçlayıcı ifadeler kullanmaktan men ediyorum."

"Öyle bir şey iddia eden olmadı," dedi Gennat. "Ben sadece tartışma götürmeyen iki şeyden söz ettim: Birisi Betty Winter'in kasten öldürülmesi, diğeri ise bu ölümün müvekkilinize zarardan çok yarar getireceği."

"'Kimin yararına' ilkesinden yola çıkıp onu baş zanlı yapıyorsunuz."

"Ne diyeyim, sonuçta sizsiniz hukukçu olan, ben değil," dedi Gennat.

Avukat kıpkırmızı kesildi ve sustu. Rath, adam servet anlaşmazlıklarında ne kadar iyiyse, ceza avukatı olarak da o kadar kötüymüş diye geçirdi içinden.

Bellmann, "Ya Manfred Oppenberg'in bu işten yararı, ona ne diyorsunuz?" diye sordu. "Şeytani konstrüksiyonlar tasarlaması için setime Krempin'i sızdırdı. Onu da ben yapmadım herhalde!"

Bellmann'ın riyakârlığı Rath'ın sinirine dokunmaya başlamıştı. Rastgele bir hamle yapmaya karar verdi.

"28 Şubat sabahı, Felix Krempin'in çekimlerinizi sabote etmeyi amaçladığını anladınız; neden polise haber vermediniz?"

Bingo! Tam isabet! Bellmann birden midesinin ortasına yumruk yemiş gibi oldu; nefes almakta zorlanıyordu.

Rath onu ringin iplerine dayamış, alçak vuruşlara geçmek üzereydi. "Rakibiniz Manfred Oppenberg'i başka türlü cinayete azmettirmekle suçlayamayacağınız için olabilir mi?" dedi. "Yoksa baştan beri Krempin'in adam öldürmek gibi bir niyeti olmadığını biliyordunuz da, öyle görünmesini istediğinizden mi?"

"Siz nereden... Krempin yakalandı mı? O mu anlatıyor bu yalanları? Yoksa aziz dostunuz Oppenberg mi?"

"Felix Krempin öldü," dedi Gennat.

Bellmann gerçekten şaşırmış gibiydi.

Rath, o an orada bulunan memurlar arasında intihar teorisine en az inanan kendisi olduğu halde, "Eğer intiharsa –ki birçok şey ona delalet ediyor– sizsiniz bunun suçlusu," dedi. "Kapı dışarı ettiniz; basında sizin suçlamalarınızı görünce gizlenmek zorunda kaldı."

"Ama bu..." Bellmann kekelemeye başladı. "Basın öyle şeyler yazdıysa benim suçum ne?"

"Siz onu vicdanınızla aranızda halledin," dedi Gennat. "Betty Winter'in ölümü başka ama."

"Ama benim bir alakam yok! Ben kendim de anlamıyorum! O teli gene çıkartmıştı."

"Krempin'den söz ediyorsunuz."

"Başka kimden söz edeceğim?"

"O zaman planlarından haberiniz vardı!"

"Evet, vardı..." Bellmann bayağı gerilmişti ama kendini tuttu; sesini de alçalttı. "Doğru, ne tasarladığını biliyordum, ama memurunuzun iddia ettiklerine inanmıyorsunuz umarım."

"Peki doğrusu ne?"

"Hakkında her şeyi bildiğimi, pılısını pırtısını toplayıp defolmasını söyledim. Ama stüdyodan ayrılmadan önce iskeleye çıkıp kurduğu konstrüksiyonu zararsız hale getirmişti."

"Gözünüzle gördünüz mü?" diye sordu Rath. "Görmedinizse nereden biliyorsunuz?"

"Benim projeksiyon iskelelerinde işim olmaz! Krempin yalnız çıktı, başka ne yapacaktı? Olacaklardan onu sorumlu tutacağımı biliyordu. Ayrıca o sabah gök gürültüsü makinesinde aksaklık yaşanmadı. Ama öğlende... Biliyorsunuz işte, projeksiyon..."

"Hâlâ anlamadığım bir şey var," dedi Rath. "Krempin'i niye saldınız? Neden hemen ihbar etmediniz? Onun üstüne sabotajdan daha kötü şeyler yıkacaktınız da, ondan mı? Cinayet mesela. Bir taşla iki kuş vurulabilirdi ne güzel, değil mi? Hem şüpheyi rakibinizin üstüne çekecek, hem de size çoktan ayak bağı olmuş oyuncunuz Betty Winter'den kurtulacaktınız. Sigortadan alacağınız para da cabası!"

"Neler söylüyorsunuz siz? Doğru değil bunlar. Ben katil değilim!"

Avukat tekrar müdahale etti; müvekkili sakinleşsin diye kolunu okşuyordu. "En iyisi artık hiçbir şey söylemeyin, Herr Bellmann. Biz önce..."

"Siz de kesin sesinizi!" Bellmann sert bir hareketle kolunu avukatın elinden kurtardı. "Cinayeti bana yükleyecekler, ben de susup oturacağım, öyle mi?"

Avukat korkmuştu. "Öbür şey içindi; hani konuşmuştuk ya," diye mırıldandı.

"Onun şimdi hiç yeri değil, görmüyor musunuz? Sizi de hangi akla hizmet getirdiysem yanımda!"

Avukat sustu. Bozulmuştu; pencereden dışarıya bakmaya başladı.

Gennat gene o güven telkin edici sesiyle girdi söze. "O zaman bize 28 Şubat'ta neler olup bittiğini güzel güzel anlatın. Şu koltukta şimdiye kadar kaç kişi oturdu, bana içini döktükten sonra rahatladı, biliyor musunuz?"

"Öyle fazla dökecek bir şey de yok," dedi Bellmann. "Bu sözde Peter Glaser'de bir bit yeniği olduğunu ta baştan anlamıştım; o yüzden izlettim kendisini."

"Ama maskesini düşürmek için sabotaj konstrüksiyonunu kurmasını beklediniz."

"Başka ne yapacaktım? Oppenberg denen gangsterin nelere muktedir olabileceğini kanıtlayabilmem için elimde ona karşı somut bir şey olması lazımdı."

"28 Şubat sabahı da o kanıt elinizdeydi artık..."

"Dediğim gibi, Krempin'i adamlarıma izletmiştim; onlar da bana kendisinin gereğinden fazla projeksiyon iskelesine çıktığını söylediler."

"Yani, Krempin'den birkaç kişinin daha haberi vardı, diyorsunuz."

"Evet."

"Kim bunlar?"

"Bir iki ışıkçı."

"Hepsinin ismini istiyorum."

"Veririm."

Gennat başını iki yana salladı. "Bize hiçbiri Glaser'in gerçekte Krempin olduğunu söylemedi."

"Benim çalışanlarım vefalıdır, Müdür Bey."

Gennat Rath ve Böhm'e dönerek, "Siz ne diyorsunuz, beyler?" diye sordu. "Bu adama inanalım mı inanmayalım mı?"

"İnanacaksınız, Müdür Bey!" Bellmann ayağa fırlamıştı. "Fail ben olamam. O sabah projeksiyon iskelesine çıkmadım. Daha doğ-

rusu ben oraya bir kez bile çıkmadım. Sette istediğinize sorabilirsiniz. Ben hep aşağıdaydım. O teli nasıl takacaktım gene oraya?"

"Betty Winter'in öldüğü anı görmediğinizden söz etmiştiniz."

"O anda sesçinin yanında, kabinedeydim. Gürültüyü ve Betty'nin çığlıklarını duyar duymaz dışarıya fırladık."

"Belki çalışanlarınızdan birisiydi? Siz talimat verdiniz belki? Çalışanlarım vefalı dememiş miydiniz?"

"Sadakatliliklerini çok büyütmeyin; o kadar da demedim." Bellmann tekrar oturdu. "Benim adamlarım ahlâklıdır, hiçbirisi katil olamaz! Ben istesem bile olmazlar!"

"Onu çalışanlarınızın ifadesini aldığımızda göreceğiz," dedi Gennat.

"Mazeretinizi de kontrol edeceğiz tabii."

"Elinizden geleni ardınıza koymayın! Gerçeği söylediğimi anlayacaksınız!" Bellmann hop oturup hop kalkıyordu.

"Krempin'i neden polise vermediğiniz hâlâ bir soru işareti."

"Her şeyi ihbar mı etmek gerekiyor? Bazı konular erkek erkeğe de halledilebilir."

"Bunu sizin ağzınızdan duymak ilginç," dedi Gennat ve dosyayı karıştırdı. "Rakibiniz Oppenberg'i sadece son beş yıl içerisinde... tam otuz yedi kez mahkemeye vermişsiniz. Otuz sekizinci fırsatı değerlendirmeyeceğiniz ne malum?"

"İnsanlar değişebiliyor, Müdür Bey!"

"Bir nebze bile değiştiğinizi sanmıyorum. Sabotaj şüphesini basının ağzına sakız yaptığınızda Oppenberg'e daha çok zarar vereceğinizi biliyordunuz. Başardınız da."

"Betty'nin öleceğini nereden bilebilirdim?"

"Evet ama ölümü üzerinden yine de parsa topladınız. Rakibinizin fail olamayacağını bildiğiniz halde onu karalamaya çalıştınız. Yeni filminiz için abes bir reklam kampanyası başlattınız."

"Betty'nin hatırasına yapmam gerekiyordu o reklamı. Filme, daha doğrusu *ona* layık şekilde."

"Çok duygulandım," dedi Böhm.

Bellmann Buldog'a, bu iri kıyım başkomiser her an üstüne atlayabilirmiş gibi korka korka baktı.

"Herr Bellmann," dedi Gennat. "Sizin ya da elemanlarınızdan bi-

risinin suikastla alakası olmadığını varsayalım. Ama buna rağmen polis soruşturmasını engelleyip polisi yanılttınız. Bunun cezasını çekeceksiniz."

"Müvekkilim..." diye tekrar bir hamle yaptı avukat. Ancak Gennat sözünü kesti.

"Şimdilik bu kadar," dedi Buda. "Gidebilirsiniz."

Bellmann inanamıyordu. "Yani stüdyoya dönebilirim, öyle mi?" diye sordu.

"Yok," dedi Gennat sakince. "Hemen değil. Ahlâk'tan Şube Müdürü Lanke görüşecek bir de sizle. Film rulolarınızı incelerken pornografik materyal bulduk." Avukat protesto etmek için ayağa fırladı; Gennat istifini bozmayarak konuşmaya devam etti. "Buna tesadüf bulgu denir, size bunu açıklamam gerekmiyor herhalde, avukat bey. Tesadüf bulgular ilgili şubelere teslim edilir. Hemen burası, aynı kattayız. Bir memur size ve müvekkilinize yolu gösterir."

Bellmann'ın omuzları düşmüştü; avukatına baktı.

Beriki, "Gördünüz mü, Herr Bellmann," dedi, "sizi niye getirdim, diyordunuz?"

Bellmann'la avukatı çıkar çıkmaz Trudchen Steiner pasta tabağıyla içeri girdi.

Gennat, Böhm ve Rath'ın tabağına pasta servisi yaptıktan sonra, "Evet, beyler," dedi. "Bir adım ileri, iki adım geri attık." Yüzü düşünceliydi. "Bu Krempin'in katil olmadığı belli oldu; ortada kasıtlı ihmal bile yok. İşin garibi, Heinrich Bellmann da değil katil."

"Emin misiniz?" diye sordu Böhm. Tabağına, o anda şu fındıklı kekin hardallı köfteye dönüşmesinden başka bir şey istemiyormuş gibi bakıyordu. "Ben bu adama hiç güvenmiyorum."

"Oldukça eminim. Gerçekten Winter'in ölümünden sorumlu olan birisi bize bu kadar çok şey anlatmazdı. Kadının ölümünü sonuna kadar amaçlarına alet ediyor, ama müsebbibi değil."

Rath, "Birisinin teli yeniden takmış olması lazım," dedi. "O kişi de hem stüdyoyu, hem de senaryoyu tanıyan biri. Şayet bizzat Bellmann değilse, şirketten biri."

"Bellmann'ın ekipten birini cinayete azmettirdiğini sanmıyorum," dedi Böhm. "Şu iğrenç herifin öne sürdüğü iddiaların arasında inandığım bir tek şey varsa, o da bu."

Rath, "O kişi belki şefinin azmettirmesiyle değil, tek tabanca hareket etmiştir," dedi. "Bellmann'ın ekibinden birisinin Betty Winter'le açık bir hesabı vardır, fırsattan istifade etmiş olabilir."

Gennat başıyla onayladı. "Bu durumda geçtiğimiz hafta biraz ihmal edilen diğer başka nedenler ya da güdüler üzerinde yoğunlaşmamız gerekiyor. Bellmann'ın avukatı 'kimin yararına' ilkesinden söz etti ya, aynen öyle: Winter'in ölümü kimin işine yarayabilir?"

"Bellmann'ın kızına yarıyordur belki," dedi Rath. "Yanılmıyorsam gözü Victor Meisner'de. Belki onu sonradan teselli etmek için dul bırakmak istemiştir."

"O zaman aynı şekilde Meisner de söz konusu olabilir," dedi Böhm. "Belki de birlikte işlediler cinayeti. Aşk bugüne kadar az insanı suç ortağı yapmadı."

"Meisner'in bu ölümden bir çıkarı olduğunu düşünmüyorum," dedi Rath. "Kariyerinin devamını karısına şöyle ya da böyle borçluydu. Tam tersi, *o* onu öldürebilirdi, bir nevi ayak bağıydı adam kariyerine çünkü."

"Her kimse," dedi Gennat, "projeksiyon iskelesindeki hangi konstrüksiyonun tekrar hangi manevrayla harekete geçeceğini bilen birisi olması lazım."

"Bunu nasıl kanıtlayacağız?"

"Hayatta armut piş ağzıma düş diye bir şey yok, sevgili Böhm. Önce millet bir gelsin sorguya çekelim. Bakalım ne anlatacaklar, ona göre ne yapacağımıza karar veririz. Ama ifadelerden önce, hepsini tek tek inceleyin: Merhumeyle ilişkisine, para durumuna, vesaire, her şeye bakılsın. Şu sandalyeye oturacak her bir kişi hakkında bizim kendisinin bildiğinden daha çok şey bilmemiz gerekiyor."

"Bu arada başka bir ölüm vakası hızlı yol almamızı sağlayabilir."

Gennat merakla baktı ona. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Krempin olayından söz ediyorum. Felix Krempin'in kimin Betty Winter'i öldürmek amacıyla konstrüksiyondan yararlanabileceğini bilmesi ihtimaline ne diyorsunuz? Ya da en azından tahı-

min etmesine? Katile şantaj yapmış, o da onu Radyo Kulesi'nden aşağı atmış olabilir."

"Şurası açık," dedi Böhm. "Radyo Kulesi olayı bir cinayetse, Krempin katilini tanıyordu; en azından ona güveniyordu. Bütün veriler o doğrultuda. Yoksa neden yukarı çıksın?"

Gennat düşünceli başını salladı. "Hepsi mantıklı gibi geliyor da, teorilerin fazla dallanıp budaklanmamasına dikkat edelim. Bize en acil gereken şey deliller. Krempin düştükten sonra tekrar kuleye çıkan adamın kim olduğunu bilmemiz lazım. O yabancı bir sürü bilmeceyi çözebilir."

Buda gözünü diğerlerinin yüzünde gezdirdi. Böhm'ün yüzündeki ifade ne kadar bir bardak balık yağı içmiş gibi idiyse de, tabaklardaki pastaları bitirmişlerdi. Gennat, "Diğer olasılıkları artık saat ikideki büyük toplantıda değerlendirelim derim," dedi. "Ona göre yeni önlemleri konuşur görev dağılımı yaparız."

Rath'la Böhm kalkıp kapıya yürüdüler.

"Komiser bey, bir şey daha vardı," dedi Gennat.

"Evet müdür bey?"

Gennat, Böhm'ün çıkmasını bekledi.

"Bugün gene fazla bir hasar olmadı da, şunu iyi bilin istiyorum," dedi. "Başkası sorguyu yürütürken lafa karışmayın. İlla yapacaksanız, önceden söyleyin bana."

46

Nöbetçi Amirliği'ndeki dağınıklık gitgide azalıyordu. Özellikle içinde film ruloları olan bir sürü kutu, Ahlâk Şubesi'ne sevk edilmişti. Ahlâk'çılar malzemeyi gelip kendileri almamıştı. Rath, gelenlerin içinde, o şubede çalıştığı dönemden kimseye rastlamamıştı. Bir tek, Ahlâk Şubesi'nde kendisinin yerine geçen, şube müdürünün yeğeni Gregor Lanke'yi tanıyordu; onunla da birlikte çalışmışlığı yoktu. Lanke'nin porno filmlerine ne kadar sevindiği her halinden belli olmuştu. Cinayeti soruşturanların elinde fazla bir materyal kalmamıştı. Rath, öğle paydosuna çıktı. Ofise döndüğünde, Erika Voss'un eli ayağı titriyordu.

"Nihayet geldiniz," dedi sekreter. "Burada dokuz doğurdum. Yanımda kızkardeşimle kantinde buluşacağım, köpeği ne yapacağımı düşünüyordum. Kantine de almazlar."

"Beş dakikalık yol."

"Sorgudan ne zaman döneceğinizi bilmiyordum ki. Bir şey dememiştiniz."

"Köpek eğitim merkeziyle papaz olmamız sizin yüzünüzden, bunu unutmayın lütfen. Şu köpek bana kaldıysa zaten bunun sorumlusu sizsiniz."

"Beni yanlış anladınız. Acelem vardı da, o kadar. Ha, unutmadan söyleyeyim, babanız gene aradı. Bir de o hanım, galiba dün de arayan oydu. Sonra..." Not defterine göz attı. "...Herr Weinert ve Herr Wittkamp da aradılar."

"Teşekkür ederim. Herr Wittkamp bir numara bıraktı mı?"

"Hayır. Tekrar arayacağını söyledi."

"Peki Herr Weinert?"

"O da. Ama ofiste olduğunu tahmin ediyorum. Arkadan daktilo sesleri geliyordu."

"Teşekkürler."

"Eh, artık kızkardeşimle buluşmaya gideyim," dedi sekreter ve paydosa çıktı.

Weinert'i gazetede de, Nürnberger Strasse'de de bulamamıştı. Yemek zamanıydı. Rath *Excelsior*'un numarasını çevirdi.

Resepsiyondaki memur, "Özür dilerim, Herr Wittkamp odasında değil şu anda," dedi.

"Nereye gittiğini söyledi mi?"

"Yemeğe gitmiş olabilir. Herr Wittkamp için bir mesajınız var mı?"

"Selam söyleyin," dedi Köln şivesiyle.

"Anlayamadım?"

"Kölnce'ydi zaten."

Rath Kirie'yi tasmasından tutup kapının önüne çıkardı. Alexanderplatz sayısız inşaatı ve insan kalabalığıyla yavru köpeklere göre bir yer değildi; Rath o yüzden raylara paralel Dircksenstrasse'den geçerek Monbijou Parkı'na doğru yürüdü. Gürültülü şehrin ortasındaki bu ıssız, yeşil adayı, Hohenzollern hanedanının şehrin baş-

ka yerlerinde insanın gözüne soktuğu şaşaaya hiç uymayan bu minik, gösterişsiz sarayı çok seviyordu. Sakin kafayla düşünmek, Kale'deki daktilo sesinden ve Alex'teki trafik gürültüsünden kaçmak istediği zamanlar buraya gelirdi. Genelde bir iki bebek arabasından, yakındaki borsadan çıkıp biraz hareket olsun diye gelen birkaç aksiyoner dışında pek kimse olmazdı.

Rath, sahildeki banklardan birine oturup Kaiser Friedrich Müzesi'nin nehre âdeta bir gemi burnu gibi uzandığı Spree Adası'nın kuzey ucunu seyrederek düşüncelere daldı. Köpek, burnuna yiyecek kokusu geldiğinden olacak, bir çöp tenekesini koklayıp duruyordu. Rath, Erika Voss'un Wertheim'dan aldığı köpek bisküvilerini çıkardı, bir tanesini hayvanın önüne attı. Köpek bisküviyi havada yakalayıp dişlerini gıcırdata gıcırdata çiğnemeye başladı.

"Ne yapacağız seni?" dedi Rath. "Polis köpeği olamazsın, o belli. Bende kal bari. Beni seviyorsun en azından."

Kirie dili dışarıda ona bakıyor, sanki gerçekten gülüyordu.

Köpek parkta büyüğünü yaptıktan sonra Alex'e döndüler. Geç olmuştu; Rath Aschinger'den üç köfte aldı, ikisi kendine, birisi Kirie'yeydi.

Köfteyi daha bir kere ısırdığında, Kirie kendisininkini çoktan mideye indirmiş, Rath'ın elindeki torbaya bakıyordu. Rath, bisküvi aradı ama o da bitmişti.

"Tamam, ne yapalım," deyip ikinci köfteyi de ona verdi. Onu da anında yutan köpeğe, "Bir daha efere daha adil bölüşeceğiz," dedi. "Benden çok küçüksün. Benden daha fazla yiyemezsin."

Midesi kazınıyordu ama artık Aschinger'e gidecek vakit yoktu. Saat ikiye geliyordu.

Rath, Kirie'yi Erika Voss'a bırakması gerektiği için toplantı salonuna geç girdi. Gennat başlamıştı; komiser yer bulup oturana kadar sustu ve bekledi. Rath etrafına bakındı; Brenner görünürde yoktu. Ama bu sefer raporlu olamazdı.

Buda, kısaca Bellman'ın sorgusunu anlattı. Ardından sinema cinayetleri soruşturma ekibi söz aldı; bir dizi yeni detayla gelmişlerdi. Kriminal asistan Lange, bu metruk sinemaların anahtarının kimlerde bulunduğunu araştırmıştı.

Lange konuyla ilgili raporunu sunmaya başladı; bunu öyle ağ-

dalı bir dilde yapıyordu ki, insana bu Almanca bu mükemmellikte ancak Prusya polis okulunda öğrenilir dedirtiyordu. "İlk listelerden olumlu sonuçlar –yani paralellikler– elde edemeyince, araştırmalara bilinçli olarak, ışıklı tiyatrolar kapatılmadan önce ilgili anahtarların elden ele geçtiği birtakım insan grubu ve şirket çevrelerini de dahil ettik ve bütün adresleri karşılaştırdıktan sonra iki ışıklı tiyatroya da anahtarı olan tam dört firma tespit ettik."

"Şuna sinema desenize..." diye bağırdı yaşlıca memurlardan biri. Herkes güldü; Lange kıpkırmızı oldu.

"Bunlardan bir tanesi," diye devam etti, "ağırlıklı olarak ışık oyunları... eeh, sinemalarla çalışan bir temizlik firması. Elinde anahtar olan bir iki de kopya işletmesi ve dağıtım şirketi var. Maalesef daha araştırmalara başlayamadık ama toplantı sonrası..."

"...görevi en kısa zamanda memnuniyet verici bir sonuca doğru..." diye sürdürdü az önceki çokbilmiş. Gennat adama kötü kötü baktı.

"Teşekkürler, Herr Lange, bravo," dedi Buda. "Sonuçları merakla bekliyoruz. Sonradan anahtar yaptıran, ya da anahtarı geri vermeyen var mı hiç? Onlara da bakın. Eğer hemen bugün bir sonuca ulaşırsanız beni haberdar edin lütfen."

"Tabii, Müdür Bey."

Lange oturdu; boyu on santim uzamıştı sanki. Gennat'ın ağzından övgü duymak öyle her babayiğidin harcı değildi.

Ardından Czerwinski söz alıp kalktı. Rath gözlerine inanamıyordu; bu şişko son defa herhangi bir soruşturmaya dişe gelir bir katkıda bulunduğu tarihte Prusya polisi daha miğfer takıyordu çünkü herhalde.

Czerwinski konuşmaya başlamadan önce hafifçe öksürdü; kendinden memnun bir hali vardı. "Bu sinemaların geçmişiyle ilgili biraz bilgi edindik, Müdür Bey," dedi. "Katil cesetleri koymak için neden özellikle bu iki metruk sinemayı seçti sorusunu sormak gerektiğini düşünüyorum."

"Evet? Bir sonuç çıktı mı?"

"Galiba!" Czerwinski böbürleniyor, eliyle hafif hafif göğsüne vuruyordu. "Bir ilişki keşfettik." Herkesin dinleyip dinlemediğinden emin olmak ister gibi sözlerine devam etmeden önce bir ara

verdi. "Şöyle ki, Luxor, Vivian Franck'ın ilk oynadığı filmin galasının yapıldığı sinemaymış – ya da sinema. 1928'in Kasım ayıymış bu. 1927'de Kosmos'ta da Jeanette Fastré'nin ilk filmi oynamış. Yani iki hanımın da cesedi kendi filmlerinin gala sinemalarına getirip konulmuş."

"Bunun bir anlamı olabilir." Gennat takdirle başını salladı. Czerwinski memnun, sırıtarak yerine oturdu. "Failin mizansenleriyle bize vermek istediği mesajlardan biri de belki bu," dedi Buda.

"Betty Winter'in ilk filminin galasının hangi sinemada yapıldığına da bakmak lazım," dedi Rath. "Diğer iki oyuncuyla bir bağlantısı olduğu düşüncesinden bir türlü vazgeçemiyorum."

"Gazetelerde çıkan haberlerden etkileniyorsunuz," dedi Böhm. "Çin Frenk üzümü konusundaki yanılgınız yetmedi mi?"

Rath, tam aklından geçeni neden hemen pat diye söyledi diye kendi kendine kızmak üzereydi ki, Buda'nın sesi duyuldu. "Fikir hiç de fena değil, zararı olmaz en azından." Gennat Czerwinski'ye baktı. "Bunu da araştırın; söz konusu sinemanın hangisi olduğunu tespit eder etmez de bana haber verin."

Ardından Gennat yeni bir görev dağılımı yaptı. "Şu an Winter vakası öncelikli," dedi. "Büyük olasılıkla kritik bir eşiğe geldik. En azından zanlı sayısı eskisine göre daha makul bir düzeyde; biraz hızlanmamız lazım."

Aslında bu makul dediği sayı hâlâ yüksekti; örneğin buna, çekim planını tanıyan ve projeksiyon iskelelerine çıkma yetkisi olan bütün herkes, yani aşağı yukarı bütün La Belle çalışanları giriyordu. Onun dışında bir de Krempin sayesinde her şeyden haberi olan Manfred Oppenberg vardı.

Sinema katiliyle –ona bu arada bu ismi takmışlardı– geçici olarak küçük bir ekip ilgilenecekti; Gennat geri kalan herkesi Bellman'ın adamlarının sorgusu için görevlendirmişti; onların içinden acaba hangisi katil olabilirdi? Oppenberg Böhm'e, Cora Bellmann ise Gräf'e düşmüştü; Rath da bir kez daha Victor Meisner'i yoklayacaktı. Gennat bu görev dağılımıyla komiserlerine sorgu protokollerini okuduğunu, ancak onları yeterli bulmadığını göstermek istiyor gibiydi. Onları bir nevi ihmalkârlıklarını telafi etmekle görevlendirmişti.

Rath kös kös ofisine döndü. Şansına çıka çıka şu sünepe Meisner çıkmıştı; gün "harika" geçecekti.

Erika Voss yine telefondaydı. Köpek masasının altına yatmış uyuyordu.

"Şimdi geldi," dedi. "Bir saniye, sayın Asayiş Şube Müdürü, hemen bağlıyorum."

Bir düğmeye basıp telefonu kapattı. Telefon şimdi yanda Rath'ın masasında çalıyordu.

"Kim o?" diye sordu Rath. "Scholz değil herhalde."

Kriminal polis şefi, Alex'te tanıdığı tek asayiş şube müdürüydü.

Erika Voss güldü. "Hayır," dedi, "uzaklaştınız. Birazcık batıya gidin."

"Ne oluyor? Bilmece oyunu mu oynuyoruz?"

"Aman, ne kadar da keyifliyiz bugün," diye mırıldandı kadın Rath sürekli çalan telefonun sesini kesmek için odasına koştuğu sırada.

"Asayiş şubesi, Rath," diyerek telefona çıktı.

"Seni de bulmak mesele, oğlum!"

Rath'ın siniri geçmese de Voss'a af dileyici bir bakış attı; beriki omuz silkip bir gülümsemeyle karşılık verdi. Uzanıp kapıyı kapadı. "Baba, sen misin? Benim de aklıma neler geliyor!"

"Haklı çıktın, oğlum."

"Hangi konuda?"

Engelbert Rath'ın oğluna hak verdiği pek görülmemişti.

"O isim işte, Hagedorn! Turnayı gözünden vurduk! Gertrud Hagedorn diye biri 1927'den 1929'a kadar Köln'deki Deutsche Bank'ın Yönetim Kurulu'nda sekreterlik yapmış ve Konrad'la bankanın şefi Brüning'in şu işleri konuştuğu –anladın işte– Denetleme Kurulu toplantılarında hep oradaymış. Bu Frau Hagedorn sonra..."

"...altı ay önce Berlin'e taşınmış."

"Sen bunları biliyor musun?"

"Ben de araştırdım. Belediye başkanına müjdeyi verebilirsin, mesele kapanmıştır."

"Mektupları kimin yazdığını buldun mu?"

"Buldum, susturdum bile."

"Vay vay vay, bazen gerçekten şaşırtıyorsun beni! Günlerce tık

yok, tam bu kadar önemli bir şeyi sana devretmekle hata mı ettim diyorum, bir bakıyorum, malı götürmüşsün."

"Malı götürmedim, zor bir sorunu çözdüm; sana ve belediye başkanına büyük bir iyilik yaptım."

"Kimmiş o? Hagedorn'un kendisi değil, değil mi?"

"Nişanlısı. Ford işçisi. İsmi önemli değil."

"Emin misin, bizim... yani belediye başkanının bir daha başına bela olmayacağından?"

"Evet, bundan tamamen eminim."

"Bildiği şeyleri basına filan vermez, değil mi?"

"Belediye başkanına söyle, şanı ve şerefiyle ilgili bir korkusu olmasın artık."

"Umarım haklı çıkarsın."

"Sen her yaptığım işe kuşkuyla bakmak zorunda mısın? Bir kere de bana inan; mesele halloldu dediğimde bana güven."

"Amma hassassın. Bu kadar nazik bir meselede nasıl bu kadar emin olabiliyorsun diye soruyorum, o kadar."

"Olayı nasıl hallettiğim bırak benim sorunum olsun.. *Hallettim* işte!"

"Peki. Frau Hagedorn'la biz ilgileniriz; daha doğrusu Deutsche Bank."

"Aman sakın! Onu ellemeyin! Banka onu işten atarsa intikam duyguları kabarabilir. Bazı toplantılara sokulmasın, yeter. Tabii bir de, American Glanzstoff'la ilgili birtakım bilgiler dışarı sızarsa bundan kendisinin sorumlu tutulacağı hatırlatılsın."

"Ona bu işin bedelini ödetmeden bırakalım mı yani?"

"İşsizlikten korkmak işsizliğin kendisinden daha çok yoracaktır onu. Getrud Hagedorn işinden olmadığı sürece Belediye Başkanı daha rahat uyur. Umarım bana verdiği sözü de unutmaz."

"Unutmaz oğlum, unutmaz!"

47

Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Rath silecekleri çalıştırdı. Daha öğlende hava güneşliydi, çok çabuk değişmişti.

Derken otomobilin damına patır patır dolu yağmaya başladı. Leipziger Strasse'de şemsiyesiz yağmura tutulanlar ya şapkalarını alınlarına indiriyor, ya da evrak çantalarını başlarına siper yapıyorlardı.

Rath, o anda yaptığı işin gerekli olup olmadığından pek emin değildi ama La Belle film şirketindeki sekreter kendisine başka seçenek bırakmamıştı. Kadın kibar kibar konuşurken telefondaki kişinin polis olduğunu anlayınca sesi buz gibi olmuştu.

"Sizi maalesef hayal kırıklığına uğratacağım ama," –ki o anda kesinlikle en zevk aldığı şey onu hayal kırıklığına uğratmaktı– "Herr Meisner'i nerede bulabileceğiniz konusunda bir şey söyleyemeyeceğim."

"Bugün çekim yok mu?"

"Çekim planları Alexanderplatz'da, Emniyet'te. Siz kendiniz bakın."

Ancak Rath çekim planına bakmak yerine Kirie'yi kaptığı gibi arabaya atlamıştı.

Voss, "Nereye böyle?" diye sormuştu.

"Bir oyuncuyu aramaya."

"Yanınızdaki de tam bir arama köpeği."

Yalnız soru şuydu: Nereden başlayacaktı? Meisner'in evine mi gitsindi yoksa Marienfelde'deki stüdyoya mı? Rath birincisinde karar kıldı.

Victor Meisner Lietzensee'de, hem Kantstrasse'ye yakın, hem de parka ve kuğulara bakan göl kenarında güzel bir yerleşim kompleksinde oturuyordu. Apartmanda asansör bile vardı.

Zilde hâlâ *Meisner/Zima* yazılıydı. Rath, zile bastı ama açan olmadı.

Bir daha çaldı ve bekledi. Bu evin merdiven sahanlığından bile göl manzarası güzeldi. Büyük şehri akla getiren tek şey, ara ara gri bulutların arasından göz kırpan güneşte yağmurdan ıslanmış direğinin pırıl pırıl parladığı Radyo Kulesi'ydi.

Üçüncü kereden sonra da kapıyı kimse açmayınca Rath tekrar aşağı indi. Son kapıcı kalmıştı – gerçi bankoda yazılı titrine bakılırsa burada kendisine öyle de denmiyordu ya; sosyetik semtte kapıcı resepsiyonistti.

Hatta adamın üstünde üniforma bile vardı. Rath'ın aklına Vivian Franck'ın oturduğu apartman geldi; anlaşılan oyuncular böylesinden hoşlanıyordu. Camı tıklattı.

Adam sürgülü pencereyi açtı.

"Buyrun, komiser bey?"

"Victor Meisner'i arıyorum."

"Herr Meisner evde yok."

"Gördüm olmadığını."

"Kimliğinizi gösterip geçmek yerine sorsaydınız daha önce söylerdim, yukarılara çıkmanızdınız boşuna."

"Köpeğim asansörü seviyor," dedi Rath. "Herr Meisner'i nerede bulurum?"

"Herr Meisner çalışıyor."

"Ama son filminin çekimleri tamamlandı."

"Herr Meisner durmadan çalışır. Şu anda da belki en iyisi o; karısıyla ilgili o acı olaydan sonra..."

"Nasıl kaldırabildi onu?"

"Dingin. İlk günler hiç kendinde değildi; Frau Bellmann'ın çok yardımı oldu. Ama şimdi bayağı toparladı gibi. Gerçi bu kader darbesinin onu yarım insan yaptığını oyunculuk sanatıyla bile gizleyemiyor."

"Yarım insan..."

Rath'ın Meisner'den edindiği izlenim farklıydı. Ama resepsiyonistin o en ünlü kiracısıyla ilgili çizdiği resmi bozmak istemedi.

"Artık Frau Bellmann'ın desteğine ihtiyacı yok mu?" diye sordu.

"Onu soruyorsanız, kendisi epeydir görünmedi."

"Herr Meisner ona gitmiş olabilir mi?"

"Ben resepsiyonistim, dedektif değil."

"Karısını seviyor muydu?"

"Çok mahrem sorular soruyorsunuz."

"Mesleğimin en sevdiğim yanıdır. Evet, ne diyorsunuz?"

"Tabii ki seviyordu! Bir tek son zamanlarda..."

"Ne oldu?"

"Nasıl diyeyim, Frau Winter... O sevmiyordu artık kocasını. En azından son zamanlarda."

"Bunu neye dayanarak söylüyorsunuz?"

"Genelde soğuk bir insandı zaten. Kendisini bir şey zannederdi; bizim gibilerle konuşmazdı."

"Boşanmayı düşünüyor muydu?"

"Yok, öyle bir şey kastetmiyorum. Başka filmlerde oynamak istiyordu, Meisner'siz, başka yapımcılarla."

"Bunları nereden biliyorsunuz?"

Resepsiyonist omuz silkti. "Tesadüfen kulak misafiri oldum. Burada bankonun önünde kavga etmişlerdi bir kez. Winter, artık şöhretimden yararlanamayacaksın, buna izin vermeyeceğim, diyordu."

"Ne demek istiyordu ki bununla?"

"Bilmiyorum. O sabah duyduklarımı anlatıyorum size; tesadüfen duyduklarımı.

"Hangi sabah?"

"Anladınız işte, *o sabah*. Akşamı Herr Meisner perişan halde döndü. Öldüğü gün onunla kavga ettiği için muhakkak müthiş vicdan azabı çekmiştir. Aslında bütün suç Frau Winter'deydi."

"Demek Betty Winter öldüğü gün fena bir kavga vardı. Bunu bize daha önce neden anlatmadınız?"

"Bana kimse bir şey sormadı ki. Arkadaşlarınız geçen hafta geldiler, eve girdiler ve çıktılar. Beni takan olmadı."

Marienfelde'deki stüdyoda gerçekten çalışılıyordu; Rath kapının önünde duran adam onu içeri alana kadar biraz beklemek zorunda kalmıştı. Görünüşe bakılırsa bir macera filmi çekiliyordu; sette kırık camlı pencereler vardı. Eva Kröger yine işin içindeydi. Bu arada kendisine bir sanatçı ismi bulunmuş muydu acaba? Rath'a bakınca tanıdı ve gülümsedi. Onun tebessümünü bakışıyla takip eden yönetmen ise gözlerini devirdi.

"Siz de mi geldiniz?" dedi. "Umarım bugünlük bu kadardır. Adamlarınızdan kurtulamıyorum. Böyle çalışılır mı?"

"Zor koşullar altında çalışmaya alışkınsınız siz."

Dressler zoraki gülümsedi. "Kimi görmeye geldiniz?"

"Victor Meisner'i."

"Gardıropta. Onun sahneleri bitti bugün."

Rath, "Siz devam edin, ben yolu biliyorum," dedi.

Dressler arkasından, "Öyle pat diye giremezsiniz gardıroba" diye bağırdıysa da Rath duymazlığa geldi; hâlâ eski yerinde duran gök gürültüsü makinesinin önünden geçip setin arkasına geçti. Meisner'in isminin yazılı olduğu kapıya yöneldi. Kapıyı tıklatıp içeri girdi.

Victor Meisner kapıya arkası dönük oturmuş, aynada alnındaki makyajı siliyordu. Oyuncu tanınmayacak haldeydi. Rath'ın aynada gördüğü orada burada boya izi kalmış solgun yüzün, Victor Meisner'in beyaz perdede canlandırdığı kahramanlarla alakası yoktu. Parlak kahraman resmine uymayan bir şey daha vardı; Rath bir şey keşfetmiş, bir anda gözleri açılmıştı.

Tuvalet masasının üstündeki lambaların ışığının vurduğu kafa dazlaktı.

Oyuncu o şekilde görünmekten çok utanmıştı. Masanın üzerindeki peruğu kapıp kafasına geçirdi. Şimdi saçı –tam tamına olmasa da– Rath'ın onu tanıdığı şekildeydi. Ama eski kahraman görüntüsüne yine de kavuşamamıştı. Sesi de öyle çıkmıyordu.

"Girin denene kadar bekleyemez misiniz?" diye azarladı Rath'ı.

"Peruk takıyorsunuz," dedi Rath ve bunu önemsiz bir şeymiş gibi söylemeye çalıştı. "Bilmiyordum."

"Peruk değil bu, postiş. Kimse bilmiyor ama. Sizi uyarıyorum! Gazetede filan okursam sizden bilirim."

"Korkmayın. Kimseye söylemem."

"Asıl gelme nedeniniz bu değil herhalde."

"Değil, evet."

Rath bir sandalye çekip Meisner'in yüzünü aynada görecek şekilde oturdu; Kirie'nin tasmasını da sandalyenin ayağına doladı. "Rahatsız etmiyorum, değil mi?" dedi ve paltosunun cebinden defter kalem çıkardı. "Size birkaç sorum olacak."

"O soruları geçen hafta soramaz mıydınız? Şimdiye bitmişti çoktan."

"Polis durmadan yeni sorular sorar, Herr Meisner; durmadan eskileri yeniler. Sizin gibi insanları sinir ettiğimizi biliyoruz ama mesleğimiz bu."

"Güzel meslek!"

Rath not almaya başladı. "Yeni bir filme başladınız," dedi. "Gördüğüm kadarıyla Eva Kröger de oynuyor. Karınızın ölümünü içinize sindirmişe benziyorsunuz."

"Hayat devam ediyor, komiser bey. İngilizler The show must go on, der. Eğer benim gibi çok meşgul bir insansanız, bir zaman geliyor, kendinizi toparlıyorsunuz. Betty'nin Perşembe günü cenazesi var; inanın çok zor olacak benim için." İşaret parmağıyla göğsüne dokundu. "Siz burada neler oluyor, biliyor muunuz?"

"Hayır ama bilmek isterim."

Meisner ona kuşkuyla baktı. "Sizin derdiniz nedir?" diye sordu. "Soracaklarınızı sorun, ondan sonra da beni rahat bırakın."

"Karınızdan çok miras kaldı mı?"

Meisner asabi asabi güldü. "Siz bir cinayet nedeni peşindesiniz, desenize. Miras kesinlikle değil, söyleyeyim. Noterle konuşabilirsiniz. Cinayet nedeni sizce buysa, siz asıl gidin Bellman'a sorun. Betty'yi yüksek meblağa sigortalatmıştı; onun ölümü parasal anlamda en çok Bellman'ın işine yarar."

Rath not defterine bir çöpten adam yaptı.

Son rötuşları yaparken, "Bir sorum daha var," dedi. "Karınız yangtaoyu nereden tanıyordu?"

"Anlamadım?"

"Yangtao." Rath çöpten adamı tam bitirmeden kafasını kaldırıp Meisner'e baktı. "Çin Frenk üzümü. Egzotik bir meyve."

"Tanımıyorum. Betty'nın tanıdığını nereden çıkardınız?"

"Midesinde bulduk da," dedi ve çizime devam etti.

Meisner suratını buruşturdu. "Siz biraz fazla olduğunuzun farkında mısınız? Sizi saygıya davet ediyorum. Kendimi toparlamış olmam karıma üzülmediğim anlamına gelmiyor! Beş yıl evliydik biz!"

"Ama evliliğiniz son zamanlarda pek iyi gitmiyordu, öyle değil mi?"

"Siz ne cüretle..."

"Karınızla kavga etmişsiniz. 28 Şubat sabahı. Öldüğü gün."

"Kim söyledi bunu size?"

"Bunun konuyla bir ilgisi yok. Kavga ettiniz mi, etmediniz mi?"

"Eşler arasında kavga normaldir. Bu yüzden cinayet mi işlenir?"

"Ama La Belle'den ayrılmaya niyetlenmiş; bir daha sizinle birlik-

te aynı filmde oynamak istemiyormuş."

"Bu sebepten öldüreceğim ben de onu, öyle mi? Benimle gene film çeksin diye. Mantık bunun neresinde?"

"Karınızı siz öldürdünüz demedim."

"Karımı benim öldürdüğümü biliyorsunuz, bunu ben de biliyorum. Ama kazayla oldu. O projektörden kim sorumluysa onu bulun siz."

Rath çöpten adamın yanına bir de çöpten köpek yaptı; kara, yün yumağı gibi, gülen bir köpek.

"O nedenle buradayım zaten," dedi ve köpeğe bir de tasma çizdi.

"Ama siz biliyorsunuz bunu! Öldüğünde yanındaydım! Kendi gözlerimle görmek zorunda kaldım!"

"Ondan söz etmiyorum. 28 Şubat sabahını diyorum ben. Neredeydiniz ve ne yapıyordunuz?"

"Film çekiyordum, biliyorsunuz."

"Evden saat kaçta ayrıldınız, stüdyoya ne zaman geldiniz, ilk sahne kaçta çekildi? Hangi sahneler çekildi? Bunların hepsinin saatini verebilecek misiniz?"

"Öyle ha deyince veremem. Biraz düşünmem lazım. Betty'nin ölümü o gün geri kalan her şeyi bastırdı."

Rath kalemi tekrar çıkarmış, pür dikkat bekliyordu.

"Evden her zamanki gibi saat sekiz buçukta çıktık," dedi Meisner. "Dokuza doğru stüdyoya varmışızdır.

"Karınızla birlikte geldiniz."

"Evet, arabam var; çoğunlukla birlikte gelirdik."

"Stüdyoya geldiğinizde ne yaptınız?"

"Her zamanki yaptığımızı. Önce milletle selamlaştık, ayak üstü sohbet ettik. Sonra çekim planına göz attık ve Dressler'le o gün için öngörülen sahneleri konuştuk."

"Çekim hemen başladı mı?"

"Evet. Ama tabii önce makyaj yapıldı. Yalnız oyunculara haliyle."

Rath artık ciddi ciddi not alıyordu.

"Teşekkür ederim, Herr Meisner," dedi ve defteri kapadı. "Şimdilik bu kadar." Ayağa kalkıp Kirie'nin tasmasını eline aldı. "Ona rağmen yarın saat onda Emniyet'e gelmenizi rica ediyorum. Şube Müdürü Gennat sizinle görüşecek."

"Çekimler?"

"Meslektaşlarınızın büyük kısmı zaten yarın sabah Alex'te olacak. Dressler çekim planını değiştirmiştir."

Meisner iç geçirip suratındaki makyajı silmeye devam etti.

"Ah, bir şey daha soracaktım," dedi Rath kapıdan. "Postişiniz yedek bir peruk mu, yoksa yeni bir tane almak zorunda mı kaldınız?"

Cevabı beklemedi; tasmasını çekiştiren Kirie'nin peşinden çıkıp kapıyı kapadı.

Dönüş yolunda Oranienstrasse'deki Aschinger'e uğrayıp kendisine ve köpeğe yiyecek bir şeyler aldı. Bu sefer işi sağlama bağlayıp torbaya altı köfte birden, yanına biraz da papates salatası koydurdu; Kirie ona sulanmazdı, bundan emindi.

Parkta akşam turu bu sefer Oranienplatz'da bitti; köpeğe o kadarcık gezi yetmişti. Rath arabadan yemek torbasını alıp, torpido gözünden peruğu ve mavi paketi çıkardı. Radyo Kulesi'nin hediyesi. Charly'nin başının altından çıkmıştı o gün oraya gitmek.

Charly!

Aklına gelince içi yine cız etti.

Kapıdaki o sırıtkan!

Allah kahretsin!

"Siz köpekler, iyisiniz," dedi Aschinger torbasını Kirie'den kaçırmaya çalışırken. "İşiniz gücünüz yemek."

Kirie ona bakıyor, yüzünde beklenti ifadesiyle gülümsüyordu.

"Gel bakalım," dedi. Kirie avluda gözü yiyecek torbasında, Rath'ın önü sıra eve doğru koşuyordu. Rath eve girer girmez köpeğin kabına birkaç köfte, biraz da köpek maması koydu. Suyunu tazeleyip kendine de bir bira açtı.

Köpek yemeğini yerken o da peruğu incelemeye koyuldu. Pisti, keçe gibi olmuştu ama yine de işe yarayabilirdi. Hele şu kendini beğenmiş Meisner'in burnu büyük kendinden eminliği bununla azıcık sarsılsa, ne iyi olurdu.

Ancak bir sorun vardı: Bu peruğun Rath'da olmaması gerekirdi.

Ama belki de Rath'da değildi; onu bir başkası bulmuş olamaz

mıydı? Polisin o gün Radyo Kulesi'nde olduğundan haberi olduğu birisi örneğin.

Rath birasıyla Aschinger torbasını oturma odasına getirip masaya yerleşti; santrala numarayı söyleyip köftesini ısırdı. Telefona, kendisini Charly yüzünden apar topar kapının önüne koyan eski ev sahibesi Elisabeth Behnke çıkmıştı.

Rath ağzında lokma, "Merthold Meinert, mütfen!" dedi.

"Yemekte şu anda," dedi Behnke, "sizin gibi."

Kadın böyle görgüsüzlükleri hiç kaldıramazdı.

Rath köfteyi çiğnerken, "Madece mir makika" dedi. Kadının, "Herr Weinert, kalas meslektaşlarınızdan biri telefonda," diyen sesi duyuldu. Weinert hemen geldi telefona. Küfrediyordu: "Hayret bir şey! Beni akşam yemeğinde rahatsız edecek kadar da acil değil bu iş."

"Çok acil," dedi Rath. "Başbakan mecliste oturduğu banka işemiş, hemen haber yapmamız lazım."

"Gereon? Sen misin?"

"Adımı söylemek zorunda mısın? Zaten çok duyulan bir isim değil; Behnke böyle zırt pırt kimle konuştuğunu çakarsa görürsün; suratını sen çekeceksin sonra."

"Sağol uyarın için. Cumartesi akşamı nerelerdeydin Allah aşkına? Üçgen'de de yoktun, evde de."

"Bir işim çıktı, kusura bakma. Aslında aradım seni ama bulamadım," dedi Rath. Yalan söylüyordu.

"Ben de üç gündür seni arıyor bulamıyorum!"

"Emniyet'i aradığında isim verme lütfen. Berthold Weinert ismi Krempin vakası dosyasında geçiyor. Tanıştığımız ortaya çıkarsa başımıza iş açılır."

"Tamam tamam. Gerçekleşemeyen randevumuza dönelim: Peruk ilgini çekmiyor mu artık?"

"Çekmez olur mu? Onun için aradım seni zaten." Rath saate baktı. "Peruğu sana getirebilir miyim? Bir iki şey söylemem gerekiyor onunla ilgili."

"Birazdan çıkmam lazım; başbakanlıkta bir kokteyle gidiyorum."

"Peki ya sabah?"

"Yarın akşamdan önce olmaz. İşim başımdan aşkın. Bu seferki iyiliğimin karşılığını da istiyorum."
"Nedir o?"
"Araba lazım."
"Çarşamba akşamı mı?"
"Evet, perşembe sabahı dahil."
"Gel al o zaman. Peruğu da veririm."
"Kochstrasse'den doğru sana gelirim. Saat sekiz iyi mi?"
"Tamamdır."
"Beni ekme ama gene."
"Merak etme, bir daha olmaz. Şeref sözü! Bir daha olursa, söz, sana bir ay boyunca *sayın muhterem* diye hitap edeceğim."
"Bu sefer ciddisin galiba." Weinert güldü. "Ha, bir mesele daha var. Şimdiden haber vereyim de. Yarın gazetede Krempin'le ilgili yazı çıkacak. Bu sefer adını vererek. Çünkü daha fazla beklemenin bir âlemi kalmadı."
"*Benim* adım geçmesin de. Kim sorarsa sorsun: Ben o gün Radyo Kulesi'nde değildim."
"Pazar günü oradaymışsın ama." Weinert'in sesinden sırıttığı belliydi. "Dün gazetede masama birtakım resimler geldi; Kule'nin bir milyonuncu ziyaretçisi miymiş ne. Sana da çok benziyor. Yanındaki hatun da hoş. Oyuncuymuş güya. O çevrelerdeki soruşturma böyle işlere yaradı demek."
"Resmi yayımlayacak mısınız yoksa?"
"Haber sıkıntısı çektiğimiz bir dönem değil ama, galiba bir yere sıkıştıracağız. Turizm Dairesi basın açıklamasını fotoğrafla birlikte başka gazetelere de göndermiştir muhakkak. Bir milyonuncu ziyaretçi. Yüzüncü intihardan daha iyi bir reklam tabii."
"Bırak şakayı şimdi Berthold! Bu resim çıkar da Radyo Kulesi tanıklarından biri beni tanırsa yandık yani."
"Endişelenmene gerek yok; kısa bir haber yapar, resimsiz basarız. Tabii birisi fotoğraftaki oyuncunun kim olduğunu çıkarmadığı sürece."
"Kimse çıkaramaz onu."
Rath telefonu kapatıp köfteyle patates salatasını yedi. Yemekten sonra tekrar telefona sarıldı. Canı Paul'le içmek istiyordu ama

Excelsior'u aradığında, Herr Wittkamp'ın gene otelde olmadığını söylediler.

"Biz de yalnız gideriz o zaman," dedi Kirie'ye ve köpeğin tasmasını taktı.

Çıkıp Üçgen'e yollandı. Birahane tıklım tıklım doluydu; üçgen şeklindeki salonun kaldırabileceğinden daha çok insan vardı. Bara oturup bira ve bir sert içki söyledi. Köpekli tek müşteri kendisi değildi; evden çıkmak için köpeği bahane eden çok erkek vardı herhalde. Kirie bu "mazeret köpekleri"yle iyi anlaştı. Çirkin bir boxeri koklayıp durdu; beriki hiç istifini bozmadan Kirie ne isterse yapmasına izin verdi. Schorch köpeklerin önüne bir kap koymuş, içine su koymuştu. Sonra da iki ayaklı müşterilerine geçti.

Sert içkiyi bir dikişte içen Rath, birasını yudumlarken, yanımda Kirie olduğu sürece evin yolunu hep bulurum, diye düşündü.

12 Mart 1930

Çarşamba

48

Gennat Allah'tan sabahki toplantıyı kısa tutmuştu; çünkü daha alınacak bir sürü ifade vardı. Rath Buda'yı takip etmekte biraz güçlük çekmişti. Her şeyi denemiş, soğuk duş bile almıştı ama alkolün etkisi yine de geçmemişti. Meisner'in sorgusu, babasının azmettirmesiyle cinayet işlemiş olabilecek tek insan olarak hâlâ ana zanlı muamelesi gören Cora Bellmann'dan hemen sonra geliyordu.

Toplantıda Lange ve Czerwinski kısa raporlarla sinema katili konusunda ulaştıkları yeni bilgileri aktarmışlardı. Lange anahtar konusunda araştırma yapmış, temizlik firmasından, iki sinemada da çalışmış olan kişilerin listesini temin etmişti. Ancak bu, oldukça uzun bir listeydi. Czerwinski, Betty Winter'in 1925'te ilk filminin galasının yapıldığı sinemanın Weissensee'deki Tivoli olduğunu söyleyince Rath hemen kulak kesildi; bu sinema gerçekten de geçen Aralık ayında kapanmıştı.

Gennat, "Betty Winter bizim sinema katili için de söz konusu olabilirdi o zaman," diyerek anlatılanlardan sonuç çıkarmaya çalıştı. "Sinema oyuncusu, otuz yaşın altında ve oynadığı ilk sesli film şu anda sinemalarda. Caninin kurbanları için düzenlediği final mizansen, Winter'in gala sinemasına da uyabilirdi. Sorgulara

başlamadan önce tüm bu bağlantıları, özellikle de kriminal sekreter Czerwinski'nin şimdi sözünü edeceği ilintiyi göz önüne almanızı rica ediyorum. Devam edin lütfen."

Kriminal sekreter, "Binanın işlevi değişiyor," dedi. "Tivoli artık sesli film sineması olarak işlev görmeyip on yıl öncesi gibi tekrar tiyatro olacak. Bu tiyatronun yeni idarecisi kim, tahmin edin bakalım beyler." Czerwinski, herkesin dikkatini çekip çekmediğinden emin olmak için gözlerini salonda gezdirdi. "Victor Meisner!"

Gerçek anlamda bir haberdi bu. Rath kızmıştı; Meisner kendisine bundan bahsetmemişti tabii. Ne önceki gün ne de bir hafta önce.

"Tiyatronun ismi de *Betty Winter Sahnesi* olacak," dedi Czerwinski. "Pek orijinal bir isim değil ama para yapar."

"Teşekkürler, Herr Czerwinski. Meisner'in sorgulamasında konuyu ele alacağız tabii," dedi Gennat. "Haydi bakalım, herkes görevinin başına!"

Rath'a sıra gelene kadar biraz vakti vardı; ofisine gitti. Erika Voss'un kahvesini her zaman Nöbetçi Amirliği'ndeki bulaşık suyuna tercih ederdi. Masasına oturdu, bir sigara yakıp kahvesini yudumlayarak düşünmeye başladı.

Meisner'le yaptığı konuşmanın protokolü, çoktan Gennat'ın masasına ulaşmıştı; *Betty Winter Sahnesi* bilgisini bir yere sıkıştırmak için artık geçti. Yapacak bir şey yoktu; Gennat'ın gözünde bir eksi puan daha olacaktı bu. Bunu belki Meisner'in sorgulamasında telafi edebilirdi; onu öyle bir köşeye sıkıştırırdı ki, adamın suçunu itiraf etmekten başka çaresi kalmazdı. Rath sigarasını söndürüp çıktı.

Nöbetçi Amirliği'ne vardığında, Cora Bellmann ve Victor Meisner, Gennat'ın ofisinin önündeki banka oturmuş bekliyorlardı. Rath başını eğerek selam verdi ama ikili karşılık vermedi.

Rath, *o kendini beğenmişliğini birazdan göreceğiz* dedi içinden. Az sonraki sorgulamalarda hazır bulunacak meslektaşlarının hemen hepsi, geniş ofiste yerlerini almıştı. Reinhold Gräf'in asabi bir hali vardı; bir aşağı bir yukarı odayı arşınlıyordu. İlk olarak Cora Bellmann'ı aldılar içeri. Böhm her zamanki gibi suratından düşen bir parça masalardan birine oturmuş, dosyaları karıştırıyordu. Manfred Oppenberg'i fazla konuşturamamıştı anlaşılan. Trudchen

Steiner içeri çağırınca Rath kendisinin de tedirginleştiğini hissetti. Kendisine sıra gelene kadar biraz vakit vardı; masanın üstündeki gazetelerden birini aldı. *Berliner Tageblatt*'tı bu. Radyo Kulesi'nin bir milyonuncu ziyaretçisi hakkındaki kısa haberi gördü; ne isim vardı, ne de resim. Diğer sayfalara göz attı. Krempin'in Kule'den düşüşü hakkındaki yazı biraz daha uzundu ama Weinert nedense fazla şişirmemişti.

Cuma günü Radyo Kulesi'nden düşüp ölen (haberini vermiştik) yabancının büyük olasılıka Betty Winter cinayetinde aranan Felix Krempin olduğu bildiriliyor. Polis henüz bunu doğrulamadı. Düşüşün başlarda tahmin edildiği üzere intihar olup olmadığı hâlâ tespit edilmedi. Birkaç kez sütunlarımızda da yer aldığı gibi firari Felix Krempin'in, Marienfelde'deki Terra Stüdyosu'ndaki ışıklandırma cihazını manipüle ederek çekim sırasında otuz kilo ağırlığındaki projeksiyonun ünlü oyuncu Betty Winter'in üstüne düşmesine neden olmasından şüpheleniliyor. Oyuncu ağır yaralanıp kısa bir süre sonra da cereyan çarpması sonucu ölmüştü.

Ünlü oyuncu. Betty Winter aslında öldükten sonra tam anlamıyla ünlü olmuştu. Rath, ertesi gün cenazede olup bitecekleri merak ediyordu. Horst Wessel'inkinden bile daha fazla tantana çıkabilirdi.

Saate bakıp gazeteyi okumaya devam etti. Prusya Polis Memurları Birliği güven, bir de toplum polisleri arasında esen askeri havanın değişmesini talep ediyordu. Oppenberg'in sinema sahiplerine yaptığı konuşmada sözünü ettiği sesli film lisansları üzerinde yürütülen tartışma ise yeni bir aşamaya gelmişti. *Tageblatt* bu habere savaş filmlerini çağrıştıran bir başlık atmıştı: *Elektro sanayiindeki patent kavgasında geçici sesli film barışı.* Rath'ın bu karmaşık konuyu anladığı kadarıyla, Amerikan şirketi Warner, bu geçici barış sayesinde Alman pazarına girmişti. Gazete, *sinema idarecileri her halükârda yüksek kalitede sesli film alanında bundan böyle daha kapsamlı bir programa sahip olacaklar* diyordu.

Rath, arka planda böyle bir devler savaşı sürüyorsa sesli filmde büyük paralar dönüyor olmalı diye düşündü. Aklına, Oppenberg'in inatçı arkadaşı Marquard geldi. Eski kafalıların işi zordu; sessiz film hayranlarının esamesi okunmayacaktı artık.

Anton Schmieder'i düşündü; aynı nedenden o sünepe şantajcının da işi zordu.

Ne diyordu o gün?

Tek istediğim, her şeyin aynı kalması.

Hiçbir şey eskisi gibi kalmıyordu ama işte. Hayatta hiçbir şey aynı kalmıyordu, insanın kendisi bile.

"Komiser bey?"

Rath kafasını kaldırdı. Gertrud Steiner Gennat'ın ofisinin önündeydi.

Buda uzun bir süre hiçbir şey söylemeden dosyaları karıştırdı. Rath, bu yöntemin Victor Meisner gibi birini sindirip sindirmeyeceği konusunda şüpheliydi. Adam sinemadan geliyordu, beklemeye alışkındı. Gene kendinden emin bir tavır sergiliyordu. Rath'ın önceki gün giderken peruk konusunda söyledikleri, onu hiç de huzursuz etmişe benzemiyordu. Ancak bunu da oynuyor olabilirdi.

Önceden kararlaştırdıkları gibi Rath da Gennat gibi uzun süre konuşmadı. Önünde karıştıracak dosya olmadığı için bir sigara yaktı. Christel Temme elindeki kurşun kalemle oynamaya başlamıştı ki, Gennat söze başladı. Dosyayı kapayıp Meisner'e dostça baktı.

"Tebrik ederim," dedi Buda.

"Nasıl?"

"Özel tiyatronuzu kutlamak istedim," dedi Gennat. "Tebrikler. Size miras mı kaldı?"

"Komiserinize o konuda her şeyi anlattım."

"Ama özel tiyatronuzdan hiç bahsetmediniz. Sizin tiyatronuz, öyle değil mi?"

"Ben sanat yönetmeniyim," dedi Meisner. "Kastettiğiniz oysa."

"Binayı kim satın aldı peki?"

"Kiralandı."

"O da çok para ister. Bir sinemayı tiyatro haline getirmek de büyük masraf."

"Tek yaptığımız iş beyaz perdeyi sökmek oldu; sahne tekniği mevcuttu zaten. *Tivoli* sinema olmadan önce de tiyatroydu."

"Neyse, ucuza çıkmaz bu işler yine de. Finansmanı nasıl yaptınız?"

"Karımdan büyük bir miras beklemiyorum, eğer oysa söylemek istediğiniz Müdür Bey. Dün komiserinize anlattım bunu."

"Finansman konsunda biraz bilgi verin o zaman."

"Bir pasif ortağım var; projeyi Cora Bellmann finanse etti. Gelirden en fazla payı da o alacak. Benim derdim yalnızca sanat."

"Bellmann kızının oyuncularından birisiyle, hem de büyük olasılıkla kendi parasıyla böyle bir işe girmesine ne diyor?"

"Onun fikriydi bu zaten. Özgün eserleri beyaz perdeden sahneye, sahneden beyaz perdeye uyarlayacağız. Sesli film dönemine geçildiği gözönüne alınırsa, çok da akla yatkın bir düşünce bence." Meisner projeyi anlattıkça coşkusu artıyordu. "Betty Winter Sahnesi bir halk sahnesi olacak. Ama hakiki anlamda; sırf komünist manyaklara hitap eden o Bülowplatz'daki gibi halk sahnesi değil. İnsanlara günlük yaşamın zorluklarını birazcık olsun unutturacak oyunlar sunacağız. İnsanı duygulandıran, ama aynı zamanda da eğlendiren oyunlar."

"Yani normalde sinemaya giden kitle için tiyatro yapacaksınız."

"Öyle de denebilir."

"Ünlü Victor Meisner de başrolleri oynayacak..."

"İlk başlarda evet. Ben aslında sanat yönetmeniyim. Ama önce seyirciyi çekebilmemiz lazım; bu da en iyi benim ismimle gerçekleşir."

"O zaman neden *Betty Winter Sahnesi*?"

"Ona gönül borcum bu benim; onun için yapabileceklerimin en azı."

"Karınız da olacak mıydı bu işin içinde?"

"Bir iki küçük rolde oynardı belki, ama o kadar; o da benim hatırıma." Meisner başını iki yana salladı. "Betty'e tiyatro demeyecektiniz. Onun için yalnız sinema vardı. Kendisinin beyazperdedeki etkileme gücü zaten sahnede yoktu. Selüloit onu âdeta dünya dışı bir varlık yapıyordu."

"Peki neden Bellmann'ın şirketinden ayrılmak istedi?"

"Bellmann'ın elinin sıkılığındandır." Meisner soğukkanlılığını kaybetmiyordu. "Mesele tabii ki paraydı. Yeni yapımcıda daha fazla sanatsal olanağa sahip olacağını düşünüyordu."

"Kendisi için ama, sizin için değil..."

"Onu istemişlerdi, beni değil; Betty'nin de takdir yetkisi yoktu bunda." Omuz silkti. "Her oyuncu çiftin başına gelebilir bu. Betty'e feda olsun diyordum, benim gözüm yoktu. Ama işte maalesef..." Eliyle gözlerini kapattı.

"Peki kimdi bu Betty Winter'i alıp Victor Meisner'i istemeyen mahut yapımcı?"

"Ben bilsem. Betty sözleşmeyi imzalamadan önce bana adamın kim olduğunu söylemek istemedi. Batıl inançları vardı. Kimdi ona talip olan, hâlâ bilmiyorum."

"Siz Bellmann'da kalacak mıydınız peki?"

"Ben Bellmann'da *kaldım*. Orada kendimi çok rahat hissediyorum. En önemli erkek oyuncusuyum onun; polisiye, macera, komedi, istediğim filmi çekiyorum."

"Niçin tiyatro açıyorsunuz o zaman? İnsanın aklına sinemada artık şansınız kalmadı mı acaba, diye bir soru takılıyor."

"Bizim branşı gerçekten tanımadığınız belli oluyor." Meisner başını iki yana sallıyordu. "Özel tiyatro kendimi bildim bileli benim hayalimdi. Ama bu benim film çekmemin önünde engel değil ki. Belki bir iki film daha az çekerim, o kadar."

Gennat düşünceli düşünceli başını sallıyordu.

"Sizden tekrar 28 Şubat'ta ne olup bittiğini tam olarak hatırlamanızı rica ediyoruz. Özellikle sizin nerede olduğunuzu."

"Arkadaşınız da sorduğu için akşam oturdum..." Meisner cebinden katlanmış bir kâğıt çıkarıp düzeltti. "O korkunç günü kafamda tekrar canlandırıp her şeyi not ettim: Ne zaman neredeydim, bilebildiğim kadarıyla Betty neredeydi, hepsini yazdım." Kâğıdı Gennat'a uzattı.

Gennat kâğıda öyle bir bakmıştı ki, sanki kendisine Noel'de paskalya yumurtası verilmişti.

"Pek alışık olduğumuz bir şey değil, itiraf edeyim," dedi; ancak Meisner sözünü keserek, "Size bu," dedi. "Sizde kalabilir, bende kopyası var. Diğer ifadelerle karşılaştırırsınız."

Buda kâğıdı parmaklarının ucuyla tutup gerçekten de okumaya başladı.

Rath'ın iyice nevri dönmüştü. Nasıl da zeytinyağı gibi üste çık-

masını biliyordu şu kasıntı herif! Onun havasını indirmenin zamanı gelmişti artık.

"Peruk kullanıyorsunuz, değil mi, Herr Meisner?" Kâğıt hışırtılarının arasında birden Rath'ın sesi duyuldu.

Bir an bir sessizlik oldu. Gennat şaşkın şaşkın bakıyordu; Christel Temme bile defterden kafasını kaldırdı.

"Evet," dedi oyuncu. "Biliyorsunuz ya."

"Bize niye söylemediniz?"

"Kayda değer bulmadığım için. Bellmann'ın da ağzında protez var, o söyledi mi size?"

Rath üsteliyordu. "7 Mart tarihinde öğle saatlerinde neredeydiniz? O da var mı yazılı biçimde?"

"Ne gün oluyor? Cuma mı?"

"Cuma olduğunu çok iyi biliyorsunuz."

Meisner omuz silkti. "Ben tarihleri pek iyi tutamam aklımda. Takvime bakmam lazım."

"Felix Krempin'i Radyo Kulesi'ne kadar takip mi ettiniz yoksa kendisini orada mı beklediniz?"

Meisner çaresiz bir ifadeyle Gennat'a baktı. "Kusura bakmayın, Müdür Bey. Çalışanınız benden ne istiyor, bilmiyorum; gerçekten bilmiyorum. *Siz* söyler misiniz bana?"

"Cuma günü öğlende neredeydiniz, sadece onu bilmek istiyoruz," dedi Gennat. Tam Rath bir şey söylemeye hazırlanıyordu ki, Gennat onu usulca ama kesin bir el hareketiyle susturdu.

"Cuma! Saat on ikiyle iki arası evdeydim. Çekim planı elverdiği ölçüde öğle uykusuna yatarım."

"Yalnız mıydınız?"

"Dul bir adamım, kim olacaktı yanımda? Ama resepsiyonist doğrulayacaktır mutlaka. Yalnız anlamadığım bir şey..."

"Tamam, Herr Meisner, bu kadardı," dedi Gennat. "Sanıyorum şimdilik başka bir sorumuz yok. Geldiğiniz için çok teşekkür ediyoruz. Gene ihtiyacımız olursa çağırırız."

"Elbette."

Victor Meisner Rath'a kısaca başıyla selam vererek çıktı.

Gennat, oyuncu kaybolana kadar bekledi; bir süre bir şey demeyip önündeki dosyalarla oynadı. Ancak birden patladı.

"Ben duvara mı konuşuyorum, Komiser Rath?" Öyle bağınyordu ki Christel Temme elinden defteri düşürdü. "Daha dün ne dedim size?"

"Size danışmadan sorguya müdahale etmememi, Müdür Bey."

"İyi ki o kadarını hatırlıyorsunuz. Peki bu perukla ilgili saçmalık neyin nesiydi?"

"Niyetim zanlının kafasını bulandırmaktı Müdür Bey. Burnu büyük kendinden eminliği bıraksın istedim."

"Çok iyi becerdiniz bunu! Onun değil benim kafamı bulandırdınız. Zavallı Frau Temme. Sorguyu rayından çıkardınız."

"Ama şu yazılı mazeret... dalga mı geçiyor... hem..."

"Ben onu sıkıştırmasını bilmez miydim? Bal gibi bilirdim. O budalaca saptırmayla araya girmeseydiniz..."

"Ama suçlu o, ben biliyorum, Müdür Bey. Meisner karısını öldürmek istedi. Söndürme suyu kaza filan değildi. Projektörle ölmediğini görünce, öldürücü son darbeyi vurmak istedi. Yüzündeki dehşet ifadesi ondan; kadın hâlâ yaşıyordu çünkü."

"Neden öldürmek istesin karısını?"

"Nefret ediyordu ondan da o yüzden; kendisini dev aynasında gördüğü için kadının daha başarılı olmasını kaldıramıyordu. Eline fırsat da geçince... o projektör meselesi..."

"Şayet her şey sizin dediğiniz gibiyse," dedi Gennat, "tahminimden de daha beter allak bullak ettiniz her şeyi."

Rath, keşke sabah yıldız falımı okusaydım, diye düşündü. Şanslı bir günü değildi bugün. Rath'ın canı, Nöbetçi Amirliği'nden de, Böhm'ün de önünden geçmek istemedi. Gennat'ın ofisinin önündeki küçük bekleme odasının hole açılan kapısında Trudchen Steiner'le vedalaştı. Çıktığında, bankta oturmuş sırasını bekleyen Manfred Oppenberg'le karşılaştı. Rath ona bakmadı bile; yapımcı da onu görünce sevincinden havalara uçacak bir tavır sergilemiyordu.

Rath Meisner'e, sorgu sırasındaki davranışlarına bayağı öfkelenmişti ama şimdi kendine ve aptallığına kızıyordu. Victor Meisner'i hafifsemişti; adam öyle kolay kolay soğukkanlılığını kaybedecek cinsten değildi. O ağlamalar, perişan haller, hepsi oyun-

du bunların. Çıyan gibi, içten pazarlıklı, vicdansız alçağın biriydi; buydu asıl yüzü. Tabii asıl yüzü diye bir şey de var mıydı, o da ayrı bir soruydu. Adam belki de üst üste bir sürü maskeden ibaretti; soğan soyar gibi tek tek zarları soyduğunda sonunda ortada bir şey kalmıyordu.

Ofise, şapkasını ve paltosunu bırakmak için uğradı. Sekretere, "Kirie yanınızda biraz daha kalabilir mi, Erika?" diye sordu. "Çıkmam gerekiyor, bir tanığın sorgulaması var. Köpeği her yere götüremiyorum."

Erika Voss iç geçirdi ama yine de olur dedi.

Şansı vardı. Resepsiyonist bankodaydı.

"Köpeğiniz yok bugün, komiser bey?"

"Okulda."

"Şu işe bakın, Herr Meisner gene yok. Dün görüşemediniz mi?"

"Size birkaç sorum daha olacak. Arkadaşlarım atlamış olabilirler ama ben sizi ciddiye alıyorum." Rath, konuşmanın önemini vurgulamak istercesine not defterini çıkardı. "Dün Herr Meisner'le eşi arasındaki kavgadan söz ettiniz. Bana tartışma nedeninin ne olduğunu tam söyleyebilecek misiniz?"

Resepsiyonist kasketini geriye iterek kafasını kaşıdı.

"Eşi işte başka bir yapımcıyla çalışmak istediğini, ama onun kendisi için böyle bir şeyi kafasından çıkarmasını söyledi; *seni artık sırtımda taşımayacağım* dedi. *Sen ayak bağısın* dedi."

Adam konuşuyor, Rath yazıyordu. "Dün bir de Frau Winter'in ismimden yararlanamayacaksın gibilerden bir şey söylediğini anlatmıştınız. O konuda ne hatırlıyorsunuz?"

"Eğer doğru anladıysam, konu bir tiyatroydu. Herr Meisner orada onun da oynamasını istiyor, o da hayır diyordu. Kocası, 'peki tiyatronun ismine ne diyorsun,' diye sorunca, o da,' anlı sanlı ismimi katiyen vermem, onu unut,' dedi."

"Hangi tiyatro olduğunu anladınız mı?"

"İsmini duymadım ama Weissensee..."

Resepsiyonist cümlesini yarıda kesti; birden kıpkırmızı olmuştu.

"Günaydın, Herr Meisner," dedi.

Rath döndü. Victor Meisner'in suratı muşmula gibiydi.

"Sizden kurtulmak zor, bakıyorum."

"En can alıcı özelliklerimden biridir," dedi Rath. "Ben de sizi görünce şaşırdım şimdi. Marienfelde'de stüdyodasınız sanıyordum."

"İşgüzar makamınız sayesinde bugün çekim yapılamıyor. Kimse kalmadı çünkü." Meisner cebinden anahtarını çıkarıp asansörün düğmesine bastı. "Bari şefiniz bugünkü hakaretleriniz yüzünden haddinizi bildirip size bundan sonra nasıl davranmanız gerektiği konusunda bir şeyler söyledi mi?"

Asansörün kapısı açıldı ve Meisner girdi.

Yüzündeki gülümsemeyle gözden kaybolmak istemişti ama kapı tam kapanacakken Rath içeri atladı. Adamın tebessümü yüzünde dondu.

Meisner asansör hareket edince, "Bunlar ne biçim yöntemler?" dedi. "Zor kullanarak itiraf mı almaya çalışacaksınız? İtiraf ettim ben." Oyuncu birden Rath'a aşina o sızlanma moduna geçti: "Onu ben öldürdüm! Onu ben öldürdüm!" Meisner sırıttı. "İyiydim değil mi, komiser bey? İnandınız mı, inanmadınız mı, söyleyin."

Rath bir şey demedi. Bir düğmeye bastı, asansör birden durdu.

"Ne istiyorsunuz?"

"Gerçeği."

"Sizin için gerçek olan ne, onu bana söyleyin, ben de düşüncemi söyleyeyim."

"Karınızı öldürdünüz."

"Onu dünya âlem biliyor."

"Bilerek öldürdünüz, diyorum."

"Kim kimin içini okuyabilir ki?"

"Krempin'in konstrüksiyonundan faydalandınız."

Meisner alay eder gibi gülümsüyordu. "Devam edin," dedi.

"Belki kendisi söyledi size. Stüdyoyu terk ederken sizi henüz dostu biliyordu."

"Doğru, çok çabuk ısınmıştık birbirimize, kime sorsanız herkes doğrular bunu. Nasıl bir insan olduğunu nereden bilebilirdim?"

"Kaçaklığı sırasında bile yardım ettiniz belki ona. Devamlı ilişkideydiniz, dolayısıyla da kontrolünüz altındaydı."

"Dost kıyakları dillendirilmez."

"Benle buluşacağını söyleyince de paniğe kapıldınız. Takip etmenize bile gerek kalmadı; çünkü buluşma yerini ve saatini biliyordunuz. Hatta belki Radyo Kulesi sizin teklifinizdi, evinizin dibinde çünkü. Krempin'in tipini de siz mi değiştirdiniz yoksa; makyajdan anlıyorsunuz. Kendisi buluşmamızdan önce etrafı kolaçan ediyorken onu aşağı ittiniz. Yalnız bir aksilik oldu tabii; size karşı direnirken kafanızdan peruğu çekti."

"İlginç hikâye. Şefiniz de inanıyor mu buna? Pek sanmam. Mesleğinizde delilsiz bir şey olmuyor, bunu siz de biliyorsunuz. Savcıyla başınız çok fena belaya girer yoksa."

"Belki elimde delil var! Örneğin Radyo Kulesi'nin direklerine takılmış bir peruk. Özel olarak kimin için yapıldığını tespit etmek hiç zor iş değil."

"Bahsettiğiniz peruk La Belle'in gardırobundan. Onu Krempin de çalmış olabilir, başka herhangi birisi de. Delil filan olamaz o."

"Şu anda olan şeyin farkında mısınız? Bu bir itiraftı," dedi Rath. "Zor kullanmama bile gerek olmadı."

Meisner'in bir düğmeye basması üzerine asansör harekete geçti.

"Sizden başka kim duydu bunu? Benden zaten şüpheleniyorsunuz; ne değişecek şimdi?"

"İtiraf duymak her zaman hoştur. Sizde alkış nasıl bir nevi tasdikse bizim meslekte de itiraf odur."

"Ben cinayeti çoktan itiraf ettim, biliyorsunuz. Siz kendiniz bana hiçbir hâkimin karımın üzerine panikle su döktüm diye cezalandırmayacağını söylemiştiniz."

"Neden yaptınız bunu?"

"Size sürekli işe yaramaz biri olduğunuz söylense siz ne yapardınız? Durmadan bunu söylüyordu, takılmış plak gibi!" Güldü. "Neyse. O kadar da işe yaramaz birisi değilmişim."

Asansör durdu; Meisner kapıyı açtı.

"Sizinle sohbet güzeldi, komiser bey,' dedi ve asansörden çıktı. "İzninizle; üstümü değişmem lazım. Bir yemek randevum var."

Rath, "Frau Bellmann'a selam söyleyin," dedi. "Şunu da unutmayın: çok inatçıyımdır."

Kapıyı açtığında Frau Lennartz şaşırdı; Rath da bugün onun temizliğe geleceğini unutmuştu.

"Komiser bey!" Elindeki bezi sıkıyordu. "Birazdan biter; geleceğinizi bilmiyordum."

"Öğle yemeğini bugün evde yiyeyim dedim," dedi Rath.

"Size yemek getireyim. Biz de Peter'le biraz sonra yiyecektik."

Rath teşekkür etti ve elindeki Aschinger torbasını gösterdi. "Ben bir şeyler aldım."

"Mutfağa giremezsiniz daha, oturma odasında bekleyin biraz."

Rath beklerken bir plak koydu. Çok canı istediği halde konyağı dolaptan çıkarmadı. Hem daha erkendi, hem de kapıcının karısının onu içerken görmesini istemiyordu.

Kadın beş dakika sonra kafasını içeri uzattı.

"Bitirdim," dedi.

Rath kapıdan çıkmasını bekledi; müziği kapatıp mutfağa geçti ve kahve suyunu koydu. Köfteleri açtı ama doğru dürüst iştahı yoktu. Yediği kadar; yemediğini Kirie'ye götürürdü; o nasıl olsa sevinirdi. Biraz peruğu inceledi ama üstünde ne La Belle yazıyordu ne de envanter numarası gibi bir şey vardı; tek görünen imalathanenin adıydı ama o da çok silikti. Meisner'in biraz önce blöf yapmış olma ihtimali de vardı. Ama Radyo Kulesi'nde kendi takma saçı yerine tiyatronun kostüm odasından aldığı bir peruğu taktığı düşünülebilirdi. Kule'ye gitmeden önce sadece Krempin'i makyajla tamamen değiştirmekle kalmamış, kendisini de tanınmayacak hale getirmişti. Yoksa bir Victor Meisner çabuk tanınırdı. Mazeretine gelince: Meisner'in oturduğu ev Kule'ye o kadar yakındı ki, bodrum katı ya da herhangi bir arka kapıdan süzülüp, resepsiyonisti evden ayrılmadığına inandırmış olabilirdi. Asansör bodrum katına da iniyordu.

Rath kahvenin üzerine ağır ağır kaynar suyu dökerken düşünüyordu. Ama ne kadar kafa patlatsa da, Meisner'i nasıl kapana sıkıştıracağını bilemiyordu. Belki tek çare peruğu LD'deki inceleme teknisyenlerine vermekti. Ama o zaman da Krempin'le az daha gizli gizli buluşacağını açık etmiş olacaktı.

Rath lif lif olmuş peruğu inceledi. Weinert'in yardımı olabilirdi. Adam iyi bir gazeteciydi; bakalım ne bulacaktı.

Telefon çaldı ama çıkmadı. İki fincan kahve, birkaç tane de sigara içerek konuyla ilgili fikir yürüttü ama Kale'ye gitmek üzere saat ikiye doğru çıktığında hâlâ bir karara varamamıştı.

Erika Voss korktuğu kadar kızgın değildi. Gönülsüz bir iki sızlanmıştı ama, görünüşe göre öğle paydosuna Kirie'yle birlikte çıkmaktan da haz almıştı.

"Az önce o hanım yine aradı," dedi. "Bir de Şube Müdürü Gennat görüşmek istiyor sizinle. Saat üçte."

"Gene mi? Neden ki?"

"Frau Steiner bir şey demedi."

"Öyleyse o zaman ben de köpekle biraz dışarı çıkayım."

Buda sabah piç olan sorgu yüzünden iflahını kesecekti muhakkak. O da hatasını telafi edeceğini düşünmüştü. Nerede? Bugün gerçekten her şey ters gidiyordu. Hele o tekrar telefon açan hanımı ise hiç aklına getirmek istemiyordu. Paul'u otelden aramayı düşündü ama sonra vazgeçti. Arkadaşıyla sohbet edecek durumda değildi; aslında canı hiç kimseyle konuşmak istemiyordu.

O an tek çekebildiği yaratık Kirie idi. Tren yoluna paralel Spree'ye doğru yürürken köpek her köşede duruyor, merakla kokluyordu. Yarı yolda yağmur başlamasına rağmen yakındaki müzeye kadar gidip Kirie'yi parka saldı. Dönüş yolunda hayvana bir köfte verdi. Köfteyi havada kapıp saniyede mideye indiren köpek gene gülerek teşekkür etti.

Gennat masasının arkasında put gibi oturmuş, hiç hareket etmiyordu. Ne bir dosya karıştırıyor, ne de gözünü kırpıyordu; nefes bile almıyordu sanki. Rath'ın aklına bir hafta önceki ziyaret geldi. Hava gergindi.

"Bana zaman ayırabilmenize sevindim," dedi Buda sonunda.

"Ne demek, tabii ki, Müdür Bey."

"Umarım çok pahalıya patlamaz bana. Saatine ne alıyorsunuz?"

"Efendim?"

"Yoksa harcırah mı veriyorlar?"

"Ne demek istediğinizi..."

"Dedektif olarak ne kazandığınızı soruyorum."

"Ben dedektiflik yapmıyorum ki, Müdür Bey!"

"O zaman yapımcı Manfred Oppenberg'in siparişiyle kayıp oyuncu Vivian Franck'ı arayan Gereon Rath da siz değilsiniz."

"He, siz onu söylüyorsunuz. Birkaç küçük araştırma yaptım, öyle büyütülecek bir şey değil."

"Bunun izne tabi yan faaliyetlere girdiğini biliyorsunuz, değil mi?"

"Ah, yapmayın." Rath hâlâ rahat görünmeye çalışıyordu ama bunu yaparken gittikçe beceriksizleşiyordu. "Arkadaş hatırına yapılmış bir şeydi o, yan faaliyet filan değil."

"Arkadaş hatırı. Kaçak işçiler hep böyle konuşur."

"Para almadım ki ben!"

Rath, Oppenberg'in de böyle demiş olmasını ümit ediyordu.

"Böyle olunca her şey halloluyor mu sanıyorsunuz? İki ayrı soruşturmada rolü olan, cinayet zanlısı olarak geçen birisiyle arkadaşlık hatırı adına bile olsa arkadaşlık ilişkisi içine giriyorsanız bundan bizim haberimiz olması lazım! Buna tarafgirlik deniyor."

"Oppenberg'e yardımcı olmaya çalıştığım zaman bir kayıp vakasının cinayet vakası haline geleceğini bilemezdim."

"Geldikten sonra da sustunuz ama."

"Evet."

Gennat yumruğuyla masaya vurdu. "Siz kendinizi nerede sanıyorsunuz?" Rath Buda'nın sesini bu kadar yükselttiğini duymamıştı.

"Biliyorum, hataydı, müdür bey. Yani... Winter soruşturma ekibinden sonra Franck soruşturma ekibiyle de ilişkim bitsin istemedim."

"Hiç mi yaptığınız işin sonuçlarını düşünmediniz? Şimdi nelerle ilişkiniz kesilecek bakalım. Böhm size o dedektifi bulun dediğinde bari durumu açık etseydiniz."

"O o kadar da kolay değildi, Müdür Bey. Ben ve Başkomiser Böhm..."

"Kim kolay olur dedi ki! Bu işin ortaya çıkmayacağını mı düşündünüz siz gerçekten? Böhm biraz önce, Oppenberg'in sorgusundan önce getirdi bu harika haberi bana. Bu bilginin soruştur-

maya dahil edilmesi gerektiğini düşündüğü için herkesin önünde ilan edecekti neredeyse ama ben önledim."

"Teşekkür ederim, Müdür Bey."

"Bunu sizin için yapmadım! Sakın öyle havalara girmeyin! Sadece soruşturmaya bir katkısı olmayacağını, ayrıca böyle bir skandalın milletin kafasını karıştırıp işten alıkoyacağını düşündüğüm için engel oldum."

"Peki şimdi ne olacak, Müdür Bey?"

"Halihazırda süren vakalarla bir ilişkiniz kalmadı. Bir süre açığa alınıyorsunuz. Daha sonra olacaklar ise disiplin davasında belli olur."

"Göz yumamaz mısınız? Başka bir çözüm bulunur belki."

"Kimsede sizin başınızın altından çıkanlara yumulacak kadar çok göz yok! Brenner olayında disiplinden kıl payı kurtuldunuz ama bu sefer şansınızı fazla zorladınız."

"Evet, Müdür Bey."

"En çok da neye kızıyorum, biliyor musunuz?"

"Bilmiyorum, Müdür Bey."

"Yaptıklarınız o kadar gereksiz ki! Yetenekli bir kriminologsunuz; ama bu marifetlerinizle boyuna durduk yere kendinizi zor durumlara düşürüyorsunuz." Gennat masasındaki dosyayı kapadı; Rath'ın personel dosyasıydı bu. "Önümüzdeki günlerde bunlar üzerinde kafa yormaya bol bol vaktiniz olacak. İyi günler!"

Evet, bu kadardı. Ofise dönerken, yüz defa arşınladığı Asayiş'in koridoru kendisine başka bir dünya gibi geldi. Ofisin kapısında hâlâ *Gereon Rath* yazıyordu ama, kendi ismi bile sanki artık ona ait değildi. Teğet geçti, içeri girmedi. Nesneler ilk bakışta aynı gibi görünüyordu ama bir taraftan da değildi. Sanki ona bildik olan her şey gizli bir güç tarafından emilip yok edilmişti; eşyalar gözüne yabancı geliyordu. Bu hissi tanıyor ve ondan nefret ediyordu. Onu ilk olarak Severin aniden bir gün eve dönmediğinde, ondan birkaç yıl sonra da ikinci kez, askeri zabıtanın gelip Anno'nun ölüm haberini verdiği, annesinin ağlayamadığı, tıpkı kocası ve oğlu gibi sessiz yas tuttuğu gün hissetmişti. En son da bir yıl önce,

Köln'deki bildik dünyasının yıkılıp baba şehrinin ona yabancı olduğu zaman.

Her şey bitmişti. O Berlin'de ümit vaat eden yeni başlangıç sona ermişti.

Böhm'e neden bir şey söylememişti? Olayın bir gün patlak vereceğini bilebilmesi gerekirdi. Çok ateş yakmış, söndürmekle başa çıkamamıştı. Şimdi bir de Radyo Kulesi'nde Krempin'in cesedinin yanında bulunduğu ortaya çıkarsa, geçmiş olsun demekten başka yapılacak bir şey yoktu. İhtar ya da maaşta kesinti bile kesmezdi artık.

O durumda hakikaten dedektif olarak çalışması gerekecekti. Charly ona bunu bir yıl önce önermemiş miydi?

Charly!

Durup yumruğunu duvara geçirdi. O anda köşeyi dönen bir odacı aval aval ona baktı ama hiçbir şey demeden kafasını eğip sıvıştı.

Rath, *Ne yapacağım ben bu Allah'ın belası şehirde, ne yapacağım?* diyordu kendi kendine.

Pılını pırtını topla ve kaybol! Köln'e git; hatta en iyisi New York'a git!

Rath geri dönüp tekrar ofise doğru yöneldi. Kapının koluna elini atmadan önce bir an durup toparlanmayı bekledi. Derin bir nefes alıp yüzünde yapmacık bir tebessümle içeri girdi.

Erika Voss daktiloda bir şeyler yazıyordu; ne olabileceği konusunda Rath'ın hiçbir fikri yoktu.

"Bugün erken paydos yapın, Erika. Size ihtiyacım yok."

Voss hayretle baktı ve daktilo yazmayı bıraktı. "Çok naziksiniz, komiser bey. Alışverişe çıkayım o zaman."

"Çıkın. Güzel bir şeyler yapın."

Telefon çaldı. Bir kolunu paltoya geçirmiş Erika Voss açtı.

"Size, komiser bey," dedi ve ahizeyi eliyle kapattı. "Çin Evi, diyor adam. Ming vazosu filan mı alacaksınız?"

"Şu yangtao meselesi herhalde. Bağlayın lütfen."

Erika Voss o günlük son görevini de titizlikle yerine getirdikten sonra vedalaşıp çıktı.

Rath masasına oturup ahizeyi kaldırdı. Sesi tanımıştı. Kantstrasse'deki kibar Çinliydi bu.

"Haber vermemi istemiştiniz, komiser bey."

"Evet, evet." Rath sesinin pek de coşkulu çıkmadığının farkındaydı. "Hayrola?"

"O adam uğradı yine."

"Hangi adam?"

"O hep gelip yangtao alan Alman."

"He, öyle mi? İlginç."

"Bu sefer sırf yangtao değil, mantar, hint kamışı kökü, cam erişte gibi başka Çin spesiyaliteleri de aldı."

"Adresi var mı sizde?"

Çinlinin muzip kahkahası duyuldu. "Eve servis için alın, demiştiniz ya."

"Bir dakika, bir kalem bulayım."

Rath kâğıt kalemi hazır edip elleri serbest kalsın diye telefonu başıyla omzu arasına sıkıştırdı. Çinli adresi söyledi, o da yazdı.

Telefonu kapattıktan sonra adres tanıdık geldi.

Düşünceler kafasında art arda birbirini takip etmeye başladı; içini, yeni ilintiler keşfedip onları bir mantık çerçevesine oturtamadığı durumlardaki o heyecan duygusu kapladı. Kendini öyle kaptırmıştı ki, bir an Gennat'ın onu tasfiye ettiği bile çıkıvermişti aklından. Bu yangtao işi Böhm'un düşündüğü kadar aptalca değildi galiba!

"Gel bakalım, Kirie," dedi. "Eve gitmeden önce bir Wannsee yapalım. Sonra zaten tatile giriyoruz."

49

Niye hâlâ gazetelerde bir şey çıkmıyordu?

Fastré'yi bulmuşlardı, onu biliyordu. Lehmann'ın dediğine göre Pazar günü sinemadalardı. Polis geldi, demişti. Polisin neden geldiğini Lehmann salağı tabii bilmiyordu ama bunun ne önemi vardı? Hangi nedenle gelirse gelsin; Fastré'yi bulmuştu ya.

Ama niye bir şey çıkmıyordu? Haberi bütün gazetelerin vermesi gerekmez miydi? Franck'ı hepsi yazmıştı, Fastré'yi niye yazmıyorlardı?

Yazsınlardı artık! Dünya âlem duymalıydı olanları; neden olduğunu da duymalıydı! Herkes öğrenmeliydi! Herkes anlamalıydı meseleyi! Duysundu, anlasındı ki, bitsindi bu iş artık! Hepsiyle de ilgilenemezdi ki tek tek!

Anlamaları gerekiyordu artık; çünkü sinemayı güzellik ve arılıktan yoksun kılanların sayısı arttıkça artıyordu. Aynı şekilde kendi güzellik ve arılıklarını peşkeş çekenlerin sayısı da az değildi.

Onlara güzelliği ve arılığı bir tek o geri verebilirdi.

Ama hepsiyle de başa çıkamazdı ki; niye anlamıyorlardı bunu? Bu işe son versinlerdi artık.

Acaba hata kendisinde miydi? Hızlanması mı lazımdı yoksa? Yavaş mı hareket ediyordu? Fazla mı ara veriyordu?

Genç kadını bu akşam yalnızca konuşmak için yemeğe çağırmıştı; başka türlü bir hazırlığı yoktu. Albert'i de göndermemişti. Ama yapılacak şeyi zaten bilmiyor muydu, önce illa kadınla konuşması mı lazımdı? Onu duymuştu, görmüştü; perdedeki tılsımını kendi elleriyle bozduğunu biliyordu. Kopya şirketine yolladıkları şey bir rezaletti!

Beyazperdede ışıl ışılken mükemmel bir kadındı; ama sonra her şeyi mahvediyordu. Çünkü ağzını açıyordu. Hoparlörler cızırdıyor, çatırdıyordu. Her şey öyle kötüydü ki, kulaklarını kapamak zorunda kalmıştı. Bunu neden yapıyordu ona? Bunu kendisine neden yapıyordu?

Kesin kararını vermişti artık. Bugün ne olacaksa olsundu. Kaybedecek vakit yoktu; devam etmeliydi, çünkü sayıları gitgide artıyordu. Kadın mükemmeldi; belki de şimdiye kadar çağırdıklarının içinde en iyisiydi.

Aşağı indi; hazırlıklar uzun sürmemişti – çok çok bir enjeksiyon iğnesi çekilecekti. Aletler sıraya konacak, bir de şaraba ilaç katılacaktı. He, bir de makineye film takılacaktı tabii.

Yukarıda kapı çaldı. Holde Albert'in ayak sesleri duyuldu.

Ancak kadın olamazdı bu; onun gelmesine daha birkaç saat vardı.

50

Çin Evi kararlaştırıldığı şekilde servisi yapmıştı. Servis arabası tam sokağı dönmüştü ki, Rath Buick'i villanın önüne park etti. Arabadan çıkıp köpeğin tasmasını tuttu. Kirie'nin ortalığı birbirine katmasına fırsat vermemek için onu baştan yanına almanın daha iyi olacağını düşündü. Ev, pencerelerden yansıyan ışığı milyonlarca, milyarlarca minik damla olarak oradan oraya püskürten bir yağmur perdesinin ardındaydı; Rath'ın bir hafta önceki ziyaretinden aklında kalan görüntüden daha kasvetli bir görünüm almıştı.

Rath villaya doğru yürürken içi gene pır pır ediyordu.. Onu heyecanlandıran, dürten bir şey vardı. Bir şeye çok yakındı ama o neydi, onu bilmiyordu. Üç kadın arasında bir ilişki vardı. Bu ziyarete bile ihtiyaç olmadığını, biraz uğraşsa, Çin Evi'yle telefonlaştığından beri kafasını kurcalayan şeyi kendisinin de bulacağı fikri aklından çıkmıyordu.

"Uslu dur, olur mu?" dedi köpeğe. "Bunlar sosyetik insanlar."

Rath zile basarken Kirie ayaklarının dibinde uysalca oturdu.

Kapıyı az sonra Rath'ın geçen seferden tanıdığı beyaz saçlı uşak açtı. Bu zenginliğe Marquard'ın çok hizmetkârı yoktu anlaşılan. Bu ihtiyarın da çoktan emekliye ayrılması gerekirdi! Ama bir uşaktan beklenen hizmeti tam anlamıyla yerine getiriyordu.

"Buyrun?" diye sorarken çalımından geçilmiyordu örneğin.

"Herr Marquard'la görüşmek istiyorum."

"Hangi konuda?"

"Bir kriminal polis araştırması konusunda." Rath kimliğini gösterdi. İhtiyar onu gerçekten de tanımamış mıydı? Yoksa kalın kafalılık uşaklarda aranan bir özellik miydi?

Adam bari bu sefer onu dışarıda bekletmemişti. Rath bu çevrelerde salon denen o büyük hole alındı; uşak devasa evin içerilerinde sürgülü kapılardan birini açıp gözden kayboldu. Kirie, eski havası verilmiş ama taş çatlasa otuz yıl önce yapıldığı belli olan bir zırhı koklayıp duruyordu. İçeri adım attıklarından beri yerinde duramıyordu zaten. Çevrelerinde bir köpek burnu için keşfedecek çok şey vardı herhalde.

Uşak iki dakika sonra döndü.

"Beyefendi sizi bekliyor," dedi. "Ancak size fazla vakti olmadığını iletmemi rica etti. Söyleyeceklerinizi kısa tutun."

Rath, "Beni hemen içeri alsaydınız, çoktan çıkmıştım bile," dedi. İhtiyar karşılık olarak sadece bir kaşını kaldırmakla yetindi.

"Köpek salonda kalsın," dedi. Bunu söylerken köpeğe kuduzmuş gibi bakıyordu.

Rath tasmayı zırha denge sağlayan bir baltaya bağladı ve köpeğe doğru eğildi.

"Uslu dur," dedi. "Dışarıda söylediklerimi unutma."

Uşağın arkasından yürüdü; hemen hepsi şömineli, hatta bazısı duvar halılı bir sürü odanın içinden geçerek yağmur perdesi olmasa nefis göl manzarasının görüleceği sivri kavisli pencereli küçük bir salona girdiler. Bir kapı ufak bir terasa çıkıyordu.

Wolfgang Marquard onu üzerinde bir şişe Armagnac, iki de kadeh bulunan koyu renk ahşap bir masada karşıladı. Rath içeri girdiğinde evsahibi olarak ayağa kalktı ve ona doğru birkaç adım attı.

"Komiser bey," diyerek Rath'ın elini sıktı. "Geçen seferinde pek iç açıcı haberlerle gelmemiştiniz. Umarım... Yoksa Oppenberg'e bir şey mi..."

"Müsterih olun. Kötü haber filan getirmedim. Küçük, pek de albenisi olmayan bir meyveyle ilgili birkaç sorum olacaktı."

Marquard kendine Armagnac koydu. "Size de bir kadeh ikram etmek isterdim ama görev başındasınız."

"Doğruyu söylemek gerekirse, izindeyim. Verebilirsiniz. Bir kadeh içerim."

Marquard bronz rengi sıvıyı kadehe doldurup Rath'a uzattı. Rath bardağı çevirip kokladı. Zenginliğin böyle avantajları vardı işte.

"Tatilinizin şerefine," dedi ev sahibi. Rath da kadehini kaldırdı. Bu kadar iyi bir Armagnac içmemişti hiç.

"Meraklandırıyorsunuz beni, komiser bey," dedi Marquard. "Geliş nedeniniz nedir?"

"Yangtao, Çin Frenk üzümü. Egzotik bir şey..."

"Yangtao mu? Son derece leziz bir meyvedir. Tam uzmanına çattınız. Benim ahçım Çinli, biliyor musunuz? Ama bir polisin böyle egzotik bir meyveyi tanıyor olmasına şaşırdım doğrusu."

"İş icabı. Denedim geçende, onu da söyleyeyim. Gerçekten çok lezzetli."

"Yangtao Berlin'de pek bilinmez. Onu tanısa tanısa sık sık Çin restoranına gidip, tatlı olarak cesaret edip hiç tatmadığı şeyleri ısmarlayanlar tanır."

"Biliyor musunuz, ben de aynen öyle düşündüm. Yangtao bu şehirde –şimdi ne diyelim– bir köfte kadar yaygın bir şey olamaz dedim."

"İlginç bir mukayese ama özünde haklısınız."

"Tam da bu nedenle bir delil oluşturabilir. Ender bir şey sıkça ortaya çıkınca dikkat çekiyor. Herr Oppenberg bu sıralar kaç tane cinayet vakasıyla ilgilendiğimizi söyledi mi, söylemedi mi, bilmiyorum. Hepsi kadın oyuncu. Vivian Franck bunlardan yalnız bir tanesi."

"Çok trajik bir olay. Frau Franck'ı çok takdir ederdim, biliyor musunuz? Yani... hâlâ takdir ediyorum."

"Öldü ama."

"Sanatı ölümsüz."

"Züğürt tesellisi bu."

"Öyle mi diyorsunuz? Tek tesellimiz bu değil mi? Yani sanatın ölümsüzlüğü..."

"Birçoğu da kendisini ruhun ölümsüzlüğüyle teselli ediyor."

"Ruh? Onu da yalnız sanatta bulursunuz. En arı biçimiyle de müzikte. Ama tabii resimde de, kitapta da, filmde de..."

"Bir tek sesli filmde eksik değil mi, sizi geçende doğru anladıysam?"

"Sesli film sanat değil zaten, şov. Bizi olduğumuz gibi gösteriyor, olmamız gerektiği gibi değil. Onun neresi sanat oluyor o zaman?"

Dışarıdan paldır küldür sesler gelmeye başladı; arkadan bir havlama duyuldu. Uşak kapıyı tıklattı.

"Ne var, Albert?"

"Komiser beyin köpeği... Huzursuz oldu, yerinde durmuyor."

"Köpeğiniz mi var? Niye yanınıza almadınız?"

"Komiser beye köpeği salonda bırakmasını ben salık verdim. Kediler..."

"N'olur saçmalamayın, Albert! Getirin köpeği sahibine!"

"Peki beyefendi."
Uşak gözden kayboldu.
"Doğrusunu isterseniz ben de değilim sahibi," dedi Rath. "Bir süreliğine ben bakıyorum. Aslında bir oyuncunun. Jeanette Fastré. Tanır mısınız?"
"Tabii. İşim icabı, kaçınılmaz."
"Şahsen tanışır mısınız?"
"Mesela bir Vivian Franck'ı tanıdığım kadar iyi tanımam. İki ya da üç defa görmüşümdür."
"Ama yemeğe falan çağırmadınız, değil mi? Hani mesela geçende Herr Oppenberg'i davet etmiştiniz."
"Yoo, neden?"
"Frau Fastré yangtaoya bayılıyor. Meyveyi ilk olarak sizin evdeki bir yemekte görmüş olabilir diye düşündüm."
"Yok öyle bir şey. Fastré'nin demin sözünü ettiğiniz cinayet vakalarıyla bir ilişkisi var mı?
Rath başıyla onayladı. "Maalesef. Mağdur olarak."
"Gazetelerde bir şey görmedim o konuda?"
"Halkta isterik tepkilere yol açmamak için şimdilik yayınlamıyoruz haberi. Sizden de bir şey çıkmasın, rica edeyim."
"Tabii ki."
"Basın ölen oyuncular Vivian Franck'la Betty Winter arasında zaten bir bağlantı kurdu; seri katilden filan söz ediyor. Gerçekte ise Betty Winter'in ölümünün arkasında tamamen başka nedenler yatıyor."
"Peki onu kimin öldürdüğünü biliyor musunuz? Gazeteler şu ışıkçı diyorlar."
"Hayır. Şimdi tekrar ziyaret nedenime dönelim, Herr Marquard. Aslında benim soru sormam lazım ama siz soruyorsunuz."
"Tabii, tabii. Kusura bakmayın."
"Evet; yangtaoya dönersek..."
Kapı tıklatıldı; zorla peşi sıra gelen Kirie'nin tasması elinde, uşak girdi içeri. Köpek Rath'ı koklayınca rahatladı ve kuyruğunu sallaya sallaya salonda dolaşmaya başladı.
"Geldin mi, tatlım," dedi Rath. "Sana uslu dur, dememiş miydim?"
Uşak, "Ne uslusu efendim?" dedi. "Salondaki Maximilian zırhı-

nı devirdi; arkasından baltayı bodrum kapısına taşıdı."

Rath Kirie'yi, "Seni yaramaz," diye azarladı ve Marquard'a, "Umanın büyük zarar vermemiştir," dedi.

"Korkmayın. Bu zırhlara bir şey olmaz; varlık nedenleri de o ya zaten. Yalnız tekrar monte etmek deli pösteki sayar gibi uğraştırıyor. Parça parça olmadıysa mesele yok."

"Köpeği bodrumun kapısından çekemedim bir türlü. Bir koku aldı; umarım kilerde fare filan yoktur. Beyefendinin hassas film aletleri orada, onlara bir zarar gelmesin de."

"Siz görevinizi yapmışsınız, Albert. Fareye gelince; bir ara bahçıvana söyleyin de, baksın bir."

"Peki, beyefendi." Uşak tasmayı parmağının ucuyla Rath'a verdi ve çıktı. Kirie Marquard'ın pantolonunu kokluyordu. Ev sahibi rahatsız olmuştu; Rath köpeği çekti.

"Film aletleri mi var evde?"

"Sinemayı çok seviyorum," dedi Marquard, "canım istediğinde evde film seyredebilmeliyim. Bodrum katında babamın bile bir projeksiyon odası vardı."

Marquard, Kirie'nin havlamasıyla sustu. Köpek koltuklardan birini kokluyor, deli gibi havlıyor, arada Rath'a baka baka onunla koltuk arasında mekik dokuyordu.

Rath, "Tamam Kirie," diyordu ama köpeğin sakinleşecek hali yoktu.

"Bilmiyorum nesi var," dedi Marquard'a. "Tanımadığı bir yer, ondan herhalde. İçeriye adımımızı attığımız andan beri bir haller oldu buna; hiç böyle görmemiştim."

"Kedilerimiz var. Belki onların kokusunu almıştır." Marquard zoraki güldü.

"Tasmasını bırakmayacağım artık, söz."

Marquard düşünceli başını salladı. Zor bir karar vermesi gerekiyor gibi bir hali vardı. "Komiser bey, size bir şey göstermem lazım," dedi sonunda. "Belki bazı sorularınızı cevaplamış olurum. Yani yangtaoyla ilgili olanları kastediyorum."

Rath kaşlarını kaldırdı. "Nedir o?" dedi.

"Benimle gelin de bir bakın," dedi. "İşinize yarar mı, yaramaz mı, göreceğiz."

Bu sıcacık, çekici sesin kendisini gafil avlamasına izin vermemeliydi. Armagnac'ı da içmeseydi iyi olurdu ya, çarpmıştı biraz. Rath, Marquard'ın arkasında, holdeki dev merdivene kontrast oluşturan dar bir döner merdiveni çıkarken eli omuz kılıfındaki mavzere gitti; yerindeydi. Kendini daha rahat hissetti. Bu müşfik, kibar Wolfgang Marquard pek sağlam ayakkabıya benzemiyordu. Bu yıkık dökük duvarlar da neyin nesiydi? Rath, adamın eskiye ne kadar bağlı olduğunu düşündü. Herhalde bütün yaşamını geçirdiği bu kasvetli villa da bütünün bir parçasıydı; şu ortaçağ kalesi taklidinden daha çok modası geçmiş bir mimari düşünülemezdi herhalde.

Kirie'nin tedirginliği geçmemişti; Rath onu salondaki koltuktan çekip aldığından beri nefes nefese, taş basamakları hızlı hızlı çıkan Marquard'ın peşinden gidiyordu. Adama zor yetişiyorlardı.

Yukarıya vardıklarında kendilerini birkaç kapısı olan yarım daire şeklinde bir odada buldular.

Marquard, "Burası özel dairem," dedi gülümseyerek. "Albert'ten başka kimse giremez buraya. Umarım buna değer biçmesini bilirsiniz."

"Elbette," dedi Rath. "Ama en başta tabii bana ne göstereceğinizi merak ediyoum."

Marquard cevap vermeden kapılardan birini açtı ve davetkâr bir el hareketi yaptı.

"Ne diyorsunuz?" dedi. "Dediğim kadar var, değil mi?"

Rath içeri göz attı ve gerçekten afalladı, bir an dehşete bile kapıldı. Bu yüzü burada beklemiyordu. Kirie havlamaya başladı; aynı anda Rath başının arkasında bir darbe hissetti. Etrafında her şey derin bir karanlığa gömülmüştü; karşı koyması imkânsızdı. Ancak karanlık onu iyice içerisine çekmeden önce kafasındaki düşünceler aniden bin tane güneş aydınlatıyormuş gibi parlaklığa kavuştu.

51

Kapısını çalmış, kimse açmayınca bir de Islak Üçgen'e bakmıştı; suratsız barcının tek cevabı omuz silkmek olmuştu. Berthold We-

inert tekrar Luisenufer'e geri dönmüş, hazır buralardayken kendisine bir şans daha tanıyabilirim demişti. Ama son şanstı bu!

Olanlara inanmıyordu!

Gereon Rath onu ikinci kez mi ekiyordu gerçekten? Sayın muhteremmiş! Weinert hâlâ inanamıyordu ama durum onu gösteriyordu. Tam da bugün! Arabaya bu kadar ihtiyacı varken!

Rath'ın evine doğru giderken avluda karşısına bir kadınla bir erkek çıktı. Kadın gözüne yabancı gelmiyordu; daha birkaç gün önce yazı işlerinde fotoğrafını görmemiş miydi? Adını hatırlayamıyordu ama starlet miydi, neydi... Birden jeton düştü.

Çift ana kapıdan dışarı çıkmadan önce arkalarından, "Afedersiniz," diye bağırdı. "Sizi bir yerden tanıyor gibiyim."

Berikiler durdu; kadın dönüp Weinert'e tanımaya çalışıyor gibi merakla baktı.

"Oyuncusunuz yanılmıyorsam," dedi Weinert.

Yanındaki sarışın tip sırıttı; kadın ise ciddiyetini muhafaza etti.

"Nereden çıkarıyorsunuz bunu?" dedi.

"Geçende Radyo Kulesi'nde değil miydiniz? Gereon Rath'la beraber?"

"Siz gazeteci misiniz?"

"Çok mu belli oluyor? Utandım şimdi."

Kadın güldü. "Gazeteci olmanız lazım, yoksa beni oyuncu zannetmezdiniz. Radyo Kulesi'ndeki resmi gördünüz demek, öyle mi? Onun için mi aramıştınız Gereon'u?"

"Pek öyle denemez." Weinert yaklaşıp elini uzattı. "Bilmece oyununa son versek iyi olur belki. Adım Weinert; Gereon'un eski bir arkadaşıyım."

"Charlotte Ritter. Ben de kendisiyle bir aralar Alex'te beraber çalışmıştım. Tanıştırayım, Paul Wittkamp. Köln'den. O da Gereon'un eski bir arkadaşı."

"Memnun oldum." Wittkamp Weinert'in elini büyük bir güçle sıktı. Gülümsemek istedi, ancak tebessüm anında sırıtmaya dönüştü.

"Eveeet," dedi Weinert, "Anladığım kadarıyla Gereon hepimizi ekti."

"Biz sözleşmemiştik ama yine de evde olmamakla ayıp etti," de-

di Wittkamp şakadan bozulmuş gibi yaparak. "Ben yarın dönüyorum, o yüzden vedalaşmaya gelmiştim. Ama yanımda Berlin'in en güzel kadınıyla bile onu evde tutmasını bilemedim."

Berlin'in en güzel kadınının yanakları pembe pembe oldu. "Ben de kaç gündür bulamıyorum onu," dedi. "Telefona hep sekreteri çıktı. Paul da ulaşamamış hiç. Nerelerde acaba, sizin bir fikriniz var mı?"

"Aslında şu anda burada olması lazımdı," dedi Weinert. "*Ben* sözleşmiştim onunla. Ama yok işte. Müdavimi olduğu birahanede de bulamadım." Başını iki yana salladı. "Bu sefer ekmeyeceğinden o kadar emindim ki. İddaya bile girmiştik."

Wittkamp güldü. "O zaman merak etmeyin. Gereon iddia kaybetmekten hoşlanmaz."

"Ani bir operasyon çıkmış, bana haber verememiş olabilir mesela."

"Öyle bir şey varsa, onu öğreniriz," dedi genç kadın. "Emniyet'e bir telefon yeter."

"Wassertor Meydanı'nda bir telefon kulübesi var."

Hep birlikte yola koyuldular. Weinert bu arada Charlotte Ritter'in Cinayet Şubesi'nde stenograf olarak çalıştığını, ama hukuk öğrenimi yüzünden zamanının artık buna elvermediğini öğrendi.

"Ben Gereon'u Nürnberger Strasse'deki eski evinden tanıyorum," dedi. "Kendim hâlâ orada oturuyorum."

"Behnke'nin yanında mı?"

"Tanıyor musunuz Frau Behnke'yi?"

"Dolaylı."

Weinert kendi payına anlayacağını anladı ama bir şey söylemedi.

Bu arada telefon kulübesine varmışlardı; cüzdanında iki on Fenik'lik aradı. Genç kadın parayı elinden alıp telefona attı.

"Berolina sıfır sıfır yirmi üç" dedi, "Nöbetçi Büro Amirliği." Hat bağlanıp öbür uçta birisi cevap verene kadar uzun bir süre bekledi. "İyi akşamlar, Reinhold. Sizi gece vardiyasına mı mahkûm ettiler? Charly ben... Evet, sınavlar yüzünden çok yoğunum. Reinhold, aramamın sebebi: Büyük bir operasyon filan mı var?.. Yok mu?.. He, peki.. Gereon'un eski bir arkadaşı, vedalaşmak istiyor da. Nerede olduğunu biliyor musun?"

Telefonu kapattığında omuzlarını kaldırdı.

"İş açısından olağanüstü bir durum görünmüyor," dedi. "Emniyet'te de değil."

"Ne yapalım peki şimdi?" diye sordu Wittkamp.

Charlotte Ritter kesin bir edayla, "Alex'e gidelim," dedi. "Gereon'un nerede olduğundan kimsenin haberinin olmaması midemi bulandırdı."

"Bir birahanede oturup kafayı çekiyordur belki," dedi Wittkamp.

"Herr Weinert'le randevusu varken yapmaz onu. Sekreteri telefon ettiğimizi söylemiştir muhakkak, bizi de aramadı. Bir bit yeniği var bu işte; bakalım, öğreniriz."

Weinert'e, karşı gelmesine olanak tanımayan bir bakış fırlattı. "Biraz daha burada kalmak isterseniz... hani Gereon eve gelirse belki."

Weinert başıyla onayladı. "Başka yapacak bir işim yok zaten. Islak Üçgen'deki birayı da seviyorum. Belki oraya gelir. Onun dışında yarım saatte bir Luisenufer'de şansımı denerim."

"Eğer herhangi bir şekilde ortaya çıkarsa Emniyet'i arayıp Charlotte Ritter'i isteyin lütfen."

"Peki. Siz bir şey duyarsanız Islak Üçgen'e birahaneye telefon edin. Islak Üçgen. Kalır aklınızda. Aradığınızda da şaşırmayın sakın. Barcı hiç konuşmazsa anlayın ki doğru yere bağlandınız."

52

Başındaki korkunç ağrı onu kendine getirdi. Gözlerini açtı ama karanlık kaybolmamıştı. Her şeyi yutan karanlıkta yavaş yavaş yeşil çizgiler görmeye başladı. İki büyük pencere siluetinden daha da fazlasını seçemiyordu; ancak gece, aynı oda gibi karanlıktı. Nerede yattığını göremiyordu; bir yatak ya da koltuk olmalıydı bu, rahattı çünkü. Tabii şu durumunda ne kadar rahatlıktan söz edilebilirdi, o da ayrı mesele. Bu her halükârda uygun bir kategori değildi galiba.

Hatırlamaya çalıştı. Karanlığa gömülmeden önce bir ölünün yüzünü, koskoca bir Jeanette Fastré görmüştü; öyle hakiki bir izle-

nim yaratıyordu ki, bir an gerçekten Fastré kanlı canlı karşısında duruyor zannetti. Kirie'ye bile öyle gelmiş, fotoğrafa havlamıştı.

Köpek neredeydi? Birden endişeyle yerinden fırladı; ama başındaki zonklamayla gerisin geri yattı hemen. Rath elini başına götürürken bir yandan da bunu yapabildiğine şaşıyordu. Bağlanmamıştı. Dikkatlice kafasının arkasını yokladı. Darbeden bir baloncuk oluşmuştu.

Wolfgang Marquard gerçekten vurmuştu ona.

Sesli film düşmanı Marquard.

Sinema katili Marquard!

Ne yapmak istiyordu? Onu nereye getirmişti? Bir polisin işini bitirdiğinde ciddi ciddi bütün sorunların çözüleceğini mi düşünüyordu?

Ama önce şu anda sorunu olan asıl kendisiydi. Başının acısı yavaş yavaş geçiyordu.

Birden odada yalnız olmadığını hissetti; pencerenin önünde bir hareket olmuştu. Perde hışırdadı ve ardından bir ses duyuldu.

Yok, ses değil, bir hırıltı, tuhaf bir tıslama, bir nevi kesik kesik bir solumaydı bu.

Karanlığın içinden gelen ses, "Hapishaneme hoş geldiniz," dedi ve güldü. Gülerken de kesik kesik soluyor gibiydi.

"Kimsiniz?"

"Oh, sesiniz yerinde duruyor. Hayret."

"Siz... oyuncu musunuz? Ses tellerinizi mi kesti?"

Karanlığın içinden yine bu kesik kesik soluma gibi gelen sessiz kahkaha duyuldu. "Bir dakika," dedi kısık ses. Sessiz değil, sesli olmaya çabalayan bir fısıltıydı bu. Ancak Rath yine de duymakta zorluk çekiyordu. "Birazdan göreceksiniz."

Çekilen mobilya, ardından ayak sesleri duyuldu. Bir tık oldu ve oda aydınlandı. Rath gözlerini kırpıştırarak etrafına bakındı. Koyu renklerin hâkim olduğu, duvarları ahşap kaplama, demode eşyalarla döşenmiş bir odaydı burası. Kapıda bir kadın duruyordu. Rath, bembeyaz saçlı kadının ellisinden fazla olamayacağını düşündü. Kadın dönüp koltuğuna oturarak pencereden, oda aydınlandığından beri iyice kapkara bir kütleye dönüşen geceyi seyretmeye başladı. Rath'ın doğrulmasıyla kafasındaki zonklama yeni bir atağa geçti.

"Ben annesiyim."

Pencereden dışarı bakarak konuşuyordu. Fısıltılı konuşması aydınlıkta daha da zor anlaşılıyordu. Dinlerken zorlandıkça, başı daha çok acıyordu.

"Sesinize ne oldu, Frau Marquard? Yoksa oğlunuz..."

"O kadar çok göle gitmek istiyorum ki. Ama bırakmıyor."

"Oğlunuz... öz oğlunuz ses tellerinizi mi kesti?"

"Beni artık dışarı bırakmıyor. Bazen kuleye çıkıp göle bakıyorum, kıyıda rüzgârda durmayı hayal ediyorum." Fısıltı, bu kadarı bile az sonra mümkün olmayacakmış gibi cümleden cümleye alçalıyordu. "Bir daha göl kenarında oturup saçlarımda rüzgârı hissedemeden ölümümü bekliyorum burada."

Rath birden başındaki ağrının şiddetlendiğini hissetti. Ayağa kalkmasıyla bir an gözleri karardı; duvara tutundu. Öbür kapıya gitti, açılıyordu. İşte bu kadar.

"Buradan çıkamazsınız. Tek çıkacağınız yer altın hapishanemizin öbür hücresi." Kadın ilk defa başını çevirmiş Rath'a bakıyordu. Son derece güzel bir yüzü, şeffaf bir teni vardı. "Niye burada benim yanımdasınız zannetiniz?" diye devam etti. "Wolfgang istemediği sürece buradan kimse çıkamaz. Pencereler bile açılmaz." Gene o kısık sesli kahkaha duyuldu. "İyi bir hapishanedir burası; eşim zamanında Wolfgang için yapmıştı. Wolfgang'ı kocam kapatmıştı, ben değil. Ama şimdi intikamını *benden* alıyor. Ne garip, değil mi?" Yine güldü; Rath, bir an orada oturan kadının Kül Kedisi'nin gaddar üvey annesi olduğunu düşündü; onu hep bu şekilde tahayyül etmişti. Ama bir daha bakınca, güzel, ama zamanından önce yaşlanmış o kadını gördü koltukta.

Rath kapıya tutundu. Bir an eli titremiş ama hemen geçmişti. Alnında soğuk soğuk terler birikiyordu.

"Şeker lazım size. Yoksa ölürsünüz."

"Şeker mi? Ben... Yoksa..."

"Tabii size iğne yaptı. Onun için sizi buraya getirdi." Bu kadar da geri zekâlı olunur mu edasıyla başını iki yana sallıyordu. "İnsanlar buraya sadece ölsünler diye getirilir."

"Bana şeker verin o zaman!"

"Biraz daha kalsanız çok mutlu olurdum; bir iki eski ruh dışın-

da hiç kimse ziyaretime gelmiyor." Yaşlı kadın gülümsedi. "Gerçekten iyi olurdu ama bu benim elimde olan bir şey değil. Birazdan göçüp gideceksiniz; ben yine yalnız kalacağım."

"Muhakkak bana verebileceğiniz bir şey vardır! Çikolata filan yok mu? Çayınıza şeker koymuyor musunuz?" Rath paniğe kapıldığını hissetti. "Meyve, bonbon, meyve suyu, bunlardan biri mutlaka vardır."

"Korkarım size yardım edemeyeceğim. Burada hiç tatlı bir şey olmadı; ne çikolata, ne meyve, ne şeker, hiçbiri. Bu hapishane sadece onun için oluşturuldu ya."

53

Nöbetçi Büro Amirliği'ne vardıklarında Reinhold Gräf görevli masasına oturmuş, akşam gazetesini okuyordu. Arkasındaki masada Charly'nin hiç görmediği gençten bir memur birtakım dosyalara dalmıştı.

Gräf, onları görünce gazeteyi bıraktı. "Charly," dedi ve merakla yanındaki adama baktı.

Charly, "Paul Wittkamp," diyerek tanıştırdı, "Gereon'un Köln'den eski bir okul arkadaşı – Reinhold Gräf, Gereon Rath'ın meslektaşı ve partneri."

Adamlar el sıkıştı.

"Memnun oldum," dedi Gräf. "Partner sözcüğü tam gerçeği yansıtmıyor bu aralar. Böhm bizi ayırdı. Gennat da şimdilik pek karışmıyor."

"O zaman Gereon'un nerede olabileceği konusunda senin de bir fikrin yok."

Gräf özür diler gibi omuzlarını kaldırdı. "Ofiste olmadığını biliyorum. Biraz önce telefon ettim, kimse çıkmadı."

"Anahtar var mı sende?"

Gräf başıyla onayladı. "Niye sordun? Dosyalara bakarken düşüp uyumuş filan mı olabilir diyorsun?"

Charly güldü. "Çok şaşırırım öyle bir şey olursa. Ama olmaz olmaz dememeli."

Gräf kalktı, gardıroba gitti ve paltosunun ceplerinde anahtarlığı aradı.

"Buldum," dedi. "Ben de geleyim mi?"

"Gereği yok. Bildiğim yerler."

Ofis kilitliydi.

Paul, "Kapıda ismi bile yazıyor," dedi takdirkâr bir ifadeyle. "Gereon'un bu kadar önemli olduğunu bilmiyordum."

Ofis kapkaranlıktı; Charly ışığı yaktı.

Sekreterin masası, son dakikada alelacele toplanmış gibiydi. Charly doğrudan Rath'ın odasına yöneldi; peşinden Paul de girdi. Masalardan birinin üstü bomboş, diğeriyse karmakarışıktı.

Paul, "Hangisi Gereon'unki, tahmin edeyim mi?"

Charly masayı inceledi.

Gözüne, kurşun kalemle yazılmış bir not iliști; bir adresti bu. Sandwerder yazıyordu; Wannsee civarında bir yer olmalıydı. Bir de etrafına birkaç daire çizilmiş bir isim not edilmişti.

Marquard.

Hatırlamaya çalıştı; Gereon sanki daha geçende bu isimden söz etmişti.

"Sen burada kal her ihtimale karşı," dedi Paul'e ve kâğıdı masadan aldı. "Ben hemen geliyorum."

Gräf, Charly'nin Nöbetçi Büro Amirliği'ne o kadar çabuk dönmesine şaşırdı.

Charly, "Marquard adının geçtiği bir soruşturma var mı şu anda?"

Gräf başını iki yana salladı.

"Marquard mı dediniz?" Öbür masadaki adam başını kaldırmış onlara bakıyordu. "Neden sordunuz?"

"Bilmiyorum." Charly kâğıdı gösterdi. "Gereon'un aldığı bir not... yani, Komiser Rath'ın. Bir anlamı olsa gerek."

"Bakayım," dedi adam; genç kadın notu kendisine uzattı. "Eeh," diye geveledi ve elini verdi. "Adım Lange, Andreas Lange."

"Ritter, Charlotte Ritter."

"Biliyorum," dedi Lange ve kızardı. Kâğıda bakıp bir dosyanın kapağını açtı. "Tabii, biliyordum! Wolfgang Marquard, *Lichtburg* dağıtım şirketinin sahibi. Adres aynı zamanda ikamet adresi."

"Yani?"

"Size söyleyebilir miyim, bilmiyorum."

"Andreas, Charly meslektaşımız sayılır. Geçici bir süre görevde değil sadece."

"Peki. Oyuncuların cesedini bulduğumuz iki sinemanın da anahtarı sadece dört firmada bulunuyor. Bunlardan birisi Lichtburg."

"Yani?"

"Güya sinemalar kapatıldığı zaman anahtarlar geri istenmiş ama kaçının verilip kaçının verilmediği bilinmiyor. Ayrıca söz konusu anahtarlar kolay yaptırılabilen cinsten."

Charly düşünceli başını sallıyordu. "Bununla, oyuncuları sinemalara bırakanların sayısını sınırlamayı amaçlamıştınız herhalde."

"Evet. Elimizde başka da fazla bir delil yok." Lange tekrar elindeki kâğıda baktı. "Ama Komiser Rath'ın bu isme takılması beni şaşırtmadı değil. Bildiğim kadarıyla bu aralar yine Winter vakasıyla ilgileniyor."

Charly, "Gereon'un anahtar listenizle ilgili bir faaliyeti olmadığından yola çıkarsak, geriye tek bir şey kalıyor," dedi. "Bu isim başka bir iz vasıtasıyla karşısına çıkmış olmalı."

"Yangtao," dedi Lange.

"Efendim?"

"Notta yazıyor işte; adresin üstünde."

"Ne demek o?"

"Gereon'un gereksiz yere sardığı bir şey," dedi Gräf. "Yangtao bir Çin meyvesi. Dün o yüzden neredeyse bütün bir günü Çin mahallesinde geçirdi."

"Peki neden?"

"Bu Çin meyvesi hem Winter'in midesinde hem de Fastré'nin evindeki meyve kâsesinde görülmüş." Gräf başını iki yana sallıyordu. "Bana sorarsan tesadüf; Winter'in sinema cinayetleriyle bir alakası yok ki."

"Kimbilir." Charly omuz silkti. "Gerçekten hiçbir ilinti yok mu? Şu Oppenberg neyin nesi? İki vakada da ismi geçiyor."

"Rastlantı."

"Siz peki Manfred Oppenberg'e Vivian Franck'ın ölüm haberi nerede verildi, biliyor musunuz?"

Kriminal memurlar genç kadına aval aval baktılar.

"Wolfgang Marquard'ın villasında," dedi. "Bunlar biraz fazla rastlantı, değil mi?"

"Sinema katili Oppenberg mi demek istiyorsun?"

"Ya da Wolfgang Marquard. Veya ikisinin de tanıdığı birisi. Bilemem. Her halükârda işin içinde iş var ve Gereon nem kapmışa benziyor."

"Wannsee'ye gittiğini sanmıyorum. Kimseye bir şey söylemedi, normalde birisini alır yanına."

"Kimbilir." Charly omuz silkti. "Belki tehlike görmedi; ya da Marquard isminin sinema cinayetleri soruşturması çerçevesinde geçtiğinden haberi yok... Bu listeyi görmüş müydü?"

Lange başını hayır anlamında iki yana salladı. "Liste hep buradaydı, görmüş olamaz."

Charly'nın ağzından, "İşte şimdi ayvayı yedik," çıktı.

Grâf, "Bana bununla Rath bilmeden sinema katilinin izine mi rastgeldi demek istiyorsun?"

54

Bir telefon çaldı. Bu ortamda yabancı bir cisim gibi durduğu halde, Rath aletin farkında olmamıştı. Eski cihazlardandı. Mikrofon içine entegre edilmişti; sadece kulaklık kısmı kaldırılıyordu.

Elisabeth Marquard kısık sesiyle, "Wolfgang'dır," dedi. "Burayı başka kimse aramaz. Siz açın, sizedir."

Rath tereddüt ediyordu; kadın teşvik edici bir el hareketi yaptı.

"Evet?" dedi telefonu açıp.

"Komiser Bey, nasılsınız?"

"Siz onu benden daha iyi bilirsiniz."

"Kusura bakmayın ama başka seçenek bırakmadınız ki bana. O kadar erken gelmeseydiniz."

"Buraya bir kere daha gelmiştim; o zaman bana daha iyi davranmıştınız."

"Her yere burnunu sokan bir köpek getirmemiştiniz o zaman."

"Kirie nasıl?"

"Köpeği merak edeceğinize kendi halinizi düşünün."

"Henüz geri adım atma şansınız var. Beni bırakın, hayatımı kurtarın. Ben ölürsem her şey daha kötü olur. Gerçekten tutuklanmaktan kurtulacağınızı düşünüyor musunuz? Diğerlerinin yanında bir de polis katili mi olacaksınız?"

"Siz hiçbir şey anlamadınız Komiser Bey. Mesele cinayet değil."

"Yanılmıyorsam, iki kadın oyuncunun kanına girdiniz. Siz bunu nasıl tanımlarsınız?"

"O kadınları öldürmedim ben! Onları ölümsüz yaptım."

"Hâkime de böyle söylersiniz."

"Öyle bir konuşuyorsunuz ki, Komiser Bey, hakikaten bir şey anlamamışsınız. Ama bunun konumuzla ilgisi yok. Sizinle sadece sizden özür dilemek için konuşmak istedim; ama siz de bana başka seçenek bırakmadınız. O yüzden bunun bedelini ödeyeceksiniz. Şimdilik izninizi rica edeyim; ilgilenmem gereken bir misafirim var."

Marquard telefonu kapattı.

Elisabeth Marquard beklentiyle bakıyordu.

"Bana selam söyledi mi?" diye sordu.

Rath, kadının derdine bak, diye düşündü. "Hayır," dedi; kadının o umut dolu heyecanı bir anda söndü.

Rath koltuğa çöktü; bacakları titriyordu. Birkaç dakika geçmeden kendisini toparladı.

"Sizi neden burada hapis tutuyor?" diye sordu.

Kadın omuz silkti. "Benden nefret ettiğinden mesela." Bunu söylerken gülümsüyordu. "Aslında nefret etmesi gereken birisi varsa, o da babası. Onu o zaman hapseden babasıydı."

"Niye hapsetmişti?"

"Doktor Schlüter öyle istiyordu."

"Öz oğlunu hapis tutmanın nasıl bir nedeni olabilir ki, Frau Marquard? Yoksa o zaman da mı tehlikeliydi?"

"Tehlikeli mi?" Kadın Rath'a öyle bir baktı ki, sanki oğlunun tehlikeli olup olmadığı konusunda tahmin bile yürütmek yedi büyük günahtan biriydi. Başını iki yana sallaya sallaya dönüp bakışlarını tekrar dışarıya yöneltti. Birden fısıltısı duyuldu: "Wolfgang on dört yaşındaydı, ağır bir hastalık geçirdi. İlk başta kabakulaktı; ondan sonra da pankreasta ağır bir iltihaplanma... Zavallı çocuk, ölecek diye çok korkmuştuk. Atlattı ama bir bedeli oldu."

"Şeker."

Kadın başını salladı. "Doktor Schlüter bizi yüreklendirdi. Her şey tahrip olmamıştı; insülin salgılıyordu mesela; ama çok az. Doktor sıkı bir rejimle daha çook uzun yaşar, dedi. Ama oğlan laf dinlemiyordu ki."

"Bu yüzden oğlunuza hapis hayatı yaşattınız, öyle mi? Yani doğru dürüst rejim yapmıyor diye..."

"Onu hapseden ben değildim," dedi kadın, "kocamdı."

"Kocanız nerede? Oğlunuz neden ondan intikam almıyor?"

"Richard öleli çok oldu. Doktor Schlüter de öyle."

"Yoksa oğlunuz..."

"Hayır! Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsiniz?"

Alışkın olmadığı için konuşmak onu yormuştu; Elisabeth Marquard'ın biraz ara verip dinlenmesi gerekiyordu. Sustu ve pencereden dışarıyı seyretti.

Rath düşüncelerini toparlamakta gittikçe güçlük çektiğini fark etti. Bir kaçış yolu bulması lazımdı; açık kapıdan lüks hapishanenin başka bir hücresine geçti. Bunlara hücre demek de yanlıştı; apartman dairesi demek daha uygundu. Bunlardan birinde Rath'ın hiçbir zaman yatamayacağı kocaman bir kubbeli yatak, bir diğerinde kütüphane, birinde de devasa bir salon vardı. Duvarlar koyu renk ahşap kaplamaydı. Rath bütün pencereleri denedi. Frau Marquard yalan söylememişti; hiçbiri açılmıyordu. En sonunda mutfağa geldi; buradaki pencereler de kapalıydı. Keşif gezisini sürdürmek için ikinci kapıyı denedi; açılmıyordu.

Hapishanenin öbür ucuna gelmişti.

Burada bir kapı vardı.

Bütün gücüyle ağır kapıya yüklendi; kolunu acıtmaktan başka bir işe yaramadı. Kapı milim oynamamıştı. Bir kez daha, bir kez daha denedi. Nafile. Zaten gücünün her zamankinden az olduğunu hissediyordu. En sonunda hiç hali kalmadı. Ter içinde ve nefes nefese kapının önünde yere çöktü.

"Burada ne yapıyorsunuz?"

Rath başını kaldırdı; Elisabeth Marquard peşinden gelmişti. Kavruk kadın solgun bir hayalet misali kapıda duruyordu. Kısık sesi duyuldu.

“Kendinizi bu kadar yormayın. Bu durumunuzda iyi gelmez.”

Rath cevap veremedi; hâlâ kesik kesik nefes alıyordu.

“Buradan çıkamazsınız. Bunu kabullenin. Siz göçüp gidene kadar zamanı değerlendirelim, sohbet edelim.”

Rath, bu da en az oğlu kadar manyak, diye geçirdi içinden. Bitap ve çaresiz vaziyette kurbağa perspektifinden kadına bakarken, duvarda, büyük sehpanın hemen yanında bir şey dikkatini çekti.

Ahşap kaplamanın renginde, dört köşe, normal bir kapının yarısı büyüklüğünde bir kapı görüyordu.

“Bu ne?” dedi ve kapıyı gösterdi.

“O mu? Yemek asansörü. Oradan bana yiyecek gönderiyorlar. Hizmetçiler beni görmesin, kimse yalnızlığımı bozmasın diye.” O anlamsız gülüşüyle güldü yine.

“Bu asansör bir çıkış yolu olabilir,” dedi Rath hâlâ soluk soluğa.

“İmkânsız. Birinin size yardım etmesi lazım.”

“Siz yardım edin!”

“Ondan sonra gene yalnız kalayım, değil mi? Niye yardım edecekmişim? Bana yarenlik ediyorsunuz, ne güzel.”

“Göl kenarına gitmek, saçımda rüzgârı hissetmek istiyorum diyen siz değil miydiniz?”

“Onlar hayal. Ben burada öleceğim.”

“Siz burada ne kadar zamandır kapalısınız? Kaç yıldır? Gerçekten mi burada ölmek istiyorsunuz? İkimiz de mi burada ölelim?”

“Neden buradayız ki?”

“Oğlunuzun size yaptığını bu kadar kolay kabullenmeyin!”

“O benden nefret ediyor, ben onu seviyorum. Kaderim bu.”

“İnsan kendi kaderini belirleyebilir!”

“Onu bir kere denedim, olmuyor. Hayatta hep istediğinin tersi oluyor. Yanlış insanlar seviyor seni, yanlış insanlar nefret ediyor.”

“Benim bu hapishaneden çıkmama yardım edin! Bana yardım edin, size söz veriyorum, göl kenarına gideceksiniz yine. İstediğiniz kadar da size yarenlik edeceğim.”

Kadın Rath'ın söylediklerini kafasında tartıyor gibiydi. Birden gidip duvardaki kapıyı açtı. Arkasında koyu renk bir kabin göründü.

“Belki de haklısınız.” Rath'ı baştan aşağı süzdü. “Büzülürseniz sığarsınız.”

Fısıltısı, suç ortağı havasında çıkıyordu.

"Siz de sonra kapıyı kapatır ve beni bulaşığınızı gönderir gibi mutfağa gönderirsiniz."

Kadın başıyla onayladı.

"Ama elimizi çabuk tutalım. Ne kadar zamanım kaldı, bilmiyorum."

Rath dizlerini kırıp zar zor dar kabinin içine girdi.

Kadın kapayı kapamadan önce, "Bir şey daha soracağım," dedi, "kapıyı nasıl açacağım?"

"Bu yemek asansörü. Yalnız dışarıdan açılır."

"Mutfakta kimse var mıdır?"

Frau Marquard omuz silkti.

"Eğer kimse yoksa, şu kutunun içinde boğulup gebereceğim yani, öyle mi?"

"Korkmayın. Ben sizi gene yukarı çıkarırım."

"Sonra sizin yanınızda gebereyim! Harika seçenekler!" İç çekti. "Bana şans dileyin," dedi. "Deneyeceğiz artık!"

Daha Elisabeth Marquard kapıyı kapatmadan, kemikleri sızlamaya başladı.

Aşağı doğru iniyordu.

55

Charly kendisini çok huzursuz hissediyordu; sadece Paul'un varlığı onu biraz olsun rahatlatmıştı. Kendisi varken hiçbir şey ters gitmez izlenimi veren birisiydi. O anda bile dudaklarının kenarında alaycı bir tebessüm vardı.

Az önce onu az daha Gereon'un ofisinde unutuyordu. Allah'tan Paul fark etmemişti. Charly, Wilhelm Böhm ile telefonlaşmış, başkomiser harekete geçmek için yeşil ışık yakınca tam garaja araba almaya giderken son anda Gereon'un arkadaşı aklına gelmiş, dönüp onu da almıştı.

Böhm şaşırmıştı tabii ama diğer yandan da Charly onu evden aradığı için sevinmişti.

"Aradığınıza memnun oldum, Charly," dedi.

"Şu anda Nöbetçi Büro Amirliği'ndeyim."

"Oo."

"Bazı bilgiler aldık, Komiser Gereon Rath'ın hayatının tehlikede olduğunu düşünüyoruz. Görevli olarak, sinema katiliyle bir ilişkisi olabilecek bir tanığı ziyarete gidiyor. Bu tanık bizzat katilin kendisi de olabilir. Her halükârda Rath evinde değil; bir arkadaşıyla randevusu olduğu halde..."

"Rath görevli olarak bir yere gitmiş olamaz, izinli çünkü."

"Anlamadım. Burada hiç kimse öyle bir şey demedi."

"Kimse bilmiyor da ondan."

"Neden izinli?"

"Bir dizi görevi kötüye kullanma suçundan. Hakkında disiplin soruşturması da açılacak. Size ayrıntılar konusunda bilgi veremem tabii."

Charly bu haberle şoka uğramıştı. Gereon gene burnunu boka mı saplamıştı? Aklına Brenner'le olan hikâye geldi; ama peki başka ne yapmış olabilirdi? *Bir dizi görevi kötüye kullanma suçu.*

Her neyse! Şu anda hayatı tehlikedeydi!

Böhm'e telefonda yalvarmış yakarmış, sonunda başkomiseri kendisine yakınında alarm durumunda bekleyecek birkaç adam vermeye ikna etmişti ama bu çok zor olmuştu.

"Sizin hatırınıza, Charly," demişti Böhm sonunda. "Ama ilk başta oraya yalnız gidin. Önce vaziyete bir bakın. Sonuçta yanlış alarm filan çıkarsa Prusya polisinin Wannsee'deki bir villada gülünç duruma düşmesini istemem. Rath söz konusu olunca bu ihtimal zaten yüksek."

Charly, "Anlaştık," demiş, derin bir nefes almıştı.

Şimdi de daha çok bir ortaçağ kalesini andıran bu Wannsee villasının önünde durmuş, kara kara düşünüyordu: birazdan kendisini gülünç duruma mı düşürecekti yoksa tehlikeye mi atacaktı. Böhm eline bir düdük vermişti. Yardım istemenin klasik yöntemlerinden biriydi bu.

Evde hiçbir hareket yoktu. Charly birkaç kez zile bastı.

Paul fısıltıyla, "Kapıyı kim açacaksa ben konuşayım," dedi. "Sen biraz benziyorsun ama ben polise hiç benzemiyorum."

Charly olur dedi.

Nihayet içeriden ayak sesleri duyuldu. Yaşlı, ak saçlı bir adam kapıyı açtı.

"Buyrun? Kapıdan bir şey almıyoruz!"

Paul bütün şarap pazarlamacısı kibarlığını toplayıp, "Bu saatte rahatsız ettiğimiz için özür dileriz," dedi. "Bir şey satmıyoruz; bir arkadaşımız beni bu adreste bulabilirsiniz diye bize haber bırakmış da, onu arıyoruz. Gereon Rath. Bu isim size bir şey ifade ediyor mu?"

"Gerçekten geç bir saatte geliyorsunuz. Herr Rath buradaydı bu akşam, ama gideli saatler oldu. Siz farkında olmayabilirsiniz ama saat on buçuğa geliyor neredeyse."

"Herr Rath saat kaçta ayrıldı?"

"Onu tam olarak söyleyemeyeceğim. Beyefendi kendisini bizzat kapıya kadar uğurladı. Ben akşam yemeğini hazırlıyordum."

"Biliyorum, geç bir saat ama Herr Marquard'la görüşebilir miydik?"

Uşak onlara öyle bir baktı ki, sanki kendisinden muz etek giyip çarliston yapması istenmişti.

"Herr Marquard'ı bu saatte rahatsız edemeyeceğim. Ama siz bana yine de inanın: Arkadaşınız kesinlikle burada değil."

Charly, "Ama belki Herr Marquard biliyordur nereye gittiğini," dedi. "Lütfen! Çok önemli!"

Bir an, adamın kapıyı o anda suratlarına kapayacağı hissine kapıldı.

Kapattı da; ama kapatmadan, "Bir dakika," dedi. "Herr Marquard'a bir sorayım, vakti var mı."

Paul ile Charly birbirlerine baktılar.

"Durum vahim olmasaydı gülecektim," dedi Paul. "Yavaş yavaş endişelerimizin yersiz olduğunu düşünüyorum. Tehlike filan yok ortada da, bu insanlar biraz nezaketten uzak."

"Bilmiyorum," dedi Charly. "Neyse, en azından Gereon'un buraya geldiğini öğrendik."

"Arabasını görmüyorum; gerçekten gitmiş olmalı."

"Peki nereye gitmiş olabilir?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Ya arabasıyla birlikte Wannsee'nin derinliklerindeyse?"

"Abartma şimdi. Paniğe kapılmana gerek yok."

"Paniğe filan kapılmıyorum."

Tekrar ayak sesleri duyuldu. Kapı sanki az öncekinden daha ağır açılıyordu.

56

Ne kadar bu pozisyonda kaldığını bilmiyordu; sorulsa herhalde birkaç saat derdi, ona öyle gelmişti çünkü. Sırtına başının ağrısını bile unutturan dayanılmaz bir acı saplanmıştı. Bir kere doğrulabilmek için neler vermezdi ama nasıl doğrulacaktı?

Elisabeth Marquard'ı çağırsa mıydı? Bu kutunun içinde gebermekle altın kafeste insan gibi ölmek aynı şey değildi. Kendi kendine lanet yağdırdı. Nereden kapılmıştı bu aptalca fikre? Sonuç? Kapana sıkışmış gibi oturuyordu öyle. Bir yemek asansöründe! Ama cesedini nasıl olsa burada bulamazlardı, bu da işin teselli kısmıydı.

Birden kulağına bir ses geldi. Evet; birisi ıslıkla hafif bir melodi çalıyordu. Rath asansörün kapısını tekmeleyince kof bir teneke sesi çıktı. Bunu aşağı indikten sonra birkaç kez denemişti ama karşılık veren olmamıştı. Herhalde o saatte mutfakta kimse olmuyordu.

Kapıyı bükülü dizlerinin ve kamburlaşmış sırtının elverdiği ölçüde tekrar tekmeledi. Adımlar gittikçe yakınlaştı; birisi asansörün kapısını açıyordu. Derken daracık, karanlık kafesin içi ışık doldu; Rath, iki bacağının arasından gözlerini kırpıştırarak bakarken şaşkına dönmüş bir Çinliyle göz göze geldi. Rath adama müteşekkirdi, ona asla bir şey yapmaya niyeti yoktu; ama ayaklarını uzatması lazımdı. Ayağı yanlışıkla adamın çenesine geldi.

Rath güçlükle asansörden çıktı. Çinli, açık gri mermer fayans döşemeye düşmüş, hiç kıpırdamıyordu.

Rath etrafına bakındı; adam gibi düşünecek halde değildi. Sızlayan kemiklerini umursamamayı tercih etti; vakit azdı. Tezgâha beyaz bir toz serpiştirilmişti; hemen eğilip yaladı.

Tuzdu!

Nasıl işti bu? Bir mutfaktaydı artık; bir yerlerde şeker olması la-

zımdı. Dolaplara baktı; tencere tavadan başka bir şey görememişti. Bunların erzağı neredeydi acaba? Telaşı giderek artıyordu.

Elini çabuk tut, ama paniğe kapılma, dedi kendi kendine.

Ee, ne arıyordu?

Aradığını büyük tezgâhın yanında buldu.

Küçük, dikkat çekmeyen bir kapı. Açıp paldır küldür içeri daldı.

Erzak odası! Nihayet!

Cennete düşmüştü. Her taraf yiyecek doluydu.

Çabuk, çabuk, tatlıların hepsi buraya!

Gözüne ilk çarpan kupkuru bir kek oldu. Olduğu gibi ağzına tıkıştırdı. O kadar kuruydu ki, boğulacaktı neredeyse. Ama tatlıydı.

Artık bir şey yiyemezdi; önce bir şey içmesi lazımdı. Bir şişe elma suyu buldu; bir yudum elma suyu, bir parça kek derken şişe boşalıp tabak tertemiz olana kadar yedi ve içti. Asıl meyveye ihtiyacım var, diyordu kendi kendine; Doktor Karthaus'u doğru anladıysa, früktoz en iyisiydi. Aradı, aradı, en sonunda meyve dolu bir kasa buldu; alelacele bir muz, bir de elma yedi. Yangtaoyu ellemedi.

Kafasını toplamaya başlamıştı. Kasadan bir şişe elma suyu alıp mutfağa döndü. Çinli yerde inliyordu.

İniltiye başka bir ses daha karışıyordu; tiz, acı bir ağlama sesiydi bu.

"Kirie?"

Karşılık olarak havlama sesi geldi.

"Neredesin tatlım?"

Köpek yine havladı. Ses, büyük buzdolabının bulunduğu köşeden geliyordu.

Rath bakınca gözlerine inanamadı. Kirie, herhalde normalde tavuk taşınan ufacık bir kafesin içindeydi; Rath elma suyu şişesini yere bırakıp koşup kafesin kapısını açtı.

"Zavallı miniğim," diyerek köpeği kucağına aldı. "Seni menüye mi koyacaklardı?"

Çinliyi yere yapıştırdığı için pişmanlık duymuyordu artık.

"Ne istiyor? Polis çağırmak."

Rath döndü. Çinli önüne dikilmiş kafasını tutuyordu. Elinde bir bıçak vardı.

"Ben polisim!" dedi Rath. Kimliğini gösterdi.

Çinli saygıyla eğildi ve bıçağı tezgâha bıraktı.

"Hayvanlara kötü muameleden içeri girmek istemiyorsanız hiç kıpırdamayın," dedi Rath.

"Köpek benim! Herr Marquard hediye..."

"Onu sosis yapasınız diye mi? Burası Almanya."

"Yok sosis... ne diyor? İki numara yeğen... Yakında yaş günü..."

"Tamam, anladım. Ama yaş günü hediyesini filan unutun. Bu köpek benim. Herr Marquard..."

"Herr Marquard hediye... değil polis!"

Devlet güçlerine duyduğu saygının da sının varmış demek, diye düşündü Rath. Çinli Rath'a doğru bir adım atıp köpeği yakalamaya çalıştı. Ama Kirie havlayınca korkup geri çekildi.

"Görüyorsunuz, değil mi? Köpek sizi istemiyor!"

"Benim köpek! Herr Marquard'a soracak. Benim köpek!"

Çinli hâlâ ayak diretiyordu; bir kez daha köpeğin üstüne atladı ama Kirie kızdı. Adama öyle havlıyor ve hırlıyordu ki, Rath artık köpeği zapt edemedi. Hayvan kurtulup kaçtı.

Çinli peşinden kovalamak istedi. Rath ne yapacağını şaşırdı ve çareyi adamın çenesine bir yumruk indirmekte buldu; adam gene yeri boylamıştı.

Rath, "Afedersiniz," dedi.

Bu kadar telaş ve heyecan yormuştu onu. Aslında daha tam olarak atlatmamıştı krizi; kanındaki şeker henüz yeterli değildi. Veya fazla insülin vardı. Elma suyu şişesini kapıp Kirie'nin peşine düştü. En iyi Kirie bilirdi buradan nasıl çıkılacağını.

Şimdi tabancası yanında olsa iyi olurdu. Bir an mutfaktan bir bıçak almayı düşündü ama hemen vazgeçti. Ne işine yarayacaktı? Sanki şimdiye kadar adam mı bıçaklamıştı?

57

Wolfgang Marquard onları çıtır çıtır yanan bir şöminenin önünde karşıladı. Üstünde havalı, oryantal ve pahalı görünümlü bir robdöşambr vardı.

"Kıyafetimin kusuruna bakmayın; Albert ziyaretinizi bildirdiğinde ben çoktan odama çekilmiştim. Önemli olduğunu söyledi. Buyrun, anlatın o zaman. Ama ondan önce bir yudum bir şey içelim."

Armagnac şişesi hazır duruyordu. Kendisi koydu kadehlere.

"Siz gidebilirsiniz, Albert," dedi. "Bugün ihtiyacım yok artık size."

"Nasıl isterseniz, beyefendi."

Marquard Charly'ye gülümseyerek kadehini verdi. Charly bakıyordu da, adam robdöşambrla bile fena görünmüyordu. Zayıftı; belki biraz boyu kısaydı. Burnu da biraz büyüktü ama bu yüzüne ilginç bir ifade veriyordu. Adam doğuştan baştan çıkarıcı, diye düşündü. Ya o ses? Yumuşacıktı; hiç susmasa, hep konuşsa dedirtecek cinstendi. Bu adam neden kadın oyucuların canına kıysın ki? Bu adam kadın oyuncuların çok çok kalbini fetheder.

Kadeh tokuşturup içtiler.

"Evet," dedi Marquard. "Benimle ne görüşecektiniz?"

"Gereon Rath," dedi Paul, "arkadaşımız kendisini burada bulacağımızı söyledi."

"Yanlış saat vermiş o zaman. Herr Rath buradaydı, ama ayrılalı saatler oldu."

"Nereye gittiğini biliyor musunuz?"

Marquard omuz silkti. "Maalesef. Eve gitmiştir herhalde."

"Saat kaçtı aşağı yukarı?" diye sordu Charly.

Marquard düşündü. "Altı, altı buçuk. Daha geç değil yani."

"Neden gelmişti buraya? Görevli mi, yoksa özel bir şey konuşmak için mi?"

"Size söyleyebilir miyim, bilmiyorum. Polis olarak buradaydı ve polislik işler, bilirsiniz, gizlilik ister. Hem bunun konumuzla ne ilgisi var?"

"Haklısınız."

Birden bir yerlerde bir köpek havlayınca üçü de irkildi. Ardından içeri kara bir yumak girdi ve Charly'nin oturduğu koltuğu koklamaya başladı.

Köpek bir daha havladı; aşırı heyecanlı olmalıydı. Kuyruğunu sallayıp Charly'ye gene o gülümseyen yüz ifadesiyle baktı.

"Kirie?" dedi genç kadın hayretle.

Paul ayağa kalkmıştı. "Bu köpek niye burada?" diye sordu; şarap pazarlamacısı nezaketinden eser kalmamıştı.

"Hayvanı tanıyorsunuz yani, öyle mi?"

Ses, az önceki kadar yumuşak ve nazikti; ancak Marquard'ın elinde şimdi bir tabanca vardı.

58

Nereye kaybolmuştu bu it? Ev, tam bir labirent gibiydi. Ayrıca her an her köşeden Wolfgang Marquard, ya da Rath'ın efendisiyle işbirliği yapıp yapmadığını kestiremediği uşak çıkabilirdi. O durumda ihtiyarın da suratına patlatmaya kararlıydı.

Ara ara güçten düşüyor, soğuk soğuk terliyordu; yürüyemeyecek hale gelince düşmemek için duvara tutunuyordu. Bazen elma suyu içmek aklına geliyor bazen gelmiyordu; bazen yanında şişe olduğunu, bazen de neden yanında şişe olduğunu unutuyordu. Kafası dağılıveriyor, düşünceleri tıpkı kendisi gibi labirentlerde yolunu şaşırıyordu. Bazen de kafasını toplayabilmek ve hedefinden sapmamak, neden bu tanımadığı koridorlardan geçtiğini ve ne durumda geçtiğini unutmamak için insanüstü bir güç sarfetmek zorunda kalıyordu.

Bir merdiven çıkmıştı; ama bu ne antredeki büyük salonun büyük merdiveniydi, ne de öbür döner merdivendi. Birden kendini uzun bir koridorun ortasında buldu; sağa da gidebilirdi, sola da. Biraz tereddüt ettikten sonra sağa yöneldi; çünkü Kirie'nin havladığını duymuştu.

Çift kanatlı bir kapının önünde durdu; kapı kapalıydı. Hizmetkârların oturduğu bölümden çıkmış olmalıydı; burada daha resmi bir hava vardı. Kapıyı açmadan önce düşündü; Kirie'nin kapalı kapıdan girecek hali yoktu. Kendisi yanlış yöne sapmış olmalıydı. Dönecekti, başka çaresi yoktu. Ama yine havlamayı duydu. Bu kapıdan geliyordu ses.

Biraz çekinerek yavaşça kapıyı açtı.

Kendini o büyük salonda buldu gene. Karanlıktı; ışığı yakmaya cesaret edemedi. Geldiği kapıdan sızan ışık, yolunu bulmasına yardımcı oluyordu.

Kirie yine havladı.

Kulakları onu yanıltmıyorsa ses o gün öğleden sonra yaşlı uşağın peşi sıra Marquard'ın oturma odasına giderken saptığı yönden gelmekteydi.

Şu köpek neden herhangi bir açık kapı ya da pencere bulup da çıkıp özgürlüğüne kavuşmamış, dönüp gene buraya gelmişti?

İç geçirdi. Sağında, evin büyük giriş kapısı dürtüklüyordu onu; bir adım, sadece bir adım sonra takviye ekip de çağırabilir, her şeyi yapabilirdi.

Ama şu salak köpeği bırakıp da gidemezdi ki!

Marquard kimbilir ne yapardı ona!

Havlamayı bir an önce kesse iyi olacaktı.

Kirie en azından Rath'ın bu arzusunu yerine getirmişti; salona girdiğinde havlama kesilmiş, bir daha da ses çıkmamıştı.

Albert'in birkaç saat önce kendisine açtığı kapıyı açıp karanlık odaya girdi. Doğru anımsıyorsa, oturma odasına girmek için iki odadan daha geçmesi lazımdı. Dikkatli adımlarla yavaş yavaş bir sonraki kapıya kadar yürüdü.

Marquard yatmış olsaydı keşke!

Bu arzusu boşa çıktı. Oturma odasının kapısından yanıp sönen bir ışık sızıyordu. Ev sahibi anlaşılan yatmadan şöminenin karşısında son bir şey içeyim demişti. Kirie de gidecek başka yer yokmuş gibi bula bula burayı bulmuştu.

Kal o zaman orada, ne yaparsan yap nankör köpek, dedi Rath içinden.

Hole gidip giriş kapısından sıvışmak amacıyla geri dönmek üzereyken kulağına tanıdık bir ses geldi. Bu sesi burada duymayı hiç beklemiyordu.

Charly!

Olacak şey değildi bu; ne yapıyordu burada?

Belki de yanılmıştı; belki Marquard'ın –onun kendi deyimiyle– ölümsüz kılmak istediği oyunculardan biriydi bu.

Derken bir tanıdık ses daha duydu.

Paul!

Bu ikisinin Wolgang Marquard'ın oturma odasında ne işi vardı?

Yoksa bu Wolfgang Marquard'ın oturma odası değil miydi?

Çoktan evine dönmüştü de farkında mı değildi acaba? Hafızasında boşluklar oluyordu çünkü. Her halükârda arkadaşları içeride oturmuş saatlerdir onu bekliyordu; o da girmeliydi artık. Niye hâlâ burada duruyordu, yorgundu, artık bir otursa iyi olurdu. Koltuğa oturup müzik dinlese, öyle de uyuyakalsaydı. Evet, o anda tek istediği şey buydu!

Oturma odasının kapısını açtı ama birisi pikabını çalmış, onun yerine bir şömine koymuştu. Şöminenin yanında da Wolfgang Marquard duruyordu. Onun burada ne işi vardı; neden onu rahat bırakmıyordu? Onu da, Kirie'yi de öldürmeye kalkmıştı; hatta şimdi elinde tabanca bile vardı. Mavzeri tanıdı; kendi silahıydı. Marquard gibi biri onu kullanmasını bilir miydi? Birisi gösterseydi adama.

Paul ayağa kalktı. Sanki birden ayakları yerden kesilmişti; uçuyordu. Wittkamp ona uçabildiğini söylememişti hiç; tabii, Charly'ye hava atacak da ondan, dürzü.

Gerçekten Charly de orada koltukta oturuyordu. Charlotte Ritter kendisine dönmüş, koskocaman gözlerle ona bakıyordu.

Ne güzel bir manzara!

Gülümsedi.

Derken birisi odayı tepetakla etti; sonra da ışığı kapattı. Karanlık onu yine pençesine almış, acımasızca derinlere çekiyordu.

59

Wolfgang Marquard Gereon Rath'a hayalet görmüş gibi bakıyordu. Alnında boncuk boncuk ter birikmiş, elinde bir şişeyle yalpalaya yalpalaya kapıda görünen Gereon Rath âdeta bir sarhoşluk abidesi görünümündeydi.

İşte Marquard o anda bir hata yaptı. Yeni gireni etkisiz hale getirmek için bir hamle yapınca Paul de fırsattan yararlanıp adamın eline vurdu; tabanca elinden düşüp parlak parkenin üzerinde şöminenin önüne kadar kaydı.

Ya Gereon ne yaptı?

Hayattan tek beklediği şey oymuş gibi aptal aptal Charly'ye gülümsedi ve birden kendini yerde buldu.

İpleri kesilmiş bir kukla misali düşmüştü.

Ona ne yapmışlardı acaba!

Charly'nin onu düşünecek zamanı yoktu; Paul ve Marquard şöminenin ateşine tehlike arzedecek kadar yaklaşmış, yerde boğuşuyor, ikisi de üste çıkmak ya da tabancayı eline geçirmek için var gücüyle çaba sarfediyordu. Bir ara Paul başaracak gibi oldu ama Marquard bayağı kuvvetliydi; direniyor, pes etmiyordu. Kirie de yerde gırtlak gırtlağa boğuşan adamların etrafında dans ediyor, havlayıp duruyordu.

Charly şiddetten nefret ederdi ama müdahale etmesi gerektiğini anlamıştı; yoksa iş kötüye gidiyordu.

Yavaşça dövüşen adamlara yaklaştı. Bunlarınki boks değil resmen güreşti; o yüzden de biteceğe benzemiyordu. Ama bitmesi şarttı. Wolfgang Marquard'ın yüzünün kendisine döndüğü bir anı yakalamaya çalıştı.

O anı yakaladığı an da bütün gücüyle yüzüne tekmeyi bastı. Başı arkaya düşen Marquard yığıldığı yerde kaldı. Paul müteşekkir, Charly'ye bakıyordu.

Charly hemen Kirie'nin koklayıp yaladığı Gereon'a koştu.

Rath kötü görünüyordu. Alnı ter içinde, suratı kireç gibiydi.

Genç kadın nabzını yokladı, çok düşüktü.

Yanağını okşadı, bir şeyler söyledi, en sonunda bağırdı ve tokat bile attı.

Gereon kıpırdamıyordu.

Charly koşa koşa terasa, oradan da karanlık bahçeye çıkıp düdüğü dudaklarının arasına yerleştirdi; sokağa doğru dönüp üfledi, üfledi, üfledi; yürüdü ve üfledi. Bahçe kapısına vardığında, toplum polisleri görünmüştü bile. Tabancalarını çekerek eve girdiler.

Charly, "Doktor lazım" diye bağırdı ve bu akşam ilk kez soğukkanlılığını kaybetmek üzere olduğunu hissetti. "Çabuk, doktor çağırın!"

Aynı anda evin içinden bir kurşun sesi geldi.

13 Mart 1930

Perşembe

60

Tavandaki dar pencereden bir parça gökyüzü görünüyordu. Gökyüzü griydi. Ağır bir griydi bu, kar yüklüydü. Kar yağacaktı, eli kulağındaydı. Hem görüyor, hem de kokusunu alıyordu. Bu yıl son kez yağacaktı.

Şu polislere her şeyi anlatmıştı; ama öyle aptallardı ki, ısrarla bir şey anlamıyorlardı. Yanlış sorular soruyor, önemli şeyleri duymak istemiyor, devamlı sözünü kesiyor, yanlış yerlere takılıp duruyor, önemli yerleri de duymazdan geliyorlardı. Onlarla konuşulmazdı.

Hiçbir şey vermiyorlardı ona; iğnelerini bile almışlardı elinden. Doktor hücresine gelip insülin enjekte ediyordu. Dozaj da milim değişmiyordu. Bir yanlışlık yapmamak için düzenli olarak kan alıyorlardı.

Ranzasına uzanmıştı; kara gebe gökyüzü onu sakinleştiriyordu.

Her şey bitmişti; artık bunu kabullenmesi lazımdı. Hayatı sona ermişti.

Hayatının yarısı boyunca kendi vücudunu düşman bilmişti. O zamandan beri, bu bedene hapsolan bir insanın sahip olduğu ola-

nakların ne kadar az olduğunu biliyordu. İnsanın gerçek varlığına erişebilmesi için bu bedenden kurtulup onu geride bırakması lazımdı. Bunu ya sanatla becerebilirdi. Ya da ölümle.

O, ikisini birleştirmeyi becermişti.

Bundan hiç de pişmanlık duymuyordu.

Tek yandığı, son işi gereği gibi tamamlayamamasıydı. Bırakmamışlardı ki. Her zamankinden mükemmel olacaktı aslında.

Nasıl oluyordu da kendisini, insanları ölümsüz yapan birini içeri almışlar, ama Betty Winter'in katili, onu hem deforme edip hem de elinden ölümsüzlüğünü alan adam elini kolunu sallaya sallaya dolaşıyordu!

Anlamıyordu. Diğerleri de onu anlamıyordu. Ne söylediklerini ne de yaptıklarını. Onlarla konuşulmazdı.

Konuşamayınca da susmak lazımdı.

Ayak sesleri ve anahtar şakırtısı duyuldu. Anahtar kilidin içinde döndü, kapı gıcırdayarak açıldı. Gene götürmeye gelmişlerdi onu. Öldüğünü bilmiyorlardı.

61

Bu yolculuğun nerede biteceğini bilmiyordu; belki de hiç bitmeyecekti. Her yer kapkaranlıktı; ona rağmen bir hareket hissetti. Ardından bu daracık karanlıkta minicik bir nokta gördü; toplu iğne başı kadardı. Derken yavaş yavaş büyümeye başladı; büyüdükçe hızlandı, hızlandıkça büyüdü. Yolculuğun sonundan korkuyordu. Kimbilir ne çıkacaktı karşısına, oydu korkusu. Bir de midesinin bulanmasından, yakında bir kova bulamamaktan korkuyordu. İşin ilginç yanı, ağrılardan korkmuyordu.

Şimdi ise sakinleşmiş öyle yatıyor, bu defa beyazlığa bakıyordu. Ne korku, ne mide bulantısı, ne de ağrı kalmıştı. Gördüğü beyazlık da tam anlamıyla bir beyazlık değildi; lekeli, açık yumurta kabuğu rengindeydi. Tam ortada da yanmadığı için üstündeki *Osram* yazısının ve vat sayısının okunduğu ucuz duylu kırk vatlık bir ampul vardı.

"Gözlerini açtı!"

Bir gölge görüş alanını kararttı; gözlerini kırpıştıra kırpıştıra siluetleri seçebilmeye başladı.

İki yüz görüyordu.

Birisi, beyaz bir kepin çerçevelediği sert hatlı bir kadın yüzü, diğeri ise koyu kahverengi gözlüydü; içtenlikle gülümsüyordu.

Beyaz keplisi hemen kayboldu.

"Ben doktoru çağırayım."

Kahverengi gözler kaldı.

Bu gözler ona bir ömür boyu da baksa olurdu.

Genç kadının öyle endişeli bir hali vardı ki, Rath gülmemek için kendini zor tuttu.

"Neredeyiz?" diye sordu. "Sende miyiz, bende mi?"

"İlahi, Gereon!" Charly ona sarılıp yüzünü göğsüne gömdü. Rath elini kaldırıp saçını okşamak isterken, kolunda ince bir hortumun takılı olduğunu fark etti.

Charly tekrar doğruldu. Gözleri yaşlıydı.

"Son anda ölümden kurtuldun, biliyor musun?" diye sordu. "Uyanır uyanmaz da ilk işin espri."

"Espri yapmıyorum," dedi. "Gerçekten nerede olduğumu merak ediyorum."

"Urban Hastanesi'nde."

"Hemşirem de sen misin?"

Charly kafasını iki yana salladı. "Angelika hemşire biraz sonra gelecek. Gelsin, bakalım onun yanında espri yapabilecek misin."

"Kirie nerede?"

"Spenerstrasse'de. Seni sorup duruyor!" Gülümsedi. "Benim yanımda kendisini çok iyi hissediyor. Korkma ama, geri veririm."

"Bir kez daha ölümden paçayı kurtardım, desene."

"Böhm olmasaydı, bilmiyorum nasıl..."

"Kim?"

"Böhm. Wilhelm Böhm. Hayatını ona borçlusuun."

Rath doğruldu. "Böhm, öyle mi? Keşke beni ölüme terk etseydiniz."

"Şakayı bırak!" Sertçe baktı ona. "Hemşire gelsin, görürsün sen!"

"Böhm de oradaydı yani, öyle mi? Neler oldu Allah aşkına? Tek

hatırladığım şey Marquard'ın bana insülini dayadığı, sonra da annesinin..." Bölük pörçük anılar derinlerden su yüzüne çıkıyordu. Charly'nin şömine odasındaki görüntüsü geldi aklına. Sonra Paul. Yanında Marquard, tabancayla. "*Sen* de oradaydın," diye bağırdı; sesi istemeden biraz yüksek çıkmıştı. "Oradaydın! Paul'le beraber! Marquard'da ne işiniz vardı?"

"Uzun hikâye. Doktor izin verirse anlatırım ancak. Kusura bakma ama, hâlâ perişan görünüyorsun."

Kendisini o da aşırı yorgun hissediyordu; sanki yılların uykusuzluğunu telafi etmesi gerekiyordu. Şu Allah'ın belası Marquard başka şeyler de mi pompalamıştı bedenine, ne?

Angelika hemşire doktorla birlikte geldiğinde Rath'ın artık dayanacak gücü kalmamış, kendisini karanlığa bırakmıştı.

Uyandığında Charly gitmişti.

Yatağının kenarında onun yerine sağ şakağında bir yara bandı, bir gözü morarmış bir adam oturmuş, arsız arsız sırıtıyordu.

"Seni uykucu," dedi Paul. "Öyle canım sıkıldı ki, gidip aşağıdaki büfeden bir bulmaca dergisi alacaktım neredeyse."

Paul'un kolunun askıda olduğu sonra sonra Rath'ın dikkatini çekmişti.

"Sana ne oldu, sahtekâr?"

"Beni taburcu ettiler," dedi Paul. Sağlam eliyle sargılı sol kolunu gösterdi. "Kurşun sıyırdı geçti, bir iki de küçük morluk var. Meslektaşlarının marifeti. Beni sinema katili zannettiler; halbuki kaçmasın diye ben onu tutuyordum."

"Kurşun mu sıyırdı?"

"O Prusya polisinin suçu değil; onların tek yaptığı bana biraz kaba dokunup canımı acıtmaları."

"Marquard mı ateş etti sana?"

"Yoo. Senin tabancan. Allah nazardan saklasın."

"Bilmece gibi konuşmasana."

"Sana yeni bir beylik tabanca lazım. Eskisi hapı yuttu; Marquard'ın şöminesinin ateşine dayanamadı. Ama son nefesini vermeden önce beni hedef aldı. Neyse kurşun sıyırdı geçti."

"Peki onu şömineye kim attı?"

"Korkarım ben kendim. Sen sahne aldığında ben Marquard'ın

eline vurup silahı düşürmüştüm; o an olmuş olması lazım. Ya da onunla boğuşurken."

"Sen neden geldin oraya Charly'le birlikte?"

"Uzun hikâye."

"Anlatmam için doktorun oluru lazım desene sen de."

"Özetle anlatabilirim. Şöyle: Köln'e dönmeden önce sana bir Allah'a ısmarladık demek istemiştim. Sana ulaşamayınca Charly ile birlikte evine gittik."

"Niye Charly ile?"

"Başbakan'ın vakti yoktu; e bu şehirde de başka kimseyi tanımıyorum. Senin haricinde tabii, ama seni de bulamadım. Neyse, bayağı endişelendik, özellikle Charly endişelendi. Bir şeylerden işkillendiği andan itibaren de onu durdurmaya imkân yoktu; ta ki seni bulana kadar. Çok iyi polis olur ondan, söyleyeyim. Ya da dedektif."

"O şimdi de iyi bir polis. Daha o titri taşımasa bile." Charly'nin kapısında gördüğü o sırıtkan herif gelmişti aklına yine nedense. "Charly nerede?"

"Sınavlarına çalışması lazımmış. Bütün gece, bütün sabah *senin* yatağının dibinde oturdu. Biz ağır yaralılara üvey evlat muamelesi yaptı." Paul başını iki yana salladı. "Bunu nasıl hak ediyorsun, bilmiyorum. Farkında bile değilsindir büyük ihtimalle ama ben sana söyleyeyim: Charly evlenme teklifi yapılabilecek bir kadın; yapılabilir de ne demek, yapılmalıdır. Onu başkasına kaptırma!"

Rath bitkinlikle gülümsedi ve başını salladı. Ancak Paul tatmin olmuşa benzemiyordu.

"Teşekkür ederim öğütlerin için. Aynı annem gibi konuşuyorsun."

"Charly olmasa şu anda hayatta değildin. Polis operasyonunu tamamen ona borçluyuz."

"Ya Böhm?"

"Şu şişko suratsız komiser mi?"

"Başkomiser."

"O en sonunda girdi içeri teras kapısından; toplum polisleri Marquard'ı tutuklamışlardı artık. Biz doktoru bekliyorduk, o kadar kötüydün ki. Şişko, sana ne olduğunu bakar bakmaz anladı;

hemen früktoz ve şekerli su getirtti, böylelikle de hayatın kurtuldu. Acil servis doktoru da aynı şeyi söyledi. O da sana hemen serum taktı zaten." Paul Rath'ın kolundaki hortumu gösterdi. "Sonra da benim kolumu sardı."

"Paul Wittkamp biriyle vedalaşmak istediğinde böyle şeyler oluyor demek."

"Umarım bu sefer kurşun yarası filan olmadan hoşça kal diyebilirim."

"Trenin kaçta?"

Paul saate baktı. "Şu anda Hohenzollernbrücke'yi geçiyor olmalı." Omuz silkti. "Sağlık olsun! 18.47 treninde bir yer ayırdım. Onu da kaçırmayayım."

"Ne bu acelen?"

"Köln'ü çok özledim. Berlin kesinkes tehlikeli bir yer."

Paul vedalaştı; Rath, arkadaşı odadan çıkar çıkmaz tekrar uykuya daldı.

Komodinin üstü çiçek ve üzüm suyu şişesi dolmuştu. Hastane odası mabet yerine dönmüştü; o kadar çok insan ziyaretine geliyordu ki. Charly ile Paul'un ardından Berthold Weinert de uğramıştı. Rath, bir gün önceki o hengâmede Islak Üçgen'de tamamen unutulan, sarhoşluğu tam geçmemiş gazeteciye, sinema katili konusunda diğer gazetelerde yer alamayacak bir iki ayrıntı anlattı.

"Peki ya Winter vakası?" diye sordu Weinert. "Onun da bunlarla alakası var mı, yok mu?"

"Betty Winter'i kimin öldürdüğünü biliyorum. Ama elimizde kanıt yok. Bir tek Kule'deki peruk var... Onun da kanıt olarak kabul edilip edilmeyeceği şüpheli."

"Kim aşağı atmış onu?"

"Onu sana söyleyemem. Polisin bile resmi görüşü değil."

"Sadece arka plan bilgisi olarak kalsın bende. Kim?"

"Victor Meisner."

"Kendi kocası yani."

"Bununla ilgili bir şey yazarsan, bu sadece senin kendi spekülasyonundur, onu bil!"

İş arkadaşları yaklaşık bir tabur halinde geldiklerinde Weinert gitmişti. Elinde koskoca bir buket çiçek, Erika Voss en öndeydi; arkasından Reinhold Gräf ve Andreas Lange, sonra Mertens ve Grabowski, en arkadan da uzun bir süre aradan sonra tekrar bir araya gelen Henning ve Czerwinski girdi.

Küçük oda dolmuştu.

Rath, "Maalesef herkese yetecek kadar sandalyem yok," dedi.

Gräf başını iki yana sallıyordu. "Ne işler çevirdin gene, Gereon? Senin yanına yine birisi lazım; yalnız bırakmaya gelmiyor." Kriminal sekreter, ona bir öbek aylık *Kriminoloji* dergisi getirmişti. "Bizsiz canın sıkılmasın ..."

Lange ve Czerwinski oldukça küçük tutulan sinema cinayetleri ekibinde olduklarından, Gennat Marquard'ı sorguya çekerken hazır bulunmuşlardı.

Czerwinski, "Sabahki sorguda hiç susmadan konuştu; üstelik vaaz verir gibi," dedi. "Şimdi de hiçbir şey söylemiyor."

"Ama komiser bey işle ilgili bir şey duymak istemiyordur belki," dedi Erika Voss. "Dinlenmesi lazım, öyle değil mi, Herr Rath?"

"Anlatsın arkadaşlar; zaten Emniyet'te olamadığım için hayıflanıp duruyorum."

Lange, Marquard'ın hayatı hakkında bilgi vermek istemiş, bunu yaparken de hasta dosyasını esas almıştı. Tüm çocukluğunu o kasvetli Wannsee villasında geçiren Wolfgang Marquard, on dört yaşındayken kabakulak olmuştu. Ardından önce pankreas iltihaplanması, sonra da şeker hastalığı baş göstermişti. Bütün bunlar, Elisabeth Marquard'ın anlattıklarıyla örtüşüyordu.

"Ev doktorunun notlarına bakılırsa, birkaç yıl bayağı çekmiş," dedi Lange. "En katı rejimler, insülin noksanlığı onu bir deri bir kemik yapmış. Azap içinde geçen bir altı yıldan sonra insülin ilaç olarak tedarik edilmeye başlanınca, onun için de yeni bir hayat başlamış. Tıp okumaya başlamış –cerrahi müdahaleye yatkınlığı oradan olmalı– ama birkaç dönem sonra bırakmış. 1925 yılının Noel'inde babasını kaybettiğinde yirmi iki yaşındaymış. Altı ay bile geçmemiş, 1926'nın Mayıs ayında da ev doktoru Doktor Schlüter ölmüş. Bil bakalım, neden?" Lange bir süre cevap bekleyince Rath omuz silkti. "İnsülin. Hipoglisemi."

"Peki ya babası?"
"Doktor Schlüter onun ölümüne kalp krizi demiş de, kanını muayene eden olmamış."
"Ama Doktor Schlüter'e kan tahlili yapılmış..."
"Schlüter'de yaşlılık şekeri varmış; düşük dozda insülin aldığı için yapılmış tahlil. Mantıklı bir şüphe. Ama bu kadar deneyimli bir sağlık uzmanı nasıl olur da dozajda böyle bir hata yapar, onu kimse anlamamış."
"Hata yapmadı belki de."
"Evet," dedi Lange. "Büyük ihtimalle yapmamış. Üstünden bu kadar zaman geçtikten sonra kontrol etmemiz imkânsız ama bu iki ölünün Marquard'ın ilk insülin cinayetlerinin kurbanı olduğunu tahmin ediyoruz!"
Rath başını iki yana salladı. "Hayır," dedi. "Katil annesi. İkisini de Elisabeth Marquard öldürdü; hem eşini, hem de ev doktorunu! Oğlu da bunu öğrenince onu hapsetti."
"Neden?"
"Onu *biz* hapse atmayalım, ya da tımarhaneye sevk etmeyelim diye. Deli çünkü; er ya da geç anlatacaktı her şeyi. En azından bundan korkup kapattı onu."
"Peki ses tellerini niye almış?"
"Hiçbir fikrim yok." Rath omuz silkti. "Ses konusunda çok hassas birisi olsa gerek."
"Bu ailede tek deli anne değil," dedi Czerwinski. "Marquard da tam normal değil, o kesin. Kuledeki odasını öldürdüğü ya da öldürmek istediği kadınların afiş ve fotoğraflaryla tam anlamıyla bir tapınağa dönüştürmüş."
"Biliyorum," dedi Rath. "Bana gösterdi."

62

Onun ismi! Onun ismi geçmişti, duyuyordu. Kapıyı arkasından kapattıkları halde duymuştu.
Betty Winter!
Başını ellerinin arasına alıp kapının dibindeki sandalyeye çöktü.

Başını ellerine dayayıp gözlerini kapatırken, kendisiyle birlikte güvenlik görevlisini de birlikte aşağı çekti.

Görevli, "Çabuk, Lensing, doktor çağır," dedi; kelepçe tek başına yetmezmiş gibi adamın kolunu da sıkı sıkı tutuyordu. Arkadaşı telefona doğru koşarken yere çökmüştü; kelepçeyle birbirlerine bağlı oldukları için başka seçeneği de yoktu.

Yan odadaki polisler yüksek sesle konuşuyor; hemen hemen her şey anlaşılıyordu. Gözlerini kapatmış, konsantre olup hiçbir sözcüğü kaçırmamaya çalışıyordu.

Betty Winter'deki gibi mi olsun? diye sordu iri yarı olanı; şişko cevap olarak bir şeyler söyledi.

İri yarı olanı, *Victor Meisner Rath'ın sayesinde uyandı,* diyor. *Bundan sonra itiraf etmez artık! Sabah karısının mezarında nasıl da mateme girmiş dul erkeği oynadı... Tek kelimeyle iğrençti! Karısını öldürdüğünü kanıtlayamayacağımızdan emin herif. Rath Marquard'da mı başını gözünü yarsın böyle?* dedi.

Şişko, gene anlayamadığı bir şey söyledi; önemi de yoktu artık.

Duyacağını duymuştu!

Yapması gereken bir şey daha vardı, onu biliyordu. Gözlerini açtı.

Aslında ölmüştü de, diğerleri onun farkında değildi. Bu şehirde bir adam daha vardı ölü olan ama onun da kendisinden haberi yoktu.

Tekrar doğruldu.

"Bak, daha iyi şimdi! Yine de doktor çağrayım mı?"

"Haklısın, abartmanın gereği yok. On beş dakika sonra Moabit'teyiz, orada zaten tekrar muayene edilecek."

63

Zaman o kadar hızlı geçiyor ki, Düsseldorf'taki cinayet silsilesinin dehşeti bile yavaş yavaş hafızalardan siliniyor. Ancak o dönem gerçekten âdeta bir olağanüstü hal durumu yaşadık: Tüm halkın, kurbanlarını kâh orada kâh burada seçen insan kılığındaki canavarlara karşı savaşı...

Rath, *Kriminoloji* dergisinin son sayısını karıştırırken Gennat'ın makalesine rastlamış ve okumaya başlamıştı. Ancak Angelika hemşire elinde yemek tepsisi paldır küldür içeri girdi.

Şarkı söyler gibi, "Akşam yemeği," dedi. "Ama önce bir kan alalım." Tepsiyi masaya koyup Rath'ın damarlarının üzerinde parmaklarını gezdirdi.

Rath, "Yavaş yavaş sizin bir vampir olduğunuza inanmaya başlıyorum," dedi ve sinirli sinirli güldü.

Kadının cevabı, kabaca koluna sapladığı iğne oldu. *Evet* anlamına geliyordu bu.

Hemşire kan aldıktan sonra Rath'ı dik oturtup yemeğini verdi. Tavuklu pilav gelmişti. Kadın afiyet olsun deyip onu yalnız bıraktı. Yemek hiç de kötü değildi.

Daha tatlıya sıra gelmemişti ki, Şube Müdürü Gennat girdi içeri.

"Bakıyorum iştahınız yerine gelmiş," dedi Buda. "Memnun oldum, iyiye alamet bu."

Rath, ağzında lokma, teşekkür ederim gibilerden bir şey geveledi.

"Buyrun, buyrun, siz yemeye devam edin."

Rath, tatlı niyetine koydukları armut hoşafını kaşıklarken, Gennat bir sandalyeye oturmuş, kucağında hediyesi, etrafına bakınıyordu.

Rath yemeğini bitirince, Gennat, "Size bir şey getirdim," dedi ve hediye paketini açmaya başladı. Buda gerçekten bir pastaneye girmiş ve dükkânda ne varsa her şeyi almıştı. "Şekere ihtiyacınız varmış, öyle dediler. Ben de... Pasta seviyorsunuz, değil mi?"

"Teşekkür ederim, Müdür Bey. Şimdilik masaya koyun. Size bir parça ikram edebilir miyim?"

"Siz de alırsanız olur."

Bu biraz talimat gibi çıkmıştı ağzından. Biraz sonra, Ernst Gennat büyük bir zevkle Frenk üzümlü pastasını yerken, Rath hasta yatağında oturmuş, elindeki mermer kekini kemiriyordu.

Angelika hemşire tepsiyi almaya geldiğinde gözlerine inanamadı.

"Böyle rejim olmaz," diyerek Rath'ın elinden keki aldı. Gennat'ın tabağına müdahale etmeye cesaret edememişti.

"Benim elimde olsa yanınıza böyle her geleni sokmazdım," der-

ken Gennat'a küçümseyen gözlerle baktı. "Doktoru kandırmak kolay. Gelen giden polis ya..."

Gennat, hemşire çıktıktan sonra tabağını kenara bıraktı.

"Sizi aslında yine haşlamak isterdim," diye söze başladı. "Neydi o dünkü keyfi harekât yine?"

"Özür dilerim, Müdür Bey. Fakat orada sanki bir iz yakalayacağımı düşündüm."

"Yani bir taraftan... Öyle de oldu tabii. Adamı bütün şehre korku salmaya başlamadan önce bertaraf etmemizden ben de memnunum. Sayenizde Eva Kröger diye bir hanımın da hayatı kurtuldu. Frau Kröger'i bodrum katında bulduk; Marquard orada küçük bir sinema âlemi yaratmış; küçük bir projeksiyon salonu, stüdyosu, ama bir de ameliyat odası var. Kröger'e narkoz vermiş; kadının tek hatırladığı, Marquard'ın onu yemeğe davet ettiği."

"Yemekte ona cazip bir teklifte bulunacaktı. Onunla film çekmek istiyordu."

"Siz nereden biliyorsunuz bunu?"

"Winter'e de aynı teklifi götürecekti ama araya kadının ölümü girdi."

"Emin misiniz?"

"Evet. Diğer vakalarla o kadar çok benzerlik var ki, bütün bunlar rastlantı olamaz. Bundan sonraki sorguda sorun Marquard'a isterseniz."

"Ah, o iş o kadar kolay olsaydı." Gennat şapkasıyla oynuyordu. "Adam çetin ceviz. Kadınları öldürdüğünü kabul etmiyor; sadece sinemadan söz ediyor ve onları nasıl ölümsüz kıldığını anlatıyor. Birkaç film rulosu bulduk evinde. Kurbanlarını can çekişirken çekmiş. Ancak can çekiştikleri belli olmuyor, filmlerin estetik bir yanı var. Işıklandırma harika, kadınlara mükemmel makyaj yapılmış."

"Adam hasta."

"Onda haklısınız." Gennat başını salladı. "Bir psikolog bulduk; ama o da sorguya girdiğinden beri Marquard artık hiç konuşmuyor."

"Konuşsa da konuşmasa da yargılanacak. En azından beni öldürmeye çalıştı, tanıklık edebilirim."

"Sizin bir şeye tanıklık etmenize gerek yok. Sizden yarından itibaren sorguya dahil olmanızı rica edecektim. Marquard belki sizinle konuşur. Tabii buradan çıkabilirseniz."

"Çıkacağımı düşünüyorum. Bir gece daha; Angelika hemşirenin pençesinden kurtulmanın vakti geldi."

"Peki. O zaman yarın saat on dörtte Moabit'e gelin. Marquard orada gözaltında tutuluyor."

"İzinliyim sanıyordum."

"İzniniz yarın bitiyor; göreve devam. Ancak Winter vakasına bulaştırmam sizi. Sizi disiplin davasından da kurtarmayacağım, hani yanlış anlaşma olmasın. Ama şu anki davranışınız ve sinema cinayetleri konusundaki başarınızın, lehinize etkileri olabilir."

Rath başıyla evet işareti yaptı. Gennat onun gene Kale'de olmasını istiyordu!

Sevincini göstermek istemediği için konuyu değiştirdi. "Marquard'ın annesi nerede?" diye sordu.

"Kliniğe yatırdık," dedi Gennat. "Psikiyatrilik bir durum herhalde. Neden sordunuz?"

"Ona gölde bir gezinti sözüm var da."

Birden kapı ardına kadar açıldı; Kriminal Asistan Lange paldır küldür daldı içeri.

"Kapıyı vuramaz mısınız? Burası hastane," diye çıkıştı Gennat.

Lange soluk soluğaydı. "Sizi burada bulmam iyi oldu, müdür bey! Wolfgang Marquard! Adam kaçtı! Moabit'e götürülürken!"

"Ne!?" Gennat pasta çatalını düşürdü. "Nasıl olur bu?"

"Bayılma numarası yapmış. Sonra da güvenlik görevlilerini etkisiz hale getirmiş. Marquard hiç hareket etmeyince bizimkiler İnvalidenstrasse'de arabayı sağa çekmiş. Böyle bir durumda paniğe kapılmaları normal."

"Sonra?"

Lange boğazını temizledi. "Marquard Lensing'in tabancasını, üstünde anahtarıyla birkaç tane de kelepçe geçirmiş eline. Onları direksiyona bağlamış. Yoldan geçen birisi onları fark edene kadar epey bir zaman geçmiş."

"Silahlı yani."

Lange başıyla onayladı.

Gennat biraz bağırıp çağırmış sonra sakinleşmişti. "Yapacak bir şey yok," dedi. "Adam insülinsiz pek bir şey yapamaz."

"Epey şey yapabilir, korkarım." Lange, fiyaskonun sorumlusu kendisiymiş gibi utanıp sıkılıyordu. "Az önce eczacısı aradı. Dükkânı Wilmersdorf'ta."

"Herhalde insülin vermemiştir ona. Marquard'ın tutuklu olduğunu biliyor."

"Korkarım, Marquard onu tabancayla tehdit etmiş. Lensing'in beylik tabancası olmalı."

"Ne kadar insülin almış yanına?"

"Eczacı, iki, üç hafta yetecek kadar, diyor."

"Allah kahretsin!"

Gennat Rath'ın kolunu okşadı.

"Siz endişelenmeyin. Herifin sizden intikam alma filan gibi bir niyeti varsa bile hiç şansı yok. Hastaneyi gözetim altına aldıracağım."

Tekrar kan aldılar; sondu bugünlük. Sonra ışıklar söndürüldü. Tam onda. Aynı anda, her yerde. Hapishaneydi burası sanki. Rath uyumaya çalışıyordu.

Marquard'ın kaçması bir felaketti. O güvenlik görevlilerinin yerinde olmak istemezdi. Firarinin intikam almak için hastaneye geleceğini sanmıyordu; ama Gennat hastaneyi gözetim altında tutmakla yerinde bir karar almıştı. Herhalde kendisi de aynı şeyi yapardı. Sırf hastaneyi değil, Marquard'ı ilgilendirecek her yere, villasına da, şirketine de, sinemalarına da, annesinin bulunduğu kliniğe de, Eva Kröger neredeyse, oraya da adam koyardı. Marquard bu derece megalomansa, kendi deyimiyle, Kröger'le başladığı işi hâlâ tamamlama niyetindeyse, ondan her şey beklenirdi.

Düşünceleri kısa kısa rüyalarla karışmaya başlamıştı; uykuya dalmak üzereydi.

Rüyasından çıkmayan başka bir sesle uyandı; kapı kolu aşağı iniyordu.

Kapı tıklatılmadan yavaşça açıldı.

Gennat'ın güvenlik görevlileri pek işe yaramamış mıydı ne!

Rath'ın eli, gerektiğinde Angelika hemşireyi çağırabileceği düğmeye gitti. "Kimsiniz?" diye bağırdı. "Hemen kim olduğunuzu söylemezseniz, hemşireyi çağırırım."

"Pssst," diye bir ses geldi. "Hakikaten Angelika hemşire yakalasın mı istiyorsun beni?"

Kapı kapandı; birisi hafif adımlarla yatağına yanaştı. İpek gibi saçlar yüzünü gıdıklıyordu; yumuşak dudakları kendi dudaklarının üzerinde hissetti.

Charly!

"Beni tanıdın mı?" diye sordu.

"Liselotte? İsolde? Franziska? Hildegard? Angelika?" İsimler ağzından makineli tüfekten çıkan mermiler gibi çıkıyordu.

Elinde değildi; aptal esprilerle romantik anların içine ederdi hep böyle. Neyse, Charly yine de gülmüştü.

"Angelika'ya inanmıyorum."

"Öbürlerine inanıyorsun yani."

"Kraliyet Bankası'ndan daha iyi korunuyorsun," dedi. "Dışarıdaki toplum polislerini tanımasam, içeri girmem imkânsızdı."

"Marquard kaçtı," dedi paslı sesiyle ve boğazını temizledi. "Gennat buraya geleceğini düşünüyor."

"Biraz önce radyoda söylediler. Fazla uzağa gideceğini sanmıyorum."

"Neden böyle bir şey yapıyor? Sorgularda sanki artık her şeyden vazgeçmiş gibi susuyor, sonra da böyle bir şey yapıyor."

"Belki gerçekten her şeyden vazgeçmiştir, bir yerde sakin sakin ölümü beklemek istiyordur."

"Onun için mi o kadar insülin çaldı diyorsun?"

"Bilmiyorum. Tek bildiğim, senin acilen özel korumaya ihtiyacın olduğu."

Bunları söylerken yorganın altına girmişti bile. Onu tekrar öpmeye başladı.

Rath gözlerini kapadı; önünden hızla bir adam geçti; ona sırıtıp tekrar gözden kayboldu.

Canın cehenneme, sırıtkan herif, diye düşündü Rath. *Charly burada. Benim yanımda!*

14 Mart 1930

Cuma

64

Gece kar yağmıştı. Kar yeryüzüne beyaz bir örtü çekerek kısa bir süre de olsa masumiyetini geri vermişti. Şehir yukarıdan beyaz bir kristalin içinden çıkmış gibi görünüyordu.

Güzel bir manzaraydı bu. Son güzel bir manzara.

Burada rüzgâr soğuktu; yüzüne yer yer iğne gibi batıyordu ama o bir şey hissetmiyordu. Yanındaki adam ise tir tir titriyordu. Eline tabancayı verdiğinden beri konuşmuyordu da; titreyip duruyordu yalnız.

Katil konuşmuyordu, çünkü ateş ederse, kurşun hangisine isabet ederse etsin, ikisi de aşağı uçacaktı. Birbirlerine kelepçeyle bağlılardı çünkü. Balkon korkuluğuna oturur oturmaz anahtarı da atmıştı. Metal, restoranın yüz metre aşağıdaki damına düştüğünde tınnn diye hafif bir ses bile duymuştu galiba.

Kelepçeyle kendisine bağladığı adam vaziyeti kavradığı an yüzünü bir dehşet ifadesi kapladı.

Korkulukta, artık kimsenin onlar için bir şey yapamayacağı iki ölünün oturduğunu anladığı an.

Anlasındı; ölümle burun buruna olduğunu, ölüp ölüp dirileceği

o geçmek bilmez dakikalarda sonunun geldiğini, sonunun burada olacağını bilsindi. Bunun kaçışı yoktu.

Bütün gece beklemişti; katil en nihayet Lietzensee'de arabasından inip de gecenin yorgunluğuyla tabancanın namlusuna baktığında, daha başına geleceklerden haberi yoktu. Hemen cüzdanını çıkartmış, ama meselenin para olmadığını anlaması fazla uzun sürmemişti.

Marquard paltosunun cebinde tuttuğu tabancayla katili önüne katmış, Radyo Kulesi'ne götürmüş, asansöre sokmuştu. Asansörcü bir şeyin farkına varmamış, onları terasa çıkan merdivenlerin bulunduğu katta indirmişti.

Tam kapı kapanırken, "Şanssızsınız, hava kötü," demişti.

Asansör tekrar hareket ettiğinde bir an karşılıklı durup bakışmışlardı. Ardından Marquard katili merdivenlere doğru sürüklemiş, oradan rüzgârlı ve soğuk terasa çıkmışlardı. Cebinden kelepçeyi çıkarıp korkuluğu göstermişti. Katil hâlâ ne olup bittiğinden habersiz korkuluğa tırmanmış, korkudan ve soğuktan tir tir titreyerek kendi korkusunu bastırmak için konuşmuş, konuşmuş, konuşmuştu. Dizlerini büküp oturmuş, parmak eklemleri bembeyaz olana kadar sıkı sıkı parmaklıkları tutmuştu.

Ölüm korkusu içinde, çocuk gibi vıdı vıdı konuşan, susmayan bir katil.

İğnenin pistonunu çekerken katilin bembeyaz olmuş parmak eklemlerine bakmıştı. İğne yalnız kendisineydi; katil ölümünü bilinci yerinde yaşasındı. Sonra adamın yanına oturmuş, kelepçeyi takıp adamın gevezeliğini dinlemişti.

"Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Çok tehlikeli bir şey bu. Rath mı gönderdi sizi? Beni böyle kanundışı yöntemlerle korkutacağınızı sanıyorsanız, yanılıyorsunuz."

Katil tabancayı eline aldığından beri konuşmuyordu. Bu manevrayı anlamıştı; bunun anlamı, *seni artık tabanca bile kurtaramaz*'dı.

Victor Meisner birkaç dakika sonra ölecekti, Marquard öyle istiyordu çünkü. Beriki elinde tabanca olmasına rağmen buna karşı bir şey yapamayacaktı.

Aşağıda polis arabaları durdu. Gene izini bulmuşlardı demek. Asansörcü şüphelenmiş olacaktı.

Ne olmuş! Hepsi görsündü işte!

Birazdan her şey bitecekti; acı da hissetmiyordu. Tek hissettiği, derisinin üzerindeki ince ter tabakasıydı. Bütün kasları gevşemişti, huzurluydu; ve hazırdı artık.

Kafasını kurcalayan tek bir soru vardı.

Onu duyacak mıydı?

İnsan onu duyar mıydı?

Az sonra gelecekti; gelişiyle de bütün sorularını yanıtlayacaktı. Çünkü gerçekten duyuyordu onu. Bir tufan gibi, alabildiğine hızlı, alabildiğine acımasız bir şekilde yaklaşıyordu. Onun etrafındaki diğer bütün sesleri, dünyanın haykırışını, rüzgârın uğultusunu, hatta kalbinin derinliklerindeki amansız gürültüyü bile bastırdığını duyuyordu.

Gelmişti nihayet.

Ölümden önceki sessizlik.

Almanya, 1930. Avrupa'nın en önemli sinema merkezlerinden olan Berlin'de, gözde bir aktristin öldürülmesiyle başlıyor hikâye. Arka planda, sinema sektöründe ve yeraltı dünyasında dönen amansız bir güç mücadelesi var.

Komiser Rath'ın bu defaki macerası, sinema endüstrisinin ilk dönemine ışık tutuyor. Özellikle de sessiz filmcilerle geleceği sesli filmde görenler arasındaki kamplaşmaya! Sinema sektöründe bu kamplaşmadan da ibaret olmayan müthiş rekabet, dağdağalı metropoldeki başka güç oyunlarıyla da kesişiyor.

Sessiz Ölüm'ün canlı yanlarından biri, arka planda yine yaklaşan Nazi iktidarının ayak sesleriyle, polis içindeki çekişmelerin ve "polis kültürünün" etraflı bir tasvirini sunması. Arka planda, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya Şansölyesi olacak olan Adenauer'le ilgili bir entrika da eksik değil!

"Volker Kutscher, polisiyeciler arasında iyi romancı olanlardan. Kısa, özetleyici kesitlerle hikâyeden sapmadan mevzuyu köşe bucak araştırmayı, atmosferi sergilemeyi iyi biliyor."

KRIMI-COUCH

ISBN-13: 978-975-05-2312-0

KDV'DEN MUAFTIR